

Institut

Memòria

d'Estudis

CVRS 2006-2007

Catalans

Institut

Memòria

d'Estudis

CVRS 2006-2007

Catalans

I

Memòria

'E

2006-2007

C

Disseny d'Enric Satué

© Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Compost per Víctor Igual, SL
Carrer Peu de la Creu, 5-9
08001 Barcelona

Imprès a Service Point FMI, SA
Carrer de Pau Casals, 161-163
08820 El Prat de Llobregat

Dipòsit Legal: B. 25786-2009

Índex

15 Presentació

17 I. Òrgans de govern

- 17 El Ple
 - 17 Equip de Govern
 - 17 Consell Permanent
 - 18 Consells de govern de les seccions
 - 18 Secció Històrico-Arqueològica
 - 18 Secció de Ciències Biològiques
 - 18 Secció de Ciències i Tecnologia
 - 19 Secció Filològica
 - 19 Secció de Filosofia i Ciències Socials
 - 19 Presidents de les societats filials
 - 22 Estructura funcional
 - 23 Estructura administrativa
 - 24 Nòmina del personal
-

27 II. El Ple

- 27 Resum de les sessions plenàries i dels debats
- 44 Declaracions institucionals
- 48 Els membres
 - 48 Semblances d'antics membres
 - 48 Leandre Cervera i Astor, *per Oriol Casassas i Simó*
 - 65 Josep Carner i Puig-Oriol, *per Josep Vallverdú i Aixalà*
 - 72 Josep M. Bofill i Pichot, *per Josep M. Camarasa i Castillo*
 - 117 Nous membres
 - 117 Secció Històrico-Arqueològica
 - 117 Antoni Simon i Tarrés
 - 120 Joan Sanmartí i Grego
 - 124 Josep Maria Salrach i Marés
 - 127 Gaspar Feliu i Montfort
 - 133 Secció de Ciències Biològiques
 - 133 Antoni Torre

134	Claude Roux
137	Michel Delseny
138	F. Xavier Pi-Sunyer
141	Secció de Ciències i Tecnologia
141	Alicia Casals i Gelpí
143	Membres emèrits
143	Secció de Ciències Biològiques
143	Josep Vigo i Bonada
144	Jacint Corbella i Corbella
145	Secció de Ciències i Tecnologia
145	Eduard Bonet i Guinó
146	Secció Filològica
146	Modest Prats i Domingo
147	Secció de Filosofia i Ciències Socials
147	Josep M. Bricall i Masip
148	Ricard Torrents i Bertrana
149	Necrologies
149	Creu Casas i Sicart
153	Oriol de Bolòs i Capdevila
156	Enric Ras i Oliva
159	Jordi Sarsanedas i Vives
164	Josep M. Puig i Salellas
166	Marcel Durliat
169	Iuri Nicolàievitx Verxinin
172	Nòmina de membres
172	Membres numeraris i emèrits
174	Membres corresponents

177	III. Les seccions
178	Secció Històrico-Arqueològica
178	Crònica
185	Membres
190	Secció de Ciències Biològiques
190	Crònica
193	Membres

198	Secció de Ciències i Tecnologia
198	Crònica
201	Membres
206	Secció Filològica
206	Crònica
215	Membres
222	Secció de Filosofia i Ciències Socials
222	Crònica
226	Membres

231 **IV. Memòria econòmica**

251 **V. Activitat institucional**

251	Inauguració del curs
251	Discurs del president de l'Institut d'Estudis Catalans
262	Discurs de la ministra de Cultura del Govern espanyol, Carmen Calvo
263	Discurs del president de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall
266	Lliçó inaugural
266	Oncologia a principis del segle XXI, <i>per Joan Massagué i Solé</i>
276	Convenis de col·laboració
279	Representació en institucions
279	Institucions d'àmbit català
281	Institucions d'àmbit estatal
282	Institucions d'àmbit internacional
282	Patronats
284	Caixes d'estalvis
285	Intervencions institucionals
285	Visitants il·lustres
286	Assistència a actes, visites i missions institucionals
299	Discursos institucionals
327	Premis i distincions
329	Delegacions
329	Delegació de Perpinyà
329	Delegació de Castelló

- 329 Delegació de Lleida
 - 329 Delegació d'Alacant
-

331 VI. Activitat de recerca

- 331 Programes de recerca
- 331 Secció Històrico-Arqueològica
- 331 Banc de dades de monedes catalanes
- 331 Centre d'Art Romànic Català (ARCAT)
- 331 Corpus documental de les relacions internacionals de Catalunya i de la Corona d'Aragó
- 334 Corpus textual de la Catalunya del Nord
- 335 Corpus Vitrearum Medii Aevi (CVMA)
- 335 De Barcelona a València. Els orígens del patriciat urbà en el marc de l'expansió catalana del segle XIII (1238-1338)
- 336 *De re frumentaria*: Corpus de documentació municipal relativa al mercat urbà de cereals als Països Catalans a la baixa edat mitjana
- 337 El discurs de fundació de les institucions científiques catalanes de la segona meitat del segle XVIII i començament del XIX
- 337 Edició crítica de les obres de Manuel Milà i Fontanals
- 337 Excavació i estudi de les termes públiques de la ciutat romana de *Iesso*
- 338 El Fons Pere Calders. Estudi i edició
- 339 Llatí i escriptura als Països Catalans en època romana. Els documents directes
- 340 El llibre de faristol de Pau Villalonga
- 340 Materials de les coves prehistòriques de Serinyà
- 341 Preparació per a l'edició dels llibres de matrícula de les insaculacions (llibres de l'ànima)
- 342 Repertori de manuscrits catalans del segle XVI (1474-1620)
- 342 Tabula Imperii Romani (TIR) - Forma Orbis Romani (FOR)
- 344 Secció de Ciències Biològiques
- 344 Bateria de tests verbals
- 344 Bibliografia. Banc de dades sobre biodiversitat a Catalunya
- 345 Darwin.cat
- 345 Espècies animals endèmiques de Catalunya. Projecte de catalogació, visualització i valoració
- 346 Flora i cartografia de les plantes, els fongs i la vegetació
- 346 Biodiversitat micològica de Catalunya

347	Cartografia de la distribució de les plantes vasculares als Països Catalans (ORCA)
347	Cartografia de la vegetació de Catalunya
348	Flora i cartografia de briòfits
348	Galeria de científics catalans
348	La histamina en els formatges: continguts i estudi del risc alimentari que pot representar
351	Llibre vermell de les plantes vasculares endèmiques i amenaçades de Catalunya
352	Les plantes llenyoses dels boscos de Catalunya: riquesa d'espècies i caracterització ecològica
353	Proteòmica per a l'estudi diagnòstic de malaltia tumoral
354	Reconstrucció del poblament humà de Catalunya: anàlisi genètica de restes del passat
354	Sedimentació actual de pol·len als Pirineus en relació amb el clima i la vegetació, com a eina d'interpretació paleobotànica i paleoclimàtica (PIRIMOD)
356	Secció de Ciències i Tecnologia
356	La ciència en la història dels Països Catalans
356	Diccionari de Ciència i Tecnologia (DiCiT)
357	Estudi de la presència del català a la Xarxa
358	Matemàtiques a l'abast: de l'alemany al català
359	Millora del disseny de la tenora
360	Protecció dels sòls (2a fase)
361	Servei d'Arxius de Ciència: consolidació i expansió
362	Síntesi d'esllavissades de Catalunya
364	Secció Filològica
364	Atles lingüístic del domini català
364	Cooperació en neologia catalana: desenvolupament d'una plataforma de treball en xarxa via Internet
366	Diccionari del Català Contemporani - Diccionari descriptiu de la llengua catalana
367	Epistolari de Josep Sebastià Pons
368	Estudis Romànics
368	Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae
369	Les notes personals de Manuel Milà i Fontanals sobre els dialectes catalans
369	Obres completes de Pompeu Fabra
370	La revernacularització del català a la ciutat d'Alacant
371	Vocabulari de la llengua catalana medieval de Lluís Faraudo de Saint-Germain

- 372 Secció de Filosofia i Ciències Socials
- 372 Arxiu de Textos Catalans Antics
- 373 Dinàmica i evolució dels paisatges de ribera dels rius Foix i Amadorio
- 374 La periodística d'autor comparada entre Catalunya i països americans
- 376 La representació de l'espai a les cartes portolanes itàliques i catalanes
- 378 Centres de recerca
- 378 Centres propis
- 378 Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF)
- 382 Centre d'Art Romànic Català (ARCAT)
- 385 Laboratori de Fonètica
- 385 Centre Català de la Nutrició (CCNIEC)
- 388 Càtedra UNESCO de Llengües i Educació
- 393 Centres vinculats
- 393 Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT)
- 394 Centre de Recerca Matemàtica (CRM)
- 394 Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)
- 396 Oficines
- 396 Oficina de Gramàtica
- 397 Oficina d'Onomàstica
- 399 Oficines Lexicogràfiques
- 405 Secretaria Científica

413 VII. Assessorament i promoció de la recerca

- 413 Assessorament
- 413 Observatori de la Recerca Catalana (ORC)
- 415 Xarxa CRUSCAT (Coneixements, Representacions i Usos del Català) de l'IEC
- 416 Organismes administratius on l'IEC té assessors
- 419 Promoció
- 419 Premis i borses d'estudi
- 425 Relació d'activitats científiques organitzades, promogudes o acollides per l'IEC
- 456 Participació dels membres en jurats de premis

457 VIII. Societats filials

- 458 Institució Catalana d'Història Natural
- 467 Societat Catalana de Biologia

481	Societat Catalana de Filosofia
484	Societat Catalana de Física
491	Societat Catalana de Química
498	Societat Catalana de Matemàtiques
504	Societat Catalana de Geografia
508	Societat Catalana d'Estudis Històrics
510	Societat Catalana d'Estudis Jurídics
513	Societat Catalana d'Economia
517	Associació Catalana de Sociologia
521	Societat Catalana d'Estudis Litúrgics
523	Societat Catalana de Musicologia
524	Amics de l'Art Romànic
530	Societat Catalana de Pedagogia
534	Societat Catalana d'Estudis Clàssics
536	Societat Catalana d'Estudis Numismàtics
539	Societat Catalana d'Ordenació del Territori
542	Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana
544	Institució Catalana d'Estudis Agraris
550	Societat Catalana de Comunicació
552	Societat Catalana de Llengua i Literatura
556	Societat Catalana de Tecnologia
558	Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica
563	Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació
567	Societat Catalana d'Estudis Hebraics

569 IX. Fundacions, entitats vinculades i adherides a l'IEC

569	Fundacions
569	Fundació Ferran Sunyer i Balaguer
570	Fundació Mercè Rodoreda
575	Entitat vinculada
575	Biblioteca de Catalunya
576	Entitats adherides
576	Institut Menorquí d'Estudis
576	Institut d'Estudis Eivissencs
577	Altres vinculacions
577	Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes

- 577 North American Catalan Society
578 Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana
-

579 X. Publicacions

- 579 Portal de revistes científiques
579 Monografies
586 Publicacions periòdiques
588 Obres vinculades amb l'Institut d'Estudis Catalans
590 Resum de títols editats (2000-2006)
590 Donacions de publicacions
594 Intercanvi de publicacions
595 Relació d'institucions científiques i acadèmies a les quals l'IEC lliura regularment publicacions en concepte d'intercanvi
-

603 Índex onomàstic

Presentació

Durant el curs 2006-2007 l'Institut d'Estudis Catalans ha fet cent anys. Si haguéssim estat precisos, hauria estat el dia 18 de juny de 2007 el dia de la gran festa d'aniversari; però ens volguérem avançar, i el dia 16 d'octubre de 2006 donàvem el tret de sortida de la commemoració. La raó cal buscar-la a la tardor de 1906, quan es reuní a Barcelona el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, un esdeveniment tan estretament vinculat amb la creació de l'Institut que la institució decidí anticipar a l'octubre de 2006 l'obertura del Centenari.

Un acte acadèmic festiu al Palau de la Música Catalana congregava, doncs, el dia 16 d'octubre de 2006, un miler de persones de tots els Països Catalans. Un públic que venia a festejar que un dia del mes de juny de 1907 la Diputació de Barcelona firmava l'acord de creació d'una institució consagrada al conreu de la ciència i de la cultura dins la comunitat nacional catalana, i que al cap de cent anys és una institució arrelada, activa i adaptada a la societat d'aquest segle.

Complir cent anys no és, per a l'Institut d'Estudis Catalans, un testimoni de senectut sinó una prova d'adaptació als canvis, d'experiència i de pervivència de la seva funció. L'activitat duta a terme durant més d'un any ha es-

tat i ha de ser motiu de reflexió i, evidentment, de joia.

La MEMÒRIA del curs 2006-2007 té una doble missió: recollir tota la vida acadèmica, cultural i científica del curs, i fer-se ressò també d'allò que l'IEC ha fet d'específic per celebrar l'aniversari. Podrien semblar dues comeses paral·leles, però no ho han estat. L'activitat lúdica s'ha sumat a l'acadèmica, i així hem travat un any curull de simposis, debats, conferències i congressos científics, i també d'exposicions per a donar a conèixer la vida i la història de la institució, així com agradables concerts al pati de la Casa de Convalescència.

El programa general del Centenari en recull tota la programació, i un magnífic catàleg de l'exposició «L'Institut d'Estudis Catalans, 1907-2007. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans», que es pogué veure a la Casa de Convalescència i en diferents seus de tot el territori, deixa el record d'una exposició que féu una crònica del temps recorregut, amb precisió i elegància. Ultra la divulgació dels continguts i els resultats de congressos i cursos per Internet, una publicació especial recollirà els volums que aplegaran tota l'activitat i en deixarà constància i petja.

Com que la celebració del Centenari no ha aturat la vida quotidiana, en

aquesta MEMÒRIA que presento es reflecteixen les gairebé quatre-centes sessions acadèmiques de ciència i cultura en les seves diferents manifestacions, tant les que han trobat aixopluc a la Casa de Convalescència com les moltes que han anat més enllà de les parets d'aquest edifici noble, amb una clara voluntat d'obrir-se a la societat: activitats en què seccions i societats filials de l'IEC s'han involucrat decididament.

La vida corporativa —deia— ha continuat, i també aquest curs hem hagut de lamentar que alguns membres de l'IEC ens deixessin. El nostre record i agraïment a Jordi Sarsanedas, Oriol de Bolòs, Enric Ras, Creu Casas, Josep M. Puig i Salellas i Marcel Durliat.

L'estímul a la recerca amb l'atorgament de premis i borses d'estudi durant la diada de Sant Jordi i la publicació de llibres i revistes científiques que donen compte dels resultats de la recerca van construir l'obra de l'Institut. De tot el que l'IEC ha publicat durant el curs, fan enorgullir especialment la segona edició del *Diccionari*, el segon volum de la *Història de l'Institut d'Estudis Catalans*, que completa la crònica de la institució, el segon dels tres volums de *La ciència en la història dels Països Catalans*, així com l'obertura del portal de revistes científiques.

M'agradaria destacar que, entre tot el renou d'activitats commemorati-

ves, l'IEC ha treballat també de cara endins i ha posat fonaments per a poder continuar construint amb encert. Per això ha fet un estudi a fons de la plantilla de treballadors i ha establert un organigrama administratiu que, si bé s'assenta en el que ha fet funcionar l'Institut els darrers anys, en varia l'enfocament. La incorporació de més col·laboradors ha de permetre ampliar els horitzons d'aquesta institució, la consecució dels quals serà assegurada pel finançament estable durant els quatre anys que vigirà el contracte programa recentment establert amb la Generalitat de Catalunya.

No ha estat, com comprovareu llegint les pàgines que segueixen, un any per a la nostàlgia, ans per a l'esforç i el treball constants i permanents. Des que el bioquímic Joan Massagué obria l'any del Centenari amb una conferència al Palau de la Música Catalana sobre «Oncologia a principis del segle XXI» fins que l'economista Antoni Serra Ramoneda el cloïa amb una reflexió sobre «L'aportació de les ciències socials al coneixement», aquesta acadèmia ha maldat per servir el país des de la cultura i la ciència. L'Institut té, doncs, una llarga història, unes línies d'actuació ben delimitades que hom ha anat precisant al llarg del temps i una realitat present encarada al futur.

JOANDOMÈNEC ROS
Secretari general

I. Òrgans de govern

El Ple

El Ple és l'òrgan sobirà de l'Institut d'Estudis Catalans. És constituït pels membres numeraris, els emèrits i els presidents de les societats filials.

Els membres formen les seccions, que són les cinc següents: Secció Històrico-Arqueològica, Secció de Ciències Biològiques, Secció de Ciències i Tecnologia, Secció Filològica i Secció de Filosofia i Ciències Socials (vegeu l'apartat III «Les seccions»).

Equip de Govern

L'Equip de Govern assisteix el president en les seves funcions executives i administratives.

President:	Salvador Giner de San Julián
Vicepresident primer:	Salvador Alegret i Sanromà
Vicepresident segon:	Antoni Riera i Melis
Secretari general:	Joandomènec Ros i Aragonès

Consell Permanent

El Consell Permanent actua per delegació del Ple i exerceix el govern de la corporació. És format per l'Equip de Govern i els presidents de les cinc seccions.

Presidents de les seccions:	Maria Teresa Ferrer i Mallol <i>(Secció Històrico-Arqueològica)</i> Màrius Foz i Sala <i>(Secció de Ciències Biològiques)</i> Joaquim Agulló i Batlle (fins al 31.12.2006) David Serrat i Congost (a partir del 31.12.2006) <i>(Secció de Ciències i Tecnologia)</i> Joan Martí i Castell <i>(Secció Filològica)</i> Joan Vilà-Valentí <i>(Secció de Filosofia i Ciències Socials)</i>
-----------------------------	--

Consells de govern de les seccions

Secció Històrico-Arqueològica

Presidenta:	Maria Teresa Ferrer i Mallol
Vicepresident:	Josep Massot i Muntaner
Secretari:	Joaquim Garriga i Riera
Tresorer:	Romà Escalas i Llimona

Secció de Ciències Biològiques

President:	Màrius Foz i Sala
Vicepresident:	Jacint Corbella i Corbella
Secretari:	Xavier Llimona i Pagès
Tresorer:	Francesc González i Sastre

Secció de Ciències i Tecnologia

President:	Joaquim Agulló i Batlle (fins al 31.12.2006) David Serrat i Congost (a partir del 31.12.2006)
Vicepresident:	Damià Barceló i Cullerés (fins al 31.12.2006) Francesc Serra i Mestres (a partir del 31.12.2006)
Secretari:	Pere Santanach i Prat (fins al 31.12.2006) Lluís Jofre i Roca (a partir del 31.12.2006)
Tresorer/a:	Francesc Serra i Mestres (fins al 31.12.2006) Pilar Bayer i Isant (a partir del 31.12.2006)

Secció Filològica

President:	Joan Martí i Castell
Vicepresident:	Francesc Vallverdú Canes (fins al 17.11.2006) Isidor Marí i Mayans (a partir del 17.11.2006)
Secretari/ària:	Isidor Marí i Mayans (fins al 17.11.2006) Maria Josep Cuenca Ordinyana (a partir del 17.11.2006)
Tresorer:	Ramon Sistac i Vicén

Secció de Filosofia i Ciències Socials

President:	Joan Vilà-Valentí
Vicepresident:	Pere Lluís Font
Secretari:	Ricard Torrents i Bertrana
Tresorer:	Josep González-Agàpito i Granell

Presidents de les societats filials

Amics de l'Art Romànic

Presidenta:	M. Teresa Matas i Blanxart
-------------	----------------------------

Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

President:	Josep Obiols i Salvat
------------	-----------------------

Associació Catalana de Sociologia

President:	Oriol Homs i Ferret
------------	---------------------

Institució Catalana d'Estudis Agraris

President:	Joan Ràfols i Casamada
------------	------------------------

Institució Catalana d'Història Natural

President:	Josep Peñuelas i Reixach
------------	--------------------------

Societat Catalana d'Economia

President:	Pere Puig i Bastard
------------	---------------------

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

President/a:

Jaume Pòrtulas i Ambròs

(fins al 25.10.2006)

Montserrat Jufresa i Muñoz

(a partir del 25.10.2006)

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

President:

Eduard Feliu i Mabres

Societat Catalana d'Estudis Històrics

President:

Gaspar Feliu i Montfort

(fins al 28.06.2007)

Jaume Sobrequés i Callicó

(a partir del 28.06.2007)

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

President:

Josep Cruanyes i Tor

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

President:

Miquel dels Sants Gros i Pujol

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

President:

Miquel Crusafont i Sabater

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

President:

Antoni Roca Rosell

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Presidenta:

Margarita Castañer i Vivas

Societat Catalana de Biologia

President:

Jaume Reventós i Puigjaner

Societat Catalana de Comunicació

Presidenta:

Maria Corominas i Piulats

Societat Catalana de Filosofia

President: Dídac Ramírez i Sarrió (fins al 23.05.2007)
Ignasi Roviró i Alemany
(a partir del 23.05.2007)

Societat Catalana de Física

President: Josep M. Pons i Ràfols

Societat Catalana de Geografia

President: Francesc Nadal i Piqué

Societat Catalana de Llengua i Literatura

President: August Bover i Font

Societat Catalana de Matemàtiques

President: Carles Casacuberta i Vergés
(fins al 14.11.2006)
Carles Perelló i Valls
(a partir del 14.11.2006)

Societat Catalana de Musicologia

President: Joaquim Garrigosa i Massana

Societat Catalana de Pedagogia

President: Lluís Busquets i Dalmau
(fins al 19.06.2007)
Martí Teixidó i Planas
(a partir del 19.06.2007)

Societat Catalana de Química

President: Àngel Messeguer Peypoch

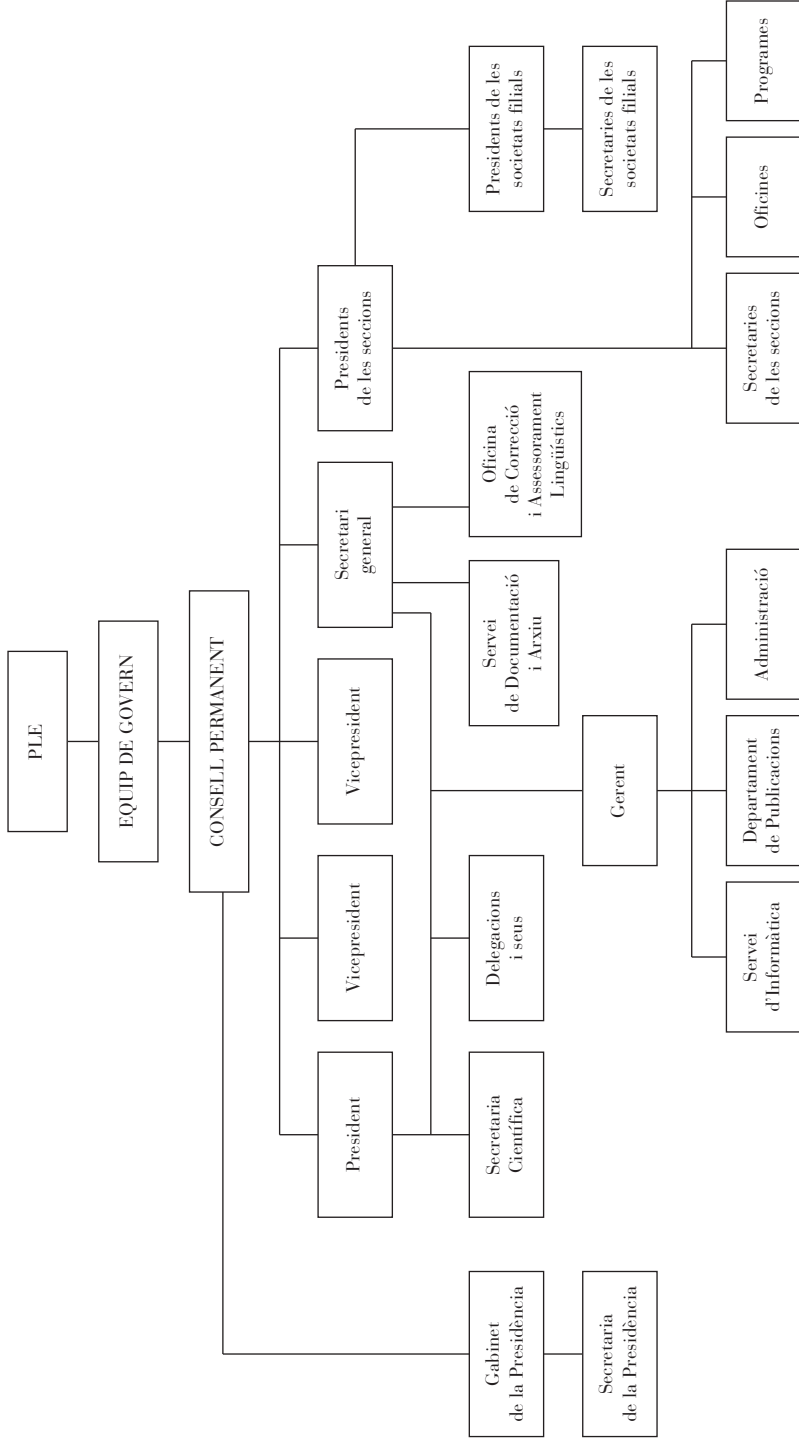
Societat Catalana de Tecnologia

President: Estanislau Tomàs i Morera

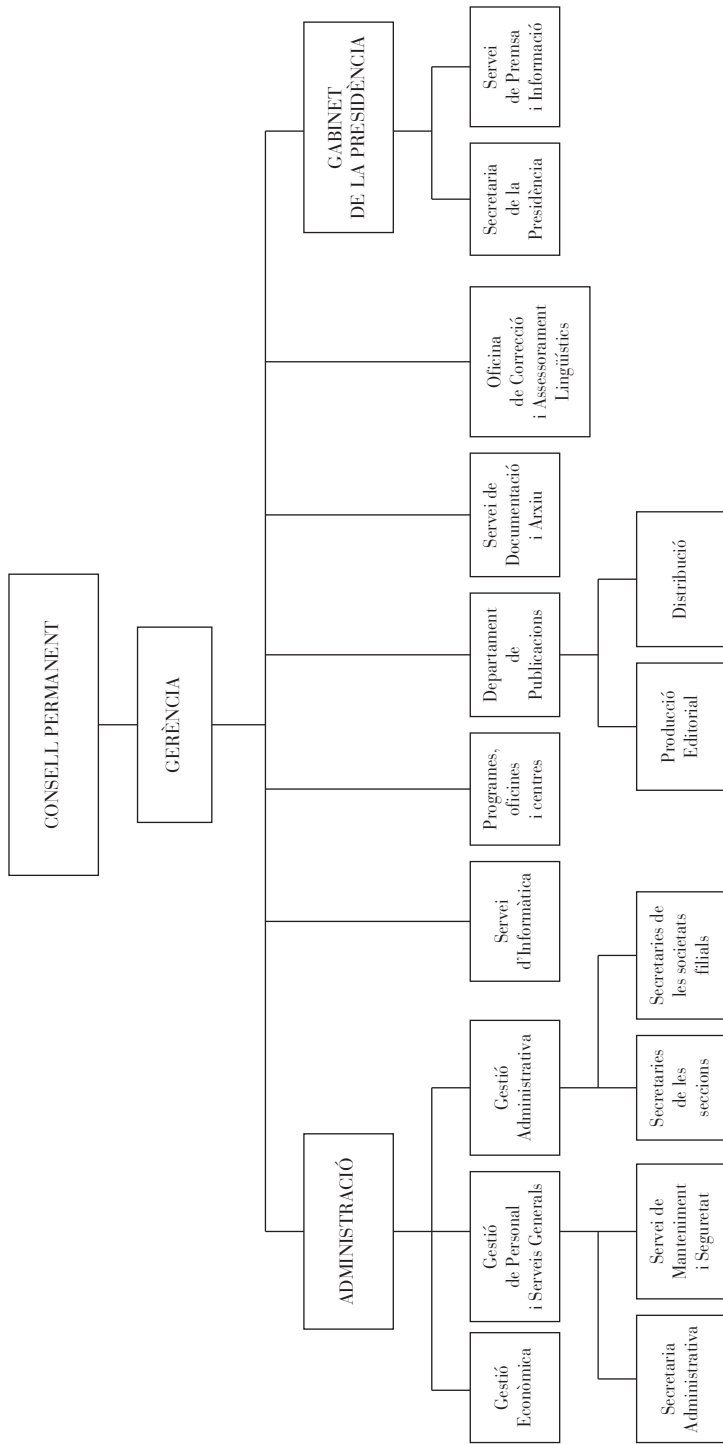
Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

President: Salomó Marquès i Sureda

Estructura funcional

Estructura administrativa

El Ple de l'IEC aprovà el dia 29 de gener de 2007 un nou organigrama que es posarà en funcionament durant el curs següent.

Nòmina del personal

Víctor Acedo Matellán
Sara Adell i Roura
Carme Aguilar i Delgado
Francesc Albar Fonte
Marc Alcalà i Borrell
Míriam Almarcha París
Llorenç Arguimbau Vivó
M. Teresa Balagué i Sort
Marta Balasch Guerrero
M. Rosa Ballester i Vallès
Rosa Bergés Mulet
Blanca Betriu Recha
Josep M. Boixareu i Cortina
M. Cristina Busto i Menéndez
Josep M. Camarasa i Castillo
Mireia Campabadal Bertran
Laia Campamà Mormeneo
Montserrat Camps i Garcia
Laia Castanyer i Teixidó
M. Lluïsa Castellón i Molina
Mercè Castells i Baldrich
Marta Cervera i Recio
Aldara Cervera Pérez
Anna Chamizo i Tarté
Marc Colell Teixidó
Guiomar Coll Coll
Irene Comas i Alsina
Ramon Corbella Bosch
Omar Costa Liébana
Josep M. Domènech i Gibert
Marta Ejarque Pavia
Antoni Escolà i Banqué
Marta Fabregat i Marco

Judit Feliu Cortés
F. Xavier Ferré i Mariscot
Antònia Ferrer i Gràcia
Marta Folia i Campos
Anna Font Reñé
Imma Fradera i Castillo
Rosa Franquesa i Bonet
Olga Fullana Noell
Núria Fuster i Postico
Mariàngels Gallego i Ribó
Àngel Gil Sarabia
Cristina Guirado Gil
Jordi Hostalot Sanz
Núria Jolis i Masjuan
Maria S. Julià i Obrador
Carles Latorre Musoll
Robert Latorre Soto
Sílvia López i Caballer
Ramon Martínez i Gil
M. Teresa Matas i Blanxart
Josep M. Mestres i Serra
Eulàlia Miret i Raspall
Pere Montalat i Buscató
Mercè Montañá i del Agua
Berta Morera Lizandra
Isabel Munujos i Sala
Jaume Nogueroles i Segura
David Ordóñez i Garcia
Rafel Palanques Baiget
Josep M. Palau Baduell
M. del Mar Palomo Delgado
Manuel Pascual i Rodríguez
Jordi Pedrola Bort

Ramon Perelló Capdevila
Lliris Picó Carbonell
Ester Prat Alsina
Jordina Puñet Quintana
Joan Anton Rabella i Ribas
Jordi Ribas i Bisbal
Marina Rifà i Morell
Sandra Rigall Méndez
Montserrat Rius Mentuy
Roser Rodríguez Vila
Xavier Rofes i Moliner
Núria Roma i Peix
Montserrat Roma Uguet
Aina Rusca Mestre
M. Teresa Sadurní i Villaronga
Francesc Salvador Carvajal
Maite Sànchez i Riera
Ramon Sànchez Pellisé
Roser Sanromà i Borrell

Carolina Santamaria i Jordà
Lluís Maria Sol i Salvadó
Lourdes Sola i Lòpez
Joan Soler i Bou
Albert Soler i Dalmases
Cristina Teignier Moure
Maria Torras i Bozzo
Xavier Torrents Casas
Albert Torres Sanglas
Isabel Usandizaga Lleonart
Carme Vallès Foz
Josep Vila i Codina
Marta Viñuales i Granel
Enkeleda Xhelo Çomo

Aquesta és la relació de persones que formen la nòmina de l'IEC el 31 d'agost de 2007.

II. El Ple

Resum de les sessions plenàries i dels debats

Durant el curs 2006-2007, el Ple es reuní cinc vegades. A continuació presentem un breu resum de cada sessió.

Ple del dia 27 de novembre de 2006 (ordinari)

- Informe de la Secció Històrico-Arqueològica
- Semblança del senyor Leandre Cervera i Astor (1891-1964), a càrrec del senyor Oriol Casassas i Simó, membre de la Secció de Ciències Biològiques
- Pressupost de l'any 2007

Hi assisteixen 58 membres i 8 presidents de societats filials.

El senyor Oriol Casassas i Simó, membre de la Secció de Ciències Biològiques, presenta la semblança del senyor Leandre Cervera i Astor (1891-1964).

El president fa constar el condol pel recent traspàs de Jordi Sarsanedas i Vives, membre de la Secció Filològica de l'IEC.

Respecte al Centenari, el vicepresident de l'IEC i president de la Comissió Executiva del Centenari, Antoni Riera, comenta que la valoració general de l'acte inaugural ha estat positiva. Així mateix informa sobre altres qüestions del Centenari, com la publicació de dos tipus de programa dels actes, un d'extens i un de més breu, sobre els acords signats amb diverses entitats bancàries i els que es poden signar en un futur immediat i la situació del pressupost. Informa que el total d'actuacions sobre el Centenari és al final de l'informe del president.

El president, Salvador Giner, agraeix els esforços del vicepresident a l'hora d'aconseguir finançament per al Centenari i dona les gràcies als membres que van escriure-li l'endemà de l'acte inaugural per felicitar-lo.

La senyora Maria Teresa Ferrer, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica, fa una exposició de les activitats dutes a terme per la Secció d'ençà que presentà el darrer informe.

El president explica la gestió i característiques de l'organigrama de l'IEC, preparat per l'Equip de Govern i treballat en una comissió del Consell Permanent formada pels

senyors Alegret, Ros, Balcells i Martí, i que fou aprovat al Consell Permanent amb un vot en contra.

Hi ha diverses intervencions a propòsit de l'organigrama per part de Josep Moran, Anscari Manuel Mundó, Pilar González, Ricard Guerrero i Josep Massot, que són respostes pel secretari general, Joandomènec Ros.

El vicepresident Salvador Alegret presenta les línies generals del pressupost de l'exercici 2007 seguint el document que s'adjuntava a la convocatòria del Ple.

El gerent de l'IEC, Ramon Corbella, especifica que el pressupost de 2007 porta un annex amb el pressupost del Centenari, amb ingressos i despeses. Dins la partida de despeses del Centenari hi ha una partida de 60.000 € per a activitats de les societats filials, que es finança amb els ingressos extraordinaris que s'aconsegueixen per al Centenari.

En l'apartat d'«Afers de la Secretaria General», el secretari general informa de la constitució del nou Consell de Govern en les següents seccions de l'Institut, que començà a actuar el dia 1 de setembre de 2007.

Secció Històrico-Arqueològica

Presidenta:	Maria Teresa Ferrer i Mallol
Vicepresident:	Josep Massot i Muntaner
Tresorer:	Romà Escalas i Llimona
Secretari:	Joaquim Garriga i Riera

Secció Filològica

President:	Joan Martí i Castell
Vicepresident:	Isidor Marí i Mayans
Tresorer:	Ramon Sistac i Vicén
Secretària:	Maria Josep Cuenca Ordinyana

Comunica també que s'han produït canvis en les presidències de les juntes directives de les següents societats filials:

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Presidenta:	Montserrat Jufresa i Muñoz, que substitueix Jaume Pòrtulas i Ambròs.
-------------	--

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

President: Josep Cruanyes i Tor, que ocupa la vacant produïda pel traspàs de Josep M. Mas Solench.

Societat Catalana de Geografia

President: Francesc Nadal i Piqué, que substitueix Maria Dolors Garcia Ramon.

Societat Catalana de Matemàtiques

President: Carles Perelló i Valls, que substitueix Carles Casacuberta i Vergés.

D'altra banda, informa que el CIRIT va demanar un representant per al jurat dels premis per a fomentar la creativitat científica i l'esperit de recerca dels alumnes dels centres d'ensenyament secundari. Fou nomenat com a representant el secretari científic, Ricard Guerrero.

El Consell Permanent agraeix la dedicació de la senyora Mercè Durfort, que durant molts anys ha estat qui ha representat l'IEC en aquest jurat.

També fa saber que el president de l'IEC, en qualitat de patró del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, ha donat la seva conformitat al nou text dels Estatuts del Centre que es va aprovar el 30 de maig de 2005, a fi de donar curs a la proposta de decret de modificació dels Estatuts.

Finalment, informa que s'han signat convenis amb les institucions i entitats següents: amb la Sociedad Estatal de Commemoraciones Culturales, per a la commemoració del I Centenari de l'IEC (1907-2007); amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques (Delegació a Catalunya), per a la cessió d'ús d'espais; amb la Universitat Autònoma de Barcelona, per al cofinançament d'una plaça de tècnic de suport a la recerca del Centre d'Estudis d'Història de les Ciències (CEHIC) per a col·laborar en el projecte *Servei d'Arxius de Ciència*; amb el Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM), per a l'intercanvi d'informació entre l'IEC i el CIDEM a fi de millorar el coneixement sobre l'estat de la recerca a Catalunya; amb la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA), per a establir un marc de col·laboració; amb Edicions Tres i Quatre, per a l'edició del llibre *Rússia: quatre trossets de guia*, del professor Enric Casassas i Simó; per mitjà de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació, amb la Universitat de les Illes Balears, per a col·laborar en les despeses del projecte *Recuperació de fons documentals de ma-*

llorquins traslladats a Cuba; amb la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV), per a establir un marc de col·laboració amb les empreses i les emissores de ràdio i televisió de la CCRTV per al període de celebració del Centenari; amb Telefónica Móviles España, per a col·laborar conjuntament en la promoció de l'ús de la llengua catalana mitjançant els serveis de telefonia mòbil Movistar, i sengles convenis amb Caixa Catalunya, Caixa Sabadell, Caixa Girona i La Caixa, per a contribuir a les despeses del Centenari de l'IEC.

En el torn obert de paraules intervé el senyor Josep Moran, que demana que s'informi del conveni signat amb MUTUAM a través de les seccions o societats filials que hi estiguin interessades.

Ple del dia 18 de desembre de 2006 (ordinari)

- Nota necrològica del senyor Jordi Sarsanedas i Vives († 16.11.2006), a càrrec d'Albert Jané i Riera, membre de la Secció Filològica
- Informe de la Secció de Ciències Biològiques
- Presentació de candidats a membres de l'Institut
- Semblança del senyor Josep Carner i Puig-Oriol, a càrrec del senyor Josep Vallverdú i Aixalà, membre de la Secció Filològica

Hi assisteixen 63 membres i 7 presidents de societats filials.

El vicepresident de l'IEC, senyor Salvador Alegret, presideix la sessió en absència del president.

El senyor Albert Jané, membre de la Secció Filològica, llegeix la nota necrològica del senyor Jordi Sarsanedas i Vives († 16.11.2006).

El senyor Josep Vallverdú i Aixalà, membre de la Secció Filològica, llegeix la semblança del senyor Josep Carner i Puig-Oriol (1884-1970).

El secretari general, senyor Joandomènec Ros, comenta que ha sorgit un problema en l'aprovació de l'organigrama en la darrera sessió del Ple. Aquest problema es basa en diversos punts: s'ha plantejat la no-validesa de la votació del Ple anterior segons els articles 27 i 29 del Reglament de règim interior; aquest reglament és ambigu i són possibles dues interpretacions referides al quòrum necessari per a l'aprovació d'aquest organigrama; el Consell Permanent del dia 14 de desembre va encarregar a l'Equip de Govern que solucionés aquest afer.

El secretari general proposa que el Ple es doni per informat que el Consell Permanent del dia 7 de novembre de 2006 va aprovar l'organigrama i que es doni per no feta la votació del darrer Ple.

Salvador Alegret pregunta si algú vol fer alguna intervenció respecte a aquest tema i després de les diverses intervencions dóna l'acta per aprovada amb les esmenes presentades.

Pel que fa a l'informe del president, el vicepresident, Salvador Alegret, comenta que com que tothom el té per escrit s'absté de llegir-lo.

El senyor Màrius Foz i Sala, president de la Secció de Ciències Biològiques, fa una exposició de les activitats dutes a terme per la Secció d'ençà de l'última presentació al Ple.

El senyor Albert Balcells i González, el senyor Tomàs de Montagut Estragués, la senyora Maria Teresa Ferrer i Mallol i el senyor Josep Guitart i Duran, membres de la Secció Històrico-Arqueològica, presenten, respectivament, les candidatures dels senyors Antoni Simon i Tarrés, Josep Maria Salrach i Marés, Gaspar Feliu i Montfort i Joan Sanmartí i Grego a membres numeraris de la Secció.

Els senyors Xavier Llimona i Pagès, Joandomènec Ros i Aragonès, Màrius Foz i Sala i Pere Puigdomènech i Rosell, membres de la Secció de Ciències Biològiques, presenten, respectivament, les candidatures a membres corresponents de l'Institut dels senyors Claude Roux, Antoni Torre, F. Xavier Pi-Sunyer i Michel Delseny; aquesta última és llegida pel senyor Màrius Foz i Sala.

El senyor Josep Amat i Girbau, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, presenta la candidatura de la senyora Alícia Casals i Gelpí a membre numerària de la Secció.

En l'apartat d'«Afers de la Secretaria General», el secretari general informa de les eleccions a la presidència de la Junta Directiva de l'Associació Catalana de Sociologia, en les quals va ser reelegit per al càrrec el president Oriol Homs. Seguidament, comunica que s'ha signat un conveni amb el Consorci de la Zona Franca per a contribuir a les despeses del Centenari de l'IEC.

Ple del dia 29 de gener de 2007 (ordinari)

— Nota necrològica del senyor Marcel Durliat († 26.12.2006), membre corresponent de la Secció Històrico-Arqueològica, a càrrec de Xavier Barral i Altet, membre de la mateixa Secció

— Pressupost de l'any 2007

— Votació de l'organigrama de l'IEC

Hi assisteixen 54 membres i 9 presidents de societats filials.

El senyor Xavier Barral, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, llegeix la nota necrològica del senyor Marcel Durliat († 26.12.2006), membre corresponent de la mateixa Secció.

S'aprova l'acta del Ple del 18 de desembre per assentiment amb les esmenes que s'han presentat.

Del seu informe, el president en destaca els fets següents: assistència, el dia 20 de desembre, a la reunió del Patronat de la Fundació Universitat Catalana d'Estiu, en la qual es va parlar de la creació d'un consell científic per a la UCE; presidència, el dia 21 de desembre a l'Institut, de la conferència de premsa i l'acte de constitució de la Federació Internacional d'Associacions de Catalanística; assistència, el mateix dia 21, juntament amb el vicepresident Antoni Riera i el secretari general, a la reunió del Patronat de l'Institut Ramon Llull, en la qual es va elegir el nou director de la institució, el senyor Josep Bargalló. El president expressa el desig que amb el canvi d'Estatuts que durà a terme l'Institut Ramon Llull es millorin les relacions amb l'IEC. Finalment, destaca que el dia 11 de gener va tenir una entrevista amb la senyora Isabel Rodà pel tema de les columnes de Puig i Cadafalch.

Pel que fa a les activitats de l'Equip de Govern, el president informa que, pel que fa al Centenari, el vicepresident i president de la Comissió Executiva del Centenari, senyor Antoni Riera, fa públic que la senyora Cristina Teignier ocupa el lloc de secretària tècnica de la Comissió, que havia quedat vacant.

El senyor Antoni Riera fa saber que el dia 9 de gener es va reunir a Madrid, juntament amb el president de l'IEC, amb el secretari general de la Fundació Ramón Areces, senyor Juan González Palomino, i, posteriorment, amb el president de la Societat Estatal de Commemoracions Culturals, senyor José García-Velasco. També anuncia que el dia 5 de febrer sortirà el segell commemoratiu del Centenari i que es presentarà a l'Institut.

El senyor Antoni Riera recorda que aviat començarà el cicle de conferències que ha organitzat la Secció de Ciències i Tecnologia i el cicle de conferències que ha organitzat la Secció de Ciències Biològiques, i demana la col·laboració dels coordinadors en la difusió dels actes del Centenari.

El president, senyor Salvador Giner, explica que s'ha de votar l'organigrama seguint el mateix procés que en totes les votacions que es fan en el Ple, que qui no hagi votat ho pot fer durant el Ple i que al final de la sessió es comunicarà el resultat de la votació.

Quant al pressupost de l'any 2007, el president puntualitza que en el Ple anterior es consideraven les línies bàsiques del pressupost, que el Consell Permanent ha aprovat l'avantprojecte del pressupost i que cal ratificar-lo.

El secretari general especifica que per elaborar aquest pressupost s'han tingut en compte principalment quatre línies:

— Mantenir la política, iniciada en els dos exercicis anteriors, de potenciar l'autonomia de les seccions i dotar-les de pressupostos de lliure disposició adequats a les seves finalitats.

— Continuar la política de potenciació de les societats filials preveient una partida per a la incorporació de noves filials, incrementant la partida extraordinària per a publicacions i establint una nova partida per al finançament de les activitats organitzades amb motiu del Centenari de l'Institut.

— Dotar les delegacions territorials d'un pressupost que garanteixi una programació estable i de qualitat, i a la vegada establir una partida per a activitats extraordinàries amb motiu del Centenari.

— En l'apartat de recerca, pressupostar les dotacions corresponents al tercer i últim any de la convocatòria de la Comissió d'Investigació 2005.

El gerent, senyor Ramon Corbella, detalla el pressupost per a 2007. A propòsit d'aquesta presentació el senyor Josep Moran pregunta si arriba alguna ajuda econòmica de l'Administració pública del País Valencià, i el senyor Francesc González i Sastre comenta que no ha sabut trobar la partida que fa referència a l'Observatori de la Recerca. El senyor Ramon Corbella respon que no hi ha cap ingrés previst que provingui de l'Administració pública del País Valencià i, quant a la intervenció del senyor González i Sastre, diu que aquest any està previst fer la inversió en l'aplicació del web perquè s'hi mostrin les dades de l'Observatori de la Recerca i que aquesta despesa consta en el pressupost com a inversions informàtiques.

El Ple aprova el pressupost per assentiment.

El president demana que es llegeixi el resultat de la votació de l'organigrama de l'IEC. El secretari general informa que han votat 24 membres emèrits, 10 presidents de societats filials i 74 membres numeraris, cosa que fa un total de 108 vots, que superen el 40 % dels membres amb dret a vot necessari perquè es consideri vàlida una votació. El resultat ha estat de 68 vots a favor, 14 vots en contra, 23 vots en blanc i 3 vots nuls, amb la qual cosa queda aprovat l'organigrama. El president explica que aquest organigrama s'aplicarà progressivament.

En l'apartat d'«Afers de la Secretaria General», el secretari general llegeix les comunicacions i els convenis que s'han dut a terme d'ençà de l'últim Ple.

Ple del dia 26 de febrer de 2007 (ordinari)

- Nota necrològica del senyor Iuri Nicolàievitx Verxinin († 25.07.2006), membre corresponent de la Secció de Ciències i Tecnologia, a càrrec de Borís Pàvlovitx Sobolev
- Votació de candidats a membres
- Presentació del DIEC
- Semblança del senyor Josep M. Bofill i Pichot (1860-1938), a càrrec de Josep M. Camarasa i Castillo.

Hi assisteixen 82 membres i 4 presidents de societats filials.

El senyor David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia, llegeix la nota necrològica del senyor Iuri Nicolàievitx Verxinin, membre corresponent de la mateixa Secció, escrita per Borís Pàvlovitx Sobolev, també membre corresponent de la Secció.

Pel que fa al seu informe, el president comunica que el 14 de febrer passat el Consell Permanent va aprovar, per unanimitat, la Declaració sobre els reials decrets d'ús del castellà. El president fa saber que aquesta declaració és fruit de la tasca feta per una comissió constituïda per Enric Argullol, expert en dret i president de la comissió; Josep González-Agàpito, expert en pedagogia i educació; Isidor Marí, expert en filologia i sociolingüística, i Antoni M. Badia i Margarit, expert en lingüística històrica i gramàtica.

El senyor Josep González-Agàpito proposa que la carta en la qual la comissió va treballar i que s'envià a la ministra d'Educació i Ciència per a acompanyar la *Declaració* sigui difosa mitjançant revistes especialitzades o llocs d'opinió. El president anuncia que aquesta carta es farà arribar als membres. El senyor Joan Martí i Castell afegeix que en una ocasió passada ja s'esmentà que el contingut de la carta que s'envià a la ministra es donaria a conèixer, i la senyora Eva Serra pregunta per què a la carta no es fa referència a la immersió lingüística en l'ensenyament.

El president destaca l'acte en el qual la Societat Catalana d'Ordenació del Territori presentà l'*Anuari territorial de Catalunya 2005*, en un moment important per a la bona marxa de les polítiques territorials. També comenta la inauguració a la Casa de Convalescència d'una petita exposició itinerant de l'Institut, que recorrerà els Països Catalans i que consta de deu plafons il·lustratius, elaborada a iniciativa del vicepresident Alegret.

Finalment, el president fa saber que s'ha constituït l'Institut d'Estudis Aranesos a Vielha, acte al qual va ser convidat. Aquest Institut s'ha creat amb tres seccions: una d'històrico-arqueològica, una de lingüística (dedicada a l'estudi de l'occità i el gascó) i una de jurídica (dedicada al dret aranès i la legislació pública).

El senyor David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia, presenta l'informe de les activitats que ha dut a terme la Secció des de l'última presentació davant el Ple.

El secretari general comunica que s'han acabat els treballs del *Diccionari*, que està a punt de ser publicat, i demana al president de la Secció Filològica que en presenti l'informe corresponent. El president de la Secció Filològica llegeix l'informe.

Acabat l'escrutini, dut a terme pels membres senyors Xavier Roselló Molinari i Francesc Serra i Mestres, el secretari general informa del resultat: per a l'elecció dels candidats a membre numerari han votat 36 membres emèrits; aquest nombre sumat al de membres numeraris que han votat (116) fa un cens de 152 votants. La majoria absoluta s'aconsegueix amb 77 vots.

Per a l'elecció dels candidats a membres corresponents han votat 36 membres emèrits; aquest nombre sumat al de membres numeraris que han votat (69) fa un cens de 105 votants. La majoria absoluta s'aconsegueix amb 53 vots. Per tant, el Ple ha admès com a membres numeraris els senyors Gaspar Feliu i Montfort (99 vots afirmatius), Josep Maria Salrach i Marés (97 vots afirmatius), Joan Sanmartí i Grego (91 vots afirmatius) i Antoni Simon i Tarrés (90 vots afirmatius), adscrits a la Secció Històrico-Arqueològica, i la senyora Alícia Casals i Gelpí (91 vots afirmatius), adscrita a la Secció de Ciències i Tecnologia; i com a membres corresponents, els senyors Michel Delseny (91 vots afirmatius), F. Xavier Pi-Sunyer (94 vots afirmatius), Claude Roux (92 vots afirmatius) i Antoni Torre (93 vots afirmatius), adscrits a la Secció de Ciències Biològiques.

El senyor Josep M. Camarasa i Castillo presenta la semblança del senyor Josep M. Bofill i Pichot.

En l'apartat d'«Afers de la Secretaria General», el secretari general informa que la Secció de Ciències i Tecnologia, en les votacions del proppassat 18 de desembre, elegí el nou Consell de Govern, que prengué possessió el dia 1 de gener de 2007:

President:	David Serrat i Congost, en substitució de Joaquim Agulló i Batlle
Vicepresident:	Francesc Serra i Mestres, en substitució de Damià Barceló i Cullerés
Tresorera:	Pilar Bayer i Isant, en substitució de Francesc Serra i Mestres
Secretari:	Lluís Jofre i Roca, en substitució de Pere Santanach i Prat

Informa del nomenament del senyor Joaquim Mallafrè i Gavalrà, membre de la Secció Filològica, com a membre electiu de la Fundació Mercè Rodoreda per a ocupar la vacant que ha deixat el senyor Jordi Sarsanedas.

D'altra banda, fa saber que l'assemblea de socis de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, reunida el 30 de novembre passat, acordà modificar el text del segon paràgraf de l'article 15 dels Estatuts de la Societat. On diu: «El mandat de tots els càrrecs directius durarà dos anys i podran ser reelegits», a partir de l'acord dirà: «El mandat de tots els càrrecs directius de la Junta durarà quatre anys i només podran ser reelegits per al mateix càrrec una vegada».

Finalment, informa que l'Institut ha signat els convenis següents: amb l'Ajuntament de Morella, per a publicar les *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Morella*; amb el Patronat Català Pro Europa, per a contribuir a les despeses d'organització del simposi «Els països de parla catalana i Europa durant la darrera centúria», organitzat per la Secció Històrico-Arqueològica amb motiu del Centenari de l'IEC, i amb Laudis Consultor, SL, per a contribuir a les despeses d'organització del Centenari.

Ple del dia 27 de març de 2007 (ordinari)

— Nota necrològica del senyor Oriol de Bolòs i Capdevila († 22.03.2007), membre de la Secció de Ciències Biològiques, a càrrec del senyor Josep Vigo i Bonada, membre de la dita Secció

— Liquidació del pressupost de 2006

— Presentació de l'Institut Català d'Antropologia

— Adjudicació dels premis i les borses d'estudi corresponents al LXXVI Cartell

Hi assisteixen 46 membres i 4 presidents de societats filials.

El vicepresident de l'IEC, Salvador Alegret, presideix la sessió en absència del president.

El senyor Josep Vigo llegeix una nota necrològica en record del senyor Oriol de Bolòs i Capdevila, membre de la Secció de Ciències Biològiques, que va morir el dia 22 de març de 2007.

El vicepresident comunica que, a partir del dijous 29 de març, hi haurà a disposició de cada membre un exemplar del *Diccionari de la llengua catalana*, segona edició, que es pot recollir a la llibreria de l'Institut.

Pel que fa a l'informe del president, el vicepresident Alegret convida els assistents a llegir-lo ja que s'ha pogut recollir imprès a l'entrada de la sala.

El senyor Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica, exposa les activitats que ha realitzat la Secció Filològica des de l'última presentació al Ple.

El gerent, senyor Ramon Corbella, explica la liquidació del pressupost de l'any 2006, que ha estat aprovada pel Consell Permanent el 12 de març de 2007. Com que no hi ha intervencions per part dels membres, queda aprovada.

El senyor Joan Vilà-Valentí, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, presenta l'Institut Català d'Antropologia, que ha demanat de ser admès com a societat filial de l'IEC.

S'inicia un torn obert de paraules en què els senyors Albert Balcells i Oriol Casasas expressen que seria convenient canviar el terme *Institut* per *Societat*, per tal d'evitar equívocs. El senyor Joan Vilà-Valentí respon que l'entitat ja s'havia dit *Societat*, però que estudiaran aquest possible canvi de nom.

En l'apartat d'«Afers de la Secretaria General», es parla de l'adjudicació dels premis i les borses d'estudi corresponents al LXXVI Cartell. Comunica que el Premi Miquel Mas Molas, per desig de la família, es retira del Cartell de l'Institut, però s'estudia que d'una manera o una altra el disseny tèxtil continuï en el Cartell per una altra via.

El secretari general presenta la proposta dels Premis Sant Jordi d'aquest any.

Malgrat la disconformitat pel no-atorgament del Premi Internacional Catalònia per part d'alguns membres, el Ple aprova el text d'adjudicació dels premis i les borses d'estudi corresponents al LXXVI Cartell que figura com a annex per majoria.

El secretari general demana de ratificar els acords del Consell Permanent sobre els nomenaments següents: acord 22.5 del Consell Permanent de 12 de març de 2007, pel qual el Consell Permanent nomena, a proposta de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, Ricard Torrents i Bertrana membre del Consell Escolar de Catalunya en representació de l'Institut d'Estudis Catalans, en substitució de Josep-Maria Terricabras i Nogueras, que ho havia estat fins ara i que desitja no ser renovat en el càrrec, i acord 22.6 del Consell Permanent de 12 de març de 2007, pel qual el Consell Permanent nomena, a proposta de la Secció Filològica, Jaume Cabré i Fabré membre del Consell Assessor de la Institució de les Lletres Catalanes en representació de l'Institut d'Estudis Catalans.

El Ple ratifica els acords 22.5 i 22.6 del Consell Permanent.

A continuació, el secretari general comunica que Salvador Giner tindrà la presidència en el jurat dels Premis Emili Giralt i Raventós - Cultures del Vi, que convoca el Museu de Vilafranca - Museu del Vi.

Posteriorment, fa una relació dels convenis que ha signat l'Institut des del darrer Ple, que són els següents: dos convenis amb el Ministeri d'Educació i Ciència per a regular la subvenció nominativa prevista en els Pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2007 (aplicacions pressupostàries 18.03.463A.732 i 18.03.463A.481.12); addenda i ampliació del conveni signat entre l'Ajuntament de Guissona, el Patronat d'Arqueologia de Guissona, la fundació pública Institut d'Estudis Ilerdencs, la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans, amb data 10 de desembre de 2004, per a l'estudi, conservació i difusió del patrimoni arqueològic de Guissona; un conveni amb el Consorci de Transferència de Coneixement (CTC) per a l'intercanvi d'informació estadística en matèria de recerca; un conveni amb la Fundació Carles Salvador per al finançament de les despeses de personal de suport i per a col·laborar en les activitats de la Fundació Carles Salvador relacionades amb la promoció i la difusió de la llengua catalana, i amb motiu del Centenari, un conveni amb Víctor Igual, SL, per a contribuir a les despeses d'organització del Centenari.

En el torn obert de paraules, el senyor Joan A. Argenter pregunta com és que el Premi Catalònia no s'ha adjudicat. El senyor Josep Vigo, com a ponent del premi, aclareix que només es va presentar una candidatura a aquesta convocatòria. Es comenta que altres anys els no-guanyadors es tornaven a presentar en les properes convocatòries per iniciativa de les mateixes seccions. Es proposa tornar-ho a fer així.

El senyor Ricard Guerrero esmenta que s'hauria d'actualitzar la quantitat econòmica que s'atorga com a premi. Afegeix que en els casos que un premi queda desert, els diners per a aquest propòsit es podrien aplicar a un becari o a una altra borsa d'estudi per assegurar la continuïtat del camp d'estudi del premi. El secretari general el remet a les bases del premi, on podrà constatar que aquesta opció està prevista.

El senyor Joan Vilà-Valentí remarca, referent al Premi Prat de la Riba, que cada any es torna per Secció, que les seccions mateixes s'encarreguin de difondre el Premi Prat de la Riba l'any corresponent i així s'asseguraria que es presentessin treballs d'un nivell alt.

El senyor Oriol Casassas comenta la poca participació en el Premi Internacional Catalònia.

El senyor Albert Balcells diu que comparteix l'aportació del senyor Casassas i recorda que el Premi Internacional Catalònia es pot atorgar a membres corresponents.

El vicepresident diu que, a continuació, serà projectat el documental sobre Antoni Rubió i Lluch, realitzat per Josep Cullell.

Ple del dia 11 de juny de 2007 (ordinari)

- Nota necrològica del senyor Enric Ras i Oliva († 19.04.2007), a càrrec de Josep Amat i Girbau
- Nota necrològica de la senyora Creu Casas i Sicart († 20.05.2007), a càrrec de Xavier Llimona i Pagès
- Nota necrològica del senyor Josep M. Puig i Salellas († 26.05.2007), per Encarna Roca i Trias, a càrrec de Joan Vilà-Valentí
- Informe de les activitats de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, a càrrec del senyor Pere Lluís Font, vicepresident de la Secció
- Adquisició de nous locals

Hi assisteixen 54 membres i 6 presidents de societats filials.

El senyor Josep Amat i Girbau llegeix la nota necrològica del senyor Enric Ras i Oliva († 19.04.2007), membre de la Secció de Ciències i Tecnologia.

El senyor Xavier Llimona i Pagès, membre de la Secció de Ciències Biològiques, llegeix la nota necrològica de la senyora Creu Casas i Sicart († 20.05.2007), membre de la mateixa Secció.

El senyor Joan Vilà-Valentí, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegeix la nota necrològica escrita per Encarna Roca i Trias, membre de la mateixa Secció, del senyor Josep M. Puig i Salellas († 26.05.2007), també membre de la mateixa Secció.

S'aproven les actes dels plens del 26 de febrer de 2007 i del 27 de març de 2007.

Del seu informe, el president en destaca els fets següents: copresidència amb el conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras, d'una sessió celebrada a l'IEC en memòria de Jordi Sarsanedas, antic membre de la Secció Filològica; entrevistes amb el president de la Reial Acadèmia de Farmàcia, Miquel Ylla-Català, amb el president de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries, senyor Llupià, i amb el director general d'Entitats Jurídiques de la Generalitat de Catalunya, José Pascual Ortuño, per a mantenir el contacte amb el conseller de Justícia; entrevista amb David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia, i el conseller Joaquim Nadal, per a presentar una recerca que s'està fent a l'Institut sobre l'estudi del sòl a Catalunya i a les Illes Balears; acte públic de presentació del nou DIEC a la Casa de Convalescència; jornada de portes obertes a l'IEC; lliurament dels Premis Sant Jordi de l'Institut, amb la presència del conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat, Josep Huguet, a la Sala Prat de la Riba el 24 d'abril; visita a la Universitat Abat Oliba, com a continuació de la política de l'IEC d'apropament, de col·laboració i de visita a les universitats; reunió amb la Comis-

sió de Seguiment del contracte programa signat amb la Generalitat de Catalunya; entrevista del president amb el vicepresident de l'Obra Cultural Balear, Tomeu Martí, on es parla de la seu a les Illes i es posa èmfasi en la col·laboració; presentació del primer anuari de l'Associació Catalana de Sociologia; emissió en directe des de la Sala Prat de la Riba del programa *El matí de Catalunya Ràdio*, dirigit per Antoni Bassas; visita a Oslo de Josep Guitart i Antoni Riera per l'Assemblea General que hi ha celebrat la Unió Acadèmica Internacional; acte de lliurament del Premi Internacional Ramon Llull a l'Institut a Alan Yates, catedràtic emèrit de la Universitat de Sheffield i membre corresponent de la Secció Filològica; signatura del conveni de col·laboració entre l'Institut d'Estudis Catalans i Sun Microsystems Ibèrica i donació d'uns aparells, i conferència per l'aniversari de la fundació de l'Institut d'Estudis Catalans, a càrrec del professor Albert Balcells. El president recorda que és un dels actes centrals del Centenari, com la inauguració del Palau de la Música o el passat concert.

El president felicita els membres que han estat guardonats i que són els següents:

— Manuel Riu i Riu, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, que ha rebut homenatge de la població de Sant Llorenç de Morunys.

— Jordi Sarsanedas, que fou membre de la Secció Filològica, que ha rebut homenatge en el marc de la Setmana de Poesia que organitzà l'Institut de Cultura de Barcelona.

— Joan Francesc Mira, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, que ha rebut el 7è Premi Jaume Fuster, atorgat per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

— Jaume Terradas i Serra, membre de la Secció de Ciències Biològiques, que ha rebut el Premi Crítica Serra d'Or per la novel·la *Biografia del món. L'origen de la vida. El col·lapse ecològic*.

— Josep Egozcue, que ha rebut, a títol pòstum, la Medalla Josep Trueta al Mèrit Sanitari que atorga la Generalitat.

— Joandomènec Ros, secretari general i membre de la Secció de Ciències Biològiques, que ha rebut el Premi Catalònia d'Assaig, que atorgaven la llibreria Catalònia i l'editorial Almuzara, patrocinat també pel Consorci de la Zona Franca.

— Alan Yates, que ha rebut el Premi Internacional Ramon Llull.

— Manuel Castellet, antic president de l'IEC i membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, que ha estat nomenat director de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer.

El senyor Antoni Riera, president del Centenari, comunica que els actes del Centenari es van complint segons s'havia previst, i destaca, dels mesos d'abril, maig i juny, com a activitats acadèmiques, la celebració del curs d'alts estudis sobre cultura, política i so-

cietat (1907-2007) «Deu testimonis del segle xx. Deu lliçons per al segle XXI», organitzat per la Secció de Filosofia i Ciències Socials, i la celebració de les jornades «Present i futur de les relacions alimentació-salut: Noves necessitats i nous aliments», organitzades pel Centre Català de la Nutrició i per l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, i com a activitat de caràcter divulgatiu, l'exposició itinerant a la Fundació Caixa Girona el dia 13 d'abril, amb un èxit de públic molt notable. Informa que l'exposició ha estat traslladada, i ja ha estat inaugurada, a Andorra. Com a activitat de caràcter artístic, recorda el concert que es va fer a l'IEC amb l'estrena de la peça commemorativa del Centenari.

A continuació, recorda que un dels actes més importants serà el dia 18 de juny, la data exacta de la creació de l'Institut d'Estudis Catalans per un acord de la Diputació de Barcelona signat per Enric Prat de la Riba, que serà una conferència de reflexió de la història de l'Institut que està preparant el senyor Albert Balcells, i que serà presidida per l'alcalde de Barcelona.

El president recorda que no s'ha rebut per part de la Generalitat cap resposta a la petició de modificació de la representació de l'IEC al Consell Directiu de l'IRL.

El president cedeix la paraula al senyor Martí, que intervé sobre dues qüestions: el tema de l'IRL i la Comissió de Seguiment del contracte programa amb la Generalitat de Catalunya. El senyor Martí demana que es convoqui a les comissions del contracte programa els directores de projectes, ja que els afecten directament. També proposa que la Generalitat estableixi un pressupost ordinari que garanteixi la consecució dels projectes ordinaris, i que també n'hi hagi un d'extraordinari, a través del contracte programa, per a projectes extraordinaris.

Respecte al tema de l'IRL, el senyor Martí expressa la seva perplexitat pel fet de no saber quin paper hi fa l'IEC. Diu que fa molt de temps el Consell Permanent va acordar demanar una major participació de l'IEC en l'IRL i va donar total confiança al president perquè plantegés la necessitat d'ampliació i actués com cregués convenient sobre aquesta qüestió. Expressa que a dia d'avui no ha canviat res d'això i proposa que s'aclareixi aquest paper de l'IEC.

El vicepresident de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, senyor Pere Lluís Font, detalla el conjunt de fets i activitats que la Secció ha desenvolupat d'ençà que presentà el darrer informe, el 12 de juny de 2006.

En l'apartat d'«Afers de la Secretaria General», el president dona la paraula al secretari general, que ha d'informar sobre l'adquisició de nous locals per part de l'IEC i informar dels afers de la Secretaria General, que són els següents:

— El president de l'Institut ha acceptat formar part del Comitè d'Honor del Primer Congrés Internacional de Neologia en les Llengües Romàniques, organitzat per

l'Observatori de Neologia de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra entre els dies 7 i 10 de maig de 2008. També, formar part del Comitè d'Honor del 18è Congrés de Metges i Biòlegs en Llengua Catalana, que tindrà lloc a Girona entre els dies 12 i 14 d'octubre de 2008. També, del Comitè d'Honor de la 25a edició de la Fira Internacional del Llibre, Liber 2007, que organitza la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya entre els dies 3 i 5 d'octubre de 2007, i del Comitè d'Honor d'Euroscience Open Forum (ESOF 2008), que tindrà lloc a Barcelona entre els dies 18 i 22 de juliol de 2008. Aquesta tercera edició l'organitza la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació.

— Nomenament per part de la Secció Filològica de Carolina Santamaria com a membre del Consell Supervisor del TERMCAT, en substitució de la senyora Maria Bozzo.

— Comissió de l'Any Jaume I: Maria Teresa Ferrer i Mallol, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica; Antoni Riera i Melis, de la mateixa Secció, per a la presidència de la Comissió; Oriol Cassassas i Simó, de la Secció de Ciències Biològiques; David Serrat i Congost, de la Secció de Ciències i Tecnologia; Germà Colón i Domènech, de la Secció Filològica, i Ricard Torrents i Bertrana, de la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

— Nomenament d'Ignasi Roviró i Alemany com a nou president de la Societat Catalana de Filosofia.

— Nomenament de representants de l'Institut als jurats dels Premis Nacionals del Ministeri de Cultura 2007: per al Premi Nacional de les Lletres Espanyoles, el senyor Carles Miralles i Solà; per al Premi Nacional de Poesia, David Jou i Mirabent; per al de Narrativa, Joan Francesc Mira i Casterà; per al d'Assaig, Josep-Maria Terricabras i Nogueras; per al de Literatura Dramàtica, Jesús-Francesc Masip Bonet; per al de Literatura Infantil i Juvenil, Josep Maria Aloy, i per al Premi Nacional a la Millor Traducció i Premi Nacional a l'Obra d'un Traductor, Marc Mayer i Olivé.

S'informa dels següents convenis de col·laboració signats: la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació amb el Govern de Nova Caledònia i Linguapax Pacífic, per a la conservació de les llengües canacs; amb el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya, per a la prestació per part de l'Institut dels serveis editorials consistents en l'edició dels exàmens de les proves d'accés a la universitat; amb l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca, per a l'organització de l'acte de cloenda commemoratiu del centenari del naixement de Joan Coromines i Avinyó; amb la Biblioteca de Catalunya, per a l'elaboració del projecte del Patrimoni Digital de Catalunya (PADICAT); amb Intracatalònia, SA, pel qual l'Institut contracta un servei de con-

tinguts de comunicació a la xarxa d'Internet i altres mitjans; amb la Fundació Salut, Innovació i Societat, pel qual la Fundació col·laborarà en l'organització i el finançament dels actes de celebració del Centenari i en l'organització d'actes o projectes d'interès comú en els àmbits de l'economia, de la salut i de les ciències de la vida; amb els Laboratoris del Dr. Esteve, SA, per al patrocini d'actes de celebració del Centenari; amb Sun Microsystems Ibérica, esmentat també per proveir l'Institut d'una plataforma oberta, maquinari i programari que serveixi de suport a les actuacions pròpies de l'Institut, i, finalment, amb l'Ajuntament de Banyoles, pel qual l'Institut donarà assessorament científic i tècnic per al projecte d'informatització i recopilació del fons bibliogràfic sobre els estudis científics realitzats sobre el municipi de Banyoles i els seus voltants.

Declaracions institucionals

Durant el curs 2006-2007, l'Institut d'Estudis Catalans ha fet públiques les tres declaracions següents:

- *Declaració sobre els reials decrets d'ús del castellà* (14.02.2007)
- *Declaració de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans amb motiu del 25è aniversari de la mort de Manuel Sanchis Guarner* (15.12.2006)
- *Declaració de la Societat Catalana de Biologia (SCB) en l'ocasió de la celebració del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans* (19.06.2007)

Declaració sobre els reials decrets d'ús del castellà

Aquesta declaració fou redactada per la comissió delegada del Consell Permanent de l'IEC formada per Enric Argullol, Josep González-Agàpito, Isidor Marí i Antoni M. Badia i Margarit i aprovada en la sessió del Consell del dia 14 de febrer de 2007.

Després d'estudiar les noves disposicions reguladores dels ensenyaments mínims d'educació primària obligatòria i d'educació secundària obligatòria dictades pel Govern de l'Estat (Reial decret 1513/2006 i Reial decret 1631/2006, respectivament), l'Institut d'Estudis Catalans manifesta la seva profunda preocupació per les conseqüències negatives que es poden generar pel que fa a la posició del català en aquests cicles educatius. En aquest sentit, l'IEC en vol remarcar diversos aspectes:

1. La nova regulació obstaculitza l'assoliment per a la llengua catalana del mateix nivell de competència que, en canvi, es vol assegurar per a la llengua castellana.
2. L'ordenació proposada implica un tractament desigual de les dues llengües, en perjudici del català.
3. Malgrat el mandat exprés de l'article 3.3 de la Constitució, el Govern estatal, amb les noves regulacions educatives, mostra una total despreocupació per la consolidació i el desenvolupament del català.
4. D'altra banda, el caràcter minuciós i exhaustiu de les noves reglamentacions, així com llur rigidesa i llur mateix rang normatiu, signifiquen un desconeixement greu de les competències que l'article 131.3 de l'Estatut assigna a la Generalitat pel que fa a la definició dels currículums i plans d'estudi dels cicles educatius. D'aquesta manera, s'obstaculitza l'acció autònoma per a assegurar l'aprenentatge i el coneixement de la llengua pròpia de Catalunya.

5. La decisió del Govern estatal ha prescindit de la ponderació dels resultats comparatius de les competències lingüístiques dels estudiants, que proven que l'ordenació anterior no ha reduït el nivell de competència en llengua castellana. Aquesta no presenta cap diferència significativa amb les dades de la resta de l'Estat, mentre que la competència en llengua catalana se situa encara per sota de la relativa al castellà.

6. A més, la nova ordenació comporta restringir considerablement la funció compensadora que té l'àmbit escolar per a corregir el desequilibri social dels usos lingüístics.

Barcelona, 14 de febrer de 2007

Declaració de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans amb motiu del 25è aniversari de la mort de Manuel Sanchis Guarner

Aquesta declaració fou aprovada pel Ple de la Secció Filològica del 15 de desembre de 2006.

Amb motiu del 25è aniversari de la mort de Manuel Sanchis Guarner, membre eminent de la Secció Filològica i un dels més insignes filòlegs que ha donat el nostre país, el Ple d'aquesta Secció reitera el seu reconeixement i la seva gratitud per l'obra filològica de l'autor i per la seva defensa de la normalitat cultural dels països de llengua catalana, mitjançant la invocació constant a la concòrdia des de posicions de racionalitat a l'hora de tractar la problemàtica social de la llengua, com ens recorda el Premi Sanchis Guarner a la Unitat de la Llengua Catalana.

La seva biografia és en certa manera un compendi de la història contemporània de la llengua catalana en terres valencianes. Un capítol on conflueixen la pèrdua i el recobriment, la postergació i l'afany de supervivència al voltant de l'idioma comú, expressió fonamental i primera d'un poble, com ell mateix ens va recordar.

El mestre Sanchis fou un dels primers conreadors de la lingüística científica al nostre país i el primer filòleg que defensà amb fets i amb documents, obertament i rotundament, sense circumloquis, la filiació catalana dels parlars valencians. Entre altres guardons, va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Sanchis Guarner va repartir la seva dedicació entre diversos camps d'estudi (la dialectologia, el folklore, l'estudi de la cultura popular, la gramàtica històrica, la gramàtica descriptiva, la història de la llengua, la història literària, la geografia humana...). En tots aquests àmbits excel·lí amb aportacions decisives, que són referència inexcusable i constitueixen una molt sòlida base per a recerques posteriors.

A més del seu vessant com a investigador i estudiós de la llengua, el mestre va ser un activista infatigable, que des de ben jove milità en el valencianisme polític i prengué part en algunes iniciatives memorables. Entre altres, en la signatura de les Normes de Castelló (1932), en l'aventura de l'editorial Torre o en la gestació i celebració del Primer Congrés d'Història del País Valencià, esdevinguda l'any 1971 a la Universitat de València.

El Ple de la Secció Filològica ret homenatge degut a l'investigador i al patriota, al col·lega i amic, en recordar-lo vint-i-cinc anys després del seu traspàs.

Barcelona, 15 de desembre de 2006

Declaració de la Societat Catalana de Biologia (SCB) en l'ocasió de la celebració del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans

En el segle actual, el paper central de la biologia en les fronteres del coneixement serà, amb tota seguretat, cabdal.

Ens ho està demostrant, per exemple, el desxiframent del funcionament del cervell, l'expressió i regulació del genoma, la construcció de nanomàquines i les seves aplicacions, la contribució de la recerca biològica a la definició de les biotecnologies per a la sostenibilitat del planeta, l'estudi i comprensió de la biodiversitat, des dels nous microorganismes fins a les profunditats marines i els ambients extrems, i la necessitat de preservar-la fent-la compatible amb el creixement de la població humana.

També, el paper de la manipulació genètica i cel·lular sobre animals i plantes i les possibilitats relacionades amb la lluita contra la fam i la pobresa, la recerca biològica i biomèdica per al desenvolupament de tractaments genètics, cel·lulars i biotecnològics útils per al diagnòstic i la lluita contra malalties humanes (infertilitat, malalties genètiques, cardiovasculars i neurològiques, càncer, envelliment, etc.) i per a comprendre l'herència d'aquestes malalties. Tot plegat sense oblidar les fronteres de la recerca amb els animals (cura de l'ètica i l'estètica de la utilització de models animals d'investigació).

En aquest segle XXI, doncs, les repercussions socials de la recerca en el camp de les ciències de la vida seran més evidents que mai. La ciutadania necessita rebre informació fidedigna, objectiva i entenedora sobre els avenços científics en les diferents àrees de la biologia. Avenços que sovint es tradueixen ràpidament en aplicacions que comencen a formar part de la vida diària de la gent, per tal de poder participar amb criteri en els debats socials que aquests susciten.

D'altra banda, en un país on la major part de la recerca es realitza amb fons públics, resulta obligat fer partícips els contribuents de la tasca que es realitza als nostres

centres de recerca. Així doncs, comunicar la ciència i la recerca a la societat de manera adient i efectiva ha de ser una prioritat dels professionals de la biologia.

En aquest context, és de summa importància una familiarització adequada de la ciutadania en general i dels professionals en particular amb els nous coneixements. Per aquest motiu, la biologia ha de tenir un pes específic en els plans d'estudi de formació secundària, proporcionat la importància que socialment avui té i vol tenir. Així mateix, les universitats catalanes han de tenir el suport adequat perquè puguin convertir-se en un referent de l'ensenyament de la biologia, capaces d'atraure bons estudiants d'arreu i proporcionar la formació dels futurs professionals.

L'explosió de coneixement generat per la recerca en ciències de la vida ha ocasionat una velocitat inusual en la seva transformació en aplicacions pràctiques, productes i serveis: sectors industrials tradicionals es regeneren i noves empreses apareixen arreu, basades en aquest coneixement.

Catalunya no pot permetre's de quedar-se fora dels països que han optat pel coneixement com a motor econòmic. Cal una aposta seriosa per la recerca, per a generar coneixement a les nostres universitats, centres, hospitals i empreses. Catalunya s'ha de dotar d'un sistema efectiu que permeti posar en valor aquest coneixement. La cultura emprenedora ha d'entrar a les nostres universitats, des de les estructures de gestió fins aquells que afronten diàriament el repte d'avançar en el coneixement. Hem de ser capaços de generar un col·lectiu d'investigadors, gestors i emprenedors que facin que la inversió feta a casa nostra esdevingui riquesa i progrés també aquí, a casa nostra. Això no s'improvisa. Necessitem doncs:

- una aposta decidida del Govern que permeti el desenvolupament dels programes de recerca en ciències de la vida de llarga durada («pacte per la ciència»); que disminueixi la percepció de risc i animi la inversió privada,
- professionals formats en tots els àmbits que envolten la recerca i la seva transferència,
- la visualització de Catalunya com a entorn innovador, capaç d'atraure talent i empreses d'arreu.

La Societat Catalana de Biologia, en qualitat de col·lectiu de tots aquells que fan de les ciències de la vida la seva tasca diària (investigadors, ensenyants, gestors, empresaris), representa una plataforma d'opinió contrastada per als ciutadans i els governants i des d'aquí vol oferir-se com a referent per a tots ells.

Barcelona, 19 de juny de 2007

Els membres

Semblances d'antics membres

El Consell Permanent de l'IEC acordà realitzar en cada Ple una semblança d'un membre dels primers temps de l'Institut per contribuir a fer viva la història de la institució als membres actuals. A continuació s'inclouen les semblances presentades pel senyor Oriol Casassas i Simó, sobre Leandre Cervera i Astor; pel senyor Josep Vallverdú i Aixalà, sobre Josep Carner i Puig-Oriol; pel senyor Josep M. Camarasa i Castillo, sobre el senyor Josep M. Bofill i Pichot.

Leandre Cervera i Astor

(13.08.1891 - 22.07.1964)

Leandre Cervera i Astor

per ORIOL CASASSAS I SIMÓ

ELS PRIMERS ANYS

Leandre Cervera diu: «Jo sóc fill de la vila de Gràcia. Entenguem-nos, vaig néixer a Gràcia quan Gràcia tenia alcalde propi, regidors propis i municipals propis. Gràcia aleshores era orgullosa d'ocupar el segon lloc de la llista de les viles importants de la península Ibèrica. La primera era Madrid —per això l'anomenaven la *Villa y Corte*—, després venia Gràcia amb la seva jeia vilatana, cofoia de viure desconnectada de Barcelona en tots els ordres».

Efectivament, Leandre Cervera va néixer el 13 d'agost de 1891, i no fou fins a l'abril de 1897 que una Reial ordre establí l'agregació a Barcelona dels pobles de Sant Andreu, Sant Martí, Sants i Gràcia. (Horta no fou agregat fins al 1903 i Sarrià fins al 1921.)

La família de Leandre Cervera era originària del País Valencià —de la comarca dels Serrans—, de les viles d'Alpont i de Xelva, on l'àvia era la tia Menescala i l'avi, entès

en les malalties del bestiar, era el ferrer del poble. El pare —Simon— ingressà voluntàriament al cos de cavalleria de l'Exèrcit i acabà passant-se —en el curs de la tercera guerra carlina— a les tropes del pretendent carlí. Després de l'aventura militar, cursà una ràpida carrera de veterinari a Madrid i acabà exercint la professió a Gràcia; era el senyor Simon, el veterinari imprescindible. Casat amb Magdalena Astor, tingueren dos fills, Leandre, el científic, i Ernest —cinc anys més jove—, que fou un molt remarcable mestre de música.

ELS ESTUDIS

Féu les primeres lletres i el batxillerat sense moure's del barri i el 1908 inicià els estudis de medicina, amb aquell *curso de ampliación*, del nom del qual ningú no sap el perquè. Un cop ja a la Facultat del carrer de Casanova —Leandre Cervera en diu «la casa nova amb estris vells»—, el panorama era clarament de vergonya: de tots els catedràtics, l'únic que Leandre Cervera salva és el professor Miquel Arcàngel Fargas i Roca, «la figura excepcional que irradiava respecte i admiració», «l'únic que treballava amb seriositat i esperit científic». La resta eren «el més absurd verbalisme».

Fins que, un dia, Ramon Turró anuncià un curs de bacteriologia al Laboratori del Parc; Leandre Cervera i algun altre company s'hi van inscriure «fretuosos de respirar un xic de ciència i de venjar-nos de les hores de reclusió mefítica a què l'obligatòria assistència a les aules de la Facultat ens tenia condemnats».

Aquest curs de Turró fou per al jove Cervera la descoberta d'un món que a partir d'aleshores seria el seu i del qual ja no es mouria. De tal manera s'identificà amb aquell medi, que l'any 1914, abans d'haver acabat la llicenciatura de medicina, publicà a *Treballs de la Societat de Biologia* un estudi sobre la «Dissociació aurículo-ventricular pel iodur potàssic».

També sense haver acabat la carrera de medicina, «per donar satisfacció al pare» —segons diu ell— es matriculà com a alumne lliure a l'Escuela Especial de Veterinaria de Saragossa, i l'any 1911 ja tenia el títol de veterinari.

A la Facultat de Medicina, ja en els primers cursos (el 1910) començà a treballar com a assistent en el Departament de Fisiologia, al costat de Jesús Maria Bellido. I, «des d'aquell moment» —deia Cervera, molts anys després, en un article que titulà «Enyorança del doctor Bellido»— «la meva relació amb ell no s'interrompé fins que els atzars adversos de la vida se l'endugueren». L'any 1914 acabà la carrera.

L'any 1912 havia entrat a treballar a la Casa Provincial de Caritat en qualitat de «practicante meritorio de medicina», ascendí a «practicante supernumerario» (amb un

sou de vint pessetes mensuals) i, finalment, quan just acabava la carrera de medicina, l'elevaren a «practicante numerario».

JA METGE

És clar, però, que el lloc de treball de Leandre Cervera no era la Casa de Caritat: era el Laboratori Municipal del Parc, al costat de Turró, i era la Càtedra de Fisiologia, al costat de Bellido i d'August Pi i Sunyer, que, de retorn de Sevilla, s'havia fet càrrec de suplir Ramon Coll i Pujol, ja en una penosa decrepitud.

L'any 1968, en una sessió d'homenatge a Cervera que la Societat Catalana de Biologia va retre a la seva memòria, l'endocrinòleg Miquel Taverna i Torm es referia al «messtratge de la figura egrègia de Pi i Sunyer i la *paternalitat* del professor Bellido» en l'aprenentatge que Leandre Cervera féu de «les beceroles científiques».

Just acabada la carrera, el 28 de desembre de 1914, fou nomenat ajudant honorari del laboratori de la Càtedra de Fisiologia, quan encara el titular era Coll i Pujol; però, només al cap d'uns mesos —l'octubre de 1915—, rebia el mateix nomenament honorari de part del nou titular, August Pi i Sunyer. L'honor d'aquests càrrecs i els ensenyaments que en derivaven eren la seva única preuada compensació, ja que en una universitat de pressupostos miseriosos els càrrecs d'ajudant o d'assistent eren de caràcter gratuït.

En aquest medi, Leandre Cervera conegué altres joves amb inquietuds i amb ells establí una permanent amistat: Pere Domingo, Rossend Carrasco i Formiguera, Francesc Duran i Reynals o Manuel Dalmau, per exemple. Cursà les assignatures de doctorat i, el 15 de març de 1918, presentà —a Madrid, és clar— la tesi; el treball tractava de la secreció interna del pàncrees i el seu excitant humoral.

«Gràcies a la força animadora de Bellido» —diu Leandre Cervera— molt aviat anà rebent mostres de confiança de part dels mestres. Per exemple, la de l'any 1919: la Junta para Ampliación de Estudios —fundada el 1907 i presidida per Ramón y Cajal— i la Institución Cultural Española de Buenos Aires invitaren August Pi i Sunyer a donar divuit lliçons a la Universitat de la capital argentina sobre mecanismes de correlació fisiològica. Aquest contracte anava acompanyat d'un altre —de les mateixes institucions— per a Leandre Cervera, que s'hauria d'ocupar de les pràctiques complementàries a les lliçons de Pi i Sunyer.

Durant aquesta estada a l'Argentina —i també a l'Uruguai— Cervera col·laborà i establí bona amistat amb Bernardo Houssay —que l'any 1947 rebria el Premi Nobel de Medicina i Fisiologia—, amb el qual arribaria a publicar el 1920 treballs conjunts als *Comptes Rendus* de la Societat de Biologia de París.

Un altre dels resultats d'aquest viatge és el matrimoni, el 24 de maig de l'any 1920, de Leandre Cervera amb Rosario Pino Ortega.

L'any 1921, Cervera rebé l'ofrena oficial argentina del càrrec de professor de fisiologia a la Facultat de Ciències Mèdiques de Córdoba. Leandre Cervera s'havia identificat massa amb Pi i Sunyer i Bellido i amb la seva contribució a una obra que començava a dignificar les ciències biològiques del país; no podia absentar-se'n i, és clar, no acceptà l'ofrena.

LES MÚLTIPLES OCUPACIONS

Cervera no havia oblidat que, a més de metge, era veterinari. Els anys 1915 i 1916 publicà diversos treballs a la *Revista Veterinaria de España*, a la *Revista de Higiene y Sanidad Pecuarias* i a la revista *Agricultura*, de l'enginyer de la Mancomunitat August Matons; els temes que Cervera hi tractava eren molt diversos: la febre tifoide en el camp, les ferides entre els pagesos, la manera de conèixer la ràbia, l'electrocardiografia en els animals, els efectes anabòlics i catabòlics de certes substàncies sobre el cor, anticossos, immunitat, etc. L'any 1923 publicà una monografia sobre *La fisiologia dels animals domèstics*. I l'any 1928 col·laborà en la redacció del *Diccionario de agricultura, zootecnia y veterinaria*, que dirigia també l'enginyer Matons.

Però en aquest camp, és destacable sobretot la presentació que féu de la ponència «Organització dels estudis de veterinària a Catalunya» en el Segon Congrés Universitari Català, el de l'any 1918; les barreres que el país contínuament ha hagut i continua havent de vèncer són la causa que aquests estudis, amb caràcter universitari, no fossin realitat fins al 1982, seixanta-quatre anys més tard de la proposta de Leandre Cervera.

També l'any 1918, durant la guerra europea, Leandre Cervera fou pensionat per la Mancomunitat de Catalunya per estudiar *in situ* l'epidemiologia i la profilaxi de la grip en el front aliat.

I és que Leandre Cervera era a tot arreu. A iniciativa de la Secció de Ciències de l'Institut i amb la intenció d'enfortir les relacions amb els científics europeus, l'Institut i el Consell de Pedagogia havien organitzat uns cursos monogràfics d'alts estudis i d'intercanvi als quals participaren científics de París, Roma, Zuric, Munic, Grenoble (A. Balcells i E. Pujol, *Història de l'Institut d'Estudis Catalans*, vol. 1, p. 154). Dels de «la casa», hi fou invitat, entre d'altres, Leandre Cervera, que l'any 1915 arribà a dictar-hi deu lliçons sobre la tècnica de la vivisecció; només feia un any que havia acabat la carrera i era un dels integrants del primer equip de professors d'aquests cursos d'alts estudis.

I també era a l'Escola d'Estiu que organitzava el Consell de Pedagogia de la Mancomunitat, i a l'Escola Superior d'Agricultura, i al curs d'Humanitats i cultura general per a obrers dependent de l'Escola del Treball, i a un curset d'educació sexual a l'Ateneu Enciclopèdic Popular del carrer del Carme, i als Estudis Universitaris per a Obrers, i a l'Escola Oficial d'Infermeres de la Generalitat, i segurament encara a d'altres bandes.

En aquestes activitats i com a exemple del gran respecte que aquells anys se sentia per la cultura, al costat de Leandre Cervera hi participaven els mestres més competents de cada matèria, conscients que portar la cultura a totes les capes de la societat era el bon camí. Així, i com a exemple, als cursos de l'Ateneu Enciclopèdic Popular hi havia August Pi i Sunyer, el canonge Carles Cardó, Emili Mira, Eduard Toda, Pere Bosch i Gimpera, Frederic Duran i Jordà i Jeroni de Moragas; i als Estudis Universitaris per a Obrers, Jaume Serra i Hünter, Joaquim Xirau, Jaume Vicens i Vives, Ambrosi Carrion i Rafael Campalans.

Però els llocs on trobem Leandre Cervera permanentment i preferentment són la Facultat de Medicina, el Laboratori del Parc i la Societat de Biologia de Barcelona.

LA FACULTAT DE MEDICINA

Ja hem esmentat la tutela que Bellido exercí sobre Cervera i la confiança que li tenia, una confiança que compartia Pi i Sunyer, a l'extrem que quan aquest es desplaçava a Madrid per obligacions del càrrec de diputat a Corts —ho fou des de 1916 fins a 1923, per Figueres—, Leandre Cervera, més d'una vegada, fou l'encarregat de suplir-lo. I quan Bellido ocupà la Càtedra de Terapèutica (això ja era l'any 1930) i s'esforçà per donar expansió clínica a l'assignatura i obtingué amb aquesta finalitat un departament a l'Hospital, Carrasco i Formiguera fou l'encarregat de la secció de diabetologia i nutrició i Leandre Cervera de la d'endocrinologia, a més de tenir també al seu càrrec l'ajudantia de classes pràctiques. Aquesta organització es mantingué durant setze anys.

La Càtedra de Fisiologia d'August Pi i Sunyer —sempre amb la col·laboració de Bellido—, i sobretot quan a partir de 1920 la Mancomunitat contribuí al seu manteniment i quedà convertida en Institut de Fisiologia, és un dels exemples més brillants d'escola universitària de tots els temps. La seva presència i la seva nombrosa participació activa en tots els congressos internacionals de l'especialitat n'és una clara demostració. És clar, Leandre Cervera fou sempre un dels integrants d'aquesta representació; encoratjat per Jesús Maria Bellido, assistí als congressos internacionals de fisiologia de París (1920), d'Edimburg (1923), d'Estocolm (1926), de Boston (1929) i de Zuric (1938), amb presentació de treballs als d'Estocolm i de Boston.

El 1932 el Congrés Internacional tingué lloc a Roma, i Leandre Cervera no hi assistí «com un vot a favor de la llibertat imperiosament cohibida a Itàlia», explica Josep Alsina i Bofill.

Si diem que el Laboratori de Fisiologia de la Facultat —després Institut de Fisiologia— era una escola exemplar, és perquè els mestres —Pi i Sunyer i Bellido— eren un estímulo constant. Pel que fa a la inquietud i l'esperit de treball, predicaven amb l'exemple, i els col·laboradors, per tant, no estaven mai inactius. Només cal mirar l'índex d'autors dels primers volums dels *Treballs de la Societat de Biologia*, que en aquells anys era la publicació que majoritàriament recollia els fruits de la incessant recerca; al costat de Pi i Bellido, hi ha els professors Jaume Peyrí, Pere Nubiola, Antoni Trias, Gustavo Pittaluga, el pare Jaume Pujiula i fins Pedro Ramón y Cajal, però també hi ha —i molt sovint— Manuel Dalmau, Rossend Carrasco i Leandre Cervera.

Cervera, clarament orientat cap a l'estudi de les glàndules de secreció interna —una especialitat que just estava sortint de les beceroles—, treballà sobre la malaltia de Simmonds, l'hipertiroidisme, les hipofisopaties, la diabetis, la lipodistròfia, la criptorquídia, etc., i sobre qüestions de veterinària, com ara l'hemoglobinúria bovina, la curarització, els ferments proteolítics, etc.

D'entre les publicacions de Cervera sobresurten les seves col·laboracions amb les «Monografies Mèdiques», que dirigí Jaume Aiguader. Justament fou ell qui, l'any 1926, encapçalà la col·lecció: el número 1 de «Monografies Mèdiques» és *Fisiologia i patologia de les glàndules endocrines*, que, en aquell temps, era decididament un text bàsic. Després, dels anys 1932 i 1933, pertanyen també a Leandre Cervera el número 57, *Terapèutica general de les malalties endocrines*, i el 73 i el 76, *La pubertat normal* i *La pubertat patològica*.

La seva evident autoritat científica fou reconeguda per l'Acadèmia de Medicina de Barcelona, que el dia 9 de juliol de 1933 el rebé com a membre numerari; el discurs d'ingrés duia per títol «De l'opoteràpia a l'hormonoteràpia, 1917-1933».

Fou contestat —no podia ser altrament— per Jesús Maria Bellido, el seu valedor. L'endocrinòleg Miquel Taverna, que considera Cervera un dels pioners de l'endocrinologia a Catalunya, diu que «a la llum dels seus treballs, crec que l'endocrinologia fou la més gran de les seves inquietuds, de les seves activitats i dels seus amors».

Aquestes activitats de Leandre Cervera motivaven molt sovint contactes internacionals amb biòlegs de la Societat de Biologia de París i, especialment, amb col·legues occitans —principalment Ismael Girard i Camil Soula, tots dos de Tolosa de Llenguadoc—; el 1920 aquestes col·laboracions —i potser l'estada de Cervera, l'any 1918, al front de guerra aliat— decidiren el ministeri francès d'Instrucció Pública i Belles Arts a nomenarlo *officier d'Académie*.

LA SOCIETAT DE BIOLOGIA DE BARCELONA

La Societat, creada el 1912, així que inicià la publicació de *Treballs* l'any 1913 inserí Leandre Cervera en la curta llista dels seus membres. Encara no era metge, però sí veterinari, i hi figurava al costat dels mestres. Ell mateix se n'estranya; diu: «gràcies a la força animadora de Bellido, vaig veure'm inscrit en la primera llista de membres de la Societat de Biologia».

Quan el primer president de la Societat, August Pi i Sunyer, encara ocupava el càrrec, l'any 1915, Leandre Cervera fou elegit secretari general; mantingué aquest càrrec fins al 1919. A partir de 1935 i durant més de vint-i-cinc anys en fou el president; però aquesta és tota una altra història, que ja considerarem més endavant.

Durant la presidència de Cervera, la Societat de Biologia inaugurà nous locals. Havia viscut des de la creació, encongada com tot l'Institut, en el Palau de la Generalitat, i havia de celebrar les seves sessions ara al Laboratori del Parc, ara a la Facultat de Medicina. Des de 1931, que l'Ajuntament de Barcelona havia fet cessió de la Casa de Convalescència a l'Institut, la circumstància havia canviat, però havia calgut fer una notable restauració de l'edifici i l'adaptació al nou emplaçament. No fou fins al 15 de maig de 1935 que tingué lloc la inauguració; Leandre Cervera havia encarregat la primera conferència dels nous locals al biòleg Charles Achard (1860-1941), el president de la Societat de Biologia de París, i aprofità unes paraules introductòries per recordar els orígens de les relacions amb els biòlegs parisencs. Digué:

Però la Societat de Biologia no podia pas circumscriure la seva difusió cultural als límits estrictes del nostre idioma i és per això que cercà de bell començament una expansió més ampla. Ara, justament fa una vintena d'anys que, moguts per aquest propòsit foren iniciades i perfectament reeixides unes relacions amb la Societat de Biologia de París per tal d'aprofitar els avantatges que podia oferir-nos l'enorme expandiment dels seus *Comptes Rendus*. (*La Medicina Catalana*, núm. 21, p. 712)

L'ESCOLA D'AGRICULTURA

La doble especialitat de Leandre Cervera —mèdica i veterinària— féu que les seves ocupacions es desenvolupessin també en aquests dos camps. Per una banda, la Mancomunitat li confià la direcció del laboratori de bacteriologia dels Serveis Tècnics d'Agricultura, a la branca de ramaderia, càrrec del qual fou destituït per la dictadura.

Pel que fa a la docència, fou professor de fisiologia a l'Escola d'Agricultura de la Mancomunitat. El 12 d'abril de 1924 el senyor Darius Rumeu, baró de Viver, féu públi-

ques unes equívokes insinuacions respecte a l'actuació de l'Institut d'Estudis Catalans i el Laboratori de Psicologia Experimental que dirigia el psicòleg belga Georges Dwelshauvers i que mantenia contactes amb el Laboratori de Psicologia de la Sorbona. Parlava d'unes activitats «recreatives» i deia que el Laboratori «en lugar de desarrollar la cultura de nuestro país, sirve para completar la de otro país extranjero» i acusava el Laboratori i l'Institut d'«invertir sumas importantes en tales investigaciones por profesores extranjeros y cuyos resultados ven la luz pública en otra nación». El director Dwelshauvers féu pública una resposta a la qual s'adheriren diversos professors de les escoles de la Mancomunitat —Pompeu Fabra, Pau Vila, Carles Riba, entre d'altres— i a la qual se sumaren més de cent altres professors. Tots reberen una carta en la qual se'ls avisava que «si no rectifica retirando la firma se le entenderá *ipso facto* destituido». Les signatures ja eren cent trenta-cinc quan el president de la Mancomunitat de la dictadura, Alfons Sala, trameté a cada un dels signants una nota que acabava amb les paraules «queda Vd. destituido». Alsina i Bofill comenta l'actitud dels professors signants i diu que «saberem defender con el propio sacrificio el prestigio de la nuestra intelectualidad y los derechos de las nuestras essencias espirituales».

L'Escola del Treball, la de Bells Oficis, la de Bibliotecàries, la d'Estudis Normals, la d'Infermeres, la d'Estudis Comercials, l'Escola Montessori, el Laboratori General d'Assaigs, el Consell Tècnic de Pedagogia i l'Escola Superior d'Agricultura —de la qual eren els signants Carles Pi i Sunyer, Pius Font i Quer, Pere González i Leandre Cervera—, totes, quedaren desmantellades, i foren inútils les peticions de readmissió que feren alguns dels que no havien signat i les protestes estrangeres, la de Camil Soula i d'Ismael Girard de Tolosa, per exemple.

El 30 d'agost de 1930, un cop foragitat el general Primo de Rivera, Leandre Cervera fou nomenat professor de ramaderia i d'indústries derivades de l'Escola d'Agricultura.

LA MEDICINA CATALANA I MÉS TEXTOS

Sense cap mena de dubte, on Leandre Cervera demostrà, alhora, la seva inquieta capacitat d'organització, les seves qualitats de coneixedor de la llengua i la possessió d'abrandats ideals fou en la revista *La Medicina Catalana*. En va ésser creador, director i redactor en cap, en va ésser l'ànima i el motor.

El primer número aparegué el dia 15 d'octubre de 1933: era *La Medicina Catalana: Portantveu [sic] de l'Occitània Mèdica*. Comença amb una interrogació: «Què opineu del català, llengua científica?». Diu que l'opinió de la revista «és sobreentesa», que

«fervorosament enamorada de la llengua nostra, ha volgut que precisament la primera pàgina constituís un homenatge a la llengua viva de Catalunya en la persona del seu creador i regenerador il·lustre, el Mestre Pompeu Fabra». A continuació, hi ha un «mapa de les Terres de Llengua d'Oc» que inclou «dels confins de l'Albèrnia a l'extrem de les terres de València», amb les Illes i l'Alguer, i unes paraules en defensa del català com a llengua d'expressió científica degudes a Manuel Corachan, Leandre Cervera, Jesús M. Bellido, August Pi i Sunyer, Jaume Peyrí, Josep Roig i Raventós i Pere Gabarró.

La revista seguí un ritme d'aparició mensual fins a l'agost-setembre de 1938 (el número 59-60) i en el Consell de Redacció, a més de metges de Catalunya, València, les Illes i el Rosselló (Jordi Baillat), n'hi havia de Bordeus, Tolosa (Girard i Soula), Montpeller (Rumbaud), Marsella (Romieu), Llemotges (Verger) i Clarmont d'Alvèrnia (Castaigne i Dodel). D'aquesta manera —com reconegué Camil Soula, de Tolosa— els metges occitans, gairebé oblidats pel centralisme francès, adquirien protagonisme i disposaven d'un òrgan d'expressió. Cervera deia que, amb la revista, havia emprès una croada d'agermanament entre els confreres de llengua catalana i els de llengua occitana.

La Medicina Catalana publicà, amb regularitat, números monogràfics sobre temes de gran interès pràctic, com ara anèmies, vitamines, *heredolues*, etc. Hi col·laboraren la gran majoria dels metges més qualificats del país: Corachan, Nubiola, Pi i Sunyer, Pedro i Pons, Francesc Gallart, Josep Trueta, Lluís Sayé, Joaquim i Antoni Trias, etc., i un gran nombre de joves metges amb inquietuds, com Alsina i Bofill, Pere Calafell, Jordi Guasch, Jaume Pi-Sunyer i Bayo, Moisès Broggi, Duran i Reynals, etc. Tot, absolutament tot, era el resultat de la dedicació de Leandre Cervera; Alsina i Bofill ens contava la perseverança i la capacitat de seducció amb què Cervera feia periòdiques visites al servei de Ferrer Solervicens de l'Hospital Clínic —del qual Alsina i Bofill era adjunt— a fi d'obtenir les col·laboracions que havien de permetre l'aparició regular de la revista.

El poeta J. V. Foix, el dia 1 de novembre de 1935, publicà a *La Publicitat* un article titulat «El catalanisme és una cultura». Hi deia:

Entre les realitzacions de caràcter editorial més recents radicalment compromeses, entre les manifestacions del catalanisme cultural cal remarcar l'edició de la revista mensual *La Medicina Catalana*. Tot allò que, tradicionalment, és considerat com una de les tasques acomplertes pensant en Catalunya, intel·ligència entre els millors, eclecticisme pràctic, amor de la qualitat, exigència científica, solvència professional ha estat tingut en compte. I com a complement, l'ambició d'irradiar, en l'ordre ètic, i la correcció lingüística i tipogràfica en l'ordre estètic.

És impossible de fer un elogi més gran d'una revista; i més d'acord amb la sensibilitat i els sentiments de Leandre Cervera.

Menys ressò tingué la revista *Ciència* —del Consell de Redacció de la qual Cervera formà part—, que, dirigida pel perit químic Ramon Peypoch i iniciada el 1926, mantingué la publicació fins al 1933.

Leandre Cervera tenia temps per a tot: amb un estil net, expressiu, vivaç, ric de lèxic i gramaticalment correctíssim —segons constatava Alsina i Bofill—, publicà tres assaigs a la *Revista de Catalunya*: un, «Al marge de l'epistolari i dietari íntim de Cristòfor de Domènec»; un altre, «Panait Istrati», sobre el novel·lista francès d'origen romanès, i el tercer, «Les vies de la popularitat en literatura». Era un conferenciant agut i, sobretot, d'intenció formativa o crítica; en són un exemple «Cultura i bibliofàgia» o «L'escomesa dels literats i la resposta dels metges». La revista *Ressorgiment*, de Buenos Aires, el setembre de 1964, en un article necrològic d'homenatge, recordava que «durant la dictadura de Primo de Rivera, alternava els estudis científics amb els articles polítics i socials. Foren nombroses les seves conferències adreçades especialment a les masses populars, obreres i de classe mitjana, on tractava temes de cultura general i de vigorització de la consciència democràtica».

O el diari *La Nau*, d'Antoni Rovira i Virgili, publicava un parlament que Leandre Cervera havia pronunciat a Sitges amb el títol «El meu llibre». Hi deia contundències com ara «un enfarfec de literatura academicista farà pobles idiotament anodins i una literatura descordada farà pobles bandarres i cínics». També *La Nau* publicà, de setembre a desembre de 1929, uns articles —*Carnet de viatge*— que Leandre Cervera anava escrivint durant l'anada al congrés de Boston, que s'ampliaren amb visites a Plymouth, Nova York, les cascades del Niàgara, Albany, Ontario, Mont-real i Toronto.

De la seva àmplia obra escrita, potser la més llegida és la biografia de Ramon Turró, el seu primer mestre. La llibreria Catalònia publicà, dintre d'una col·lecció que anomenava «Quaderns Blaus», *La nostra gent*, petites biografies de catalans il·lustres; la quarta que aparegué fou la del *Dr. Turró*, de Leandre Cervera. És escrita, més que amb simpatia envers el personatge, amb una viva devoció; Cervera l'acaba el mes de febrer de 1926 —quatre mesos abans de la mort de Turró, un Turró malalt, retirat a Sant Fost— amb aquestes paraules:

Del talent formidable d'aquest gran home, que a desgrat dels anys i de les malalties que malmeten el seu cos, conserva la vigoria mental immarcescible, té dret Catalunya a esperar-ne molt encara.

El 5 de juliol de 1936, Leandre Cervera parlà per Ràdio Barcelona; digué:

Quan l'any 1913 uns metges barcelonins tingueren la feliç idea d'organitzar el Primer Congrés de Metges de Llengua Catalana, fou iniciada una de les obres més eficients per a arribar a la concreció d'aquella Catalunya que ha estat el somni dels patriotes. Del 1913 ençà, si fem excepció d'aquells set anys oprobiosos que una dictadura féu emmudir totes les nostres manifestacions de l'esperit...

Parlà de la constitució de l'Associació General de Metges de Llengua Catalana, la que tindria cura de l'organització dels congressos

i a l'ensems seria encarregada d'una tasca constant a favor de la catalanització de la vida mèdica nostrada en tots els seus aspectes, des de la manifestació verbal fins a l'escripta, des de la tarja de visita, la recepta i el rètol anunciador, fins el llibret, la recepta i el llibre.

Leandre Cervera, és clar, fou present en tots els congressos, des del primer, de l'any 1913 —inscrit com a veterinari perquè encara no era metge—, fins al novè, el de Perpinyà, el mes de juny de 1936. En aquest congrés, per acció i gestió personals de Cervera, hi acudí una important representació de metges occitans. Si ja s'havia celebrat un congrés a Mallorca (el 1932) i se n'acabava de celebrar un al Rosselló, era obligat de programar el següent a València, i així es féu i així ho anunciava Cervera en aquell parlament de Ràdio Barcelona:

El gran èxit de Perpinyà ens fa creure que, l'any 1938, quan ens trobem abraçats amb els germans de València, de Mallorca i del Rosselló al peu del monument a les llibertats valencianes que s'alçarà a Xàtiva, a la manera d'un crit de resurrecció, es farà més comprensible als nostres, i també als altres, la vastitud de les terres de parla catalana.

Però el desè congrés no tingué lloc l'any 1938 —sinó el 1976— ni els congressistes es reuniren a València, sinó a Perpinyà, com una represa de la sèrie allí on havia quedat interrompuda.

Leandre Cervera, «l'home que fou un inconformista recercador de la veritat a ultrança, que albergava un cor amb una passional afecció que li donava un vernís d'aparent sectarisme, que s'imposà una ètica de cultura per predicar-la als qui el voltaren com a ideal de convivència, diàleg i respecte» —segons digué Jaume Valero i Ribas en el record que li dedicà la Societat Catalana de Biologia—, aquest home no podia mantenir-se al marge dels vaivens que el país vivia, vaivens d'ordre ben diversos.

Ja hem vist la seva recta actitud en l'afar Dwelshauvers; el maig de 1934, doncs, tornà a mostrar la seva adhesió a dues altres qüestions ben allunyades, totes dues, dels exabruptes del baró de Viver. Una donà lloc a un manifest titulat «Per la conservació de la raça catalana» que signaren Leandre Cervera, Josep Maria Batista i Roca, Jesús M. Bellido, Pompeu Fabra, Francesc Maspons i Anglèsell, Emili Mira, Jaume Pi-Sunyer, Ermenegild Puig i Sais, Josep de Calassanç Serra i Ràfols, i fins a un total de divuit intel·lectuals. La preocupació derivava de dos factors: la davallada demogràfica a Catalunya i «la immigració forastera difícilment controlable». El manifest demanava que «biòlegs, higienistes, antropòlegs, historiadors, demògrafs, economistes, sociòlegs i juristes» col·laboressin «en aquesta tasca humanitària i patriòtica d'assentar les bases científiques d'una política catalana de població». I se suggeria la constitució d'una Societat Catalana d'Eugènica [*sic*].

L'altre manifest feia referència a «Les relacions entre Catalunya i Mallorca» i era signat per intel·lectuals catalans i mallorquins: Pompeu Fabra, Guillem Forteza, Lluís Nicolau d'Olwer, Josep Sureda i Blanes, Ventura Gassol, Maria Antònia Salvà, Lluís Millet, Guillem Colom, Francesc Maspons i Anglèsell, Antoni M. Sbert, Pau Vila, Emili Darder, Agustí Duran i Sanpere, Joan Estelrich, Leandre Cervera, i fins a trenta-vuit. El manifest considerava que «potser ha arribat l'hora de fer quelcom eficaç per estendre a tot el poble la consciència de la unitat de sang, de llengua i de cultura que a una i l'altra riba de la Mediterrània ha de suscitar dins tots els ordres de l'esperit la mateixa florida que, com una penyora, ha suscitat ja dins el camp de les lletres». Acabava demanant «la col·laboració i l'ajut» a les corporacions públiques, a «totes les entitats animades pels ideals de Renaixença i a tots els devots i patrocinadors de la nostra espiritualitat».

Però, per a Leandre Cervera, no n'hi havia prou amb manifestos, calia una acció política directa. L'any 1922, com a resultat d'una Conferència Nacional Catalana, fou creat un nou partit polític, Acció Catalana, que presidí Jaume Bofill i Mates, amb Nicolau d'Olwer i Rovira i Virgili com a vicepresidents i Leandre Cervera com a secretari. L'any 1930, els membres més esquerrans de la formació —encapçalats per Rovira i Virgili i Leandre Cervera— se separaren del partit per constituir un nou grup, Acció Republicana

de Catalunya, que com a partit independent tingué una vida curta; el març de 1931 es fusionà amb Acció Catalana —que ja havia afegit l'adjectiu *Republicana* a la seva denominació— per formar el Partit Catalanista Republicà, que, tot i que participà el 1932 en la redacció de l'Estatut de Núria, no tingué gaire influència, des de la creació d'Esquerra Republicana, en els esdeveniments polítics del país.

L'ESFONDRAENT

Leandre Cervera continuà publicant *La Medicina Catalana* durant la guerra; el número 35-36, doble, correspon a agost-setembre de 1936. Inclou una nota que diu: «Lector amic: Els que fem “La Medicina Catalana” et preguem de remarcar l'esforç que haurà representat posar avui aquest número a les teves mans! De la nostra banda, no mancarà en el futur cap sacrifici. Vulgues tu col·laborar, també, amb la teva adhesió». I, efectivament, els que feien *La Medicina Catalana* —o sigui, Leandre Cervera— es desvisqueren i un número doble de la revista, cada dos mesos, continuà arribant als lectors, sempre amb el mateix interès, sempre amb col·laboracions de qualitat: el tractament de les ferides per arma de foc, de Moisès Broggi; el tractament de les fractures de guerra, de Josep Trueta; la tisiologia a Catalunya, de Josep Cornudella; l'assistència psiquiàtrica a Catalunya, de Salvador Vives; els serveis de transfusió en temps de guerra, de Manuel Miserachs; la determinació del glutatió, de Cèsar Pi-Sunyer; el tractament de la diftèria, de Roig i Raventós, o els infants refugiats a Catalunya, de Pere Calafell. Fins que el número d'agost-setembre de 1938, el 59-60, tancà la col·lecció.

I fins que el gener de 1939 ho tancà tot; ho trencà tot. August Pi i Sunyer i els seus fills, Jesús Maria Bellido, els germans Trias i Pujol, Josep Trueta, Carrasco i Formiguera i un llarguíssim etcètera s'exiliaren. Leandre Cervera s'exilià sense deixar Barcelona, en un rotund exili interior.

Taverna i Torm explica que, els anys quaranta, fou creada una Asociación de Endocrinología dintre de l'Academia de Ciencias Médicas —denominacions imposades per les autoritats de l'època— i que Leandre Cervera féu «renúncia llargament i definitiva-ment mantinguda a l'oferta i els precés insistents repetits que acceptés la presidència» de la nova entitat. «Home de conviccions fermes i sinceres no volgué [...] ocupar un càrrec [...] mentre no pogués portar-lo amb tota la llibertat i del tot d'acord amb els seus sentiments més íntims.»

Amb el radiòleg Torres i Carreras publicà a la revista alemanya *Strahlentherapie* un article sobre «Hypophysdystrophie mit Diabetes insipidus» i amb el seu fill Jordi Cer-

vera i Pino, als *Archives Françaises de Pédiatrie*, un article que es preguntava «Existe-t-il un substratum endocrinien dans le sténose hypertrophique du pylore du nourrisson?». I prou; exiliats els seus companys i barrat el pas als seus llocs de treball, abandonà tota activitat de recerca. El Tribunal Nacional de Responsabilidades Políticas, per haver estat membre fundador d'Acció Catalana Republicana, per haver-se «significado por sus ideas separatistas y haber mantenido relación con elementos marxistas y asimismo con los del Consulado ruso», el condemnà a «las sanciones de dos años de inhabilitación especial para cargos públicos y sindicales y al pago de tres mil pesetas».

L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS I LA SOCIETAT DE BIOLOGIA

La majoria dels membres de l'Institut eren a l'exili. L'any 1942, Ramon Aramon convingué amb Josep Puig i Cadafalch que calia reorganitzar l'Institut i amb aquest objectiu tingué lloc, el 17 d'abril, una reunió amb els únics membres que eren a la ciutat: Eduard Fontserè, Josep Maria López i Picó i Puig i Cadafalch, que havia ofert el seu domicili com a lloc de la reunió. Ramon Aramon també hi era i actuà com a secretari; Jaume Massó i Torrents, malalt, s'havia adherit a l'acte. Era imprescindible el nomenament de nous membres: per a la Secció de Ciències, aquell mateix 1942, foren nomenats el botànic Pius Font i Quer, que acabava de sortir de la presó, i el geòleg Josep Ramon Bataller.

L'any 1946, Leandre Cervera fou nomenat membre adjunt; l'ofici que li ho comunicava —datat el dia 2 de març— era signat per Puig i Cadafalch, president de torn, i Ramon Aramon, secretari general. Hi deia frases ben lluny de la submissió, com ara la següent: «L'Institut d'Estudis Catalans, que ara menys que mai no pot deixar de servir els alts interessos de la ciència en el nostre país, per bé que es vegi privat d'actuar públicament...». El 4 de novembre de 1950, Leandre Cervera passà de membre adjunt a membre numerari.

Així, doncs, era membre de l'Institut i, alhora, president de la Societat de Biologia; des de l'any 1935, que la tràgica circumstància no era propícia a unes eleccions. Com a president de la Societat, el 28 de setembre de 1949, Leandre Cervera rebé del secretari de l'Institut la sol·licitud següent:

Referent a la qüestió dels materials de la Societat de Biologia, filial de la Secció de Ciències, sostrets de la Facultat de Medicina, em va indicar [Puig i Cadafalch] que us pregués que volguéssiu redactar, d'acord amb el professor Eduard Fontserè, president de la Secció de Ciències, un esbós de l'ofici que cregueu convenient que la Presidència de torn trameti al Degà de la Facultat de Medicina per tal d'intentar evitar que aquells materials siguin destruïts.

L'ofici al degà va fer tard o a la Facultat de Medicina el dipositari d'aquells materials féu com si sentís ploure, el fet és que tota l'edició del volum xvii de *Treballs de la Societat de Biologia*, que aplegava les comunicacions presentades en les sessions celebrades l'any 1935, havia estat destruïda. Aquest era l'urc i la intolerància de l'ocupant del país, una intolerància, però, que no es va sortir amb la seva, per exemple, amb el *Diccionari de medicina*, «el diccionari Corachan» —en l'elaboració del qual també Leandre Cervera havia participat—, que, enllestida l'edició a mitjan 1936, fou salvada en un amagatall secret i repartida amb cautela entre les persones de confiança provada talment com si es tractés d'una publicació subversiva.

La Societat de Biologia de Barcelona, junt amb l'Associació General de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, havien convocat un concurs internacional de treballs sobre la figura de Ramon Turró, a fi de commemorar el desè aniversari de la seva mort; la relació dels treballs premiats es féu pública a Perpinyà en els actes del Novè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, el juny de 1936; la Societat de Biologia, en una inactivitat forçada, no havia tingut l'oportunitat d'editar els treballs i, a petició de Leandre Cervera, fou l'Institut qui en féu la publicació, i també a cura de Leandre Cervera, «davant ja del vint-i-cinquè aniversari del traspàs del Mestre i a les envistes del centenari de la seva naixença». Aquest *Homenatge a Ramon Turró* (Barcelona, 1950) forma part dels «Arxius de la Secció de Ciències» i conté, a més dels treballs premiats, vint pàgines degudes a Cervera, irrefrenable —parlant o escrivint— quan el tema era Ramon Turró.

L'Institut —com una manifestació externa de la seva permanència i del poc cas que feia de les traves— decidí de continuar publicant anualment el seu *Cartell de premis*, de continuar editant ben dignament les seves publicacions i de continuar celebrant la seva festa anual. Una nota de Ramon Aramon a Leandre Cervera li comunica «que la festa de Sant Jordi se celebrarà el 27 d'abril, a la nit i que cal dur esmòquing»; i això que la reunió tenia lloc en la clandestinitat.

L'any 1952, l'habitual conferència de la festa anual fou encarregada a Leandre Cervera; i el dia 23 d'abril, «privadament» i «a la nit», llegí el seu discurs sobre «Letamendisme i unitat psicossomàtica». Com a mostra de la manera de ser del conferenciant, bastaran un parell de frases de la conferència:

Sempre m'han encisat els espectacles de capgirament i de trencadissa promoguts per les joventuts afavorides, per voler dels déus, amb un fort neguit espiritual, car els abrandaments de la joventut inconformista són indispensables a la bona marxa del progrés dels pobles. Per a assegurar el feliç retorn als millors punts de partida cal, gairebé sempre, enderrocar les baluernes bastides pels academismes decadents.

Aquestes paraules eren la preparació a la subsegüent lapidació del letamendisme d'un Letamendi que ja declinava.

Tot i la singularitat d'aquest discurs de festa anual, el doctor Cervera de la màxima emoció el vam poder escoltar el 12 d'abril de 1954 a la llar de Josep Puig i Cadafalch. Josep Trueta era de pas per Barcelona i, com en una sessió de la Societat de Biologia, hi dissertà sobre el criteri modern en l'epidemiologia i la patologia de la poliomielitís. Dels antics membres n'hi havia pocs; dels absents, molts eren a l'exili, d'altres havien mort i d'altres —sembla mentida— simpatitzaven amb la circumstància o li eren respectuosos o tenien por de fer-la enfadar. Hi havia joves, molts joves, com una invitació a l'esperança.

Leandre Cervera, «com a membre de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans i com a president “esporul·lat” de la seva filial —la Societat de Biologia de Barcelona—», obrí l'acte amb unes paraules patètiques: llegí la llista dels membres de la Societat que els anys s'havien endut i manifestà el desig «de veure, un dia, tots els qui tenen encara ací llur esperit reintegrats materialment a les tasques circumstancialment col·lapsades».

Semblava que, després d'aquesta sessió, la Societat ja abandonaria el seu forçat emmudiment, i no fou així; calia, molt cautelosament, contactar amb joves metges i joves biòlegs a fi d'aconseguir que la Societat tingués realment un cos. I, a més, hi havia un gran respecte pel president Cervera, que ja no era el combatiu Cervera de *La Medicina Catalana* ni la salut li permetia aventures.

UNA MICA DE TOT

Leandre Cervera, l'any 1939, desapareguda la seva Escola d'Agricultura, escombrat barroerament l'Institut de Fisiologia i vetades les seves possibilitats de cursos, conferències i publicacions, s'havia quedat sense cap de les seves fonts d'ingressos; i calia viure. Sort n'hi hagué —com en més d'un cas semblant— dels laboratoris farmacèutics; treballà al Laboratori Fher i hagué de complir una estúpida llei dels dictadors: inscriure's, en qualitat de «técnico», al Sindicato de Industrias Químicas, Sección Industrias Farmacéuticas, de la Central Nacional Sindicalista. Aquesta vexant formalitat es produí el dia 18 d'abril de 1939, la qual cosa invalida la informació donada per la GEC de la seva anada a l'exili.

A la Real Academia de Medicina, com que era governada per bona gent, el dia 6 de febrer de 1951 el nomenaren acadèmic honorari.

Eren uns temps en què calia aferrar-se a les petites coses, a les escasses hores positives; amb els amics, només hi havia una conversa, sempre al voltant del «fins quan?». I amb els amics exiliats la relació era sempre el record o el desànim, més o menys disfressat. Josep Trueta, per exemple, el 2 juliol de 1948 escriu a Leandre Cervera: «Més d'una vegada he recordat amb satisfacció que la tècnica quirúrgica que ha estat acceptada com a tractament sistemàtic a la guerra suara acabada, fou primerament descrita en català a la nostra *La Medicina Catalana*». O Carrasco i Formiguera, per exemple, li escriu des de Mérida, Veneçuela, el 29 de setembre de 1948, «em faig la il·lusió de seguir fent-me la il·lusió, com als temps de Barcelona, de fer alguna cosa de recerca».

Eren uns temps en què les persones amb algun càrrec, amb alguna responsabilitat —petita o grossa—, actuaven sobretot per complaure l'amo. L'any 1948, Alexander Fleming visità el vell Hospital Municipal d'Infecciosos de Barcelona; sembla que en la decisió de Fleming d'acceptar la invitació, Josep Trueta hi tingué alguna influència. I Josep Trueta, l'autor de *The Spirit of Catalonia*, preguntava per carta a Leandre Cervera després de la visita: «Què féu Trias de Bes [director de l'Hospital d'Infecciosos] per a mostrar-li què és Catalunya o almenys què són els catalans?». No costa gens d'imaginar la resposta.

L'exili interior era això; i cap certesa, ni aproximada, de quan el nostre país tornaria a ser el nostre país.

FINALMENT...

Alsina i Bofill, la persona que encapçalà la represa de les activitats de la Societat de Biologia —ara no *de Barcelona* sinó *Catalana*—, ens deia un dia que Leandre Cervera «de segur que n'hauria dirigit i activat la reorganització, que finalment hem hagut de dur a terme sense ell, atuit en una llarga i dolorosa invalidesa, la més amarga que podia colpir un home de tanta intel·ligència, de tanta vitalitat, de tant d'entusiasme».

Un ictus apoplèctic l'havia impossibilitat, i el subsegüent deteriorament progressiu féu que el dia 22 de juliol de 1964 abandonés el món; i ens deixés l'exemple de la seva passió i de la seva tenacitat, a més de la seva manera «d'estimar el proïsme, que tenia sempre present que aquest proïsme és un altre, però no un altre-jo, sinó precisament un altre-altre», com en una ocasió memorable digué el seu amic Jaume Valero.

Josep Carner i Puig-Oriol

(1884 - 1970)

Josep Carner i Puig-Oriol

per JOSEP VALLVERDÚ I AIXALÀ

En parlar de Josep Carner percebem l'ombra d'una figura imposant. I, per a molts de nosaltres, per paradoxal que sembli, propera i familiar. Gosaria afirmar que molts dels nostres coetanis eren ja infantils lectors dels seus poemes, els més passadors en tot cas; i tal vegada aquella aproximació, si més no en ritmes i rimes dringants i frescos, els feia més natural aquella figura de poeta, que s'expressava amb una veu fresca, mig de l'aire, mig del poble.

La feliç coincidència enguany del centenari d'*Els fruits saborosos* (1906) i el llinard de l'altre centenari, el del nostre Institut (1907), ha fet diana en la figura del qui fou signat com a Príncep dels Poetes i, a més, pertanyé al nostre Institut (1911). Certament aquest any que se'ns acaba és de centenaris: no oblidem Solidaritat Catalana i el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana. En el temps que s'assigna als dissertants per perfilar les semblances d'aquestes importants figures, no es poden aportar gaires dades ni encara menys nous enfocaments de la figura i l'obra de l'autor. Tenim crítics, biògrafs i historiadors de la literatura que ens han deixat estudis acurats de l'autor, enriquint apreciacions antigues, rompent estereotips i afinant en la recerca dels documents múltiples —epigrames perduts, correspondència, abundosa, per cert, i avui estudiada i anotada, etc.

Carner és a les antologies amb una veu innovadora; en un principi res no feia sospitar que la seva trajectòria no fos la normal i esperable: maduració amb el pas del temps, aprofundiment dels temes i, atesa la seva precocitat, domini superb de la llengua, sorprenent ja en les primeres mostres editades. Fou, possiblement, el seu hàbitat divers per l'ample món allò que, ajudant-li la guerra i la postguerra d'exili, féu del personatge una figura d'aquelles que fan el salt de cavall pel mapa: el Carner de Barcelona (fins a 1920), el consular (fins a 1938), el d'Amèrica (1939), el darrer Carner d'Europa (1945). Alguns biògrafs fan subdivisions geogràfiques com etapes definides en la seva trajectòria literària (Gènova, Beirut, Mèxic, Londres o Brusselles). Una visita que havia de ser de comiat, a Barcelona, ja molt a les acaballes (1970), tancaria simbòlicament el cercle.

Josep Carner i Puig-Oriol neix a Barcelona el 1884, al mig d'una dècada prodigiosa; sis anys abans havia nascut Bofill i Mates, i entre aquest i Carner, Josep Maria Folch i Torres, Josep Pijoan, Eugeni d'Ors, Puig i Cadafalch; poc després, Josep Sebastià Pons, Alexandre Galí, Gaziol, Jordi Rubió. Després de 1890, Carles Riba, Joaquim Folguera, Clementina Arderiu, Foix, Sagarra, Coll i Alentorn, Miquel Batllori, Agustí Escasans, Josep Iglésies, Puig i Ferrer, i Marià Manent, qui, com Carles Riba, estudià la poesia carneriana. I no hi són tots. Una cascada de noms... Em sembla que passen de deu els noms de la llista esmentada que foren membres —i presidents alguns— del nostre Institut.

He parlat de dècada prodigiosa; de fet fou una època, la que s'ofereix com l'aigua-barreig de Modernisme i Noucentisme, en què, et giris on vulguis, topes amb noms contundents, no sols de literats sinó també de polítics, científics, arquitectes, metges, artistes plàstics i musicals. Lluís Companys i Ventura Gassol són d'aquest temps, quan, sota la densa ombra d'un inexcusable Verdaguier, es movien grans figures de similar edat, contribuïdors a l'esclat de l'època: Pere Coromines, Antoni Rubió i Lluch, Santiago Rusiñol, Ramon Casas, i encara Gaudí, Oller, Bertrana, Guimerà, Maragall, Costa i Llobera, els dos Alcover; Casellas, Junceda, Cornet, Domènech i Montaner, Ruyra, Morera, Casals, Granados, Millet, Picasso... Totes aquestes personalitats estaven bastint la nostra història cultural, i la llista no perdria qualitat si se n'hi afegia una vintena més.

Nosaltres, testimonis del segle xx abocats al finestral del XXI, restem esbalaïts davant aquella concentració de personalitats —homenots, per Josep Pla— que, a més a més, van viure la consolidació del catalanisme polític, social i literari. Destacar singularment entre aquella espessa host de personalitats, en el moment que el teixit associatiu i d'entitats creixia amb optimisme i empena, era fàcil i no ho era, però per als joves amb intel·ligència i vocació, creativa o participativa, també era un repte gràvid de possibilitats; se'ls oferien múltiples camps: l'Observatori Fabra o la revista *L'Avenç*, la Unió Catalanista o *La Veu de Catalunya*, l'urbanisme de finals de segle i el Teatre Romea..., *En Patufet* i *Cu-cut!*, els sindicats o el moviment cooperativista. I les arts i lletres pures.

Carner estava signat com a creador literari, i és inexcusable repetir que fou d'una tan desvergonyida precocitat que, recordem-ho, el trobem als dotze anys (1896) fent ballar el cap al director de la revista *L'Aureneta*, a qui, revestit de diversos pseudònims, envia col·laboracions ininterrompudes. Com passaria amb Víctor Català, va costar de saber qui hi havia darrere aquells escrits, i es van trobar amb un xicotet adolescent, col·laborador de revistes des de nen i que emprendria una carrera intensíssima: escriu a les revistes *Montserrat* i *La Creu del Montseny*, participa en tot de concursos literaris, obté premis quan encara és jove, crea i dirigeix revistes. Carner tenia una avidesa intensa pels

premis, potser perquè intuïa que provaria de viure de la literatura i calia consolidar-se en bona hora aplicant directes de campió.

Entre els divuit i els vint anys es llicencià en dret i filosofia i lletres (1902-1904), però la seva vocació literària l'havia fet, mentrestant, guanyador d'accèssits i premis en concursos de poesia i teatre, Jocs Florals de Barcelona i de Sarrià; onsevulla que s'oferia un premi, allí hi corria, amb un nou pseudònim, el jove Josep. Més endavant, quan ja era una figura, fou qui més batallà prop dels jocs florals perquè els premis no es limitessin a una «flor» o «figura artística», sinó que anessin reforçats convincentment de recompensa en metàl·lic, senyal que entenia la literatura com una activitat laboral normal.

Aquesta normalitat no la va aconseguir. Encara avui provar de viure de la literatura de creació és passar per la corda fluixa. Ell, davant una economia personal i familiar que calia assegurar, i les tasques provisionals exercides fins aleshores, va optar per cercar una plaça laboral, així que va ingressar a la carrera consular i immediatament hagué de fer els coneguts salts de cavall, cap a l'Amèrica Central, l'Orient Pròxim i Europa. Va enyorar-se *sempre*, allunyat del país, però sobretot durant la postguerra; en el seu darrer volum de poemes, *Poesia* (1957), tot un penetrant apartat crepuscular amb el títol «Absència» en dona sensibles mostres.

La trajectòria primera de Carner no és només la d'un aprenent d'escriptor concentrat, romànticament, en l'elaboració d'una obra, tinta damunt paper. Ben aviat la vida pública compta, i molt, en el seu quefer, i mentre es «fabrica» una figura visible, plàstica, treballa i de valent: es fa veure, tant per articles a la premsa com per la simple compareixença. L'any 1903, quan tot just en tenia divuit i participà al Primer Congrés Universitari Català (recordem que allí es posaren les bases per a dissenyar —no pas aconseguir— una universitat catalana), Carner ja havia acumulat experiència de periodista, i l'amistat amb Prat de la Riba marcava un període de responsabilitats. Dirigeix la revista *Catalunya*, i entra a *La Veu de Catalunya* com a redactor, fins que després de 1907 en serà un director de fet. És en el període entre 1902 i 1907 que Prat avança posicions polítiques i enlluerna Carner. Carner, a la universitat, ha densificat el seu catalanisme bàsic, familiar, i n'ha fet una plataforma de partida, motiu per a l'acció i el testimoni. Creu que Prat és el model del catalanista eficaç. Dirà: «De catalanistes n'hi ha de tres menes: primer, els que no es mouen. Segon, els qui es mouen i es cansen. Tercer, els qui es mouen i no es cansen. En Prat és d'aquests». Definició contundent.

Prat serà qui el posarà de secretari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans el 1911, tot just creada. No sembla que aquell jove fos un secretari amb iniciatives ni activitat organitzadora, més aviat donava mostres de la seva ironia i mantenia un to lleuger satíric. Però això, que formava part de la seva llegenda, tan jovenívola-ment pas-

tada, no el privava d'estar alerta tothora a una de les seves preocupacions més radicals: el perfeccionament de la llengua, el manteniment de la llengua, l'envigoriment de la llengua. Res no hi feia que procedís molt sovint amb un lleuger to d'aparent frivolitat: el geni i la capacitat creadors hi eren. Josep Pla aprofita les informacions sobre el posat despreocupat de Carner per abocar sal grossa, mentre que Gaziell, que era a la Secció Històrico-Arqueològica, em contava que Carner podia fer barrila, però que hi treballava i estava ben atent a les propostes i tasques de Fabra. De Carner són les paraules: «per a mi, la qüestió de la fixació de la llengua era, políticament, l'afer més greu que podíem escometre els catalans» (confessió a Domènec Guansé). I en el pròleg a *Els fruits saborosos* exalta la figura de Fabra, «un mestre il·lustre d'haver servit obscurament el qual en alguna hora crítica, als començaments de la Batalla Normista, tinc més plaer que de tota la meva provatura literària».

Prat de la Riba havia confiat plenament en Carner. Cosa important. Segons recordo haver sentit afirmar a Gaziell, i avui és una frase consagrada, Prat de la Riba sabia destinar l'home exacte per al lloc adequat. Carner, a banda d'estar un temps a l'Institut, serà periodista. I ho serà molts anys, en qualitat de redactor o de col·laborador. A *La Veu*, de 1907 a 1917 de forma contínua, i intermitentment després de la mort de Prat, el 1917. El 1928, ja residint a fora, envia col·laboracions regulars a *La Publicitat*.

Si Carner fou batejat Príncep dels Poetes, si de ben jove ja ostentava el ceptre d'una nova empenta poètica a Catalunya, és perquè apareix amb desafiador alt relleu. Els seus tres primers llibres (entre 1904 i 1906) marquen el progrés vers una eclosió de la seva manera noucentista —molt personal i de seguida influent, tipificada i quasi sacralitzada en *Els fruits saborosos*. Segons Joan Fuster aquests sonets ja contenen tots els gustos i regustos del programa líric noucentista. El matís lluminós mediterrani, amb decorat onomàstic grecollatí, que sembla demanar il·lustracions de Torres-Garcia o de Sunyer, d'un classicisme elegant i «modern», s'avança al després repetit tema de la ciutat (el somni civil) que Carner, com farà amb la natura o l'amor, tractarà amb estilització, tot evitant que domini, i per tant ofegui, el seu alè lliure, i per això apareix molt aviat la ironia, que en ell pot ser sàtira no demolidora gràcies al sarcasme enginyós.

Fruit de la sorprenent tria dels mots, i àdhuc dels fonemes, i també d'unes imatges de façana esclatant, treballades amb cisell, ens arriba la voluptuositat tothora subjacent en els llibres de poemes —tretze o catorze— de l'etapa anterior als anys trenta del segle. En aquests llibres trobem aquell vehicle expressiu que es manifesta com brollant del que ell mateix anomena «sentit del llenguatge», una base profunda i inexplicable, que no s'aprèn ni s'ensenya, sobre la qual dansen arcaïsmes, formes dialectals, girs tant urbans com rurals, i els sorprenents i sempre encertats neologismes que, després d'ell mateix, de-

vien complaure, i tant, el seu respectadíssim superior a l'Institut, Pompeu Fabra; i no descartaríem que, tot remugant, també els celebrés interiorment l'altre membre creador de llengua, Joaquim Ruyra. Verdagner pesava molt, encara, però enllà del gran mossèn, Carner admirava la construcció del poema que havia descobert en Costa i Llobera i Joan Alcover, el que n'hem dit escola mallorquina.

Molt aviat, però, Carner, a la ratlla dels quaranta anys («Cepat, Déu me val / mig jupa l'esquena / m'aturo al portal / de la quarantena»), esdevenia hoste dels consolats espanyols de l'ample món, i malgrat que continuava publicant, la figura, aquella presència, faltava. La seva poesia es fa més reflexiva, humanística. El poeta sovint s'interroga, dialoga amb ell mateix. Són *La inútil ofrena*, *El cor quiet*.

La Guerra Civil (i la postguerra d'oprobri) representà una ensorrada duríssima. La consciència del seu país humiliat, la llengua proscriu, el feren més combatiu malgrat que el panorama era de no-retorn. Va acceptar responsabilitats més enllà de la de fer-se, en la distància, resistent. Resistent català, però també europeu. Fidel a la República, serà un exiliat polític; ha estat destituït de la carrera diplomàtica, però se sentirà més lliure. Treballà de valent a les universitats americanes, va escriure professionalment, com havia fet sempre, i ens donà el llarg poema llibre *Nabí*, colpidor i exemplar, a bastament estudiat, i de primer inclòs al volum *Poesia*, esmentat ja. La revisió de la seva obra poètica fou constant en ell des de l'exili forçós; ja en formulà el projecte el 1952 al pròleg de *Llunyania*, a Santiago de Xile. La proximitat de la vellesa l'empenyia a reagrupar, redistribuir, reescriure els poemes compostos anys enrere.

Importantíssim és l'apartat de traducció en l'obra de Carner. Fou un excellent anostrador de literatura variada; la traducció, com per a tants altres escriptors, li fou un sobresou. Però excel·lí a ensenyar-nos a llegir en català els autors múltiples que li encarregaven o els que, com a director de col·leccions o cases editorials, ell mateix traduïa. Sagarra expressava un xic de reserva davant alguna traducció carneriana del teatre de Shakespeare, segons contava Frederic Roda, potser perquè en alguns passatges la trobava massa endolcida, poc esqueixada. Però cal reconèixer que la continuïtat, la gràcia, el geni de la llengua fan dels llibres traduïts per Josep Carner una menja deliciosa.

Ens manca la prosa, la prosa en general. La producció d'articulista de segur que té mostres perdudes encara a les grogues planes de la premsa del seu temps, però ell en féu alguns reculls en forma de llibre. Carner és un prosista molt personal, que, alhora que tipifica un model d'article literari amb una llengua fina, elegant, de grans troballes, posa de manifest una vena crítica, generalment en to de facècia, amb, ara i adés, puntes de sarcasme embolicat de randes: articles on la quotidianitat el duia de l'intimisme a la crònica urbana (*Les planetes del verdum*), tant com passava la censura primoriverista —ell en

deia l'Anastàsia— amb l'elegant sinuositat marca de la casa (*Tres estels i un ròssec*, mena d'apèndix a *Les bonhomies*). Josep Carner era un bon articulista polític, i ni en aquest camp abandonava l'elegància, el desig d'enlairament lingüístic. Els crítics han lloat sempre la constant troballa lingüística de Carner. No s'estaven de valorar-la, en la seva globalitat, Josep Maria de Sagarra, Gaziel i Santiago Rusiñol; i quant a Josep Pla, així que plega de parlar del dandisme de Carner, es ret també a la seva combinació de gràcia i densitat. Heus ací, doncs, que tres poderosos prosistes del segle xx, Sagarra, Pla i Gaziel —els dos darrers, afilats cronistes del seu temps—, es descobreixen davant el prosista Carner. Que, de passada, en llegir-lo tocant temes de la societat catalana, de la catalanitat, dels veïns rancis que ens voldrien enrancir, de vegades fa l'efecte que som —ai las!— en els nostres dies: prenc l'exemple de l'article «Un sermó en castellà» a la catedral de Barcelona, o el titulat «Blancs als diaris», alambinada crítica de l'anomenada *censura gubernativa* primoriverista, sense oblidar les múltiples caricatures, mig endolcides per la decència, de tipus de la societat catalana que surten a tots tres volums.

La prosa de Carner va perllongar-se en el forçat període que comença el 1939 i s'allarga fins a la seva mort. Albert Manent, que l'ha aplegada, apunta que en conjunt la prosa de Josep Carner sumaria ben bé dues mil peces o més. D'aquest conjunt ens captiva aquella *Prosa d'exili* (aquest és el títol) entre els anys 1939 i 1962, editada el 1985. Hi ha textos en castellà, destinats a Mèxic, i en català, fets per a Catalunya. Carner, a l'exili, té sempre presents dues aspiracions: la supervivència de la seva terra, que per a ell és la seva llengua —identificació repetida en els seus parlaments als Jocs Florals de Mèxic i de París—, i la necessitat de dissenyar-li un futur polític. Entre líriques, pròlegs i ressenyes, sobresurten els textos de to reivindicatiu, l'anàlisi sovintejada de les relacions Espanya-Catalunya. Carner, instal·lat a Mèxic, fou professor d'universitat i membre del Colegio de México, director editorial, traductor, col·laborador de revistes culturals dels emigrats. El 1945, ja a Bèlgica, i, com diu Albert Manent, per una *ultima ratio* patriòtica, forma part del Govern de la Generalitat de Catalunya sota la presidència de Josep Irla. Amb Carles Pi i Sunyer, Pompeu Fabra —tornen a col·laborar al cap de trenta anys—, Antoni Rovira i Virgili i Joan Comorera. Ara no obrirà el calaix mofeta, no hi ha ironia, no hi ha auques ni ventalls. Supervivència, és el mot d'ordre. Des de 1950 serà membre del consell executiu de la Société Européenne de Culture.

Els anys de la residència professional a fora, revivia la pàtria, ell que tant l'havia evocada, com un amor enyorat però sempre abastable. Ara, exiliat polític, ni tan sols sabia si li seria factible el retorn algun dia. I el feia sofrir, en podem estar segurs, l'angunirosa sospita que l'edifici lingüístic bastit amb tant d'esforç entre tots, que havia culminat amb la situació de normalitat social i l'excel·lència literària de la llengua dels anys

trenta, s'esmicolaria i a la llarga seria impossible evitar que restés esbucac definitivament. El present que li tocava de viure era «el fatídic avui» que, malgrat tot, li permetia mantenir un braseral de fe:

Ans que la nit final em sigui a punt
al fatídic avui tombo la cara;
tan envilit, em sembla ja difunt.
I un nou esclat de fe m'anima encara...

És «la flor de l'esperança, minúscula i tenaç» que cantaria Màrius Torres.

Honestament, sembla que del Carner multicairat que les biografies ens pinten en podem retenir en honor de tots, lletraferits o no, aquella fidelitat en el servei a la llengua, rica en ell, sobiranament creativa i humana, faceciosa i sorprenentment musical. Això el féu viure, fins en les èpoques més fosques.

D'aquesta llengua carneriana ens nodrim en gran part avui. Diu Àlex Susanna:

[...] he tornat a Carner una mica com qui torna a casa, però, entengui-se'm bé, una casa que és més casa nostra que la pròpia casa [...]. La casa del llenguatge, de la pròpia llengua, desplegada en tots els seus racons i extrems, realitzada en totes les seves possibilitats, personal i alhora impersonal, vull dir de tots, per a tots. Una casa plena de finestres per obrir tantes vegades com vulguem, que el que allí se'ns dóna a veure mai més no s'exhaureix. (*Quadern dels marges*)

I això tant en el més dens poema com en l'epigrama, la cobleta.

Permeteu-me acabar amb uns versos inèdits: un pastisser de Lleida, Josep Eritja, admirador del poeta, li fa arribar el 1961, a Brusselles, uns torrons i altres elaboracions del seu establiment, que porta el nom de L'Amistat. El poeta agraeix la tramesa així:

Agraït, amic Eritja pel record i les dolçors,
que valen, venint de vós pel cap baix una unça i mitja.

Carner tornava a l'epigrama, a la corranda rodona i amable, que tant havia prodigat.

La correspondència continuà fins poc després de 1965, sempre amb motiu de l'arribada de detalls llaminers enviats pel propietari de L'Amistat. I en una de les darreres cartolines, Carner diu, amb la trèmula premonició d'un dubtós retorn:

Mestre Eritja, reputat en la vostra doble empresa;
l'amistat tota dolcesa i els dolços de «l'Amistat».

Tinc la cara enrojolada! Amb tants de llamins a punt
només pagar-vos amb un paperet i una abraçada!

I ara, adéu, cor generós; i si, un jorn, tornat de fora,
us puc veure de la vora... bon senyal per a tots dos!

Josep M. Bofill i Pichot

(01.04.1860 - 15.04.1938)

Josep M. Bofill i Pichot

per JOSEP M. CAMARASA I CASTILLO

1. INTRODUCCIÓ

Sigui per la discreció que presidí la seva trajectòria vital, sigui perquè la mort li arribà en moments poc propicis a la remembrança, la figura de Josep Maria Bofill i Pichot ha quedat molts anys a l'ombra i no ha estat objecte d'atenció de biògrafs ni historiadors de la ciència a desgrat del seu paper important en el moment de l'arrencada de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i de les seves primeres societats filials. Fins i tot les escasses referències biogràfiques que apareixen en diferents diccionaris biogràfics són pobres i, en part, errònies. Jo mateix he de culpar-me d'haver contribuït a perpetuar alguns dels errors de biògrafs anteriors en la nota escadussera que figura a la *Gran enciclopèdia catalana*.

En el marc de l'estudi de la història de la Institució Catalana d'Història Natural, una d'aquelles filials primerenques de l'Institut d'Estudis Catalans a les primeres passes de les quals Josep M. Bofill i Pichot va contribuir, vaig ensopegar reiteradament amb la seva figura i això em va empènyer a recercar noves fonts d'informació biogràfica, diferents de les necrològiques ja conegudes i de les referències laterals en les publicacions de les diferents entitats a les quals va pertànyer i en la vida social de les quals va tenir un paper més o menys destacat. Va ser així com aquell metge aficionat a l'entomologia que no se sabia si anava o venia, entrant i sortint de consells directius de la Institució Catalana

d'Història Natural (ICHN) o de la de Ciències Naturals els primers anys del segle xx, que després seria president de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans i bibliotecari de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (RACAB), se'm va començar a representar com un home de ciència que havia vist truncada la seva dedicació primerenca a la microbiologia per raons de salut i que, aprofitant un estatus socioeconòmic relativament privilegiat, va emprendre una segona carrera científica com a entomòleg que el dugué a les més altes institucions acadèmiques catalanes extrauniversitàries.

2. LES ARRELS I ELS ANYS DE FORMACIÓ

La necrològica publicada el 1949 al volum 37 del *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural* el fa néixer a Barcelona el primer d'abril de 1860 i així ho confirma la partida de baptisme conservada a l'expedient acadèmic que figura a l'Arxiu de la Universitat de Barcelona.¹

Era fill de Jacint Bofill i Bassas, home d'idees liberals que va ser regidor de l'Ajuntament de Barcelona durant la Primera República, i nét de Jacint Bofill i Valls, hereu de ca l'Herbolari de Viladrau (Osona), que havia estat desheretat pel seu pare, Jaume Bofill i Salarich, a causa de discrepàncies polítiques, ja que el fill era liberal (sembla que havia participat en les Corts de Cadis),² i el pare, partidari de l'absolutisme de Ferran VII. Jacint Bofill i Valls va ser farmacèutic i es va establir a Barcelona el 1804; el 1820 va participar en la fundació de l'Associació de Farmacèutics de Barcelona.

La mare de Josep M. Bofill i Pichot, Àngela Pichot i Selva, era filla d'un comerciant barceloní, Josep Pichot, amb interessos a Lleó, d'on era la seva muller, Francisca Selva, descendent d'una nissaga de comerciants catalans establerts a la capital lleonesa des de finals del segle xviii.

Les idees liberals del pare no van impedir que el nounat fos batejat amb tota solemnitat a la catedral de Barcelona el 4 d'abril de 1860. No és estrany, els pares vivien ben a prop, a la Riera de Sant Joan, un dels carrers de la Barcelona vella desapareguts amb la Reforma, que va obrir l'actual Via Laietana, no gaire lluny del que avui és la plaça d'Antoni Maura; concretament, al primer pis del número 33 d'aquell carrer. Allí va viure

1. En canvi, per raons que ignorem, el seu expedient de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona el dona com a nascut a Sabadell el 1858. És cert que no és aquesta l'única inexactitud d'aquest expedient, possiblement elaborat per algú que coneixia la trajectòria de Josep M. Bofill i Pichot però no de primera mà.

2. Bofill i Bofill, 2004.

almenys la família de Josep M. Bofill i Pichot fins poc després que ell comencés els estudis de medicina, segons figura a l'expedient acadèmic, si bé en la documentació d'aquest apareix, a partir del setembre de 1875, una nova adreça, aquesta encara existent avui, la del número vuit del carrer de la Barra de Ferro, al barri de Ribera.

Com molts dels fills de la burgesia liberal barcelonina del darrer terç del segle XIX, Josep M. Bofill i Pichot va estudiar el batxillerat al Colegio Libre de Tarrasa, nom que va prendre, de 1869 a 1874, el Real Colegio Tarrasense. Allí va tenir com a professor d'història natural (1873-1874) Joan Cadevall, que li va desvetllar, com a tants altres deixebles, l'interès per les ciències de la natura.

A la Universitat de Barcelona cursà la carrera de medicina i cirurgia, i es llicencià el 10 de març de 1882 amb la qualificació d'excel·lent. Al seu expedient acadèmic totes les assignatures figuren amb notables i excel·lents excepte la medicina legal, matèria en la qual no va passar de l'aprovat. Durant els anys d'estudiant va ser alumne intern, de 1877 a 1879, de les clíniques de la facultat i també va ser un dels redactors del *Boletín del Ateneo de Alumnos Internos de la Facultad de Medicina de Barcelona*, que va aparèixer de 1882 a 1884. Paral·lelament, va estudiar i va aprovar algunes assignatures de la llicenciatura de ciències; concretament, la història natural i les ampliacions de física i química.

3. UN METGE POC COMÚ

Segons el seu expedient de la RACAB, després de titular-se en medicina, es va enrolar com a metge en diferents transatlàntics que feien la travessia entre Espanya i les colònies de Cuba i les Filipines. Però el mateix expedient indica que el 1884 va ingressar al Cos Mèdic Municipal de Barcelona, cosa que, si fos certa, reduiria la seva aventura com a metge de vaixell a poc més d'un any.³ En realitat, per les dades que figuren al seu expedient personal com a funcionari municipal, més aviat sembla que Josep M. Bofill i Pichot es va presentar a les oposicions d'accés al Cos Mèdic Municipal barceloní l'abril de 1885 però va quedar classificat en un lloc que no el va qualificar per ingressar-hi immediatament, bé que sí com a candidat a ocupar alguna de les primeres vacants que s'hi produïssin. Per això la data més antiga que figura en aquest expedient és la del 30 de juny de 1887, que és

3. El Cos Mèdic Municipal de Barcelona es va constituir el gener de 1884 amb els metges que ja estaven contractats en aquella data per l'Ajuntament de la ciutat, però, per completar els deu metges primers i deu metges segons que havien de quedar destinats a cada un dels deu districtes, es van convocar unes oposicions que van tenir lloc l'abril de 1885 (Servicio Médico-Sanitario Permanente de la Ciudad de Barcelona, 1885).

la del Ple Municipal que va acordar designar candidats els opositors que havien quedat en segons i tercers llocs de les ternes de les oposicions de 1885. Així i tot, no es van produir vacants fins prop de dos anys més tard, de manera que no va ser fins al febrer de 1889 que Josep M. Bofill i Pichot va ocupar interinament la plaça deixada vacant per Gil Saltor al districte del Born, que va adquirir en propietat el 28 de maig d'aquell any. Va romandre al Cos Mèdic Municipal barceloní fins a la seva renúncia el 18 de febrer de 1902.

D'aquests anys entre 1885 i 1889 no hem pogut documentar gaires dades de la biografia de Bofill i Pichot i gairebé sempre indirectament. La necrològica que li dedica Bataller al *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural* esmenta, sense indicar dates, que va ser metge numerari de l'Hospital de la Santa Creu. Bofill mateix esmentava el 1922, en un parlament,⁴ que, si més no entre 1888 i 1890, era metge de torn de l'Hospital de Sant Llàtzer, que era una dependència, dedicada específicament als llebrósos, de l'Hospital de la Santa Creu. En el mateix discurs explica que, interessat com estava en aquell temps per la histologia i les tècniques de microscòpia, va ser un dels tres primers metges barcelonins esdevinguts deixebles particulars de Santiago Ramón y Cajal durant l'estada d'aquest a Barcelona,⁵ dada que confirma un altre dels components del trio, Josep M. Roca, en el seu homenatge particular al mestre, datat el mateix 1923 que la publicació del parlament de Bofill i Pichot. Una fotografia de Santiago Ramón y Cajal, en la qual apareix ell mateix amb aquests tres deixebles en ocasió d'una excursió a Vallençana, publicada per Diego Ferrer en el seu llibre sobre els anys barcelonins de Santiago Ramón y Cajal (1887-1892), ens confirma aquesta proximitat de Josep M. Bofill i Pichot amb el savi aragonès durant la seva estada a Barcelona. Bofill i Pichot mateix explicava, en el parlament esmentat, que al llarg de tres anys la relació amb Cajal va ser gairebé diària i va incloure l'aportació de materials i preparacions per a algunes de les publicacions del mestre.⁶ En concret, Bofill i Pichot feia referència a la seva aportació d'una preparació d'un nòdul llebrós obtingut a l'Hospital de Sant Llàtzer, del qual era en aquell moment metge de torn, tal com hem esmentat. Va ser també un dels promotors de la campanya de premsa per obtenir la creació a Barcelona d'un Laboratori d'Histologia Normal i Patològica que retingués Cajal a la ciutat i un dels editors de les conferències pronunciades per Cajal a l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya a començaments de 1892, abans de traslladar-se a Madrid.

4. Concretament, en el discurs que va pronunciar el 14 de desembre de 1922 com a president de l'Institut d'Estudis Catalans en ocasió de la celebració del desè aniversari de la fundació de la Societat de Biologia i com a homenatge a Ramon Turró (Bofill i Pichot, 1923).

5. Juntament amb Manuel Duran i Ventosa i Josep M. Roca.

6. En particular, segons Josep M. Roca, el *Manual de anatomía patológica* publicat per Ramón y Cajal el 1890.

D'aquest interès primerenc de Bofill i Pichot per la medicina de laboratori en donaria fe ben aviat una missió que li va ser encomanada per l'Ajuntament de Barcelona. La de formar part com a ponent de la comissió mèdica barcelonina enviada a Berlín a estudiar la vacuna antituberculosa que Koch pretenia que havia posat a punt.⁷ Al seu retorn, presentà una extensa i detallada memòria, que no hem pogut localitzar però per l'encert de la qual el consistori barceloní acordà expressar gratitud i reconeixement al seu autor el 27 de juny de 1891. Possiblement arran d'aquest viatge començà a dedicar-se a l'anàlítica d'espunts presumptament tuberculosos, tal com feia també Turró per aquests mateixos anys, però tingué la desgràcia de contraure la malaltia i això el posà a les portes de la mort. Aquest contratemps de salut l'obligà a abandonar temporalment la seva carrera i durant la convalescència repregué l'interès per l'estudi dels insectes, que havia adquirit en l'adolescència, quan era alumne de Joan Cadevall al Colegio Libre de Tarrasa. Tanmateix, les seves circumstàncies de fortuna, millorades encara durant els anys de la Febre de l'Or pel seu bon ull financer, li permeteren abandonar definitivament la professió mèdica i consagrar-se completament a l'entomologia.

El seu casament amb Concepció Benessat i Puig, filla de Francesc de P. Benessat (1836-1909), un farmacèutic sabadellenc establert amb èxit remarcable a Barcelona i marmessor de Josep Puig i Cuñer, el fundador del Col·legi i Granja Agrícola d'Orfes Pobres de Sant Julià de Vilatorça, també degué contribuir a aquest canvi d'activitat. No hem pogut trobar la data exacta d'aquest casament, però el 1897, en una nota sobre la inauguració d'aquest col·legi, el setmanari *La Veu de Montserrat* l'identifica com a gendre del senyor Francesc de P. Benessat. Benessat, en efecte, introduí el gendre al patronat de l'esmentat col·legi, en la presidència del qual Josep M. Bofill i Pichot succeiria el sogre a la mort d'aquest el 1909. Això introduí Bofill i Pichot en els cercles de la política provincial, ja que la beneficència figurava entre les competències pròpies de les diputacions i, d'altra banda, Benessat havia estat diputat provincial. El fet que el Col·legi d'Orfes Pobres de Sant Julià de Vilatorça es dediqués als ensenyaments agrícoles decantà el seu interès pels insectes més aviat cap a aquells que són nocius per a l'agricultura.

Benessat, d'altra banda, era un home de múltiples interessos, entre els quals la història natural. Havia estat un dels fundadors, el 1871, de la Societat Botànica Barcelonina i, el 1877, de la primitiva Acadèmia de Ciències Mèdiques, de la qual va ser el pri-

7. Aquell mateix any, Robert Koch, que el 1882 havia estat el primer a aïllar l'agent de la tuberculosi (anomenat per això bacil de Koch), a cultivar-lo i a infectar-hi animals de laboratori, havia anunciat la descoberta d'una vacuna (en realitat, un extracte de micobacteri tuberculós en glicerina). L'expectació que desvetllà va ser gran (com ho demostra, entre d'altres, la comissió enviada per l'Ajuntament de Barcelona), però els resultats clínics van ser decebedors, si bé la suposada vacuna, anomenada ja limfa de Koch o tuberculina, revelà que tenia utilitat diagnòstica i és encara emprada actualment.

mer vicepresident.⁸ Va ser igualment un dels fundadors i primer sotsdirector de l'Escola Industrial i Mercantil de Sabadell (1873). El 1879 havia pronunciat a l'Associació d'Excursions Catalana una conferència sobre el transformisme. Elegit diputat provincial pel districte de Sabadell, va ser un dels promotors (1884) de la continuació de la cartografia geològica de la província de Barcelona a càrrec de Jaume Almera. El 1902 promogué, juntament amb Bofill i Pichot, l'estudi geològic (igualment a càrrec d'Almera) de la rodalia de Sant Julià de Vilatorrada, que donà com a resultat un mapa molt detallat (1:30.000), les despeses del qual Benessat i Bofill i Pichot ajudaren a sufragar. El mapa i la seva memòria es publicaren el 1905 fent constar aquesta participació dels dos mecenes.

4. LES PRIMERES PASSES COM A ENTOMÒLEG

En el camp de l'entomologia, inicialment col·laborà amb Pere Antiga⁹ per preparar els primers fascicles d'una obra ambiciosa, *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenopters*, basada en les extenses col·leccions d'aquest mestre aficionat a l'entomologia. La naixent Institució Catalana d'Història Natural, fundada el 1899, en la qual Bofill ingressà com a soci el 7 de desembre de 1901 i de la qual Antiga era soci protector, els facilità una plataforma de difusió idònia per a aquesta obra, de la qual van aparèixer vuit fascicles entre 1902 i 1906, tot i la mort prematura d'Antiga.

En els catàlegs recents de publicacions de la Institució Catalana d'Història Natural, el primer fascicle d'aquesta publicació, el dedicat als tentredínids, aparegut el 1902, es fa constar com la primera de les *Memòries* de l'entitat però en realitat es tractava d'una publicació independent, que molt probablement era la contribució de Pere Antiga com a soci protector de l'entitat. Bofill i Pichot continuà, després de la mort d'Antiga, la publicació dels fascicles corresponents a les famílies que aquest ja havia deixat redactades o si més no esbossades, però ja no completà les famílies que faltaven; en part, perquè segurament l'esforç per actualitzar les dades d'Antiga superava les possibilitats de Bofill i, en part, també per les difícils circumstàncies que travessà la Institució Catalana d'Història Natural entre 1903 i 1905, en les quals Bofill tingué un protagonisme, segurament no volgut, al qual ens haurem de referir més endavant. En tot cas, tres dels fascicles (tentredí-

8. Fusionada el 1878 amb la societat mèdica El Laboratori per a formar l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, que ha subsistit fins avui amb diferents noms.

9. Pere Antiga i Suñer (Barcelona, 1854-1904). Naturalista i pedagog. Succeí el seu pare com a director del Col·legi Antiga, un dels de més prestigi de la Barcelona de la segona meitat del segle XIX. S'interessà principalment per l'entomologia però també col·lectà crustacis i mol·luscs.

nids, crísid i vèspids) foren publicats entre 1902 i 1903, n'aparegueren tres més (icneumònids, esfècids, i sapígid, escòlids i mutílids) el 1904,¹⁰ un (àpids) el 1905 i el darrer (pompílids) el 1906, amb la publicació del qual quedà definitivament interrompuda aquesta publicació.

El 1909, a proposta de Joan Cadevall, secundat pel catedràtic d'Història Natural de l'Institut de Barcelona Manuel Mir i Navarro i el marí Joaquín de Borja Goyeneche, ingressava a la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona amb un discurs sobre el parasitisme animal i les seves relacions amb l'agricultura. Morts pocs anys abans Cuní i Martorell (1902) i Pere Antiga (1904), Josep M. Bofill i Pichot esdevenia el principal capdavanter de l'entomologia a Catalunya. Això li valgué ser designat també, el 1913, naturalista entomòleg de la Comissió de Foment dels Interessos Agrícoles de la Província de Barcelona.

Com a acadèmic, no descuidà les seves obligacions de presentar els treballs de torn que li corresponien i, el 1915, presentà «Noticias anatómico-biológicas del *Oligomerus brunneus* Oliv. y de su parásito el *Pediculoides ventricosus* Newp.», un cas de parasitisme d'un àcar (*Pediculoides ventricosus*) en relació amb un corc (*Oligomerus brunneus*). Fins i tot anà més enllà, ja que, després de publicar aquest treball a les *Memorias* de la RACAB el 1916, l'any següent hi publicava també la traducció al castellà d'un treball de l'entomòleg jesuïta francès José Pantel sobre el cas d'una tisoreta del gènere *Anisolabis* dotada d'ales.

5. BOFILL I PICHOT I ELS ANYS INICIALS DE LA INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL

La Institució Catalana d'Història Natural va ser fundada a Barcelona el 3 de desembre de 1899 i diposità els Estatuts al Govern Civil de Barcelona el 9 de febrer de 1900. Aquest els va aprovar el 14 d'abril següent. Era un producte ben representatiu de l'ambient científic i social dels anys del pas del segle XIX al XX a Catalunya i de la nova sociabilitat que propiciava el naixent catalanisme polític. Els set socis fundadors eren tots estudiants que compartien l'interès per la natura i la voluntat de «relligar la ciència amb la política [catalanista] com altres ho havien fet amb la història, l'art, la literatura i fins l'excursionisme».¹¹ Un petit nucli de socis «protectors», entre els quals figurava, com s'ha dit, Pere

10. El primer, per la Institució Catalana de Ciències Naturals, i els altres dos, per la Institució Catalana d'Història Natural refundada.

11. Camarasa, 2000, p. 11 i seg.

Antiga, els assegurava una relativa cobertura. L'aixopluc del Centre Excursionista de Catalunya els permetia disposar d'un local per reunir-se i per aplegar les seves col·leccions i biblioteca.

Josep M. Bofill i Pichot va ser, juntament amb Norbert Font i Sagué, un dels primers socis atrets per la novella entitat i s'hi va incorporar el 7 de desembre de 1901. Ben aviat, segurament no gaire de grat, va haver de tenir un paper destacat en la vida de l'entitat i es va veure involucrat sense voler en els enfrontaments entre dues faccions de socis amb visions contraposades sobre quin havia de ser el futur de l'entitat.

En efecte, al llarg dels anys 1902 i 1903 s'havia anat congriant en el si de la jove entitat un ambient de tensió entre dos sectors de socis. Uns que consideraven que els treballs merament descriptius o d'observació no eren prou «científics» i que l'entitat prenia un caràcter massa vulgaritzador, i per això propugnaven un canvi d'Estatuts i de nom,¹² i uns altres que s'oposaven a aquests canvis i rebutjaven que només els treballs experimentals es consideressin «científics». Per tractar d'evitar el trencament, alguns socis van proposar l'elecció d'un president de consens, que fos ben vist tant per uns com per uns altres, i l'elecció va recaure precisament en Bofill i Pichot, que era conegut com a home de laboratori però decantat els darrers anys per l'entomologia, tant descriptiva com aplicada.

Bofill ja era membre, des del 17 de febrer de 1903, d'una comissió destinada a estudiar i redactar un projecte de reglament nou per a l'organització de la Institució, en la qual participaven també Francesc Novellas, Josep Ros i Güell, i Antoni Llorens i Clariana, tots tres del sector que propugnava els canvis d'Estatuts i de nom. Tanmateix, pel que fa a la seva candidatura a la presidència de l'entitat, hom la va promoure sense consultar-lo i Bofill, bé que elegit president el 29 de novembre, no acceptà el càrrec i calgué convocar noves eleccions complementàries el 19 de desembre de 1903.

Com que aquestes eleccions només podien resultar favorables als partidaris del canvi d'Estatuts i de nom de l'entitat, al llarg dels primers dies de desembre de 1903, abans i tot de les eleccions, un degoteig de baixes va anar configurant una veritable escissió. Tot i que aquesta afectava només una minoria dels socis, entre els escindits figuraven la quasi totalitat dels fundadors, ben decidits a mantenir l'orientació inicial de la Institució, menys ambiciosa però més realista que la dels promotors dels canvis d'Estatuts i de nom.

12. Propugnaven canviar el nom de l'entitat pel d'Institució Catalana de Ciències Naturals, per tal d'«eixamplar l'esfera d'acció de la mateixa perquè doni cabuda a tots els elements que a Catalunya se dediquen a les ciències naturals».

Els escindits decidiren gairebé immediatament refundar una «nova» Institució Catalana d'Història Natural, que quedà oficialment constituïda el 13 de febrer de 1904 per deu socis fundadors,¹³ presidits per Felip Ferrer i Vert, com a primer signant de la petició adreçada al Govern Civil. En l'assemblea fundacional elegiren un primer consell directiu amb l'enginyer químic terrassenc Eugeni Ferrer i Dalmau com a president i Josep Maluquer i Nicolau com a secretari. A poc a poc anaren incorporant nous membres; entre ells, no pocs de la Institució Catalana de Ciències Naturals, que en algun cas mantingueren un règim de doble afiliació (aquest seria el cas, per exemple, de tres dels membres del Consell Directiu de la nova Institució Catalana d'Història Natural: el mateix president, Eugeni Ferrer i Dalmau, Llorenç Garcias i Font, i Antoni de Zulueta i Escolano). Aquest seria el cas igualment ben aviat de Josep M. Bofill i Pichot i també de Norbert Font i Sagué entre els socis més destacats de totes dues entitats.

La precarietat de recursos de la Institució Catalana de Ciències Naturals l'obligà a prescindir del Centre Excursionista de Catalunya com a local social i a refugiar-se a les rebotigues de les farmàcies del president Bonaventura Pedemonte i d'Antoni Novellas, els anuncis de les quals eren el sol suport econòmic de la publicació del *Butlletí*. La costa avall no costa gaire d'imaginar. Només durant el primer trimestre l'entitat arribà a mantenir una aparença d'activitat normal, amb la publicació de tres fascicles del *Butlletí* i la d'un fascicle (un plec de setze planes), dedicat als icneumònids, del *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters*, de Pere Antiga i Josep M. Bofill i Pichot. Mentrestant, la Institució Catalana d'Història Natural refundada publicava dos fascicles més d'aquesta obra, tal com hem vist més amunt. Al final de l'any la Institució Catalana de Ciències Naturals acordava la dissolució i el 14 de desembre havia de subhastar els béns de l'entitat per poder-ne pagar els deutes. L'adquisició de bona part d'aquests béns per la Institució Catalana d'Història Natural refundada confirmava per la via dels fets la reunificació de les dues entitats, encara que un bon nombre dels socis que havien protagonitzat l'intent de canvi d'orientació ja no s'hi reincorporarien. En tot cas, sí que ho va fer Josep M. Bofill i Pichot, que seria elegit novament president de l'entitat en dues ocasions: el 3 de desembre de 1905 i l'1 de desembre de 1910.¹⁴

13. Eren Joan Baptista d'Aguilar Amat, Joan Comabella i Maluquer, Eugeni Ferrer i Dalmau, Felip Ferrer i Vert, Llorenç Garcias i Font, Josep Maluquer i Nicolau, Salvador Maluquer i Nicolau, Josep M. Mas de Xaxars, Lluís Soler i Pujol, i Antoni de Zulueta. El fet que gairebé la meitat d'ells haguessin ja estat fundadors de la primera etapa i que els seus noms, precedits d'un asterisc, figuressin en les llistes de socis dels anys següents amb el qualificatiu de «socis fundadors» ha induït no pocs errors (en confondre'ls amb els fundadors de la primera ICHN de 1899) en molts dels qui hem escrit abans d'ara sobre la història de la Institució.

14. Encara que en aquesta segona ocasió, com es veurà, va ocupar la presidència poques setmanes, ja que va dimitir.

6. BOFILL I PICHOT I LA PRIMERA JUNTA DE CIÈNCIES NATURALS DE BARCELONA

La primera presidència efectiva de Josep M. Bofill i Pichot al capdavant de la Institució Catalana d'Història Natural començava en uns moments convulsos. Aquell 3 de desembre de 1905 que va resultar elegit feia amb prou feines una setmana de l'assalt, per part d'escamots militars, a les redaccions del setmanari satíric *Cu-cut!* i del diari de la Lliga Regionalista *La Veu de Catalunya*, i dos dies de la suspensió de garanties constitucionals per part del Govern. El setmanari havia estat suspès governativament el dia abans i el diari de la Lliga ho va ser el dia 5.

Però també feia pocs dies que els resultats de les eleccions municipals de Barcelona havien consolidat al consistori barceloní les forces polítiques emergents oposades als partits dinàstics de la Restauració: regionalistes i republicans. Aquestes dues forces, malgrat les diferències ideològiques evidents que les separaven, van encetar, a partir d'aquestes eleccions de 1905, sota el lema «Higiene i cultura», una fructífera col·laboració que cristallitzà en tot un seguit d'actuacions innovadores.

Una d'aquestes actuacions, la Junta de Ciències Naturals de Barcelona, havia de tenir en anys successius una interacció important amb la Institució Catalana d'Història Natural i amb no pocs dels seus socis, entre ells, molt destacadament, Josep M. Bofill i Pichot. La Junta de Ciències Naturals va néixer d'una iniciativa conjunta del regidor republicà Santiago Mundi (catedràtic de Geometria Analítica a la Universitat de Barcelona i membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts) i dels regionalistes Francesc Puig i Alfonso (llibreter i editor) i Ferran de Sagarra i de Siscar (historiador i, anys més tard, membre de l'Institut d'Estudis Catalans). Presidida formalment per l'alcalde, havia d'estar constituïda per quatre regidors (un dels quals, que era el president efectiu de la Junta, era necessàriament un dels tinents d'alcalde) i vuit experts. D'aquests experts, dos (els catedràtics de Ciències Naturals de la Universitat i de l'Institut de Segon Ensenyament) ho eren per raó dels seus càrrecs, dos més eren de designació directa pel consistori i els altres quatre havien de ser elegits per uns compromissaris designats per una sèrie d'entitats i associacions ciutadanes les finalitats de les quals es relacionaven més o menys amb l'estudi de la natura. Des del primer moment la Institució Catalana d'Història Natural va figurar en aquest grup selecte d'entitats i associacions al costat de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts, la Facultat de Farmàcia, l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, la Societat Protectora d'Animals i Plantes, els Estudis Universitaris Catalans, el Centre Excursionista de Catalunya i la Granja Experimental de la Diputació.

La composició inicial de la Junta de Ciències Naturals que va resultar no podia ser més satisfactòria per a la Institució Catalana d'Història Natural, ja que quatre dels vuit

experts que en formaven part n'eren socis; entre ells, el president en funcions, Josep M. Bofill i Pichot. Els altres tres eren Norbert Font i Sagué (numerari) i Jaume Almera i Joan Cadevall (honoraris). Els tècnics restants eren Odón de Buen (catedràtic d'Història Natural de la Facultat de Ciències), Manuel Mir i Navarro (que ho era de l'Institut de Segon Ensenyament), Artur Bofill i Poch (director tècnic del Museu Martorell), Telesforo de Aranzadi (catedràtic de Mineralogia i Zoologia a la Facultat de Farmàcia) i Carles de Camps i d'Olzinellas, marquès de Camps (de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre). Els regidors eren inicialment els regionalistes Lluís Duran i Ventosa i Francesc Puig i Alfonso, i els republicans Antonio González Prats i Guillem López Ventura (tots dos, metges), als quals es van afegir, a partir del gener de 1907, el regionalista Joan Pijoan i Serres i el republicà Albert Bastardas i Sampere.¹⁵

La Junta de Ciències Naturals de Barcelona va iniciar les activitats el 21 de desembre de 1906 i els primers anys d'activitat, coincidents amb l'episodi de la Solidaritat Catalana, van ser molt actius i profitosos, si més no fins a les eleccions municipals de finals de 1909, que van donar la majoria absoluta als regidors lerrouxistes, que van dominar l'Ajuntament de Barcelona fins a 1914. Les iniciatives de dos dels socis de la Institució Catalana d'Història Natural que havien estat elegits membres de la Junta: Norbert Font i Sagué (col·lecció de reproduccions a mida natural de rèptils i mamífers del registre fòssil de Catalunya; col·lecció de grans blocs de roques procedents de les pedreres de tot Catalunya) i Joan Cadevall (nomenament d'un recol·lector botànic; proposta de creació d'un institut botànic), serien les més destacades, però també l'adquisició regular per a les col·leccions de la ciutat de materials de diferents col·leccionistes que sortien a la venda i les donacions obtingudes.

Josep M. Bofill i Pichot romangué a la Junta de Ciències Naturals durant aquests anys i el 1910 li correspongué, juntament amb Eduard Fontserè i Lluís Marià Vidal, redactar la memòria de la gestió de la Junta, que posava de manifest el tomb negatiu que aquesta havia pres el darrer any. També durant aquests anys (1909) ingressà, com hem dit, a la Reial Acadèmia de Ciències i Arts.

Anys més tard (1917), en passar la Junta de Ciències Naturals de municipal a mixta, amb la participació de la Diputació de Barcelona al costat de l'Ajuntament barceloní, Bofill i Pichot hi tornà a tenir un paper rellevant. Va fer donació de les seves col·leccions d'insectes a la Junta (i va propiciar, així, que la Institució Catalana d'Història Natural fes el mateix amb les seves) i va formar part de diferents comissions; en particular, la de publicacions o, com veurem més endavant, de la que prengué formalment possessió en

15. Que esdevindria el maig de 1908 el primer alcalde elegit per votació popular de Barcelona.

nom de la Junta de les colleccions del *Mapa geològic*, que Jaume Almera havia conservat al Museu del Seminari.

7. DE LA INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL A L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

En acabar el primer període presidencial a la Institució Catalana d'Història Natural (els Estatuts llavors vigents prohibien la reelecció per a dos períodes successius com a president), Josep M. Bofill i Pichot va ocupar el càrrec de tresorer durant l'any 1907, amb Norbert Font i Sagué com a president, i el de vocal durant el 1908. Els anys 1909 i 1910 no va formar part del Consell Directiu, però el 1911 va ser cridat novament a la presidència. En aquesta darrera ocasió, però, el seu mandat seria breu.

La seva gestió com a tresorer va resultar particularment fructífera, ja que va demanar i va obtenir per primera vegada de l'Ajuntament i de la Diputació de Barcelona sengles subvencions per a la Institució de dues-centes pessetes per part de l'Ajuntament i de cinc-centes per part de la Diputació (lluny, això sí, de les dues mil pessetes demanades a cada una de les dues corporacions). En el cas de la Diputació, d'altra banda, la subvenció estava condicionada a la convocatòria d'un concurs per premiar un treball referent a la història natural de Catalunya. Va ser així com la Institució inicià la pràctica de convocar anualment un premi per a treballs naturalistes.

Com és sabut, entre 1907 i 1911 l'Institut d'Estudis Catalans constava només de vuit membres i no estava organitzat en seccions però, com a mínim des de mitjan 1910, Prat de la Riba havia començat a mantenir converses amb diferents personalitats per anar preparant l'ampliació de 1911 amb la creació de les tres seccions (que inicialment prendrien el nom d'instituts): Històrico-Arqueològica, de Ciències i Filològica. No se sap amb exactitud quines foren aquestes personalitats. Galí ha aventurat els noms d'Eugeni d'Ors, August Pi i Sunyer, Pompeu Fabra i Antoni M. Alcover. A aquests, gosariem afegir-hi Miquel A. Fargas, estret col·laborador de Prat de la Riba a la Lliga Regionalista i en aquell moment president de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques,¹⁶ i Josep M. Bofill i Pichot, tal vegada per la bona relació amb Santiago Ramón y Cajal (que presidia, a Madrid, la Junta para Ampliación de Estudios) i amb la majoria dels naturalistes espanyols més influents¹⁷ però

16. Casassas, 1999.

17. En una nota publicada el 1910 mateix al *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural* dedicada a la implantació de la secció de naturals de la Facultat de Ciències, Bofill i Pichot feia encenes elogis de l'actuació d'Hermenegildo Giner de los Ríos, d'Odón de Buen, del rector de la Universitat de Barcelona, Joaquim Bonet i Amigó, i d'Ignacio Bolívar en suport d'aquesta implantació.

també per la vinculació amb la Institució Catalana d'Història Natural, de la qual havia estat, juntament amb Norbert Font i Sagué, mort prematurament el 1910, un dels primers socis inscrits.

A mesura que avançava l'elaboració del projecte d'ampliació devien produir-se les inevitables filtracions perquè ja el 7 d'octubre de 1910 el Consell Directiu de la Institució Catalana d'Història Natural, buscant una estabilitat econòmica que les irregulars subvencions de la Diputació i l'Ajuntament no acabaven de donar, havia delegat dos dels seus membres, Salvador Maluquer i Nicolau i Llorenç Tomàs, perquè visitessin Josep M. Bofill i Pichot (que en aquell moment no formava part del Consell Directiu de l'entitat) i li demanessin que gestionés, prop del president de la Diputació (Prat de la Riba), «lo referent al local que aquesta corporació concedeix a les societats científiques i artístiques, en una paraula d'utilitat general i que s'enterin [sic] amb quines condicions això es realitza a fi de veure si podria aplicar-se a la Institució».¹⁸ El fet que els directius de la ICHN busquessin la mediació de Bofill per arribar a Prat de la Riba també fa pensar que versemblantment devia formar part del petit nucli de persones amb qui aquest consultava en aquelles dates el projecte d'ampliar l'Institut, que exposaria per primera vegada en públic en un discurs, com a president de la Diputació de Barcelona, el 29 d'octubre de 1910, just tres setmanes més tard.

Al cap de poques setmanes més, el primer de desembre de 1910, Josep M. Bofill i Pichot era elegit novament president de la Institució, càrrec del qual prengué possessió el 5 de gener de 1911 i que exercí al llarg de només quaranta dies amb una energia remarcable, abans de sucumbir a un conflicte obscur amb un sector del seu propi Consell Directiu i amb alguns dels socis fundadors, encapçalats precisament per Salvador Maluquer i Nicolau. De tota manera, sense voler minimitzar la importància d'aquest conflicte, no deixa de resultar xocant el fet que quan, el 14 de febrer de 1911, s'havia creat la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans i Josep M. Bofill i Pichot n'havia estat designat membre, juntament amb Pere Coromines, Miquel A. Fargas, Eugeni d'Ors, August Pi i Sunyer, Esteve Terradas i Ramon Turró, només feia tres dies de la dimissió de Bofill i Pichot com a president de la Institució Catalana d'Història Natural i la seva baixa com a soci de l'entitat.

La designació de Bofill i Pichot com a representant de les ciències naturals a l'Institut d'Estudis Catalans ha estat qüestionada per Alexandre Galí. Segons l'opinió de Galí, hi havia per triar homes de tanta categoria com Joan Cadevall, Jaume Almera, Lluís Marià Vidal o Artur Bofill i Poch. En canvi, Bofill i Pichot no tenia més mèrits coneguts que la col·la-

18. *Actes de la ICHN, 1904-1914*, p. 156-157.

boració amb Pere Antiga en la preparació dels catàlegs de famílies d'himenòpters publicats per la Institució i el fet de ser membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. Segons Galí, «era un senyor benestant, possiblement sense més obligacions que atendre la seva hisenda, [...] un senyor distingit i summament amable» però de mèrits escassos.¹⁹ Sens dubte desconeixia la prèvia carrera mèdica de Bofill i Pichot i el seu ampli ventall de relacions tant científiques com polítiques. Un darrer argument perquè Prat de la Riba el preferís a tots els naturalistes esmentats per Galí, segurament l'argument decisiu, podria haver estat l'edat (tots aquells eren ja força vells el 1911, mentre que Bofill i Pichot passava tot just de la cinquantena) i també hi devia ajudar el fet que era el president en exercici de la Institució Catalana d'Història Natural i un dels socis més distingits d'aquesta.

8. LES PRIMERES ACTUACIONS COM A MEMBRE DE L'INSTITUT DE CIÈNCIES

Bofill i Pichot va començar la seva acció com a membre de l'Institut d'Estudis Catalans impulsant la publicació de la *Flora de Catalunya*, de Cadevall, i de diferents fragments de la *Fauna de Catalunya*. En fascicles successius (el segon i el tercer) del primer volum de l'*Anuari de l'Institut de Ciències* (recordem que en aquells moments les actuals seccions de l'IEC s'anomenaven instituts) apareixen sengles ponències, signades per Bofill i Pichot i Eugeni d'Ors, en la primera de les quals proposen la publicació de la *Flora de Catalunya* i encarregar-la a Joan Cadevall, i en la segona, començar la publicació de la *Fauna de Catalunya* per la malacologia i encarregar la *Fauna malacològica de Catalunya* a Artur Bofill i Poch i Manuel de Chia.

Ja a la segona sessió de l'Institut de Ciències, que va tenir lloc el 5 de maig de 1911, s'havia acordat, a proposta de Bofill i Pichot, publicar «el treball que sobre flora catalana va acomplint d'alguns anys ençà el distingit botànic Sr. Cadevall». Cadevall, efectivament, tenia ja escrita una gran part de la *Flora*, però en castellà, i hagué de posar-se a traduir-la. També calia adaptar l'escrit a les característiques d'una flora il·lustrada de l'estil de la *Flore de la France*, de Coste,²⁰ a la casa editora de la qual (la Librairie des Sciences

19. Galí, 1986, p. 173-174.

20. La *Flore de la France*, d'Hippolyte Coste, s'havia publicat entre 1901 i 1906, i havia tingut un gran èxit (que s'ha mantingut al llarg de tot el segle xx) pel caràcter innovador en relació amb les flors que fins llavors s'havien publicat a Europa. Per voluntat expressa del seu editor, Paul Klincksieck (-1909), seguia el model establert pels botànics nord-americans Nathaniel L. Britton (1859-1934) i Addison Brown (1830-1913) en la seva *An Illustrated Flora of the Northern United States, Canada, and the British Possessions*. A la mort de Klincksieck s'havia fet càrrec de la Librairie des Sciences Naturelles Léon Lhomme (1867-1949), naturalista aficionat i bon coneixedor dels Pirineus, que va ser qui va acceptar cedir les figures de la *Flore* de Coste a l'Institut d'Estudis Catalans.

Naturelles) es tenia intenció de demanar autorització per reproduir les figures de les espècies que fossin comunes a la flora francesa i la catalana. Traducció i adaptació, així com les notes erudites sobre les etimologies o origen dels noms de les plantes, serien a càrrec d'Àngel Sallent.

Tot i que el primer fascicle no aparegué finalment fins a l'estiu de 1913,²¹ consta a les actes de l'Institut de Ciències que ja el setembre de 1911 Cadevall i Sallent hi estaven treballant, i que els primers originals van ser lliurats a l'Institut a finals d'octubre o principis de novembre i la seva publicació va ser aprovada a la primera reunió de gener de 1912 de l'Institut de Ciències. A principis de març es rebia la conformitat de Léon Lhomme, editor de la *Flore* de Coste, per a la cessió de les figures d'aquesta, i uns dies després Cadevall i Sallent lliuraven el material que faltava per completar el contingut del primer fascicle. El «pintor Sr. Viver»²² lliurava paral·lelament els seus originals per a dues planxes en color de dues espècies endèmiques i per a dos gravats en negre d'espècies que no figuraven a la flora de Coste. A principis de maig de 1913 ja estava enllestida la impressió del primer fascicle quan mancaven només les làmines en color que s'havien encarregat a la casa Thomas. Una llarga vaga del ram de la impremta endarrerí fins a finals de juny l'aparició definitiva del fascicle.

La bona entesa entre Joan Cadevall i Carlos Pau es traduí en una proposta del primer d'afegir un complement valencià de la *Flora* a càrrec del segon. Absent Bofill i Pichot en la reunió del 10 d'octubre de 1913, en la qual el secretari (Eugeni d'Ors) exposà el tema, s'acordà, abans de prendre'l en consideració, «informar-se sobre l'estat en que es troben els treballs de la fundació, qui s'era anunciada, d'un Institut d'Estudis a València». No es tornà a parlar més de l'assumpte.

L'esclat de la Primera Guerra Mundial introduí dificultats addicionals. Els constants increments de preu de la impressió de les làmines en color havia fet decidir que fos-

21. El 16 de juliol de 1913 Cadevall trametia a Carlos Pau un exemplar d'aquest primer fascicle (carta de Cadevall a Pau del 16 de juliol de 1913, Fons Pau, Arxiu de l'Institut Botànic de Barcelona). El segon fascicle veia la llum un any després del primer i el darrer fascicle del primer volum no sortí fins al desembre de 1914. El segon volum començà a aparèixer el 1915 i finí el 1919; el tercer, Cadevall, que va morir el 19 de novembre de 1921, ja no el va veure acabat. La dictadura de Primo de Rivera obligà a deixar per a temps millors la publicació dels volums restants, els quals aparegueren entre 1932 i 1937 a cura de Pius Font i Quer. Aquest redactà íntegrament les gimnospermes, i l'alemany Werner Rothmaler, els pteridòfits, grups que Cadevall no havia deixat redactats, i Font i Quer, a més, esmenà amb un glossari els termes botànics obsolets o no prou correctes emprats en els primers volums.

22. El pintor terrassenc Pere Viver (1873-1917), un dels exponents de l'escola paisatgista terrassenca modernista. Era germà del també pintor Tomàs Viver (1876-1951), director en aquells moments de l'Escola Municipal d'Arts i Oficis de Terrassa, que havia estat fundada el 1886 per iniciativa de Cadevall. Tot i que els gravats publicats no estan signats i mai no s'esmenta el nom de fonts de l'autor, el fet que es faci constar la mort «del Sr. Viver, artista de Terrassa», a l'acta del 19 de febrer de 1913 de l'Institut de Ciències sembla que confirma que l'autor era Pere Viver.

sin impreses a França, però finalment, a la reunió del 7 d'octubre de 1914, s'acordà prescindir de moment de les làmines en color i distribuir el fascicle, que ja feia dies que estava imprès quan mancaven només les làmines. El segon fascicle aparegué, així, els darrers dies de desembre de 1914, encara que no es distribuí fins al gener de 1915.

A la mateixa sessió que s'havia donat compte de l'acord amb Lhomme (8 de març de 1912) Bofill i Pichot exposava que havia examinat «unes notes malacològiques presentades pel senyor Chia»²³ i s'acordava demanar a aquest autor que presentés una monografia completa dels venèrids en la qual es desenvolupés amb extensió el gènere *Tapes*. Aquest seria el punt d'arrencada de la *Fauna de Catalunya*, que, sota la direcció de Bofill mateix, aniria publicant fascicles referents a mol·luscs i insectes (excepte un, de Josep Maluquer i Nicolau, referent a celenterats).

El procés de publicació dels primers fascicles de la *Fauna* també es revelaria lent i laboriós, sobretot a causa de les dificultats que comportaren les imatges fotogràfiques que Chia hi volia incloure. Bofill i Pichot, per la seva banda, insistí molt a incorporar-li petits glossaris explicatius de termes tècnics de zoologia per a millor intel·ligència de les descripcions. A finals de 1914 Artur Bofill i Poch corregia les proves d'impremta del primer fascicle de malacologia.

Encara no s'havia pogut completar la publicació del primer fascicle de malacologia que Bofill proposava ja un primer fascicle d'insectes, concretament de generalitats i sistemàtica dels dípters, a càrrec de Josep Arias Encobet, i un d'ocells i un segon d'insectes, a càrrec d'Ignasi de Sagarra. Fins i tot, a la reunió del 3 de març de 1914, s'ofereix a avançar els diners necessaris perquè l'Institut adquireixi els cent cinquanta-tres fascicles dels «Genera Insectorum». El retard de la impremta de la Casa de Caritat en la impressió del fascicle de malacologia arribà a tal punt que es decidí retirar els originals i encomanar-los a una altra impremta. Finalment, el 10 de març de 1915, es fixaren definitivament les formes i títol de les monografies de *Fauna de Catalunya*, amb el subtítol de *Monografies publicades sota la direcció de Josep M. Bofill i Pichot, membre de l'Institut de Ciències*. Les tres primeres monografies de fauna malacològica (*Introducció*, *Família de les venèrides* i *Família de les petricòlides*) apareixien el juliol d'aquell any.

També és molt primerenc l'interès de l'Institut de Ciències, a instàncies de Bofill i Pichot, pels mapes geogràfic i geològic. Ja a la reunió del 18 de juny de 1912 s'acordava demanar a l'Institut Geogràfic i Estadístic de Madrid les publicacions de base necessàries per iniciar un mapa geogràfic de Catalunya i a la del 17 de gener de 1913 Bofill i Pichot

23. Sens dubte, l'*Aplec de notícies sobre els mol·luscs de Catalunya i catàleg provisional dels mariteixos*, amb el qual Manuel de Chia i Bajandas (Girona, 1856 - Barcelona, 1917) havia obtingut el 1909 un premi extraordinari de la Institució Catalana d'Història Natural.

«dona compte de les seves gestions per a dur a l'Institut els treballs del Mapa geològic que, per encàrrec de la Diputació de Barcelona ve publicant el geòleg Dr. Almera». Tanmateix, no seria fins al 8 de maig de 1914 que s'acordaria convocar les places de topògraf i delimitant del Servei del Mapa Geogràfic i obrir un període de presentació d'aspirants fins al 30 de setembre. A finals d'aquell any eren designats per a cobrir aquelles places José de Rivera, com a topògraf, i Baldomer Pérez Mayol, com a delimitant.

Organitzat el Servei del Mapa Geogràfic, s'acordà emprendre l'organització del Servei del Mapa Geològic. Almera havia renunciat a continuar el mapa de la província de Barcelona i havia proposat per succeir-lo el seu deixeble Marià Faura i Sans. Aquest, a finals de 1914, presentà una proposta per a l'organització del Servei i Bofill i Pichot s'encarregà d'informar-ne davant l'Institut i la Diputació. L'informe va ser favorable i es constituí el Servei del Mapa Geològic amb Faura com a director i amb la continuïtat del personal que ja havia treballat a les ordres d'Almera: el topògraf Eduard Brossa i l'ajudant Josep Ramon Bataller (llavors encara seminarista i estudiant de ciències naturals a la Universitat de Barcelona). Els nomenaments es van fer efectius el 28 de juny de 1915.²⁴

En refundar-se la Junta de Ciències Naturals de Barcelona el 1917, amb la participació tant de l'Ajuntament de la ciutat com de la Diputació Provincial de Barcelona, els serveis del Mapa Geogràfic i del Mapa Geològic van ser transferits de la jurisdicció de l'Institut d'Estudis Catalans a la de la nova Junta mixta, i la seva seu, del Museu del Seminari al Museu de Catalunya. El 30 de juny d'aquell any Prat de la Riba autoritzava la Junta perquè prengués possessió de les col·leccions d'història natural de la Diputació i del Servei del Mapa Geològic, i perquè assumís la continuació dels treballs d'aquest. En la comissió designada per la Junta per prendre formalment possessió d'aquestes col·leccions figurava novament Josep M. Bofill i Pichot (juntament amb Manuel Cazorro i Domènec Palet i Barba).

9. LA VINCULACIÓ A L'IEC DE LES PRIMERES SOCIETATS FILIALS

La dissimilitud d'interessos i de formació científica dels membres de la Secció de Ciències i l'evidència que, del mestratge de Ramon Turró i d'August Pi i Sunyer, estava començant a néixer una escola biològica amb unes possibilitats de projecció internacional gens menyspreables conduirien aviat a la creació de la Societat de Biologia de Barcelona (avui Societat Catalana de Biologia). La primera notícia que n'apareix a les actes de la Secció de Ciències el 2 de novembre de 1912 sembla indicar que la iniciativa no havia sorgit tant

24. Aragonès, 2005, p. 172-173.

de l'IEC ni de la Secció de Ciències com dels fisiòlegs catalans i madrilenys que s'havien posat en contacte amb la Société de Biologie de París per crear a Barcelona «una entitat germana en comunicació i correspondència de treball amb ella i amb la Societat de Biologia de Madrid».²⁵ L'acta de la sessió de l'Institut de Ciències d'aquell 2 de novembre es limita a indicar escaridament que «entren a formar part de la nova institució alguns membres de l'Institut».

En tot cas, una setmana més tard Pi i Sunyer ja anunciava que s'havia celebrat una reunió constitutiva i s'havia nomenat una comissió encarregada de redactar uns estatuts. Un mes després, el 14 de desembre de 1912, tenia lloc la primera sessió científica de la nova societat. Que en un primer moment l'Institut de Ciències, com a tal, no havia tingut intervenció directa en la creació de la Societat de Biologia de Barcelona, ho demostra que en la reunió del 22 de novembre de 1912 (abans, doncs, de la primera sessió científica) l'Institut de Ciències entra a discutir el desig dels seus promotors, exposat per August Pi i Sunyer, que l'Institut «patrocini algunes de les publicacions de la Societat de Biologia»; una proposta que no rep un suport gaire entusiasta, atès que el president Fargas acaba per proposar, i així s'acorda, que cada publicació per a la qual se solliciti aquest patrocini «sigui objecte d'una presentació especial i dictaminada per dos membres de l'Institut».

August Pi i Sunyer no va defallir i a la reunió del 7 de febrer de 1913 proposava la publicació, amb periodicitat anual, dels *Treballs de la Societat de Biologia* «començant per un recull inicial comprenent treballs fets pels investigadors de Catalunya durant els anys del 1900 endavant». La proposta va ser acceptada, si bé se li va demanar que la tornés a presentar en qualitat de president de la Societat de Biologia i que quedés sotmesa al dictamen d'un altre membre de l'Institut.

La intenció inicial era tenir a punt el volum per presentar-lo al Primer Congrés de Metges de Llengua Catalana, que s'havia de celebrar del 22 al 25 de juny de 1913, però, tot i que August Pi i Sunyer començà a aplegar els materials tan bon punt tingué el vistiplau de l'Institut, les dificultats de l'arregla i la necessitat de traduir molts dels treballs al català, ja que els autors no tenien cap hàbit d'emprar-lo i els escrivien en castellà, no ho feren possible. Encara a principis de maig s'encomanava la tasca de traducció a Alfred de Nadal. Al novembre s'acordava autoritzar la publicació en francès dels treballs que inclogués el recull a càrrec de la Société de Biologie de París i, finalment, Pi i Sunyer mani-

25. No hem trobat cap altra referència a una hipotètica Sociedad de Biología de Madrid. Probablement, es referís a la Sociedad Española de Biología fundada l'any abans per Santiago Ramón y Cajal, Gregorio Marañón, Juan Negrín i alguns altres metges que feien recerca biomèdica en diferents centres de Madrid. És possible que Pi i Sunyer hagués volgut reforçar l'argumentació a favor de la creació de la societat barcelonina esgrimint l'exemple dels col·legues madrilenys o bé que hagués parlat amb aquests de la possibilitat de reforçar-se mútuament enfront dels col·legues francesos.

festava que havia ja reunit la totalitat dels materials del primer anuari de treballs de la Societat de Biologia i es podia portar a la impremta. Finalment, a la reunió de l'Institut de Ciències de l'11 de febrer de 1914 Pi i Sunyer presentava els primers exemplars dels *Treballs de la Societat de Biologia de Barcelona*.

Molt possiblement, la creació de la Societat de Biologia va animar Bofill i Pichot a proposar a la Institució Catalana d'Història Natural d'adoptar un estatus semblant al d'aquella i constituir-se en societat filial de l'Institut d'Estudis Catalans. Tal plantejament, però, havia de topar una vegada i una altra amb la resistència d'alguns dels membres fundadors de la Institució a modificar-ne els Estatuts i amb la ferma creença de la majoria dels dirigents de l'entitat que aquesta podia perfectament dur una vida independent com fins llavors. De moment, es van limitar a negociar ajuts per a la publicació de les *Memòries* que la Institució Catalana d'Història Natural havia previst començar a publicar a partir de 1913²⁶ i poca cosa més.

A finals de març de 1915 apareix en una acta del Consell Directiu de la Institució el primer esment explícit de les negociacions que es van portant amb l'Institut d'Estudis Catalans. En aquella data «es canvien impressions entre els assistents sobre el bon estat d'ànim dels senyors que componen l'Institut d'Estudis Catalans per a fer obra comú».²⁷ Així ho confirma l'acta de l'Institut de Ciències del 31 de març de 1915,²⁸ que diu, entre altres coses: «Entre les comunicacions se'n llegeix una de la Institució Catalana d'Història Natural demanant la protecció de l'Institut per a una part de les seves publicacions i per al desenrotll general de la societat. El secretari [Eugeni d'Ors] refereix les seves converses sobre l'assumpte amb el Sr. Puig i Cadafalch [president de l'Institut] i elements directius de la Institució. L'Institut [de Ciències] acorda prendre coneixement de l'assumpte i aplaçar-ne la resolució per quan torni el Sr. Bofill i Pichot, qui es troba absent».

Un cop tornat Bofill i Pichot, el 7 d'abril, la Secció de Ciències «acorda oficialment a aquesta Institució en el sentit de refús de tot auxili de caràcter pecuniari, seguint la regla general establerta amb societats anàlogues, oferint en canvi una relació anàloga a la creada entre la Secció i la Societat de Biologia, sobretot en el sentit de publicació per l'Insti-

26. En realitat, tot i que porti data de 1913, la primera de les memòries pròpiament dita, la «Sismologia de Catalunya», de Marià Faura i Sans, no aparegué fins al 1915. Un acord del 30 de gener de 1915 establí que la memòria «que actualment s'està imprimint», de Marià Faura, portés data de 1913, així com que es publicés el treball d'Ignasi de Sagarra «Contribució a la fauna lepidopterològica de Catalunya (*Nymphalidae*)» amb data de 1914, mentre que deixava en la indeterminació quina seria la memòria que portaria finalment la data de 1915. A la pràctica la de Faura seria l'única d'aparèixer, segurament a causa dels acords amb l'Institut que portaren a iniciar el 1915 mateix la publicació dels *Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural*.

27. *Actes de la ICHN*, 1904-1914, p. 13r.

28. Arxiu de l'Institut d'Estudis Catalans, Secció de Ciències, *Actes* (abril 1911 - maig 1920), p. 308-309.

tut de treballs o sèrie de treballs, sempre que els primers vinguin signats i les segones dirigides per persones determinades, acceptades per l'Institut i després d'haver passat per l'examen d'un Membre, almenys, de l'Institut designat com a ponent». Així ho comunicava el 30 d'abril Eugeni d'Ors, com a secretari de la Secció de Ciències, al president de la Institució, Joaquim M. de Barnola.²⁹ La resposta de la Institució seria immediata i acceptava en principi l'oferta de l'Institut però hi oposava algunes reserves, principalment pel que fa als fons bibliogràfics de la Institució.³⁰

Els dos delegats de la Institució (Josep Maluquer i Ignasi de Sagarra) i el de l'Institut (Josep M. Bofill i Pichot) posaren immediatament mans a l'obra, ja que a l'acta del Consell Directiu del 15 de maig de 1915 Josep Maluquer ja dóna compte de l'acceptació per part de l'Institut del fet que la biblioteca de la Institució es deixi a la Biblioteca de Catalunya simplement en dipòsit³¹ i que el primer volum de *Treballs de la Institució Cata-*

29. «Il·lustre Senyor. En sessió del 21 i 28 d'abril darrer, aquest Institut de Ciències s'ha ocupat de la sol·licitud que li havíeu dirigit, havent acordat que sense perjudici que ell persistís en son costum de no acordar subvencions a entitats particulars, hi havia lloc a establir amb la Institució de la vostra digna presidència una relació anàloga a la que ja està establerta amb la Societat de Biologia, constituïda a darrers de 1913, sota la presidència de Don August Pi i Sunyer, membre de l'Institut, els termes de la qual relació consisteixen capitalment en l'entrega que ella fa a l'Institut de tots sos fons de llibres i revistes a fi incloure'ls en els serveis públics de la Biblioteca de Catalunya i en la publicació anual d'un volum de Treballs de la Societat.

»Condicció per aquesta publicació és que el volum de Treballs vagi dirigit per un o varis especialistes dins les Ciències Naturals, que seran proposats per la Institució i acceptats per l'Institut i l'acceptació anyal per part d'aquest del volum que aquella presenti i, en virtut del dictamen d'una ponència que ha estat confiada a Don Josep M. Bofill i Pichot, membre de l'Institut.

»Lo que m'escrau l'honor de manifestar-vos. Barcelona i trenta d'abril de mil nou cents quinze. Firmat. Eugeni d'Ors. Secretari». (*Actes de la ICHN, 1914-1922*, p. 17v-18r.)

30. «Il·lustre Senyor. El Consell Directiu d'aquesta Institució ha prèns bona nota de l'atenta comunicació que ha tingut a bé dirigir-li l'Institut de Ciències, amb data trenta d'abril propassat, acordant en principi acceptar les idees per V. exposades per a base d'un acord amb la Institució.

»Aquest Consell se veu obligat tant sols a oposar les seves reserves respecte a l'entrega dels llibres; no hi tindria cap inconvenient si l'Institut de Ciències pogués substituir en tot el nostre organisme social, però no sent aixís i necessitant nosaltres per als nostres treballs, local, museu i col·leccions, material científic de preparació i estudi, obres moltes vegades de propietat particular dels socis però deixades en dipòsit per aquests, etc. tenim que reivindicar en tot cas la nostra llibertat i independència per lo que respecta a cedir la propietat dels volums, llibres i revistes de la nostra biblioteca a l'Institut.

»Creient doncs que l'acord queda aixís i en principi fixat, aquest consell delega a don Josep Maluquer i Nicolau, vice-president de la Institució i a Don Ignasi de Sagarra, conservador del Museu, per a que s'entenguin, fins a arribar a un acord concret amb el Sr. Don Josep M. Bofill, membre de l'Institut, per Vos. designat com a ponent, per als detalls que siguin del cas.

»Lo que tinc l'honor de manifestar-vos. Barcelona i 4 de maig de 1915. Firmat. Lo Secretari. Joaquim Maluquer». (*Actes de la ICHN, 1914-1922*, p. 18.)

31. Un document sense data conservat a l'Arxiu de l'Institut d'Estudis Catalans, però que cal datar, sens dubte, dels primers dies de maig de 1915, detalla la posició de la Institució en relació amb la biblioteca:

«I. La Institució Catalana d'Història Natural deixarà en qualitat de dipòsit, conservant empró [sic] la propietat, tots els llibres, revistes, follets, mapes i dibuixos que formen la seva Biblioteca, en la Biblioteca de Catalunya, on ocuparan un lloc a part i distint dels llibres propietat d'aquesta i estaran catalogats a part, a qual efecte es farà el corresponent inventari per duplicat. II. Com sia que la Institució té establert el canvi de publicacions amb cent trenta revistes i societats, algunes de les quals corresponen amb l'Institut de

lana d'Història Natural apareixerà amb la data de 1915, raó per la qual convindria que els socis que tinguin treballs per publicar els lliurin abans del mes de juny.³² Tres dies abans, a la sessió de l'Institut de Ciències, Bofill i Pichot donava compte que havia arribat a un acord de principi amb els representants de la Institució.

La bona harmonia d'aquell moment seria confirmada per l'informe favorable acordat el 2 de juny per l'Institut de Ciències a la sol·licitud de subvenció per a una «primera exploració de caràcter oceanogràfic projectada per al següent estiu» presentada per Josep Maluquer i Nicolau a la secció d'Instrucció Pública de la Diputació de Barcelona i que aquesta havia sotmès a informe de l'Institut. Al següent Consell Directiu de la Institució, el 6 de juny, és el bibliotecari, Llorenç Tomàs, qui dóna compte de les gestions fetes prop del senyor Rubió, bibliotecari de l'Institut d'Estudis Catalans, en relació amb la forma de fer el dipòsit dels llibres de la Institució a la Biblioteca de Catalunya.³³

Mentrestant, el juny de 1915, apareixia el segon volum dels *Treballs de la Societat de Biologia*, amb els treballs presentats a les sessions científiques de 1914. A diferència dels problemes editorials de la *Flora de Catalunya* i dels primers fascicles de la *Fauna malacològica*, aquests encara pendents d'aparèixer en aquell moment, els *Treballs* es revelaven com un mitjà eficient de donar a conèixer a un públic més ampli que els mateixos socis (se'n feia un tiratge de vuit-cents exemplars) les tasques de la Societat de Biologia de Barcelona.

Un mes més tard, el juliol de 1915, encara en el marc d'harmonia que hem descrit, el Consell Directiu de la Institució Catalana d'Història Natural lliurava a l'Institut els ori-

Ciències, i com molts dels canvis de la Institució daten de 15 anys enrere, a la fi d'evitar duplicitats, que no foren d'utilitat a les parts contractants, ans bé seria un obstacle per la bona marxa de la biblioteca, per la present s'estableix que la Institució s'encarregarà dels canvis de la Secció de ciències Naturals, mitjançant un bibliotecari que proposarà a l'Institut i, si és acceptat per aquest, quedarà agregat a la secció corresponent de la Biblioteca de Catalunya. III. Cada any l'Institut editarà un volum de treballs de la Institució dirigit per un o varis especialistes dins les Ciències Naturals corrent a càrreg [*sic*] de l'Institut les despeses d'impressió, paper i gravats, reservant-se la Institució designar l'impressor i el gravador que s'encarregui del volum dins les condicions i preus usuals i corrents. Els autors dels treballs tindran dret a 25 exemplars del tiratge a part. IV. Els canvis actuals continuaran rebent-se en el lloc social de la Institució, poguent permanèixer [*sic*] les revistes un mes damunt la taula destinada a l'efecte en aquell, després de qual temps ingressaran en la Biblioteca de l'Institut, segons l'estatuït en el pacte II. V. Els socis de la Institució gosaran dels mateixos drets respecte a la Biblioteca de Catalunya que els membres de la Societat de Biologia i, quan el lloc ho permeti tindran en l'Institut d'Estudis Catalans un lloc independent per reunir-se i treballar en comú». (Arxiu de l'Institut d'Estudis Catalans, ICHN [història, funcionament].)

32. Cal no perdre de vista, per comprendre l'extrema fluïdesa d'aquestes negociacions, l'excel·lent relació personal entre Josep Maluquer i Nicolau i Josep Puig i Cadafalch. Precisament, en aquests anys, un i altre eren socis a l'empresa Ballarin i Companyia, llavors la més important de Catalunya en el ram de ferreteria per a obres, i fins i tot compartien viatges per l'Alemanya en guerra, aparentment per motius de negocis relacionats amb aquesta empresa. (Camarasa, 1995b, p. 1224.)

33. Finalment, acordaren que es dipositarien a la Biblioteca de Catalunya aquells llibres de la Institució que hi faltessin i que aquests durién el segell de la biblioteca de la Institució. (*Actes de la ICHN, 1914-1922*, p. 22v.)

ginals del que havia de ser el primer volum dels *Treballs* i feia un primer lliurament d'una part dels seus llibres a la Biblioteca de Catalunya. Però l'harmonia es va trencar en els mesos següents, sembla que a causa de l'excessiu intervencionisme d'Eugeni d'Ors, com a secretari general de l'Institut, pel que fa a les característiques de l'edició d'aquell volum.³⁴ A tal punt arribà la tensió entre les dues entitats (recordem que la Institució Catalana d'Història Natural era encara una entitat amb plena personalitat que no havia adoptat la condició de filial de l'IEC) que el Consell Directiu de la Institució, després de sentir els informes de Josep Maluquer, Ignasi de Sagarra i Salvador Maluquer en relació amb les reunions tingudes amb Eugeni d'Ors i amb les dilacions sofertes pel volum de *Treballs*, acordà, el 2 d'abril de 1916, enviar una comunicació a l'Institut en termes d'insòlita duresa:

Molt honorable Senyor. En la sessió que ha celebrat avui el Consell Directiu, els Srs. Ignasi de Sagarra i Josep Maluquer, comissionats de la Institució per a entendre's amb l'Institut en lo referent a les relacions entre ambdues entitats, han donat compte de que en l'entrevista tinguda el dia 31 de Març passat amb el Sr. Ors, aquest els digué que en la darrera reunió de l'Institut de Ciències s'acordà que per a editar l'Institut a ses expenses l'anuari o treballs de la Institució que s'havia convingut era precis que el volum sortís sota la direcció del Sr. Bofill i Pichot, membre de l'Institut; que el tamany fos el de la Fauna Malacològica que publica l'Institut o el de l'anuari de la Societat de Biologia i el cos de lletra igual al de dita Fauna Malacològica; i que abans de donar-se a la impremta els originals s'entreguessin al Sr. Ors per a fer les correccions d'estil sobre els mateixos.

Aquestes proposicions, després de més d'un any de negociacions i conferències han sorprès dolorosament la Institució puig són contràries en absolut a allò convingut oficial i particularment amb l'Institut i que fou en essència el següent: a) Dipòsit dels llibres de la Institució en la Biblioteca de Catalunya; b) Edició a expenses de l'Institut d'un volum anual de 250 a 300 planes amb els corresponents gravats, de treballs de la Institució, tenint aquesta llibertat d'escollir impremta i gravador dintre dels preus corrents i cuidant-se en absolut de tot el referent a la part gràfica i científica mitjançant els socis Srs. Josep Maluquer i Ignasi de Sagarra (proposats per la Institució i acceptats per l'Institut) previ dictamen del Sr. Bofill i Pichot en quan a la part científica; c) L'institut designaria una persona entesa per a corregir l'estil *sobre primeres proves d'impremta*.³⁵

34. No ho podem confirmar del tot perquè s'han perdut les darreres actes de 1915 i les primeres de 1916 de la Secció de Ciències. La primera de les conservades d'aquest any correspon a la reunió del 31 de març en la qual s'acorda designar president Josep M. Bofill i Pichot en substitució de Miquel A. Fargas, traspassat un mes abans, el 22 de febrer. Tal vegada s'havia produït una certa absència de lideratge els darrers mesos de presidència de Fargas i Eugeni d'Ors havia assumit atribucions que no li corresponien. La designació de Bofill i Pichot com a president degué ser percebuda, amb encert, pels dirigents de la Institució, com una oportunitat per redreçar les negociacions.

35. Subratllat a l'original.

La Institució complí el convingut i el Juliol passat entregà bon nombre de llibres en dipòsit a la Biblioteca de Catalunya, i entregà també al Sr. Bofill en dit mes els originals del volum corresponent a 1915, que retornà dit Sr. amb la seva aprovació, però la Institució ha vist amb sentiment que per part de l'Institut no hi ha hagut mai la unitat de criteri indispensable, manca de unitat que s'ha traduït en dubtes, tràmits i dilacions que la Institució ja no pot admetre més, per la seva serietat i la del propi honorable Institut.

Per això ha resolt per unanimitat pregar a l'Institut que tingui a bé comunicar per escrit a la Institució quin és lo seu darrer criteri, puig en el cas que sigui el manifestat pel Sr. Ors en la darrera entrevista i ara no s'accepten íntegrament les transcrites bases que foren aprovades amb anterioritat per aquell, la Institució prosseguirà pel seu compte la impressió del volum que té comensada en la forma convinguda i amb gran sentiment donarà per trencades definitivament les negociacions de col·laboració científica amb l'Institut de Ciències.

Lo que, per acord del Consell Directiu, tenim l'honor de comunicar-li en espera de sa grata resposta. Deu guardi a V. S. molts anys. Barcelona, 2 d'abril de 1916. El President. Firmat: Joaquim M. de Barnola S. J. El Secretari. Firmat: Joaquim Maluquer.³⁶

I perquè no quedés dubte de la determinació de la decisió s'acordava donar immediates instruccions a la impremta Altés per a la impressió del volum de *Treballs*, que havia de quedar enllestida com a molt tard el 10 de maig.

Per a satisfacció de la Institució, la Secció de Ciències, en la sessió del 19 d'abril de 1916, acordà un vot de confiança a Bofill i Pichot, que acabava de ser designat president de la Secció, «per fixar d'acord amb els representants de la Institució Catalana d'Història Natural les bases definitives [per a l'edició del volum de *Treballs*]»,³⁷ és a dir, el designava interlocutor únic per part de l'Institut «perquè juntament amb els Srs. D. Josep Maluquer i D. Ignasi de Sagarra constitueixi un Consell de Redacció que s'ocupi de la formació dels anuaris de treballs de la Institució Catalana d'Història Natural», segons consta a l'acta de la reunió del Consell Directiu de la Institució del 7 de maig.³⁸ A partir d'aquest punt tot anà com una seda: el 21 de juny es prenia un darrer acord relatiu a la coberta, que finalment seguia el model dels *Treballs de la Societat de Biologia*, i a la sessió ordinària de la Institució del primer d'octubre el president, Joaquim M. de Barnola, ja podia donar compte d'algunes primeres reaccions en relació amb la publicació del primer volum dels *Treballs*. Els dos primers volums de *Treballs* foren a cura del mateix consell de redacció, compost per Josep Maluquer i Nicolau i Ignasi de Sagarra, per part de la Ins-

36. *Actes de la ICHN*, 1914-1922, p. 43r-44r.

37. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 19 d'abril de 1916.

38. *Actes de la ICHN*, 1914-1922, p. 48v.

titució, i Josep M. Bofill i Pichot, en representació de l'Institut d'Estudis Catalans. A partir del tercer volum Josep Maluquer i Nicolau i Ignasi de Sagarra foren substituïts per Joaquim M. de Barnola i Joaquim Maluquer i Nicolau, mentre que Josep M. Bofill i Pichot seguia al consell de redacció (i hi seguiria fins al darrer volum) en representació de l'Institut d'Estudis Catalans.

Aparegut el primer volum dels *Treballs*, encara trigaria més d'un any la definitiva incorporació de la Institució Catalana d'Història Natural a l'Institut com a filial. Primer calgué que la totalitat dels membres fundadors de la Institució acceptessin el principi que calia modificar els Estatuts. Acordada la modificació i redactat un esborrany d'Estatuts nous, aquest es distribuïa entre els membres del Consell Directiu el 4 de febrer de 1917 i, pràcticament sense modificacions, era aprovat per ells el 2 de març i, poques setmanes després, el 30 de maig, pels membres fundadors. El 3 de juny, en una sessió extraordinària de la Institució en ple, tinguda a la Sala Milà i Fontanals de l'Institut d'Estudis Catalans, al Palau de la Generalitat,³⁹ se'n donava compte als socis i paral·lelament se sotmetia a l'aprovació governativa. Obtinguda aquesta, una «reunió general» (assemblea) de membres de la Institució ratificava el 6 de desembre de 1917 la nova situació, tan diferent de la precedent, a la pràctica, que aquesta assemblea pot ben considerar-se com una segona refundació de la Institució i assenyalaria la data en què efectivament aquesta passa de debò a constituir-se en filial de l'IEC.

10. BOFILL I PICHOT, PRESIDENT DE LA SECCIÓ DE CIÈNCIES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Ja hem vist que el 31 de març de 1916, al cap d'un mes de la mort de Miquel A. Fargas, Josep M. Bofill i Pichot era elegit per ocupar el càrrec de president de l'Institut de Ciències, càrrec que ocupà, com també el de president de torn de l'Institut d'Estudis Catalans de maig a agost de cada any, fins al gener de 1931. En aquesta data, al·legant el mal estat de la seva oïda, presentà la dimissió, que li va ser acceptada en atenció a aquesta circumstància de salut. El succeí a la presidència Pere Coromines, mentre que ell passava a ocupar la vicepresidència.

Els primers anys del seu mandat, fins a l'anomenada «defenestració» d'Eugeni d'Ors (1920-1921), són una etapa particularment brillant per a la Secció de Ciències. En primer lloc, tal com acabem d'esmentar, Bofill i Pichot reconduïx les negociacions amb

39. Que comptà amb la presència de només deu socis: Francesc M. d'Alòs i de Fontcuberta, Joaquim M. de Barnola, Josep Ramon Bataller, Ascensi Codina, Pius Font i Quer, Joaquim i Josep Maluquer, Tomàs Riera i Sans, Ignasi de Sagarra i Ricard Zariquiey.

la Institució Catalana d'Història Natural i les corona amb la incorporació de l'entitat com a societat filial de l'IEC. Mentrestant, la Secció estudia la possible refosa del Servei del Mapa Geogràfic i el del Mapa Geològic (1916), la creació d'una comissió d'etnologia i folklore (sobre la base de l'Arxiu d'Etnologia i Folklore de Catalunya i altres grups d'estudiosos) i, a proposta d'alguns estudiosos valencians, la possible convocatòria d'un congrés científic general dels països de llengua catalana (1917).

També encarà la Secció la transformació del Servei Tècnic del Paludisme en Servei d'Estudis Sanitaris (1918) i, durant aquests anys, es crearen el Seminari-Laboratori de Pedagogia (1918), el de Filosofia i Psicologia (1918) i el de Fisiologia (1920), així com també el Servei Meteorològic de Catalunya (1921), sobre la base de la preexistent Estació Aerològica de Barcelona, creada el 1913. Mentrestant, la Societat de Biologia de Barcelona i la Institució Catalana d'Història Natural publicaven les respectives sèries de *Treballs* sota la supervisió de la Secció. A això cal afegir que el Servei del Mapa Geogràfic va elaborar (1918), a petició de Puig i Cadafalch, successor de Prat de la Riba com a president de la Diputació de Barcelona i de la Mancomunitat de Catalunya, un primer avantprojecte de divisió territorial del Principat de Catalunya.

A més, l'abril de 1917 correspongué per torn a Bofill i Pichot el discurs de la festa anual de l'IEC i ho aprofità per confegir una excel·lent «Contribució a la crònica de la història natural a Catalunya», que complementava l'obra de Norbert Font i Sagué sobre el tema, publicada pocs anys abans. A partir de 1918, als seus càrrecs a l'IEC s'afegeix el de bibliotecari de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.

L'afar de l'anomenada «defenestració» d'Eugeni d'Ors (1920-1921) capgirà la situació, entre altres coses perquè a Bofill, com a president de la Secció de Ciències, li correspongué el paper, poc agraït, de ser la mà executora de la definitiva separació de Xènius de l'IEC en retirar-li la confiança com a secretari de la Secció de Ciències quan ja havia estat destituït com a secretari general de l'Institut d'Estudis Catalans. En realitat, Bofill i Pichot ja intervingué en el Ple de l'IEC del 15 d'abril de 1920 en el qual es féu efectiva la destitució d'Eugeni d'Ors com a secretari general de l'IEC. Pocs dies després, el 20 d'abril, en la primera reunió que hi hagué de la Secció de Ciències, Bofill i Pichot plantejava la necessitat de procedir a un inventari del contingut del despatx d'Eugeni d'Ors, que havia estat clausurat per ordre de Puig i Cadafalch, president de torn de l'IEC alhora que president de la Mancomunitat de Catalunya. A partir del primer de maig Bofill i Pichot passà a ser president de torn de l'IEC fins al 31 d'agost i durant aquest període quadriestral calgué reorganitzar els espais i els serveis de la Secretaria General i de la de la Secció de Ciències. També se li demanaren a Ors les actes de la Secció que ell conservava i que es negava a lliurar. Lliurà, finalment, les de la Secció el 22 d'octubre en persona a

Bofill i Pichot, mentre que les del Ple i d'altres ponències específiques no les lliurà fins al 3 de desembre al seu successor a la Secretaria General, Ramon d'Alòs-Moner. Paral·lelament, Bofill i Pichot havia dimitit com a inspector del Seminari de Filosofia que dirigia Ors en el Ple del 8 de juliol de 1920, però no li fou acceptada la dimissió i la reiterà en el Ple del 20 de gener de 1921 quan, després de la censura contra Ors pel tema de les actes, se'n qüestionava l'actuació com a director d'aquell Seminari. Això no estalvià que Bofill i Pichot, juntament amb Nicolau d'Olwer i Valls i Taberner, fos designat per formar una ponència que havia de revisar l'enquesta de Turró en relació amb l'actuació d'Ors al capdavant dels seminaris de Filosofia i de Pedagogia.

Els resultats de l'enquesta de Turró foren, com era d'esperar, plenament desfavorables a l'actuació d'Ors i la ponència triple no n'esmenà ni una coma. Així i tot, Ors participà en reunions de la Secció de Ciències fins a la del 18 de maig de 1921, data en la qual, a proposta de Bofill i Pichot i amb el vot favorable de Pere Coromines (que fins llavors més aviat havia defensat Ors) i Fontserè, i amb el previ consentiment de Turró (que confirmà el seu acord amb la proposta a la reunió següent) i Pi i Sunyer, li era retirat a Eugeni d'Ors el sou de secretari de la Secció, que, en el nou pressupost, es destinava a retribuir dos secretaris redactors.

La reestructuració dels serveis de cultura de la Mancomunitat de Catalunya amb motiu de l'exclusió d'Eugeni d'Ors dels càrrecs en aquesta institució portà conseqüències a la Secció de Ciències de l'IEC (que prengué definitivament aquest nom i abandonà el d'Institut de Ciències). Així, va perdre el Servei del Mapa Geogràfic (que va passar a la Ponència d'Instrucció Pública de la Mancomunitat), el Servei d'Estudis Sanitaris (que va passar a la Ponència de Beneficència), el Seminari-Laboratori de Pedagogia (que va ser dissolt i les seves funcions van ser assumides pel Consell de Pedagogia) i el de Filosofia i Psicologia. En canvi, el 1922 es va inaugurar el nou Laboratori de Psicologia a càrrec de Georges Dwelshauvers i el gener de 1923 es va constituir la tercera filial de l'IEC, la Societat Catalana de Filosofia, sota l'impuls de Ramon Turró. Però és que, a més, el desgavell consegüent a aquests fets comportà retards en les dotacions pressupostàries que l'Institut rebia de la Mancomunitat i les consegüents dificultats per satisfer despeses ja compromeses.

Una part dels membres de la Secció de Ciències, principalment Pere Coromines, August Pi i Sunyer i Eduard Fontserè, vinculats a l'esquerra catalanista, no acceptà passivament la relativa marginació de la Secció per part de la Presidència de la Mancomunitat i del Consell de Pedagogia, i prengueren diverses iniciatives en defensa del protagonisme que corresponia a l'Institut (i més particularment a la Secció de Ciències) en la definició de la política cultural i científica de la Mancomunitat i en l'orientació de les

activitats pròpies. Així, per exemple, Fontserè promogué, el 1922, l'edició d'un resum anual de l'activitat científica a les terres catalanes i occitanes, mentre que Pi i Sunyer proposava, de comú acord amb diferents professors de les facultats de Medicina de Tolosa de Llenguadoc, Montpeller, Bordeus i Marsella, encapçalats per Camil Soula, la publicació d'una revista internacional de fisiologia amb seu a Barcelona. Aquesta darrera iniciativa sembla que arribà a obtenir la promesa d'una subvenció especial de la Mancomunitat el març de 1923 que no arribà a fer-se efectiva pel cop d'estat de Primo de Rivera.

Totes aquestes iniciatives rebien el suport o eren reconduïdes per Bofill i Pichot en la qualitat de president de la Secció i ell mateix promogué i signà, en nom d'aquesta, una memòria adreçada a la Presidència de la Mancomunitat per defensar la continuïtat dels Cursos monogràfics d'alts estudis i intercanvi, que semblava amenaçada. La presentà a Puig i Cadafalch el 21 de desembre de 1922, acompanyat de Pere Coromines, tresorer de la Secció, ocasió que aprofità per exposar la precària situació econòmica d'aquesta a causa dels deutes que arrossegava amb diferents impremtes que amenaçaven d'ofegar la capacitat de publicació de la Secció. Només obtingueren la garantia que no hi havia cap intenció de suprimir els Cursos sinó només de transformar-ne l'organització. La decisió última se la reservava el Consell Permanent de la Mancomunitat, però el Ple de l'IEC podria sempre proposar cursos i conferencians. En definitiva, la continuïtat dels cursos es mantenia però la vinculació amb l'IEC quedava diluïda. Pel que fa als problemes econòmics, només obtingueren l'autorització per desprendre's d'una certa quantitat de títols del deute de la Mancomunitat per satisfer els deutes més apressants.

A finals de 1922 la Societat de Biologia de Barcelona celebrava el desè aniversari. Ramon Turró n'ocupava la presidència i August Pi i Sunyer aprofità l'oportunitat per organitzar un homenatge al seu mestre. Com a president de la Secció de Ciències, Bofill i Pichot tingué un paper destacat tant en la preparació de l'homenatge (contribució a les despeses de l'encunyació de la medalla d'or que s'havia de lliurar a Turró i de les versions en bronze destinades als membres de la Secció i a la venda) com en l'acte mateix, del qual fou un dels oradors.⁴⁰

Els primers mesos de 1923 els problemes financers de la Secció de Ciències (en realitat, de tot l'IEC) començaven a fer-se preocupants i les solucions ofertes per la Presidència de la Mancomunitat no cobrien ni de lluny l'endeutament creat per les nombro-

40. Amb un discurs parcialment autobiogràfic i aclaridor de les relacions de Bofill i Pichot i de Turró amb Santiago Ramón y Cajal (Bofill i Pichot, 1923).

ses publicacions en curs. Potser el malestar ocasionat per les dificultats financeres de la Secció fos el determinant de la decisió de Bofill i Pichot de presentar la dimissió del càrrec el 17 de gener de 1923, al·legant problemes d'oïda, dimissió que no li va ser acceptada. Vuit mesos després, el cop d'estat del general Primo de Rivera canviava radicalment les condicions de funcionament de l'IEC i de la Secció de Ciències, com els de tota la societat catalana i espanyola.

11. BOFILL I PICHOT DURANT LA DICTADURA DE PRIMO DE RIVERA

Josep M. Bofill i Pichot havia estat elegit bibliotecari de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona el 1917 i ocupà aquest càrrec gairebé ininterrompudament fins a la seva mort el 1938 (amb un breu parèntesi entre 1931 i 1933). La feina de Bofill i Pichot com a bibliotecari de la RACAB també és particularment digna d'esment, ja que ha estat la base de l'ordenació de la Biblioteca de l'Acadèmia fins a anys ben recents. Ja en el primer any en el càrrec va reorganitzar la Biblioteca, va fer relligar més de mil cinc-cents volums i va iniciar la tasca de completar les sèries amb mancances. En pocs anys va transformar una biblioteca privada desendregada i poc útil en un servei públic, que l'any 1924 disposava d'una bibliotecària professional i era oberta al públic. Un any més tard manifestava que estava completant les col·leccions de mapes geològics d'Espanya, dels mapes i plànols de l'Institut Geogràfic, i dels mapes hidrogràfics de la Marina, i que havia adquirit alguna sèrie de publicacions alemanyes pagant-les de la seva butxaca.⁴¹

D'altra banda, juntament amb Artur Bofill i Poch, secretari perpetu de l'Acadèmia, Eduard Fontserè, Francesc Pardillo i Pius Font i Quer, aplanà el camí perquè les col·leccions naturalistes del Museu de l'Acadèmia fossin dipositades a la Junta de Ciències Naturals el 1926 malgrat l'oposició d'alguns acadèmics. En realitat, una primera iniciativa per part de la Junta de Ciències Naturals de Barcelona ja s'havia produït el desembre de 1912 i fou a càrrec d'Eduard Fontserè, que, a més d'acadèmic, era en aquells anys vocal de la Junta de Ciències Naturals. Topà, però, amb l'oposició irreductible d'alguns acadèmics i, en particular, de Jesús Goizueta Díaz, catedràtic de Mineralogia i Zoologia de la Facultat de Farmàcia, i no es pogué dur a terme el trasllat. En aquell moment, d'altra banda, la situació de la Junta de Ciències Naturals mateixa no prometia grans avantatges per a les col·leccions.

41. Arxiu de la RACAB, Acta de la Comissió General Directiva del 18 de novembre de 1925.

La situació d'aquesta canvià substancialment en anys posteriors, particularment entre 1915 i 1917, durant el mandat de Josep Maluquer com a secretari executiu.⁴² Gràcies a la gestió de Maluquer al capdavant de la Junta de Ciències Naturals de Barcelona, aquesta arribà a disposar d'unes instal·lacions i d'un personal que no podien ser més idonis i havia acollit el dipòsit de col·leccions prou importants, com les de la ICHN, mentre que les col·leccions de la RACAB seguien acumulant pols i havien arribat a un punt de decrepitud que en feia desaconsellable la visita. Quan el novembre de 1924 Font i Quer ingressà a la RACAB, ho féu amb un discurs sobre la situació dels herbaris històrics de Catalunya que començava posant com a exemple del mal estat de conservació de molts dels herbaris la situació que ell mateix havia pogut observar a la RACAB, en l'herbari de Costa, vint anys després que ja ho hagués posat de manifest Cadevall, que fou l'encarregat de contestar-li i que acabà de reblar el clau. Pocs mesos després, l'abril de 1925, la Junta de Ciències Naturals de Barcelona s'adreçava novament a la RACAB per oferir-se a conservar, en qualitat de dipòsit, les col·leccions d'aquesta.

En aquesta ocasió, a diferència del que havia passat el 1912, la Comissió General Directiva, presidida per l'enginyer Josep Serrat i Bonastre⁴³ i en la qual figuraven Josep M. Bofill i Pichot i Eduard Fontserè, no s'oposà a la mesura. Ben al contrari, acordà, en principi, accedir a la proposta, si bé a reserva del que acordés la Junta General, i nomenà una comissió, formada per Josep M. Bofill i Pichot, Jesús Goizueta i Francesc Pardillo, que havia de concretar els termes dels acords que s'havien de signar, els quals havien de deixar ben clar que la RACAB mantenia la propietat de les col·leccions, podria retirar-les totalment o en part en qualsevol moment si així ho acordava la Junta General i volia obtenir una representació «adequada» a la Junta de Ciències Naturals.⁴⁴

Aquest darrer punt era particularment delicat. Per més que alguns dels dirigents i tècnics de la Junta de Ciències Naturals de Barcelona fossin també membres de la RACAB, no és menys cert que també hi havia acadèmics que no es resignaven a l'obsolescència de la pròpia entitat enfront de l'empenta de les noves institucions creades pels polítics catalanistes a partir dels primers anys del segle. A més, en les successives modificacions de la composició dels organismes científics públics barcelonins, el paper de la RACAB s'havia anat devaluant força d'ençà d'aquells primers anys del segle. Així, mentre que el presi-

42. Camarasa, 1995b, p. 1225-1229.

43. Josep Serrat i Bonastre (1869-1946) era enginyer industrial. Havia estat professor de l'Escola d'Enginyers Industrials de Bilbao i de la secció de mecànica i metalúrgia de l'Escola del Treball de Barcelona, càrrec del qual l'havia destituït el 1924 la Diputació designada pel directori militar de Primo de Rivera. Juntament amb Rafael Campalans i altres professors expulsats, havia creat l'Ateneu Polytechnicum, per tal de prosseguir l'activitat docent adreçada als joves obrers.

44. Arxiu de la RACAB, Acta de la Comissió General Directiva del 15 d'abril de 1925.

dent de la RACAB, per raó del seu càrrec, era membre de la Junta Tècnica del Museu de Ciències Naturals i Jardins Zoològic i Botànic creada el 1893 per l'Ajuntament de Barcelona (directe precedent de la Junta de Ciències Naturals de Barcelona del primer terç del segle xx), als successius reglaments de la Junta de Ciències Naturals, a partir de 1906, la RACAB havia passat a ser una més de les vuit entitats barcelonines⁴⁵ que podien proposar candidats (i participar en la seva elecció mitjançant compromissaris) a quatre de les places de membre de la Junta.

Els tres membres de la comissió, reunits a casa de Josep M. Bofill i Pichot, no assoliren un acord i com a resultat emeteren dos dictàmens divergents: favorable el de Bofill i Pichot i Pardillo, contrari el de Goizueta. Tots dos foren presentats i discutits en Junta General el 29 d'abril de 1925. En la defensa del dictamen de la majoria quedava clar que la proposta de la Junta de Ciències Naturals havia estat promoguda pels mateixos acadèmics que eren alhora membres d'aquesta,⁴⁶ coneixedors del deplorable estat de les col·leccions de la RACAB. Goizueta s'hi oposava per raons d'imatge i de prestigi de la RACAB, i reclamava una reorientació de l'administració dels béns d'aquesta que no obligués a dependre del lloguer dels locals dels baixos en un teatre i diferents comerços. Afegia que, en cas que l'Acadèmia consentís en el trasllat, calia que exigís tenir a la Junta de Ciències Naturals una representació equivalent a la de l'Ajuntament i la Diputació. També s'oposà al trasllat Francisco Murua (1874-1925), catedràtic de Química Orgànica de la Facultat de Farmàcia, que insistí en la il·legitimitat del trasllat proposat per tal com suposava una infracció dels reglaments en deixar sense atribucions reals el càrrec de conservador de l'Acadèmia, il·legitimitat que fou desmentida pel president de l'Acadèmia, Serrat i Bonastre.⁴⁷

La discussió en plenari es prolongà al plenari següent, però el resultat final fou que es prengué l'acord d'aprovar el dictamen de Bofill i Pichot i Pardillo, i les condicions que proposaven per acceptar el trasllat de les col·leccions al Museu de Ciències Naturals. Només hi votaren en contra Goizueta, Pere Marcer, professor del Seminari, i Eugenio Mascareñas, que s'havia jubilat de la Càtedra de Química Orgànica de la Facultat de Ciències un any abans. Murua, absent, no participà en aquesta votació.⁴⁸

45. Eren, a més de la RACAB, el Centre Excursionista de Catalunya, els Estudis Universitaris Catalans, la Facultat de Farmàcia, la Granja Experimental de la Diputació de Barcelona, la Institució Catalana d'Història Natural, l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre i la Societat Protectora d'Animals i Plantes.

46. Dos dels vocals facultatius de la Junta de Museus (Josep M. Bofill i Pichot i Manuel Cazorro) eren acadèmics; Bofill i Poch, secretari perpetu de la RACAB, havia estat el director del Museu Martorell fins a la seva jubilació (1921) i el 1925 era encara membre de la Junta. El seu successor al Museu, Pius Font i Quer, havia ingressat a la RACAB el 1924. Pardillo, regent de cristal·lografia al Museu, i Maximino San Miguel de la Càmera, de petrografia i mineralogia, eren igualment acadèmics.

47. Arxiu de la RACAB, Acta de la Comissió General Directiva del 29 d'abril de 1925.

48. Arxiu de la RACAB, Acta de la Junta General Ordinària del 19 de maig de 1925.

Les condicions proposades per la RACAB, després d'un darrer retoc de la Comissió General Directiva el 6 de juny, quedaven redactades en aquests termes:

a) El trasllat de les col·leccions es fa a títol de dipòsit.

b) Dels objectes lliurats, se'n formarà un inventari subscrit per duplicat per ambdues parts contractants en el qual constaran les denominacions amb què figuren al Museu de l'Acadèmia i s'hi esmentarà igualment el nombre d'exemplars que hi hagi de cada denominació específica, localitat o qualsevol altre concepte determinatiu.

c) La Junta de Ciències Naturals mantindrà sempre els exemplars de l'Acadèmia amb una numeració especial i contrasenya que els faci inconfusibles amb qualsevol altre del Museu.

d) Els exemplars de les col·leccions de l'Acadèmia no podran ser disseminats entre els restants de la Junta de Ciències Naturals, sinó que hauran de formar col·leccions completes i es col·locaran en vitrines especials en les quals consti en un rètol ben visible que són propietat de l'Acadèmia.

e) Només per canvi i previ consentiment de l'Acadèmia o per delegació seva es podran alienar aquells exemplars que s'anomenen generalment «duplicats». Els nous ingressos quedaran, com és natural, de propietat de l'Acadèmia.

f) Aquesta continuarà lliurant sota les mateixes condicions els exemplars que en el futur posseïxi i tingui per bé dur als museus de la Junta de Ciències Naturals.

g) En qualsevol moment, amb un avís de termini prudencial, l'Acadèmia podrà retirar les col·leccions depositades a la Junta de Ciències Naturals.

h) Les operacions de recollida o devolució dels exemplars es faran per personal responsable per la seva funció científica dins de l'organització de la Junta de Ciències Naturals.⁴⁹

Encara que la Junta de Ciències Naturals de Barcelona no podia accedir a atorgar a la RACAB el mateix estatus que a les dues corporacions públiques que la sostenien, hom acordà, per donar una certa satisfacció als discrepants, que la RACAB tindria permanentment un representant a la Junta, que la RACAB podria designar d'entre els diversos acadèmics que n'eren membres. Així, sense modificar el reglament de la Junta, la RACAB designava formalment un representant. Aquesta designació recaigué precisament en Josep M. Bofill i Pichot,⁵⁰ que ja havia estat designat, unes setmanes abans, juntament amb Pius Font i Quer, per formar l'inventari de les col·leccions i procedir al lliurament d'a-

49. Arxiu de la RACAB, Acta de la Junta General Ordinària del 29 d'abril de 1925 i Acta de la Comissió General Directiva del 6 de juny de 1925 (rectificacions).

50. Arxiu de la RACAB, Acta de la Junta General Ordinària de l'11 de desembre de 1925.

questes a la Junta de Ciències Naturals.⁵¹ Conduït per tots dos, el procés de trasllat durà encara gairebé tot un any. El 18 de novembre de 1926 el secretari general, Artur Bofill i Poch, donava compte a la RACAB que s'havien rebut els catàlegs i inventaris dels objectes dipositats a la Junta de Ciències Naturals.⁵²

Pel que fa a l'actuació de Bofill i Pichot al capdavant de la Secció de Ciències de l'IEC (i en la presidència quadrimestral de l'Institut de cada any), durant aquests anys de la dictadura de Primo de Rivera cal remarcar l'esforç, compartit principalment amb Coromines, Pi i Sunyer i Fontserè, amb l'assistència del secretari redactor, Pere Màrtir Bordoy, per mantenir la continuïtat d'actuació en els moments més difícils. Els primers mesos intenta mantenir el ritme habitual d'activitat, el seguiment de les publicacions i el dels seminaris laboratoris i les filials que depenien de la Secció. Fins i tot, el novembre de 1923 es distribueixen entre els membres i altres persones vinculades a la Secció els encàrrecs d'un conjunt d'informes sobre l'estat de la ciència a Catalunya que, segons es diu a l'acta, ha estat demanat pel secretari de la Societat de Nacions.⁵³

Però ja al febrer de 1924 es fa constar en acta la difícil situació que resulta «de la dificultat de fer efectius els fons atorgats a l'IEC per les Corporacions subvencionadores» i els obstacles que això comporta «per a la vida normal de la Secció, fins ara tan espone-rosa». Tot i això, s'acorda mantenir el ritme setmanal de les reunions, «ara més que mai en què pot perillar la continuïtat de l'obra de l'Institut».⁵⁴

La situació encara empitjorà més l'any següent amb la liquidació de la Mancomunitat, la incorporació dels serveis de l'IEC a la dependència directa de la Diputació de Barcelona i la supressió del finançament de l'IEC als pressupostos provincials de 1925. Per parar el cop en la mesura del possible Bofill i Pichot havia demanat a començaments d'any una entrevista amb el president de la Mancomunitat, Alfons Sala, però no aconseguí parlar-li fins a principis de març, sense obtenir altra cosa que l'autorització verbal per anar continuant la impressió dels fascicles en curs de la *Flora*, de Cadevall, i de la *Fauna*, que dirigia Bofill i Pichot mateix i que tenia a mig imprimir un fascicle del jesuïta Longí Navàs sobre neuròpters. Lletra morta, al capdavant, atès que aquell mateix mes es consumava la liquidació definitiva de la Mancomunitat. Incansable, Bofill i Pichot demanà una entrevista amb el president de la Diputació, Josep M. Milà i Camps, que finalment la concedí a finals de maig i de nou va oferir verbalment tot mena de facilitats per a la continuació d'aquelles dues obres, però es va tancar en

51. Acta de la Comissió General Directiva del 18 de novembre de 1925.

52. Acta de la Comissió General Directiva del 18 de novembre de 1926.

53. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 12 de novembre de 1923.

54. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 25 de febrer de 1923.

banda a tractar altres temes que Bofill també volia plantejar-li, com la continuïtat del Laboratori de Psicologia (malgrat l'absència de Georges Dwelshauvers, el seu creador), a la qual Milà i Camps es negà en rodó i només va accedir a pagar els mesos de maig i juny al personal que restava. Pocs dies més tard, el 6 de juny de 1925, es feia efectiva la supressió del Laboratori i tots els seus aparells, mobles, utensilis i altres efectes foren transferits a l'Institut de Fisiologia (on, de fet, ja havien estat traslladats el mes de setembre anterior en quedar privat dels locals que abans tenia al recinte de la Universitat Industrial).

A partir de finals d'aquell mes de juny de 1925 l'activitat de la Secció de Ciències quedà reduïda a la mínima expressió. Generalment les reunions es limitaven a dos membres o tres. Bofill i Pichot i Fontserè eren els més constants,⁵⁵ juntament amb el secretari redactor, Pere Màrtir Bordoy, i de tant en tant s'hi afegien Pere Coromines o August Pi i Sunyer. En tot cas, es mantingueren els esforços per fer sortir les publicacions, en particular la *Flora* de Cadevall, els neuròpters de Longí Navàs, els *Treballs de la Societat de Biologia* i l'*Anuari de la Societat Catalana de Filosofia*. Però tot eren entrebanes i només la generositat d'alguns mecenes permeté fer-ne aparèixer algunes.

Bofill i Pichot mateix figurà entre aquests mecenes, si bé no tant pel que fa a les publicacions de la Secció com a les de la Institució Catalana d'Història Natural. Al *Butlletí de la ICHN* de 1928 figura com a membre protector, juntament amb Concepció Patxot i Rabell, filla de Rafael Patxot, i la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona, aquests dos darrers segurament per la inèrcia de l'aparició com a tals d'ambdues institucions en anys anteriors.

12. ELS DARRERS ANYS

A partir del mes de maig de 1930 la situació de la Secció de Ciències, com la de l'IEC en ple, començà a normalitzar-se. Però, tot i que l'1 d'agost s'acordà dividir la Secció en tres subseccions (de ciències naturals, amb Josep M. Bofill i Pichot i August Pi i Sunyer; de ciències morals, amb Pere Coromines i Jaume Serra i Hünter,⁵⁶ i de ciències fisico-

55. Només consten en acta dues absències de Josep M. Bofill i Pichot, totes dues per malaltia, durant els anys de la dictadura primoriverista (9 de febrer i 6 d'abril de 1927). En una ocasió (30 de novembre de 1925) es trobà sol amb Bordoy i ajornà les sessions per un mes.

56. Jaume Serra i Hünter (1878-1943) havia estat designat membre adjunt el 1927 per cobrir les absències per malaltia de Ramon Turró, que va morir aquell mateix any, si bé Serra i Hünter no passà a numerari fins al 1931.

matemàtiques, amb Eduard Fontserè i Ramon Jardí⁵⁷) i Bofill i Pichot anuncià que, a partir de la reunió següent (26 de setembre de 1930) es reprendria la vida normal de la Secció, a la pràctica, però, després d'aquesta, no hi hagué cap més reunió fins al 31 de desembre.

El gener de 1931, tal com ja s'ha dit, Bofill i Pichot abandonà la presidència de la Secció de Ciències de l'IEC i passà a ocupar-ne la vicepresidència. La seva activitat a la Secció no decaigué pas per això i continuà assistint a les reunions i seguint de prop les publicacions i altres encàrrecs que tenia assignats, com la *Flora de Catalunya* o la inspecció de l'Institut de Fisiologia. No tingué èxit, en canvi, en els esforços per evitar el conflicte, que finalment es produí, amb Ramon Jardí, com a resultat de no acceptar el Ple de l'IEC el pla prèviament pactat amb Esteve Terradas perquè aquest dimitís com a numerari, i s'obrí pas a la plena incorporació de Ramon Jardí a l'IEC, mentre que Terradas era nomenat corresponent.

Tot i el pas a la vicepresidència, a partir de la proclamació de la República el 14 d'abril de 1931 les forçades absències de Pere Coromines, a causa de les seves activitats polítiques (ponent de l'Estatut de Núria, membre de la Comissió de Traspàs de Serveis de l'Estat a la Generalitat, diputat a Corts per Lleida i conseller de Justícia i Dret), obligaren amb freqüència Bofill i Pichot a tornar a presidir moltes de les reunions de la Secció de Ciències d'aquests anys (dotze de vint-i-set el 1931, dinou de trenta-tres el 1932 i vint-i-tres de trenta-cinc el 1933) fins que el 3 de gener de 1934 Coromines cessa en el càrrec de conseller de Justícia i Dret que havia ocupat en dos governs successius. Tot i així, Bofill i Pichot encara presidiria sis de les sessions de 1934.

El desembre de 1931 es produí la primera renovació important del Consell Directiu de la Institució Catalana d'Història Natural després de la dictadura de Primo de Rivera, la que es produí en les eleccions de desembre de 1931, en les quals Bofill i Pichot fou elegit com a vocal, càrrec en el qual va romandre fins al desembre de 1933, i formà part de la candidatura que encapçalava el botànic Pius Font i Quer. La participació de Josep M. Bofill i Pichot en la candidatura encapçalada per Pius Font i Quer buscava sens dubte una millor sintonia de la Institució amb l'Institut d'Estudis Catalans després de la llarga etapa de mala entesa viscuda durant la dictadura sota les presidències del pare Pujjuli i de Ricard Zariquiey. Però també facilitava l'entesa de la Institució amb l'Acadèmia de

57. Ramon Jardí (1881-1972) havia estat designat membre adjunt d'Esteve Terradas, atesa la prolongada absència d'aquest a Madrid, el 1926. El criteri del Ple de l'IEC, contrari al de la Secció de Ciències, fou que la condició de membre de l'IEC no es perdia per absència prolongada. D'altra banda, el novembre de 1932 Terradas, que havia guanyat una càtedra a Barcelona, es reintegrà a les reunions de la Secció. A conseqüència d'aquests fets Jardí es desvinculà de l'Institut, si bé a les actes de la Secció de Ciències d'aquests anys se'l fa constar alguns cops com a absent per malaltia.

Ciències i Arts, en els locals de la qual començà a reunir-se amb assiduitat la comissió de publicacions o consell de redacció del *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, com a mínim a partir del juny de 1932.⁵⁸

El restabliment total de la bona entesa entre l'IEC i la ICHN hagué de ser gradual, ja que el pare Pujiula es mantingué a la vicepresidència fins a finals de 1933 i encara tractà d'oposar-se a algunes de les innovacions promogudes pels nous directius. Encara l'octubre de 1932 la Secció de Ciències encomanava a Bofill i Pichot que reclamés a la ICHN que fes constar el nom de l'IEC a les seves publicacions si volia continuar comptant amb la subvenció d'aquest. No cal dir que la recomanació tingué un efecte immediat, ja que el fascicle del *Butlletí* corresponent al quart trimestre de 1932 ja portava a la coberta el nom de l'IEC⁵⁹ i, a partir del primer fascicle de 1933, la renovació de la imatge de la publicació era total.⁶⁰

La col·laboració amb Font i Quer, d'altra banda, no es limitava a les tasques directives a la ICHN. Aquests van ser els anys en què Font i Quer reprengué el manuscrit de Cadevall i completà els volums que faltaven de la *Flora de Catalunya*; aquests, amb dibuixos addicionals de Josep Closas i Miralles, un altre dels col·laboradors de Font i Quer en la tasca de renovació de la ICHN.⁶¹ El darrer volum de la *Flora*, el sisè, quedà enllestit el 1937 i hom acordà celebrar-ho lliurant-ne sengles exemplars al president de la Generalitat i a l'alcalde de la ciutat de Barcelona, i preparar una nota de premsa amb la qual els periodistes poguessin fer-se càrrec de la importància i la significació de l'obra i reflex-

58. *Actes de la ICHN, 1922-1934*, p. 27. Cal dir «com a mínim» ja que al llibre d'actes no figura cap anotació del període comprès entre abril de 1930 i maig de 1932, i podria ser que la comissió en qüestió ja s'hagués reunit a l'Acadèmia de Ciències, ja que tant Font i Quer com Bofill i Pichot eren acadèmics, i Bofill, a més, era el bibliotecari de l'Acadèmia i hi passava moltes hores.

59. La Secció de Ciències se'n congratulava el 6 de febrer de 1933 en rebre el fascicle (Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 6 de febrer de 1933, llibre 7, p. 86).

60. Amb un disseny totalment renovat de la coberta, perfectament homologable amb qualsevol revista científica de l'època, una tipografia acuradíssima i una composició de gust noucentista que incloïa un sumari del contingut a la coberta mateixa, que permetia al lector fer-se càrrec de què hi podia trobar; només conservava, de l'etapa anterior, l'escut de la Institució. Una altra novetat del volum de 1933 és la indicació, a la darrera pàgina, de les dates precises de publicació de cada un dels fascicles, tal com es feia, per assegurar les prioritats respecte a les descripcions vàlides de tàxons, en les millors revistes botàniques i zoològiques d'aquells anys (Camarasa, 2000, p. 84). El primer fascicle va ser distribuït als membres de la Secció a principis de maig de 1933 (Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 8 de maig de 1933, llibre 7, p. 96).

61. Josep Closas i Miralles (Barcelona, 1900-1962) havia estudiat topografia sense completar els estudis a causa d'haver estat cridat a files el 1923 pel conflicte bèl·lic amb el Marroc. Molt interessat per la geologia i la geografia i excel·lent dibuixant, tingué una gran activitat en el món excursionista i, a partir de 1931, a la ICHN, sobretot en l'organització de les excursions col·lectives i la preparació de materials cartogràfics per a aquestes. Després de la Guerra Civil creà l'empresa Suministros Escolares y Científicos, molts anys una de les principals proveïdores de material científic i didàctic als centres d'ensenyament mitjà i superior de Catalunya.

tir-les als respectius periòdics.⁶² Quedaren encarregats de redactar-la Pius Font i Quer i Josep M. Bofill i Pichot.

Paral·lelament, Bofill i Pichot havia maldat per prosseguir la publicació dels fascicles de la *Fauna de Catalunya*, concretament els de Navàs sobre neuròpters, en aquest cas sense èxit. Tot i que Navàs respongué positivament a la petició de Bofill de continuar aquells fascicles,⁶³ la supressió de la Companyia de Jesús pel Govern de la República espanyola⁶⁴ i els successius canvis de residència de Navàs per aquesta causa foren entrebancs afegits als que ja comportava el perfeccionisme de Navàs i l'objectiva dificultat dels grups estudiats, i ja no aparegué cap fascicle més.

La reorganització del Servei del Mapa Geològic fou un tercer front de l'activitat de Bofill i Pichot en aquests anys. La Generalitat de Catalunya havia demanat el 1930 a l'IEC orientació sobre el futur d'aquest servei, que havia estat suprimit per la dictadura i confiat a un Instituto Geológico-Topográfico, radicat a la Facultat de Ciències de la Universitat de Barcelona i dirigit pel catedràtic Maximino San Miguel de la Cámara. La Secció va demanar un informe a Marià Faura i Sans, que havia estat el director del Servei fins a 1925, i sobre la base d'aquest informe va elaborar unes bases i un pressupost per a 1932, que van ser aprovats i tramesos a la Generalitat juntament amb la proposta de nomenar novament director Marià Faura i Sans.⁶⁵ La Generalitat, però, dubtava entre reprendre les tasques del Mapa Geològic amb un servei específic o fondre-les amb les d'un Institut Geològic més generalista, a càrrec de la Junta de Ciències Naturals, que aspirava a absorbir l'Instituto Geológico-Topográfico de San Miguel de la Cámara. Uns dubtes que compartia Bofill i Pichot i que tal vegada tenien per causa la peculiar situació personal de Faura com a capellà secularitzat que, a més, convivia amb una dona amb qui no estava casat. A la pràctica, tot i que el Consell de Cultura de la Generalitat de Catalunya aprovà les bases presentades per la Secció de Ciències i destinà un petit pressupost a continuar, sota la direcció de Faura, les tasques engegades abans de la dictadura de Primo de Rivera, el nomenament de Faura com a director no va ser ratificat fins al 1936.

L'estiu de 1934, quan Faura ja havia recuperat de la impremta Enrich les pedres litogràfiques amb els gravats dels mapes que havien estat enllestits abans de 1925 i tenia quatre fulls publicats i dos en preparació, les discrepàncies sobre la continuïtat del

62. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 7 d'agost de 1937, llibre 7, p. 256.

63. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 14 d'octubre de 1931, llibre 7, p. 33.

64. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 24 de febrer de 1932, llibre 7, p. 52. La Companyia de Jesús havia estat suprimida a Espanya en virtut d'una llei del 23 de gener de 1932.

65. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 7 d'octubre de 1931, llibre 7, p. 28-30.

Servei en el si de la Secció de Ciències es feren del tot evidents en examinar un nou projecte de reestructuració presentat per Faura el 18 de juny de 1934.⁶⁶ mentre que Terradas, Fontserè i Coromines el defensaven, Bofill i Pichot proposava abandonar el mapa per evitar la duplicitat amb les tasques de l'Institut Geològic Miner de l'Estat i participar en la creació de l'Institut Geològic que proposava la Junta de Ciències Naturals, posició que compartia August Pi i Sunyer, també membre de la Junta de Ciències Naturals. A la pràctica, després d'un debat que es prolongà fins al 23 de juliol, la Secció acordà, i així ho comunicà a Faura, confiar-li la continuació dels treballs del mapa geològic, assignar-li una retribució «igual a la que té el director del Servei del Mapa Geogràfic» i estudiar la manera de donar una major amplitud als estudis geològics «en connexió amb la Secció d'Astronomia, Meteorologia i Geofísica de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques».⁶⁷ Així i tot, l'evidència que l'Institut Geològic Miner mantindria els seus treballs a Catalunya adreçats a l'aixecament del mapa geològic a escala 1:50.000, mentre que el projecte de Faura, com a continuació que era dels treballs precedents d'Almera, preveia aixecar-lo a escala 1:100.000, feia exposar a Pere Coromines «la conveniència de trobar una fórmula per la qual el servei del Mapa Geològic quedés encarregat a Catalunya de l'obra de l'Institut Miner i Geològic [sic] de Madrid, sense que per això deixés de complir amb la seva pròpia missió».⁶⁸ Tot quedà ajornat per després de l'estiu però la represa d'activitats de l'IEC l'octubre següent coincidí amb els Fets d'Octubre de 1934 i la suspensió de l'Estatut d'autonomia fins a les eleccions del febrer de 1936, i l'esclat de la Guerra Civil el juliol del mateix any impedí que es reprengués el tema.

L'esclat de la guerra comportà un llarg període d'inactivitat de Bofill i Pichot tant a l'IEC com a l'Acadèmia de Ciències i Arts que, en el cas de la Secció de Ciències, abraça una mica més d'un any, del 6 de juliol de 1936, darrera reunió a la qual assistí abans de l'esclat de la guerra, al 7 d'agost de 1937, primera en què reapareix.⁶⁹ Versemblantment, Bofill i Pichot va romandre bona part dels primers mesos de la guerra a

66. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 18 de juny de 1934, llibre 7, p. 144-145. En aquesta mateixa data la Junta de Ciències Naturals creava oficialment l'Institut Geològic, que, a la pràctica, no arribà a funcionar mai.

67. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 2 de juliol de 1934, llibre 7, p. 146-148.

68. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 23 de juliol de 1934, llibre 7, p. 152.

69. Val a dir que entre aquestes dues dates només hi havia hagut tres reunions de la Secció de Ciències. Les dues primeres encara en els dies que precediren l'esclat de la guerra (11 de juliol de 1936 i 16 de juliol de 1936), totes dues amb l'assistència únicament de Pere Coromines, August Pi i Sunyer, Eduard Fontserè i Jaume Serra i Hünter. La tercera, a la qual només assistiren Coromines, Fontserè i Serra i Hünter, tingué lloc el 16 de desembre de 1936 i es limità a la prendre l'acord de nomenar un representant de l'IEC en una comissió del Consell d'Economia de Catalunya.

la seva casa del mas el Solà de Sant Julià de Vilatorça, un ambient molt més tranquil que el de la Barcelona d'aquells mesos. Allí, entre altres coses, prengué cura de la continuïtat del funcionament del Col·legi d'Orfes de Vilatorça, el patronat del qual presidia des de 1909, i la protecció de la comunitat religiosa que el regentava: facilità als seus membres roba civil i interposà sempre que va caldre la seva influència en algunes instàncies del Govern de la Generalitat. Finalment, en les setmanes que seguiren els Fets de Maig de 1937, els Serveis d'Assistència Social de la Generalitat de Catalunya prengueren sota la seva empara el Col·legi i en nomenaren Bofill i Pichot administrador. Poc després, el 23 de juny de 1937, una ordre del conseller de Sanitat i Assistència Social feia passar a dependre d'aquells Serveis la totalitat del personal administratiu i tècnic del Col·legi.

Després de la reunió del 7 d'agost de la Secció de Ciències Bofill i Pichot assistí a la següent, el 27 d'octubre, però no a les de novembre, desembre i gener. En reintegrar-se a les activitats de la Secció el 16 de febrer de 1938 els altres membres assistents «expressen llur viva satisfacció de veure reintegrar-se als treballs de l'Institut el Dr. Bofill i Pichot, que n'havia estat una mica apartat en els últims mesos per motius de salut i altres de tipus personal». No sabem si entre aquests altres «de tipus personal» figura l'intent de confiscació del Col·legi d'Orfes per part de la Comandància General de Vic per destinar-lo a hospital de sang que retreu Josep Manuel Aguirre en la seva història del Col·legi i que, segons un testimoni dels fets, hauria evitat Bofill i Pichot amb un engany.⁷⁰

Assistí encara a tres reunions, el 2, el 9 i el 16 de març de 1938, que, com la precedent, hagué de presidir per l'absència de Pere Coromines, però en cap de les actes no figura anotada cap intervenció seva.⁷¹ A la reunió del 27 d'abril de 1938 «es dona compte de la mort del Doctor Bofill i Pichot, ocorreguda a Vilatorça el dia 15 d'aquest mes. Els membres presents [només Fontserè i Serra i Hünter] dediquen un sentit record a la memòria de l'Il·lustre ex-President de la Secció, fent menció especialíssima dels treballs que havia realitzat, de la seva intervenció sempre eficaç en els anys de publicació de la "Flora de Catalunya", que per fortuna ha pogut veure enllestida. Recorden també l'abnegació i constància amb que assistí a totes les sessions celebrades durant el període de la dictadura militar, quan la vida oficial de l'Institut estava col·lapsada i es tractava només de sessions privades, per anar mantenint les activitats i publicacions, celebrades gràcies en gran part a l'entusiasme i la vocació del Sr. Bofill».⁷²

70. Aguirre, 1997, p. 98.

71. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, llibre 7, p. 268-271.

72. Arxiu de l'IEC, *Actes de la Secció de Ciències*, sessió del 27 d'abril de 1938, llibre 7, p. 273-274.

Una abnegació i una constància de què també va donar prova, com veiem, fins a les darreres setmanes de la seva vida.

FONTS

Fonts primàries

Arxiu de l'IEC

Expedient personal de Josep M. Bofill i Pichot.

Actes dels plens de l'IEC.

Actes de la Secció de Ciències.

Arxiu de la ICHN

Actes.

Arxiu Administratiu de l'Ajuntament de Barcelona

Expedient personal de Josep M. Bofill i Pichot.

Actes del consistori.

Arxiu de la RACAB

Expedient personal de Josep M. Bofill i Pichot.

Arxiu de la Universitat de Barcelona

Expedient personal de Josep M. Bofill i Pichot.

BIBLIOGRAFIA

AGUIRRE I SÁENZ DE TEJADA, Josep Manuel. *Cent anys d'escola: Del Col·legi d'Orfes al Col·legi del Roser. Fundació Puig i Cuñer. Sant Julià de Vilatorrada 1897-1997*. Sant

- Julià de Vilatorra: Agrupació d'Antics Alumnes del Col·legi de Sant Julià de Vilatorra, 1997.
- ARAGONÈS, Enric. «El mapa geològic i topogràfic de la província de Barcelona: La sèrie 1:40.000 (1888-1914)». *Treballs del Museu de Geologia de Barcelona*, 13 (2005), p. 115-280.
- ARTÍS I MERCADET, Mireia; CAMARASA, Josep M. «Pius Font i Quer (Lleida, 1888 - Barcelona, 1964): La maduresa de la botànica catalana». A: CAMARASA, J. M.; ROCA, A. [dir.]. *Ciència i tècnica als Països Catalans: Una aproximació biogràfica als darrers 150 anys*. Barcelona: Fundació Catalana per a la Recerca, 1995, p. 1245-1276.
- BALCELLS, Albert; PUJOL, Enric. *Història de l'Institut d'Estudis Catalans*. Vol. 1: 1907-1942. Barcelona: IEC, 2002.
- BATALLER I CALATAYUD, Josep Ramon. «Josep M. Bofill i Pichot (1860-1938)». *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 37 (1949), p. 110.
- BOFILL, Eugeni; BOFILL, Roser. *Els Bofill de Viladrau*. Barcelona: El Ciervo 96, 2004.
- BOFILL I PICHOT, J. M. «Parlament del senyor Josep M. Bofill i Pichot». *Arxius de l'Institut de Ciències*, 10 (1923), p. 70-79.
- BOLÒS I CAPDEVILA, Oriol de. *Pius Font i Quer: Semblança biogràfica*. Conferència pronunciada davant el Ple per Oriol de Bolòs i Capdevila el dia 21 de febrer de 2000. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2000.
- CAMARASA, Josep M. «Ramon Turró i Darder (Girona, 1854 - Barcelona, 1926): El naixement de l'escola biològica catalana». A: CAMARASA, J. M.; ROCA, A. [dir.]. *Ciència i tècnica als Països Catalans: Una aproximació biogràfica als darrers 150 anys*. Barcelona: Fundació Catalana per a la Recerca, 1995a, p. 681-730.
- «Josep Maluquer i Nicolau (Barcelona, 1883 - 1960): La gestió empresarial en la ciència, la gestió científica en l'empresa». A: CAMARASA, J. M.; ROCA, A. [dir.]. *Ciència i tècnica als Països Catalans: Una aproximació biogràfica als darrers 150 anys*. Barcelona: Fundació Catalana per a la Recerca, 1995b, p. 1209-1243.
- *Ramon Turró: Un modernista al laboratori*. Conferència pronunciada davant el Ple per Josep M. Camarasa i Castillo el dia 5 de febrer de 1996. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1997.
- *Cent anys de passió per la natura: Una història de la Institució Catalana d'Història Natural*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural, 2000.
- CASASSAS, Oriol. *Miquel A. Fargas i Roca i els nous horitzons*. Barcelona: IEC, 1999.
- FERRER, Diego. *Cajal i Barcelona*. Barcelona: Fundació Uriach 1838, 1989.
- FUENTES SAGAZ, Manuel de. «Ateneo de alumnos internos de la Facultad de Medicina de Barcelona». *Gimbernat*, 18 (1992), p. 27-31.

- GALÍ, Alexandre. *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya: 1900-1936*. Vol. 21 (llibre XVII). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans: Fundació Alexandre Galí, 1986.
- GÓMEZ-ALBA, J. «Jaume Almera i Comas (Vilassar de Mar, Maresme, 1845 - Barcelona, 1919): La geologia apologètica». A: CAMARASA, J. M.; ROCA, A. [dir.]. *Ciència i tècnica als Països Catalans: Una aproximació biogràfica als darrers 150 anys*. Barcelona: Fundació Catalana per a la Recerca, 1995a, p. 595-621.
- «Marià Faura i Sans (Barcelona, 1883-1941): El Servei del Mapa Geològic i Topogràfic de Catalunya». A: CAMARASA, J. M.; ROCA, A. [dir.]. *Ciència i tècnica als Països Catalans: Una aproximació biogràfica als darrers 150 anys*. Barcelona: Fundació Catalana per a la Recerca, 1995b, p. 1119-1146.
- GRABULEDA TEIXIDOR, Carles. *Salut pública i creixement urbà: Política i acció social en el sorgiment de la Barcelona contemporània*. Tesei doctoral. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. Institut Universitari d'Història Jaume Vicens Vives, 2003.
- REGUANT I SERRA, Salvador. *Josep Ramon Bataller i Calatayud: Semblança biogràfica*. Conferència pronunciada davant el Ple per Salvador Reguant i Serra el dia 1 de març de 2004. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2004.
- ROCA ROSELL, Antoni [coord.]. *Cent anys de salut pública a Barcelona: 1891-1991*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1991.
- Servicio Médico-Sanitario Permanente de la Ciudad de Barcelona*. Barcelona: Est. Tip. de los Suc. de N. Ramírez, 1885.

PUBLICACIONS DE JOSEP M. BOFILL I PICHOT

1902

- ANTIGA I SUÑER, P.; BOFILL I PICHOT, J. M. *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters: Primera família: Tenthredins*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural.

1903

- ANTIGA I SUÑER, P.; BOFILL I PICHOT, J. M. *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters: VIII família: Chrysids*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural: [Tipografia L'Avenç].

ANTIGA I SUÑER, P.; BOFILL I PICHOT, J. M. *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters: XVIII família: Vèspids*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural: [Tipografia L'Avenç].

1904

ANTIGA I SUÑER, P.; BOFILL I PICHOT, J. M. *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters: X família: Sphegids*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural: [Tipografia L'Avenç].

— *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters: XII família: Sapygids; XIII família: Scolids; XIV família: Mutillids*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural: [Tipografia L'Avenç].

— *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters: IV família: Ichneumonidae*. Barcelona: Institució Catalana de Ciències Naturals: [Tipografia L'Avenç].

1905

ANTIGA I SUÑER, P.; BOFILL I PICHOT, J. M. *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters: XIX família: Apidae*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural: [Tipografia L'Avenç].

BOFILL I PICHOT, J. M. «Pere Antiga y Suñer: Notícia necrològica llegida en la sessió del 4 de desembre de 1904». *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*. Vol. 5, núm. 1-2, p. 22-24.

1906

ANTIGA I SUÑER, P.; BOFILL I PICHOT, J. M. *Catàlech de insectes de Catalunya: Hymenòpters: XI família: Pompilidae*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural: [Tipografia L'Avenç].

1908

BOFILL I PICHOT, J. M. «Estudi del bestia porquí». Onzè Congrés de la Federació Catalano-Balear. Vic.

1909

BOFILL I PICHOT, J. M. «Parasitismo animal y sus relaciones con la agricultura: Memoria leída por el académico electo José M.ª Bofill y Pichot en el acto de su recepción y; discurso de contestación por el académico numerario Juan Cadevall». *Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona*, tercera època, vol. 8, núm 7.

1910

BOFILL I PICHOT, J. M. «La Facultad de Ciencias Naturales en nuestra universidad». *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, vol. 10, núm. 8-9, p. 109-110.

1911

BOFILL I PICHOT, J. M. «Algunos datos anatómicos y biológicos del *Anthrenus verbasci* L.». *Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona*, tercera època, vol. 8, núm. 26.

1912

BOFILL I PICHOT, J. M.; ORS, Eugeni d'. «Ponència sobre la publicació de la "Flora de Catalunya"». *Arxius de l'Institut de Ciències*, 1(2), p. 6-9.

— «Ponència sobre la publicació de la "Fauna malacològica de Catalunya"». *Arxius de l'Institut de Ciències*, 1(3), p. 13-15.

1914

BOFILL I PICHOT, J. M. «Segon Congrés Internacional d'Entomologia d'Oxford (5-10 d'agost 1912)». *Arxius de l'Institut de Ciències*, 2(1), p. 141-145.

1916

BOFILL I PICHOT, J. M. «Noticias anatómico-biológicas del *Oligomerus brunneus* Oliv. y de su parásito el *Pediculoïdes ventricosus* Newp.». *Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona*, tercera època, vol. 12, núm. 12, p. 201-218.

1917

- BOFILL I PICHOT, J. M. «Contribució a la crònica de la història natural a Catalunya». *Arxius de l'Institut de Ciències*, 5(4), p. 169-188.
- «A propósito de un *Anisolabis* alado: Contribución al estudio de los órganos voladores y de los esclerites torácicos en los dermápteros, datos para la interpretación del macropterismo excepcional = À propos d'un *Anisolabis* ailé: contribution à l'étude des organes du vol et des sclérites thoraciques chez les dermoptères, données pour l'intelligence du macroptérisme exceptionnel; por J. Pantel; traducción castellana de J. M.ª Bofill y Pichot». *Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona*, tercera època, vol. 14, núm. 1, p. 1-158.

1918

- BOFILL I PICHOT, J. M. «L'entomologia i l'excursionisme. Extret de la conferència donada per Josep M. Bofill i Pichot el dia 23 de gener de 1918 en el local de l'Ateneu Enciclopèdic Popular». *Noticiari Mensual de la Secció d'Excursions* [Barcelona: Ateneu Enciclopèdic Popular].
- *Contribució a la crònica de la història natural a Catalunya: Treball llegit en la IV Festa Anyal de l'Institut el dia 28 d'abril de 1918*. Barcelona: Institut de Ciències.

1923

- BOFILL I PICHOT, J. M. «Parlament llegit en la sessió solemne celebrada el dia 14 de desembre de 1922, amb motiu d'acomplir-se el primer decenni de la Societat de Biologia i de l'homenatge fet per aquesta al Dr. Turró». *Arxius de l'Institut de Ciències*, 10, p. 70-80.
- «Gibert i Olivé (Ag. M.^a). Crustacis de Catalunya. C. Bolívar y Pieltain». *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, vol. 23, núm. 1-2 (gener-febrer), p. 55.

1925

- BOFILL I PICHOT, J. M. «De patología vegetal». *Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona*, tercera època, vol. 18, núm. 17, p. 403-429.
- «Discurso de contestación [a la memoria "Los herbarios de Catalunya y su conservación" leída por el académico electo Pio Font y Quer en el acto de su recepción]». *Me-*

memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona, tercera època, vol. 18, núm. 18.

1930

BOFILL I PICHOT, J. M. «Discurso de contestación [a la memoria “Las razas animales en relación con la etnología de Cataluña” leída por el académico electo Pedro M. Rossell i Vilà en el acto de su recepción]». *Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona*, tercera època, vol. 22, núm. 1.

1931

BOFILL I PICHOT, J. M. «De patología vegetal, II». *Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona*, tercera època, vol. 22, núm. 15, p. 289-301.

1938

BOFILL I PICHOT, J. M. *Contribució a la crònica de la història natural a Catalunya: Discurs llegit en la IV Festa Anyal de l'Institut*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Nous membres

SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Membres numeraris

Antoni Simon i Tarrés

Antoni Simon i Tarrés és catedràtic d'Història Moderna a la UAB i va néixer a Girona, on resideix i manté una estreta relació amb el món cultural gironí.

Antoni Simon va dirigir el *Diccionari d'historiografia catalana* (2003), obra en la qual més de dos-cents cinquanta especialistes han redactat prop de dos mil articles, que ocupen més de mil dues-centes planes, sobre historiadors, institucions, obres crucials, revistes, escoles i tendències de la historiografia dels països de parla catalana. Ell mateix va redactar setanta-dues entrades d'aquesta obra. No existeix pel que fa a la resta de la historiografia hispànica una obra semblant a aquesta. Constitueix la demostració de la puïxança d'una historiografia, la catalana, que es troba entre les més antigues i desenvolupades del món occidental. Amb mitjans econòmics modestos, Antoni Simon ha demostrat una capacitat de treball i d'iniciativa que el poden fer un col·laborador molt valuós de la nostra Secció Històrico-Arqueològica.

Ja el 1994 va dirigir el llibre col·lectiu *La historiografia catalana* i va avançar la necessitat d'abordar la història de la disciplina alhora que constatava que la història de la historiografia catalana era aleshores «un edifici per construir» i que això era una anomalia dins el panorama de les historiografies europees. La dedicació a la història de la historiografia és ja permanent en el seu treball, com ho demostren tant la seva ponència a les Jornades Científiques d'Història de la Historiografia Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans, celebrades l'octubre de 2003, com el llarg article publicat al número 50 de la re-

vista *Afers* l'any 2005 així com el darrer, on revisa l'estat de la historiografia catalana recent a la revista *Idees* el 2006.

Per als coneixements històrics la història de la historiografia té un paper tan fonamental com el de la història de la literatura, de la filosofia o de la ciència en els respectius àmbits. De manera que incorporar aquesta nova línia a les que ja té l'Institut serà un progrés i la trajectòria d'Antoni Simon ens mostrarà un investigador molt destacat en l'estudi de la Catalunya dels segles XVI, XVII i XVIII.

Com a professor universitari ha dirigit onze tesis doctorals. Ara és el principal animador de la revista científica *Manuscripts*, que ha merescut una puntuació excel·lent en la classificació de revistes científiques del DURSI.

Antoni Simon ha estat un dels redactors dels dos reports de la recerca en història elaborats per l'IEC.

Com a historiador començà la seva trajectòria amb una tesi de llicenciatura sobre la revolució catalana de 1640, que va merèixer la màxima qualificació, i amb una tesi doctoral on estudià la crisi de l'Antic Règim a Girona, treball pel qual se li va concedir el premi extraordinari de la seva promoció.

Ha publicat tres llibres de testimonis de la mentalitat catalana dels segles XVI i XVII d'un singular valor: *Guerra i vida pagesa a la Catalunya del segle XVII* (escrit amb Antoni Pladevall i aparegut el 1986), *Cavallers i ciutadans del Cinc-cents* (1991) i *Pagesos, capellans i industrials de la Marina de la Selva* (1993). Antoni Simon s'arreglera metodològicament amb les tendències més innovadores en passar del testimoni personal i de la vida quotidiana al nivell general i fins i tot universal, i a la inversa, seguint les pautes de la història de les mentalitats.

Amb altres companys ha publicat en dos volums l'epistolari de Jaume Vicens i Vives (1994-1998).

Com a investigador de la demografia històrica, on ha fet aportacions ben substantives, és autor de dos llibres individuals: *Aproximació al pensament demogràfic a Catalunya* (1995) i *La població catalana a l'edat moderna: Deu estudis* (1996).

Com a estudiós de les cròniques i obres de propaganda política de l'edat moderna ha publicat dues obres molt interessants: *Cròniques del Rosselló: Segles XVI i XVII* (1998) i *Cròniques de la Guerra dels Segadors* (2003), a més de l'edició crítica de *La proclamación católica de Gaspar Sala i Berart* (2003), peça molt destacada de la propaganda de la revolució catalana de 1640.

Cal advertir que aquest investigador d'arxiu és també un divulgador excel·lent, qualitats que no sempre apareixen juntes en la mateixa persona. Després d'altres treballs anteriors en aquest àmbit, el darrer és la part corresponent als segles XVI a XVIII (250 pla-

nes) de la *Història de Catalunya* publicada per L'Esfera dels Llibres, una obra que ha tingut tres edicions en català i una en castellà des de la seva aparició el 2004.

Les obres individuals culminants d'Antoni Simon són *Els orígens ideològics de la revolució catalana de 1640*, publicada el 1999, llibre que va merèixer el 2003 el Premi Enric Prat de la Riba de l'IEC, i, a l'últim, *Construccions polítiques i identitats nacionals. Catalunya i els orígens de l'estat modern espanyol* (2005). Aquest darrer llibre, que abasta un marc cronològic que va de mitjan segle XVI al final de la Guerra de Successió, a començaments del XVIII, és el resultat de molts anys de recerca. Sobre una base erudita sòlida, nodrida del redescobriment de tractadistes i propagandistes del constitucionalisme català i de l'absolutisme hispànic, contextualitza internacionalment el cas català, en el marc de la bibliografia europea i americana recent, de manera que veiem com les identitats nacionals es configuren ofensivament i defensivament a la vegada que l'estat modern pren cos. La gran crisi catalana del segle XVII no fou una revolta sinó una revolució com l'anglesa, encara que amb un desenllaç ben diferent atesa la situació geopolítica del Principat i la insuficiència dels seus aparells de poder.

Rigor, independència de criteri i catalanitat desacomplexada caracteritzen l'autor d'aquests llibres de referència obligada.

Antoni Simon i Tarrés ha demostrat la seva iniciativa emprenedora, la seva capacitat per a coordinar equips, per a col·laborar amb altres historiadors i per a organitzar cicles i jornades. La seva col·laboració amb l'Institut des de fa anys explica que la Secció Històrico-Arqueològica proposi al Ple de l'IEC la seva elecció com a membre numerari amb la seguretat que contribuirà amb dedicació i eficàcia a les tasques de la nostra institució.

Text presentat per Albert Balcells i González en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

Joan Sanmartí i Grego

Joan Sanmartí i Grego es va llicenciar en geografia i història a la Universitat de Barcelona el 1978, i es va doctorar a la mateixa universitat el 1986 amb la tesi *La Laietània ibèrica: Estudi d'arqueologia i història*.

Ha estat professor d'arqueologia de la Universitat de Barcelona des de 1981, primer com a professor ajudant, després com a professor titular i des de 2003 com a catedràtic.

A la universitat va ser alumne del professor Miquel Tarradell, amb el qual va col·laborar en excavacions i publicacions, i de qui pot ésser considerat deixeble i un dels continuadors de les seves línies de recerca.

Des del Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Universitat de Barcelona, ha dirigit importants projectes i equips de recerca, que l'han convertit en un investigador punta i en un punt de referència entre els arqueòlegs de Catalunya.

S'ha ocupat sobretot del món de la protohistòria i la història antiga de Catalunya i també d'altres llocs de l'àmbit mediterrani.

Entre les línies de recerca que desenvolupa o ha desenvolupat podem mencionar:

- l'arqueologia de la primera edat del ferro i de la iberització
- la ceramologia en l'arqueologia del món ibèric i romanorepublicà
- les relacions comercials del món ibèric
- l'urbanisme del món antic
- l'arqueologia funerària en l'àmbit ibèric i talaiòtic
- l'evolució social i la formació de les societats complexes en la protohistòria mediterrània.

Si hem de fer una valoració científica de les aportacions de Joan Sanmartí, cal assenyalar que quan iniciava la seva carrera investigadora, a principi dels anys vuitanta, l'arqueologia protohistòrica ja havia assolit, a Catalunya i al conjunt dels Països Catalans, un grau considerable de maduresa pel que fa a alguns aspectes essencials d'aquesta disciplina, com ara l'ordenació tipològica dels materials, la seva datació absoluta i la distinció de di-

verses fàcies culturals regionals. Era el resultat de vuit decennis de recerca continuada, de la qual un dels motors inicials més importants havia estat el Servei d'Excavacions de l'IEC, promogut per Puig i Cadafalch, gairebé des dels primers moments de l'Institut, i liderat per Pere Bosch i Gimpera amb gran eficàcia científica des de 1914. Una recerca continuada, val a dir, malgrat les oscil·lacions d'intensitat causades per les circumstàncies polítiques i econòmiques dels anys negres de la Guerra Civil i el primer franquisme. Una recerca, però, que es va beneficiar molt particularment de la generalització dels mètodes d'excavació estratigràfica en els anys seixanta i setanta, que va millorar de manera decisiva la qualitat de les dades obtingudes en els treballs d'excavació. Moment en què van tenir-hi un paper també ben decisiu uns altres dos col·laboradors de l'Institut, Joan Maluquer i Miquel Tarradell.

Al costat, però, d'aquest balanç positiu, també cal dir que aquesta arqueologia protohistòrica presentava el 1980 dèficits importants. Les formes d'ocupació del territori eren encara mal conegudes; es comptava amb molt poca informació arqueobiològica; les excavacions estratigràfiques, amb poques excepcions, havien produït sobretot sondeigs —pocs treballs en extensió, susceptibles de donar una informació àmplia sobre els assentaments i la seva evolució—; a més, els mètodes quantitius eren encara molt poc utilitzats, i, en general, no existien orientacions teòriques ben definides que orientessin la recerca.

La generació de protohistoriadors que va iniciar la seva activitat a l'entorn de 1980, i Joan Sanmartí n'és un dels més destacats, va haver d'afrontar aquests dèficits, i ho va fer amb entusiasme, malgrat les llacunes de formació, que es van anar omplint, sovint, a partir de la mateixa activitat de recerca i la necessitat de donar solucions als problemes que generava. En tot cas, per a aquests investigadors era evident la necessitat de realitzar treballs de prospecció que permetessin reconèixer les formes d'ocupació i explotació del territori, d'excavar en extensió i amb metodologia moderna alguns assentaments —que necessàriament havien de ser petits— i de millorar la documentació referent al paleoentorn i, a través de quantificacions precises, als contactes comercials amb l'exterior.

En el cas concret de Joan Sanmartí, els treballs de camp es van centrar inicialment a l'àrea del Baix Penedès, i des del primer moment van combinar la prospecció amb l'excavació. Això va permetre documentar, per primera vegada, l'existència d'un poblament ibèric dispers, constituït per cases aïllades i petites granges, i evidentment lligat a l'explotació de la terra. L'excavació del jaciment de l'Argilera (Calafell) va permetre documentar de manera directa —però molt incompleta, a causa del seu mal estat de conservació— un d'aquests jaciments. Amb la mateixa finalitat es va iniciar l'excavació d'Alorda Park, també a Calafell, però després de més de vint anys de treball, ha resultat evident que no es tracta, com se suposava, d'una granja, sinó d'una veritable ciutadella fortificada i habitada, amb tota probabilitat, per l'elit de la societat ibèrica de la zona. En tot cas, és un

dels assentaments ibèrics més àmpliament excavats de Catalunya —amb metodologia moderna, s'entén— i ha donat un gran volum d'informació sobre la societat i l'economia de la Cossetània oriental.

Una segona zona en què l'activitat de recerca de Joan Sanmartí ha estat important és el curs inferior de l'Ebre. També aquí la investigació s'ha desenvolupat de manera sistemàtica, partint de treballs de prospecció al Baix Ebre i la Ribera d'Ebre i la posterior excavació dels jaciments més significatius. Això va conduir a l'excavació d'un jaciment d'importància primordial, Aldovesta (Benifallet), que ha donat proves sòlides del contacte comercial amb els fenicis des del segle VII a. C., ben abans de la fundació d'Empúries. Igualment, els treballs de prospecció a la Ribera d'Ebre i l'excavació de jaciments com els del barranc de Gàfols, les Deveses o el barranc de Sant Antoni (Ginestar) han permès documentar els processos de plena sedentarització de les poblacions del bronze final i el primer ferro i la transició de formes d'organització social de nivell familiar cap a la formació de les primeres comunitats aldeanes.

Encara dins del Baix Ebre, és necessari recordar els treballs d'excavació i restauració al poblat ibèric del Castellot de la Roca Roja (Benifallet), que té un estat de conservació excepcional, i, molt particularment, les excavacions al gran assentament del Castellot de Banyoles (Tivissa), un jaciment emblemàtic de la nostra arqueologia, però fins ara, de fet, molt mal conegut. Els treballs realitzats des de finals dels anys noranta hi estan portant a la llum una important ciutat del segle III a. C., en la qual són especialment destacables les grans cases complexes que, per diferents raons, cal atribuir a l'aristocràcia ibèrica.

Tota aquesta activitat de camp s'ha traduït, com és lògic, en un increment notable de les dades sobre les societats protohistòriques, però més enllà d'aquest fet, el que realment cal valorar com a important des del punt de vista de la recerca és l'ús que s'ha fet d'aquesta nova documentació de cara a un millor coneixement dels processos de transformació d'aquestes societats i de les seves relacions amb la resta de cultures contemporànies. Cal dir en aquest sentit que Joan Sanmartí ha fet aportacions significatives a partir de la utilització de models teòrics basats en el materialisme cultural de Marvin Harris i en la teoria del sistema-món.

El materialisme cultural i la seva aplicació en la definició de trajectòries evolutives específiques li han donat una eina teòrica potent per a explicar, a partir de factors demogràfics i tecnològics, els processos evolutius que van conduir a casa nostra les societats de petita escala del bronze final i del primer ferro fins al grau de desenvolupament sociocultural propi de les societats complexes, que es poden caracteritzar com a cabdillatges en el període ibèric antic i com a possibles estats arcaics incipients en el període ibèric ple. El doctor Sanmartí ha assenyalat en diferents ocasions com, a parer seu, la documentació de

la zona ibèrica és congruent amb les prediccions de les teories socials mencionades, de manera que la seva recerca se'n pot considerar com una verificació empírica i, consegüentment, com una contribució a la construcció de teoria en ciències socials, la qual cosa és, lògicament, una de les finalitats més importants de la recerca arqueològica d'aquestes societats entesa des d'una perspectiva científica.

Malgrat la importància atorgada per Joan Sanmartí als factors endògens per a explicar el canvi sociocultural, sempre ha mantingut que els models evolucionistes equivalen a una teoria unificada sobre el canvi social, per la qual cosa ha procurat considerar també la interacció d'aquest tipus de models amb altres teories que consideren el contacte entre societats com un element potencialment important en els processos de transformació d'aquestes societats. En aquest sentit, ha procurat integrar, de manera convincent, els models d'evolució interna amb la teoria dels béns de prestigi i la teoria del sistema-món en un sol sistema explicatiu per a comprendre la trajectòria seguida per les societats protohistòriques de Catalunya. Això li ha permès intentar explicar la interacció amb les societats colonials d'Extrem Occident i mostrar no solament el paper que les importacions procedents del món grec i del món púnic van tenir entre les societats indígenes, sinó també —i això no és gaire freqüent en la nostra tradició d'estudi— la influència que el canvi social en el món indígena va tenir en la conformació d'aquestes societats colonials i la seva economia.

Val a dir que aquest esforç d'interpretació i de teorització a partir de les proves arqueològiques ha obert un debat important i de força calat en els estudis tant del món ibèric català com en els de la romanització inicial. Un debat que només ha donat ara per ara els primers fruits, però que de ben segur ha de marcar les nostres recerques arqueològiques a mitjà termini.

No cal dir que tota aquesta activitat de recerca s'ha traduït en un gran nombre de publicacions, més de cent cinquanta, que estan detallades en el currículum que està a disposició de tots vostès. Entre totes elles, cal destacar les síntesis publicades en els darrers anys, que resumeixen la visió sobre la trajectòria de les societats protohistòriques d'acord amb el que acabem d'exposar, i molt especialment el llibre *Els ibers del nord*, publicat molt recentment en col·laboració amb Joan Santacana.

Per tot això, considerem que l'aportació que podrà fer el doctor Joan Sanmartí a les activitats de la Secció Històrico-Arqueològica del nostre Institut, i al lideratge d'aquesta en la recerca d'una part molt important de les nostres arrels antigues, serà sens dubte molt profitosa i fructífera.

Text presentat pel senyor Josep Guitart i Duran en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

Josep Maria Salrach i Marés

Josep Maria Salrach neix a Llinars del Vallès el 1945 i obté la llicenciatura en filosofia i lletres per la Universitat de Barcelona el 1969. A continuació va iniciar el seu treball de tesi doctoral sobre els orígens del comtat de Besalú, que li va permetre obtenir, amb la màxima qualificació, el doctorat en història medieval per la Universitat de Barcelona el 1974.

Mentrestant, també va iniciar-se en la docència com a professor adjunt d'història medieval en el Departament d'Història Medieval de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona. Allí fou després professor adjunt numerari i professor titular d'universitat, fins a l'any 1993, quan es traslladà a la Universitat Pompeu Fabra, on ara és el catedràtic d'universitat en Història Medieval.

Ha participat en diversos projectes de recerca dirigits o codirigits amb el doctor Manuel Sánchez: sobre l'evolució del sistema feudal a Catalunya, sobre la comunitat rural a Catalunya entre els segles IX-XIV i sobre renda i fiscalitat a Catalunya a la baixa edat mitjana.

També, amb la doctora Mercè Aventín ha treballat sobre la vila i el mercat a la Catalunya rural dels segles XII-XV i amb el doctor Gaspar Feliu en l'edició dels pergamins de l'arxiu comtal de Barcelona, des del regnat de Ramon Borrell fins al del comte Ramon Berenguer IV (projecte aquest últim que ja ha assolit bona part dels seus objectius). Fruit d'aquestes àmplies i fecundes activitats docents i de recerca són les seves abundantíssimes publicacions (gairebé en són dues-centes les que apareixen relacionades en el seu currículum).

Si agrupem la seva obra per temàtica o per les seves característiques materials, i a efectes purament expositius, podem establir diverses grans línies de publicació:

La primera és la derivada de la seva tesi doctoral sobre el comtat de Besalú, que va donar lloc a la publicació per Edicions 62 de dos volums sobre *El procés de formació nacional de Catalunya: Segles VIII-IX*, els quals es refereixen, respectivament, al domini carolíngi i a l'establiment de la dinastia nacional.

Per altra banda, alguns treballs de menor abast també tenen el seu origen en la

tesi doctoral, com els dedicats al comte-bisbe Miró Bonfill i a la seva activitat fundadora de monestirs (1984, 1989 i 1990), o com les seves contribucions a les assemblees d'estudis sobre el comtat de Besalú. Així, el 1996 el seu estudi va analitzar les relacions entre els comtes de Besalú i els de Barcelona a mitjan segle XI.

El segon grup de publicacions es caracteritza per ser el resultat de la seva preocupació per la docència i per oferir als estudiants materials adequats per a l'estudi de la història medieval. Esmentarem la seva contribució a l'obra col·lectiva de Batlle, Cabestany, Claramunt, Riu i Sánchez *Textos comentados de época medieval: Siglos V-XII* (1975); a la *Historia de España: Edad Media* (1976), i a la dirigida per Manuel Tuñón de Lara *Textos de historia de la Corona de Aragón* (1984).

Un tercer grup es refereix a les obres de conjunt o de síntesi com són la redactada amb la membre d'aquest Institut doctora Eulàlia Duran sobre *Història dels Països Catalans: Dels orígens a 1714* (2 v., 1980); el tom segon de la *Història d'Espanya*, escrit amb Vernet (1984); «A Hispania visigoda», dins la *Història de Portugal* dirigida per José Hermano Saraiva, o l'escrita amb Mercè Aventín el 1985 amb el títol *Conèixer la història de Catalunya: Dels orígens al segle XII*.

Un quart grup és el constituït per treballs d'alta divulgació, com els relatius a la independència de la Catalunya comtal, als segles IX-X (*L'Avenç*, 1978), o el dedicat a la revolució agrària i la Guerra Civil, publicat a *Historia 16* (1986).

Un cinquè grup de les seves aportacions és el constituït pels nombrosos articles o veus redactats per a diccionaris o enciclopèdies, com els més de cent articles enciclopèdics d'història medieval amb signatura de J. M. Salrach que contenen els quinze volums de la *Gran enciclopèdia catalana* o el centenar d'articles que també estan signats per Salrach dins el *Diccionari d'història de Catalunya*.

Un sisè grup, on es posa especialment de manifest l'agut sentit crític del doctor Salrach com a historiador, és el constituït per les seves aportacions sobre historiografia. Amb elles ofereix una encertada guia crítica per a orientar-nos dins del complex món de la història, dels historiadors i de les seves obres.

Esmentem aquí la seva «Literatura historiogràfica i societat als Països Catalans a la baixa edat mitjana» (1983) i els treballs realitzats amb la col·laboració d'altres historiadors com Fontana, Martínez Shaw o García Cárcel sobre «La història de les mentalitats: una polèmica oberta» (1985), o juntament amb Rubiés sobre «Entorn de la mentalitat i de la ideologia del bloc de poder feudal a través de la història medieval fins a les quatre grans cròniques» (1985-1986); «Balance crítico y perspectivas de la producción historiográfica sobre historia medieval catalano-balear en la década de 1975-1986» (1988); «Marc Bloch i la història rural francesa» (1989), i «Noves recerques i

interpretacions sobre història medieval en general i de Catalunya en particular» (1995).

Uns altres gèneres conreats per Salrach són les biografies i les ressenyes d'obres significatives.

En aquest camp, devem a Salrach perfils o apunts biogràfics d'historiadors tan destacats com Santiago Sobrequés (1974), Joaquim de Camps i Arboix (1975), Miquel Gual i Camarena (1975), Agustí Duran i Sanpere (1975), Ramon d'Abadal i Rodney Hilton. També són significatives les seves recensions crítiques sobre *Catalunya mil anys enrere*, de Pierre Bonnassie; sobre *Els orígens de la servitud pagesa a la Catalunya medieval*, de Paul H. Freedman (1994), i les recensions a les obres de F. Vilanova (sobre Abadal), de Lluís To (sobre la família i l'hereu a la Catalunya dels segles x a xii), de Mercè Aventín sobre història local o senyorial, a l'obra de Pere Ortí i, sobretot, la que valora la recent publicació de Michel Zimmermann *Écrire et lire en Catalogne* de 2005.

Tanmateix, i no per esmentar-les en els darrers llocs tenen menys importància, cal destacar aquelles línies de recerca que sorgeixen de seminaris, de cursos de doctorat o de grau impartits pel doctor Salrach als seus alumnes i que s'han traduït en unes publicacions de qualitat per raó del seu caràcter original i innovador o per introduir a Catalunya plantejaments historiogràfics o obres d'autors tan significatius com Pierre Bonnassie o Michel Zimmermann.

Concretament, mencionaré quatre línies d'estudi que considero molt valuoses, com són les dedicades a l'estudi de l'època prefeudal (segles viii-x) i el canvi feudal a Catalunya (segles xi-xii), i les que es plantegen, per a la mateixa època i país, qüestions tan problemàtiques com la justícia, el mercat o la fam.

En darrer lloc, no podem oblidar que Salrach ha col·laborat en la premsa periòdica amb articles sobre història de Catalunya que s'han publicat a Catalunya i a Espanya en llocs de referència com *l'Avui*, *El País* i *El Temps* i que han contribuït a informar el públic lector amb gran solvència i a conformar la seva opinió sobre temes rellevants com el mil·lenari de Catalunya o els seus orígens com a comunitat política.

En definitiva, el doctor Josep Maria Salrach és un prestigiós catedràtic d'Història Medieval que acredita els seus valuosos mèrits científics amb un llarg i fecund itinerari acadèmic, docent i investigador que el configura com un gran especialista en la història medieval de Catalunya i en especial pel que fa a l'alta edat mitjana i a les seves vinculacions amb el món tardoantic.

A més a més, compta amb el reconeixement científic dels seus col·legues més solvents catalans, espanyols, europeus i americans.

Per tot això, considero que l'Institut d'Estudis Catalans augmentarà sensiblement la seva autoritat i capacitat d'estudi i de recerca si dona entrada, com un dels seus membres numeraris, al benemèrit doctor Josep Maria Salrach.

Text llegit per Tomàs de Montagut Estragués en el Ple del 18 de desembre de 2006

Gaspar Feliu i Montfort

Va néixer a Mollerussa (Pla d'Urgell) l'any 1942. Es va llicenciar en filosofia i lletres (secció de Geografia i Història) a la Universitat de Barcelona l'any 1967 i el 1972 va obtenir el grau de doctor també en filosofia i lletres (secció de Geografia i Història) a la mateixa Universitat. La seva vida acadèmica ha estat vinculada a la Facultat d'Econòmiques de la Universitat de Barcelona, on actualment és catedràtic d'Història Econòmica. És l'única persona que ha obtingut en dues ocasions el Premi Nicolau d'Olwer de l'Institut d'Estudis Catalans, els anys 1969 i 1980.

Començà interessant-se per la història contemporània, com ho demostra la seva tesi de llicenciatura, Premi Nicolau d'Olwer 1969, publicada per l'IEC l'any 1972 amb el títol *La clerecia catalana durant el Trienni Liberal*, bé que aviat s'inclinà per l'alta edat mitjana. De tota manera, ha continuat publicant alguns treballs d'història moderna i contemporània, tant a causa de la seva dedicació a l'ensenyament de la història econòmica com per resseguir temes originats a l'alta edat mitjana.

Com a temes més específics d'història econòmica ha estudiat sobretot aspectes relatius al comerç, la moneda i la banca, preus i salaris i impostos, amb referència a l'edat mitjana i l'edat moderna.

Pel que fa al comerç, podem assenyalar l'estudi introductori, en col·laboració amb Arcadi Garcia i Sanz, a l'obra d'A. E. Sayous *Els mètodes comercials a la Barcelona medieval*, Barcelona, Base (1975) o «El comercio catalán con Oriente», *Revista de*

Historia Económica, 6 (1988); «Una campanya de compra de blats per al pastrim barceloní a les terres de Ponent», a *Miscel·lània: Homenatge a Josep Lladonosa*, Lleida (1992); «Fires, mercats i món rural a l'edat moderna», a Enric Vicedo (ed.), *Fires, mercats i món rural*, Institut d'Estudis Ilerdencs (2004), i, en col·laboració amb Montserrat Duran, «El comerç català amb l'illa de Rodes als primers anys del segle XVI», publicat a les actes del XVIII Congrés Internacional d'Història de la Corona d'Aragó, València (2005).

En temes de moneda i banca, podem destacar «L'equivalent metàl·lic d'algunes monedes de compte a l'edat moderna», *Acta Numismàtica: Homenatge al Dr. Leandre Villaronga*, 21-23 (1991-1993); «Moneda y banca en Cataluña en el siglo XIV», en l'obra col·lectiva editada per Antonio Miguel Bernal *Dinero, moneda y crédito en la monarquía hispánica*, Madrid, Marcial Pons (2000); els treballs dedicats a la Taula de Canvi de Barcelona, iniciats amb la publicació, en col·laboració amb A. M. Adroer, de la *Història de la Taula de Canvi de Barcelona: Seu fundacional de la Caixa de Barcelona*, Barcelona, Caixa d'Estalvis (1989); «La documentació del Banco de Barcelona (siglo XVII)», en l'obra col·lectiva editada per Fernando Gutiérrez Hidalgo i Esteban Hernández Esteve *Historia de la contabilidad bancaria*, Madrid, (2004), i «El restabliment de la Taula de Canvi de Barcelona després del Decret de Nova Planta», a *Miscel·lània Ernest Lluch i Martín*, Barcelona (2006); i els treballs dedicats a la fallida de la banca de Pere des Caus i Andreu d'Olivella el 1381, com «El maestro racional de la Corona de Aragón y la revisión de cuentas de la Taula de Canvi de Pere des Caus y Andreu d'Olivella», a *IX Congreso de la Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas*, Salamanca (1997); «La disputa por los libros contables en la quiebra de la Taula de Canvi de Pere des Caus y Andreu d'Olivella (1381)», *Revista Española de Financiación y Contabilidad*, vol. XXIII, núm. 120 (2004), o també «Los libros mayores de la recibiduría de la Orden Militar del Hospital de San Juan de Jerusalén en Cataluña, en el siglo XVI», a *XII Congreso AECA*, Madrid (2003).

En preus i salaris, destaquen els dos volums sobre *Precios y salarios en la Cataluña Moderna*. Vol. I: *Alimentos*, i vol. II: *Combustibles, productos manufacturados y salarios*, obra publicada pel Banc d'Espanya el 1991; «Precios andaluces y precios catalanes en la Edad Moderna», a *Actas del II Congreso de Historia de Andalucía*, Còrdova, II (1995); «Los salarios en Europa durante la revolución de los precios: Algunas comparaciones», a *Homenatge a Jordi Nadal*, Barcelona (1999), i «Aproximació a un índex del cost de la vida a Barcelona, 1501-1807», a *Homenatge a Josep Fontana*, Barcelona (2004).

En el camp dels impostos, ha publicat «El primer impost borbònic sobre Barcelona: el donatiu de 1715», *Quaderns d'Història*, 7, Barcelona (2002). És autor també, en

col·laboració amb Carles Sudrià, d'una *Introducció a la història econòmica mundial*, València (2006).

Tot i aquesta dedicació a la història econòmica, el seu tema central d'estudi és la formació i evolució del feudalisme; i, per bé que la part principal de la investigació es refereix a l'alta edat mitjana, no ha dubtat mai a seguir alguns temes fins a l'edat moderna. Com tampoc no ha reduït la seva investigació als problemes estrictament feudals, sinó que s'ha interessat per diversos aspectes que permeten entendre millor l'evolució del feudalisme.

És molt bon llatí i paleògraf i ha treballat no solament a l'Arxiu de la Catedral de Barcelona, a l'Arxiu de la Corona d'Aragó i a l'Arxiu de Protocols de Barcelona, sinó també a l'Arxiu Vaticà. Juntament amb Josep Maria Salrach, ha dirigit la publicació dels tres volums de l'obra *Els pergamins de l'Arxiu Comtal de Barcelona de Ramon Borrell a Ramon Berenguer I*, Fundació Noguera (1999). Actualment, també en col·laboració amb Josep Maria Salrach i Ignasi Baiges, està enllestitint la continuació d'aquesta obra fins al regnat de Ramon Berenguer IV.

La seva obra relativa a l'alta edat mitjana o amb inici en aquesta etapa la podem resumir en els apartats: feudalisme i relacions entorn de la terra; aspectes econòmics; demografia; pesos, mides i mesures; història general i història urbana.

Feudalisme i relacions entorn de la terra: a partir de la seva tesi doctoral sobre la formació del patrimoni de la catedral de Barcelona, ha publicat nombrosos treballs referents a les relacions entre senyors i pagesos i també a les formes de tinença i conreu de la terra, així com sobre el conflicte remença. Citarem només per no allargar-nos massa: «El condado de Barcelona en los siglos IX y X: organización territorial y económico social», *Cuadernos de Historia Económica de Cataluña*, 7 (1972); «Els inicis del domini territorial de la Seu de Barcelona», *Cuadernos de Historia Económica de Cataluña*, 14 (1976); «El bisbe Vives de Barcelona i el patrimoni de la Catedral (974-995)», a *Miscel·lània d'homenatge a Miquel Coll i Alentorn en el seu vuitantè aniversari*, Barcelona, Fundació Jaume I (1984); «Sant Joan de les Abadesses i el repoblament del Vallès», a *Miscel·lània Fort i Cogul: Història monàstica catalana i història del Camp de Tarragona*, Barcelona, Abadia de Montserrat (1984); «Sant Joan de les Abadesses. Algunes precisions sobre l'acta judicial del 913 i el poblament de la Vall», a *Homenatge a la memòria del Prof. Dr. Emilio Sáez*, Barcelona, CSIC (1989); «Aspectes econòmics i socials del Pla de Barcelona al segle X», *Finestrelles*, 3 (1991); «El patrimoni de la seu de Barcelona durant el pontificat del bisbe Aeci (995-1010)», a *Miscel·lània Ramon d'Abadal*, Barcelona, Institució Patxot (1994); «La pagesia catalana abans de la feudalització», *Anuario de Estudios Medievales*, 26/1 (1996); «Aspectes de la formació del feudalisme a Catalunya», *Recer-*

ques, 41 (2000); «Feudalisme: llibertat i servitud», a Barceló, M.; Feliu, G.; Miquel, M.; Sobrequés, J. (ed.), *El feudalisme comptat i debatut: Formació i expansió del feudalisme català*, Universitat de València (2003); «L'administració de la comanda hospitalera de Barberà: Un llibre de comptes de 1410-1411», *Anuario de Estudios Medievales*, 28 (1998); «El pes econòmic de la remença i els mals usos», *Anuario de Estudios Medievales*, 22 (1992); «Els antecedents de la remença i els mals usos», *Quaderns de la Selva*, 132 (2001); «L'estudi serial dels capbreus com a font per a la història agrària», *I Col·loqui d'Història Agrària*, València (1983); «El funcionament del règim senyorial a l'Edat Moderna: L'exemple del Pla d'Urgell», *Cròniques*, 1, Lleida, Institut d'Estudis Ilerdencs (1990); «La pagesia i els béns comunals», a *Els grans espais baronials a l'edat mitjana: Desenvolupament socioeconòmic*, Lleida, Pagès (2002); «El règim senyorial als segles xvi i xvii», *Pedralbes*, 16 (1996); «El mundo agropecuario en el Mediterráneo hispánico en tiempos de Felipe II: Estructuras de propiedad y producción», a *Felipe II y el Mediterráneo: Los recursos humanos y materiales*, Madrid (1999); «Algunes ordinacions i plets per les aigües del Corb», *Recerques de les Terres de Ponent*, vol. iv (1983); «El règim senyorial a Belianes a l'Edat Moderna», *Recerques de les Terres de Ponent*, vol. v (1983); «El règim senyorial a Guimerà a l'Edat Moderna», *Recerques de les Terres de Ponent*, vol. v (1983); «Els plets del baró de Maldà», a *Actes del Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya*, Barcelona (1984); «Alguns plets de l'Orde de Sant Joan de Jerusalem a les darreries del segle xviii», a *Actes de les Primeres Jornades sobre els Ordes Religioso-Militars*, Tarragona (1994); «La baronia d'Utxafava», *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 25 (2003-2004); «Un poble ressorgit: Utxafava (Pla d'Urgell) al segle xviii», *Estudis d'Història Agrària*, vol. 17 *Homenatge a Emili Giralt* (2004); «La caiguda de l'Antic Règim: El regnat de Ferran VII», en la continuació de la *Història de Catalunya* de Rovira i Virgili, dirigida per Jaume Sobrequés, vol. x (1981); «La crema de convents a Barcelona, el 1835, en un manuscrit català de l'època», *Miscel·lània Aramon i Serra*, Curial, Barcelona (1980).

Aquests treballs van acompanyats per una preocupació per la crítica històrica i la cronologia, qüestió aquesta darrera molt complexa en la documentació altmedieval; podem citar en aquest sentit «Cronología de los reyes francos en el condado de Barcelona», *Anuario de Estudios Medievales*, 6 (1969) i l'estudi introductor a la ja citada publicació dels documents comtals de Ramon Borrell a Ramon Berenguer I; pel que fa a la crítica històrica podem citar «Alguns exemples de manipulacions falsificadores en documents altmedievals catalans», *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 23-24 (2002-2003).

Aspectes econòmics: sobre l'economia de l'alta edat mitjana ha publicat treballs com «Las ventas con pago en moneda en el condado de Barcelona hasta el año 1000»,

Cuadernos de Historia Económica de Cataluña, 5 (1971); «Interès compost en un document barceloní de l'any 1011?», *Estudios y Documentos de los Archivos de Protocolos*, 6 (1978); «La moneda a Barcelona entre el 960 i el 1030», *Barcelona. Quaderns d'Història*, 2-3 (1996); «Aspectes econòmics i socials del Pla de Barcelona al segle x», *Finestrelles*, 3 (1991); «Societat i economia», a *Symposium Internacional sobre els Orígens de Catalunya: Segles VIII-XI*, Barcelona, Reial Acadèmia de Bones Lletres, vol. 1 (1991); «Activitats econòmiques», a *Història de Barcelona*, vol. II, *La formació de la Barcelona medieval*, Barcelona, Ajuntament (1992), i, en col·laboració amb Antoni Riera i Melis, el capítol amb el mateix títol, «Activitats econòmiques», en el volum III de la mateixa obra, que correspon a la baixa edat mitjana. Ha publicat diversos capítols sobre l'economia medieval a *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans: L'impuls urbà i mercantil*, a *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, vol. II *La formació de la societat feudal: Segles VI-XII*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2 (1998); «La funció de la ciutat i el mercat», a *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, vol. II *La formació de la societat feudal: Segles VI-XII*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2, (1998). I els capítols «La vida econòmica» i «La població» en el tom VII, vol. 1, *La España cristiana de los siglos VIII al XI*, de la *Historia de España* de Menéndez Pidal, coordinat per Manuel Riu, Madrid (1999).

Demografia: en els aspectes demogràfics, podem citar «L'evolució demogràfica», a *Història de Catalunya* de l'editorial Salvat, en el volum II, corresponent a l'alta edat mitjana, Barcelona, (1978); «La població del territori de Barcelona en el segle XIV», *Estudis d'Història Medieval*, IEC, vol. 1 (1969); «La demografia baixmedieval catalana: Estat de la qüestió i propostes de futur», *Revista d'Història Medieval*, Universitat de València, vol. 10 (1999); «La població catalana del valle del Ebro según los censos medievales y modernos (1358-1535)», a *La población del valle del Ebro en el pasado: V Congreso Internacional de Población*, vol. III (1999); «El cens de la població de 1717: Exemples d'ocultacions a les terres de Lleida», *Pedralbes: Revista d'Història Moderna*, vol. 3 (1983), i l'edició d'«El fogatge de 1515», obra de Josep Iglésies, publicada al *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, 10 (1999), amb una addenda en el volum següent.

Pesos, mides i mesures: amb Claudi Alsina i Lluís Marquet ha publicat *Pesos i mesures dels Països Catalans*, Curial (1990) i *Diccionari de mesures catalanes*, Curial (1996), obres de gran utilitat per als historiadors per tal de conèixer el valor dels pesos i de les mesures, dins la gran varietat entre les diverses comarques i les diverses èpoques; també, alguns treballs més específics com «Les mesures del vi a Catalunya abans de la reducció de 1585», a *Jornades sobre la Viticultura de la Conca Mediterrània*, Tarragona,

Diputació de Tarragona (1995); en col·laboració amb Jaume Sobrequés, «Pervivència a les comarques gironines del règim senyorial d'arrel medieval a l'edat moderna», *Estudi General*, 5-6 (1985-1986); «Algunes consideracions sobre la metrologia altmedieval catalana», *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 22 (2001), i «Les mesures tradicionals catalanes: Un garbuix racional», *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, vol. xv (2004).

Història general i història urbana: n'és autor de diversos treballs, d'entre els quals citarem «Barcelona carolíngia» (en col·laboració amb Jaume Sobrequés), a *Història de Barcelona*, vol. 1, Barcelona, Aedos, (1975); «L'evolució de les ciutats catalanes a l'alta edat mitjana», a *Evolució urbana de Catalunya*, Barcelona, La Magrana (1983), p. 21-35; «L'època medieval», a *La ciutat i el seu territori, dos mil anys d'història: Balanç historiogràfic d'una dècada*, III Congrés d'Història de Barcelona, Ajuntament de Barcelona (1992); «Sunifred anomenat Llobet, ardiaca de Barcelona (finals del segle x)», a *II Col·loqui d'Història del Monaquisme Català*, Abadia de Poblet (1972); «Al-Mansur, Barcelona i Sant Cugat», *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 3 (1982); «La toponímia del Pla de Barcelona al segle x», a *El Pla de Barcelona i la seva història: Actes del I Congrés d'Història del Pla de Barcelona*, Barcelona (1984); «Existí el comte Bernat III de Besalú?», *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 19 (1998); «La crisi catalana de la Baja Edad Media: Estado de la cuestión», *Hispania*, 64 (2004), i, molt recentment, «La baixa edat mitjana», en el volum d'homenatge a Pierre Vilar, Barcelona (2006).

D'altra banda, Gaspar Feliu és des de 1991 president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics i director del seu *Butlletí* des de 1994.

La Secció Històrico-Arqueològica ha considerat que la seva col·laboració serà molt important per a les tasques científiques que porta a terme i us demana que el voteu.

Text presentat per la senyora Maria Teresa Ferrer i Mallol en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

Membres corresponents

Antoni Torre

Antoni Torre va néixer el 1948 a l'Alguer, a l'illa de Sardenya, i allà ha desenvolupat la major part de les seves tasques docents, de recerca i de gestió del patrimoni natural. Torre és doctor en ciències biològiques, és professor de ciències matemàtiques, físiques, químiques i naturals a l'Escola Estatal i professor de diverses assignatures sobre conservació i gestió de fauna impartides a la Universitat de Sàsser.

Antoni Torre desenvolupa la seva activitat de recerca científica en el sector de la fauna dels vertebrats terrestres, amb particular atenció a la biologia i ecologia dels ocells marins, dels rapinyaires nocturns i d'alguns mamífers sards (llebre, daina i cérvol sard). Darrerament s'ha interessat per l'efecte de la insularitat en els ocells. Professionalment, és consultor ambiental de l'Institut per al Desenvolupament Ambiental de la Mediterrània, i s'ocupa de l'anàlisi i planificació ambientals, sostenibilitat local, estudi i gestió de la fauna salvatge, comunicació i formació ambientals.

Ha publicat una cinquantena d'articles i diversos llibres sobre conservació de l'avifauna, especialment de la litoral i marina, i del territori, especialment el litoral i les illes, de Sardenya i l'Alguer. Ha contribuït a l'establiment d'àrees protegides en aquest litoral.

Entre altres mèrits que voldria fer constar, va ser membre fundador, el 1985, de la xarxa científica internacional MEDMARAVIS (Research and Conservation of Island & Coastal Ecosystems in the Mediterranean), de la qual és president des de 1986, i ha estat membre de comitès de gestió i científics, així com president, de diversos parcs nacionals, entre ells el Parc Nacional de l'Illa de l'Asinara i de l'Àrea Marina Protegida de Cap de la

Caça-Illa Plana, tant per encàrrec del Govern regional de la Sardenya com del Ministeri de Medi Ambient de l'Estat italià.

Quant a altres activitats o tasques que du a terme, és responsable de la secció ambiental de l'Obra Cultural de l'Alguer, del 1994 al 1998 ha estat regidor del municipi de l'Alguer i portaveu del grup Alguer Viva, ha participat diverses vegades en cursos i jornades científiques de la Institució Catalana d'Història Natural i de la Universitat Catalana d'Estiu i el 2004 fou vicepresident del comitè organitzador del XVII Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, celebrat a València.

Pels seus mèrits científics i naturalistes, per l'interès i la dedicació a la gestió i la conservació de la fauna i el territori, a l'Alguer i arreu, i per la seva provada catalanitat, us demano el vot favorable a Antoni Torre com a membre corresponent de l'IEC.

Text presentat pel senyor Joandomènec Ros i Aragonès en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

Claude Roux

Nascut a Aurenja (Orange), Provença, França, l'any 1945. El 1966 es llicencia en ciències biològiques a la Universitat de Marsella, on defensa la tesi de llicenciatura (1967) i la tesi d'estat (1979), sota la direcció del també provençal Georges Clauzade, del qual ha estat el principal deixeble i col·laborador. La seva tesi representa una important innovació en l'estudi de camp de l'ecologia de les comunitats de líquens calcícoles de la regió mediterrània. El 1975 ingressa en el Centre National de la Recherche Scientifique, a la Universitat Pierre i Marie Curie (París), on treballa amb M. A. Letrouit i on esdevé *chargé de recherche* el 1981. El 1984 es trasllada al Laboratoire de Botanique et Écologie Méditerranéenne, adscrit a l'Institut Méditerranéen d'Écologie et Paléocologie, situat a la Universitat de Marsella, un centre de recerca prestigiós, aleshores dirigit per Pierre Quézel, on esdevé *directeur de recherche* el 1994.

Ha publicat, des de 1967 fins a l'actualitat, cent seixanta-sis articles i sis llibres sobre líquens i fongs liquenícoles, especialment de la regió mediterrània i dels Alps (taxonomia, corologia, tipologia de la vegetació brioliquènica, ecologia i ecofisiologia de camp). S'ha incorporat també recentment a la recerca internacional sobre filogènia molecular dels líquens.

En col·laboració amb Clauzade, al principi, i després sol o amb els seus deixebles i col·laboradors, entre els quals alguns de catalans, els seus treballs han contribuït de manera decisiva a resoldre molts dels complexos problemes taxonòmics plantejats per la flora liquènica mediterrània i alpina, amb la revisió de diversos gèneres crítics rics en espècies, com *Acarospora*, *Aspicilia*, *Caloplaca* i *Verrucaria*. També ha dedicat molta atenció als fongs liquenícoles, un grup molt mal conegut i difícil d'estudiar, ja que comprèn representants molt petits i simplificats. A més de descriure'n nombroses espècies abans desconegudes, ha publicat revisions àmplies d'alguns gèneres, com *Lichenochora*, *Polycoccum*, *Weddellomyces*, *Stigmatidium*, etc.

Tant els seus articles com les obres de síntesi que ha publicat són actualment de consulta indispensable quan es treballa amb líquens, especialment calcícoles, o amb fongs liquenícoles d'Europa occidental.

Cal destacar també la seva aportació al coneixement i tipificació de les comunitats saxícoles de la Mediterrània occidental, tant la derivada de la seva feina personal com la que forma part de les interessants tesis doctorals que ha dirigit. Una d'aquestes tesis amplia el camp de la seva especialitat, i representa una important fita en l'estudi de les espècies d'afinitat tropical que persisteixen en els boscos ombrívols mediterranis, amb dades de gran interès sobre els líquens epifíles i llur ecologia.

La seva aproximació a l'estudi de les comunitats dominades per líquens ha estat innovadora, tant en la metodologia com en la manera de mesurar en el camp les dades de l'economia hídrica i altres paràmetres ecològics, que en estudis anteriors havien estat estimats amb força intuïció, però amb poques dades objectives de la qualitat de les que ell va aportar, fruit del seu treball de camp. Malgrat l'aparent crisi actual dels estudis de fitocenologia, ha continuat fent-hi aportacions molt aclaridores per a una bona comprensió de les comunitats mediterrànies dominades per líquens.

Ha ajudat sovint els liquenòlegs catalans, especialment els que treballen en el camp que ell coneix millor, les espècies que viuen sobre roques calcàries. Juntament amb ells, ha publicat trenta-dos treballs, i continua relacionat amb els nostres projectes, especialment els que tracten de fongs liquenícoles i, sobretot, el que se centra en la taxonomia i la filogènia de *Caloplaca*, fonamentat en l'estudi de caràcters morfològics i moleculars, de forma combinada.

Hereu de l'herbari Clauzade, que anteriorment havia incorporat els herbaris Bouly de Lesdain i Vouaux, ha continuat fent créixer, amb les seves mostres, aquesta col·lecció de referència, bàsica per a la liquenologia de les regions mediterrània i alpina. Aquest herbari, fins ara personal, ha acollit repetides visites de liquenòlegs catalans i ha prestat molts exemplars per als nostres estudis taxonòmics.

Ha format part dels tribunals de quatre tesis doctorals llegides a la Facultat de Biologia (UB).

Cal destacar també el seu interès i dedicació a un aspecte no gaire freqüent de la filologia. En efecte, seguint les passes del seu mestre G. Clauzade, és un decidit partidari de la llengua internacional esperanto com a vehicle de comunicació científica, com a alternativa fàcil d'aprendre (tant parlada com escrita) a l'hegemonia de l'anglès. Ell ha contribuït personalment a actualitzar aquest vehicle de comunicació afegint o redefinint un gran nombre de termes de ciències naturals, que figuren en la darrera edició del seu diccionari normatiu. Demostrant la seva idoneïtat i precisió per a treballs científics, l'ha utilitzat en la redacció de dinou dels seus treballs i, especialment, en dos dels seus llibres d'identificació: *Likenoj de Okcidenta Europo. Ilustrita determinlibro* (1985), un volum de gairebé mil pàgines, i *Nelikenigintaj fungoj likenogaj. Ilustrita determinlibro* (1989). Aquestes dues obres són talment indispensables, que han aconseguit que els liquenòlegs europeus es familiaritzessin ràpidament (i fàcilment) amb la llengua esperanto.

També és bon coneixedor de la cultura provençal i, més superficialment, de la llengua, si bé no l'utilitza habitualment.

Fa alguns mesos que s'ha jubilat, però ha traslladat el seu laboratori, bibliografia i col·leccions a la seva residència actual, on continua treballant activament en liquenologia mediterrània i alpina i estudiant els fongs liquenícoles.

Persona entusiasta i ben avesada al treball de camp i a la microscòpia, que sintetitza en la seva persona els coneixements, el criteri i l'experiència d'un taxònom clàssic i una visió moderna i basada en un contacte directe, a plena natura, amb les comunitats objecte dels seus estudis, és segur que enriqueirà, si és elegit, el col·lectiu dels nostres membres corresponents, aportant a la nostra institució la seva col·laboració com a expert naturalista i continuant el treball conjunt amb els liquenòlegs i micòlegs catalans, tant en els projectes en curs, com en els que estem preparant.

Ens plau doncs proposar-lo com a nou membre corresponent de la Secció de Ciències Biològiques de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text presentat pel senyor Xavier Llimona i Pagès en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

Michel Delseny

El doctor Michel Delseny neix a París el 17 de juny de 1945 d'una família procedent de la Cerdanya. Estudia a la Universitat de París, on rep una *maîtrise* en ciències naturals (biologia i fisiologia vegetal) l'any 1968 i un *diplôme d'études approfondies* (citologia i morfogènesi vegetal) el 1969. Des d'aquell moment s'interessa per la recerca sobre les bases cel·lulars i moleculars del desenvolupament vegetal. Després d'un curt període com a professor a l'École Normale Supérieure de Saint Cloud es trasllada a Perpinyà, on fa la seva tesi doctoral. La Universitat de Perpinyà depenia encara de Montpellier, i és en el marc d'aquesta universitat on presenta la seva tesi doctoral de biologia molecular vegetal, una de les primeres de França en aquest tema, l'any 1977. Deixant de banda estades postdoctorals a l'estranger, ha desenvolupat la part essencial de la seva carrera en una unitat de recerca conjunta CNRS - Universitat de Perpinyà, on ha creat i dirigit un dels grups de genètica molecular vegetal més destacats de França. És membre corresponent de l'Académie des Sciences de París i de l'Academia Europaea i *fellow* de l'AAAS americana. Ha publicat més de cent vuitanta articles científics en revistes internacionals entre les quals destaquen les principals revistes del camp de la biologia molecular de plantes i generals com *Nature*, *Journal of Molecular Biology* o *Journal of Biological Chemistry*. Ha tingut responsabilitats en diferents instàncies científiques de França i Europa. És en l'actualitat president del Comitè Científic d'Agronomia i Ecologia de l'Agència Nacional de Recerca francesa. És una persona que ha reconegut molt aviat la importància de la recerca a l'est d'Àsia, on ha estat enviat pel CNRS en missió de col·laboració.

Cal destacar tres fets que fan Michel Delseny especialment apropiat com a membre corresponent de l'IEC. Un d'ells és que ha aconseguit formar una unitat de recerca en genètica molecular vegetal d'abast europeu i ho ha fet dins de la Universitat de Perpinyà, que té un dels laboratoris de recerca més importants, i ha fet d'aquesta universitat de la Catalunya del Nord un punt d'excel·lència excepcional d'importància europea dins d'aquest camp. Cal recalcar per tant que el seu treball ha posat Perpinyà, capital de la Catalunya del Nord, en el mapa de la biologia molecular europea. El segon aspecte és la seva

relació intensa amb els grups de recerca del mateix camp de Barcelona. Va ser director d'un dels pocs laboratoris europeus associats CNRS-CSIC que ha creat vincles estrets entre els grups de genètica molecular vegetal dels dos costats dels Pirineus. Ha acollit en el seu laboratori estudiants i postdoctorals de Barcelona i estudiants i postdoctorals de Perpinyà han vingut a treballar a Barcelona. Va ser copresident del Congrés Internacional de Biologia Molecular de Plantes que es va celebrar a Barcelona l'any 2003 i ha estat membre de la Societat Catalana de Biologia des de fa més de deu anys. Ha estat treballant recentment en la coordinació del Genopole de Montpellier amb les iniciatives de Barcelona en el marc de la idea de l'Euroregió. El tercer aspecte, no menys important, són els seus vincles familiars amb la Cerdanya, que ha mantingut sempre. Ha reconstruït una casa familiar a Bolquera, des d'on passeja per les nostres muntanyes sempre que en té ocasió. És un profund coneixedor del Pirineu català i de la seva flora.

Des de la Secció de Ciències Biològiques pensem, doncs, que tant per l'excel·lència del treball científic que ha dut a terme a Perpinyà els darrers vint-i-cinc anys i que ha permès de mantenir-hi un pol d'importància internacional, com per les seves constants i intenses relacions amb la Catalunya del Sud i pels seus lligams personals amb la Cerdanya, ens plaurà molt tenir Michel Delseny com a membre corresponent.

Text presentat pel senyor Pere Puigdomènech i Rosell en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

F. Xavier Pi-Sunyer

Francesc Xavier Pi-Sunyer va néixer a Barcelona l'any 1933, té la ciutadania nord-americana i resideix a Nova York.

En l'actualitat, Francesc Xavier Pi-Sunyer és professor de medicina al College of Physicians and Surgeons de la Universitat de Colúmbia i professor de fisiologia aplicada al Teachers College d'aquesta mateixa universitat, tots dos a la ciutat de Nova York. Al

centre hospitalari St. Luke's - Roosevelt treballa com a cap d'Endocrinologia, Diabetis i Nutrició, i és director del Centre de Recerca sobre Obesitat de Nova York. El doctor Pi-Sunyer també és *senior attending physician* a l'hospital St. Luke's - Roosevelt i a l'Hospital Presbiterià de Nova York.

Després d'obtenir el seu *bachelor of arts* el 1955 a l'Oberlin College, el doctor Pi-Sunyer va completar la seva formació amb un MD al College of Physicians and Surgeons de Colúmbia el 1959 i amb un MPH de la School of Public Health de la Universitat Harvard el 1963.

Va presidir el comitè de l'Institut Nacional de Cor, Pulmó i Sang dels Estats Units, que va fer recerca i va definir les noves línies del Govern federal per a la prevenció i el tractament de l'obesitat. Ha exercit de president de l'Associació Americana de Diabetis, la Societat Americana de Nutrició Clínica i l'Associació Nord-americana per a l'Estudi de l'Obesitat, i ha estat conseller de la Societat de Biologia i Medicina Experimentals. Ha estat membre del Centre Internacional Fogarty, dels Instituts Nacionals de Salut, i membre dels grups de treball en teràpia de nutrició mèdica i en requeriments diaris de macronutrients de l'Institut de Medicina. El 2005 va formar part del Comitè Consultiu per a les Guies Dietètiques dels Estats Units. Actualment és membre del Comitè Consultiu de l'FDA Science Board.

El doctor Pi-Sunyer és membre distingit de nombroses societats mèdiques i acadèmiques americanes. Ha dedicat més de vint-i-cinc anys de servei a l'Associació Americana de Diabetis, de la qual ha estat president (1992-1993) i ha presidit nombrosos comitès en els àmbits nacional, regional i local. També ha format part de nombrosos comitès de l'Associació Americana del Cor, com a membre del Consell i del Comitè Executiu del Consell de Nutrició i Activitat Física i com a president del Comitè d'Obesitat. La carrera del doctor Pi-Sunyer l'ha dut més enllà de les fronteres dels Estats Units, començant amb la seva formació postdoctoral a Anglaterra i a Nigèria amb beques en les àrees d'endocrinologia i nutrició clínica. El doctor Pi-Sunyer és reconegut com una autoritat internacional en aquest camp, ja sigui com a membre, conferenciant, professor visitant o participant en nombrosos comitès i comissions. Ha estat nomenat membre de nombroses societats acadèmiques internacionals.

El 1993, l'Associació Americana de Diabetis el va guardonar amb la Banting Medal for Service, i també ha rebut el premi de recerca Stunkard de l'Associació Nord-americana per a l'Estudi de l'Obesitat.

Escriptor prolífic, el doctor Pi-Sunyer ha escrit més de tres-cents articles per a revistes avaluades (*peer-reviewed journals*) i ha col·laborat en més d'un centenar de capítols de textos mèdics. Des del 1994 ha estat editor associat de l'*International Journal of*

Obesity, i des del 1995 fins al 2000 va ser editor d'*Obesity Research*. Actualment és editor associat d'*Obesity Management*. També és avaluador per a una vintena de revistes professionals més.

La seva línia de recerca se centra primordialment en el metabolisme de carbohidrats i lípids, l'obesitat i la diabetis.

Fins aquí he resumit l'extraordinari currículum científic del professor Pi-Sunyer, però a més cal destacar un altre vessant de la seva personalitat que el fa especialment idoni perquè sigui nomenat membre corresponent de la nostra institució. El doctor Francesc Xavier Pi-Sunyer, nét d'August Pi i Sunyer, ha mantingut viva i activa la seva catalanitat malgrat no viure a Catalunya des de la seva infantesa, en què va abandonar el nostre país per marxar a l'exili amb la seva família després de la guerra.

Francesc Xavier Pi-Sunyer ha mantingut sempre un intens contacte universitari i acadèmic amb Catalunya i ha tingut una gran disponibilitat per a venir al nostre país per a diverses activitats científiques. Em plau recordar en aquest moment una anècdota que revela un aspecte per a nosaltres tan important de la personalitat de Francesc Xavier Pi-Sunyer. L'any 1996 vaig presidir a Barcelona un congrés internacional sobre obesitat al qual van assistir prop de mil congressistes de molt diversos països. Francesc Xavier Pi-Sunyer va ser convidat a fer la conferència inaugural i jo li vaig demanar que fes una «transgressió». En un congrés internacional amb l'anglès com a llengua única, li vaig demanar que a l'inici de la conferència es dirigís a l'audiència en català, que expliqués la seva història familiar de l'exili i que la seva llengua materna era el català, que era la llengua pròpia de Barcelona i de Catalunya.

Com a reconeixement a aquesta fructífera col·laboració, Francesc Xavier Pi-Sunyer ha rebut diversos guardons al nostre país, com el títol de doctor *honoris causa* per la Universitat de Barcelona i el d'acadèmic d'honor de la Reial Acadèmia de Medicina.

Recentment ha acceptat participar en els actes del Centenari, el dia 15 de febrer, amb una conferència en la jornada dedicada a August Pi i Sunyer i el primer laboratori de fisiologia.

Per totes aquestes raons demano amb vehemència, en nom de la Secció de Ciències Biològiques, el vostre vot afirmatiu a la candidatura de Francesc Xavier Pi-Sunyer com a membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text presentat pel senyor Màrius Foz i Sala en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

Membres numeraris

Alicia Casals i Gelpí

Alicia Casals i Gelpí va néixer a Barcelona el 1955. Va cursar enginyeria industrial a l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona i en va obtenir el títol el 1977. Es doctorà en informàtica el 1983 per la Universitat Politècnica de Catalunya. Des del 1990 és catedràtica d'Arquitectura i Tecnologia de Computadors de la UPC a la Facultat d'Informàtica de Barcelona.

Pel que fa a la recerca inicià la seva tasca el 1976 al Laboratori d'Automàtica de l'Escola d'Enginyers Industrials que havia creat el professor Ferraté el 1963.

Actualment la seva recerca s'orienta a la robòtica assistencial i a la robòtica mèdica. Ha col·laborat del 2002 al 2005 al Centre de Recerca en Enginyeria Biomèdica de Catalunya (UPC-UB) i, des del 2005, a l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC, UPC-UB).

Com a resultat de la recerca realitzada, és autora o coautora d'un gran nombre de publicacions com a articles en revistes i participacions en congressos o en tallers.

Quant a la participació en entitats de recerca o de caràcter científic podem destacar que ha estat membre del Consell d'Avaluació Científic i Tècnic de la Generalitat de Catalunya (CONACIT) del 1994 al 1998. També ha estat assessora en l'àmbit d'enginyeria i arquitectura de la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya, des de l'any 2002 fins al 2005, i membre electa del comitè administratiu de l'IEEE Robotics and Automation Society, del 2003 al 2004. Actualment ocupa els següents càrrecs: membre del comitè consultiu de l'European Robotic Network (EURON) i coordinadora de la Key Area on Education and Training d'EURON, des de l'any 2000; presidenta del jurat del premi de doctorat europeu Georges Giralt PhD Award; membre del comitè de redacció de *Robotics and Autonomous Systems*; membre del comitè d'experts per a l'elabo-

ració de l'Informe COTEC sobre Robòtica i Automatització; membre del jurat del Premi Ciutat de Barcelona de Tecnologia, des del 2004, i presidenta d'aquest mateix jurat, des del 2005; membre del comitè administratiu de l'IEEE System Council; membre del comitè d'assessorament de l'Institute of Robotics de la Universitat Carnegie Mellon i vicepresidenta de l'IEEE Robotics and Automation Society.

Ha presidit el NATO Advanced Research Workshop: Sensor Devices and Systems for Robotics, del 1987; el I Congrés Europeu de Robòtica Mèdica, del 1994; l'International Conference on Advanced Robotics del 1995; l'International Symposium on Experimental Robotics del 1997 i l'IEEE International Conference on Robotics and Automation del 2005, la més important de les que es fan en el camp de la robòtica.

Pel que fa als reconeixements, ha rebut el Premi Internacional Barcelona 1992 de Recerca Tecnològica com a responsable del projecte *Tou, braç robot assistencial per a tetraplègics*, el Premi Ciutat de Barcelona 1996 de Recerca Tecnològica per la participació en el projecte *Sistema de control robotitzat de la càmera en cirurgia laparoscòpica* i la Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya 1998.

Pel que fa al seu compromís amb el país, a més de la seva activitat investigadora, que ha merescut un apreciable reconeixement internacional, també ha mostrat el seu compromís amb el país i les seves institucions. Com a mostra es pot destacar que ha estat secretària del comitè científic del I Congrés d'Enginyeria en Llengua Catalana del 2000 i vicepresidenta del mateix Congrés en la seva segona edició, l'any 2004. També, des del 1994, participa activament en la Societat Catalana de Tecnologia, organització de la qual és la vicepresidenta des de l'any 2006.

Text presentat pel senyor Josep Amat i Girbau en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

Membres emèrits

Són membres emèrits les persones que, havent estat membres numeraris, per raó d'edat són exonerables de les obligacions institucionals, d'acord amb el Reglament de règim interior. Els membres emèrits són els numeraris que han complert setanta anys d'edat, que durant el curs 2006-2007 han estat els següents:

SECCIÓ DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES

Josep Vigo i Bonada

Catedràtic de Botànica de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona. Ha publicat, individualment o amb els seus col·laboradors, diversos estudis territorials de flora i vegetació (sobre el massís de Penyagolosa, la vall de Ribes, les valls de Castanesa i Barravés, etc.). Autor del llibre de divulgació científica *L'alta muntanya catalana: Flora i vegetació*, ha iniciat la sèrie 1:50.000 del mapa de vegetació de Catalunya. És coautor, amb Oriol de Bolòs, de la *Flora dels Països Catalans*, i amb Oriol de Bolòs, Ramon M. Masalles i Josep M. Ninot, de la *Flora manual dels Països Catalans*.

Jacint Corbella i Corbella

Doctor en medicina per la Universitat de Barcelona (1965), catedràtic de Medicina Legal (1975-1988) i de Toxicologia (des del 1988) de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona (UB), de la qual ha estat degà. Cap del Servei de Toxicologia de l'Hospital Clínic de Barcelona. Membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya. Director de *Gimbernat: Revista Catalana d'Història de la Medicina i de la Ciència* i del Seminari Pere Mata de la UB, que ha publicat noranta monografies sobre temes de medicina legal, toxicologia i història de la medicina. Autor o coautor, entre altres, dels llibres *Intoxication au thallium* (París, 1972), *Diccionari biogràfic de metges catalans* (1981-1983, 3 v.), *Bibliografia històrica de la sanitat catalana* (1992-1998, 2 v.) i *Història de la toxicologia* (1998). Coautor de més de cent cinquanta treballs en revistes internacionals. Les línies de recerca en què treballa són les següents: contaminació alimentària i impregnació humana per hidrocarburs clorats i per metalls, responsabilitat sanitària i història de la medicina catalana.

Eduard Bonet i Guinó

Doctor en ciències matemàtiques per la Universitat de Barcelona. Féu estudis de postgrau d'estadística i teoria de la probabilitat a l'Institut Henri Poincaré (París). Professor visitant a la Universitat Rice (Houston), ha estat director general de l'Institut Central d'Estadística de la Generalitat de Catalunya i president del Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya. Actualment, és professor de la Universitat Politècnica de Catalunya i director del programa doctoral d'ESADE (URL), i imparteix regularment cursos de lògica, epistemologia i pragmàtica en diverses universitats europees. És president del Consell Català d'Estadística i membre de l'Institut Estadístic Internacional (ISI). És autor, en col·laboració amb Gabriel Ferraté, del llibre *Espais de probabilitat finits* (1969), que obtingué el Premi Prat de la Riba (1978).

Modest Prats i Domingo

Lingüista, sacerdot i teòleg. Va ser professor de filologia catalana de la Universitat de Girona fins al 2002. La seva valuosa dedicació a l'estudi del nostre idioma i el conjunt dels seus treballs, dels quals destaca singularment la *Història de la llengua catalana*, elaborada en col·laboració amb Josep Maria Nadal, el fan una de les personalitats de referència pel que fa a la recerca, l'anàlisi i el debat sobre la realitat del català i les seves perspectives de futur. De la llista de les publicacions destaquen tres grups temàtics: la història de la llengua, la llengua pròpia de la pastoral i la litúrgia i la problemàtica actual de la llengua. És membre electiu del Consell Plenari del Patronat Francesc Eiximenis de la Diputació de Girona. El 2004 rebé la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

Josep M. Bricall i Masip

Economista i polític. Doctor en dret i en ciències econòmiques. Ha estat professor a ESADE i a la Universitat de Saragossa. Catedràtic a la Universitat de Palma i, des de 1982, d'Economia Política i Hisenda Pública a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, de la qual fou rector dos mandats, durant els quals dedicà els seus esforços a transformar-ne l'estructura. Fou president de la Conferència de Rectors Europeus. És autor de l'informe que porta el seu nom i que li encarregà la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles sobre les mesures que cal prendre per modernitzar les universitats. Tingué un paper destacat en el procés de promulgació de l'Estatut de Catalunya de 1979 i en l'organització de les primeres eleccions a la restablerta Generalitat presidida per Josep Tarradellas, de la qual fou secretari general de la Presidència (1977-1979) i conseller de Governació (1979-1980). El 1984 fou elegit diputat independent pel PSC al Parlament de Catalunya.

Ricard Torrents i Bertrana

Va estudiar humanitats, filosofia i magisteri al Seminari de Vic, teologia i ciències bíbliques a Roma i filosofia i literatura a Tübingen. La seva activitat professional ha estat l'ensenyament de llengua i literatura catalanes. És traductor líric de l'hebreu i de l'alemany, crític literari i autor de monografies sobre Jacint Verdaguer. Ha estat rector de la Universitat de Vic des de la seva creació, el 1997, fins al 2002. Anteriorment, va ser director del Col·legi Sant Miquel de Vic; membre fundador, primer director i director general dels Estudis Universitaris de Vic i director de l'Escola de Mestres dels EUV. Ha publicat assaigs sobre la universitat. És membre del consell fundador i redactor de la revista de poesia *Reduccions* i presideix el consell d'Eumo Editorial (empresa que fundà el 1979) i d'Eumogràfic, empreses vinculades a la Fundació Universitària Balmes. És president de la Societat Verdaguer i fundador i redactor de la revista científica *Anuari Verdaguer*. Rebé el Premi Serra d'Or el 1996 i el 1997, i ha rebut la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya el 2007.

Necrologies

Membres numeraris

SECCIÓ DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES

Creu Casas i Sicart

El 20 de maig de 2007 ens deixava Creu

Casas i Sicart, membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC des de 1978 i presidenta de la ICHN (1980-1982).

Creu Casas havia nascut a Barcelona, en 1913, en una família modesta. El seu pare era jardiner i treballava al servei del mecenes i bibliòfil Rafael Patxot a la seva casa de la Bonanova, on tenia cura dels jardins. La família Casas vivia en un edifici annex. En aquest ambient de jardiniers i de visitants del món de la cultura, es formà el seu interès per les plantes.

La seva formació va ésser ambiciosa per l'època, gràcies al seu pare, a l'ajut econòmic dels Patxot i al seu propi treball com a professora particular a l'estiu. Es formà a l'Institut Tècnic Eulàlia i seguí després els estudis de farmàcia (1931), on, gràcies a la creació de la Universitat Autònoma de l'època, pogué comptar amb el mestratge de Pius

Font i Quer, el primer botànic que fou membre de l'IEC. Les classes d'aquest gran botànic, modernes i actives, amb sortides al camp, acabaren de decidir el seu interès per la botànica. Entorn d'ell i de l'Institut Botànic que fundà s'anava reunint un grup de joves naturalistes: Ramon Margalef, Pere Montserrat, Josep Vives, Oriol de Bolòs, Guy Lapraz, i amb ells, Creu Casas. Font tenia *in mente* desenvolupar els estudis de geobotànica i de criptogàmia a Catalunya, un projecte que la Guerra Civil va frenar, però no aturar, en bona part gràcies a l'esforç honorífic d'Antoni de Bolòs els anys més difícils que seguiren.

Durant la guerra, Creu Casas treballa en una farmàcia i ajuda Font i Quer a l'Institut Botànic. A la postguerra, entra a col·laborar al Laboratori de Botànica de la Facultat de Farmàcia, dirigit per Mariano Losa, on esdevindrà professora adjunta (1949-1967). Els matins, es dedica a la farmàcia hospitalària, i a les tardes, a la docència i recerca, fins a l'any 1967, quan passarà a la Facultat de Biologia, com a professora agregada de fitogeografia.

La tria del seu tema de recerca és motivada per l'escàs coneixement que hi havia dels briòfits a Catalunya, pel desig de complementar l'estudi botànic del Montseny, que havia estat objecte de la tesi d'Oriol de Bolòs, i per l'aprovació de Font i Quer, que li recomanà que demanés ajut a Prudenci Seró. Era un metge, originari de Cabassers, que s'encarregava interinament dels ensenyaments de biologia vegetal a la Facultat de Ciències. Ell va ser el primer botànic català que, a la universitat, es va centrar en l'estudi d'un grup de plantes diferent del tradicional de les plantes amb flors.

En 1953, Creu Casas es doctora amb un estudi dels briòfits del Montseny, la qualitat del qual impressiona si es té en compte que fou fet amb pocs mitjans, sobretot de bibliografia i de col·leccions de referència.

A la Facultat de Biologia (UB) desenvolupa una intensa labor docent i continua els seus treballs de prospecció i d'identificació. En 1971, es trasllada, ja com a catedràtica, a la UAB, de recent creació, en la qual va engregar el Departament de Botànica i va dedicar molts esforços a la gestió i a la docència.

Des de 1951, va produint un flux regular de treballs sobre briòfits, que no s'interromprà, ans augmentarà en importància, després del seu pas a professora emèrita, ja que continua anant cada matí al seu laboratori, plena d'energia i de projectes, fins que defalleix, molt pocs dies abans del seu traspàs. Deixa dues-centes dues publicacions, gairebé totes sobre briòfits, des de notes florístiques o taxonòmiques fins a revisions de gèneres, atles de distribució d'espècies, catàlegs i síntesis sobre bibliografia i llibres d'identificació.

La seva repercussió, en un camp especialitzat com el de la briologia, respon a un programa rigorós, basat en la prospecció detallada de la península Ibèrica i les illes Balears, primer gairebé en solitari (amb el seu marit, Ramon Puig) o amb Seró, i després amb la

col·laboració de Vàlia Allorge (París) i de Cecília Sérgio (Lisboa), i, progressivament, dels deixebles que anà formant. A la UAB posa en marxa un equip compacte i eficient, amb Montserrat Brugués i Rosa Maria Cros. A la península Ibèrica, aviat el seu lideratge és sol·licitat i acceptat de manera general, ja des del curset de briologia (Barcelona, 1968) i les successives edicions biennals de la reunió de briòlegs, que es feien juntament amb l'exploració d'una àrea poc coneguda de la Península, cada cop diferent. Així, trobem entre els seus deixebles i col·laboradors ocasionals, als Països Catalans, Víctor Canalís, Felisa Puche (València), Josep Peñuelas, Ramon Pérez-Obiol, Francesc Lloret, Isabel Álvaro, Llorenç Sáez, Anna Barrón, etc., i, a la resta de la península Ibèrica, Rosa María Simó (Oviedo), Juan Varo (Granada), Ester Fuertes (Madrid), Juan Reinoso (Santiago de Compostella), Manuela Sim-Sim (Lisboa), María Jesús Elías (Salamanca), Patxi Heras y Marta Infante (Vitòria-Gasteiz), Jesús Muñoz (Madrid), Alicia Ederra (Pamplona), Ana Losada (La Laguna), etc. Però la seva influència ha estat bàsica en la resta dels briòlegs de l'Estat no esmentats aquí.

Hem de destacar la importància de la briòloga francesa, d'origen rus, Vàlia Allorge, que, ja vídua del gran briòleg Pierre Allorge, amb el qual havia explorat ja la península Ibèrica a la preguerra, fou convidada en 1952 per Antoni de Bolòs. Exploraren juntes Catalunya i Vàlia actuà en endavant de mentora, consellera i d'enllaç internacional de Creu Casas, fins a la seva mort (1977). També cal mencionar la relació amb el jardí botànic de Lisboa, on hi ha excel·lents col·leccions i bibliografia antiga i moderna. Creu Casas i el seu equip hi institucionalitzaren la col·laboració des de 1982, amb diverses accions integrades, i la relació fructífera, liderada per Cecília Sérgio, encara continua donant fruits (*Handbook of mosses of the Iberian Peninsula*).

Entre les iniciatives que s'han beneficiat de la seva capacitat d'aglutinar els briòlegs de la Península, ja hem mencionat les reunions de briòlegs, que han anat focalitzant l'esforç dels especialistes sobre una tria d'àrees interessants i poc estudiades. També fou decisiva la seva intervenció en l'organització dels simposis de criptogàmia, el primer dels quals a Pamplona en 1972, que permeteren relacionar entre ells els botànics que treballaven en el camp de la criptogàmia i estimularen de tal manera llur creativitat que, en pocs anys, s'havia aconseguit gairebé equilibrar el nombre de criptogamistes amb el de fanerogamistes integrats a la universitat, i després, fins i tot al CSIC. Fins a una edat molt avançada, Creu Casas assistí als simposis i a les reunions de briòlegs.

A més, va patrocinar la creació i distribució de l'*exsiccata* col·lectiva «Brioteca Hispánica», que ha permès distribuir més de vint mil exemplars de briòfits pels herbaris de referència de la Península. En 1989, Casas va fundar la Sociedad Española de Briología (SEB), de la qual fou la primera presidenta. Amb un centenar de socis, en ge-

neral molt actius i ben avinguts, la SEB publica, des de 1992, un butlletí semestral, amb articles d'àmbit local. Arribats aquí, l'actuació de Creu Casas i dels membres de la SEB s'ha guanyat la consideració internacional i ha diversificat molt els seus camps de recerca.

Dins del projecte de l'IEC de biodiversitat vegetal, l'equip ha anat publicant la sèrie *Cartografia de briòfits*, que expressa amb detall la distribució dels briòfits a la península Ibèrica, illes Balears, Canàries, Açores i Madeira.

En els estudis de biodiversitat, són essencials les col·leccions de referència i les obres de síntesi. Impliquen una inversió de moltes hores de treball, sovint incorrectament avaluades amb els estàndards usuals, adaptats a les ciències experimentals i exactes. Creu Casas i el seu equip han dedicat grans esforços a la col·lecció de referència de briòfits, que conté més de cinquanta mil mostres (Herbari BCB), i per mantenir al dia una llista analítica de la bibliografia briològica de la península Ibèrica i un catàleg anotat de les espècies conegudes. La culminació d'aquesta acció de servei ha estat la publicació, en col·laboració amb Montserrat Brugués i Rosa M. Cros, dels dos volums de la *Flora dels briòfits dels Països Catalans*, tots dos publicats per l'IEC, el primer dedicat a *Moltes* (2001, i pocs anys després exhaurit i reeditat), que rebé el Premi Crítica Serra d'Or 2002, i el segon dedicat a *Hepàtiques* (2004). Al nostre parer, es tracta d'una obra modèlica.

Els briòfits coneguts als Països Catalans representen el 85 % dels que hi ha a la península Ibèrica. En col·laboració amb Cecilia Sérgio, van decidir publicar, també a l'IEC, però ara en anglès, un *Handbook of mosses of the Iberian Peninsula and the Balearic Islands*, del qual ja s'ha distribuït el volum *Mosses* (2006), i és en avançat estat de preparació el de *Liverworts*. Aquestes obres de síntesi representen el llegat d'una vida dedicada als briòfits, i seran de gran utilitat per a un ampli col·lectiu internacional de naturalistes.

És interessant el paper de Creu Casas en el gradual procés d'equilibri de gènere en el món acadèmic i de la recerca; en tot moment, aconseguí compaginar les tasques científiques i de gestió amb les d'esposa, intendent de la llar, mare i, després, àvia. Ella va ser la primera dona en la història de l'Estat que es presentà a unes oposicions a una càtedra de Farmàcia (1967) i, més tard, la primera dona que obtenia una càtedra de Botànica (1971). Així mateix, fou la primera dona membre de l'IEC (1978, i fins al 1989 no n'entraria una altra, Mercè Durfort). Serví com a presidenta de la Institució Catalana d'Història Natural (1980-1982), que la nomenà membre honorífic (2002), i de la Sociedad Española de Briología (1991-1992). Com a principals distincions, rebé la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic (1983) i el XIII Premi Fundació Catalana per a la Recerca (2002).

Ultra la seva obra, ens queda el seu exemple de treballadora incansable i tenaç, convençuda de la importància del que feia, bona professora i formadora de nous científics, forta dins la seva aparent fragilitat i maneres delicades, activa en el seu camp de recerca fins pocs dies abans de la seva mort.

Text llegit per Xavier Llimona i Pagès en el Ple del dia 11 de juny de 2007

Oriol de Bolòs i Capdevila

Dijous passat, dia 22 de març, va acabar el seu camí vital Oriol de Bolòs i Capdevila, que havia estat membre d'aquest Institut des de l'any 1964 i president de la Secció de Ciències Biològiques entre els anys 1989 i 1992. Pertangué també a la Institució Catalana d'Història Natural, des que l'any 1945 inicià una tímida represa, sota la forma d'una Societat Botànica Catalana, totalment clandestina, i després va formar part de la junta directiva de la institució des de l'any 1952 fins al 1973.

Oriol de Bolòs és ben conegut en els medis científics del nostre país i puc dir, sense exagerar gens, que ha estat una figura molt destacada de la botànica sud-europea. En el marc institucional, i a banda de la seva vinculació a l'Institut d'Estudis Catalans, fou professor de la Universitat de Barcelona, on va ocupar la Càtedra de Fitografia i Ecologia Vegetal des del 1953 fins a la seva jubilació, director de l'Institut Botànic de Barcelona (1967-1984) i membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (des del 1963); no cal dir que va formar part de diverses associacions i comitès científics, d'aquí i de fora. Entre les distincions que li foren atorgades, figuren la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic (1982) de la Generalitat de Catalunya, la Silver Medal (1986) de l'associació internacional OPTIMA (Organization for the Taxonomic Investigation of the Mediterranean Area), la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1993) i el Premi Fundació Catalana per a la Recerca (1994). És autor d'unes dues-centes seixanta publicacions científiques, entre llibres, monografies i articles.

Nascut a Olot el 1924, va tenir diversos predecessors il·lustres. De la branca paterna, cal esmentar, per una banda, Francesc Xavier de Bolòs i Germà (1773-1844), d'una antiga família de farmacèutics i naturalistes, botànic i, en certa manera, descobridor dels volcans olotins, i per l'altra, els germans Vayreda i Vila, el pintor Joaquim (1843-1894), l'escriptor i pintor Marià (1853-1903) i el botànic Estanislau (1848-1901). Dins la branca materna, el més conegut és el filòsof i crític literari Josep Maria Capdevila i Balanzó (1892-1972). I s'ha de dir, encara, que el seu pare, Antoni de Bolòs i Vayreda (1889-1975), fou farmacèutic de professió i botànic d'afecció.

Com a mestres seus, reconegué sempre amb especial devoció, bé que no en fou pas oficialment deixeble, el català Pius Font i Quer, que prengué com a guia i model en els seus estudis botànics, i el suís Josias Braun-Blanquet, que l'introduí en els camps de la geobotànica i la fitocenologia. Oriol de Bolòs era un científic d'una vocació profunda i tenia una capacitat de treball enorme. Bàsicament era un geobotànic, interessat més que res en les relacions entre les plantes i el medi. Les especialitats que més va conrear foren, d'una banda, la taxonomia i la florística (és a dir, la diversitat i la geografia de les plantes superiors) i, de l'altra, la fitosociologia (l'estudi de les comunitats vegetals i dels paisatges). Tots els que havíem treballat o col·laborat amb ell som testimonis de la seva total implicació en la feina. Com a anècdota, que ja he explicat altres vegades, recordo que, arran de l'elaboració de no sé quin treball aparentment secundari, va insistir a esmerçar-hi el màxim esforç. I va adduir aquell pensament de Goethe, que és una mena de glossa del conegut aforisme llatí *quod facias*, i que diu: «Qualsevol cosa que facis, fes-la com si d'allò en depengués la salvació de la humanitat; perquè al capdavall, en depèn». Un bon principi d'actuació, oi?

Com a botànic en sentit estricte, el seu llegat més notable és la *Flora dels Països Catalans*, una obra en quatre volums (1984-2001), de gestació llarga i de contingut dens, que representa una recopilació intencionadament exhaustiva dels coneixements aplegats fins llavors sobre la flora vascular d'aquest territori. Dins l'IEC mateix, va fundar l'Organització per a la Cartografia de les Plantes Vasculares, que més tard fou l'embrió del projecte *Biodiversitat i cartografia de plantes, fongs i vegetació*, encara vigent. En el camp de la fitocenologia, fou un dels pioners d'aquesta ciència. Ensinistrat pel seu mestre Braun-Blanquet, amb qui va treballar en un estudi de la depressió de l'Ebre mitjà, va proposar-se de reconèixer i descriure les comunitats vegetals dels Països Catalans, que llavors eren en aquest aspecte una mena de *terra incognita*. Va començar pel Montseny (on va fer la seva tesi doctoral) i per les contrades dels voltants de Barcelona, i va anar explorant i estudiant la resta del país, la seva Garrotxa d'origen, la Selva i la plana de Vic, els Pirineus catalans, la Segarra, les comarques costaneres des del Penedès fins al delta de l'Ebre, el

País Valencià, les illes Balears una a una... de manera que, a part de posar les bases per als estudis fitosociològics a les terres meridionals d'Europa, va elaborar una interpretació sòlida i acurada de la vegetació de casa nostra. A mesura que les terres catalanes anaven essent conegudes en aquest aspecte, va anar ampliant les seves recerques, val a dir més esparsament, a altres indrets: Múrcia i l'Andalusia oriental, la Ligúria, l'illa de Cefalònia... amb una petita incursió al Brasil.

Però Oriol de Bolòs no va interessar-se solament per la geobotànica. Va propiciar, amb bons resultats, que els seus deixebles treballassin en altres camps científics poc fresats entre nosaltres, com ara la biosistemàtica, l'ecologia de les comunitats vegetals, la palinologia o la líquenologia. A banda que ell mateix es va interessar vivament per altres temes. Com a fruit necessari de la seva preocupació per l'idioma, va fer contribucions importants al llenguatge botànic català i a la terminologia científica. I no puc passar per alt que fou un dels primers naturalistes del país a reflexionar sobre el valor del patrimoni natural i la gestió del territori, quan encara una gran part de la societat, els seus governants al capdavant, veien aquests assumptes amb indiferència, si no amb hostilitat. En aquest camp, no solament va contribuir a sensibilitzar la societat, sinó que va implicar-se personalment en la lluita per un ús racional de la natura.

Cal proclamar, finalment, que Oriol de Bolòs era, a més d'un botànic insigne, un patriota reflexiu i convençut. Em penso que molts dels que sou aquí, ho sabeu i podríeu donar-ne testimoni.

Els darrers anys va anar perdent la memòria d'una manera ràpida i alarmant, i va acabar no tenint ni consciència d'ell mateix. Es feia molt estrany que una persona que havia tingut una ment tan lúcida i una memòria tan prodigiosa seguís aquesta mena d'evolució. Els darrers mesos la seva salut es va anar deteriorant i va caure en un patiment físic del qual la mort finalment el va alliberar. Per desig dels familiars, sobre el seu llit mortuori hi havia únicament una bandera catalana i un ram fet de plantes del camp (fulles de margalló, branques d'olivera, d'arboç, de bruc...). Dos símbols ben pertinents de les dues grans passions de la seva vida. Descansi en pau.

Text llegit per Josep Vigo i Bonada en el Ple del dia 27 de març de 2007

Enric Ras i Oliva

Enric Ras i Oliva va néixer a Tarragona el 23 de febrer del 1915, i va morir el 19 d'abril del 2007. Quant a la seva formació, va estudiar el batxillerat a Tarragona, i el revalidà a Barcelona el 1929. Va cursar la carrera d'enginyeria industrial a Barcelona, estudis que finalitzà el 1936, a l'edat de vint-i-un anys. Estudià també ciències exactes a la Universitat de Barcelona, estudis que finalitzà després de la Guerra Civil. Realitzà un curs de postgrau d'especialista metal·lògraf, i obtingué el número u en aquest curs. El 1960 li fou concedit el grau de doctor enginyer industrial.

Pel que fa a la tasca professional en el transcurs de la Guerra Civil, tingué ocasió de treballar a SAF3 (Suministros Aeronáuticos, fàbrica núm. 3), designació que adoptà la firma Construcciones Aeronáuticas, SA de Getafe en ésser traslladada a Reus. Des de l'any 1940 fins al 1942 fou enginyer en cap de l'oficina tècnica de Fibras Artificiales, SA (SAFA) a la seva fàbrica de Blanes. L'any 1942 ingressà a la firma AEG Ibérica de Electricidad, SA, primer com a enginyer en cap de l'oficina tècnica, i posteriorment fou nomenat gerent i director tècnic nacional. Simultàniament, en dues ocasions, li fou encarregada la direcció de la fàbrica de motors, transformadors i interruptors d'AEG Industrial, SA de Terrassa. Aquesta tasca dins el món industrial en el camp de l'electrotècnia la complementà amb una tasca acadèmica que, com que estava fonamentada en una experiència professional, li proporcionà una visió científica i aplicada, fet que li donà un gran prestigi professional, tant a l'empresa com a la universitat. D'ençà del 1956 fou membre de l'Asociación Electrotécnica Española (AEE). L'any 1975, aquesta associació el guardonà amb la Medalla d'Or al Mèrit Electrotècnic. Des de l'any 1979 fou vocal de la Junta Directiva nacional de l'AEE. El 1954, fou elegit secretari de l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya i reelegit fins al 1960. Continuà com a vocal de la Junta de l'Associació fins

que l'any 1986 fou elegit vicepresident segon, i el 1989, vicepresident primer. Dins l'Associació, el 1969 fou un dels fundadors del Centre de Perfeccionament de l'Enginyer (CPDE) i, el 1970, de la revista *Novatecnia*. Amb motiu de la creació de l'Institut d'Enginyers de Catalunya el 1981, fou nomenat per l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya un dels seus representants. El 1985 fou nomenat membre del Consell Assessor del Laboratori General d'Assaigs i Investigacions de la Generalitat.

En l'àmbit de la docència, paral·lelament a la tasca professional a l'empresa, el 1944 inicià una tasca acadèmica a l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona, on ha estat un professor de referència i un dels més reconeguts que ha tingut la UPC. Primer va ser professor de topografia i geodèsia fins al 1958, quan obtingué la Càtedra d'Electricitat, una tasca acadèmica que va exercir fins a la seva jubilació el 1985, any en què va ser nomenat catedràtic emèrit fins al 1992. Va editar cinc llibres de text: *Teoría de circuitos: Fundamentos* (1977), Boixareu Edicions; *Transformadores de potencia, de medida de protección* (1983), Boixareu Edicions; *Análisis de Fourier y cálculo operacional aplicados a la electrotecnia* (1979), Servei de Publicacions de l'ETSEIB; *Redes eléctricas y multipolos* (1980), Servei de Publicacions de l'ETSEIB i *Teoría de líneas eléctricas*, vol. 1 (1973) i 2 (1975), UPC. Uns llibres de text editats meticulosament i considerats uns clàssics en el camp de l'enginyeria elèctrica, que mereixeren l'any 1971 a la 4.ª Feria del Libro que l'Associació Nacional de Ingenieros Industriales, Agrupación de Bilbao, li concedís el Premio al Libro Técnico más Relevante «por el conjunto de la obra, que supone la más importante aportación en el campo de la técnica», i l'any 1976, la mateixa associació li atorgà el premi anual al llibre tècnic més rellevant per la publicació del llibre *Teoría de líneas eléctricas*.

També va publicar el *Diccionario conceptual de la electrotecnia: español-catalán-alemán*, Associació d'Enginyers Industrials i Boixareu Edicions (1992), i l'any 1996 el *Diccionario multilingüe de l'electrotècnia: català-espanyol-francès-anglès-alemany*, Associació d'Enginyers Industrials i Boixareu Edicions, i altres articles i reflexions, especialment sobre la docència i la professió dels enginyers industrials.

A part de la tasca docent, també va ocupar diferents càrrecs en la gestió acadèmica i universitària: va ser director del Departament d'Enginyeria Elèctrica (1972-1977); l'any 1977 fou nomenat vicerector d'Extensió Universitària de la Universitat Politècnica de Catalunya, càrrec que exercí fins al 1982, que fou designat vicerector de Relacions Interuniversitàries de la mateixa universitat fins al 1985, any de la seva jubilació. Des de la constitució del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC) el 1979, i també fins a la seva jubilació (1985), en fou un dels membres representants de la UPC.

Amb referència a l'activitat acadèmica i científica, l'any 1960 fou elegit acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. En fou director de la Sec-

ció 2 (Física, Química i Electrotècnia) de l'any 1969 fins al 1977. Fou vicepresident de l'Acadèmia des de l'any 1977 fins al 1980. L'any 1984 fou novament elegit director de la Secció 2, fins al 1987. L'any 1978 fou elegit membre agregat de l'Institut d'Estudis Catalans, i des de 1981, fou membre numerari. Fou responsable de l'IEC al Grup Interuniversitari d'Energia Solar. En crear-se el 1982 el Consell Científic i Tecnològic de la Generalitat, en fou nomenat vocal. Aquest Consell el designà president de la Subcomissió de Tecnologia, fins al 1991 per derogació del Consell. Ha estat membre del patronat gestor i posteriorment fundador (1986) de l'Institut Català de Tecnologia (ICT), membre del patronat gestor i posteriorment fundador (1986) de l'Institut Català d'Inspecció i Control Tècnic i membre de la Comissió de Seguiment del Conveni Generalitat de Catalunya-Institut d'Estudis Catalans (1989-1992), com a representant de l'IEC.

Ha rebut els premis i distincions següents: Medalla d'Or al Mèrit Electrotècnic, atorgada per l'Asociación Electrotécnica Española, el 15 de gener de 1975; Gran Creu de l'Ordre Civil d'Alfons X el Savi, atorgada pel rei, el 19 de juny de 1985; Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic, atorgada per la Generalitat de Catalunya, el 18 de novembre de 1986; Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1990); President d'Honor de l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya (1993) i Premi 150 Anys de l'Enginyeria Industrial a un enginyer industrial per la seva trajectòria professional, el 25 de maig de 2001.

Enric Ras sempre serà recordat per quaranta-una promocions d'enginyers industrials com un dels millors professors que han tingut, i, pels que l'han conegut, com un senyor, un senyor afable, compromès amb la ciència i la tecnologia, i amb la millora de la qualitat de la formació en el país.

Text llegit per Josep Amat i Girbau en el Ple del dia 11 de juny de 2007

Jordi Sarsanedas i Vives

El dia 16 de novembre passat moria a

Barcelona el nostre company Jordi Sarsanedas i Vives, membre emèrit de la nostra Secció Filològica i un dels escriptors catalans més importants de la segona meitat del segle xx.

Jordi Sarsanedas va néixer a Barcelona, a l'esquerra de l'Eixample, el dia 3 de setembre de 1924. A la seva mort, doncs, Jordi Sarsanedas feia poc que havia complert els vuitanta-dos anys. En uns dels seus mites, els dels americans, Sarsanedas ens parla dels seus orígens: «En principi [ens diu] la meua gent és de la plana de Vic. O més ben dit, guillers [és a dir, de les Guilleríes] que han anat pujant el Ter teixint i morint». Després, en unes declaracions, completa aquesta notícia: «la família paterna, exactament, ve d'Osor, on encara hi ha la casa de Can Sarsanedas. Però l'avi ja va néixer a Roda de Ter». I des d'allí, els Sarsanedas ja no van anar més amunt, sinó que, com tanta i tanta gent, van baixar a Barcelona, on ja va néixer el seu pare, que es deia Ramon Sarsanedas i Oriol. Pel que fa a l'avi matern, és a dir, l'avi Vives, era de l'Alt Camp i de jove també va fer cap a Barcelona, on es va instal·lar. Jordi Sarsanedas, doncs, era un barceloní de segona generació, cosa que vol dir un barceloní de cap a peus, pels quatre costats.

Jordi Sarsanedas va ser un lector precoç, i poetes com Josep Carner, Salvat-Papasseit i Josep Maria de Sagarra li van ser familiars molt aviat. Però va venir la guerra de 1936 i Jordi Sarsanedas, gairebé es podria dir inevitablement, no va deixar de patir-ne els efectes, encara que, en el seu cas, sense dramatisme i sense conseqüències funestes. Les circumstàncies que es van produir al nostre país després de l'inici de la guerra van fer que la família Sarsanedas s'expatriés i anés a residir a França. Van ser quatre anys de residència en aquest país, durant els quals el noi Sarsanedas va continuar els seus estudis amb una certa normalitat, i que van representar un sòlid inici en el coneixement de la llengua francesa i de la seva cultura. De tornada a Barcelona, l'any 1941, Sarsanedas hi

va acabar el batxillerat francès, que havia començat a França. Després va seguir cursos de llicenciatura i va obtenir el títol a Tolosa de Llenguadoc. I havent acabat els estudis al Liceu Francès de Barcelona, va passar de ser-ne alumne a ser-ne professor. I no solament del Liceu Francès sinó també de l'Institut Francès, aleshores dirigit pel geògraf Pierre Deffontaines, situat al local de la Gran Via, on tenien lloc els famosos cursos del vespre, que en aquella època van tenir una significació i una influència molt especials. De fet, som molts els de la meua generació que la primera coneixença que tenim de Jordi Sarsanedas ve d'aquells cursos realment memorables. Fins i tot els qui no érem alumnes seus, com ara jo mateix, ja sabíem que aquell jove professor autòcton, de gran estatura, amb l'aire potser una mica absent, era un escriptor català qualificat. Potser més exactament, sabíem, malgrat la desinformació general, que *monsieur* Sarsanedas era una figura significada d'aquell moviment de represa de les nostres lletres que aleshores ja començava a sortir de les catacumbes i agafar un relleu digne de consideració.

El primer recull de poemes de Jordi Sarsanedas, amb el qual es va donar a conèixer, *A trent de sorra*, va aparèixer l'any 1948, el mateix any en què se'n va anar a Escòcia, a explicar llengua i literatura catalanes a la Universitat de Glasgow. Aquell primer llibre de poemes, *A trent de sorra*, li va ser publicat per Antoni Ribera, en una edició semiclandestina, fet, naturalment, que en restringia la difusió, però que ja va situar Jordi Sarsanedas com un dels poetes més notables de les noves generacions, com ho demostra el fet que, al cap de tres anys, Joan Triadú ja va incloure tres d'aquells poemes en la seva cèlebre i polèmica antologia de l'any 1951, que va venir a fer el punt de la poesia catalana al tombant del mig segle. Els poemes següents de Jordi Sarsanedas apareixen l'any 1952 en el llibre *Vuit poetes*, que, com diu el títol, és una obra colectiva: els altres set poetes (de fet, sis poetes i una poetessa) són Joan Triadú, Rosa Leveroni, Josep Romeu i Figueras, Joan Barat, Salvador Espriu, Joan Perucho i Josep Palau i Fabre. L'any 1954 guanya el Premi Óssa Menor, que ve a ser el precedent del Carles Riba actual, amb el llibre de poemes *La Rambla de les Flors*, que molts consideren el seu llibre de poesia més significatiu, i que conté, certament, un dels seus poemes més representatius, «Petit monument a Joan Salvat-Papasseit», un dels poetes per qui Sarsanedas sentia una devoció especial, que es pot dir que ja li venia de la infantesa, car els poemes de Salvat ja formaven part de la biblioteca paterna. Va aparèixer després el breu opuscle *Algunes preguntes, algunes respostes*, a la col·lecció «La Font de les Tortugues», de Palma de Mallorca, i cloent, o mig cloent, aquest primer cicle de l'obra poètica de Jordi Sarsanedas, *Postals d'Itàlia*, llibre escrit efectivament a Itàlia, on Sarsanedas va fer una estada de tres anys i va exercir unes activitats que no tenien relació amb el món de les lletres però que no van deixar de ser-li intel·lectualment profitoses. Tots aquests reculls de poemes, més alguns d'altres,

inevitablement esparsos, van ser recollits l'any 1989 al volum *Fins a un cert punt*, que aplegava doncs, tota l'obra poètica de Sarsanedas fins aquell moment. Però, contra el que ha pogut semblar, la veu de Sarsanedas encara no s'havia extingit en el camp de la poesia. Tres reculls de poemes apareguts en els darrers anys, *Cor meu, el món*, *L'enlluernament, al cap del carrer* i *Com una tornada, sí* (tres títols que tenen en comú que contenen una coma), coronen esplèndidament l'obra poètica de Jordi Sarsanedas. Es podria afirmar que entre aquests tres llibres no sembla haver-hi cap solució de continuïtat. Tots ells sense cap pròleg ni justificació ens apareixen com una mena de contínuum poètic que només el ritme de creació i publicació ha dividit en tres reculls. D'aquest tríptic caldria destacar un mot, o més aviat un concepte que un mot, diríem el de la llum.

Jordi Sarsanedas havia declarat en alguna ocasió que no havia obert mai botiga de poeta, ni de poeta ni d'escriptor. Volia dir, segurament, que la seva producció literària era poc regular, més aviat intermitent. Però el fet és que molt aviat es consagrà no solament com a poeta sinó també com a prosista, com a narrador. Com és ben sabut, la consagració li vingué amb *Mites*, un recull de narracions que tot seguit fou saludat com una obra excepcional, com una fita de la narrativa catalana del segle xx, per diversos crítics i comentaristes exigents, com Salvador Espriu i Joan Triadú, entre molts més, i al cap de cinquanta anys de la seva aparició (el 1954, després d'haver obtingut el Premi Víctor Català de l'any anterior), els *Mites* de Jordi Sarsanedas han confirmat els averanys a què es van arriscar els seus avaladors. Avui, per a molts, Jordi Sarsanedas és essencialment un poeta. Per a d'altres, en canvi, és l'autor dels *Mites*. Una cosa no exclou l'altra. Es tracta d'afirmacions que, més que no pas complementàries, s'interfereixen l'una amb l'altra, i en ve a resultar una afirmació única, més rica i més plena de sentit. De fet, abans dels *Mites*, Sarsanedas ja havia publicat un relat breu, que té un títol fascinant, *Contra la nit d'Oboixangó*, que ha estat, naturalment, repetidament reeditat. A més, en la primera edició de *Mites*, l'any 1954, en un d'aquells volumets de la «Biblioteca Selecta», s'inclouïen, per exigències editorials, unes altres narracions deslligades dels *Mites*, entre les quals caldria destacar, potser, «Un diumenge a Clarena», el quasi conte anglès «Alè i síndria» i, sobretot, un altre relat antològic, «Dues noies». Tots els contes de Jordi Sarsanedas (llevat dels contes infantils) van ser aplegats, l'any 1994, en un volum de la col·lecció «Les Millors Obres de la Literatura Catalana», titulat, simplement, *Contes 1947-1969*, que inclouïa, per tant, els relats dels reculls *Plou i fa sol* i *El balcó*. Escau de precisar que formaven part d'aquest darrer recull els relats «No jugo», que havia aparegut abans en l'obra col·lectiva *Els set pecats capitals* en homenatge a Víctor Català; «La proesa de Ritter Hans von Altenberg», aparegut a mitjan anys cinquanta en una col·lecció singular que es deia «Els Autors de l'Ocell de Paper», i «Vaig perdre una bala i aleshores van passar moltes coses més»,

aparegut primer a les pàgines de la revista *Cavall Fort*. Sarsanedas és autor també de dues novel·les, *El martell*, potser la més discutida de les seves obres, i *La noia a la sorra*, amb la qual va guanyar el Premi Josep Pla l'any 1980. Diversos contes infantils, signats sovint amb pseudònim i publicats especialment a la revista *Tretzevents*, completen l'obra narrativa de Jordi Sarsanedas. Però cal afegir-hi, encara, el seu darrer recull de contes, *Una discreta venjança*, l'aparició del qual, ara fa tot just un any, va ser saludada amb entusiasme per tota la crítica.

La producció literària de Jordi Sarsanedas es completa encara amb altres textos, com la seva participació en l'obra col·lectiva *Cita de narradors*, amb Josep M. Espinàs, Manuel de Pedrolo, Joan Perucho i Maria Aurèlia Capmany, que l'any 1957 (ara farà cinquanta anys!) va guanyar el Premi Josep Ixart; el recull *Paraules per a unes imatges*, que és el conjunt de textos apareguts a *Serra d'Or* i amb els quals glossava aquelles portades de les revistes que consistien en la reproducció d'una obra d'art; les traduccions, del francès i de l'italià, i, finalment, la traducció de poesies del català al francès.

De fet, Sarsanedas podia afirmar amb tota la raó que ell no havia obert botiga d'escriptor. Hauria estat una botiga massa desatesa, perquè una bona part del temps de Jordi Sarsanedas se'n va anar en activitats que eren, certament, les pròpies d'un servidor de la cultura però que no es dedicaven precisament a la creació literària. En primer lloc, la docència, durant molts anys, al Liceu Francès, a l'Institut Francès i a l'Escola Aula; la seva participació en la famosa Agrupació Dramàtica de Barcelona, en què va dirigir *Cruma*, de Pedrolo, i la primera representació de *Primera història d'Esther*, de Salvador Espriu, en la qual ell mateix va interpretar el paper d'Altíssim, una interpretació sobirana que els qui assistírem a la funció no oblidarem mai; la seva intervenció en aquella fabulosa aventura que es deia Edigsa, que els anys seixanta es va atrevir a editar discos en català, i, finalment, la seva dedicació professional, com a redactor en cap de la revista *Serra d'Or* des de 1964 fins a la seva jubilació. I, encara, va presidir el Pen Club Català, va ser el degà de la Institució de les Lletres Catalanes i va presidir també, durant dos mandats, la Junta Directiva de l'Ateneu Barcelonès. I és molt plaent de dir que la seva extraordinària trajectòria de creador literari i de servidor de la cultura i del seu país li ha estat reconeguda amb el Premi d'Honor Jaume I, la Lletra d'Or, la Creu de Sant Jordi i, l'any 1994, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Jordi Sarsanedas va ser un mestre de la paraula en el sentit més ampli, més extens i més complet del terme. A propòsit de la seva obra literària hi havia qui el volia relacionar amb el Noucentisme, qui amb el Surrealisme. Ell es plaïa a dir que es considerava un postnoucentista, per la voluntat de tractar la llengua d'una manera artística, amb la màxima exigència, i també, al mateix temps, postsurrealista, per la llibertat que reivindicava.

va per a la imaginació. D'altra banda, Jordi Sarsanedas, bon barceloní, em deia una vegada que s'insurgia quan sentia a dir que a Barcelona tothom parla tan malament. Si algú podia insurgir-se contra aquesta generalització era certament ell, que, amb la seva veu greu i modulada, era, al costat d'un mestre de la paraula escrita, un mestre de la paraula parlada.

L'any 1991, Jordi Sarsanedas va ser elegit membre numerari de la Secció Filològica del nostre Institut, pels seus mèrits com a escriptor, i com a escriptor que té la convicció que el llenguatge és alguna cosa més que un mer mitjà de comunicació. Com diu el nostre president, Joan Martí, en l'article que li va dedicar a les pàgines de *l'Avui*, en les sessions acadèmiques, a les quals assistia amb regularitat, discutia amb una serenor que no exclouïa la passió pels problemes lèxics i gramaticals que s'hi plantejaven. Efectivament, la serenor i la passió, que poden semblar qualitats oposades, però que és veritat que no són pas excloents, eren dues de les característiques del nostre estimat company. La malaltia s'hi va rabejar amb crueltat, i els seus últims temps foren realment penosos. Els que l'hem conegut i estimat, certament, no l'oblidarem. Però, en una altra dimensió, no sembla gens arriscat de profetitzar que l'obra literària que ens ha deixat, els seus poemes i les seves narracions, amb el pas dels anys es confirmaran, cada vegada amb més força, com una gran obra literària, una de les més sobresortints de la literatura catalana de la segona meitat del segle xx.

Text llegit per Albert Jané en el Ple del dia 18 de desembre de 2006

Josep M. Puig i Salellas

(12.02.1924 - 27.05.2007)

Vaig conèixer Josep M. Puig i Salellas quan era acabat d'arribar a Barcelona l'any 1970 per fer-se càrrec de la notaria que va mantenir fins a la seva jubilació. Després he coincidit amb ell de manera repetida en altres àmbits jurídics, però vull explicar ara com era Puig en els aspectes que jo conec millor, que són els relatius al dret civil català.

En el moment en què va arribar a Barcelona, provenint de la seva notaria a Tarragona, s'ajuntaven en l'àmbit jurídic dos fets importantíssims: el II Congrés Jurídic Català i el Seminari de la Càtedra Duran i Bas. Puig va contribuir als dos esdeveniments de manera entusiasta i amb tota l'autoritat que ja tenia i va seguir tenint fins poc abans de morir.

Puig va ser un important valedor del dret català, i va assistir com a expert a totes aquelles reunions, jornades i seminaris que es convocaben en aquella època en àmbits universitaris i no universitaris, seguint una tradició molt notarial, ja que cal no oblidar que la *Compilació del dret civil* de 1960 va ser obra de rellevants notaris: Roca Sastre, Faus Esteve, Figa Faura, als quals Puig i Salellas va saber succeir. El recordo a les jornades de Jaca, també als inicis dels setanta, discutint qüestions tan rellevants com el veïnatge civil i sostenint postures obertes enfront de les d'altres prestigiosos juristes, com el mateix Lacruz. El recordo dient-me que s'havia de tenir en compte que els llocs que rebem emigrants d'altres parts d'Espanya tenim un concepte molt diferent dels que els envien, que volen que es mantingui el veïnatge civil d'origen malgrat la manca de permanència i d'arrelament. Puig tenia certes coses molt clares i no es limitava al coneixement del dret civil. En el seu currículum es pot comprovar aquest abast dels seus coneixements i de la seva activitat: membre de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona i de la

Caixa d'Estalvis i Pensions; acadèmic de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya i de la de Ciències Econòmiques i Financeres; membre de l'IEC; historiador, capaç d'escriure una fascinant història de la seva família, etc. Puig encara rep una formació plural, en un sentit més dinovesc, i l'aplica a la seva vida, fet que el portarà a ser un gran senyor de Can Salellas i un gran senyor jurista.

Puig és conegut sobretot per la seva dedicació al dret civil català, que el va portar a ser membre molt actiu del Seminari de la Càtedra Duran i Bas durant tots els anys setanta i a fer-se professor de la Facultat de Dret de la UB, amb el catedràtic López Jacoiste. Però no s'ha d'oblidar que també fou un gran especialista en dret públic, sobretot en els aspectes autonòmics, com es demostra en la seva darrera lliçó sobre Prat de la Riba per a l'IEC. Conseller àulic de presidents i conseller efectiu en la Comissió Jurídica Assessora, on hi vaig coincidir en els darrers vuit anys de la nostra pertinença a aquest organisme com a membres de la Comissió Permanent, ell deia que no sabia dret públic, però les seves opinions no podien deixar de ser escoltades i quants cops deia que els de dret privat, com érem ell i jo, teníem criteris per a resoldre el que, alguns cops, els especialistes de dret públic discutien sense posar-se d'acord.

Personalment, jo li dec algunes coses: per començar, el consell sobre el nom que jo havia d'usar en els meus treballs; ho recordo perfectament. A Jaca em va insinuar que jo havia d'usar el nom d'Encarna Roca perquè se'm conegués millor, i jo ho vaig acceptar. Passant per la meua pertinença a la Comissió Permanent de la Jurídica Assessora o la presentació, juntament amb Josep M. Vilaseca, com a candidata a l'IEC. I no parlem de la seva etapa com a president del Consell Social de la UB, que va coincidir amb el rectorat de Josep M. Bricall, del qual jo era vicerectora i secretària general. Les discrepàncies amb un poder polític, al qual ell era més proper, no van impedir que tingués sempre una actuació impecable en relació amb els interessos de la universitat que ell representava, donant un exemple d'independència que demostrava la seva qualitat personal.

Puig passarà a la història d'aquest país com un notari avançat i implicat en el mateix país, que potser en algunes coses no l'ha tractat prou bé. Però això passa sempre.

Valgui aquest record afectuós i potser massa ràpid del que va ser la vida d'una persona honesta, independent i, sobretot, intel·ligent.

Text llegit per Encarna Roca en el Ple del dia 11 de juny de 2007

Membres corresponents

SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Marcel Durliat

(1917 - 26.12.2006)

Marcel Durliat va néixer el 1917 i ha

mort el 26 de desembre del 2006. Va ser elegit membre corresponent de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans l'any 1964. Era membre corresponent de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres de l'Institut de France. Va ser professor a l'Institut Aragó de Perpinyà i conservador del mobiliari històric dels Pirineus orientals abans d'esdevenir primer *maître de conférences* i més tard catedràtic d'Història de l'Art Medieval de la Universitat de Tolosa de Llenguadoc, després de llegir la seva tesi doctoral sobre l'art al regne de Mallorca, el 1962. Durliat va tenir una activitat destacada com a membre de la Comissió Superior dels Monuments Històrics de França. El 2004 va publicar a Loda (Lourdes) uns records de la seva infància i adolescència a càrrec de Madeleine Durliat.

Marcel Durliat ha estat un referent per als estudis d'història de l'art medieval de Catalunya i un dels principals introductors de l'art català en la bibliografia internacional. Durliat és conegut a casa nostra sobretot pels estudis sobre l'art rossellonès i especialment per l'ordenació que va fer del patrimoni del Rosselló. Un llibre seu sobre la pintura, publicat el 1954, va acompanyar una sèrie de volums sobre l'escultura romànica del Rosselló (1948-1954), als quals se'n va afegir un sobre la Cerdanya el 1957. D'aquests treballs, en va sorgir el 1958 un llibre esdevingut un veritable manual sobre l'art romànic al Rosselló, pu-

blicat en el marc de la prestigiosa col·lecció «Zodiaque», editada per l'abadia de Borgonya la Pierre-qui-Vire (4a edició, 1986). Les Publicacions de l'Abadia de Montserrat en van encarregar la traducció segons la segona edició del 1964 a Antoni Dalmau i Ribalta, i la van publicar el 1973 amb fotografies de Pau Barceló.

L'activitat de Durliat va ser molt efectiva en la defensa del patrimoni rossellonès, pel qual va lluitar amb intensitat. Un exemple que és bo de recordar és la tasca de recuperació de les pintures murals romàniques de l'església de Casesnoves, prop d'Illa, descobertes pel mateix Durliat el novembre de 1953. Un conjunt inèdit aleshores i molt important, amb un pantocràtor, els símbols dels evangelistes, l'anunciació, la visitació, l'epifania, la majestat de la Mare de Déu i la crucifixió. El 22 de març i l'1 d'abril del 1954, les pintures eren arrencades i venudes clandestinament per 300.000 francs d'aleshores. L'article de denúncia que Durliat va escriure al diari *L'Indépendent* de Perpinyà va portar a la renúncia de l'alcalde, principal responsable del delictes. Alguns panells havien estat adquirits per l'industrial suís Werner Abegg, d'altres van aparèixer el 1978 en un museu de Ginebra. L'afer féu molt de soroll durant anys i era una espina clavada al cor dels catalans del Nord; les pintures van tornar el 1997 i ara es poden veure al Centre d'Art Religios d'Illa.

D'episodis com aquest n'hauria pogut recordar d'altres. Durliat també va ser fundador de les Jornades d'Estudis Romànics de Sant Miquel de Cuixà que, després de trenta anys, es continuen celebrant i publicant cada juliol a l'abadia del Conflent.

El defensor del patrimoni rossellonès i estudiós de l'art medieval català era però un francès d'esperit molt jacobí. Per això, a vegades s'ha criticat en els ambients independentistes més erudits l'esperit segregacionista en relació amb la unitat mediterrània de l'art català que apareixia com a trama de fons de la seva tesi sobre l'art del regne de Mallorca, que portava el subtítol *Els inicis de l'art gòtic al Rosselló, a la Cerdanya i a les Balears*. Val a dir que és una tesi important i plena de novetats; dedicada al mestre de Durliat, Elie Lambert, la tesi, elaborada en el marc del CNRS francès, va ser publicada el 1962 per l'editor Privat de Tolosa i traduïda al català molt ràpidament. A la introducció, Durliat definia el Rosselló com una «province dont le destin a toujours été plus ou moins lié à celui de la France»; un punt de vista que el cèlebre historiador de l'art va desenvolupar el mateix 1962 en la petita *Histoire du Roussillon*, volum número 1.020 de la molt llegida col·lecció per a estudiants «Que sais-je?».

Més enllà de Catalunya, Marcel Durliat ha destacat per les seves obres de síntesi. La llista en seria molt llarga, des de *L'art roman en Espagne* del 1962, amb fotografies de Jean Dieuzaide, fins als seus llibres més llegits de la col·lecció de gran format i de referència de l'editor Mazenod (ara Citadelles): *L'art roman* (París, 1982) i el que el precedeix cronològicament, *Des barbares à l'an mil* (París, 1985).

Marcel Durliat creia en la coherència global de la teoria artística dels camins de peregrinació cap a Santiago de Compostella en l'època romànica i va prendre sovint posició sobre el tema després de grans mestres del passat com Émile Mâle o Manuel Gómez Moreno. El seu punt de vista ha estat desplegat en nombrosos estudis i recollit en una de les seves últimes publicacions: *La sculpture romane de la route de Saint-Jacques de Compostelle* (Mont-de-Marsan, 1990).

Per acabar aquest breu record d'un historiador de l'art que jo ja havia conegut molt bé des de la meua època d'estudiant, que em va aconsellar sovint en la meua etapa de formació, i que vaig tenir com a membre del tribunal de tesi doctoral a la Sorbona, m'atreveixo a dir que a vegades he pensat que Durliat ha tingut més influència en l'àmbit hispànic que no pas en el francès i no només per la seva especialitat geogràfica d'estudi, sinó perquè moltes generacions d'estudiants peninsulars s'han format llegint la seva *Introducción al arte medieval en Occidente*, publicada en format de butxaca a Madrid, als «Cuadernos Arte Càtedra», el 1979; un llibre escrit amb gran capacitat de síntesi, en el qual sempre he trobat a faltar la conclusió i del qual els estudiants francesos no han disposat per haver-se publicat en castellà.

Junt amb aquest llibre, per a qui vulgui conèixer breument el pensament de Durliat en el seu camp de predilecció, l'art romànic, recomano la lectura de la llarga veu «Roman, art» (art romànic) de l'*Encyclopaedia Universalis* (vol. 16, París, 1985, p. 46-67). Marcel Durliat hi defineix el romànic com un veritable estil que posseeix una profunda unitat i un dinamisme propi. L'art romànic seria, segons ell, el primer gran estil artístic de l'Occident cristià.

Text llegit per Xavier Barral i Altet en el Ple del dia 29 de gener 2007

Iuri Nicolàievitx Verxinin

(1932 - 25.07.2006)

La nota necrològica següent es va llegir en aquest Ple del curs 2006-2007 tot i que Iuri Nicolàievitx Verxinin va morir durant el curs anterior.

El 25 de juliol de 2006 va morir Iuri Nicolàievitx Verxinin, membre corresponent de la nostra Secció de Ciències i Tecnologia (1992). Verxinin era un reconegut físic rus, premi estatal de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques (1970) i membre corresponent de la Acadèmia de Ciències Russa.

La seva carrera professional va començar com a enginyer i cap del laboratori de formigons electrotècnics de les plantes de ciment de Novosibirsk, i va estar sempre lligada a la millora de diferents processos de producció.

Va ser vicedirector de l'Institut d'Energia de Sibèria i director estatal de l'Institut d'Energia Elèctrica de Moscou (1979-1985). Posteriorment va exercir de director del Laboratori d'Electrofísica dels Dielèctrics, de l'Institut d'Electrofísica de l'Acadèmia de Ciències de l'URSS, de la Divisió dels Urals, a Ekaterinburg, i de membre de la presidència d'aquesta Divisió.

Verxinin va ser molt conegut internacionalment en el camp de la física de l'electricitat i de les tècniques d'alta tensió. Autor de més de cent setanta publicacions, entre les quals destaquen el manual *Fonaments físics de la tècnica de l'alta tensió elèctrica* (1992) i les monografies *Ruptura elèctrica dels dielèctrics* (1968) i *Processos electro-tèrmics i de detonació en la ruptura elèctrica dels dielèctrics sòlids* (2000). Darrerament, Verxinin i els seus col·laboradors es dedicaven a l'estudi dels processos electrofísics en

matèria condensada i de llur aplicació a micromotors de retropropulsió polsada per a coets espacials.

Persona molt estimada pels seus alumnes, el gener de 2006 tingué lloc a Novosibirsk una conferència en reconeixement a la seva personalitat científica. Verxinin era també un bon músic i un bon esportista.

A la dècada dels anys vuitanta, Enric Casassas i Manuel Font i Altaba, membres de la Secció de Ciències, van iniciar diferents accions per a establir relacions entre l'Acadèmia de Ciències de l'URSS i l'Institut d'Estudis Catalans. Amb aquest objectiu van viatjar a Rússia i varen obtenir diversos convenis de col·laboració amb alguns dels centres de l'Acadèmia de Ciències de l'URSS, com l'Institut de Cristal·lografia de Moscou i els pertanyents a la Divisió dels Urals. El 4 de desembre de 1989, en aquesta mateixa Sala Prat de la Riba, Iuri N. Verxinin va llegir una conferència [«Descàrrega per impulsos en els dielèctrics sòlids», *Butlletí de la Societat Catalana de Ciències*, vol. 12, núm. 2 (1991), p. 533-556] amb motiu de la visita realitzada a Barcelona per a la signatura del conveni de col·laboració entre l'IEC i la mencionada Divisió dels Urals de l'Acadèmia de Ciències de l'URSS. El juny de 1990 es va dur a terme a Barcelona el primer seminari catalanosoviètic sobre estructura i propietats físiques dels cristalls, aquí a l'Institut, fruit del conveni de l'IEC amb l'Institut de Cristal·lografia de Moscou. El juny de l'any següent tingué lloc un segon seminari, a Rússia, sobre el mateix tema, en què participà, formant part de la delegació catalana, Enric Casassas [les actes d'aquests dos seminaris han estat publicades a *Butlletí de la Societat Catalana de Ciències*, vol. 12, núm. 2 (1991); vol. 13, núm. 1 (1992)]. Aquest segon seminari, el qual tingué lloc en un vaixell que feia la ruta turística al llarg dels canals que lliguen Moscou amb la mar Bàltica i el riu Volga, esperonà Casassas a escriure una bellíssima crònica, que ha estat recentment publicada per Edicions Tres i Quatre, de València (*Rússia: quatre trossets de guia*, 2006).

Precisament en aquesta obra, concretament a la pàgina 74, hi ha un passatge en què Casassas rememora la seva primera visita a Verxinin: «...als ports de la mar Blanca, on el nostre amic Verxinin, el gestor del Consorci Industrial (Científicotècnic) del Gran Ural, aquell amb qui l'IEC signà els primers convenis, el que ens ha portat pels Urals amunt i avall, de Txeliàbinsk i Miass a Pervouralsk passant per les fonderies de Kassli, el que ens ha portat de Sivtivkar a la tundra de més al nord, a cavall d'helicòpter, el que ens ha dut al llac Baikal i a les tavernes uzbeques d'Irkutsk, on visitarem el museu dels desembristes, el que toca el piano, efectista i romàntic com algun professional que hem tingut oportunitat de conèixer en altre temps, diguem el Juli Pons tan ascètic en contrast amb Verxinin tot ell vitalisme, tot ell empena...».

No cal dir que Iuri Verxinin i Enric Casassas es corresponien amb una gran amistat i això comportà que Verxinin sempre fes valer amb orgull la seva condició de membre corresponent del nostre Institut. Per això, avui, li dediquem un record emocionat.

Text redactat per Salvador Alegret, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, a partir d'unes notes facilitades per Borís P. Sobolev, membre corresponent de la mateixa Secció

Nòmina de membres

Membres numeraris i emèrits

Joaquim Agulló i Batlle
 Salvador Alegret i Sanromà
 Josep Amat i Girbau
 Gabriel Amengual Coll
 Manuel Ardit i Lucas
 Joan A. Argenter i Giralt
 Enric Argullol i Murgadas
 Francesc Asensi i Botet
 Antoni M. Badia i Margarit
 Albert Balcells i González
 Damià Barceló i Cullerés
 Bartomeu Barceló i Pons
 Xavier Barral i Altet
 Heribert Barrera i Costa
 Carles Bas i Peired
 Joan Bastardas i Parera
 Pilar Bayer i Isant
 Joan Becat i Rajaut
 Xavier Bellés i Ros
 Jaume Bertranpetit i Busquets
 Oriol de Bolòs i Capdevila († 22.03.2007)
 Eduard Bonet i Guinó
 Josep M. Bricall i Masip
 Joan-F. Cabestany i Fort
 M. Teresa Cabré i Castellví
 Jaume Cabré i Fabré
 Jordi Carbonell i de Ballester
 Josep Carreras i Barnés
 Joaquim Casal i Fàbrega
 Alícia Casals i Gelpí
 Creu Casas i Sicart († 20.05.2007)
 Oriol Casassas i Simó
 Josep M. Casasús i Guri
 Jordi Castellanos Vila
 Manuel Castellet i Solanas
 Josep Castells i Guardiola
 Antoni Joan Colom i Cañellas
 Germà Colón Domènech
 Jacint Corbella i Corbella
 Jordi Corominas i Dulcet
 Jordi Cots i Moner
 Maria Josep Cuenca Ordinyana
 Núria de Dalmases i Balañà
 Josep M. Domènech i Mateu
 Eulàlia Duran i Grau
 Mercè Durfort i Coll
 Romà Escalas i Llimona
 Gregori (Francesc) Estrada i Gamissans
 Marta Estrada i Miyares
 Joan Estruch i Gibert
 Gaspar Feliu i Montfort
 Antoni Ferrando i Francès
 Gabriel Ferraté i Pascual
 Maria Teresa Ferrer i Mallol
 Ramon Folch i Guillèn
 Josep M. Font i Rius
 Francesc Fontbona i de Vallescar
 Màrius Foz i Sala
 Octavi Fullat i Genís
 Maria Dolors Garcia Ramon
 Lluís Garcia i Sevilla
 Jesús Andrés García Sevilla
 Joaquim Garriga i Riera
 Carles A. Gasòliba i Böhm

Josep Gifreu i Pinsach
Salvador Giner de San Julián
Emili Giralte i Raventós
Joan Girbau i Badó
Pilar González Duarte
Francesc Gonzàlez i Sastre
Josep González-Agàpito i Granell
Joaquim Gosálbez i Noguera
Carme Gràcia Beneyto
Albert Gras i Martí
Jordi Gras i Riera
Ricard Guerrero i Moreno
Enric Guinot i Rodríguez
Josep Guitart i Duran
Albert G. Hauf i Valls
Albert Jané i Riera
Lluís Jofre i Roca
Manuel Jorba i Jorba
David Jou i Mirabent
Ramon Lapiedra i Civera
Àngel Llàcer i Escorihuela
Josep Enric Llebot Rabagliati
Jordi Lleonart i Aliberas
Xavier Llimona i Pagès
Enric Lluch i Martín
Pere Lluís Font
Joaquim Mallafrè i Cavaldà
Isidor Marí i Mayans
Abel Mariné i Font
Joan Martí i Castell
Josep Martines Peres
Tomàs Martínez Romero
Andreu Mas-Colell
Josep Massot i Muntaner
Marc Mayer i Olivé
Concepció Mir i Curcó

Joan Francesc Mira i Casterà
Joan Miralles i Monserrat
Carles Miralles i Solà
Isidre Molas i Batllori
Joaquim Molas i Batllori
Aina Moll i Marquès
Tomàs de Montagut Estragués
Brauli Montoya Abat
Miquel de Moragas i Spà
Josep Moran i Ocerinjauregui
Anscari Manuel Mundó i Marcet
Joaquim Muns i Albuixech
Josep M. Muntaner i Pasqual
Gabriel Navarro Ortega
Jaume Pagès Fita
Josep M. Panareda i Clopés
Ramon Parés i Farràs
M. Àngels Pascual de Sans
Josep Perarnau i Espelt
Juli Peretó i Magraner
Manuel Pérez Saldanya
Joan Peytaví Deixona
Josep Piera i Rubio
Vicent Pitarch i Almela
Antoni Pladevall i Font
Lluís B. Polanco i Roig
Jaume Porta i Casanellas
Miquel Àngel Pradilla Cardona
Modest Prats i Domingo
Antoni Prevosti i Pelegrín
Josep M. Puig i Salellas († 26.05.2007)
Pere Puigdomènech i Rosell
Joaquim Rafel i Fontanals
Enric Ras i Oliva († 19.04.2007)
Salvador Reguant i Serra
Oriol Riba i Arderiu

Manuel Ribas i Piera
 Antoni Riera i Melis
 Santiago Riera i Tuèbols
 Gemma Rigau i Oliver
 Manuel Riu i Riu
 Pere Roca i Fabregat
 Encarna Roca i Trias
 Joan Rodés i Teixidor
 Joandomènec Ros i Aragonès
 Xavier Roselló Molinari
 Vicenç M. Rosselló i Verger
 Xavier Rubert de Ventós
 Joan Sanmartí i Grego
 Pere Santanach i Prat
 Jordi Sarsanedas i Vives († 16.11.2006)
 Mila Segarra i Neira
 Francesc Serra i Mestres
 Eva Serra i Puig
 Antoni Serra i Ramoneda
 David Serrat i Congost
 Antoni Simon i Tarrés
 Ramon Sistac i Vicén
 Joan Solà i Cortassa
 Carles Solà i Ferrando
 Joan Antoni Solans i Huguet
 Carlota Solé i Puig
 Narcís Soler i Masferrer
 Rolf Tarrach Siegel
 Jaume Terradas i Serra
 Josep-Maria Terricabras i Nogueras
 Ricard Torrents i Bertrana
 Joan Triadú i Font
 Josep Vallverdú i Aixalà
 Francesc Vallverdú Canes
 Josep Vaquer i Timoner
 Joan Veny i Clar
 Pere Verdaguer i Juanola
 Joan Vernet i Ginés
 Josep Vigo i Bonada
 Joan Vilà-Valentí
 Mariàngela Vilallonga Vives
 Miquel Vilardell i Tarrés

Membres corresponents

Cosme Aguiló Adrover
 Géza Alföldy
 Josep Amengual i Batle
 Ramon Amigó i Anglès
 Robert Archer
 Thomas Noël Bisson
 Dolors Bramon i Planas
 Robert I. Burns
 Rafael Caria
 Michel Contini
 Jordi Joaquim Costa i Costa
 Michel Delseny
 Marcel Durliat († 26.12.2006)
 Georges Fabre
 Kálmán Faluba
 Paul Freedman
 Joan Genescà i Llongueras
 Evarist Giné i Masdeu
 Joseph Gulsoy
 Gonzalo Halffter Salas
 Jocelyn N. Hillgarth
 Rita Lejeune Dehousse

Giovanni Lilliu
Gabriel Llompart i Moragues
Antoni Lloret i Orriols
Joan F. López Casasnovas
Helmut Lüdtke
Henry de Lumley-Woodyear
Adélio A. S. C. Machado
Joan Massagué i Solé
Federico Mayor Zaragoza
Olimpio Musso
Bob de Nijs
Alexandre Olivar i Daydí
José Antonio Pascual Rodríguez
Àngel Pellicer i Garrido
Norberto Piccinini
F. Xavier Pi-Sunyer
Josep Quer i Villanueva
Artur Quintana i Font

Jorge-Óscar Rabassa
Lídia Rabassa Areny
Philip D. Rasico
Enric Ribes i Marí
Claude Roux
Beatrice Schmid
Borís Pàvlovitx Sobolev
Robert B. Tate
Giuseppe Tavani
Antoni Torre
Jaume Truyols i Santonja
Joan Vallet de Goytisolo
Jill Rosemary Webster
Max W. Wheeler
Curt Wittlin
Alan Yates
Marie Claire Zimmermann
Michel Zimmermann

III. Les seccions

L'Institut d'Estudis Catalans està format per les cinc seccions següents: Secció Històrico-Arqueològica (SHA), Secció de Ciències Biològiques (SECCB), Secció de Ciències i Tecnologia (SECCT), Secció Filològica (SF) i Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS), integrades per membres numeraris, emèrits, supernumeraris i corresponents.

Els membres numeraris i els emèrits constitueixen el Ple de l'Institut, del qual també formen part els presidents de les societats filials.

Els membres numeraris són aquells que, elegits pel Ple, tenen tots els drets i les obligacions que estableixen els Estatuts. Els membres emèrits són aquells que, havent estat membres numeraris, per raó d'edat són exonerats de les obligacions corporatives.

Els membres corresponents col·laboren en les tasques científiques de l'Institut i no participen en els òrgans de govern.

<i>Seccions</i>	<i>Nombre de membres</i>		
	<i>Numeraris</i>	<i>Emèrits</i>	<i>Corresponents</i>
Secció Històrico-Arqueològica	26	11	16
Secció de Ciències Biològiques	23	8	8
Secció de Ciències i Tecnologia	27	8	8
Secció Filològica	26	11	24
Secció de Filosofia i Ciències Socials	20	14	1
Total	122	52	57

Secció Històrico-Arqueològica

Crònica

La Secció Històrico-Arqueològica ha dut a terme durant el curs 2006-2007 una sèrie d'activitats que queden resumides tal com segueix:

La Secció s'ha reunit durant el curs 2006-2007, com és habitual, en vuit sessions ordinàries de treball, les quals han tingut lloc els dies 18 d'octubre, 16 de novembre i 21 de desembre de 2006, i 15 de febrer, 15 de març, 19 d'abril, 17 de maig i 21 de juny de 2007, i en una sessió extraordinària, el 24 de maig de 2007, per a votar candidats a membre corresponent.

A més de les activitats de tràmit, execució i revisió d'acords, seguiment del pressupost, preparació de publicacions, etc., la Secció ha emès els informes que detallam a continuació:

Informes

La Secció ha emès quinze informes preceptius sobre els expedients de declaració com a bé cultural d'interès nacional (BCIN), sol·licitats a l'IEC per la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Informes d'expedient en la categoria de monument històric i el seu entorn de protecció (4)

Església de Sant Julià de l'Arboç, església de Sant Vicenç de Cabdella, monestir de Santes Creus, santuari de Lord.

Informes d'expedient en la categoria de delimitació d'entorn de protecció (9)

Finca Güell, Palau de Pedralbes, Col·legi Teresià de Barcelona, Casa Calvet, Casa Milà, Cooperativa Obrera Mataronina, Torres Figueres (Bellesguard), porta i tanca de la finca Miralles, conjunt històric de Peratallada.

Informes d'expedient en la categoria de monument històric (1)

Edificis de l'antiga ciutadella de Barcelona (Parlament de Catalunya).

Informes d'expedient en la categoria de conjunt històric (1)

Agrupació d'edificis del recinte fabril de Can Ricart.

Informe d'expedient en la categoria de zona arqueològica i entorn de protecció (1)

Coves prehistòriques del paratge del Reclau de Serinyà.

Escuts heràldics municipals dictaminats (11)

Alcarràs, Mediona, Portbou, Rupit i Pruit, l'Albi,¹ entitat municipal descentralitzada dels Muntells (del municipi

1. Aquest escut ja ha estat dictaminat anteriorment. Aquest curs el que s'ha fet és respondre les alegacions del grup municipal Tots fem l'Albi en contra de l'escut proposat i aprovat per l'IEC.

de Sant Jaume d'Enveja), comarca del Priorat, Solivella, l'Albagés, Castell de l'Areny, Palau-sator.

Banderes municipals dictaminades (16)

Bassella, Cànoves i Samalús, Dosrius, Lladurs, Puigpelat, Sant Pere de Vilamajor, la Torre de Fontaubella, Canovelles, Gerb (Os de Balaguer), Riudellots de la Selva, Amposta, Santa Maria de Martorelles, Castelló d'Empúries, el Masnou, Torrefarrera, Sant Vicenç dels Horts.

Convé recordar que l'IEC fa les funcions d'acadèmia catalana de la història per mitjà de la SHA, atès que la Generalitat li sotmet preceptivament la declaració i delimitació dels béns d'interès cultural nacional i els escuts i banderes municipals.

Preparació de la revista *Catalan*

Historical Review

Durant aquest curs, el senyor Albert Balcells, per encàrrec de la Secció, s'ha ocupat de reunir el material per al primer número de la revista *Catalan Historical Review*, que s'espera que surti l'any que ve, tant en versió electrònica com en paper, i que tindrà periodicitat anual. Publicarà estats de la qüestió de diferents temes per tal de donar més difusió a la tasca dels historiadors catalans. El senyor Balcells va ser nomenat per la Secció director de la revista, el Consell de Redacció de la qual estarà format pels senyors

Josep Massot, Francesc Fontbona, Josep Guitart, Tomàs de Montagut i Manuel Ardit. Tota la resta de membres de la Secció, inclosos els corresponents, formaran part del Consell Assessor de la revista. Els recursos econòmics destinats inicialment a l'oficina seran dedicats en la seva major part a l'edició de la revista.

Organització de les celebracions de l'Any Jaume I

Una altra de les ocupacions d'aquest curs ha estat l'organització dels congressos per tal de celebrar l'Any Jaume I. El primer congrés serà dedicat als aspectes institucionals i es farà a Barcelona, a l'IEC, entre el 31 de març i el 5 d'abril.

La Secció també ha avançat molt en la preparació del segon congrés, sobre la societat en temps de Jaume I, que serà organitzat a l'Aragó, per la Institución Fernando el Católico, i el tercer congrés, sobre l'Església en temps de Jaume I, que es farà a Lleida, amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, al setembre.

Participació en ponències de premis o borses

Aquest any, diversos membres de la Secció han estat ponents de diferents premis de l'Institut, tal com es detalla a continuació:

Els senyors Santiago Riera i Manuel Ardit i la senyora Concepció Mir han estat els ponents del Premi Jaume Vicens i Vives d'Història Contemporània. La per-

sona premiada ha estat Antoni Sánchez Carcelén per la proposta *Absolutisme i liberalisme a Lleida (1814-1828)*.

Els senyors Francesc Fontbona, Joaquim Garriga i Xavier Barral han estat els ponents del Premi Josep Pijoan d'Història de les Arts. La persona premiada ha estat Mariona Fernández Banqué pel treball *Salvador Gurri i Coromines (1749-1819): Un escultor entre segles*.

El senyor Joaquim Molas ha estat el ponent del Premi Mercè Rodoreda. La persona premiada ha estat Sílvia Mas Sañé per la proposta *Les novel·les de l'exili d'Avellí Artís-Gener*.

La ponència del Premi Jaume Sarrí d'Història del Solsonès ha estat formada per la senyora Eva Serra i els senyors Josep Massot (en representació de l'abadia de Montserrat), Gaspar Feliu i Antoni Pladevall. Han estat premiats la senyora Esther Miralles i Henares i el senyor Josep Porredon i Feliu pel treball *L'ànima de la muntanya: Història dels masos de Montpolí i Terrassola*.

El senyor Joaquim Molas ha estat ponent dels ajuts de la Fundació Mercè Rodoreda, els quals han estat concedits als tres treballs següents: Sílvia Aldavert i Sílvia Fornells, *Mercè Rodoreda i el viatge pel temps: Anàlisi comparativa amb les obres de Virginia Woolf o James Joyce*; Carme Arnau, *Recull de cartes de Mercè Rodoreda*; Francesca Romana Uccella, *Mercè Rodoreda, escriptora i amiga: Records personals*.

La senyora Maria Teresa Ferrer ha estat ponent de les borses d'estudi de la Generalitat de Catalunya, les quals han estat concedides als quatre treballs següents: Sophia Simon (Alemanya), *La identitat lingüística i cultural dels algueresos catalanoparlants*; M. Elisa Soldani (Itàlia), *Els homes de negoci italians a Barcelona durant la Guerra Civil catalana*; Stefano Torresi (Itàlia), *Llengua i identitat en la poesia catalana de la postguerra*; Matteo Vecchia (Itàlia), *Els anti-feixistes italians a Catalunya durant la Guerra Civil espanyola (1936-1939)*.

La ponència de la borsa d'estudi Ramon d'Alòs-Moner ha estat formada pels senyors Albert Balcells, Josep Massot i Ansari Manuel Mundó i la borsa ha estat atorgada a la senyora Pilar Arnau Segarra per la proposta *Repertori de narradors mallorquins a partir de la generació dels setanta (Arxiu biogràfic i bibliogràfic 1967-2007)*.

El senyor Albert Balcells ha estat ponent de la borsa d'estudi Eusko-Ikasuntza, que ha estat concedida al senyor Manuel López i Esteve per la proposta *Pere Bosch i Gimpera i Manuel de Irujo: l'Intent de reconstruir una legalitat republicana (1936-1939)*.

El senyor Massot ha estat ponent del Premi Internacional Catalònia, que enguany ha quedat desert.

Comissions i representacions

Els senyors Antoni Pladevall, Santiago Riera i Tuèbols, Narcís Soler, Eva Serra,

Anscari Manuel Mundó, Josep Guitart i Albert Balcells representen l'Institut en diversos patronats, ja esmentats altres anys.

El senyor Josep Guitart forma part, a més, del Comitè Científic de la Comissió Organitzadora del Centenari d'Empúries, promogut pel Museu d'Arqueologia de Catalunya.

El senyor Santiago Riera i Tuèbols forma part de la Comissió d'Investigació de l'Institut.

Els senyors Xavier Barral, Antoni Pladevall i Manuel Riu formen part de la Comissió Assessora del programa ARCAT.

El senyor Josep Massot forma part de la Comissió de Publicacions de l'IEC.

El senyor Albert Balcells forma part, com a representant de la Secció, de la Comissió Social de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Comissió Executiva del Centenari de l'IEC, que presideix el vicepresident segon de l'Institut, senyor Antoni Riera.

Els senyors Mundó i Guitart formen part del Patronat de la Biblioteca de Catalunya.

El senyor Albert Balcells és el director de l'Arxiu de l'IEC i és el representant de l'IEC al Patronat de la Casa Museu Prat de la Riba.

El senyor Josep Massot és el representant de la Secció a la comissió encarregada d'organitzar un homenatge al senyor Ramon Aramon i Serra, antic secretari general de l'IEC.

Cal destacar que tres membres de la Secció, els senyors Josep Massot i Joaquim Molas i la senyora Eulàlia Duran, són secretari, conservador i tesorera a l'Acadèmia de Bones Lletres.

Propostes a les autoritats

La Secció ha demanat informació al conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació sobre les actuacions a la necròpolis jueva medieval de les Roquetes (Tàrraga), ja que segons ha informat una associació d'arqueòlegs, i la premsa mateixa, sembla que no s'ha dut a terme l'estudi exhaustiu complet del jaciment perquè s'ha cedit a les pressions de diferents entitats jueves. Així, s'han aturat les investigacions i s'han enterrat les despulles al cementiri jueu de Collserola, atès que els preceptes religiosos jueus són contraris a la manipulació de les despulles humanes.

Actes acadèmics i activitats de la Secció Històrico-Arqueològica i dels seus membres

Actes acadèmics relacionats amb el Centenari de l'Institut

Els dies 1, 2 i 3 de febrer se celebrà a la Casa de Convalescència el simposi «Els països de parla catalana i Europa durant la darrera centúria» en el marc de les celebracions amb motiu del Centenari de l'IEC, coordinat pel senyor Balcells. Hi participaren científics de reconegut prestigi, entre els quals hi ha els membres de

la SHA següents: Francesc Fontbona, Jordi Castellanos, Romà Escalas, Santiago Riera i Tomàs de Montagut. Les actes del simposi ja han estat lliurades per a la publicació.

El dia 5 de març tingué lloc a la seu de l'IEC, en una sessió solemne, la presentació de l'obra *Història de l'Institut d'Estudis Catalans: De 1942 als temps recents*, d'Albert Balcells, Santiago Izquierdo i Enric Pujol, resultat d'un projecte finançat per la nostra Secció que ha quedat culminat en el moment més oportú. Foren els presentadors els senyors Josep Massot, Oriol Casassas, Josep González-Agàpito i l'autor Albert Balcells.

En una altra sessió solemne, el senyor Albert Balcells pronuncià la conferència «Cent anys de vida de l'Institut d'Estudis Catalans» el dia 18 de juny per commemorar la data de l'acord de creació de l'IEC. L'acte comptà amb la presència de l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu.

El dia 13 de novembre el senyor Albert Balcells pronuncià la conferència «Història de l'Institut d'Estudis Catalans» dins del cicle programat amb motiu de l'exposició itinerant del Centenari de l'IEC a Palma.

D'altra banda, el relat del senyor Albert Balcells sobre la història de l'Institut ha servit de fil conductor en el documental de televisió que commemora el Centenari.

La senyora Maria Teresa Ferrer, conjuntament amb els altres presidents de

Secció, ha publicat a *Serra d'Or* un article sobre l'activitat present de la SHA i un altre una mica més ampli per al catàleg de l'exposició del Centenari, catàleg en el qual han col·laborat el vicepresident Antoni Riera i els senyors Albert Balcells i Josep Massot, a més d'altres membres de la Secció.

Altres actes acadèmics

El dia 18 d'octubre tenen lloc tres presentacions per als membres de la Secció. La senyora Eva Serra informa sobre el Consell Nacional d'Arxius, el senyor Antoni Pladevall sobre el projecte de decret sobre la denominació, símbols i registre d'ens locals de Catalunya i la senyora M. Teresa Matas sobre les jornades científiques «1907: El paper de l'IEC en la construcció de la història de l'art i la restauració de monuments medievals a Catalunya i Europa».

El dia 16 de novembre el senyor Gaspar Feliu informa de les activitats de la Societat Catalana d'Estudis Històrics.

El senyor Francesc Fontbona presenta el llibre de Miquel Crusafont *Medalles commemoratives dels Països Catalans i de la Corona catalano-aragonesa: Segles XV-XX* el dia 21 de novembre.

El dia 18 de desembre té lloc a la Universitat Abat Oliba la presentació del llibre *El jurista Pere Albert i les Comemoracions*, del qual ha estat curador el senyor Tomàs de Montagut.

El senyor Eduard Feliu presenta un informe de la Societat Catalana d'Es-

tudis Hebraics per als membres de la Secció el dia 21 de desembre.

El dia 15 de febrer la senyora Eva Serra informa sobre l'estat de les investigacions del projecte que dirigeix, *Preparació per a l'edició dels llibres de matrícula de les insaculacions*.

La presidenta de la Secció presideix la presentació del volum XVII de la revista que publiquen els Amics de l'Art Romànic, *Lambard: Estudis d'art medieval*, el dia 19 de febrer a la sala d'actes del CSIC.

El dia 28 de febrer el senyor Josep Massot participa en la presentació del primer volum de *l'Epistolari grec*, d'Antoni Rubió i Lluch, recollit i anotat per Eusebi Ayensa, del qual és curador. L'acte està marcat per un gran èxit d'afluència.

El dia 2 de març el senyor Alexandre Olivar, membre corresponent de la SHA, pronuncia la conferència «La idiosincràsia de la litúrgia introduïda pels francs a la Catalunya Vella i la seva independència en l'adaptació», que organitza la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics en el marc de la celebració del Centenari de l'IEC.

La presidenta de la Secció, la senyora Maria Teresa Ferrer, presideix la presentació de l'obra *Les esglésies romàniques de la vall de Cardós*, que té lloc al Palau Moja el dia 12 de març. El senyor Cabestany hi intervé en representació de la resta d'autors.

El dia 15 de març el senyor Ansari Manuel Mundó fa una comunicació

per als membres de la Secció, «Novetats sobre el Santcríst atribuït a Miquel Àngel», en una reunió ordinària.

Els senyors Joan-F. Cabestany i Xavier Barral participen en les jornades científiques que organitzen els AAR els dies 23 i 24 de març, «1907: El paper de l'IEC en la història de l'art i en la restauració de monuments medievals a Catalunya i Europa», en el marc de la commemoració del Centenari de l'IEC.

El senyor Joaquim Molas participa en la sessió en memòria de Jordi Sarsanedas i Vives que organitzen la SF i la Fundació Mercè Rodoreda el dia 29 de març.

La senyora Maria Teresa Ferrer participa en la sessió de cloenda del congrés compartit «Ciència islàmica a Orient i Occident. Homenatge al professor J. M. Millàs Vallicrosa», per encàrrec del Consell Permanent de l'IEC, el 14 d'abril.

El 15 de maig el senyor Joan-F. Cabestany participa a la jornada «L'Estudi General de Lleida i l'art (segles XIV-XV)», que se celebra a Lleida.

Presentacions de llibres

El senyor Albert G. Hauf presentà, el dia 20 de juny, l'obra *Les quatre grans Cròniques*, vol. 1, *Llibre dels feits del rei En Jaume*, de Ferran Soldevila, edició revisada des del punt de vista filològic per Jordi Bruguera i des del punt de vista històric per Maria Teresa Ferrer. L'acte fou presidit per la senyora Ferrer.

Altres presentacions

El dia 20 de desembre el senyor Balcells participà en l'acte de presentació dels llibres *Guerra, economia i política a la Catalunya de l'alta edat moderna* i *Economia i pensament econòmic a la Catalunya de l'alta edat moderna (1520-1630)*, d'Oriol Junqueras i Vies, a la seu de l'IEC.

El dia 17 d'octubre, a la seu de l'IEC, els senyors Albert Balcells i Antoni Simon, a més del compilador, participaren a la presentació de l'obra *Els dietaris trobats (1939-1943)*, de Ferran Soldevila, editada i compilada per l'historiador i periodista Enric Pujol. Hi assistí el fill de Ferran Soldevila, Gerard Soldevila, que trobà aquests dietaris perduts i s'encarregà de fer-ne la transcripció. Presidí l'acte Maria Teresa Ferrer.

Premis i distincions

El senyor Joaquim Molas ha estat investit doctor *honoris causa* per la Universitat de Lleida el dia 11 de desembre de 2006.

Publicacions

BALCELLS, Albert; IZQUIERDO, Santiago; PUJOL, Enric. *Història de l'Institut d'Estudis Catalans*. Vol. II: *De 1942 als*

temps recents, 2006. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 72) *Repertori de manuscrits catalans (1620-1714)*. Vol. I: *Barcelona: Biblioteca de Catalunya*, 2006. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 71) [Compilació a cura de Maria Toldrà, sota la direcció d'Eulàlia Duran. Amb la col·laboració d'Anna Gudayol]

RUBIÓ I LLUGH, Antoni. *Epistolari grec*. Vol. I: *Anys 1880-1888*. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 69) [Correspondència recollida i anotada per Eusebi Ayensa i Prat]

MARTÍNEZ ROMERO, Tomàs. *Tòpics literaris, traducció medieval i tradició romànica*. [Discurs de recepció llegit el dia 21 de juny de 2007]

SOLDEVILA, Ferran. *Les quatre grans Cròniques*. Vol. I: *Llibre dels feits del rei En Jaume*. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 73) [Revisió filològica de Jordi Bruguera i revisió històrica de Maria Teresa Ferrer i Mallol]

Catalunya carolíngia. Vol. VI: *Els comtats de Rosselló, Conflent, Vallespir i Fenollet*. [A cura de Pere Ponsich i revisat i completat per Ramon Ordeig]

Membres

Manuel Ardit i Lucas	18.12.1992 Història moderna
Albert Balcells i González	21.11.1986 Història contemporània, social i política de Catalunya
Xavier Barral i Altet	18.12.1992 Història de l'art antic i medieval
Joan-F. Cabestany i Fort	14.06.1999; emèrit des del 19.08.2000 Història i arqueologia medieval
Jordi Castellanos Vila	07.04.2003 Història de la literatura del segle xx
Núria de Dalmasas i Balañà	17.06.1996 Història de l'art medieval
Eulàlia Duran i Grau	07.05.1990; emèrita des del 02.04.2004 Història i literatura catalana a l'època moderna
Romà Escalas i Llimona	17.06.2002 Musicologia
Gregori (Francesc) Estrada i Gamissans	18.12.1992; emèrit des del 18.12.1993 Història de la música
Gaspar Feliu i Montfort	26.02.2007 Història de l'alta edat mitjana (àrea d'història medieval)

DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Maria Teresa Ferrer i Mallol	18.12.1992 Història medieval (baixa edat mitjana)
Josep M. Font i Rius	26.06.1970; emèrit des del 05.06.1989 Història del dret
Francesc Fontbona i de Vallescar	18.12.1992 Història de l'art modern
Joaquim Garriga i Riera	17.06.2002 Història de l'art dels segles XVI i XVIII
Emili Giralt i Raventós	19.12.1975; emèrit des de l'01.04.1997 Història agrària
Carme Gràcia i Beneyto	17.12.2001 Història de l'art
Enric Guinot i Rodríguez	17.12.2001 Història rural medieval
Josep Guitart i Duran	07.05.1990 Arqueologia
Albert G. Hauf i Valls	01.02.1991 Història de la literatura, edició de textos medievals i espiritualitat medieval
Manuel Jorba i Jorba	07.04.2003 Història de la literatura del segle XIX
Tomàs Martínez Romero	07.04.2003 Història de la literatura de l'edat mitjana
Josep Massot i Muntaner	14.06.1999 Història de la literatura i història contemporània

Marc Mayer i Olivé	17.06.1996 Epigrafia, tradició clàssica i història antiga de Catalunya
Concepció Mir i Curcó	18.12.1992 Història sociopolítica contemporània
Joaquim Molas i Batllori	17.02.1978; emèrit des del 05.09.2000 Història de la literatura i crítica literària
Tomàs de Montagut Estragués	17.12.2001 Història del dret
Anscari Manuel Mundó i Marcet	26.11.1971; corresponent des del 25.02.1966; emèrit des del 29.06.1993 Història i literatura antiga i medieval damunt les fonts manuscrites
Antoni Pladevall i Font	07.05.1990; emèrit des del 11.02.2004 Història eclesiàstica i història de l'art
Antoni Riera i Melis	17.06.1996 Història social de l'edat mitjana
Santiago Riera i Tuèbols	17.06.2002; emèrit des del 18.05.2005 Història de la ciència i de la tècnica
Manuel Riu i Riu	07.05.1990; emèrit des del 25.03.1999 Història i arqueologia medieval
Josep Maria Salrach i Marés	26.02.2007 Història de l'alta edat mitjana (àrea d'història medieval)
Joan Sanmartí i Grego	26.02.2007 Prehistòria (àrea d'arqueologia)

DATA DE NOMENAMENT / ESPECIALITAT

Eva Serra i Puig	17.06.2002 Història moderna
Antoni Simon i Tarrés	26.02.2007 Història de la historiografia (àrea moderna i contemporània)
Narcís Soler i Masferrer	17.06.1996 Paleolític i història antiga
Joan Vernet i Ginés	14.04.1978; emèrit des del 31.07.1993 Història de l'islam i de la ciència àrab

Membres corresponents

Géza Alföldy	16.12.1996 (Heidelberg, Alemanya)
Josep Amengual i Batle	13.02.1987 (Madrid, Espanya)
Thomas Noël Bisson	13.02.1987 (Harvard, Estats Units d'Amèrica)
Dolors Bramon i Planas	17.06.1996 (Banyoles)
Robert I. Burns	16.12.1996 (Los Angeles, Estats Units d'Amèrica)
Marcel Durliat	20.03.1964 († 26.12.2006) (Tolosa, França)
Georges Fabre	16.12.1996 (Pau, França)

DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT

DATA DE NOMEJAMENT I PROCEDÈNCIA

Paul Freedman	16.12.1996 (Tennessee, Estat Units d'Amèrica)
Jocelyn Nigel Hillgarth	16.12.1996 (Londres, Gran Bretanya)
Giovanni Lilliu	1973 (Càller, Itàlia)
Gabriel Llompart i Moragues	13.02.1987 (Palma)
Henry de Lumley-Woodyear	16.12.1996 (París, França)
Olimpio Musso	16.12.1996 (Siena, Itàlia)
Alexandre Olivar i Daydí	06.07.1973 (Montserrat)
Robert B. Tate	25.02.1966 (Nottingham, Gran Bretanya)
Jill Rosemary Webster	16.12.1996 (Toronto, Canadà)
Michel Zimmermann	16.12.1996 (Jouy-le-Moutier, França)

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

Secció de Ciències Biològiques

Crònica

Actualment, la Secció de Ciències Biològiques té 23 membres numeraris, 7 membres emèrits i 8 membres corresponents. Dels 30 membres, entre numeraris i emèrits, 17 són biòlegs, 12 són metges i 1 és farmacèutic. Les àrees temàtiques que cobreixen llurs especialitats són: anatomia, antropologia, biologia, biologia cel·lular, biologia molecular, bioquímica, botànica, cardiologia, ciència i humanitats, ciències de la conducta, ecologia, endocrinologia, farmacologia, fisiologia animal, genètica, geriatria, hepatologia, medicina interna, micologia, microbiologia, neurociències, nutrició i bromatologia, pediatria, psiquiatria, toxicologia, virologia i zoologia.

Aquest curs hem hagut de lamentar el traspàs de dos membres: el del senyor Oriol de Bolòs, que ens va deixar el dia 22 de març, i el de la senyora Creu Casas, que va morir el 20 de maig. En van fer la necrològica el senyor Josep Vigo (Ple del 27 de març) i el senyor Xavier Llimona (Ple de l'11 de juny), respectivament.

En l'àmbit del funcionament intern, han continuat els treballs iniciats el curs anterior a fi de dotar la Secció d'un reglament per a la convocatòria i les votacions de propostes de nous membres numeraris i corresponents. Un cop apro-

vat el reglament, s'han convocat diverses places, i s'han incorporat quatre membres corresponents, els senyors Antoni Torre, Francesc Xavier Pi-Sunyer, Michel Del-seny i Claude Roux. També s'han convocat dues places de membre numerari, una de l'àrea de les ciències de la salut i l'altra de l'àrea de les ciències de la vida, però que en el moment de redactar aquesta memòria el procés d'elecció dels candidats encara és obert.

La Secció també ha debatut i ha treballat internament dues propostes —una de creació i una altra d'admissió— de noves societats filials.

La Secció de Ciències Biològiques s'ha reunit en sessions ordinàries de treball cada mes, les quals han tingut lloc els dies 18 de setembre, 9 d'octubre, 13 de novembre i 11 de desembre de 2006, i 8 de gener, 5 de febrer, 5 de març, 10 d'abril, 14 de maig i 4 de juny de 2007. Les sessions ordinàries dels mesos d'octubre i desembre han estat seguides d'una sessió extraordinària d'electors. Seguint la tradició consolidada, els mesos de novembre i maig, a més de la reunió específica de la Secció, s'han celebrat sengles reunions conjuntes amb la Secció de Ciències i Tecnologia. En la reunió del mes de novembre, la senyora Mercè Durfort ha presentat la comunicació científica «Santia-

go Ramón y Cajal. Miscel·lània biogràfica de la seva estada a Barcelona», i en la reunió del mes de maig, el senyor Carles Solà, de la secció de Ciències i Tecnologia, ha presentat la comunicació científica «Un cas pràctic d'enginyeria bioquímica: La producció de lipasa de *R. oryzae* en *Pichia pastoris*».

Sessions públiques

El dia 1 de desembre s'ha celebrat la jornada «L'aigua a Catalunya», activitat conjunta de les seccions de Ciències, coordinada per Damià Barceló, de la Secció de Ciències i Tecnologia.

Durant el mes de febrer i la primera setmana de març cada dijous s'ha celebrat una sessió del Primer Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX. Els temes i els coordinadors d'aquestes sessions han estat: «Trobades i retrobades de la psicologia i l'Institut», senyor Lluís Garcia i Sevilla (8 de febrer); «August Pi i Sunyer i el primer laboratori de fisiologia», senyors Jacint Corbella i Josep Carreras (15 de febrer); «Exili i emigració científica: De Francesc Duran Reynals a Joan Oró», senyors Antoni Roca i Josep Alsina (22 de febrer), i «De Leandre Cervera a Josep Alsina i Bofill, l'exili interior», senyor Oriol Casassas (1 de març).

Els dies 10 i 11 de maig s'han celebrat, també en el marc del Centenari, les jornades «El present i el futur de les

relacions alimentació-salut: Noves necessitats i nous aliments», que, coorganitzades pel Centre Català de la Nutrició de l'IEC (CCNIEC) i l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, han comptat amb la col·laboració de les seccions de Ciències.

Representacions en comissions i institucions

Diversos membres de la Secció participen en diferents tasques de representació en institucions, organismes de recerca i altres entitats, i formen part o han format part de diferents comissions de treball i de ponències de premis. Així, la Secció compta amb els representants següents:

— La senyora Marta Estrada, a la Comissió d'Investigació i al Consell Editorial de la revista *Contributions to Science*.

— La senyora Mercè Durfort, a la Comissió Social, que ha d'estudiar accions de previsió social per als membres de l'Institut, i a la Comissió de Publicacions.

— El senyor Oriol Casassas, a la Comissió d'Homenatge a Ramon Aramon i a la Comissió Jaume I.

— El senyor Ricard Guerrero, a la Comissió Executiva del Centenari de l'IEC.

— El senyor Lluís Garcia i Sevilla, al Consell Supervisor de la Xarxa CRUSCAT (Observatori de la Llengua

Catalana), en qualitat de representant de les seccions de Ciències Biològiques, Ciències i Tecnologia i Històrico-Arqueològica.

— El senyor Josep Vigo, assessor del programa «Edicions electròniques d'obres terminològiques de ciència i tecnologia publicades per l'IEC».

— El senyor Juli Peretó, membre de la Secció, delegat del president per a les activitats de València.

— El senyor Xavier Llimona, al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. També és representant de l'Institut a la Junta Rectora d'aquest parc, a instàncies de la Secció, el senyor Josep Gesti Perich.

— El senyor Josep Maria Vives de Quadras, a instàncies de la Secció, al grup de treball de l'Espai del Verd Urbà, de l'Ajuntament de Barcelona.

— El senyor Jordi Camprodon, al Consell de Protecció de la Natura.

— El senyor Adolf de Sostoa, a la Comissió de Pesca Continental.

— El senyor Carles Cortés i Moragrega, al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.

— El senyor Mikel Zabala, a la Comissió Científica del Consell Assessor de l'Àrea Protegida de les Illes Medes.

Pel que fa als premis de l'Institut, els següents membres de la Secció han format part de diferents ponències: senyor Josep Vigo (Premi Internacional Catalònia) i senyors Josep Carreras, Fran-

cesc González i Sastre i Ricard Guerrero (Premi August Pi i Sunyer).

Els representants de la Secció a les societats filials que hi són adscrites són:

— Josep Vigo, a la Institució Catalana d'Estudis Agraris i la Institució Catalana d'Història Natural.

— David Jou —de la Secció de Ciències i Tecnologia—, a la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica.

— Ricard Guerrero, a la Societat Catalana de Biologia.

Finalment, dins d'aquest apartat i pel que fa a la gestió de la natura, durant aquest curs el Consell Permanent ha acordat delegar a la Institució Catalana d'Història Natural la coordinació de les relacions entre els representants de l'IEC i els diversos espais naturals de protecció especial i altres comissions relacionades amb la conservació del medi natural, amb vista a promoure'n una participació activa, mantenir-hi una representació continuada i coherent i donar suport tècnic als representats. Per designació de la ICHN, s'ocupa d'aquesta coordinació el senyor Josep Germain. La participació dels representants de l'IEC és en l'àmbit dels òrgans rectors o assessors.

De totes aquestes entitats, aquelles en què el representant és membre de la Secció són:

— Parc Natural de la Serra del Montsant (Jacint Corbella)

— Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (Xavier Llimona)

— Parc Natural del Cadí-Moixeró (Joaquim Gosálbez)

— Consell de Protecció de la Natura (Josep Vigo)

— Consell de Caça de Catalunya (Joaquim Gosálbez)

Premis i distincions

El senyor Joan Massagué, membre corresponent, ha rebut la Creu de Sant Jordi, atorgada per la Generalitat de Catalunya.

El senyor Joandomènec Ros ha guanyat el I Premi Catalònia d'Assaig amb l'obra *L'altra meitat del medi ambient*.

El senyor Josep Egozcue, mort el 2006, ha rebut a títol pòstum la Medalla Josep Trueta al mèrit sanitari, atorgada per la Generalitat de Catalunya.

El senyor Jaume Terradas ha rebut el Premi Crítica Serra d'Or de Recerca per l'obra *Biografia del món*.

El senyor Màrius Foz ha rebut el Premi d'Excel·lència Professional del

Consell de Col·legis de Metges de Catalunya.

Publicacions

Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans. Volum 14. Compilació a cura de Xavier Font i Castell i Josep Vigo i Bonada.

Contributions to Science, vol. 3, núm. 2 (2007). Coedició de les seccions de Ciències.

DURFORT I COLL, Mercè. *Iniciació a les tècniques histològiques vegetals i animals i nota sobre les tècniques de transparentat*. (Monografies de les Seccions de Ciències; 18)

L'aigua, un recurs fonamental. Ed. a cura de Damià Barceló i Joandomènec Ros. Publicació conjunta amb la Secció de Ciències i Tecnologia. (Jornades Científiques; 19)

LAMARCK, Jean Baptiste. *Filosofia zoològica*. Traducció i estudi introductor a cura d'Agustí Camós. Coedició de les seccions de Ciències de l'Institut amb Editorial Pòrtic i Eumo Editorial. (Clàssics de la Ciència; 8)

Membres

Francesc Asensi i Botet

15.06.1999

Pediatría

Carles Bas i Peired

14.04.1978; emèrit des del 03.08.1992

Ecologia de recursos marins vius

	DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT
Xavier Bellés i Ros	23.10.1992 Entomologia
Jaume Bertranpetit i Busquets	06.06.1994 Antropologia biològica
Oriol de Bolòs i Capdevila	24.01.1964; emèrit des del 16.03.1994 († 22.03.2007) Geobotànica, florística i biogeografia
Josep Carreras i Barnés	17.09.1990 Bioquímica i biologia molecular
Creu Casas i Sicart	17.02.1978; emèrita des del 05.06.1990 († 20.05.2007) Criptogàmia i briologia
Oriol Casassas i Simó	11.01.1985; emèrit des de l'01.09.1993 Sociomedicina
Jacint Corbella i Corbella	20.12.1999; emèrit des del 25.03.2007 Toxicologia
Josep M. Domènech i Mateu	11.01.1985 Embriologia humana
Mercè Durfort i Coll	03.11.1989 Biologia cel·lular
Marta Estrada i Miyares	07.04.2003 Ecologia marina
Ramon Folch i Guillèn	17.03.1978 Ecologia vegetal i gestió ambiental
Màrius Foz i Sala	11.01.1985; emèrit des de l'01.03.1999 Endocrinologia

Lluís Garcia i Sevilla	15.06.1998 Psiquiatria
Jesús A. García Sevilla	06.06.1994 Farmacologia
Francesc Gonzàlez i Sastre	06.06.1994 Bioquímica clínica i patologia molecular
Joaquim Gosálbez i Noguera	23.10.1992 Zoologia
Jordi Gras i Riera	11.01.1985; emèrit des del 05.06.1990 Immunologia
Ricard Guerrero i Moreno	06.06.1994 Microbiologia
Àngel Llàcer i Escorihuela	13.06.2005 Cardiologia
Jordi Lleonart i Aliberas	06.06.1994 Biologia pesquera
Xavier Llimona i Pagès	23.10.1992 Micologia i líquenologia
Abel Mariné i Font	07.04.2003 Nutrició i bromatologia
Ramon Parés i Farràs	23.10.1992; emèrit des de l'01.12.1997 Microbiologia
Juli Peretó i Magraner	20.12.1999 Bioquímica i biologia molecular

DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT

Antoni Prevosti i Pelegrín	17.02.1978; emèrit des del 05.06.1990 Genètica i evolució
Pere Puigdomènech i Rosell	07.04.2003 Biologia molecular
Joan Rodés i Teixidor	11.01.1985 Hepatologia
Joandomènec Ros i Aragonès	17.09.1990 Ecologia
Jaume Terradas i Serra	14.06.2004 Ecologia
Josep Vigo i Bonada	17.03.1978; emèrit des del 24.05.2007 Geobotànica
Miquel Vilardell i Tarrés	12.06.2006 Reumatologia i geriatria

Membres corresponents

Michel Delseny	26.02.2007 (França)
Gonzalo Halffter Salas	06.06.1994 (Mèxic)
Joan Massagué i Solé	06.06.1994 (Nova York, Estats Units d'Amèrica)
Federico Mayor Zaragoza	09.06.1997 (París, França)

Àngel Pellicer i Garrido

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

22.05.1995

(Nova York, Estats Units d'Amèrica)

F. Xavier Pi-Sunyer

26.02.2007

(Principat de Catalunya)

Claude Roux

26.02.2007

(Provença, França)

Antoni Torre

26.02.2007

(Sardenya, Itàlia)

Secció de Ciències i Tecnologia

Crònica

En el moment actual, la Secció de Ciències i Tecnologia té 27 membres numeraris, 8 membres emèrits i 8 membres corresponents.

Els membres numeraris actuals cobreixen les àrees científiques següents: arquitectura i tecnologia de computadors; àlgebra i topologia; edafologia i química agrícola; enginyeria de la construcció; enginyeria de sistemes; enginyeria de telecomunicacions; enginyeria geològica; enginyeria mecànica; enginyeria química; física aplicada i recerca en ensenyament/aprenentatge de física; física d'altres energies; física relativista; geometria diferencial; geologia estructural i tectònica; geologia i geomorfologia; informàtica industrial; microelectrònica; probabilitats, estadística, lògica i epistemologia; química ambiental; química analítica; química inorgànica; teoria de nombres; termodinàmica, i termodinàmica i física ambiental.

Contribueixen a equilibrar les disciplines representades en la Secció els qui ara són membres emèrits, entre els quals figuren enginyers industrials, un arquitecte urbanista, geòlegs i químics.

Aquest curs s'ha incorporat com a nou membre numerari la senyora Àlicia Casals i Gelpí, elegida en el Ple del dia 26 de febrer.

Hem hagut de lamentar la mort del senyor Enric Ras i Oliva, que ens va deixar el dia 19 d'abril.

Al mes de desembre hi ha hagut la renovació del Consell de Govern de la Secció. El nou equip està format per David Serrat i Congost, president; Francesc Serra i Mestres, vicepresident; Pilar Bayer i Isant, tesorera, i Lluís Jofre i Roca, secretari.

Una de les línies d'actuació que s'ha fixat el nou Consell de Govern és impulsar les publicacions de la Secció, i amb aquest objectiu, ha constituït una comissió de publicacions interna, la finalitat de la qual és definir i prioritzar les línies de les col·leccions.

Un segon àmbit on el Consell de Govern s'ha proposat incidir és en el suport a la formació científica al més alt nivell. Des de la Secció s'han fet gestions perquè els alumnes catalans universitaris i de doctorat més destacats puguin participar en les trobades Nobel-Lindau, per mitjà de les quals un nombre limitat d'estudiants d'arreu del món, proposats per institucions dels seus països i seleccionats escrupolosament pel Comitè Nobel-Lindau, tenen ocasió de conèixer personalment els científics guardonats amb els premis Nobel i compartir unes jornades d'intercanvi científic. Així, als mesos de maig i

juny s'han establert contactes amb el comitè de les beques Lindau i amb l'AGAUR per tal que el projecte prosperi. La Secció treballa bé en la línia d'assessorar l'Administració en la selecció dels candidats, bé amb vista que l'IEC esdevingui *academic ambassador* del Comitè Nobel-Lindau.

Reunions

La Secció de Ciències i Tecnologia ha tingut reunions ordinàries els dies 26 de setembre, 23 d'octubre, 13 de novembre i 18 de desembre de 2006, i 15 de gener, 26 de març, 16 d'abril, 14 de maig i 11 de juny de 2007. Al mes de desembre també hi ha hagut dues sessions extraordinàries d'electors: la primera, per a dur a terme la votació d'admissió d'un nou membre numerari; la segona, per a elegir el nou Consell de Govern de la Secció, tal com s'ha dit més amunt.

Les reunions dels mesos de novembre i maig han estat conjuntes amb la Secció de Ciències Biològiques; d'altra banda, amb motiu de les sessions organitzades per la Secció per a commemorar el Centenari de l'IEC, celebrades al llarg del febrer, durant aquest mes no s'ha convocat cap reunió.

En aquestes reunions s'han dut a terme, segons correspon, les activitats de tràmit, de crònica, d'execució i revisió d'acords, de seguiment dels treballs dels programes de recerca que depenen de la Secció, de discussió i seguiment del pressupost, de gestió administrativa, de dis-

cussió de consultes científicotècniques, de preparació de publicacions i de relació exterior. A més d'aquests aspectes, s'ha continuat potenciant el contingut acadèmic de les reunions a través de l'exposició de comunicacions científiques, a càrrec dels membres de la Secció o dels presidents de societats filials.

Comunicacions científiques

Les comunicacions científiques han estat les següents:

— «Una nova cinemàtica per a les cadires de rodes motoritzades», a càrrec de Joaquim Agulló (26 de setembre).

— «Santiago Ramón y Cajal. Miscel·lània biogràfica de la seva estada a Barcelona», a càrrec de Mercè Durfort, de la Secció de Ciències Biològiques (13 de novembre de 2006, en sessió conjunta).

— «La hipòtesi de Riemann, un problema centenari», a càrrec de Pilar Bayer (13 de novembre).

— «Isomorfismes, analogies, metàfores i escales de mesurament», a càrrec d'Eduard Bonet (26 de març).

— «Nanobiointercognoscistemes analítics», a càrrec de Salvador Alegret (16 d'abril).

— «Un cas pràctic d'enginyeria bioquímica: La producció de lipasa de *R. oryzae* en *Pichia pastoris*», a càrrec de Carles Solà (14 de maig, en sessió conjunta).

— «Universos creables», a càrrec de Ramon Lapiedra (11 de juny).

Durant aquest curs, i en aquestes sessions, s'han llegit dos discursos d'ingrés:

— «Planejament urbanístic i canvi social», a càrrec de Joan Antoni Solans (18 de desembre).

— «L'art i la ciència de l'ensenyament per a l'aprenentatge», a càrrec d'Albert Gras (15 de gener).

Sessions públiques

A més de les comunicacions científiques i discursos d'ingrés suara esmentats, la Secció ha organitzat directament o ha col·laborat en la realització de les activitats de difusió científica següents:

Els dies 18 i 19 de setembre ha tingut lloc a l'Institut la sessió de treball «Liquid chromatography-tandem mass spectrometry for screening and trace level quantitation in environmental and food samples», coordinada per Damià Barceló.

El dia 30 de novembre ha tingut lloc a la Universitat Rovira i Virgili el VI Memorial Enric Casassas, que, organitzat pel Departament de Química Analítica i Química Orgànica de la Universitat Rovira i Virgili amb la col·laboració de la Societat Catalana de Química, ha rebut un ajut de la Secció. L'edició d'enguany ha versat sobre les tècniques d'anàlisi en l'era «òmica».

El dia 1 de desembre s'ha celebrat la jornada «L'aigua a Catalunya», coordinada per Damià Barceló i organitzada conjuntament amb la Secció de Ciències Biològiques.

Els dies 15 i 16 de gener la Societat Catalana de Química ha celebrat la Dotzena Conferència Fèlix Serratosa, que rep un ajut de la Secció de Ciències i Tecnologia.

Els dies 6, 13, 20 i 27 de febrer s'ha celebrat el Primer Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX, que és una de les contribucions de la Secció a la celebració del Centenari de l'IEC. El cicle ha comptat amb la col·laboració de l'Obra Social Caixa Sabadell, i ha tingut lloc a l'Auditori de Caixa Sabadell. A cada sessió s'ha tractat un dels temes següents: «Física, química i matemàtiques», «La mobilitat a Catalunya», «El territori a Catalunya» i «Les tecnologies de la informació i les comunicacions a Catalunya».

Els dies 10 i 11 de maig s'han celebrat, també en el marc del Centenari, les jornades «El present i el futur de les relacions alimentació-salut: Noves necessitats i nous aliments», que, organitzades per l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, han comptat amb la col·laboració de la Secció.

El dia 28 de juny s'ha presentat la versió catalana de l'obra de la Unió Internacional de Química Pura i Aplicada (IUPAC) *Compendi de nomenclatura de química analítica: Regles definitives de 1997*, editada a cura d'Elisabeth Bosch i Salvador Alegret. En la presentació ha

participat també Rosa Colomer, directora del TERMCAT.

Representacions en comissions

Diversos membres de la Secció participen en diferents comissions de treball. Durant aquest curs, els representants de la Secció han estat els següents:

— El senyor Joan Girbau, a la Comissió d'Investigació de l'IEC.

— El senyor Josep Castells, a la Comissió Social de l'IEC.

— El senyor Jaume Porta, a la Comissió Executiva del Centenari de l'IEC.

— El senyor David Jou, a la Comissió de Publicacions de l'IEC.

— El senyor David Serrat, a la Comissió Jaume I.

Pel que fa als premis de l'Institut, els següents membres de la Secció van formar part de diferents ponències: senyor Pere Santanach (Premi Internacional Catalònia); senyor Salvador Alegret (Premi Joaquim Torrens i Ibern), i senyors Joan Girbau, Gabriel Navarro i Jo-

sep Vaquer (Premi Josep Teixidor de Matemàtiques).

Publicacions

Contributions to Science, vol. 3, núm. 2 (2007). Coedició de les seccions de Ciències.

HARRIS, Daniel C. *Anàlisi química quantitativa*. Traducció de la sisena edició nord-americana, dins del projecte *Scriptorium*, que rep el suport econòmic de la Secció.

L'aigua, un recurs fonamental. Ed. a cura de Damià Barceló i Joandomènec Ros. Publicació conjunta amb la Secció de Ciències Biològiques. (Jornades Científiques; 19)

LAMARCK, Jean Baptiste. *Filosofia zoològica*. Traducció i estudi introductor i a cura d'Agustí Camós. Coedició de les seccions de Ciències de l'Institut amb Editorial Pòrtic i Eumo Editorial. (Clàssics de la Ciència; 8)

NAVARRO ORTEGA, Gabriel. *La teoria de grups finits*. Discurs de recepció com a membre numerari de la Secció.

Membres

Joaquim Agulló i Batlle

23.10.1992

Enginyeria mecànica

Salvador Alegret i Sanromà

17.09.1990

Química analítica

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Josep Amat i Girbau	17.09.1990 Informàtica industrial
Damià Barceló i Cullerés	15.06.1998 Química analítica
Heribert Barrera i Costa	17.03.1978; emèrit des del 05.06.1990 Química teòrica
Pilar Bayer i Isant	18.06.2001 Teoria de nombres
Eduard Bonet i Guinó	07.07.1978; emèrit des del 07.11.2006 Probabilitats, estadística, lògica i epistemologia
Joaquim Casal i Fàbrega	03.11.1989 Enginyeria química
Àlicia Casals i Gelpí	26.02.2007 Arquitectura i tecnologia de computadors
Manuel Castellet i Solanas	17.03.1978 Àlgebra i topologia
Josep Castells i Guardiola	14.04.1978; emèrit des del 27.05.1995 Química orgànica
Jordi Corominas i Dulcet	19.06.2000 Enginyeria geològica
Gabriel Ferraté i Pascual	07.07.1978; emèrit des del 03.03.2002 Enginyeria automàtica
Joan Girbau i Badó	17.09.1990 Geometria diferencial

Pilar González Duarte	14.06.2004 Química inorgànica
Albert Gras Martí	28.02.2006 Física
Lluís Jofre i Roca	17.06.1996 Enginyeria de telecomunicació
David Jou i Mirabent	03.11.1989 Termodinàmica
Ramon Lapiedra i Civera	27.06.1986 Física relativista
Josep Enric Llebot Rabagliati	18.06.2001 Termodinàmica i física ambiental
Gabriel Navarro Ortega	28.02.2005 Teoria dels grups
Jaume Pagès Fita	23.10.1992 Enginyeria de sistemes
Jaume Porta i Casanellas	24.02.1997 Edafologia i química agrícola
Enric Ras i Oliva	17.02.1978; emèrit des del 25.04.1988 († 19.04.2007) Enginyeria elèctrica
Salvador Reguant i Serra	10.01.1986; emèrit des del 24.12.1998 Geologia històrica i paleontologia
Oriol Riba i Arderiu	17.03.1978; emèrit des del 29.08.1993 Sedimentologia i estratigrafia

DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Manuel Ribas i Piera	07.07.1978; emèrit des del 16.05.1995 Urbanística
Pere Roca i Fabregat	14.06.2004 Enginyeria de la construcció
Xavier Roselló Molinari	28.02.2005 Enginyeria industrial
Pere Santanach i Prat	17.09.1990 Geologia estructural i tectònica
Francesc Serra i Mestres	17.09.1990 Microelectrònica
David Serrat i Congost	17.06.1996 Geologia i geomorfologia
Carles Solà i Ferrando	23.10.1992 Enginyeria química
Joan Antoni Solans i Huguet	28.02.2005 Arquitectura
Rolf Tarrach Siegel	14.06.2004 Física d'altres energies
Josep Vaquer i Timoner	07.07.1978; emèrit des de l'01.07.1998 Geometria diferencial

Membres corresponents

Joan Genescà i Llongueras	28.02.2006 (Terrassa)
---------------------------	--------------------------

Evarist Giné i Masdén	16.12.1996 (Connecticut, Estats Units d'Amèrica)
Antoni Lloret i Orriols	02.03.1992 (París, França)
Adélio A. S. C. Machado	23.11.1992 (Portugal)
Norberto Piccinini	06.06.1994 (Torí, Itàlia)
Jorge-Óscar Rabassa	20.12.1999 (La Plata, Argentina)
Borís Pàvlovitx Sobolev	17.05.1992 (Moscou, Rússia)
Jaume Truyols i Santonja	02.03.1992 (Oviedo, Espanya)

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

Secció Filològica

Crònica

La Secció Filològica compta amb 26 membres numeraris, 11 membres emèrits i 22 membres corresponents. En la sessió extraordinària d'electors del 10 de maig, el senyor Damià Pons i Pons fou votat com a candidat a membre corresponent de l'IEC, adscrit a la Secció Filològica.

La Secció ha hagut de lamentar el traspàs del seu membre Jordi Sarsanedas, que morí a Barcelona el 16 de novembre de 2006. El 18 de desembre el Ple de l'IEC el recordà amb una nota necrològica a càrrec del senyor Albert Jané i el 29 de març l'IEC i la Fundació Mercè Rodoreda li dedicaren una sessió d'homenatge.

En la sessió extraordinària d'electors celebrada el 17 de novembre de 2006, fou elegit el nou Consell de Govern de la Secció Filològica, format pels senyors Joan Martí i Castell, president; Isidor Marí i Mayans, vicepresident; Ramon Sistac i Vicén, tresorer, i Maria Josep Cuenca Ordinyana, secretària. El resultat de la votació fou de 34 vots a favor, 1 en blanc i 1 de nul.

Aquest Consell de Govern renova el que fou elegit el 15 de novembre de 2002, constituït pels senyors Joan Martí i Castell, president; Francesc Vallverdú Canes, vicepresident; Isidor Marí i Mayans, secretari, i Ramon Sistac i Vicén,

tresorer. És, per tant, un Consell de Govern de continuïtat, que té per objectiu mantenir les línies d'actuació dutes a terme en el període anterior.

En l'àmbit intern de la Secció, s'han continuat les visites i les entrevistes amb els directors i el personal de les oficines i els projectes de la Secció Filològica, amb les comissions de treball d'aquesta Secció i amb els presidents de les societats filials que hi són adscrites. Pel que fa a la resta de l'IEC, s'ha d'esmentar en primer lloc la col·laboració amb l'Equip de Presidència, principalment en afers relacionats amb la llengua, com han estat les gestions per a la signatura del conveni de col·laboració amb l'empresa Telefónica Mòviles per a promoure l'oferta dels serveis i menús dels mòbils en català. També cal recordar que fa dos cursos es va crear una comissió de treball mixta de la Secció Filològica i l'Equip de Presidència per a articular la definició de les funcions de la Secció respecte a l'Institut pel que fa a la responsabilitat en matèria d'autoritat lingüística. Convé destacar també la col·laboració amb les delegacions de l'IEC.

En l'àmbit extern, el Consell de Govern ha continuat amb els contactes establerts amb institucions polítiques. Els treballs de la Secció han comportat rela-

cions amb diversos organismes de la Generalitat de Catalunya (sobretot amb motiu del contracte programa, en el compliment del qual la Secció Filològica té una responsabilitat especial), principalment la Secretaria de Política Lingüística, la Comissió de Toponímia de Catalunya i els departaments de Política Territorial i Obres Públiques, de Cultura, de Governació i d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, i també amb la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, el Consell Insular de Menorca i el Govern d'Andorra. Així mateix, s'ha començat a treballar amb la Casa de les Llengües de la Generalitat de Catalunya.

Han continuat també les relacions de la Secció Filològica amb les universitats de tot el territori, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, la Xarxa Vives d'Universitats, la Universitat Catalana d'Estiu i el Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona (CUIMPB). La Secció té representació en la Comissió Tècnica del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General i en el Comitè Científic de la Càtedra Alcover-Moll-Villangómez de la Universitat de les Illes Balears.

Pel que fa a les relacions amb les altres acadèmies de la llengua de l'Estat espanyol, en l'àmbit científic han continuat els contactes amb la Real Academia Galega, Euskaltzaindia i la Real Academia Española. Convidats per la Secció Filològica, representants de les tres acadè-

mies han visitat l'IEC darrerament. Així mateix, la Secció Filològica, juntament amb la Presidència de l'IEC, ha estat convidada a participar en el projecte de la Casa de las Lenguas Ibéricas, que promou l'Institut Cervantes.

A fi de trobar línies de col·laboració que ajudin a reforçar la unitat de la llengua i a mantenir una situació harmònica estable entre el Principat de Catalunya i el País Valencià, el president de la Secció Filològica, seguint el mandat del Ple de la Secció, sol·licità al president de l'IEC que convoqués en una reunió tots els membres valencians de l'Institut.

Quant a la línia de treball sobre la llengua de signes catalana encetada el 2005, el mes de setembre de 2006 se signà un conveni marc de col·laboració entre l'IEC, mitjançant la Secció Filològica, i la Federació de Persones Sordes de Catalunya per al desenvolupament i foment de l'ús de la llengua de signes catalana.

Altres entitats amb les quals la Secció ha treballat d'una manera més significativa en aquest darrer any han estat les següents: Ajuntament de Morella, Representació de la Comissió Europea a Barcelona, Institut Ramon Llull, Institut Menorquí d'Estudis, Obra Cultural Balear de Formentera, Consell Superior d'Investigacions Científiques (Delegació a Catalunya), Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya.

Cal destacar la col·laboració amb el TERMCAT, en el qual la Secció Filològica té representació oficial, tant en el Consell de Direcció com en el Consell Supervisor, presidit per un membre de la Secció.

Reunions

Durant aquest curs, el Ple de la Secció Filològica s'ha reunit els dies 15 de setembre, 20 d'octubre, 17 de novembre i 15 de desembre de 2006, i 19 de gener, 16 de febrer, 16 de març, 20 d'abril, 11 de maig, 15 de juny i 6 de juliol de 2007. Quant a les comissions delegades de la Secció, la Comissió de Lexicografia s'ha reunit quinze vegades; la Comissió de Gramàtica, tretze; la Comissió de Català Estàndard (constituïda per les subcomissions de sintaxi i de lèxic), divuit, i la Comissió d'Onomàstica, una.

Seguint el costum de la Secció Filològica de fer algunes de les reunions ordinàries del seu Ple en diversos indrets de l'àmbit lingüístic, la sessió del 20 d'octubre tingué lloc a l'abadia de Montserrat, per invitació de la seva comunitat de monjos benedictins, i la de l'11 de maig es féu a Menorca, gràcies a l'acollença de l'Institut Menorquí d'Estudis, amb motiu del seu vintè aniversari i del Centenari de l'IEC. En l'apartat «Activitats» s'informarà del contingut d'aquestes reunions.

Tal com s'ha fet des de 2002, en algunes de les sessions ordinàries de la Secció s'ha dedicat la primera part de

l'ordre del dia, de 10.30 h a 12 h, a la presentació monogràfica d'un projecte de l'IEC o de l'activitat d'un organisme extern que pot interessar els membres de la Secció Filològica. Les exposicions d'aquest curs han estat les següents: presentació del llibre *Friulano lingua viva*, a càrrec del doctor William Cisilino, de l'Ufficio per la Lingua Friulana e le altre Identità Storiche, Província di Udine (15 de setembre); presentació dels treballs d'Euskaltzaindia sobre la codificació lingüística de l'euscar, a càrrec del professor Henrike Knörr, membre i responsable d'investigació d'Euskaltzaindia (15 de desembre); presentació de les activitats i dels projectes de la Real Academia Española, a càrrec del professor José Antonio Pascual, vice-secretari de la RAE, director del *Nuevo diccionario histórico de la lengua española* i membre corresponent de la Secció Filològica (16 de gener); presentació del Corpus Informatitzat d'Obres Gramaticals de l'Oficina de Gramàtica, a càrrec dels senyors Manuel Pérez Saldanya i Xavier Rofes, director i cap, respectivament, de l'oficina (16 de febrer); conferència «Limba sarda comuna: prima storia, spirito politico e forma futura», a càrrec del doctor Giuseppe Corongiu, assessor per a les activitats lingüístiques de la Regió Autònoma de Sardenya (16 de febrer), i conferència «Forças de união e separação no espaço da língua portuguesa», a càrrec del professor Ivo Castro, catedràtic de la Facultat de Lletres de la Universitat de

Lisboa (16 de març); presentació de les activitats del projecte IVITRA (Institut Virtual Internacional de Traducció), de la Universitat d'Alacant, a càrrec del doctor Vicent Martines, director del projecte (15 de juny); exposició sobre la constitució de la Comissió Unitària per a la Normalització de l'Alguerès, a càrrec del senyor Rafael Caria, membre corresponent (6 de juliol), i presentació de la política de multilingüisme de la Comissió Europea, a càrrec del senyor Cèsar Montoliu, responsable d'aquesta àrea en la Representació de la Comissió Europea a Barcelona (6 de juliol). Les presentacions dels senyors Corongiu i Castro s'han dut a terme amb la col·laboració de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació.

Celebracions, distincions

i nomenaments

El senyor Giuseppe Tavani fou distingit el 17 de novembre amb el Premi Batista i Roca, que atorga l'Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana.

La senyora Gemma Rigau rebé el 22 de novembre la Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya.

El senyor Manuel Pérez Saldanya fou elegit vicepresident de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua al mes de desembre.

El senyor Germà Colón fou investit doctor *honoris causa* per la Universitat Complutense de Madrid el dia 29 de gener.

La senyora M. Teresa Cabré, amb motiu del seu seixantè aniversari, fou homenatjada amb la publicació del llibre *Estudis de lingüística i de lingüística aplicada en honor de M. Teresa Cabré*, que es presentà a l'IEC el 13 de març.

El senyor Alan Yates, membre corresponent de la Secció Filològica, fou distingit amb el XVII Premi Internacional Ramon Llull el 6 de juny.

El senyor Joaquim Mallafre fou distingit el 8 de juny amb la Medalla de la Ciutat de Reus, de l'Ajuntament de Reus.

El senyor Joan Solà fou guardonat el dia 2 de juny amb el Premi Comte Jaume d'Urgell, del Consell Comarcal de la Noguera.

El senyor Jaume Cabré rebé al mes de juny el Premi Setè Cel de Salt de novel·la per l'obra *Les veus del Pamanò*, atorgat pels clubs de lectura de les biblioteques de les comarques gironines.

Pel que fa a antics membres, la Secció Filològica participa en l'organització de l'homenatge a Ramon Aramon i Serra, en ocasió dels cent anys del seu naixement (2007). Així mateix, durant aquest curs ha continuat la celebració de l'Any Joan Coromines 2005-2006, que es clogué el 14 de maig a l'IEC amb un acte acadèmic. També han continuat les activitats del Parc Literari M. Àngels Anglada, inaugurat el curs passat.

Projectes normatius i científics

Els projectes normatius són aquells que tenen com a objectiu l'establiment i l'actualització de normativa explícita o de propostes normatives, i responen a encàrrecs oficials. Són competència exclusiva de l'IEC, que delega en la Secció Filològica, i constitueixen el compromís primordial de la Secció Filològica. En aquests moments es treballa en els projectes següents:

— Segona edició del *Diccionari de la llengua catalana*. L'obra sortí publicada el març de 2007.

— *Gramàtica catalana de l'IEC (Sintaxi)*.

— Fascicles de sintaxi i de lèxic de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana*.

— *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*.

De tots els projectes, el que s'ha de destacar sens dubte és la publicació de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'IEC, que sortí a la llum el mes de març. L'obra és consultable gratuïtament a Internet.

Els projectes científics són aquells l'objectiu dels quals és constituir o dotar la comunitat científica d'una infraestructura de recerca o d'una obra de caràcter fonamental. En general són projectes que demanen una inversió important de temps i recursos. Actualment, són adscrits a la Secció Filològica els projectes que s'esmenten en aquesta memòria.

El mes de maig sortí a la llum el volum xxix de la revista *Estudis Romànics*, el novè de la nova etapa de la revista, fundada el 1947 per Ramon Aramon i Serra. El senyor Antoni M. Badia i Margarit n'és el director i el senyor Joan Veny, el director adjunt.

El FOREST (Fòrum d'Estandardització), que començà a funcionar el 2001, permet als professionals de la llengua que ho desitgin fer arribar observacions, propostes o suggeriments a la Secció Filològica, i facilita a aquesta Secció la consulta als especialistes en un camp determinat sobre criteris o estudis en preparació. En aquests moments, el fòrum compta amb més d'un miler de subscriptors i s'ha proposat de reactivar-se després del període en què s'han aturat les seves funcions.

Activitats

A més de les tasques que s'han esmentat anteriorment, les activitats més destacables de la Secció Filològica durant aquest curs han estat, per ordre cronològic, les següents:

En ocasió de la reunió ordinària de la Secció celebrada a Montserrat el 20 d'octubre, es féu a la Sala Centre de l'abadia una sessió oberta al públic. Obriren l'acte el president de la Secció i el pare Josep M. Soler, abat de Montserrat, que llegí la conferència «Montserrat en el 125è aniversari de la proclamació de la Mare de Déu com a patrona de Catalu-

nya». A continuació, es presentaren els parlaments següents: «Montserrat i la llengua catalana», a càrrec del pare Josep Massot i Muntaner; «*Serra d'Or*, una experiència única», a càrrec del senyor Francesc Vallverdú; «Sobre la llengua dels textos litúrgics», a càrrec del senyor Antoni M. Badia i Margarit, «L'Assemblea de Montserrat de 1970», a càrrec del senyor Jordi Carbonell; «Montserrat, la fita venerable de l'excursionisme», a càrrec de Vicent Pitarch, i «Un poema de Salvador Espriu de la Corona de 1957», a càrrec de Carles Miralles. La sessió es cloqué amb un col·loqui. Aquestes intervencions seran publicades per la Secció Filològica.

Del 24 al 26 d'octubre tingué lloc a la Universitat de Sofia un simposi internacional amb motiu del 45è aniversari de la llicenciatura de filologia espanyola en aquesta Universitat. El president de la Secció Filològica hi participà amb una intervenció sobre la història sociolingüística del català.

Els dies 27 i 28 d'octubre i 3 i 4 de novembre se celebrà el XIX Curs de Sociolingüística de la Nucua, «Sociolingüística, enquestes i anàlisi de la realitat. Cap a on anem?», organitzat per la Seu Universitària de la Nucua de la Universitat d'Alacant i l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, en el qual intervingueren els senyors Isidor Marí, Brauli Montoya i Francesc Vallverdú.

Del 23 al 25 de novembre, també a la Seu Universitària de la Nucua i amb els mateixos organitzadors, tingué lloc el IV Simposi Internacional «Vers una sintaxi històrica del català: metodologia i objectius». Hi participaren els senyors Manuel Pérez Saldanya, Josep Martines, Brauli Montoya i Xavier Rofes.

El 30 de novembre el president de la Secció, convidat per l'Obra Cultural Balear de Formentera, va fer dues conferències en aquesta illa sobre la unitat de la llengua (per a estudiants d'educació secundària) i sobre el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana (per al públic general).

El 18 de gener es va presentar a l'IEC el calendari d'activitats i el llibre del Centenari Artur Bladé i Desumvila (1907-2007). En aquest acte, organitzat conjuntament amb l'Associació Artur Bladé i Desumvila i la Institució de les Lletres Catalanes, hi intervingueren els senyors Artur Bladé i Font, Xavier Garcia, Joan Martí i Castell i Heribert Barrera i la senyora Iolanda Pelegrí.

El 7 de febrer, també a la seu de l'IEC, el senyor Sebastià Serrano va presentar el llibre *Corbella. De la pintura existencial a l'essencial*, de Joan Martí i Castell, sobre l'obra de l'artista Domènec Corbella, professor de la Universitat de Barcelona.

El 29 de març l'IEC i la Fundació Mercè Rodoreda van dedicar una sessió en memòria de Jordi Sarsanedas. Hi inter-

vingueren el president de l'IEC, el conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, senyor Joan Manuel Tresserras, el president de la Secció Filològica i els senyors Joaquim Molas, Carles Miralles i Francesco Ardolino.

L'11 de maig, en el marc de la reunió ordinària de la Secció Filològica a Menorca, tingué lloc a la seu de l'Institut Menorquí d'Estudis (IME), a Maó, una sessió acadèmica. Després dels parlaments d'obertura del president de l'IME i del de la Secció, s'exposaren les intervencions següents: «La correspondència filològica entre Francesc Camps i Mercadal i Antoni M. Alcover (1906-1926)», per Josefina Salord; «Els clàssics i el prestigi de la llengua en Antoni Febrer i Cardona», per Maria Paredes; «La literatura catalana a Menorca: examen de recuperació», per Joan F. López Casanovas; «La toponímia a Menorca. Aportacions de Francesc Camps i Mercadal, Jaume Ferrer Aledo i Lluís Casanovas», per Xavier Gomila; «De l'opacitat a la transparència: el cas de Tordonell (Maó)», per Cosme Aguiló; «Aspectes del menorquí a través de la Scripta», per Joan Veny, i «Institut Menorquí d'Estudis: història de vint anys», per Josep Miquel Vidal Hernández. Posteriorment, hi hagué un col·loqui amb el públic assistent. És previst editar aquestes intervencions.

Els dies 18 i 19 de maig tingueren lloc a l'IEC les jornades «El català oral de ficció: guionatge i traducció audiovisual»,

organitzades pel Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Secció Filològica. Hi participaren els senyors Jaume Cabré i Joan Peytaví.

El 14 de juny es presentà a l'Institut la nova edició de l'obra *Gramàtica històrica catalana*, de Francesc de B. Moll, en un acte organitzat per la Societat Catalana de Llengua i Literatura i la Secció Filològica. Hi parlaren els senyors August Bover, president de la Societat; Joan Martí, president de la Secció Filològica, i Antoni Ferrando, membre d'aquesta Secció i director de la col·lecció «Biblioteca Lingüística Catalana» de la Universitat de València, editora del llibre.

El 28 de juny el president de la Secció assistí a la sessió plenària del Congrés dels Diputats en què s'aprovà la Llei de llengües de signes espanyoles, que reconeix en pla d'igualtat la llengua de signes espanyola i la llengua de signes catalana. La intervenció de la Secció Filològica en la discussió d'aquesta llei ha estat decisiva, gràcies als arguments que el senyor Josep Quer, membre corresponent de la Secció i especialista en llengua de signes, va presentar, juntament amb el president de la Secció Filològica, en la compareixença que el 10 de maig de 2006 van fer davant la Comissió de Treball i Afers Socials del Congrés dels Diputats.

Altres activitats remarcables d'aquest curs han estat les que segueixen:

Pel que fa a la presentació pública de la nova edició del *Diccionari de la llengua catalana*, el president de la Secció, el president de la Comissió de Lexicografia i el director de les Oficines Lexicogràfiques han participat en els actes de presentació de l'obra, que s'iniciaren el 26 de març amb una conferència de premsa i amb el lliurament per part del president de l'IEC d'un volum del diccionari al president de la Generalitat de Catalunya, i entre els quals s'ha de destacar la presentació de l'obra a la societat que es féu a la Casa de Convalescència de l'Hospital de Sant Pau el 18 d'abril.

La Secció ha participat en l'homenatge que la Universitat Pompeu Fabra ha dedicat enguany al Mestre. El 23 de gener el senyor Joan Solà hi pronuncià la conferència «Significació actual de Pompeu Fabra». El 20 de febrer hi hagué la jornada «La figura i l'obra de Pompeu Fabra», que inclogué dues taules rodones: «El concepte de llengua i el seu temps», a càrrec de la senyora M. Teresa Cabré i els senyors Jaume Casals (coordinador), Joan Martí i Castell i Josep M. Nadal, i «Pompeu Fabra i el seu temps», a càrrec dels senyors Jaume Guillamet (coordinador), Oriol Cassassas, Jaume Claret, Enric Gallén i Josep Gifreu. A més, el president de la Secció Filològica, delegat pel president de l'IEC, participa en la comissió de creació de la

Càtedra Pompeu Fabra, que integraran la UPF i l'IEC.

La Secció Filològica ha rebut la visita de grups universitaris que han sol·licitat conèixer les seves activitats. El 7 de febrer el president de la Secció explicà les feines i funcions de la SF a un grup d'estudiants de la Universitat de Perpinyà, acompanyants dels senyors Joan Peytaví i Joan Becat. El 21 de febrer el president i els tècnics de la Secció senyora Olga Fullana (Oficines Lexicogràfiques), senyor Joan Anton Rabella (Oficina d'Onomàstica), senyor Xavier Rofes (Oficina de Gramàtica) i senyor Joan Soler (DCC) exposaren aspectes de les diverses activitats de normativa i de recerca de la Secció Filològica a un grup d'estudiants i de professors de la Universitat Oberta de Catalunya, que visitaren l'IEC de la mà del senyor Isidor Marí. El 12 de març estudiants de l'assignatura de lingüística aplicada de la Universitat de Barcelona conegueren les tasques de l'Oficina d'Onomàstica.

Quant a visites de responsables d'institucions acadèmiques i polítiques, cal destacar les que han fet a la Secció el senyor Víctor García de la Concha, director de la RAE (17 d'octubre), i el senyor Joaquim Puig, alcalde de Morella (26 de febrer).

Han continuat durant aquest any les presentacions arreu de Catalunya del *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* i de l'exposició «Mots amb arrels», a càrrec dels senyors Josep Moran

i Joan Anton Rabella, director i tècnic, respectivament, de l'Oficina d'Onomàstica.

Amb motiu de la celebració del Centenari de l'IEC, la Secció Filològica organitzà la primera activitat d'aquest Centenari, que fou un cicle en commemoració dels cent anys del I Congrés Internacional de la Llengua Catalana, que es desenvolupà entre el 17 d'octubre i el 19 de desembre, amb les conferències següents: «Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906. De la *Lletra de convit* a l'organització del Congrés. Importància de la seva actuació tant en l'aspecte lingüístic com en l'aspecte cívic», per Aina Moll; «Pompeu Fabra abans i després del Congrés. De la campanya de *L'Avenç* a les intervencions congressuals (esmenes i comunicació). Cap a un projecte de normativització de la llengua catalana», per Joan Solà; «Els romanistes abans i després del Congrés. Importància de la romanística —especialment la germànica— en els estudis sobre el català. Schädel i la seva proposta d'un Institut de la Llengua Catalana», per Antoni M. Badia i Margarit; «Els valencians i el Congrés de 1906. De Teodor Llorente al pare Lluís Fullana. Contribuint al “progrés de la llengua comuna” (Vicent Mancho i Lo Rat Penat)», per Vicent Pitarx; «Els escriptors i el Congrés de 1906. La llengua literària segons les ponències més significatives (Joan Maragall, Joaquim Ruyra). El paper dels escriptors en la normalització lingüística», per Carles Miralles; «Envers la planifi-

ció del corpus. Les aportacions de la Secció Filològica-Històrica del Congrés: concordances i discordances en les propostes de normativització del català», per Mila Segarra, i «Envers la planificació de l'estatus. Les aportacions de la Secció Social i Jurídica del Congrés: avançant cap a la configuració del procés de normalització lingüística», per Joan Martí i Castell. Aquestes conferències s'han repetit a Palma (en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears i l'Institut d'Estudis Balearics) i a les delegacions de l'IEC a Alacant, Castelló, Lleida i Perpinyà.

Una altra activitat relativa a aquesta commemoració fou la participació del president de la Secció en la conferència de premsa, organitzada per la Biblioteca de Catalunya, de presentació de l'exposició commemorativa de manuscrits i altres documents relacionats amb el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana (10 d'octubre).

Així mateix, els senyors Antoni M. Badia i Margarit, Joan Martí i Castell, Francesc Vallverdú i Joan Veny van participar en l'acte que en ocasió del centenari del I Congrés Internacional de la Llengua Catalana va celebrar l'Ateneu Barcelonès el 9 de novembre, sota la presidència del senyor Albert Balcells.

Durant el curs la Secció ha treballat en la preparació del Simposi Internacional sobre el Català al Segle XX: Balanç de la Situació i Perspectives, que tindrà lloc a l'Institut els dies 24, 25 i 26 d'oc-

tubre de 2007. Aquesta activitat clourà el Centenari de l'IEC.

Publicacions

ADAM AULINAS, Montserrat. *El català septentrional de transició: Nova visió des de la morfologia.*

Cap a on va la sociolingüística?: II Jornada de l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit. Diccionari de la llengua catalana.

Estudis Romànics, vol. XXIX.

Homenatge de l'IEC a Joan Coromines, en el centenari de la seva naixença.

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Morella.

Llenguatge: Articles de La Vanguardia (1999-2002).

PERE ANGLÈS, Ramon. *Els noms del Vilosell i el seu terme municipal.*

PEREA SIMÓN, Eugeni. *Onomàstica de Riudoms.*

Petit homenatge de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans al doctor Antoni M. Badia i Margarit amb motiu d'haver estat guardonat amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes el 28 de maig de 2003: Reunió plenària de la Secció Filològica del 13 de juny de 2003.

SOLER I BOU, Joan. *Definició lexicogràfica i estructura del diccionari.*

VENY, JOAN; PONS I GRIERA, Lúdia. *Atlas lingüístic del domini català.* Vol. III.

Membres

A partir d'aquest curs s'especificarà a la memòria la procedència territorial dels membres de la Secció Filològica vinculada amb un dels cinc grans dialectes de la llengua catalana.

Joan A. Argenter i Giralt

DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT

03.11.1989

Lingüística i sociolingüística

Procedència territorial: central

Antoni M. Badia i Margarit

15.11.1968; emèrit des del 30.05.1990

Lingüística històrica i gramàtica

Procedència territorial: central

Joan Bastardas i Parera

19.05.1972; emèrit des del 05.06.1990

Filologia clàssica i romànica

Procedència territorial: central

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
M. Teresa Cabré i Castellví	03.11.1989 Lexicologia i lexicografia Procedència territorial: central
Jaume Cabré i Fabré	19.06.2000 Escriptor Procedència territorial: central
Jordi Carbonell i de Ballester	19.05.1972; emèrit des del 23.04.1994 Història social de la llengua, història de la literatura i gramàtica Procedència territorial: central
Germà Colón Domènech	07.06.1993; corresponent des del 25.02.1966; emèrit des del 30.11.1998 Filologia romànica Procedència territorial: valencià
Maria Josep Cuenca Ordinyana	13.06.2005 Gramàtica Procedència territorial: valencià
Antoni Ferrando i Francès	22.03.1985 Història de la llengua Procedència territorial: valencià
Josep Gifreu i Pinsach	22.11.1993 Sociolingüística i polítiques de comunicació Procedència territorial: central
Albert Jané i Riera	19.06.2000; emèrit des del 19.06.2001 Sintaxi i gramàtica Procedència territorial: central

Joaquim Mallafrè i Cavaldà	21.05.1991 Traductor i escriptor Procedència territorial: central
Isidor Marí i Mayans	03.11.1989 Sociolingüística Procedència territorial: baleàric
Joan Martí i Castell	23.10.1992 Història de la llengua i sociolingüística Procedència territorial: central
Josep Martines Peres	13.06.2005 Lexicografia Procedència territorial: valencià
Joan Miralles i Monserrat	14.06.1985 Història de la llengua, onomàstica i literatura popular Procedència territorial: baleàric
Carles Miralles i Solà	21.05.1991 Filologia clàssica Procedència territorial: central
Aina Moll i Marquès	22.11.1993; emèrita des del 14.08.2000 Lingüística Procedència territorial: baleàric
Brauli Montoya Abat	17.06.2002 Sociolingüística Procedència territorial: valencià
Josep Moran i Ocerinjauregui	22.05.1995 Onomàstica i lingüística històrica Procedència territorial: central

DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Manuel Pérez Saldanya	09.06.1997 Gramàtica Procedència territorial: valencià
Joan Peytavi Deixona	28.02.2005 Onomàstica Procedència territorial: septentrional
Josep Piera i Rubio	28.02.2005 Escriptor Procedència territorial: valencià
Vicent Pitarch i Almela	14.06.1985 Sociolingüística Procedència territorial: valencià
Lluís B. Polanco i Roig	27.11.1989 Sociolingüística i lingüística Procedència territorial: valencià
Miquel Àngel Pradilla Cardona	13.06.2005 Sociolingüística (variació i planificació) Procedència territorial: nord-occidental
Modest Prats i Domingo	13.06.2005; emèrit des del 05.09.2006 Història de la llengua Procedència territorial: central
Joaquim Rafel i Fontanals	24.10.1984 Fonètica i lexicografia Procedència territorial: central
Gemma Rigau i Oliver	17.06.2002 Sintaxi i semàntica Procedència territorial: central

Jordi Sarsanedas i Vives	21.05.1991; emèrit des del 02.09.1994 († 16.11.2006) Escriptor Procedència territorial: central
Mila Segarra i Neira	28.02.2005 Gramàtica i història de la llengua Procedència territorial: central
Ramon Sistac i Vicén	14.12.1998 Dialectologia Procedència territorial: nord-occidental
Joan Solà i Cortassa	20.12.1999 Gramàtica Procedència territorial: nord-occidental
Josep Vallverdú i Aixalà	21.05.1991; emèrit des del 09.07.1993 Escriptor Procedència territorial: nord-occidental
Francesc Vallverdú Canes	17.06.2002; emèrit des de l'01.12.2005 Sociolingüística Procedència territorial: central
Joan Veny i Clar	17.11.1978; emèrit des del 22.08.2002 Dialectologia i història de la llengua Procedència territorial: baleàric
Pere Verdaguer i Juanola	07.06.1993; emèrit des del 09.04.1999 Lingüística i literatura Procedència territorial: septentrional
Mariàngela Vilallonga Vives	28.02.2005 Filologia clàssica Procedència territorial: central

Membres corresponents

	DATA DE NOMEJAMENT I PROCEDÈNCIA
Cosme Aguiló Adrover	12.06.2006 (Santanyí)
Ramon Amigó i Anglès	06.06.1994 (Reus)
Robert Archer	19.06.2000 (Durham, Gran Bretanya)
Rafael Caria	28.02.2006 (L'Alguer, Itàlia)
Michel Contini	28.02.2006 (Càller, Itàlia)
Jordi Joaquim Costa i Costa	28.02.2006 (Perpinyà, França)
Kálmán Faluba	23.11.1992 (Budapest, Romania)
Joseph Gulsoy	06.06.1994 (Toronto, Canadà)
Rita Lejeune Debousse	29.04.1974 (Lieja, Bèlgica)
Joan F. López Casasnovas	28.02.2006 (Ciutadella)
Helmut Lüdtke	19.06.2000 (Kiel, Alemanya)
Bob de Nijs	19.06.2000 (Deurne, Bèlgica)

José Antonio Pascual Rodríguez	09.06.1997 (Salamanca, Espanya)
Josep Quer i Villanueva	28.02.2006 (Caracas, Veneçuela)
Artur Quintana i Font	28.02.2006 (Barcelona)
Lídia Rabassa Areny	28.02.2006 (Andorra)
Philip D. Rasico	09.06.1997 (Nashville, Estats Units d'Amèrica)
Enric Ribes i Marí	12.06.2006 (Eivissa)
Beatrice Schmid	09.06.1997 (Basilea, Suïssa)
Giuseppe Tavani	23.11.1992 (Roma, Itàlia)
Max Woodfield Wheeler	09.06.1997 (Brighton, Gran Bretanya)
Curt Wittlin	09.06.1997 (Saskatoon, Canadà)
Alan Yates	28.02.2006 (Sheffield, Gran Bretanya)
Marie Claire Zimmermann	09.06.1997 (París, França)

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

Crònica

La Secció té la mateixa estructura que els cursos anteriors (recordem que està distribuïda en set àrees temàtiques). Pel que fa a la seva composició, dos membres (el pedagog Ricard Torrents i Bertrana i l'economista Josep M. Bricall i Masip) han passat a la condició d'emèrits. I hem hagut de lamentar la defunció, el 26 de maig passat, del jurista Josep M. Puig i Salellas.

Així, doncs, la composició de la Secció, en aquest moment, és de 20 membres numeraris, 14 membres emèrits i 1 membre corresponent, els quals estan distribuïts en les set àrees en què està estructurada la Secció de la forma següent:

— Filosofia: 3 membres numeraris i 2 d'emèrits.

— Dret: 3 membres numeraris i 1 de corresponent.

— Economia: 3 membres numeraris i 3 d'emèrits.

— Geografia i demografia: 3 membres numeraris i 4 d'emèrits.

— Pedagogia i psicologia: 2 membres numeraris i 4 d'emèrits.

— Comunicació i antropologia: 3 membres numeraris.

— Sociologia i ciència política: 3 membres numeraris i 1 d'emèrit.

Aquest curs han estat declarades vacants i estan encara pendents de cobrir cinc places de membre numerari de les

àrees de filosofia, comunicació i antropologia, dret, pedagogia i psicologia, i sociologia i ciència política. La Secció ha expressat també la voluntat de proposar pròximament alguns membres corresponents.

Renovació del Consell de Govern

En la reunió ordinària celebrada el dia 11 de juny es va elegir el nou Consell de Govern de la Secció. En primera i única votació va ser elegida l'única candidatura presentada, amb la composició següent:

— Josep González-Agàpito i Grannell, president.

— Ricard Torrents i Bertrana, vicepresident.

— Josep M. Panareda i Clopés, secretari.

— Josep M. Casasús i Guri, tresorer.

Sessions celebrades

La Secció ha celebrat deu sessions plenàries, que han tingut sempre com a punt principal de l'ordre del dia una comunicació acadèmica (d'un membre de la Secció o d'un invitat), llevat de tres que han estat més breus per tal de donar pas a senyals sessions públiques de lectura de discursos de recepció de nous membres. A cada sessió ordinària hi ha hagut també la

presentació d'un informe sobre les activitats dels darrers dotze mesos d'una de les nou societats filials adscrites a la Secció, a càrrec del president corresponent. Les comunicacions acadèmiques han estat:

— De Xavier Bonal, adjunt al Síndic per a la defensa dels drets dels infants, «Educació i desigualtats socials i territorials a Catalunya».

— D'Octavi Fullat, «Home i educació en Eugeni d'Ors» (amb motiu del centenari del començament de la publicació del *Glosari*).

— De Salvador Giner, «Missió de l'acadèmia».

— De Vicenç M. Rosselló, «Les cartes portolanes de l'Institut d'Estudis Catalans» (amb motiu de la pròxima publicació, per l'IEC i per l'Institut Cartogràfic de Catalunya, de l'obra *Les cartes portolanes: La representació medieval d'una mar solcada*). Arran de la comunicació es va insistir en la conveniència que l'IEC reivindicui la propietat de tres documents cartogràfics actualment dipositats al Museu Marítim de Barcelona.

— De Joan Becat, «Catalunya Nord: aspectes actuals i canvis».

— De Jordi Pigem, autor del llibre *El pensament de Raimon Panikkar: Interdependència, pluralisme, interculturalitat* (Premi Institut d'Estudis Catalans de Filosofia), sobre el tema d'aquesta obra.

— De Francesc Michavila, executor de la Universitat Jaume I i director de la Càtedra UNESCO de Gestió i Política

Universitària (UPM), «Situació i futur de la universitat».

Els discursos de recepció llegits han estat:

— El de Gabriel Amengual, *Salvar l'experiència en el moment de la seva desaparició: L'experiència en el pensament de Walter Benjamin* (amb resposta de Pere Lluís Font).

— El de Josep M. Panareda, *A propòsit de les relacions biològiques entre el Montseny i el Montnegre* (amb resposta de Vicenç M. Rosselló).

— El de Maria Dolors Garcia Ramon, *Exploració, geografia i estudis post-colonials: Una mirada de gènere sobre les narratives de viatges (Gertrude Bell, 1868-1926)* (amb resposta de Joan Vilà-Valentí).

Publicacions

Durant aquest curs han aparegut, amb càrrec al pressupost de la Secció, les publicacions següents:

SIGUAN, Miquel; KIRCHNER, Montserrat. *Georges Duvshauwers i els començaments de la psicologia experimental a Catalunya*. 2006. 84 p. (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; 35)

SINGLA CASELLAS, Carles. *Mirador (1929-1937): Un model de periòdic al servei d'una idea de país*. 2006. 238 p. (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; 34) [Premi Joan Givanel i Mas de Comunicació Social]

- PIGEM, Jordi. *El pensament de Raimon Panikkar: Interdependència, pluralisme, interculturalitat*. 2007. 296 p. (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; 36) [Premi Institut d'Estudis Catalans de Filosofia 1999]
- AMENGUAL I COLL, Gabriel. *Salvar l'experiència en el moment de la seva desaparició: L'experiència en el pensament de Walter Benjamin*. 2006. 25 p. [Discurs de recepció de Gabriel Amengual i Coll com a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegit el dia 23 d'octubre de 2006. Resposta de Pere Lluís Font, membre emèrit de la Secció de Filosofia i Ciències Socials]
- PANAREDA I CLOPÉS, Josep M. *A propòsit de les relacions biològiques entre el Montseny i el Montnegre*. 2006. 43 p. [Discurs de recepció de Josep M. Panareda i Clopés com a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegit el dia 27 de novembre de 2006. Resposta de Vicenç M. Rosselló i Verger, membre emèrit de la Secció de Filosofia i Ciències Socials]
- GARCIA RAMON, Maria Dolors. *Exploració, geografia i estudis postcolonials. Una mirada de gènere sobre les narratives de viatges (Gertrude Bell, 1868-1926)*. 2007. 28 p. [Discurs de recepció de Maria Dolors Garcia Ramon com a membre numerària de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegit el dia

21 de maig de 2007. Resposta de Joan Vilà-Valentí, membre emèrit de la Secció de Filosofia i Ciències Socials]

PUIG I SALELLAS, Josep M. *El nou estatut. El reconeixement dels drets històrics*. 2006. 21 p. [Comunicació de Josep M. Puig i Salellas a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegida el dia 8 de maig de 2006]

La Secció, a més, ha editat amb l'Institut Ramon Llull, el Centro de Comunicación Científica Iberoamérica i l'editorial alemanya Horlemann, en edició especial per a la Fira de Frankfurt, el llibre *Katalonien: Kultur der Moderne*, a cura de Rafael Sevilla i Ricard Torrents. És una reedició, reelaborada, d'una obra publicada el 2003, en la qual col·laboren, entre altres, els membres de la Secció Salvador Giner, Andreu Mas-Colell, Xavier Rubert de Ventós i Ricard Torrents.

Altres activitats

L'activitat més rellevant de la Secció ha estat l'organització, amb motiu del Centenari de l'IEC, d'un curs d'alts estudis sobre cultura, política i societat (1907-2007), titulat «Deu testimonis del segle xx. Deu lliçons per al segle XXI», a càrrec de membres de la Secció i sota la coordinació de Ricard Torrents, centrat en la presentació de deu autors, cadascun amb una obra representativa (*La nacionalitat catalana*, d'Enric Prat de la Riba; *La ciutat del perdó* i altres escrits, de Joan Maragall; *Glosari*, d'Eugeni d'Ors; *Per la*

llengua i per l'escola, d'Alexandre Galí; *Elegies de Bierville*, de Carles Riba; *Les formes de la vida catalana*, de Josep Ferrater i Móra; *Notícia de Catalunya*, de Jaume Vicens i Vives; *La dona a Catalunya*, de Maria Aurèlia Capmany; *Els altres quaranta anys*, de Francesc de B. Moll, i *Un país sense política*, de Joan Fuster), i en què cada autor ha estat comentat en ell mateix, en el seu context i en la seva projecció cap al segle XXI, sota un lema determinat, de manera que el conjunt d'obres, autors i lemes cobrissin els diversos aspectes i moments de la cultura, la política i la societat catalanes dels darrers cent anys, considerades de manera unitària.

La Secció, i en particular la seva àrea de filosofia, participa en el projecte *La dignité de la personne humaine* de la Unió Acadèmica Internacional, coordinat per l'Institut d'Estudis Catalans, amb la direcció de la secretaria a càrrec de Josep-M. Terricabras i amb ponències de Pere Lluís Font i de Gabriel Amengual en la reunió que va tenir lloc a Barcelona els dies 16 i 17 del mes de juliol.

Amb motiu del centenari de l'escoltisme, la Secció ha organitzat, sota la coordinació de Josep González-Agàpito, un simposi titulat «Cent anys d'escoltisme: un moviment de formació humana i de ciutadania activa», que va tenir lloc els dies 15 i 16 del mes de juny. El dia 15 es va fer un seminari d'especialistes, i el dia 16 es va celebrar una sessió acadèmica, amb els parlaments de representants

d'organitzacions escoltes de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià i la conferència de Mateo Jover, sociòleg i antic director d'estudis prospectius de l'Organització Mundial del Moviment Escolta.

Diversos membres de la Secció (Salvador Giner, Josep González-Agàpito, Pere Lluís Font, Ricard Torrents, Joan Triadú i Joan Vilà-Valentí) han format part de les ponències per a l'adjudicació dels premis següents: Premi Prat de la Riba, Premi Internacional Catalònia, Premi de Medi Ambient, Premi Fundació Mercè Rodoreda i Ajuts Fundació Mercè Rodoreda.

Gabriel Amengual, Josep M. Panareda i Maria Dolors Garcia Ramon han fet els ja esmentats discursos de recepció com a nous membres de l'IEC.

Vicenç M. Rosselló va participar amb la conferència «Gènesi d'un projecte utòpic» en la presentació a l'IEC del primer volum de la col·lecció «Història de la Ciència a les Illes Balears».

Joan Triadú ha estat designat representant de la Secció a la comissió preparatòria de l'homenatge a Ramon Aramon i Serra en el centenari del seu naixement (1907).

Premis, distincions i homenatges

— Joan Estruch ha rebut la Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya al mèrit científic i tecnològic.

— Salvador Giner ha rebut el Premio Nacional de Sociología y Ciencia

Política del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) i un dels Premis Primer de Maig de la Fundació Rafael Campalans i la Fundació Josep Comaposada.

— Enric Lluch ha estat homenatjat per la Societat Catalana de Geografia amb l'edició conjunta de la seva obra escrita.

— Andreu Mas-Colell ha rebut la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i un dels Premios Nacionales de Investigación, el Pascual Madoz, corresponent a l'àrea de dret i de ciències econòmiques i socials. D'altra banda, ha estat proposat per dirigir el Consell Europeu de Recerca entre el juliol del 2009 i el desembre del 2011.

— Joan Francesc Mira ha rebut el Premi Jaume Fuster de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

— Vicenç M. Rosselló va ser homenatjat l'agost passat a la Universitat Catalana d'Estiu de Prada.

— Ricard Torrents ha estat homenatjat per la Universitat de Vic amb motiu de la seva jubilació.

— Josep Cruanyes, president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, ha estat distingit amb un dels Premis d'Actuació Cívica de la Fundació Lluís Carulla per la seva tasca en la recuperació dels papers de Salamanca.

— Salomó Marquès, president de la Societat d'Història de l'Educació als Països de Llengua Catalana, ha rebut la Distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat de la docència.

— Josep M. Mas Solench, que va morir essent president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, ha estat homenatjat, d'una banda, per l'IEC, l'Acadèmia de Bones Lletres i l'esmentada Societat i, d'altra banda, per l'Associació d'Amics de Sant Ramon de Penyafort, que també presidia.

Membres

Gabriel Amengual Coll

28.02.2006
Filosofia

Enric Argullol i Murgadas

01.02.1991
Dret administratiu

Bartomeu Barceló i Pons

01.02.1991; emèrit des del 14.05.2002
Geografia humana

Joan Becat i Rajaut	15.11.1991 Geografia
Josep M. Bricall i Masip	28.02.2006; emèrit des del 28.02.2007 Economia
Josep M. Casasús i Guri	07.05.1990 Teoria del periodisme
Antoni Joan Colom i Cañellas	14.06.2004 Teoria i història de l'educació
Jordi Cots i Moner	13.02.1987; supernumerari a partir del 14.03.1994; emèrit des del 17.02.2003 Dret
Joan Estruch i Gibert	20.12.1995 Sociologia de la religió
Octavi Fullat i Genís	20.12.1995; emèrit des del 12.01.1998 Filosofia de l'educació
Maria Dolors Garcia Ramon	28.02.2006 Geografia del gènere
Carles A. Gasòliba i Böhm	12.01.1979 Economia
Salvador Giner de San Julián	22.05.1995; emèrit des del 10.02.2004 Sociologia
Josep González-Agàpito i Granell	15.11.1991 Teoria i història de l'educació
Enric Lluch i Martín	07.05.1990; emèrit des del 19.02.1998 Geografia

DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Pere Lluís Font	07.05.1990; emèrit des de l'01.05.2004 Història de la filosofia
Andreu Mas-Colell	13.06.2005 Economia
Joan Francesc Mira i Casterà	14.06.1999 Antropologia cultural
Isidre Molas i Batllori	22.11.1993 Dret constitucional
Miquel de Moragas i Spà	07.05.1990 Teoria de la comunicació
Joaquim Muns i Albuixech	13.02.1987; emèrit des del 25.06.2005 Economia internacional
Josep M. Muntaner i Pasqual	12.01.1979 Economia
Josep M. Panareda i Clopés	28.02.2006 Biogeografia
M. Àngels Pascual de Sans	28.02.2006 Estudis de població
Josep Perarnau i Espelt	07.05.1990; emèrit des del 08.07.1998 Filosofia
Josep M. Puig i Salellas	29.01.1988; emèrit des del 19.02.1994 († 26.05.2007) Dret civil i mercantil
Encarna Roca i Trias	22.05.1995 Dret civil

Vicenç M. Rosselló i Verger	01.02.1991; emèrit des del 12.09.2001 Geografia
Xavier Rubert de Ventós	13.06.2005 Estètica
Antoni Serra i Ramoneda	13.02.1987; emèrit des del 20.07.2003 Economia de l'empresa
Carlota Solé i Puig	07.05.1990 Sociologia de les migracions i de les organitzacions (empresarials), estructura i canvi social (modernització)
Josep-Maria Terricabras i Nogueras	22.05.1995 Filosofia
Ricard Torrents i Bertrana	14.06.1999; emèrit des del 10.01.2007 Educació universitària i filosofia de l'educació
Joan Triadú i Font	12.01.1979; emèrit des del 30.07.1991 Pedagogia general
Joan Vilà-Valentí	29.02.1990; emèrit des del 29.03.1995 Geografia regional i didàctica de la geografia

Membre corresponent

Joan Vallet de Goytisoló	1974 (Barcelona)
--------------------------	---------------------

IV. Memòria econòmica

La informació que es presenta es divideix en tres apartats:

- informació dels estats comptables i del balanç de situació del 31 de desembre de 2006
- informació sobre la liquidació del pressupost de l'exercici 2006
- informació sobre el pressupost per a l'any 2007.

1. Informació dels estats comptables i del balanç de situació del 31 de desembre de 2006

Els estats financers de 2006 han estat confeccionats a partir dels registres comptables de l'Institut seguint els principis de comptabilitat generalment acceptats. S'han aplicat les normes de presentació que emanen del Pla de Comptabilitat de les Fundacions Privades (Decret 43/2003, de 20 de febrer, del Departament de Justícia i Interior) i del Pla General de Comptabilitat (Reial decret 1643/1990, de 20 de desembre) per tal de presentar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'Institut.

El balanç adjunt presenta les xifres del darrer exercici tancat per tal de facilitar la comparació. Les bases d'elaboració, els principis comptables i les normes de valoració han estat aplicats de manera homogènia.

Balanç de situació del 31 de desembre de 2006 (expressat en €)

	<i>Saldos auditats el 31.12.2006</i>	<i>Saldos auditats el 31.12.2005</i>
ACTIU		
Actiu immobilitzat		
Immobilitzat immaterial	777.677,52	294.500,88
Immobilitzat material	7.781.848,17	7.790.298,35
Immobilitzat financer	113.600,85	113.600,85
Actiu circulant		
Existències	282.968,71	243.840,85
Deutors	2.113.332,02	2.229.452,90
Inversions financeres temporals	24.600,00	24.600,00
Tresoreria	3.088.765,20	1.815.468,73
Ajustaments per periodificació	7.928,09	7.469,87
TOTAL ACTIU	14.190.720,56	12.519.232,43
PASSIU		
Fons propis		
Fons social	128.534,62	132.534,62
Excedents d'exercicis anteriors	1.676.770,23	2.133.355,37
Excedent de l'exercici	431.501,09	(435.156,89)
Ingressos que cal distribuir en diversos exercicis		
Subvencions de capital	5.972.412,82	5.330.716,45
Provisions per riscos i despeses		
Altres provisions	301.719,57	301.719,57
Creditors a llarg termini		
Deutes amb entitats de crèdit	2.431.036,36	2.582.391,58
Creditors a curt termini		
Deutes amb entitats de crèdit	159.626,21	165.515,45
Deutes amb entitats del grup	13.871,24	0,00
Creditors comercials	1.637.150,26	1.366.175,73
Altres deutes no comercials	407.099,10	315.609,50
Ajustaments per periodificació	1.030.999,06	626.371,05
TOTAL PASSIU	14.190.720,56	12.519.232,43

2. Informació sobre la liquidació del pressupost de l'exercici 2006

El pressupost de l'exercici 2006 fou aprovat pel Ple de l'Institut celebrat el dia 30 de gener de 2006.

La liquidació del pressupost va ser aprovada pel Ple de l'Institut el 27 de març de 2007. Aquesta liquidació incorpora l'execució dels ingressos i les despeses previstos en el pressupost de l'IEC així com els ingressos i despeses provinents de l'activitat de les vint-i-sis societats filials de l'IEC.

El superàvit de 2.820.136,91 € amb què es liquida el pressupost és conseqüència dels romanents positius que han generat els projectes de recerca finalistes de caràcter plurianual que ja han incorporat tots els seus ingressos i l'activitat dels quals ha de continuar més enllà del desembre de 2006 i de la incorporació del romanent no executat de l'aportació del Ministeri de Foment provinent de l'any 2004.

Resum del pressupost d'ingressos

Capítol	Ingrés	Pressupost 2006	%	Liquidació 2006	%	Estat d'execució 2006
3	Ingressos propis	606.507,96	5,15	688.865,24	5,85	82.357,28
4	Subvencions corrents rebudes per l'IEC	6.239.733,50	53,01	6.674.262,50	56,69	434.529,00
5	Ingressos patrimonials i dèficit d'exploració	44.312,81	0,38	108.964,23	0,93	64.651,42
7	Subvencions de capital rebudes per l'IEC	2.802.970,27	23,81	2.176.321,62	18,48	- 626.648,65
8	Variació d'actius financers	2.078.213,02	17,65	2.125.415,20	18,05	47.202,18
	TOTAL DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS	11.771.737,56	100,00	11.773.828,79	100,00	2.091,23

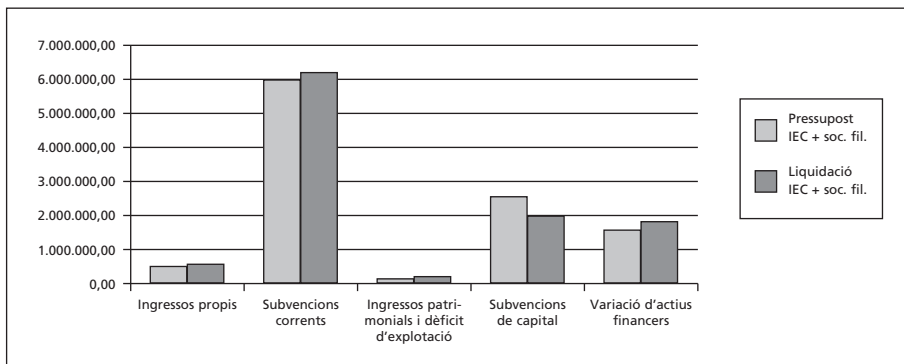
Resum del pressupost de despeses

<i>Capítol</i>	<i>Despesa</i>	<i>Pressupost</i> <i>2006</i>	<i>%</i>	<i>Liquidació</i> <i>2006</i>	<i>%</i>	<i>Estat d'execució</i> <i>2006</i>
1	Remuneracions de personal	3.312.478,93	28,14	3.104.263,69	34,67	-208.215,24
2	Despeses de béns corrents i serveis	2.331.771,91	19,81	2.064.741,32	23,06	-267.030,59
3	Despeses financeres	126.883,52	1,08	106.744,44	1,19	-20.139,08
4	Subvencions corrents concedides per l'IEC	521.475,11	4,43	425.144,75	4,75	-96.330,36
6	Inversions reals	4.271.860,42	36,29	3.094.507,51	34,56	-1.177.352,91
8	Actius financers	1.048.660,67	8,91	0,00	0,00	-1.048.660,67
9	Variació de passius financers	158.607,00	1,35	158.290,17	1,77	-316,83
TOTAL DEL PRESSUPOST DE DESPESES		11.771.737,56	100,00	8.953.691,88	100,00	-2.818.045,68

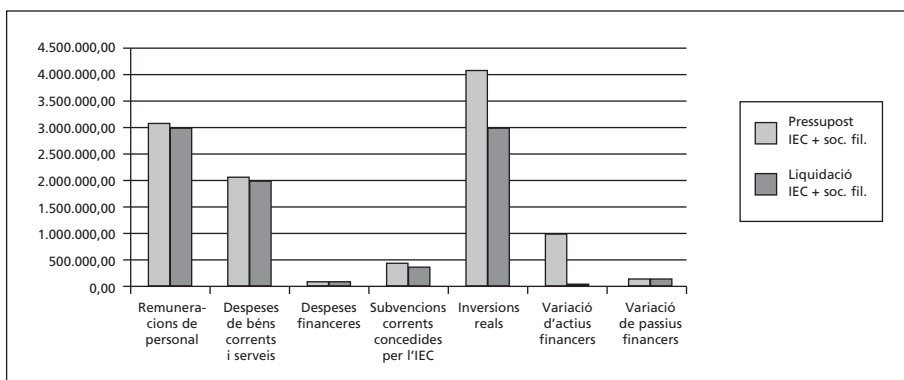
Romanent

Total ingressos 2006	11.773.828,79
Total despeses 2006	8.953.691,88
Romanent teòric 2006	2.820.136,91

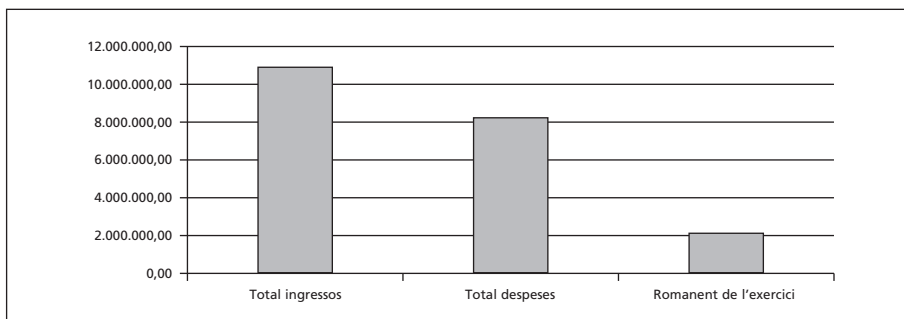
*Resum per capítols de la liquidació del pressupost d'ingressos de l'any 2006
(incloent-hi les societats filials)*

*Resum per capítols de la liquidació del pressupost de despeses de l'any 2006
(incloent-hi les societats filials)*

Romanent de l'exercici (incloent-hi les societats filials)

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost d'ingressos de l'any 2006
(incloent-hi les societats filials)*

<i>Art.</i>	<i>Denominació</i>	<i>Institut d'Estudis Catalans 2006</i>
a) Explotació		
30	Vendes i prestació de serveis	504.848,00
39	Altres ingressos	184.017,24
TOTAL CAPÍTOL 3. INGRESSOS PROPIS		688.865,24
40	De l'Administració de l'Estat	1.026.600,00
44	D'universitats	7.100,00
45	De la Generalitat de Catalunya	5.375.648,60
46	D'ens territorials	234.000,00
47	D'empreses privades	11.800,00
48	De famílies i institucions sense finalitat de lucre	19.113,90
TOTAL CAPÍTOL 4. SUBVENCIONS CORRENTS REBUDES PER L'IEC		6.674.262,50
53	Altres ingressos financers	72.617,56
54	Arrendaments	36.346,67
TOTAL CAPÍTOL 5. INGRESSOS PATRIMONIALS I DÈFICIT D'EXPLOTACIÓ		108.964,23
TOTAL EXPLOTACIÓ		7.472.091,97

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost d'ingressos de l'any 2006
(incloent-hi les societats filials) (continuació)*

<i>Art.</i>	<i>Denominació</i>	<i>Institut d'Estudis Catalans 2006</i>
b) Operacions de capital		
70	De l'Administració de l'Estat	131.300,00
75	De la Generalitat de Catalunya	1.224.428,38
76	D'ens territorials	113.293,24
77	D'empreses privades	412.800,00
79	Altres subvencions de capital	294.500,00
TOTAL CAPÍTOL 7. TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL		2.176.321,62
TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL		2.176.321,62
c) Operacions financeres		
87	Romanent d'exercicis anteriors	2.125.415,20
TOTAL CAPÍTOL 8. VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS		2.125.415,20
TOTAL OPERACIONS FINANCERES		2.125.415,20
Resum		
TOTAL EXPLOTACIÓ		7.472.091,97
TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL		2.176.321,62
TOTAL OPERACIONS FINANCERES		2.125.415,20
TOTAL GENERAL		11.773.828,79

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost de despeses de l'any 2006
(incloent-hi les societats filials)*

<i>Art.</i>	<i>Denominació</i>	<i>Institut d'Estudis Catalans 2006</i>
a) Explotació		
10	Sous i salaris	2.381.285,42
11	Assegurances i prestacions socials	653.673,23
12	Altres despeses socials	69.305,04
TOTAL CAPÍTOL 1. REMUNERACIONS DE PERSONAL		3.104.263,69
20	Compres i aprovisionaments	278.841,02
21	Serveis exteriors	1.784.353,04
22	Tributs	1.547,26
TOTAL CAPÍTOL 2. DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS		2.064.741,32
30	Deute a llarg termini	98.729,43
31	Deute a curt termini	8.015,01
TOTAL CAPÍTOL 3. DESPESES FINANCERES		106.744,44
48	A famílies i institucions sense finalitat de lucre	425.144,75
TOTAL CAPÍTOL 4. SUBVENCIONS CORRENTS CONCEDIDES PER L'EMPRESA		425.144,75
TOTAL EXPLOTACIÓ		5.700.894,20

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost de despeses de l'any 2006
(incloent-hi les societats filials) (continuació)*

<i>Art.</i>	<i>Denominació</i>	<i>Institut d'Estudis Catalans 2006</i>
b) Operacions de capital		
64	Inversions en mobiliari i estris	92.444,45
65	Inversions en equips de procés de dades	46.100,97
66	Actuacions i inversions destinades a l'ús general	2.247.734,15
67	Inversions en altre immobilitzat material	106.340,56
68	Inversions en immobilitzat immaterial	601.887,38
TOTAL CAPÍTOL 6. INVERSIONS REALS		3.094.507,51
TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL		3.094.507,51
c) Operacions financeres		
90	Amortització de deute a llarg termini	158.290,17
TOTAL CAPÍTOL 9. VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS		158.290,17
TOTAL OPERACIONS FINANCERES		158.290,17
Resum		
TOTAL EXPLOTACIÓ		5.700.894,20
TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL		3.094.507,51
TOTAL OPERACIONS FINANCERES		158.290,17
TOTAL GENERAL		8.953.691,88

3. Informe sobre el pressupost per a l'any 2007

El pressupost per a l'exercici de l'any 2007 dona continuïtat a les polítiques iniciades durant els dos primers anys de vigència del contracte programa, però al mateix temps introdueix novetats importants respecte al de 2006, tant des del punt de vista formal com des del punt de vista del contingut.

Es tracta d'aconseguir una millora i una racionalització del procés pressupostari en conjunt. Es vol avançar cap a un sistema d'elaboració i gestió dels pressupostos més orientat a objectius i a resultats, establir una millor sistematització de les classificacions d'ingressos i despeses i de les normes comptables i de control i atorgar una major flexibilitat a l'execució dels crèdits pressupostaris, d'acord amb el principi d'assignació de responsabilitat als diversos centres gestors d'aquests.

El pressupost per a 2007 és també el pressupost de l'any del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans.

Una de les primeres decisions que va prendre l'Equip de Govern en el moment de planificar els actes del Centenari va ser aconseguir finançament extraordinari per a poder dur-lo a terme sense que aquesta celebració anés en detriment de l'activitat ordinària de l'Institut; en definitiva, que no representés una disminució dels recursos destinats a complir els objectius bàsics de la institució, com ara la recerca, les activitats i la difusió del coneixement. Amb aquesta finalitat, al llarg de tot l'any 2006 la direcció de l'IEC ha treballat, amb èxit, per aconseguir els recursos necessaris per a finançar els actes del Centenari.

En conseqüència, el pressupost per a 2007 incorpora una previsió d'ingressos de 334.221 € en concepte d'ingressos extraordinaris vinculats al Centenari i una previsió de despeses pel mateix concepte i per la mateixa quantitat.

De la mateixa manera, alguns dels ingressos del Centenari liquidats durant 2006 acabaran, per la via de romanent positiu de l'exercici 2006, com a ingressos de 2007. Aquest romanent passarà a finançar el gruix de les despeses del Centenari corresponents a l'exercici 2007.

Una novetat important del pressupost per a 2007 és la incorporació, per primera vegada, de l'activitat de les societats filials. Fins ara només es presentava a l'aprovació del Consell Permanent i del Ple el pressupost de l'IEC, encara que jurídicament l'IEC és constituït per l'Institut i les seves vint-i-sis societats filials. El conjunt de les societats filials genera una activitat autònoma equivalent a 674.239,56 € anuals, que fins ara no figuraven en el pressupost inicial de l'IEC, i només s'hi incorporaven *a posteriori*, en el moment de presentar la liquidació del pressupost de cada exercici.

Aquesta nova incorporació representa una ampliació de l'àmbit institucional de l'IEC i s'emmarca en l'objectiu d'aconseguir la màxima transparència en els comptes i facilitar l'agregabilitat i la consolidació de les dades econòmiques i, per tant, l'anàlisi global de l'actuació pressupostària. Cal agrair l'esforç i la col·laboració de les juntes directives de totes les societats filials en la consecució d'aquest objectiu.

El pressupost per a 2007 correspon al tercer any del contracte programa, una vegada feta una primera avaluació dels indicadors establerts per la comissió de seguiment constituïda a aquest efecte.

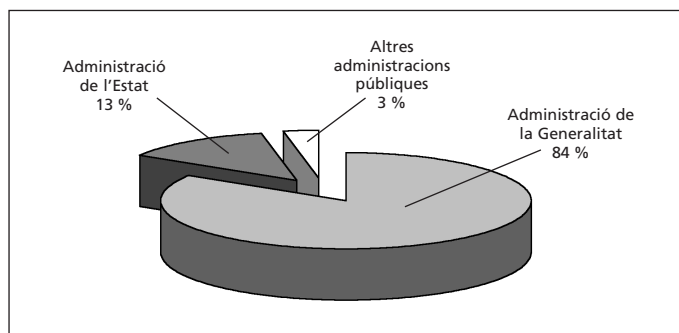
La previsió d'ingressos procedents de la Generalitat feta per a 2007 es correspon amb el 100 % de la xifra prevista en el contracte programa. Es considera que el resultat de l'avaluació dels indicadors fixats serà del tot satisfactori i que s'obtindrà la totalitat de la quantitat prevista.

L'aportació de la Generalitat de Catalunya per a 2007 s'incrementa un 16,73 % en global. L'aportació a través del contracte programa representa un increment del 14,26 %.

Pel que fa als ingressos procedents del Ministeri d'Educació i Ciència, s'ha incorporat en el pressupost de l'IEC la quantitat consignada en l'Avantprojecte de pressupost que ha entrat al Congrés dels Diputats, que representa un 20 % d'increment sobre les quantitats percebudes en l'exercici de 2006.

En conjunt, el pressupost que es presenta per a l'aprovació del Consell Permanent creix un 24,72 % respecte al de 2006, gràcies a l'increment dels ingressos extraordinaris per a finançar el Centenari, a la incorporació dels pressupostos de les societats filials i a l'increment dels recursos procedents de la Generalitat per mitjà del contracte programa.

La posició relativa de les administracions finançadores és la següent:

A l'hora d'elaborar el pressupost per a 2007 s'han tingut en compte les línies generals següents:

1. Mantenir la política, iniciada en els dos exercicis anteriors, de potenciar l'autonomia de les seccions i dotar-les de pressupostos de lliure disposició adequats a les seves finalitats.

2. Continuar la política de potenciació de les societats filials preveient una partida per a la incorporació de noves filials, incrementant la partida extraordinària per a publicacions i incorporant-hi una nova partida per al finançament de les activitats organitzades amb motiu del Centenari de l'Institut.

3. Dotar les delegacions territorials d'un pressupost que garanteixi una programació estable i de qualitat, i a la vegada incorporar una partida per a activitats extraordinàries amb motiu del Centenari.

4. En l'apartat de recerca, es pressuposten les dotacions corresponents al tercer i últim any de la convocatòria de la Comissió d'Investigació 2005.

Actuacions previstes

1. En l'àmbit dels recursos humans, s'han previst les actuacions següents:

— Executar aquelles mesures establertes en l'organigrama, aprovat pel Consell Permanent en data 7 de novembre de 2006.

— Complir els compromisos laborals pactats amb els representants dels treballadors.

— Dotar una partida per a noves mesures de personal de 300.000 €.

— Dotar la partida per a formació durant 2007 amb un import de 30.000 €.

2. En l'àmbit de les tecnologies de la informació i de les comunicacions, les accions proposades són les següents:

a) Actuacions dirigides a la millora dels recursos digitals:

— Creació del portal de l'Observatori de la Recerca Catalana.

— Actualització del portal de recursos lingüístics.

— Creació d'una plataforma de continguts digitals.

— Millora del web institucional.

b) Actuacions de caràcter tecnològic:

— Migració de les aplicacions informàtiques residents a la plataforma AS/400.

— Millora de les eines de gestió interna dels serveis de l'IEC.

— Renovació i millora de les infraestructures tecnològiques.

3. Pel que fa a les inversions i al manteniment, s'ha previst un pressupost per a inversions generals amb vista a dur a terme les accions següents:

- Acabar les obres de millora de la climatització dels edificis.
- Continuar la renovació del mobiliari.
- Implantar un sistema de seguretat a la seu de la Casa de Convalescència, d'acord amb els resultats de l'auditoria prevista.

4. En l'apartat de despeses corrents, s'ha previst continuar la política ja iniciada de racionalització de la despesa i de contenció pressupostària, sense desatendre els aspectes de renovació i millora de l'equipament que són necessaris per a garantir un bon nivell de qualitat dels nostres serveis.

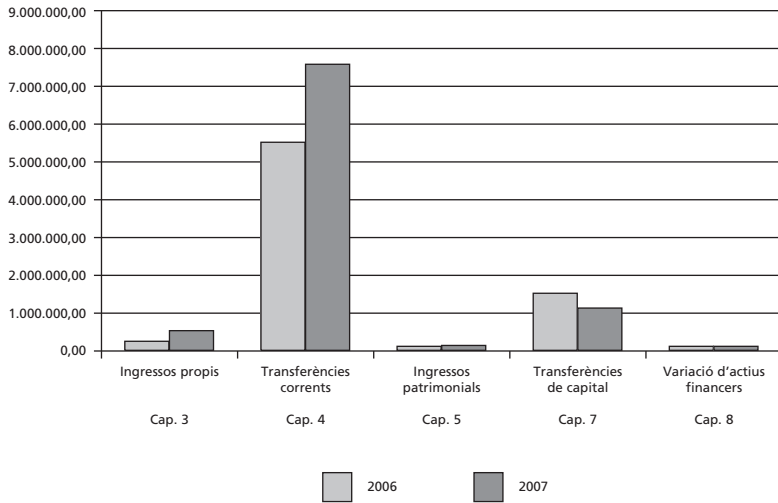
Resum del pressupost d'ingressos de l'any 2007

<i>Capítol</i>	<i>Ingrés</i>	<i>Total general</i>
3	Ingressos propis	504.483,56
4	Transferències corrents	8.024.372,20
5	Ingressos patrimonials	15.077,00
7	Transferències de capital	1.644.719,20
8	Variació d'actius financers	0,00
TOTAL DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS		10.188.651,96

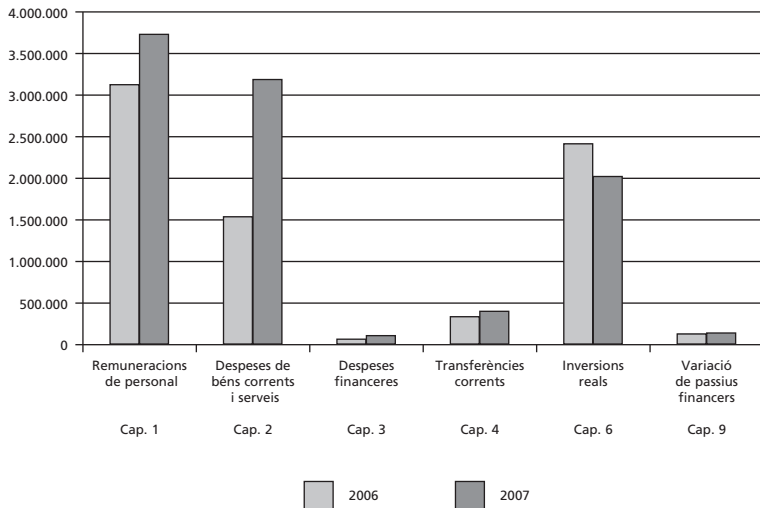
Resum del pressupost de despeses de l'any 2007

<i>Capítol</i>	<i>Despesa</i>	<i>Total general</i>
1	Remuneracions de personal	3.831.508,16
2	Despeses de béns corrents i serveis	3.358.197,44
3	Despeses financeres	124.901,00
4	Transferències corrents	539.188,36
6	Inversions reals	2.152.300,00
9	Variació de passius financers	182.557,00
TOTAL DEL PRESSUPOST DE DESPESES		10.188.651,96

Comparació del pressupost d'ingressos de l'any 2007 respecte al de 2006

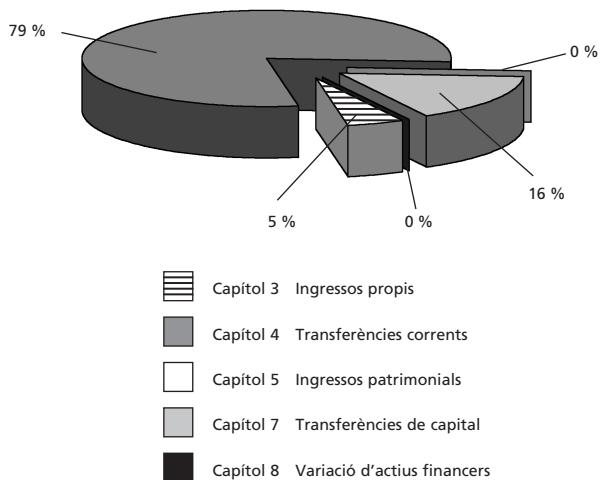

Comparació del pressupost de despeses de l'any 2007 respecte al de 2006

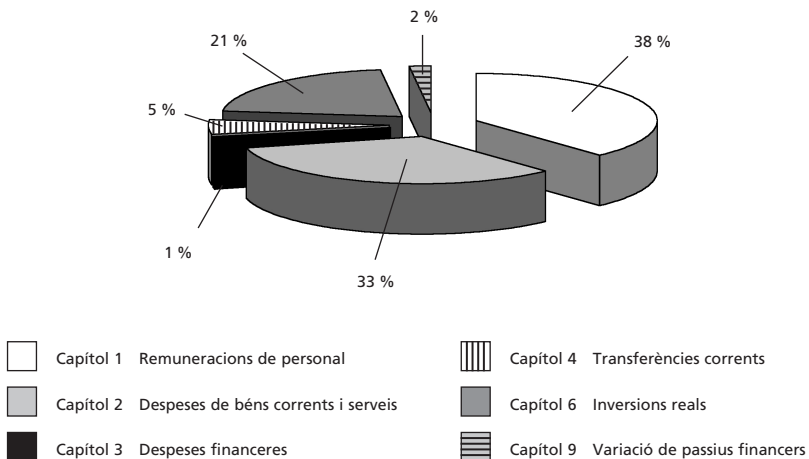
Distribució percentual del pressupost d'ingressos 2007

Total pressupost: 10.188.651,96 €

Distribució percentual del pressupost de despeses 2007

Total pressupost: 10.188.651,96 €

Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost d'ingressos de l'any 2007

<i>Art.</i>	<i>Denominació</i>	<i>Institut d'Estudis Catalans 2007</i>
	a) Operacions corrents	
30	Vendes i prestació de serveis	377.133,56
39	Altres ingressos	127.350,00
	TOTAL CAPÍTOL 3. INGRESSOS PROPIS	504.483,56
40	De l'Administració de l'Estat	1.256.000,00
44	D'empreses públiques i d'altres ens públics	18.700,00
45	De la Generalitat de Catalunya	6.108.872,20
46	D'ens territorials	317.000,00
47	D'empreses privades	268.321,00
48	De famílies i institucions sense finalitat de lucre	55.479,00
	TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS	8.024.372,20
52	Altres ingressos financers	12.077,00
54	Arrendaments	3.000,00
	TOTAL CAPÍTOL 5. INGRESSOS PATRIMONIALS	15.077,00
	TOTAL OPERACIONS CORRENTS	8.543.932,76

*Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost
d'ingressos de l'any 2007 (continuació)*

<i>Art.</i>	<i>Denominació</i>	<i>Institut d'Estudis Catalans 2007</i>
	b) Operacions de capital	
70	De l'Administració de l'Estat	0,00
75	De la Generalitat de Catalunya	1.558.719,20
76	D'ens territorials	32.000,00
77	D'empreses privades	39.000,00
79	Altres transferències de capital	15.000,00
	TOTAL CAPÍTOL 7. TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL	1.644.719,20
	TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL	1.644.719,20
	c) Operacions financeres	
87	Romanent d'exercicis anteriors	0,00
	TOTAL CAPÍTOL 8. VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS	0,00
	TOTAL OPERACIONS FINANCERES	0,00
	Resum	
	TOTAL OPERACIONS CORRENTS	8.543.932,76
	TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL	1.644.719,20
	TOTAL OPERACIONS FINANCERES	0,00
	TOTAL GENERAL	10.188.651,96

Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost de despeses de l'any 2007

<i>Art.</i>	<i>Denominació</i>	<i>Institut d'Estudis Catalans 2007</i>
	a) Operacions corrents	
10	Sous i salaris	2.913.244,33
11	Assegurances i prestacions socials	830.246,58
12	Altres despeses socials	88.017,25
TOTAL CAPÍTOL 1. REMUNERACIONS DE PERSONAL		3.831.508,16
20	Compres i aprovisionaments	457.400,00
21	Serveis exteriors	2.127.807,46
22	Tributs	1.600,00
28	Activitats i altres	906.389,98
TOTAL CAPÍTOL 2. DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS		3.493.197,44
30	Deute a llarg termini	95.174,00
31	Deute a curt termini i altres	29.727,00
TOTAL CAPÍTOL 3. DESPESES FINANCERES		124.901,00
48	A famílies i institucions sense finalitat de lucre	539.188,36
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		539.188,36
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		7.988.794,96

*Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost
de despeses de l'any 2007 (continuació)*

<i>Art.</i>	<i>Denominació</i>	<i>Institut d'Estudis Catalans 2007</i>
	b) Operacions de capital	
64	Inversions en mobiliari i estris	36.000,00
65	Inversions en equips de procés de dades	54.500,00
66	Actuacions i inversions destinades a l'ús general	1.441.800,00
67	Inversions en altre immobilitzat material	175.000,00
68	Inversions en immobilitzat immaterial	445.000,00
	TOTAL CAPÍTOL 6. INVERSIONS REALS	2.152.300,00
	TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL	2.152.300,00
	c) Operacions financeres	
90	Amortització de deute a llarg termini	182.557,00
	TOTAL CAPÍTOL 9. VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS	182.557,00
	TOTAL OPERACIONS FINANCERES	182.557,00
	Resum	
	TOTAL OPERACIONS CORRENTS	7.988.794,96
	Estalvi de gestió	-135.000,00
	TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL	2.152.300,00
	TOTAL OPERACIONS FINANCERES	182.557,00
	TOTAL GENERAL	10.188.651,96

V. Activitat institucional

Inauguració del curs

Enguany, la inauguració del curs 2006-2007 ha coincidit amb la cerimònia d'inauguració del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans, que tingué lloc al Palau de la Música Catalana el dia 16 d'octubre de 2006.

El discurs reglamentari fou a càrrec de Joan Massagué, membre corresponent de la Secció de Ciències Biològiques, amb el títol *Oncologia a principis del segle XX*. L'acte comptà també amb un parlament del president de l'Institut d'Estu-

dis Catalans, Salvador Giner, i del president de la Comissió Executiva del Centenari, Antoni Riera, que va presentar el programa d'actes del I Centenari de l'IEC. Hi va intervenir també la ministra de Cultura, Carmen Calvo, i va cloure l'acte el president de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall.

L'acte va comptar amb unes interpretacions musicals dels Dolçainers i Tabaleters del País Valencià i el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana.

Discurs del president de l'Institut d'Estudis Catalans

És un privilegi i un alt honor dirigir-vos la paraula en ocasió de l'obertura solemne de les celebracions que, durant els propers setze mesos, s'esdevindran en commemoració dels cent anys d'existència de l'acadèmia nacional catalana, l'Institut d'Estudis Catalans.

L'Institut fou fundat el dia 18 de juny del 1907, per inspiració d'Enric Prat de la Riba, aleshores president de la Diputació de Barcelona. Hem volgut fer coincidir aquesta commemoració amb l'obertura del present curs acadèmic, com correspon a una institució com la nostra, i també, molt conscientment, perquè fou l'any 1906 que se celebrà el I Congrés In-

ternacional de la Llengua Catalana, una fita crucial per a la cultura de la nostra nació i per al seu redreçament moral i material. El Congrés no fou un esdeveniment totalment deslligat de la fundació, poc després, de l'Institut. Tampoc no ho fou, pocs anys abans, del Primer Congrés Universitari Català, que el 1903 havia proposat un programa de modernització i catalanització de l'ensenyament superior.

Senyores i senyors, al món, tota cultura nacional, pràcticament sense excepcions, posseeix una acadèmia per a aixoplugar la seva comunitat científica i humanística, així com per a fomentar l'avenç del coneixement i garantir-ne la jus-

ta participació a escala internacional. A casa nostra, Enric Prat de la Riba fou conscient de la mancança d'aquesta institució cabdal. Aplegà un nombre de savis patriotes per tal de crear-la. Ho féu fins i tot abans que es constituís la Mancomunitat de Catalunya. La seva visió era la d'una acadèmia catalana que reunís totes les disciplines, que s'orientés essencialment vers tasques de recerca, que protegís el patrimoni històric i arqueològic del país, i que prengué cura de l'immens tresor que representa la llengua catalana, en tots els territoris on es parla. El nou Institut, doncs, no havia d'ésser solament un lloc adient per al diàleg permanent entre els científics i acadèmics del país, sinó també una institució capdavantera en el terreny del coneixement i la cultura científica i humanística a casa nostra.

La nostra commemoració, avui, s'orienta a rememorar un passat que cal qualificar, sense embuts, de gloriós, però també a celebrar un present curull de realitzacions importants, així com un esdevenidor que hom albira plenament digne del que ha estat fins ara l'Institut d'Estudis Catalans per al país. Permeteu-me, doncs, que, amb tota brevetat, i com escau en una ocasió com la present, recordi alguns esdeveniments i algunes vicissituds de la història centenària de l'acadèmia catalana.

Quan va ser creat, l'Institut d'Estudis Catalans fou definit pel Dictamen acord de la Diputació barcelonina com un

centre d'estudis que té per objecte «la superior investigació científica de tots els elements de la cultura catalana». Posteriorment, el Reial decret de 1976 reconeix l'Institut com una «corporació acadèmica, científica i cultural que té per objecte l'alta recerca científica i principalment la de tots els elements de la cultura catalana», reconeixement fet també per la Generalitat de Catalunya l'any 1989. Així mateix, en l'article primer de la part dispositiva del Reial decret damunt dit es declara que l'àmbit d'actuació de l'Institut s'estén a totes les terres de llengua i cultura catalanes. Des de l'any 1922, d'altra banda, l'Institut és membre de ple dret de la Unió Acadèmica Internacional, amb la qual manté fins avui una relació d'estretíssima i activa col·laboració. No en va, un home clau de l'Institut, Lluís Nicolau d'Olwer, fou elegit, el 1934, president de la Unió Acadèmica.

L'Institut fou un dels millors fruits engendrats pel nou esperit cultural i patriòtic que, al tombant del segle xx, inspirà tota una excepcional generació de catalans. Eren gent que maldava per superar, tot modernitzant Catalunya, la fase romàntica del nacionalisme vuitcentista, sense perdre gens llurs ideals. El nou esperit que els empenyia rebé el nom de Noucentisme. Els ideals que els impulsaven eren el racionalisme, el classicisme, la sobrietat i la seriositat intel·lectual posats al servei del país. Els inspirava el que m'agradaria qualificar de «nacionalisme uni-

versalista», és a dir, un nacionalisme català plenament obert a la cultura dels temps, en peu d'igualtat amb el propi dels altres pobles, lliure de tota mena de localisme estret. El fervent desig patriòtic de donar al país el lloc que li corresponia dins l'àmbit cultural i científic dels països europeus esperonava tant els teòrics com els homes d'acció del Noucentisme, que eren sovint els mateixos. Llurs ideals, però, només es podien realitzar mitjançant la creació d'un marc institucional adient.

Filla directa del moviment cultural i polític noucentista, inspirada pels anhels de claredat, rigor, ordre, internacionalisme i modernitat —en un mot, pel nacionalisme universalista i modernitzador—, l'acadèmia catalana fou creada finalment el mes de juny del 1907. A més del seu impulsor polític, Enric Prat de la Riba, els noms dels vuit homes que la constituïren en el primer moment mereixen ésser recordats ací, avui, un per un, foren: Guillem M. de Brocà i de Montagut; Jaume Massó i Torrents; Antoni Rubió i Lluch, primer president de l'Institut; Miquel dels Sants Oliver i Tolrà; Joaquim Miret i Sans; Josep Puig i Cadafalch; Pere Coromines i Montanya, i Josep Pijoan i Soteras, primer secretari de l'Institut.

En els anys immediatament anteriors, mentre se'n preparava la creació, alguns d'aquests homes, juntament amb d'altres, ja havien iniciat l'elaboració doctrinal del que havia d'inspirar l'acadèmia catalana. Així, Eugeni d'Ors, en els seus

escrits publicats al diari *La Veu de Catalunya*, havia fet explícits els principis d'aquesta doctrina. Posteriorment, també com a secretari de l'Institut, els donà un nou impuls. Empesos per Prat, tant ell com Pijoan ja havien establert contactes universitaris i acadèmics a l'estranger. Pijoan, en particular, havia estudiat a Itàlia. A més, des del 1904, establí una ferma amistat amb Francisco Giner de los Ríos i la Institución Libre de Enseñanza de Madrid. Hi havia una íntima afinitat entre les tasques renovadores i modernitzadores d'ambdues institucions. Es trobaren unides per un desig de coneixement mutu, de diàleg dins el respecte, i fins i tot per la fraternitat i per l'entusiasme per reformar a fi de bé l'alta cultura en llurs àmbits respectius de competència. No sorprèn pas que ambdues institucions fossin destinades a patir sengles persecucions pels règims repressius que havia de patir més tard tot Espanya.

No és adient, senyores i senyors, que esmerci l'estona que tinc a la meva disposició presentant ací, fil per randa, la història de l'acadèmia catalana. Permeteu-me, doncs, que tan sols n'esmenti alguns esdeveniments rellevants. L'abundor dels fets farà que només en pugui triar uns quants.

Tot reflectint el seu tarannà emprenedor, el seu desig d'anar per feina, al cap de només dos mesos d'haver estat fundat, l'Institut organitzà una importantíssima expedició per a rescatar els tre-

sors romànics del Pirineu català, al Pallars i a la Ribagorça, que avui són, sans i estalvis, al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Aquella embranzida de les activitats inicials molt aviat exigí una ampliació de l'acadèmia. El 1911 ja s'havien creat tres grans seccions: la d'Història i Arqueologia, la de Ciències i la Filològica. I, sense dilació, les Oficines Lexicogràfiques, que dirigia Pompeu Fabra, posaven llur tasca normalitzadora de la llengua al servei del poble que la parlava. Aviat atorgaren a la nostra filologia i lexicografia el prestigi internacional que s'ha mantingut fins avui.

Conscient de la tasca de complementar la migrada situació de la recerca científica i tècnica a Catalunya amb la seva pròpia, l'Institut fundava el Servei Meteorològic de Catalunya i, tot seguit, el Cartogràfic. Altres serveis, com ara el Servei Tècnic del Paludisme o el del Mapa Geològic, s'anaren creant, l'un rere l'altre. Mentrestant, l'Institut havia posat els fonaments de la Biblioteca de Catalunya, que finalment fundà l'Institut mateix amb aquest nom, la qual obrí la seva seu l'any 1914. Un cop creades aquestes institucions essencials per a qualsevol país normal, i fins llavors totalment absents a casa nostra, l'Institut les anava posant a les mans de la nació catalana en un procés continu del que podríem anomenar «transferències patriòtiques».

Una d'aquestes creacions transferides mereix un esment especial. L'Insti-

tut participà intensament en la promoció dels Estudis Universitaris Catalans, fills del Congrés Universitari Català del 1903, prou consolidats vers el 1912. Els Estudis Universitaris tenien per objectiu explícit la millora del nivell de la recerca i de l'ensenyament superior a Catalunya. Més endavant, l'Institut, amb una decisiva intervenció del membre August Pi i Sunyer, creà, el 1923, els Cursos Monogràfics d'Alts Estudis i Intercanvi, on participaren destacats científics estrangers, com ara Albert Einstein.

Puig i Cadafalch, Pere Coromines i el mateix Pi i Sunyer, homes d'inclinacions polítiques ben diferents, romanien units per a impulsar el rigor pedagògic i la vinculació de l'Institut a un projecte d'alts estudis que jutjaven necessari davant l'escandalosa migradesa dels recursos a la disposició de la Universitat barcelonina. Tanmateix, la proclamació de la República i la de l'autonomia catalana els permeteren fer un immens pas endavant. No fóra acurat dir que la creació de la Universitat Autònoma de Barcelona, l'any 1932, fou exclusivament deguda a l'Institut d'Estudis Catalans, però sí que ho és dir que l'Institut fou decisiu en la creació d'una universitat com aquella, plena d'empenta, d'exigència pedagògica i de solvència científica. Pompeu Fabra mateix en presidí el Patronat, i Pere Bosch i Gimpera, un altre membre eminent de l'Institut, en fou el rector. Amb aquella magnífica creació universitària

culminava tota una època de construcció institucional, cultural i científica que representa un dels episodis més esplèndids de la història moderna d'aquest país.

A més de les aportacions científiques catalanes en tots els camps que, sortides de l'Institut, començaven a trobar el ressò internacional que mereixien, l'Institut tenia encomanada una tasca específica fonamental. Fou una tasca per la qual ha estat sempre conegut i amb la qual l'identifica sempre la nostra ciutadania.

L'Institut d'Estudis Catalans és també l'acadèmia de la llengua catalana, de la qual té cura al més alt nivell científic, lexicogràfic i lingüístic. És reconeguda com a tal per totes les institucions acadèmiques i científiques del món, i per tots els lingüistes d'arreu, a més d'ésser-ho oficialment i explícita per un conjunt de governs de diversos països, incloent-hi el de la Generalitat de Catalunya.

Aquesta missió és pròpia de l'Institut d'ençà que es va crear. Fou promoguda per homes com ara mossèn Antoni M. Alcover, inspirador del I Congrés Internacional de la Llengua Catalana, el 1906, i un dels creadors de la Secció Filològica de l'Institut, l'any 1911. El savi mallorquí fou el pare del monumental *Diccionari català-valencià-balear*, iniciat el 1926. També hi fou vinculat des del primer moment Pompeu Fabra, el gran lingüista que ordenà la nostra llengua moderna, que en bastí els elements defi-

nitius de la normativa. Tot havent participat en el mateix Congrés Internacional, Fabra treballà en una *Gramàtica de la llengua catalana*, que veié la llum el 1912, un any després de la fundació de la Secció Filològica. L'any següent, el 1913, Fabra impulsà la publicació de les *Normes ortogràfiques*, per les quals avui ens regim. El 1932 foren adoptades amb entusiasme pels escriptors i editors valencians, en les que anomenem *Normes de Castelló*.

Joan Coromines, autor del vast *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* i l'*Onomasticon Cataloniae*, dues obres que l'han situat entre els grans savis mundials de la lexicografia i la lingüística de tot el segle xx, abans d'esdevenir membre de la Secció Filològica havia treballat bastant de temps a les Oficines Lexicogràfiques de l'Institut, al costat de Pompeu Fabra. L'Institut, avui, a través de la Secció Filològica, continua la tradició que encetaren homes com ells, amb el mateix sentit de la responsabilitat i el mateix suport de tota la comunitat universitària i científica dels Països Catalans i del món acadèmic internacional.

Tasques de l'abast de les esmentades fins ací, senyores i senyors, no podrien haver-se realitzat al llarg del temps sense una constant reordenació i revitalització interna de l'acadèmia catalana. L'especialització obligà a la formació, l'endemà de la fundació, del que esde-

vindria la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut, i ben aviat d'una de filològica i d'una altra de ciències, el 1911. Per tal d'assolir aquestes fites i d'altres de semblants amb la necessària eficàcia, l'Institut s'anà constituint a través de la seva història com una acadèmia única i alhora plural. Avui aplega cinc seccions: la Històrico-Arqueològica, la Filològica, la de Ciències Biològiques, la de Ciències i Tecnologia i la de Filosofia i Ciències Socials, amb membres numeraris, emèrits i corresponents procedents majoritàriament de tots els territoris de llengua i cultura catalanes. L'Institut d'Estudis Catalans és, doncs, una acadèmia d'acadèmies.

Les cinc grans seccions no exhaurixen, ni de bon tros, les seves activitats ni el seu abast. Des del 1913 fins avui, l'Institut ha anat creant una xarxa de societats filials que en possibiliten la tasca i en multipliquen l'eficàcia. Així, la Societat Catalana de Biologia fou una de les primeres, creada el 1912, mentre que en un cas, el de la Institució Catalana d'Història Natural, fundada el 1899, trobem la incorporació a l'Institut d'una associació científica fins i tot anterior a la institució mateixa. Mercès a la creació de societats filials —actualment n'hi ha vint-i-sis—, l'acadèmia catalana ha aconseguit esdevenir quelcom més que una institució closa, circumscrita als seus membres. Científics, erudits i amants del coneixement en els més diversos camps hi troben aixopluc i mitjans per al conreu dels seus

interessos diversos. Des de l'economia fins a la botànica, des de la literatura fins a la matemàtica, des dels estudis hebraics fins a la sociologia, les societats filials de l'Institut duen una vida activa i de recerca. No solament hi troben aixopluc i llocs per a congregar-se i conduir les tasques que tenen encomanades, sinó que l'Institut posa a l'abast llur un ampli ventall de serveis que els faciliten la missió i, alhora, els dóna una forta projecció social i científica.

Amb la modèstia que ens escau, cal afirmar que les societats filials, que apleguen més de vuit mil sis-cents membres i en molts casos estan directament vinculades a associacions internacionals en les especialitats pròpies de cadascuna, fan de l'Institut d'Estudis Catalans una acadèmia força remarcable i original, profundament vinculada a tota la comunitat erudita i científica del nostre àmbit cultural i lingüístic. Una de les nostres dèries, com a acadèmia al servei de la nostra nació, és difondre el coneixement superior, així com fomentar constantment el coneixement públic de la ciència. No podríem aconseguir-ho sense la col·laboració dels nombrosos membres de les societats filials, sense llur activitat constant en aquesta tasca cívica.

L'Institut d'Estudis Catalans és un ens privat de dret públic el tarannà del qual no és ni serà mai partidista, tot i que té com a principi essencial el més pregon arrelament al seu país i a la seva cultura. Precisament per això, el capteniment d'a-

questa institució és universalista, racional i vinculat al progrés del coneixement objectiu. No hi ha cap contradicció entre l'arrelament i la fidelitat a una comunitat nacional, lingüística i cultural i aquesta manera d'entendre el nostre lloc en l'univers de la modernitat dins el present procés constant de mundialització en què tot-hom és immers. Ans al contrari, com en el cas de la biodiversitat, que cal que la humanitat preservi, la cura i el foment de la diversitat cultural, i del pluralisme de les idees, és un objectiu que hem de tenir en compte els ciutadans, els governs i les institucions d'alta cultura. Cada poble, cada llengua i cada cultura duen en llur si llavors distintes, interpretacions diverses del món, que cal mantenir. De la mútua pol·linització en sortiran més enriquiments i més abundoses solucions. En canvi, de l'homogeneïtzació i l'agonia de les cultures, sobretot de les que són petites, només en surt un empobriment de la humanitat. Cada volta que mor un univers lingüístic, una ètnia, una comunitat nacional, s'empobreix la humanitat sencera, i no solament el poble que ho pateix. És, doncs, conjuminant una pregona arrel catalana amb una vocació fraterna i universal cap als anhels genèrics de la humanitat que l'Institut d'Estudis Catalans troba la raó d'ésser com a acadèmia dedicada al conreu de l'alta cultura i al foment del coneixement científic.

Hom diria que, amb aquests fins admirables, pacífics i humanitaris, una

institució com l'Institut no hauria d'haver sofert mai greus dificultats. Malauradament, hi ha dos períodes en els quals la persecució política obscurantista es va desfermar damunt l'acadèmia catalana. La dictadura imposada pel general Primo de Rivera, a partir del 1923, demostrà una particular obstinació contra les coses de Catalunya, fins al punt d'ofegar les activitats de l'acadèmia en tots els terrenys i d'anul·lar-ne o desfigurar-ne les creacions: la Biblioteca de Catalunya, per exemple, fou rebatejada amb el nom de Biblioteca Central de la Diputació Provincial, denominació i adscripció que recolliria el règim franquista posterior; les subvencions econòmiques a l'Institut foren retirades completament.

L'adveniment de la Segona República i l'autonomia de Catalunya permeteren un esplèndid període, tot i que breu, de recuperació en tots els fronts: les publicacions científiques, la recerca i l'activitat lingüística normativa es reprengueren espectacularment, empeses també per les il·lusions retrobades per un poble essencialment democràtic i civil com és, per fortuna, el nostre.

La vigília de la proclamació de la Segona República, essent president de l'Institut Josep Puig i Cadafalch, l'Ajuntament de Barcelona li lliurà a perpetuïtat l'esplèndida seu de la Casa de Convalescència i l'Hospital de la Santa Creu, on es troben encara avui l'Institut i la Biblioteca de Catalunya, respectivament.

La Diputació i la Mancomunitat, la Generalitat després, i en aquell moment l'Ajuntament del Cap i Casal de Catalunya li van donar el bo i millor. De la mateixa manera, durant els anys de persecució i adversitat, prohoms molt significatius —com ara Rafael Patxot i Francesc Cambó— es feren càrrec d'algunes despeses elementals de funcionament i existència. Algunes entitats, per exemple la Unió Acadèmica Internacional, li donaren suport moral sense reserves durant els pitjors moments. Diversos membres de l'Institut, com ara Lluís Nicolau d'Olwer o Ramon Aramon i Serra, ocuparen llocs d'alta responsabilitat a la Unió precisament durant anys d'adversitat.

Senyores i senyors, en nom de tota la corporació acadèmica catalana que m'honoro de presidir, declaro el nostre agraïment més pregon a totes aquestes institucions, nacionals i internacionals, i als representants de la societat civil que ens han fet costat en els moments més durs i difícils per a Catalunya i per a la seva acadèmia.

Malauradament, la Guerra Civil espanyola obrí la fase més fosca, heroica i difícil de la història de l'Institut. Tot i que les activitats durant aquell període tràgic gairebé no minvaren, la prohibició, el desmantellament i, fins i tot, la destrucció física del patrimoni que patí l'Institut tan aviat com Barcelona caigué en mans de l'Exèrcit enemic de la República, el mes de gener del 1939, el condem-

naren a una aparent desaparició. Molts membres eren forçats a l'exili, d'altres eren sotmesos a judicis polítics, d'altres sucumbien a les estretores i a les privacions de la repressió. El nostre record emocional i inesborrable, senyores i senyors, el nostre tribut moral per a aquelles víctimes de la barbàrie roman per sempre en les nostres ments i els nostres cors. Fidels, a més, a la nostra vocació europea i universal, recordem també la de tants savis que durant aquells anys negres patiren persecució per part dels règims totalitaris que feriren la vida civilitzada arreu del món.

En plena repressió política anticatalana, en condicions d'una inimaginable adversitat, diversos membres de l'Institut el reconstruïren clandestinament, si més no per donar fe que existia. Entre d'altres, cal retre homenatge a membres tan destacats com ara Josep Puig i Cadafalch, Eduard Fontserè i Carles Riba, per llur coratge i patriotisme. En aquell moment, l'any 1942, fou nomenat secretari general Ramon Aramon i Serra, que romangué en el càrrec fins al 1989. Aramon, amb abnegació i una extraordinària integritat i constància, guià i representà l'Institut durant els anys de persecució i clandestinitat, i també durant els anys de reconstrucció. Sempre més, junt amb els noms que he esmentat, i els de Pompeu Fabra, Pere Bosch i Gimpera i altres membres eminents morts a l'exili, Ramon Aramon i Serra mereix el nostre homenatge, avui que celebrem el Centenari de l'acadèmia

nacional. El nostre deute amb tots ells és ingent.

Tampoc no podem deixar d'esmentar el nom d'entitats que donaren suport a l'Institut en aquells llargs anys de foscor, com ara la Benèfica Minerva o Òmnium Cultural.

Celebrem els primers cent anys de l'acadèmia en plena fase d'expansió i aprofundiment de les seves activitats. Amb quatre seus estables —a Alacant, Castelló, Lleida i Perpinyà—, a més de la de Barcelona. Amb nous laboratoris per a la recerca científica, com ara el Centre de Recerca Matemàtica, instal·lat a Bellaterra, o la catalogació informatitzada de l'ús del sòl al Principat i a les Illes Balears. Amb un creixement força considerable pel que fa a les publicacions. Amb la digitalització dels materials i la plena participació a la xarxa Internet i a les telecomunicacions. Amb nous programes de recerca i ensenyament. Amb una estretíssima col·laboració amb el món universitari de tots els Països Catalans, palesa en treballs i publicacions conjunts de tota mena, com ara *La ciència en la història dels Països Catalans*, que hem començat a publicar juntament amb la Universitat de València.

Tot això és molt, però no és prou. L'Institut malda avui per ampliar la difusió internacional de les obres que publica i els resultats de la recerca que du a terme, tant pel que fa a la presència a la xarxa Internet com pel que fa a la parti-

cipació efectiva als fòrums del món. Ja hem fet passos definitius en aquest terreny, com és la coordinació, per encàrrec de la Unió Acadèmica Internacional, d'un projecte multidisciplinari i multicontinental de gran abast. Aquesta presència reforçarà la nostra funció com a acadèmia de referència, com a node clau dins la xarxa universal de les institucions com la nostra. Tanmateix, la dèria de l'Institut per fer palesa la seva presència, activa i respectada, arreu ha d'ésser reforçada amb escreix amb la nostra ferma voluntat d'ésser encara més coneguts per la ciutadania de casa nostra. Per això, els nostres esforços de descentralització —evidenciats per les diverses seus territorials tot just esmentades— es manifesten i es manifestaran amb activitats científiques i acadèmiques regulars a totes les contrades dels Països Catalans.

La tasca de treballar alhora portes endins i portes enfora només es pot perfeccionar si, a més, les nostres autoritats ens tenen en compte com a institució científica de referència per a totes les qüestions d'interès estratègic que afectin Catalunya. L'Institut, per la seva naturalesa mateixa, està en condicions ideals per a emetre dictàmens, publicar «llibres blancs» i fer anàlisis objectives sobre els problemes més diversos. Així, ja hem elaborat, recentment, a petició de la Generalitat, un vast informe sobre els efectes del canvi climàtic al nostre país. També produïm regularment un voluminós re-

port sobre l'estat de la recerca a Catalunya. L'Institut mateix elaborà i aprovà no fa gaire un dictamen sobre l'estat i les perspectives de l'ús social de la llengua catalana, aquest cop a iniciativa pròpia.

Des d'aquesta tribuna em permeto dirigir-me directament a les autoritats ací presents per oferir els considerables recursos de capital humà i científic que teniu al vostre abast per via de l'Institut. Demaneu-nos, doncs, les anàlisis objectives i rigoroses que calguin sobre els temes estratègics de cada moment. Per a les tendències de la població, els efectes de les migracions, l'estat de l'economia, l'esdevenidor de la nostra comunitat lingüística, la sanitat, i tantes altres qüestions, vitals per a tothom, hem de menester propostes científicament solvents, independents, més enllà de tota ideologia i partidisme. Un bon govern ha de confiar en la seva acadèmia nacional. Hi ha de confiar de la mateixa manera que aquesta confia plenament en el Govern legítim que han triat els ciutadans.

Pel que fa a la llengua, l'Institut, amb la voluntat de complir els compromisos relacionats amb la codificació de la llengua catalana per a tots els territoris on es parla, continuarà la seva activitat com a autoritat normativa amb la fermesa i la solvència científica que li són pròpies.

Pel que fa a la funció com a acadèmia nacional catalana, l'Institut es mantindrà com a referent per als poders públics a l'hora d'emetre dictàmens i in-

formes sobre aspectes estratègics per al futur de Catalunya.

En aquest sentit, em plau dir-vos, senyores i senyors, que l'Institut ha encetat un procés de pregona discussió interna que, mitjançant un pla estratègic, el durà a definir i dissenyar la funció de la nostra corporació acadèmica dins la ciutadania a la qual serveix com a nucli de coneixement científic en el món del segle XXI, on la ciència i el coneixement seran cada cop més decisius en un proper esdevenidor.

Per això, tot pensant en l'aprovació i la promulgació d'una propera llei de la ciència, em permeto recordar al Parlament que caldria que, en el text legal, l'Institut d'Estudis Catalans hi figurés d'una manera que resultés adient amb la categoria que posseeix a tots els nivells. Cal, doncs, que el Parlament i la Generalitat sàpiguen incloure'l en la llei amb totes les atribucions que li corresponen, no solament pel bé de l'Institut, sinó, damunt de tot, pel bé de la nostra societat i per l'avenç del coneixement i l'alta cultura de la nació a la qual serveix.

L'Institut d'Estudis Catalans ha entrat en el segle XXI i en la seva segona centúria amb una nova empenta, sabent què vol i cap on va. Cap on anem. L'ànima un esperit digne del seu passat. Esperonat per aquest passat, l'Institut guaita avui vers el futur. El món modern depèn cada cop més de la ciència i del coneixement objectiu en tots els camps, i

per aquest motiu la nostra acadèmia ha entrat en una nova fase expansiva, com a lloc d'encontre de les nostres institucions universitàries i de recerca, com a veritable àgora de la comunitat científica catalana on millor es desenvolupa la conversa racional i crítica amb què progressa el coneixement, com a plataforma transversal per al coneixement cívic de la ciència i la cultura. Parlo de fets, de projectes en marxa, de possibilitats reals i d'una voluntat d'anar per feina al servei del país que no es perd en vagues intencions i bells mots.

Tot això no fóra possible avui sense l'estreta col·laboració entre les persones que pertanyen a l'Institut com a acadèmics o estudiosos de tots els camps, d'una banda, i l'estol esplèndid de treballadors contractats, becaris i professionals que col·laboren amb la casa, d'una altra. És cabdal que en una celebració com la del Centenari hi hagi una referència explícita a la funció que ha exercit el personal de l'Institut durant el darrer segle d'història. Els membres del personal són part indestriable de la nostra acadèmia. Permeteu-me que, malgrat la meva condició de company seu, i només com a *primus inter pares*, els agracixi des d'ací la lleialtat, la identificació amb l'Institut i, sobretot, el just orgull que sentim tots per llur participació en la tasca comuna. Sen-

se ells l'Institut no fóra el que és, ni seria demà el que ara, afortunadament, està esdevenint.

Vull acabar el meu discurs.

Senyor president de la Generalitat, senyora ministra, autoritats, acadèmics i professors universitaris, membres de l'Institut, membres de les societats filials, personal de l'Institut, senyores i senyors,

L'Institut d'Estudis Catalans inicia avui la celebració del seu primer centenari. Ho fa, significativament, amb una conferència d'un dels seus membres de més renom científic al món internacional de la recerca, el doctor Joan Massagué, que ens parlarà del càncer. Hem triat la seva persona i el tema del seu discurs per ensenyar al món quines són les preocupacions, humanitàries, universalistes, científiques i fraternes, de la nostra acadèmia. L'Institut d'Estudis Catalans celebra avui els cent anys de vida amb ànim emprenedor, ambicions, patriòtic, científic i de servei. El mateix esperit de la generació que el creà.

L'Institut ha servit Catalunya, la seva cultura, la seva llengua i la seva ciència amb eficàcia i patriotisme, sense defallir mai. Em plau assegurar-vos que ho continuarà fent amb el mateix capteniment, amb la mateixa determinació i amb la mateixa convicció.

Discurs de la ministra de Cultura del Govern espanyol, Carmen Calvo

Me siento esta noche especialmente honrada como ministra de Cultura de acompañarles aquí; honrada por compartir la historia extraordinaria imprescindible y necesaria para entender Catalunya que se encierra en esta institución, en el Institut d'Estudis Catalans, y agradecida por haber podido, desde el Ministerio de Cultura, participar en todas las celebraciones que van a suponer el festejo y el recordatorio de los primeros cien años cargados de compromiso y prestigio de este Instituto.

Tenía un discurso y evidentemente he renunciado a él. Un discurso en que yo no podía pretender esta noche aquí recordarles a ustedes su propia historia, la historia que representa el impulso y el coraje de muchos personajes insignes de la cultura catalana, del conocimiento de la investigación y de la ciencia catalana para que desde este instituto y durante cien años desde ahora hayan aportado aspectos absolutamente imprescindibles, necesarios para entender lo que representa Catalunya, para entender también lo que representa España. He renunciado a ese discurso, que de manera extraordinaria ha hecho el presidente de esta institución, mi querido, viejo amigo en la amistad, Salvador Giner. Parte importante de la cooperación y del sentido de la responsabilidad que hemos tenido para compartir

este centenario se la debo a él, te la debo a ti, Salvador. En muchas conversaciones en las que hemos considerado oportuno que el centenario, estos primeros cien años, represente también el recordatorio del compromiso y de la sinergia tan importante que todos y cada uno de los personajes que dieron origen a esta institución tuvieron con otros personajes que desde Madrid y para el conjunto de España representaban, permitían y avanzaban la modernidad; la modernidad con compromiso establecido en el progreso, en las luces, en la ciencia, por tanto, en la libertad, en la libertad profunda de quienes miran la vida desde el único horizonte en el que la vida se puede mirar, es decir desde el universalismo, desde las puertas abiertas y la mirada hacia todo lo que circunda los problemas, las expectativas, las soluciones y los anhelos de la vida, de la vida, de la vida vista siempre de la posición individual concreta y humana de quien, desde la ciencia, o desde el arte, desde su cultura y desde su lengua, se entrega al compromiso del resto de la humanidad. Esta ha sido la historia ejemplar de esta institución, esa ha sido también la historia ejemplar de todas las amistades y de todos los compromisos que en paralelo iban también en la misma dirección, desde el desarrollo y de la luminosidad en un país en que Catalu-

nya, en muchas ocasiones, ha brillado con valentía. Ese era el descubrimiento que para muchos españoles significaban muchas de las demostraciones, posiciones y avances que desde este lugar se hacían para Catalunya, pero también para el resto de España. Ha supuesto para mí una noche memorable, una noche memorable porque he compartido el espacio orgulloso de una institución que tiene una parte importante de la memoria de Catalunya enterrada en cien años. Hemos querido estar para sentirnos satisfechos y agradecidos, desde el conjunto, desde el resto, desde lo que representa el Gobierno de España, y de lo que ha supuesto esta institución también para el resto de España. Tienen por delante unas celebraciones, acontecimientos, que van a seguir recordando estos cien años, pero no podemos

olvidar que son solo los primeros cien años. Decía el secretario del Instituto que era una academia de academias, es decir un lugar desde el que nunca se ha perdido la perspectiva íntegra de los problemas y de las soluciones, de los horizontes y de la curiosidad inmensa, donde las artes, la ciencia, la investigación, no se han estancado y no se han separado en compartimentos sin que se produjera la ósmosis necesaria para entender tantas cosas que al final son las que significan y las que propician la vida, además de la felicidad. Me siento parte evidente y responsable de todo lo que ocurra en esta celebración, en este primer centenario, pero sobre todo me siento, y quiero que estas sean mis palabras finales, honrada por haberlo compartido esta noche aquí con todos ustedes. Enhorabuena.

Discurs del president de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall

És un plaer ser avui aquí i poder fer una pensada sobre el que han representat els cent anys que van de l'any 1907 a l'any 2007. Un any per cert en què d'alguna manera Catalunya formulava i iniciava un projecte regenerador que després va marcar la vida política i cultural d'aquest país durant molts anys, durant tot un segle. Els anys 1905, 1906 i 1907 foren anys decisius en l'evolució del catalanisme i en el discurs del

president ho hem pogut comprovar. I la creació de l'Institut és per a mi un exemple únic del que ha representat d'alguna manera la voluntat de Catalunya de ser, la voluntat de Catalunya d'esdevenir un país, una nació. És fàcil dir-se *nació*, és molt difícil ser-ho; és fàcil de dir en un himne, o en un estatut, no tan fàcil, però ha estat possible fer que en un estatut digui que ho som. Una altra cosa és ser-ho amb totes les conseqüències pel que re-

presenta d'exigències de cara enfora, però també pel que representa d'exigències de cara endins, de cara al propi país nació, de cara als ciutadans de Catalunya que en definitiva són els protagonistes de la realització d'aquest somni, d'aquest projecte. Aquí al Palau hem viscut durant molts anys moltes hores molt singulars. Algunes per descomptat difícils o que van provocar situacions difícils, com molts de vosaltres recordareu i la gent més jove hauria de saber si no ho sap. Aquí es van desencadenar, ja fa una colla d'anys —era l'any 1960—, alguns dels esdeveniments que després van marcar la vida política d'aquest país. Un país que ha tingut una colla de presidents, un que va ser empresonat, un altre que va ser afusellat, un altre que va viure exiliat pràcticament tota la seva vida fins que va poder retornar i un altre que va ser torturat després d'uns esdeveniments que es van produir en aquesta sala. Ara és fàcil recordar-ho, però no és sovint que ho fem, i ara ho faig com una obligació, però una obligació plaent, perquè si no ho fèssim no estaríem, d'alguna manera, recordant cada dia, o tenint al pap cada dia, ben present, el que les generacions següents han de saber. Aquest és un país que segurament, després, s'ha acostumat a viure dels patiments anteriors i a fer-ne un altar, una religió, per dir-ho d'alguna manera, quan en realitat el que ara podem fer, i hem de fer i estem fent, crec, és mirar endavant i construir una Cata-

lunya de futur que sigui alguna cosa important a Europa i que ajudi els pobles d'Espanya a ser-ho també. Però en tot cas ser, dins de l'Europa que s'està construint, un factor important, un terreny sense fronteres capaç d'aliar-se amb els terrenys amics del voltant, el País Valencià, València, les Illes, el Migdia francès, el Llenguadoc, el Rosselló, amb els quals jo sempre he pensat que construïm una euroregió. Penso que l'Institut d'Estudis Catalans és alguna de les coses que podem mostrar a aquests territoris amics com a demostratius de l'existència, darrere de la nostra voluntat, d'una realitat, d'una realitat permanent, i espero que l'Institut segueixi la seva línia actual, conscient que Catalunya té estesos pel món científics de la qualitat de qui ens ha parlat avui, el doctor Massagué, amb la claredat amb què ho ha fet explicant coses summament difícils. En això de seguir que l'ha ajudat la seva passada per Amèrica, perquè Amèrica pedagògicament és realment una eminència, i ell ens ha sabut transmetre coses que són difícils d'entendre d'una manera planera. Doncs bé, Catalunya té en aquest moment l'obligació d'obrir-se al món, de fer sentir les seves pròpies veus, de construir amb altres al seu voltant un territori més gran dins d'Europa, que és la nostra nova pàtria i sense la qual res no seria en un món en el qual les grans potències amb la seva mida estan marcant el camí que hem de seguir els altres.

Agraeixo a l'Institut, al seu president i als que ho han estat abans, dels quals hem tingut una presència gràfica que ens ha emocionat, agraeixo doncs a l'Institut i als seus dirigents que hagin sabut durant tot aquest temps no solament mantenir la flama, com diem tradicional-

ment, sinó mirar al futur amb esperança, amb interès i amb passió, perquè és aquí on ens la juguem. I és aquest futur on farem bo, o no l'hi farem, el sacrifici dels d'abans.

Moltes gràcies. Visca Catalunya.

Oncologia a principis del segle XXI, per Joan Massagué i Solé

L a recerca oncològica recent ens ha revelat secrets prèviament impenetrables sobre l'origen i el desenvolupament dels tumors. Els nous medicaments que han sorgit d'aquest progrés han convertit en indolents algunes formes de càncer que anteriorment eren letals. Però els beneficis clínics, tot i ser tangibles, són encara mínims. Què cal, doncs, per a dominar el càncer en les properes dècades? Cal, clarament, una integració més estreta entre els investigadors que treballen al laboratori i els experts clínics. Però per a materialitzar la promesa actual calen, sobretot, actituds socials, culturals i polítiques que facilitin la incorporació de l'ètica científica a la vida quotidiana i als interessos nacionals.

Dos principis de segle

A principis del segle xx, quan Prat de la Riba i els seus col·legues debaten la idea de crear l'Institut d'Estudis Catalans, els oncòlegs de l'època mantenien també el seu propi debat. El dels oncòlegs era sobre l'aspecte més preocupant del càncer, és a dir, la dispersió del tumor a òrgans vitals, el fenomen anomenat *metàstasi*. Intrigat pel comportament desigual dels

diversos tumors en aquest sentit, el cirurgià britànic Stephen Paget havia proposat recentment la teoria de «la llavor i el sòl». Al seu entendre, les cèl·lules malignes disseminades d'un tumor (les «llavors») colonitzen aquells teixits (els «sòls») que els són propicis gràcies a compatibilitats mútues. Per exemple, Paget imaginava que els tumors de mama produeixen metàstasis en els ossos i el fetge, més que no pas en la melsa, perquè la medulla òssia i el teixit hepàtic deuen oferir condicions òptimes per a la multiplicació de les cèl·lules de càncer de pit. Aquesta visió, tanmateix raonable, va topar ben aviat amb antagonistes. L'oncòleg James Ewing, de l'Hospital Memorial de Nova York, rebutava les idees de Paget amb un argument de pes. La distribució de les metàstasis depèn principalment de les rutes de disseminació del tumor, deia Ewing. Així, els tumors de còlon produeixen metàstasis principalment en el fetge, perquè el fetge és el primer òrgan visitat per la circulació sanguínia de procedència intestinal. Per a Ewing, la mecànica de cèl·lules tumorals atrapades en els capil·lars sanguinis era una realitat més palpable que no pas els factors del sòl imaginats per Paget. El debat s'havia atiat, i ha evadit tota resolució fins que, un segle més tard,

hem vist que tots dos, Paget i Ewing, tenien raó!

Armats amb el fruit de diverses dècades d'inversió en recerca, els oncòlegs de principis del segle XXI estan aclariant de manera accelerada els misteris del càncer. En paral·lel amb l'adquisició de nous coneixements, han sorgit tècniques de diagnosi que permeten identificar la presència de tumors quan encara es troben en estat incipient i es poden eliminar amb més facilitat. Les millores progressives en els mètodes clàssics d'intervenció —cirurgia, radioteràpia i quimioteràpia— han reduït considerablement la mortalitat en certes formes de càncer. Els medicaments que s'anomenen col·lectivament *quimioteràpia*, que són efectius però pateixen de manca d'especificitat, han començat a ser substituïts, o almenys complementats, per medicaments de disseny específicament dirigits contra falles concretes del procés tumoral. Els primers èxits d'aquestes noves teràpies, el llibre genètic obert per la recent seqüenciació del genoma humà i, en general, la convergència de diverses disciplines contra el càncer són elements notables que formen part d'un horitzó present ple d'oportunitats formidables. Trobem les arrels d'aquest procés en l'arrencada de l'oncologia molecular durant la dècada de 1970 i la inversió feta per certs governs, filantrops i indústries en aquest repte científic.

Eclosió de l'oncologia molecular

Els avenços en biologia sovint provenen de l'estudi de casos extrems, de rareses biològiques. El cas extrem de sarcomes aviaris transmesos en pollastres pel virus descobert per Peyton Rous a Nova York a principis del segle XX va donar lloc, dècades més tard, als descobriments de John Michael Bishop i Harold Elliot Varmus sobre l'origen dels *oncogens* o gens causants de càncer. Va resultar que els oncogens són versions alterades de gens altrament normals del nostre genoma. Amb aquests descobriments, seguits de molts altres de similars, quedava establert que el càncer és una malaltia derivada d'alteracions en el nostre propi genoma, és a dir, el càncer és una malaltia de base genètica.

Naturalment, que el càncer tingui una base genètica no vol dir necessàriament que el càncer sigui una malaltia heretable. L'herència de fortes predisposicions a certs càncers és un fet conegut, però un fet rar en la població humana. La gran majoria de mutacions oncogèniques causants de tumors en humans no són heretades, sinó adquirides accidentalment en unes quantes cèl·lules entre els bilions que constitueixen el nostre organisme. Les nostres cèl·lules poden adquirir mutacions de manera accidental per l'exposició a agents externs químics (per exemple, el fum de tabac) o físics (per exemple, la radiació solar ultraviolada). També es

poden adquirir mutacions oncogèniques per errors comesos per les mateixes cèl·lules durant el procés de copiar una vegada i una altra el seu genoma quan es multipliquen per a mantenir vius els nostres teixits.

Tant si són adquirides per l'efecte d'agents externs, per errors interns o per transmissió hereditària, les mutacions oncogèniques constitueixen la base del càncer. Per tant, els oncòlegs del darrer quart del segle xx es van abocar a l'escrutini dels càncers en l'àmbit molecular. La identificació dels gens mutats i de les proteïnes alterades que aquests gens codifiquen va esdevenir l'obsessió col·lectiva d'aquest camp. Aquests esforços han revelat el paper de moltes d'aquestes molècules en els processos tumorals, així com la seva funció normal en els nostres teixits sans. Inevitablement, aquests nous coneixements han començat també a produir beneficis clínics, un exemple dels quals és el cèlebre cas del Gleevec.

El petit gran triomf del fàrmac Gleevec

Les leucèmies són malalties canceroses de les cèl·lules de la sang. N'hi ha de moltes classes segons el tipus de cèl·lula sanguínia que afecten i segons les mutacions oncogèniques que les originen. Una de les leucèmies més greus, fins fa poc incurable, és la leucèmia mieloide crònica o CML

(*chronic myeloid leukemia*). La diagnosi de la CML està basada en la presència del cromosoma Filadèlfia en les cèl·lules canceroses. Aquest cromosoma aberrant va ser descrit l'any 1960 per un grup d'oncòlegs d'aquella ciutat, que van advertir que les cèl·lules de la CML presentaven una dotació normal de vint-i-tres parells de cromosomes, però que el cromosoma 22 tenia una forma estranya. Aquesta alteració era deguda a una barreja del material genètic amb el cromosoma 9. Amb l'adveniment de la tecnologia molecular durant els anys vuitanta, es va descobrir que aquesta «translocació» entre cromosomes tenia com a resultat la formació d'un gen híbrid, el producte del qual és la proteïna BCR-ABL, formada pel «cap» de la proteïna normal BCR i la «cua» de la proteïna normal ABL. Normalment, l'ABL funciona com una proteïna enzimàtica que controla la divisió cel·lular de manera equilibrada. Però, en el context anormal del producte de fusió BCR-ABL, la porció ABL adquireix una activitat desmesurada i provoca la multiplicació incessant de les cèl·lules precursors dels glòbuls blancs: tenim una leucèmia.

De manera gradual però efectiva, els esdeveniments van transformar aquests productes de la recerca de laboratori en curació gairebé miraculosa. A mitjan anys noranta, els químics d'una companyia farmacèutica van trobar que un dels seus productes de síntesi era actiu contra la BCR-ABL en el tub d'assaig.

En tractar-se d'una leucèmia poc freqüent (menys d'un centenar de casos diagnosticats anualment a Catalunya), el possible nou remei tenia poques perspectives de mercat. Malgrat tot, l'entusiasme d'investigadors externs va convèncer la companyia de tirar endavant les proves clíniques del fàrmac en pacients el 1999. Els resultats van demostrar alta efectivitat contra la CML i baixa toxicitat, la qual cosa va forçar que l'any 2001 s'aprovés immediatament el nou fàrmac, ara conegut com a Gleevec.

Un dels grans temors en el tractament del càncer és que qualsevol residu de tumor que quedi després del tractament pugui adquirir resistència al medicament i pugui expandir-se de nou, ara amb impunitat. De fet, succeeix així en els malalts de CML després d'un o dos anys de tractament amb Gleevec. Però la recerca i el coneixement han triomfat de nou. Preveient el possible problema, els investigadors han determinat els mecanismes de resistència i ja han descobert, han provat i han posat en pràctica clínica una segona generació de fàrmacs que protegeix contra la resistència al Gleevec. Al mateix temps, el Gleevec ha trobat noves indicacions en altres càncers fins ara incurables, com per exemple un tipus determinat de tumor gàstric. I el mercat del Gleevec no és tan petit com semblava: les vendes anuals avui superen els 2.000 milions d'euros.

Malgrat aquesta història encoratjadora, hem de dir que el cas del Gleevec

representa l'excepció i no la norma en la lluita contra el càncer. La majoria dels tumors tenen una biologia molt més complicada que la CML i, per tant, exigeixen una estratègia terapèutica més difícil. La CML és originada per una única alteració oncogènica, la formació de l'oncogen BCR-ABL. En canvi, molts altres tipus de càncer, incloent-hi els càncers més comuns, són resultat de l'acumulació progressiva de mutacions en diferents gens d'una mateixa cèl·lula. Al contrari del BCR-ABL, la majoria dels oncogens no causen càncer per si mateixos. Múltiples mecanismes de control i vigilància sobre el comportament de les nostres cèl·lules asseguren l'eliminació d'aquelles cèl·lules que manifesten conductes sospitoses. Per a caure en un estat obertament oncogènic, les nostres cèl·lules han d'acumular múltiples mutacions que permetin burlar tots aquests mecanismes de control. És molt difícil que una cèl·lula sana arribi a tornar-se cancerosa. Però, quan hi arriba, aquesta cèl·lula esdevé un delinqüent complex i perillós. Les següents consideracions de caire sociològic ajudaran a veure-ho.

Sociologia cel·lular: urbanitat, terrorisme i càncer

Fa centenars de milions d'anys, alguns organismes unicel·lulars van decidir d'agrupar-se en colònies més o menys orga-

nitzades. Viure en societat tenia més avantatges a l'hora de fer front a les hostilitats de l'entorn, però la convivència exigia renunciar a certs graus de llibertat. Per exemple, resultava socialment inacceptable que una cèl·lula de la comunitat es dividís o es mogués al seu aire. Aquestes decisions depenien del consens de les veïnes, que, per mitjà de consignes moleculars, influïen en la conducta de la cèl·lula pel bé comú. El diàleg entre les cèl·lules que es constituïa d'aquesta manera s'ha anat desenvolupant i enriquint al llarg de milions d'anys. Una bona part dels nostres vint-i-cinc mil gens es dediquen a aquesta tasca. Molècules conegudes com a *hormones, factors de creixement, receptors, mediadors o reguladors* constitueixen la xarxa d'informació i resposta que manté l'ordre entre les cèl·lules dels nostres teixits. Entendre com funciona aquesta xarxa per tal de controlar la divisió cel·lular és un tema fascinant i un dels grans objectius de la recerca.

Un altre gran objectiu és esbrinar com fracassa el diàleg entre les cèl·lules en el càncer. Bàsicament, el càncer és el resultat de les alteracions genètiques en unes quantes cèl·lules que les porten a desobeir les normes essencials d'urbanitat. Les cèl·lules canceroses es comporten d'una manera cada vegada més desafortunada. Fan mal ús dels estímuls de proliferació i desatenen les pautes de moderació. La interacció amb les veïnes esdevé obertament antisocial i delictiva. No respecten

l'acció policíaca del sistema immunitari. Acaben per trencar les barreres físiques que encapsulen el tumor i es llancen a la comesa sinistra que ha de sembrar de cèl·lules tumorals l'organisme sencer. D'aquesta sembra sorgeixen colònies tumorals en òrgans vitals: metàstasis. Com terroristes a distància, aquestes colònies representen la culminació de l'evolució antisocial de les cèl·lules canceroses, que són altament letals. Combatre les metàstasis és, doncs, un gran repte en la lluita contra el càncer. Ara bé, contràriament al procés del Gleevec contra la CML, si es volen combatre les metàstasis caldran combinacions de molts fàrmacs aplicats de manera personalitzada segons el perfil de la malaltia en cada pacient.

Metàstasis

Continua sent un enigma com s'escampen els tumors i com provoquen la mort, però no pas perquè no s'hi faci prou atenció. Durant més d'un segle, els biòlegs que estudien el càncer han mantingut la tesi que les metàstasis són resultat de la combinació de les cèl·lules tumorals circulants amb els teixits de destí permissius. Tanmateix, dècades d'escrutini de les bases moleculars del càncer s'han centrat sobretot en les causes de la transformació oncogènica i l'emergència incipient del tumor, sense endinsar-se en la qüestió més complexa de quins són els passos que se-

gueixen les cèl·lules tumorals cap a la metastasi: com interaccionen amb el seu microentorn, com entren en la circulació i com colonitzen un òrgan distant. De manera progressiva, però, en tot l'àmbit ha quallat la realitat que els tumors són alguna cosa més que una massa de cèl·lules transformades. S'ha fet evident un renovat interès sobre el problema de les metastasis, i per un bon motiu: la metastasi és la causa del 90 % de les morts per tumors sòlids.

La metastasi és un problema complex de biologia cel·lular complicat per un problema agut de la genètica. Les lesions metastàtiques es desenvolupen a causa de l'adaptació de les cèl·lules tumorals genèticament inestables a un entorn no receptiu. Aquesta adaptació implica la selecció de trets favorables de les cèl·lules canceroses i el reclutament necessari de trets similars en l'estroma colonitzat. La capacitat que té el tumor de generar cèl·lules que tinguin aquest comportament requereix una transformació oncogènica exhaustiva, però que es pot produir quan el tumor és encara minúscul. L'origen i la naturalesa d'aquests trets són temes difícils d'esbrinar, però finalment, gràcies als avenços recents des del punt de vista conceptual i tecnològic, s'han obert les portes per a resoldre'ls. Un dels marcs conceptuals que ha permès aquests avenços es basa en Darwin i en el seu plantejament sobre l'evolució.

L'evolució darwiniana dels tumors

Un dels conceptes subjacents del nostre estudi és que la metastasi prové de l'evolució d'una població de cèl·lules canceroses genèticament modificades sota la pressió selectiva d'un entorn que imposa unes normes molt estrictes sobre el comportament cel·lular. Bàsicament, això explica per què un tumor pot alliberar milions de cèl·lules diàriament a la circulació, encara que només una minoria aconseguix de colonitzar un òrgan distant. El fet que el procés metastàtic sigui tan poc eficient implica que els teixits sans es comporten amb hostilitat envers les cèl·lules tumorals invasores. Això no és pas sorprenent. El genoma d'un organisme altament desenvolupat com el nostre procura que es mantingui l'ordre en els seus teixits. Per a arribar a la metastasi, les cèl·lules canceroses han d'incomplir, per tant, moltes normes i evitar moltes barreres que s'han anat sofisticant al llarg de centenars de milions d'anys d'evolució de l'organisme. Per tant, podem considerar la metastasi com un procés evolutiu darwinianà, configurat per la selecció de llinatges de cèl·lules canceroses genèticament heterogènies dins l'ecosistema altament desenvolupat d'un organisme.

La cascada biològica de la metastasi involucra passos concrets: la pèrdua d'adhesió cel·lular, l'increment en la capacitat motora i invasiva, l'entrada en la circulació, la sortida cap a un altre teixit

i, finalment, la colonització de l'òrgan distant. El treball pioner d'Isaiah J. Fidler en la dècada de 1970 a partir de l'anàlisi experimental de les metàstasis va demostrar que només uns clons minoritaris dins de poblacions de cèl·lules d'un tumor tenien la capacitat de produir metàstasis. Això implicava que les cèl·lules en cada lesió metastàtica provenien d'una cèl·lula excepcional que havia migrat d'un tumor primari i que havia aconseguit d'adquirir els trets necessaris per a generar amb èxit el procés metastàtic.

Els avenços tecnològics recents permeten la validació d'aquests conceptes a partir de l'anàlisi de mostres clíniques. El fet de poder perfilar molecularment el càncer a partir del genoma ens ha permès d'entendre més bé els tumors primaris que formen les metàstasis. Les anàlisis per microxip han posat de manifest que els gens que s'expressen en els tumors primaris tenen una alta correlació amb la possibilitat d'una recidiva metastàtica a la llarga. Un resultat recent d'aquest treball és la identificació d'alteracions específiques que permeten que les cèl·lules tumorals formin metàstasis en òrgans concrets, com ara les metàstasis del càncer de mama en els ossos i en els pulmons. Aquestes observacions ens permeten reconsiderar com, quan i on les cèl·lules canceroses adquireixen els trets genètics que causen metàstasis, i com l'activitat d'aquests gens es podria impedir amb combinacions de fàrmacs nous o existents.

Sobre l'origen de les espècies de metàstasis

Els tumors primaris no distribueixen metàstasis en els òrgans d'una manera arbitrària. Després d'analitzar les manifestacions canceroses secundàries en una sèrie d'autòpsies de víctimes del càncer de mama, Paget, el 1889, va proposar que les cèl·lules canceroses disseminades, o «llavors», només colonitzen microentorns d'òrgans, o «sòls», que siguin compatibles amb el seu creixement. L'observació clínica de pacients de càncer dóna suport a la noció que els esquemes circulatoris, tan afavorits per Ewing durant la dècada de 1920, per si mateixos no expliquen entegrament que hi hagi indrets preferits per a les metàstasis. Per exemple, el càncer de mama sistèmic sovint produeix metàstasis en els pulmons, els ossos, el fetge i el cervell, tot i que aquests òrgans no tenen una connexió circulatoria directa amb els teixits del pit. El càncer de pròstata avançat té un patró més selectiu de recurrència metastàtica, ja que els ossos en són l'indret predominant, mentre que els òrgans viscerals, com ara els pulmons o el fetge, rarament hi estan implicats. Els melanomes oculars produeixen metàstasis, amb una concreció sorprenent, en el fetge, i els sarcomes, en els pulmons.

Quins són els determinants moleculars i cel·lulars d'aquests tropismes metastàtics tan singulars? Avenços recents estan començant a aclarir les bases mole-

culars i cel·lulars d'aquest aspecte cabdal de la metastasi. Actualment, es considera que hi ha almenys dos tipus de determinants que afecten el creixement metastàtic en un indret concret. En primer lloc, cal que s'hagi iniciat un nínxol premetastàtic viable en l'òrgan de destí que faciliti la supervivència inicial de les cèl·lules tumorals quan arribin a aquest òrgan altrament no receptiu. Subseqüentment, la cèl·lula metastàtica invasora ha de manifestar les funcions necessàries per a colonitzar el nou indret.

Si ens fixem en el fet que teixits com ara la medulla òssia, el pulmó i el cervell tenen una composició molt diferent des del punt de vista estructural i cel·lular, podem concloure que aquests teixits exerceixen pressions selectives molt diferents contra les cèl·lules canceroses que provenen d'un tumor de mama distant. La conseqüència lògica d'aquest plantejament és que les cèl·lules que produeixen metastasis en òrgans diferents han de ser representants d'espècies metastàtiques diferents encara que provinquin originalment del mateix tumor. Cada espècie metastàtica ha de tenir els atributs necessaris per a sobreviure i prosperar en l'entorn que li correspon: els ossos, els pulmons o el cervell.

Les condicions diferents de les diverses illes Galápagos van seleccionar evolutivament espècies diferents de pinsà, tal com va assenyalar Darwin amb tant d'encert. Les diverses espècies de metàs-

tasis en els diversos teixits podrien ben bé haver estat seleccionades per un procés similar. Si acceptem aquesta premissa, podem imaginar l'aplicació pràctica següent. Imaginem una malalta que pateixi un estat avançat de càncer de mama amb lesions metastàtiques en diversos òrgans. Aquestes metastasis alliberen de manera constant cèl·lules tumorals a la circulació, cèl·lules que es van congregant en el líquid de l'espai pleural que envolta el pulmó. De fet, una complicació típica en un estat avançat del càncer de mama és una àmplia acumulació de líquid pleural, que cal drenar. El líquid drenat, que normalment es descarta, pot servir com a font de cèl·lules metastàtiques per a l'estudi. D'acord amb la nostra lògica, aquestes cèl·lules representen una mescla de les diverses espècies metastàtiques procedents de diversos òrgans de la pacient. Utilitzant tècniques de laboratori, podríem destriar d'aquestes cèl·lules les que produeixen metastasis en els ossos, les que en produeixen en els pulmons o les que ho fan en el cervell. A partir d'aquests materials podríem descobrir els gens i les funcions que permeten que cada un d'aquests grups de cèl·lules pugui colonitzar un òrgan concret.

De fet, actualment es duen a terme amb èxit experiments com aquests. El fet d'aïllar i comparar les diverses cèl·lules metastàtiques d'un mateix pacient fa que puguem discernir els gens i les funcions que permeten les metastasis en òr-

gans concrets. Com que aquests gens són mediadors de la metastasi, proporcionen al mateix temps dianes per a intervencions farmacològiques. Contra aquests gens o els seus productes podríem desenvolupar nous fàrmacs o aplicar fàrmacs ja existents en unes combinacions dictades pels resultats d'aquesta recerca.

El futur de la lluita contra el càncer

L'entusiasme de la present crònica d'avenços contra el càncer no ens ha de fer oblidar que els beneficis clínics d'aquests desenvolupaments són encara molt modestos. De fet, devem una bona part del progrés recent en oncologia clínica a un ús més sofisticat de la quimioteràpia clàssica i a la millora de la cirurgia, la radioteràpia i les tecnologies de visualització dels tumors. També hi ha progrés en l'ús del propi sistema immunitari amb noves vacunes que preveniu les infeccions víriques que predisposen al càncer: vacunes contra el virus de papil·loma per a prevenir el càncer cervical i contra el virus de l'hepatitis B per a prevenir el càncer de fetge. Les campanyes contra el tabac fan reduir la incidència del càncer de pulmó i les mamografies i les colonoscòpies permeten una detecció precoç i un tractament més eficaç dels càncers de mama i de còlon. Aquests mètodes continuaran sent els mitjans principals de prevenció i de control del càncer en els pròxims anys.

En quin punt del camí ens trobem per a arribar a entendre les bases genètiques i biològiques de tots els càncers? Diria que en tres dècades de recerca oncològica moderna hem après probablement el 20 % del que hauríem de saber. Ara bé, això no vol dir que ens calguin dotze dècades més per a tota la resta! Com que l'adquisició de coneixement rellevant és un procés progressiu, hauríem d'haver acabat d'aquí a tres dècades. I quan podrem controlar de manera satisfactòria els tipus principals de càncer? Aquesta és una pregunta més difícil de respondre. Si per «controlar» el càncer entenem tenir el mateix nivell de control que exercim sobre les malalties infeccioses en els països industrialitzats, llavors assolirem aquest objectiu a mitjan segle. De tota manera, com la majoria de malalties infeccioses, el càncer és un subproducte de la vida, i com més temps visquem, més càncers tendiran a acumular els nostres organismes. Catalunya i Espanya en conjunt s'enfronten a les mateixes realitats demogràfiques que la resta del món industrialitzat. Una esperança de vida més alta comportarà una incidència més alta de càncer en la població.

Cal que la nostra societat, pel propi interès nacional, estigui ben preparada per a fer front a aquestes realitats. En l'àmbit de la recerca, hem arribat al punt en què els avenços més significatius són el resultat del treball en equip entre els experts clínics i els científics que treballen

als laboratoris. Si estan aïllats els uns dels altres, tal com passa fins i tot en moltes de les institucions de recerca capdavanteres, aquests dos grups tenen menys capacitat de treure profit de les oportunitats de la recerca oncològica moderna. Cal desenvolupar una nova cultura de recerca integrada per a arribar a un nivell de competència que pugui generar, al seu torn, oportunitats reals d'interacció entre els sectors acadèmics i industrials.

Les limitacions cròniques de lideratge, de recursos i de gestió de la recerca en el nostre país han gaudit darrerament de millores notòries. Però aquestes millores encara han d'assolir el nivell de desenvolupament públicament reconegut com a necessari per a obtenir els dividends de la inversió que s'hi ha fet. Per a molts sectors incipients és vital que es doni l'orientació encertada als esforços nacionals en la recerca i la innovació. Per exemple, el desenvolupament de la indústria farmacèutica i l'accés públic a una millor assistència oncològica són dues expectatives actuals de la nostra societat que depenen d'un lideratge polític

ferm. En canvi, el lideratge del Govern en temes de recerca científica es troba massa subjecte a les vicissituds del procés polític. Per a estimular el desenvolupament científic i la innovació, cal que s'emplaci la gestió pública de la recerca en un pilar que resisteixi els canvis en l'Administració. La consolidació d'aquest lideratge i dels recursos de recerca que l'acompanyen continuen sent necessitats nacionals importants heretades del segle passat.

En resum, amb el tombant de mil·lenni, la recerca sobre el càncer ha entrat en el futur. S'ha endinsat en oportunitats que semblaven només un somni durant la dècada dels anys setanta, una promesa en els vuitanta i una vaga realitat en els noranta. Aquesta nova era ens porta beneficis clínics tangibles i una onada de nova activitat en la indústria farmacèutica. Ja és possible una convergència òptima entre la recerca acadèmica, el desenvolupament industrial i els centres de tractament del càncer. Materialitzar aquesta possibilitat és una de les aspiracions a què té dret la nostra societat.

Convenis de col·laboració

Durant el curs 2006-2007, l'Institut d'Estudis Catalans ha establert els convenis de col·laboració següents:

- El setembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb la Fundació Caixa Girona per al patrocini de les activitats culturals i científiques que l'IEC realitzarà amb motiu del I Centenari.
- El 21 de setembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV) per a establir un marc de col·laboració entre les empreses i les emissores de ràdio i televisió de la CCRTV vàlid durant tot el període de celebració del Centenari.
- El 26 de setembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb Caixa Sabadell per al patrocini d'activitats culturals i científiques de l'IEC organitzades en el marc de la celebració del Centenari.
- El 27 de setembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA) per a establir un conveni marc.
- El 2 d'octubre de 2006, l'IEC signà un conveni amb la Universitat de les Illes Balears per a la col·laboració en el projecte *Recuperació de fons documentals de mallorquins traslladats a Cuba*.
- El 3 d'octubre de 2006, l'IEC signà un conveni amb Obra Social La Caixa per a la col·laboració en el Centenari.
- El 2 de novembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb Lavinia Auditoria & Consultoria, SL, per al patrocini d'actes del Centenari de l'IEC.
- El 3 de novembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb la Generalitat de Catalunya (Departament de la Presidència i Departament d'Educació i Universitats) i amb la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, per a la col·laboració d'un grup d'experts en canvi climàtic i el suport a les seves activitats per als anys 2006 i 2007.
- El 13 de novembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb Telefónica Móviles España, SA, per a la col·laboració en matèria de normalització lingüística.
- El 14 de novembre de 2006, l'IEC signà un acord de col·laboració amb la Societat Balear de Matemàtiques SBM-XEIX per a dur a terme activitats conjuntes i per a l'intercanvi d'informació i de publicacions periòdiques.
- El 23 de novembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya

(Departament de Política Territorial i Obres Públiques) per a l'edició de l'*Anuari territorial de Catalunya 2005*.

- El 30 de novembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb la Fundació Alsina i Bofill, la Fundació Congrés de Cultura Catalana, la Fundació Joaquim Torrents Ibern i l'Editorial Reverté per a l'edició en català del llibre *Biochemistry 6th edition*, del qual són autors Stryer, Berg i Tymoczko.

- L'11 de desembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb el Consorci de la Zona Franca per a col·laborar en les despeses d'organització dels actes commemoratius del Centenari de l'IEC.

- El 12 de desembre de 2006, l'IEC arribà a un acord amb l'Ajuntament de Guissona per a l'addenda i ampliació del conveni signat el 10 de desembre de 2004 entre l'Ajuntament de Guissona, el Patronat d'Arqueologia de Guissona, la Fundació Pública Institut d'Estudis Ilerdencs, la Universitat Autònoma de Barcelona i l'IEC.

- El 13 de desembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb Laudis Consultor, SL, per a contribuir a les despeses d'organització del Centenari.

- El 18 de desembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb Víctor Igual, SL, per a contribuir a les despeses del Centenari.

- El 21 de desembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb el Patronat Català Pro Europa per a contribuir a les despeses d'organització del simposi «Els països de parla catalana i Europa durant la darrera centúria», organitzat per la Secció Històrico-Arqueològica.

- El 31 de desembre de 2006, l'IEC signà un conveni amb la Diputació de Barcelona per a la col·laboració en les tasques, de difusió cultural, activitat científica, publicacions i activitats institucionals pròpies de l'IEC, així com en diverses publicacions, cursos i seminaris de la Societat Catalana de Geografia, societat filial de l'IEC.

- El 2 de febrer de 2007, l'IEC signà un conveni amb el Consorci de Transferència de Coneixement (CTC) per a l'intercanvi d'informació entre l'IEC i el CTC a fi de millorar el coneixement sobre l'estat de la recerca a Catalunya.

- El 8 de febrer de 2007, l'IEC signà un conveni amb el Ministeri d'Educació i Ciència pel qual es regula la subvenció nominativa prevista en els pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2007 (Aplicació pressupostària 18.03.4663A.481.12), destinada al sosteniment i funcionament de la corporació.

- El 8 de febrer de 2007, l'IEC signà un conveni amb el Ministeri d'Educació i Ciència pel qual es regula la subvenció nomi-

nativa prevista en els pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2007 (Aplicació presupostària 18.03.463A.782), destinada a operacions de capital de la corporació.

- El 19 de març de 2007, l'IEC signà un conveni amb el Govern de Nova Caledònia i amb Linguapax Pacífic per a col·laborar en la conservació de les llengües canac.
- El 26 de març de 2007, l'IEC signà un conveni amb la Biblioteca de Catalunya per a dur a terme el projecte *Patrimoni digital de Catalunya* (PADICAT).
- El 26 de març de 2007, l'IEC signà un conveni amb els Laboratoris del Dr. Esteve per al patrocini dels actes del I Centenari.
- El 13 d'abril de 2007, l'IEC signà un conveni amb la Fundación Salud, Innovación y Sociedad (Fundación SIS) per a col·laborar en l'organització dels actes de celebració del I Centenari de l'IEC que decideixin de comú acord, i per a aportar una dotació econòmica, així com per a col·laborar en l'organització d'actes o projectes d'interès comú en els àmbits de l'economia de la salut i les ciències.
- El 10 de maig de 2007, l'IEC signà un conveni amb l'Ajuntament de Banyoles pel qual l'IEC donarà assessorament científic i tècnic al projecte d'informatització i recopilació del fons bibliogràfic sobre els

estudis científics realitzats sobre el municipi de Banyoles i els seus voltants.

- El 18 de maig de 2007, l'IEC signà un conveni de col·laboració amb la Diputació de Barcelona per a les tasques, de l'any 2007, de difusió cultural, activitat científica, publicacions, cursos i seminaris de la Societat Catalana de Geografia, societat filial de l'IEC.
- El 20 de juny de 2007, l'IEC signà un conveni amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques (Institució Milà i Fontanals) per al projecte *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae*.
- El 21 de juny de 2007, l'IEC signà un conveni amb l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC) per a l'edició i publicació de l'obra *Les cartes portolanes: La representació medieval d'una mar solcada*.
- El 18 de juliol de 2007, l'IEC signà un conveni amb l'Ajuntament de Girona per a l'edició de la col·lecció «Lletres del Bisbe de Girona».
- El 19 de juliol de 2007, l'IEC signà un conveni amb la Generalitat de Catalunya (Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació) i l'Institut Ramon Llull (IRL) per a regular la col·laboració entre la Institució de les Lletres Catalanes, l'Institut Ramon Llull i la Fundació Mercè Rodoreda en els actes de commemoració de l'Any Rodoreda (2008).

Representació en institucions

Institucions d'àmbit català

Biblioteca de Catalunya

Consell rector

Vicepresident segon

President de l'IEC (representant nat)

Vocals

Anscari Manuel Mundó i Marcet

Joan Vilà-Valentí

Casa-Museu Prat de la Riba

Vocal

Albert Balcells i González

Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)

Patronat

President de l'IEC

(delega al senyor Màrius Foz i Sala)

Joandomènec Ros i Aragonès

Consell de direcció

Xavier Bellés i Ros

Centre UNESCO de Catalunya

Junta

Vicepresident primer de l'IEC

Secretari general de l'IEC

Comissió Catalunya 2014 del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya

Vocal

Santiago Riera i Tuèbols

Comitès CIRIT del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya

Ricard Guerrero i Moreno

Consell Assessor de les Comunitats Catalanes de l'Exterior del Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya	Salvador Alegret i Sanromà
Consell Interuniversitari de Catalunya	<i>Conferència general</i> President de l'IEC (representant nat)
Consell Nacional d'Arxius de la Generalitat de Catalunya	<i>Vocal</i> Eva Serra i Puig
Consell Social de la Llengua Catalana de la Generalitat de Catalunya	<i>Vicepresident</i> President de l'IEC (representant nat) <i>Vocals</i> M. Teresa Cabré i Castellví Lluís Garcia i Sevilla Josep Gifreu i Pinsach Isidor Marí i Mayans Joan Martí i Castell Miquel Àngel Pradilla Cardona Josep M. Puig i Salellas († 26.05.2007) Ramon Sistac i Vicén Joan Solà i Cortassa Joan Triadú i Font
Consorti Centre de Recerca Matemàtica (CRM)	President de l'IEC (membre nat) Salvador Alegret i Sanromà Ricard Guerrero i Moreno Joan Girbau i Badó

Consorci del Centre de Terminologia (TERMCAT) President de l'IEC (representant nat)
President de la SF (representant nat)
Joan Veny i Clar
Maria Bozzo i Duran (fins al 16.03.2007)
Carolina Santamaria i Jordà
(a partir del 16.03.2007)
Jaume Vernet i Llobet

Consorci del Parc de Collserola Ramon M. Masalles i Saumell

Consorci Institut Ramon Llull *Consell de Direcció*
Salvador Giner de San Julián

Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes (FOCIR) *Vicepresidència*
Àngel Messeguer Peypoch

Junta de Museus de Catalunya *Ple*
Vocal
(Actualment vacant)

Parc Natural de l'Alt Pirineu Josep Ninot i Sugranyes

Institucions d'àmbit estatal

Biblioteca Nacional (Madrid) *Reial Patronat*
President de l'IEC (representant nat)

Comité Español de Ciencias Históricas Antoni Riera i Melis

Comité Español del Corpus Vasorum Antiquorum (Actualment vacant)

Museo Arqueológico de Madrid

Reial Patronat

Marc Mayer i Olivé

Institucions d'àmbit internacional

**Centre d'Estudis Catalans
de la Universitat de París IV
(París-Sorbona)**

President de l'IEC (representant nat)

Institut Franco-Català Transfronterer

President de l'IEC (representant nat)

Unió Acadèmica Internacional

Delegats

Josep Guitart i Duran (titular)

Antoni Riera i Melis (adjunt)

Patronats

Castell de Cardona

Anscari Manuel Mundó i Marcet

Fundació Carles Salvador

Ramon Sistac i Vicén

Vicent Pitarch i Almela

Salvador Alegret i Sanromà

Fundació Ferran Sunyer i Balaguer

President de l'IEC

Secretari general de l'IEC

President de la Secció de Ciències i
Tecnologia

President de la Societat Catalana
de Matemàtiques

(representants nats)

**Fundació Llorenç Villalonga
de Binissalem**

Joaquim Molas i Batllori

Fundació Mercè Rodoreda

Membres nats

Membres del Consell Permanent

Membres electius

Joaquim Molas i Batllori

Jordi Sarsanedas i Vives († 16.11.2006)

Joan Triadú i Font

Joaquim Mallafre i Gavalda

(a partir de febrer de 2007)

Fundació Pau Casals

President de l'IEC (membre nat)

**Fundació Pere Corominas
d'Estudis Filosòfics, Històrics,
Literaris i d'Investigació Lingüística**

President de l'IEC (membre nat)

Fundació Privada Femarec

President de l'IEC (membre nat)

Fundació puntCAT

Presidència

Vicepresident primer

(fins al 12.07.2007)

Fundació Tot Raval

Secretari general de l'IEC (membre nat)

(fins al 12.07.2007)

Gerent de l'IEC (a partir del 12.07.2007)

Fundació Universitat Catalana d'Estiu

President de l'IEC (representant nat)

Fundación Germán Sánchez Ruipérez

Patronat Institucional i d'Honor

Secretari general de l'IEC

Institut Ramon Llull	President de l'IEC (membre nat)
Institut Ramon Muntaner	Joan Vilà-Valentí
Monestir de Poblet	President de l'IEC (representant nat)
Monestir de Sant Cugat del Vallès	Antoni Pladevall i Font
Monestir de Santes Creus	Josep Guitart i Duran
Museu de Mineralogia Mollfuleda d'Arenys de Mar	Oriol Riba i Arderiu
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	Carles Cortés i Moragrega Joandomènec Ros i Aragonès (suplent)
Seu Vella de Lleida	Joan-F. Cabestany i Fort
Villa Romana dels Ametllers de Tossa	Narcís Soler i Masferrer
<i>Caixes d'estalvis</i>	
Caixa d'Estalvis de Sabadell	<i>Consellers</i> Francesc Serra i Mestres Joaquim Rafel i Fontanals (suplent)
Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona	<i>Consell General</i> Joan A. Argenter i Giralt

Intervencions institucionals

Visitants il·lustres

Durant el curs 2006-2007, l'Institut d'Estudis Catalans ha rebut els visitants il·lustres següents:

- Jean-Robert Pitte, president de la Universitat París-Sorbona. 15 de setembre de 2006.
- Jan Kratochvíl, president de la Societat Matemàtica Txeca. 22 de setembre de 2006.
- Martin Kosatka, ambaixador de la República Txeca a Madrid. 18 d'octubre de 2006.
- Sebastià Millans i Rosich, president del Club Natació Barcelona. 10 de novembre de 2006.
- Stuart Kaufmann, The Santa Fe Institute. 15 de desembre de 2006.
- Pier Luigi Luisi, Departament de Biologia, Universitat de Roma III, Roma. 15 de desembre de 2006.
- Albert Eschenmoser, ETH Zürich & Scripps Research Institute, La Jolla. 15 de desembre de 2006.
- Eugene Garfield, president emèrit de l'Institute for Scientific Information, Filadèlfia, EUA, i expresident de l'American Society for Information Science and Technology, EUA. 24 de gener de 2007.
- Eliora Ron, Universitat de Tel-Aviv, Israel, i presidenta de la Federació Europea de Societats de Microbiologia. 7 de febrer de 2007.
- Joaquim Puig, alcalde de Morella (Castelló). 26 de febrer de 2007.
- Jordi Rafael Sales Coderch, degà de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona. 5 de març de 2007.
- Antonio Alegre Gorri, vicedegà de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona. 5 de març de 2007.
- Antoni Prevosti i Monclús, vicedegà de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona. 5 de març de 2007.
- M. Ángeles del Rincón, degana de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. 9 de març de 2007.
- Déwé Epéri Gorodey, vicepresidenta del Govern de Nova Caledònia. 19 de març de 2007.
- Joan Manuel Tresserras, conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. 4 d'abril de 2007.
- Ana María Cetto, directora general adjunta de l'Agència Internacional d'Energia Atòmica. 18 d'abril de 2007.
- Josep M. Esteve, president dels Laboratoris del Dr. Esteve. 28 de maig de 2007.
- Jordi Hereu, alcalde de Barcelona. 18 de juny de 2007.

Assistència a actes, visites i missions institucionals

- Amb motiu de la Diada Nacional, el president de l'IEC i una representació de membres i treballadors de l'Institut dipositen l'ofrena floral al monument a Rafael Casanova de Barcelona. 11 de setembre de 2006.
- El president de l'IEC inaugura el curs universitari català amb la conferència «Missió de l'acadèmia». L'acte, que va tenir lloc a la Universitat de Lleida, fou presidit pel president de la Generalitat de Catalunya. 13 de setembre de 2006.
- El president rep a l'Institut el president de la Universitat París-Sorbona, Jean-Robert Pitte, el vicedirector Jean-Pierre Bartoli i la directora del Centre d'Estudis Catalans de París, Denise Boyer. El rector pronuncià a la seu de l'IEC la conferència «Les religions du Croissant fertile et de la Méditerranée propagatrices de la vigne et du vin». 15 de setembre de 2006.
- El vicepresident Salvador Alegret inaugura a l'Institut el II Congrés Txec-Català de Matemàtiques, organitzat per la Societat Catalana de Matemàtiques. 22 de setembre de 2006.
- Assistència del secretari general a la reunió del Consell de Direcció del Premi Ramon Margalef de la Generalitat de Catalunya. 26 de setembre de 2006.
- Assistència del president a l'acte d'inauguració de la nova seu de la Fundació Pere Corromines a Sant Pol de Mar. 28 de setembre de 2006.
- Presidència del president de l'IEC de la sessió inaugural del curs de la Societat Catalana d'Economia. Durant l'acte, Lluís Barbé, de la Universitat Autònoma de Barcelona, pronuncià la conferència «Història d'una recerca sobre Francis Ysidro Edgeworth». 28 de setembre de 2006.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió del Consell Social de la Llengua Catalana. 29 de setembre de 2006.
- Assistència del president de l'IEC i del vicepresident Antoni Riera a l'acte d'inauguració del nou edifici de les facultats de Filosofia i de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. 3 d'octubre de 2006.
- Sessió inaugural del Cicle de Conferències Magistrals del curs 2006-2007, organitzades per la Secretaria Científica. Primera conferència: «Dels cometes a la lluna: els primers anys de la cosmoquímica i la geoquímica orgàniques al laboratori de Joan Oró», a càrrec d'Emili Gelpí, director de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques del CSIC. 4 d'octubre de 2006.
- En el marc del VII Congrés Internacional d'Ontologia, celebrat a Sant Sebastià, conferència del president de l'IEC amb el títol «La socialización moderna del ser». 4 d'octubre de 2006.

- Inauguració a càrrec del president de l'IEC de la jornada interdisciplinària «Infonanotecnologia: aplicacions per al segle XXI», organitzada per la Secretaria Científica de l'IEC en col·laboració amb la Fundació Vodafone España. 5 d'octubre de 2006.
- Conferència «Missió de l'acadèmia» del president de l'IEC en l'acte d'obertura dels estudis d'humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya, que tingué lloc a l'auditori de Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona. 7 d'octubre de 2006.
- En el marc del curs La multiculturalitat i les llengües, organitzat pel Consorci Universitat Menéndez Pelayo de Barcelona - Centre Ernest Lluch sota la direcció del president de la Secció Filològica, conferència del president de l'IEC amb el títol «La sociologia de la multiculturalitat». 9 d'octubre de 2006.
- Copresidència del president de l'IEC i del president i fundador de l'associació internacional Le Kangourou sans Frontières, André Deledicq, de l'acte d'obertura de la reunió que l'esmentat organisme va celebrar a l'Institut del 12 al 15 d'octubre, per mitjà de la Societat Catalana de Matemàtiques. 12 d'octubre de 2006.
- Acte d'inauguració del I Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans. 16 d'octubre de 2006.
- Presidència del vicepresident Antoni Riera de l'acte de presentació a l'Institut del primer volum de la col·lecció «Història de la Ciència a les Illes Balears», amb la conferència «Gènesi d'un projecte utòpic», a càrrec de Vicenç M. Rosselló, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i director del projecte. L'acte fou organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, i comptà amb la presència del president de Sa Nostra, Fernando Alzamora, i de la directora general de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació del Govern balear, Marta Jacob Escauriza. 19 d'octubre de 2006.
- Participació, en representació del president de l'IEC, del president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, Gaspar Feliu, en l'obertura de la jornada «Els centres d'estudis i el patrimoni cultural», organitzada pel Centre d'Estudis Ignasi Iglésias. 20 d'octubre de 2006.
- Participació del president de l'IEC en la sessió de cloenda a l'Institut de la jornada debat «L'accés a nous fàrmacs oncològics i el seu finançament: reptes i futur a Europa», organitzada conjuntament per l'Institut amb la Fundació SIS, l'Institut Català d'Oncologia i el Pla Director d'Oncologia. 23 d'octubre de 2006.
- Assistència del president de l'IEC a València a la inauguració de l'Octubre Centre de Cultura Contemporània i a l'acte de lliurament dels 35ns Premis Octubre. 28 d'octubre de 2006.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte organitzat a l'IEC en homenatge a Josep M. Mas i Solench, antic president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, mort recentment, organitzat per la societat filial de l'IEC i la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. 6 de novembre de 2006.

- Conferència inaugural del curs 2006-2007 de la Fundació Bosch i Cardellach, a càrrec del president de l'IEC amb el títol «Catalunya a la cruïlla». 9 de novembre de 2006.
- Acte de signatura del conveni de col·laboració entre l'Institut d'Estudis Catalans i Telefónica Móviles España en matèria de normalització lingüística, a la seu de l'empresa de telefonia. Per part de l'Institut, signaren el conveni el president de l'IEC i el president de la Secció Filològica. 13 de novembre de 2006.
- Assistència, en representació del president de l'IEC, del secretari general a l'11è Premi de Literatura Científica, convocat conjuntament per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació i Edicions 62. 14 de novembre de 2006.
- Assistència del vicepresident Salvador Alegret i del secretari general a l'acte de lliurament del II Premi Ramon Margalef d'Ecologia i Ciències Ambientals, atorgat per la Generalitat de Catalunya a John Lawton. 14 de novembre de 2006.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte a l'Institut de presentació del Premi Espasa d'Assaig concedit a l'obra de Víctor Gómez Pin *Entre lobos y autómatas: La causa del hombre*. 14 de novembre de 2006.
- Conferència a l'Institut del professor John Lawton, guanyador del II Premi Ramon Margalef d'Ecologia i Ciències Ambientals, amb el títol «Biodiversity and unsustainable development». 15 de novembre de 2006.
- Presentació a càrrec del president de l'IEC de l'*Informe sobre l'Estat de la Societat 2006*, elaborat per la Fundació Catalunya Oberta. 16 de novembre de 2006.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte celebrat a l'Institut de lliurament de la Borsa d'Estudis d'Arqueologia Josep M. Portús, que atorga la Fundació Privada l'Esquerda. 17 de novembre de 2006.
- Presidència de Maria Teresa Ferrer, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica, en nom del president Salvador Giner, de l'acte de presentació del llibre *Medalles commemoratives dels Països Catalans i de la Corona catalanoaragonesa: Segles XV-XX*, de Miquel Crusafont. La presentació fou a càrrec de Francesc Fontbona, membre de la Secció Històrico-Arqueològica. 21 de novembre de 2006.
- Presència de l'Institut d'Estudis Catalans al II Saló del Llibre de Barcelona 2006 (Palau Firal de Barcelona). Del 21 al 26 de novembre de 2006.
- El secretari general participa en l'acte de presentació a l'Institut del II Congrés Forestal Català, presidit pel conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, Francesc Baltasar. 22 de novembre de 2006.
- Participació del vicepresident Salvador Alegret a l'acte de lliurament del VI Premi de la Societat Catalana d'Economia, que comptà amb l'assistència de Narcís Serra, president de Caixa Catalunya, patrocinadora del premi. El guardonat, Germà Bel i Que-

ralt, presentà el tema de l'obra premiada, *Economia i política de la privatització local*. 28 de novembre de 2006.

- Cloenda a càrrec del president de l'IEC del cicle de conferències «Identitats. Debat sobre immigració», coordinat per l'Associació Catalana de Sociologia. Michel Wieviorka, catedràtic de Sociologia de l'École des Hautes Études en Sciences Sociales de París, hi pronuncià la conferència «Identitats: està tancat el debat sobre multiculturalisme?». L'acte comptà amb la presència del cònsol de França a Barcelona, Pascal Brice. 29 de novembre de 2006.
- Participació del vicepresident Salvador Alegret i del secretari científic, Ricard Guerrero, en el VI Memorial Enric Casassas, que tingué lloc a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química de la Universitat Rovira i Virgili. Coincidint amb aquesta edició, es féu la presentació del llibre del doctor Casassas, antic president de l'IEC, *Rússia, quatre trossets de guia*. 30 de novembre de 2006.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte d'inauguració a l'Institut de l'exposició «Els papers de la Colla Cargol. Barcelona, 1952-1961», visitable al pati de la Casa de Convalescència del 30 de novembre al 20 de desembre de 2006. 30 de novembre de 2006.
- Assistència, en representació del president de l'IEC, del president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, Joan Vilà-Valentí, a l'acte en memòria de Josep M. Mas i Solench, antic president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics i de l'Associació d'Amics de Sant Ramon de Penyafort, associació que organitzà l'acte. 1 de desembre de 2006.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte de presentació a l'Institut del *Corpus de la cuina catalana*. 11 de desembre de 2006.
- Participació del president de l'IEC en el seminari sobre diversitat cultural organitzat per la Fundació Interarts a la seu de l'Ateneu Barcelonès. 11 de desembre de 2006.
- Primera conferència del cicle «Els premis Nobel de l'any 2006»: conferència sobre el Premi Nobel de Física concedit a John C. Mather i George F. Smoot, a càrrec d'Eduard Salvador, de l'Institut de Ciències del Cosmos de la Universitat de Barcelona. 11 de desembre de 2006.
- Segona conferència del cicle «Els premis Nobel de l'any 2006»: conferència sobre el Premi Nobel d'Economia concedit a Edmund S. Phelps, a càrrec de Francesc Xavier Mena, d'ESADE i la Universitat Ramon Llull. 12 de desembre de 2006.
- Assistència, en representació del president de l'IEC, del secretari científic a la jornada «Dona, societat i ciència», organitzada per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació amb motiu del 20è aniversari de la institució. 12 de desembre de 2006.

- Participació del president de l'IEC en la recepció oferta per l'alcalde de Barcelona amb motiu de la constitució del Consell Promotor de Barcelona Ciència 2007. Durant la recepció tingué lloc la signatura del manifest pel qual l'Institut i entitats vinculades a la ciència formen part del Consell Promotor. 12 de desembre de 2006.
- Presentació als mitjans de comunicació del projecte Scriptorium a càrrec del vicepresident Salvador Alegret i del secretari científic. 13 de desembre de 2006.
- Tercera conferència del cicle «Els premis Nobel de l'any 2006»: conferència sobre el Premi Nobel de Química concedit a Roger D. Kornberg, a càrrec de Jordi Bernués, de l'Institut de Biologia Molecular de Barcelona, CSIC, Parc Científic de Barcelona. 13 de desembre de 2006.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació de la biografia *Josep Maria Castellet. Retrat de personatge en grup*, que amb motiu del 80è aniversari de l'editor ha publicat Edicions 62. 14 de desembre de 2006.
- Reunió a Jerusalem del president de l'IEC i de Josep-M. Terricabras, director del projecte *Dignitat de la persona humana*, amb la resta de membres de la UAI al projecte. Del 16 al 18 de desembre de 2006.
- Signatura del document de donació de l'obra completa de Ferran Canyameres a l'Institut d'Estudis Catalans, acte en el qual van prendre part el secretari general de l'IEC; Montserrat Canyameres i Casals, filla i curadora de l'obra, i Enric Agut Canyameres, nét i marmessor de l'obra. 18 de desembre de 2006.
- Quarta conferència del cicle «Els premis Nobel de l'any 2006»: conferència sobre el Premi Nobel de Literatura concedit a Orhan Pamuk, «el turc de veu occidental», a càrrec de Matilde V. Alsina, periodista del suplement de cultura del diari *Avui*. 18 de desembre de 2006.
- Participació del president de l'IEC a la conferència de premsa i a l'acte de constitució de la Federació Internacional d'Associacions de Catalanística, que tingueren lloc a la seu de l'Institut. 21 de desembre de 2006.
- Participació del vicepresident Salvador Alegret en l'acte de presentació de les primeres normes UNE de terminologia en català, que tingué lloc a l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya. 21 de desembre de 2006.
- Participació del president de l'IEC en la jornada «Societat, salut, tecnologia i col·lectius vulnerables», coorganitzada per la Fundació Viure i Conviure de l'Obra Social de Caixa Catalunya, la Fundació Vodafone España i la Creu Roja, a la Pedrera. 19 de gener de 2007.
- Assistència del vicepresident Salvador Alegret a l'acte de lliurament de premis de la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País. Andreu Mas-Colell, membre de la Secció

de Filosofia i Ciències Socials i catedràtic d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra, pronuncià el discurs d'obertura, que titulà «La ciutat i la toga». 25 de gener de 2007.

- Assistència del president de l'IEC a la gala de lliurament del Premi Català de l'Any 2006, que atorga *El Periódico de Catalunya*. 2 de febrer de 2007.
- Presidència de Salvador Giner de la conferència organitzada per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics amb el títol «Com va ser el procés del consell de guerra de Salvador Puig Antich», a càrrec de Francesc Caminal i Badia, advocat de l'equip de defensa. 5 de febrer de 2007.
- El president de l'IEC, acompanyat del secretari científic, Ricard Guerrero, rep a l'Institut Eliora Ron, de la Universitat de Tel-Aviv, Israel, i presidenta de la Federació Europea de Societats de Microbiologia. En el marc del Cicle de Conferències Magistrals, Eliora Ron pronuncià la conferència «Microbiological sciences, a European perspective». 7 de febrer de 2007.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte de presentació a l'IEC de l'*Anuari territorial de Catalunya 2005*, una iniciativa de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, filial de l'Institut, amb el suport de la Diputació de Barcelona i els departaments de Política Territorial i Obres Públiques, Medi Ambient i Habitatge i Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya. 8 de febrer de 2007.
- El president de l'IEC i el vicepresident Salvador Alegret inauguren al pati de la Casa de Convalescència l'exposició itinerant «L'Institut d'Estudis Catalans, avui». 9 de febrer de 2007.
- Assistència del vicepresident Salvador Alegret a l'acte de presentació a València de la Comissió de la Veritat, sota la presidència d'honor de Franco Frattini, vicepresident de la Comissió Europea i responsable de Seguretat i Justícia. 10 de febrer de 2007.
- Roda de premsa presidida per Salvador Alegret, vicepresident de l'IEC i de la Fundació puntCAT, amb motiu del primer any del llançament del domini .cat. 14 de febrer de 2007.
- Conferència del president de l'IEC a Cerdanyola del Vallès amb el títol «Ciutadania pública, immigrants i democràcia», convidat per l'Ajuntament de la ciutat en el marc del programa «La immigració. Converses de Cerdanyola». 15 de febrer de 2007.
- Conferència del president de l'IEC amb el títol «Era importància d'ua institució coma un Institut d'Estudis entara identitat d'un poble», en l'acte de presentació a Vielha de l'Institut d'Estudis Aranesos. 23 de febrer de 2007.
- Participació del president de l'IEC en la Mayors Conference 2007, celebrada a Barcelona, amb el títol «Generations of immigrants, citizenship and cities». 2 de març de 2007.
- Obertura a càrrec del secretari general de la jornada organitzada per la Fundación Salud, Innovación y Sociedad a l'IEC amb el títol «Qui rema i qui governa la barca de la

- sanitat? Influències del Servei Català de la Salut en el *nou* NHS d'Anglaterra». 2 de març de 2007.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte de presentació de l'obra *Història de l'Institut d'Estudis Catalans*, vol. II, *De 1942 als temps recents*, d'Albert Balcells, Santiago Izquierdo i Enrie Pujol. 5 de març de 2007.
 - Presentació a càrrec del president de l'IEC del llibre *Institut d'Estudis Empordanesos: 50 anys d'història*, amb motiu del cinquantè aniversari del centre d'estudi, al saló de plens de l'Ajuntament de Figueres. 6 de març de 2007.
 - Participació del vicepresident Antoni Riera en la inauguració de l'exposició «Puig i Cadafalch, arquitecte i polític, i el monument de les quatre columnes de Montjuïc», organitzada per la Xarxa d'Entitats Cíviques i Culturals dels Països Catalans en col·laboració amb l'IEC, a la seu del CIEMEN. 6 de març de 2007.
 - Reunió del president de l'IEC i del president de la Secció Filològica amb el conseller d'Educació de la Generalitat de Catalunya, Ernest Maragall. 12 de març de 2007.
 - Assistència a Madrid del vicepresident Antoni Riera a la reunió de l'Assemblea General del Comité Español de Ciencias Históricas. 14 de març de 2007.
 - El vicepresident Antoni Riera i el director de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació de l'IEC, Joan A. Argenter, reben a l'Institut la vicepresidenta de Nova Caledònia, Déwé Epéri Gorodey, amb motiu de la signatura del conveni marc de col·laboració entre el Govern d'aquest país, l'Institut d'Estudis Catalans (Càtedra UNESCO de Llengües i Educació) i Linguapax Pacífic per a la conservació de les llengües canac. 19 de març de 2007.
 - Roda de premsa a l'Institut de presentació de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, sota la presidència del president de l'IEC, acompanyat del president de la Secció Filològica, Joan Martí i Castell, i del director de les Oficines Lexicogràfiques, Joaquim Rafel. 26 de març de 2007.
 - Audiència dels membres del Consell Permanent i del president de la Comissió de Lexicografia, Carles Miralles, amb el president de la Generalitat de Catalunya, José Montilla, en la qual el president de l'IEC li lliurà el nou *Diccionari*. 26 de març de 2007.
 - En el marc de la jornada «El pensament en la societat actual», organitzada per la Càtedra Josep Lluís Blasco de la Universitat de València, conferència del president de l'IEC amb el títol «L'ètica a la cruïlla». 27 de març de 2007.
 - En el marc del cicle de conferències «Política i ciutadania: cap a uns nous models de representativitat política?», organitzat per la Universitat d'Alacant, conferència del president de l'IEC amb el títol «Ciutadania i filosofia republicana». 28 de març de 2007.

- Copresidència de Salvador Giner i del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Joan Manuel Tresserras, de la sessió celebrada a l'IEC en memòria de Jordi Sarsanedas i Vives (1924-2006), antic membre de la Secció Filològica. 29 de març de 2007.
- Reunió del president de l'IEC i de Joaquim Molas, membre de la Secció Històrico-Arqueològica i de la Comissió Tècnica de la Fundació Mercè Rodoreda, amb el director de la Institució de les Lletres Catalanes, Oriol Izquierdo, i el director de l'Àrea d'Humanitats i Ciència de l'Institut Ramon Llull, Carles Torner, per a parlar de l'Any Rodoreda. 30 de març de 2007.
- Assistència, en representació del president de l'IEC, del secretari general a la reunió del Consell de Direcció del Premi Ramon Margalef de la Generalitat de Catalunya. 2 d'abril de 2007.
- Reunió a l'IEC del president de l'IEC, el vicepresident Salvador Alegret i el secretari general amb el conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras, i el cap del Gabinet del Conseller, Carles Mundó. 4 d'abril de 2007.
- Entrevista del president de l'IEC i del president de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, Miquel Ylla-Català, amb el director general d'Entitats Jurídiques de la Generalitat de Catalunya, Pascual Ortuña. 11 d'abril de 2007.
- El president de l'IEC i el president de la Fundació Caixa Sabadell, Lluís Brunet, copresideixen la conferència de presentació del Premi de Medi Ambient 2007 de l'IEC a la sala d'actes de Caixa Sabadell a Barcelona. El guanyador de la present edició, David Saurí, pronunciarà la conferència «Una nova cultura de l'aigua? Gespes, piscines i altres artefactes hídrics a la regió metropolitana de Barcelona». 11 d'abril de 2007.
- El vicepresident Salvador Alegret rep a l'Institut el president del Parlament de Catalunya, Ernest Benach, que presideix la inauguració del seminari «L'Estatut del 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics. 11 d'abril de 2007.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte inaugural del col·loqui «Santiago Rusiñol, del Modernisme al Noucentisme», organitzat per la Societat Catalana de Llengua i Literatura. 12 d'abril de 2007.
- Inauguració presidida per Salvador Giner, president de l'IEC, i Arcadi Calzada, president de la Fundació Caixa Girona, de l'exposició «L'Institut d'Estudis Catalans, 1907-2007. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans» al Centre Cultural de Caixa Girona, a Girona. L'exposició restarà instal·lada fins al 20 de maig de 2007. 13 d'abril de 2007.

- Participació del president de l'IEC en la sessió de cloenda al Palau de Maricel de Sitges del col·loqui «Santiago Rusiñol, del Modernisme al Noucentisme», organitzat per la Societat Catalana de Llengua i Literatura. 14 d'abril de 2007.
- Entrevista del president de l'IEC per al *Diari de Balears*, a càrrec de Pere Antoni Pons. 16 d'abril de 2007.
- En el marc del Cicle de Conferències Magistrals del curs 2006-2007, que organitza la Secretaria Científica, conferència d'Ana María Cetto, de l'Agència Internacional d'Energia Atòmica (IAEA), Viena, Àustria, amb el títol «La energia nuclear del futur». 17 d'abril de 2007.
- Acte de presentació del nou DIEC als professionals de la llengua i al públic en general, a UAB - Casa de Convalescència. 18 d'abril de 2007.
- Conferència del president de l'IEC amb el títol «La promoció d'una cultura cívica com a element integrador i de cohesió», en la jornada de treball organitzada pel Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona sobre polítiques locals, a l'Espai Francesca Bonnemaison. 19 d'abril de 2007.
- En el marc del 23è cicle de conferències que organitza la Societat Andorrana de Ciències, conferència del president de l'IEC a Andorra amb el títol «El present i el futur de les acadèmies científiques». 19 d'abril de 2007.
- Assistència del vicepresident Salvador Alegret a l'acte d'inauguració a Lleida de la tercera edició de RECERCAT, jornada de cultura i recerca local dels territoris de parla catalana, que organitza l'Institut Ramon Muntaner. 21 d'abril de 2007.
- Acte de presentació de la tenora i el concert de Sant Jordi, a càrrec de Jaume Vilà, Jordi Campos i la Cobla Sant Jordi, al pati de la Casa de Convalescència. 23 d'abril de 2007.
- Jornada de portes obertes a l'Institut d'Estudis Catalans, amb motiu de la diada de Sant Jordi, i emissió en directe des de la Sala Pere Coromines del programa de Catalunya Ràdio *L'oracle*, conduït per Xavier Grasset. 23 d'abril de 2007.
- Acte de lliurament dels Premis Sant Jordi de l'Institut d'Estudis Catalans 2007, amb la presidència del conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya, Josep Huguet. 24 d'abril de 2007.
- En el marc dels actes del 25è aniversari del diari *Segre*, participació del president de l'IEC en la inauguració de les jornades «Lleida, compromís de futur», amb la ponència «El territori i la societat davant les noves tecnologies, la immigració i els canvis actuals». 26 d'abril de 2007.
- Entrevista a l'Institut del vicepresident Antoni Riera i del membre de la Secció Històrico-Arqueològica Josep Guitart, ambdós representants de l'IEC a la Unió Acadèmica In-

ternacional, amb Rüdiger Klein, coordinador dels programes EUROCORES de l'European Science Foundation. 27 d'abril de 2007.

- Presidència del vicepresident Antoni Riera, president de la Comissió Executiva del Centenari, de l'acte d'obertura del Curs d'alts estudis sobre cultura, política i societat (1907-2007) «Deu testimonis del segle xx. Deu lliçons per al segle XXI», organitzat per la Secció de Filosofia i Ciències Socials, del 2 al 8 de maig de 2007. 2 de maig de 2007.
- Participació del president de l'IEC en el debat «La cultura europea avui. Reptes estratègics i oportunitats», organitzat per la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País i el Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona, a la Capella de Santa Àgata de Barcelona. 7 de maig de 2007.
- Presidència del vicepresident Antoni Riera de l'acte d'obertura de les jornades «Present i futur de les relacions alimentació-salut: Noves necessitats i nous aliments», organitzades pel Centre Català de la Nutrició de l'IEC i l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, els dies 10 i 11 de maig. 10 de maig de 2007.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte de cloenda a l'Institut de l'Any Coromines (2005-2006), commemoratiu del centenari del naixement de Joan Coromines i Vigneaux (1905-1997), organitzat per la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans. 14 de maig de 2007.
- Visita del president de l'IEC, el secretari general i el president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, Joan Vilà-Valentí, a la Universitat Abat Oliba, on són rebuts pel rector de la Universitat, Josep M. Alsina, i els membres dels equips directius. 16 de maig de 2007.
- Conferència del president de l'IEC amb el títol «Drets i deures dels ciutadans, avui i demà», al Centre d'Educació Infantil i Primària Escola Barcelona, en un acte organitzat per l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes. 16 de maig de 2007.
- Inauguració pel president de l'IEC de la III Jornada Filològica organitzada a l'Institut per l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit, amb el títol «Del llatí al romanç, com hem emplenat el buit?». 17 de maig de 2007.
- Amb motiu de la clausura del seminari «L'Estatut del 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, el president de l'IEC rep al seu despatx la consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya, Montserrat Tura, que presideix l'acte de cloenda. 23 de maig de 2007.
- El president de l'IEC presideix la roda de premsa de presentació del primer anuari de l'Associació Catalana de Sociologia, *Societat Catalana 2007*, en què participa el president de l'ACS, Oriol Homs, i la coordinadora de l'obra, Teresa Montagut. 29 de maig de 2007.

- Emissió en directe des de la seu de l'Institut del programa *El matí de Catalunya Ràdio*, dirigit per Antoni Bassas. 1 de juny de 2007.
- Concert del Centenari de l'IEC al pati de la Casa de Convalescència de l'IEC. 1 de juny de 2007.
- Assistència de Josep Guitart i d'Antoni Riera, delegats de l'IEC a la Unió Acadèmica Internacional, a la 81a Assemblea General, celebrada a Oslo. Del 2 al 6 de juny de 2007.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte de lliurament a la seu de l'IEC del XVII Premi Internacional Ramon Llull, que atorguen l'Institut Ramon Llull i la Fundació Congrés de Cultura Catalana. És guardonat el professor Alan Yates, catedràtic emèrit d'Estudis Catalans a la Universitat de Sheffield i membre corresponent de la Secció Filològica. 5 de juny de 2007.
- Cloenda a càrrec del president de l'IEC en l'acte de presentació del llibre *Mirador (1929-1937): Un model de periòdic al servei d'una idea de país*, de Carles Singla, tresorer de la Societat Catalana de Comunicació i guanyador del Premi Joan Givanel i Mas de Comunicació Social 2005 de la SCC. L'acte és presidit pel conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Joan Manuel Tresserras. 5 de juny de 2007.
- Presidència de Salvador Giner de l'acte de cloenda de la jornada acadèmica i commemorativa de la Societat Catalana d'Economia «Aportacions a la recerca i el debat en economia a Catalunya», que havia tingut lloc durant la tarda. 5 de juny de 2007.
- En el marc del Cicle de Conferències Magistrals del curs 2006-2007, que organitza la Secretaria Científica, conferència de Roberto Kolter, de l'Escola de Medicina de Harvard, Universitat Harvard, EUA, amb el títol «Los antibióticos y la salud: pasado, presente y futuro». 7 de juny de 2007.
- Inauguració de l'exposició «L'Institut d'Estudis Catalans, 1907-2007. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans» al Claustre dels Miralls del santuari de Nostra Senyora de Meritxell d'Andorra, que comptà amb les intervencions del president de l'IEC; del ministre portaveu de Cultura i Universitats del Govern d'Andorra, Juli Minoves; del cònsol major de Canillo, Enric Casadevall, i de la presidenta de la Societat Andorrana de Ciències, Àngels Mach. L'exposició restarà instal·lada fins al 17 de juny de 2007. 7 de juny de 2007.
- Obertura a càrrec del vicepresident Antoni Riera de la II Jornada de Recerca i Immigració, organitzada a l'IEC per la Secretaria per a la Immigració i la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya. 13 de juny de 2007.
- Clausura del Cicle de Conferències Magistrals del curs 2006-2007 «Ciència per a la ciutadania», que organitza la Secretaria Científica, amb la conferència de Lynn Margulis, de la Universitat de Massachusetts a Amherst i membre de la National Academy

of Sciences dels EUA, amb el títol «Una irrefrenable pasión por los escarabajos: 3.500 millones de años de evolución». 13 de juny de 2007.

- Assistència, en representació del president de l'IEC, del vicepresident Antoni Riera a l'Assemblea General de l'Associació per a la Promoció de la Cultura Catalana a París. 14 de juny de 2007.
- Presidència de Salvador Giner i del president del Parlament de Catalunya, Ernest Benach, de la sessió acadèmica commemorativa del centenari de l'escultisme, organitzada a l'Institut per la Secció de Filosofia i Ciències Socials, els dies 15 i 16 de juny. 16 de juny de 2007.
- Sota la presidència de l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu, conferència commemorativa de la data de l'acord de creació de l'Institut d'Estudis Catalans (signat el 18 de juny de 1907), a càrrec d'Albert Balcells, historiador i membre de l'Institut d'Estudis Catalans, amb el títol «Cent anys de vida de l'Institut d'Estudis Catalans». 18 de juny de 2007.
- Presentació de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* a Andorra, en un acte celebrat a la seu de l'Institut d'Estudis Andorrans, a Sant Julià de Lòria, en què el president de l'IEC, acompanyat del secretari general, fa lliurament del nou DIEC al ministre portaveu de Cultura i Universitats del Govern andorrà, Juli Minoves. 19 de juny de 2007.
- Celebració a l'Institut de la BioMed Conference on Inflammation and Chronic Disease, organitzada per l'Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona en col·laboració amb la Secretaria Científica de l'IEC. Del 25 al 27 de juny de 2007.
- Participació a Rabat del president de l'IEC en la reunió internacional de treball sobre el projecte de la Unió Acadèmica Internacional *La dignitat de la persona humana*, amb la ponència «Philosophical perspectives». També hi van participar el director del projecte, Josep-Maria Terricabras, membre de l'IEC, i el secretari científic, Ricard Guerrero. 26 i 27 de juny de 2007.
- Participació del secretari general de l'IEC en la presentació del Projecte Frankfurt 2007, organitzat per l'Institut Ramon Llull, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. 27 de juny de 2007.
- Presidència del vicepresident Salvador Alegret de l'acte de presentació a l'Institut de l'exposició «Etiòpia: pobles i natura», organitzada per World Nature i visitable al pati de la Casa de Convalescència de l'IEC de l'11 de juny al 5 de juliol. 27 de juny de 2007.
- Participació del vicepresident Salvador Alegret en l'acte de presentació de l'obra *Compendi de nomenclatura de química analítica: Regles definitives de 1997*, de la qual ha

- estat editor. Presideix l'acte el president de la Secció de Ciències i Tecnologia, David Serrat. 28 de juny de 2007.
- Participació, en representació del president de l'IEC, del vicepresident Antoni Riera en la sessió inaugural del Centenari de la fundació de la Biblioteca de Catalunya. 29 de juny de 2007.
 - En el marc de la Fira del Llibre de Frankfurt, participació del president de l'IEC en el col·loqui científic germanocatalà celebrat a la ciutat alemanya de Tübingen sota el lema «Catalunya. Cultura de la modernitat», en la sessió «La cultura catalana des de la perspectiva sociològica». 2 de juliol de 2007.
 - Celebració del V Congrés de la Institució Catalana d'Estudis Agraris «1907-2007: Cent anys d'agricultura catalana. Cent anys de l'Institut d'Estudis Catalans», a l'Escola Superior d'Agricultura de la UPC, al campus del Baix Llobregat. El president de l'IEC presideix l'acte de cloenda, que té lloc a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans. Del 4 al 6 de juliol de 2007.
 - Roda de premsa a l'IEC de presentació del programa de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) 2007, sota la presidència de Salvador Giner, president de l'IEC i de la FUCE, i Joandomènec Ros, secretari general i rector de la UCE. 6 de juliol de 2007.
 - En el marc de l'Escola d'Estiu Rosa Sensat, conferència del president de l'IEC amb el títol «Llibertat i vida quotidiana». 10 de juliol de 2007.
 - Presidència de Salvador Giner de l'acte de presentació a l'Institut del segon volum de *La ciència en la història dels Països Catalans: Del naixement de la ciència moderna a la Il·lustració*. L'acte comptà amb la presència del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras, i del vicerector d'Investigació i de Política Científica de la Universitat de València, Esteban Morcillo. 10 de juliol de 2007.

*Lliçó inaugural del curs acadèmic de les universitats catalanes:
«Missió de l'acadèmia», Seu Vella de Lleida,
el 13 de setembre de 2006*

És un honor i un privilegi per a mi, com a president de l'acadèmia de les ciències i les humanitats del nostre país, l'Institut d'Estudis Catalans, dirigir-me a tots vosaltres a fi de pronunciar la lliçó inaugural del curs universitari 2006-2007, que avui solemnement encetem. Ho és especialment enguany, car l'Institut començarà, d'aquí a tot just un mes, a celebrar el seu primer centenari d'existència. Dedicarem més d'un any a actes orientats a recordar la història científica, intel·lectual i acadèmica de l'Institut, així com les seves vicissituds, durant el seu darrer segle. També, molt especialment, dedicarem força atenció a copsar la situació present de la cultura científica a casa nostra i a estudiar el camí que com a acadèmia ens pertoca per a fomentar-la i fer-la avançar encara més. El present i l'esdevenidor del coneixement científic i la seva repercussió damunt la societat contemporània en l'àmbit territorial de la nostra cultura són una preocupació cabdal per a l'acadèmia catalana.

Permeteu-me, senyores i senyors, que aprofiti l'avinentesa d'una lliçó inaugural per a fer-vos partícips d'algunes reflexions generals, pròpies, em sembla, de

la nostra condició professoral, en un lloc com és Lleida, seu d'una de les universitats més antigues d'Europa (fundada el 1297), la més antiga de Catalunya i de tota la Corona d'Aragó. M'agradaria presentar-vos, doncs, algunes breus observacions sobre la natura de les acadèmies nacionals, avui; sobre la seva relació amb les universitats i els centres de recerca, i sobre la seva funció en el foment de la ciència, del pensament crític i de la racionalitat en el món modern. Voldria també afegir quelcom, en acabant, sobre la nostra pròpia acadèmia i la seva relació amb el món universitari, la ciutadania i el coneixement científic a les terres de llengua i cultura catalanes.

Les acadèmies d'avui, com bé sabeu, deuen el seu nom a l'Acadèmia que fundà Plató en un hort sagrat d'oliveres, a Atenes, l'any 387 abans de Crist. L'esperit de recerca objectiva de la realitat, la curiositat intel·lectual, el rigor científic i l'afany de conversa entre amants del coneixement, és a dir, filòsofs, s'instaurà en aquell lloc memorable i, poc després, ben a prop, al Liceu que fundà Aristòtil. Ells plantaren la llavor gràcies a la qual, amb el temps, han crescut totes les institucions docents i científiques d'alta cultu-

ra a Occident i, avui, arreu del món. Quan l'emperador Justinià tancava el que encara restava de l'escola de Plató, l'any 529, data que simbòlicament els historiadors han triat com el moment que clogué definitivament l'era antiga, aquella llavor era ja destinada a germinar de nou. El Renaixement recuperà plenament el seu esperit, relança la ciència moderna i el conreu de les humanitats amb els resultats que tots coneixem i que són, avui, l'essència cultural de la modernitat i la font inesgotable de la seva inspiració.

La creació d'acadèmies en la fase madura del Renaixement europeu produí una situació interessant pel que fa a l'avenç del coneixement científic. Una situació que havia de durar molt de temps, ben bé fins a mitjan segle XIX. En efecte, la fundació de les acadèmies més antigues, com ara l'Accademia Nazionale dei Lincei, a Itàlia, el 1603 o l'anglesa Royal Society, poc després, el 1660, es féu en paral·lel —i en alguns casos, al marge— del món universitari. Aquest darrer havia aconseguit, al llarg de l'època medieval, una extraordinària importància. Tanmateix, les universitats havien acabat dominades per l'esperit escolàstic, la militància religiosa ortodoxa i la por de la innovació. Les acadèmies, en canvi, sorgien amb un esperit de curiositat intel·lectual, una manca de dogmatisme i un interès per la recerca que havien estat foragitats per un professorat escolàstic poruc i ultraconservador. (Val a dir que les acadèmies

d'aleshores tenien sovint el suport del poder reial o secular, en la seva lluita contra l'eclesiàstic, que dominava llavors les universitats.) Hi hagué, certament, importants excepcions en aquesta dicotomia entre el món de les escoles i el de les acadèmies. Així, no podem ignorar la seriosa renovació universitària que tant la Reforma com la Contrareforma van instaurar a les aules, des de Salamanca fins a Praga, des de Coïmbra fins a la Sorbona. La imatge maniquea d'un món modern i secular aixoplugat a les noves acadèmies i un altre de religiós, teològic, conservador i obscurantista, fet fort a les universitats, és falsa i, pitjor encara, injusta. Hi ha significatius treballs en sociologia i en història de la ciència que ja han demostrat a bastament fins a quin punt la profunda fe religiosa protestant —de savis com ara el mateix Isaac Newton, pietós teòleg calvinista, membre i president de la Royal Society— inspirà i donà una empenta definitiva a la vida de les acadèmies.

En tot cas, la resistència de moltes universitats —no pas de totes, ans al contrari!— a renovar-se i acceptar el nou esperit féu que durant molt de temps els capdavanters de la recerca científica i de la indagació històrica, humanística, arqueològica, filosòfica i filològica trobessin el seu millor aixopluc dins el món extramurs que constituïen les acadèmies. Durant aquella extraordinària època, la Il·lustració, la presentació i discussió

oberta de les idees, de les hipòtesis científiques i dels resultats de la recerca es feren en el si de les acadèmies, i també en extensions seves, com foren els grans *salons*, on els savis i els amants del coneixement objectiu presentaven els resultats de llurs especulacions, experiments i hipòtesis a unes comunitats de persones disposades a enraonar, a mantenir una conversa permanent, un diàleg essencialment racional, lliure de tot dogmatisme. I, molt sovint, per damunt de tot especialisme. Vivim encara avui, dins i fora de les universitats, és a dir, a les acadèmies, als laboratoris i a les unitats de recerca, emmarcats per la Il·lustració.

Malgrat els excessos de l'especialisme, no hem superat ni rebutjat els ideals de l'il·luminisme, dins el qual encara avui viu la classe intel·lectual i científica occidental. Les excepcions representen desviacions regressives que no amenacen el capteniment racionalista i obert del gruix de la comunitat intel·lectual. A la llar del coneixement, l'irracionalisme no hi té cabuda.

* * *

Els historiadors de l'il·luminisme sovint remarquen que, a finals del segle XVIII, semblava com si, a Europa, les universitats haguessin perdut definitivament el combat, com si haguessin d'estar abocades a la seva definitiva desaparició. Com sabeu prou bé, però, la universitat no so-

lament continua viva al segle XXI, sinó que és una de les institucions més reeixides que té al seu abast l'home contemporani per a enfrontar-se a la tasca fonamental de preservar el coneixement objectiu i obert, transmetre'l i fer-lo avançar incessantment. La universitat és, ensems amb l'Església, la institució més antiga d'Europa. L'Estat mateix, inexistent fins a la fi de l'edat mitjana, és més jove. Potser de totes les velles institucions heretades del nostre passat, la universitat serà la més duradora.

L'admirable adaptació de les universitats angleses i escoceses a la recerca extramurs trobà el seu paral·lel, potser un xic més difícil, a França, un cop la universitat també acceptà i s'adaptà a l'existència de l'Académie Française, que havia fundat el cardenal Richelieu el 1635, i sobretot a altes escoles d'enginyeria i ciència posteriors, com ara l'École Polytechnique, creada al marge tant de l'Académie com de les universitats, així com de les anomenades *grandes écoles*. Pel seu costat, la tradició de les grans universitats alemanyes, sobretot les vinculades inicialment al luteranisme, permeté en el seu moment una fusió de l'esperit i les institucions pròpies de l'acadèmia amb la institució universitària. L'esplèndida universitat clàssica alemanya del segle XIX i gran part del XX en fou el resultat. Finalment, recordem que la idea de la importància que té per a un país normal la possessió d'una acadèmia pròspe-

ra, com a institució transversal, representant de tota una comunitat intel·lectual, més enllà de cada centre de recerca o universitat singular, la dona fidelment la creació pel mateix Abraham Lincoln de la National Academy of Sciences, als Estats Units, el 1863, quan la jove república americana gaudia ja del conjunt d'universitats que amb el temps convertirien aquell país en la gran potència científica i cultural que ha arribat a ser en els nostres dies.

Els fets de la nostra història cultural occidental han donat la raó a qui, en comptes de veure una rivalitat entre les acadèmies i les universitats que només es podia resoldre amb un relegació de les primeres a un segon pla, o a un arraconament purament estètic, hi veia una relació mútua fèrtil i complementària. Aquells que han volgut veure les acadèmies com a institucions letàrgiques, arcaiques i innecessàries han errat, doncs, completament. Tal vegada al món n'hi ha alguna que ha sobreviscut com a lloc per a l'encontre amable i decadent de dignes professors que hi troben descans i volen reviscolar-se amb els honors i rituals que pot oferir una institució semblant. Tanmateix, aquesta és l'excepció. Fins i tot règims revolucionaris abocats a la transformació utòpica del món —penso en les il·lusions bolxevics del primer moment, abans de la degradació posterior del règim soviètic— crearen una «acadèmia nacional de les ciències» i li donaren un

impuls extraordinari, de vegades en detriment del que mereixien les universitats. La importància cabdal de les acadèmies avui —a la Xina, als Estats Units, a tot Europa— no es qüestiona, doncs. La Unió Acadèmica Internacional, a la qual pertany l'Institut d'Estudis Catalans des del 1922 amb ple dret com a acadèmia nacional, en pot donar fe.

La raó fonamental que les coses siguin d'aquesta manera és, a parer meu, estructural. Tota societat complexa avui dia necessita institucions d'alta ciència i cultura, de natura transversal, que apleguin una part molt substancial de la comunitat humanística i científica, que serveixin de fòrum més enllà dels àmbits administratius circumscrits que sovint constreixen els centres de recerca, tota facultat universitària i, fins i tot, tota universitat concreta. És per això que encetem el segle XXI amb unes acadèmies nacionals i internacionals més fortes que mai. No són pas els interessos creats ni les institucions merament heretades el que els insufla vida i empenya, sinó les necessitats urgents d'un univers cultural cada cop més mundialitzat, amb unes exigències de transversalitat epistemològica i de coneixement, sobretot de coneixement públic i democràtic de la ciència, que només pot assolir certa plenitud si les acadèmies modernes i ambicioses són part essencial del procés.

* * *

Aquest és el cas, ben palesament, de l'acadèmia nacional catalana, l'Institut d'Estudis Catalans. Fundat ara fa gairebé cent anys, el juny del 1907, a iniciativa d'Enric Prat de la Riba, quan el nostre país encara no gaudia de la Mancomunitat, és a dir, com una decisió en el marc administratiu «provincial», l'Institut fou creat per al conreu de la ciència, la preservació i normalització de la nostra llengua i la protecció del patrimoni arqueològic i històric català, al més alt nivell del coneixement i amb el més gran rigor acadèmic possible. Com veieu, ni Prat ni els altres pares fundadors, com ara Eugeni d'Ors, Eduard Fontserè, Joan Pijoan, Pompeu Fabra, Puig i Cadafalch i Rubió i Lluch, pensaven en la creació d'una acadèmia passiva, on predominés un repartiment d'honors. Volien una acadèmia activa, capdavantera, ambiciosa com ho exigia l'esperit universalista, avançat, racionalista i patriota del moviment intel·lectual que rebé el nom de *Noucentisme*. En més d'un sentit, l'Institut fou, com ha dit algun historiador, el Noucentisme. Una de les seves finalitats més explícites fou la de compensar les terribles mancances de la universitat catalana de principis del segle xx. La generació noucentista posseïa un programa de racionalització, internacionalisme i qualitat en l'obra feta. L'estol extraordinari dels fundadors sabia que el catalanisme que s'havia bastit fins aleshores tant damunt les aspiracions de la ciutadania com

damunt l'empenta industrial i moderna del país s'havia de completar amb una reforma cultural i científica de volada i posà tota la seva fe en la jove acadèmia catalana.

L'Institut va anar per feina immediatament. Dos mesos després d'haver-se fundat, empenia el rescat del patrimoni romànic d'incalculable valor que romanía al Pirineu. Per la seva banda, més endavant, les Oficines Lexicogràfiques, encapçalades per Pompeu Fabra, posaven la seva tasca modernitzadora de la llengua catalana al servei del poble que la parlava a tots els territoris del domini lingüístic. L'Institut aviat fundà el que esdevindria el Servei Meteorològic de Catalunya, i poc després el Cartogràfic. Per si això no fos suficient, posava els fonaments de la Biblioteca de Catalunya, estretament vinculada amb l'Institut fins avui mateix.

No es tractava només de crear centres i institucions fins llavors inexistents. Així, pel que fa a la universitat, l'Institut es presentà en els primers decennis com una alternativa alhora exigent i complementària a la Universitat de Barcelona —quan la llengua i la història de Catalunya no hi tenien cabuda—, i desenvolupà els Estudis Universitaris Catalans, que milloraven i dinamitzaven la qualitat de l'educació superior i de la recerca al país. Prova final d'aquest esperit de col·laboració fou que la renovació i transformació de la universitat fou encapçalada pel

membre de l'Institut Pere Bosch i Gimpera, rector de la nova Universitat Autònoma de Barcelona. L'Institut tancà els cursos universitaris tan aviat com l'Autònoma fou fundada i transformada pels seus membres.

Aquest ens acadèmic, independent i sobirà que és l'Institut havia de patir, com és notori, períodes de marginació tan greus com fou la dictadura del general Primo de Rivera, o l'abolició, l'espoliació i la persecució per part del règim del general Franco. No és pas aquest el lloc per a rememorar una història de clandestinitat i supervivència en condicions gravíssimes durant aquella època. Cal dir només que l'Institut mai no desaparegué i que mantingué algunes activitats acadèmiques —els molts premis Sant Jordi a la recerca— ininterrompudament en els pitjors temps.

Avui l'Institut és vertebrat en cinc grans seccions: la Històrico-Arqueològica, la Filològica, la de Ciències i Tecnologia, la de Ciències Biològiques i la de Filosofia i Ciències Socials, de manera que forma una acadèmia d'acadèmies. Aplega un nombre important de membres, que s'apropa als dos-cents, entre numeraris, emèrits i corresponents, de totes les terres de llengua i cultura catalanes. Molt significativament, acull vint-i-sis societats filials, que apleguen més de vuit mil sis-cents socis en els més diversos camps del coneixement. Des de les matemàtiques fins a l'economia i la sociologia, des dels

estudis hebraics fins a la biologia, les societats filials representen un sector cabdal de científics i humanistes en aquest país. La vinculació dels membres numeraris amb el món universitari és estretíssima, i m'apresso a dir que amb unes relacions que han estat sempre harmonioses i íntimes al llarg de cent anys. Ho continuaran sent, i no només per la condició universitària de la immensa majoria dels membres, sinó pel capteniment fonamental de l'Institut i per la necessitat objectiva que el país posseeixi una acadèmia com la que, afortunadament, tenim.

* * *

Les relacions i funcions de l'acadèmia catalana vers la ciència, l'ensenyament superior i el món acadèmic en general ni són ni poden ser com les de temps enrere. L'Institut continua creant institucions científiques, com ara el Centre de Recerca Matemàtica, situat al campus de Bellaterra. Tanmateix, el panorama científic és molt més curull avui de laboratoris, departaments i cursos d'especialització, i, per tant, no hem d'esmerçar esforços que dupliquin el que ja existeix. És per això que, més enllà d'un conjunt important de projectes de recerca propis —en camps com ara l'arqueologia, la història i la filologia—, l'Institut concentra els seus recursos en tasques que està en condicions ideals d'acomplir i que, afortunadament, complementen i, alhora, potencien la feina de les universitats.

Una tasca cabdal, i per a la qual l'Institut està facultat per llei, és la de ser l'acadèmia de la llengua catalana, l'autoritat normativa màxima en matèria lingüística. La molt propera publicació de la nova edició revisada del *Diccionari de la llengua catalana*, fruit sobretot dels esforços de la Secció Filològica, serà l'esdeveniment més visible en els propers mesos. També són summament importants les publicacions de l'Institut en tots els camps del coneixement. L'abast, la qualitat i la diversitat del Servei de Publicacions fan de l'Institut una veritable editorial universitària de gran volada en llengua catalana, i en alguns casos en llengua anglesa, tot considerant que aquesta darrera ha esdevingut la *lingua franca* del coneixement. És un servei que volem retre a la comunitat científica catalana i a totes les múltiples societats filials, que mercès a l'Institut poden publicar llurs revistes, butlletins i llibres.

Hi ha un camp que l'Institut s'ha esforçat molt seriosament a desenvolupar, i que és de gran interès per a les universitats: el de la digitalització de materials i l'accés electrònic als fons documentals i a les revistes. Heus ací un servei transversal, ja existent, en el qual totes les universitats dels països de cultura catalana poden entrar a col·laborar i que poden compartir. Contra la fragmentació i la innecessària divisió hem de fer tots causa comuna i compartir xarxes de coneixement i d'accés al coneixement.

D'altra banda, l'Institut presta un servei fonamental al país quan es pronuncia amb la màxima solvència intel·lectual i independència acadèmica sobre temes crucials per a la societat a la qual serveix: exemples recents d'això són un informe sobre les conseqüències del canvi climàtic al nostre territori i un informe sobre l'estat i les perspectives de l'ús social de la llengua catalana. Més enllà dels múltiples projectes de recerca que du a terme l'Institut, aquest no descuida la promoció i difusió del coneixement mitjançant les diverses societats filials.

Finalment, voldria fer èmfasi en el fet que l'Institut, avui, té una pregona preocupació per la important tasca de la difusió del coneixement, per a la qual està idealment qualificat. Avui en dia és cada cop més crucial que una ciutadania culta i democràtica estigui ben assabentada del que significa el coneixement científic, i de quines són les seves repercussions. És una tasca cívica que no es pot enllestir solament mitjançant els debats públics en què l'Institut participa amb regularitat. És una tasca que, de manera sovint dispersa, també duen a terme certes universitats. L'ideal, però, seria fer-ho ensem: els centres universitaris i la nostra acadèmia nacional. Des d'aquí em permeto demanar-vos la més estreta col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans per servir millor el nostre país, la seva llengua i la cultura que el sustenta.

Senyors rectors, col·legues univer-

sitaris, senyores i senyors: l'Institut d'Estudis Catalans fa cent anys amb ànim emprenedor, ambició, universalista i universitari. El mateix de la generació que el fundà. L'Institut ha servit Catalu-

nya, la seva cultura i la seva ciència amb eficàcia i patriotisme. Em plau assegurar-vos que ho continuarà fent amb el mateix capteniment, amb la mateixa determinació i amb la mateixa convicció.

*Acte de presentació de la segona edició del DIEC
(al president de la Generalitat de Catalunya),
Palau de la Generalitat de Catalunya, el 26 de març de 2007*

És un honor per a l'Institut d'Estudis Catalans, acadèmia de les ciències i les humanitats del país, presentar-vos la nova edició del *Diccionari de la llengua catalana*. Des de la seva fundació, ara fa cent anys, per Enric Prat de la Riba, l'Institut té com una de les empreses fonamentals la de la recerca científica de la llengua catalana, així com la d'establir les normes i els criteris que han de regir-la en tots els territoris on és parlada. La tasca lexicogràfica és, en aquest terreny, primordial.

Des de l'aparició, el 1932, del *Diccionari general de la llengua catalana*, de Pompeu Fabra, l'Institut ha volgut acomplir la funció normativa que se li ha encomanat, amb el rigor propi d'una acadèmia de recerca superior, reconeguda internacionalment. Un cop reeditat el diccionari Fabra en condicions força adverses de clandestinitat, l'Institut encarregà a la seva Secció Filològica la creació d'un nou diccionari. Aquest veié la llum ara fa dotze anys, el 1995, com a diccionari nor-

matiu. El pas del temps, l'enriquiment de la ciència lingüística, l'aparició de neologismes i diversos altres factors aconsellaren la nova publicació del *Diccionari*, que hi incorporés avenços i millores.

Avui, finalment, podem presentar a la Generalitat, a tota la ciutadania i al poble que parla i estima la noble i mil·lenària llengua catalana la present segona edició, ampliada, del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut. Acomplim així una vegada més la comesa de defensar, protegir i promoure la llengua. Fer-la prosperar no és solament un deure essencial de les autoritats, amb la Generalitat al capdavant, també ho és de tots els ciutadans, i molt especialment de la nostra acadèmia. Amb el suport fonamental de la Secció Filològica de l'Institut, mitjançant les Oficines Lexicogràfiques i la Comissió de Lexicografia, tot l'Institut d'Estudis Catalans ha participat en la producció i creació d'aquesta obra senyera de l'acadèmia nacional en la seva tasca de servei públic.

L'Institut, Molt Honorable President, és una acadèmia independent, autònoma dels poders públics, però reconeguda per ells i pel nostre Parlament, així com per totes les acadèmies, universitats i centres de recerca del món. És precisament per això que em plau agrair molt vivament el suport moral, econòmic i legal que rebem del nostre govern i que, més enllà dels recursos propis, ens permet

continuar la labor cultural i científica.

Una de les manifestacions més significatives de la vitalitat i del capteniment de progrés que inspira l'Institut vers un esdevenidor pròsper i digne del poble català en aquest any en què celebrem el nostre centenari és precisament l'aparició d'aquesta obra de referència, el *Diccionari de la llengua catalana*, en la seva edició de l'any 2007.

Presentació del Diccionari de la llengua catalana, Casa de Convalescència de la UAB (recinte de l'Hospital de Sant Pau, Barcelona), el 18 d'abril de 2007

És un honor presentar, senyores i senyors, la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana*, que ha confegit i publicat l'Institut d'Estudis Catalans, l'acadèmia de les humanitats i de les ciències del nostre país. L'Institut celebra enguany el primer centenari d'existència: un dels esdeveniments cabdals d'aquesta fita ha estat, precisament, la publicació de la nova edició del *Diccionari*, ampliada i revisada.

Cada poble de la Terra té uns trets distintius que el singularitzen. La llengua no és pas, en tots els casos, el tret definitori més decisiu. Pot ser compartida per diverses comunitats, creences, costums i territoris. En el cas del nostre poble, però, la llengua sí que n'és el tret diferencial i decisiu. La llengua catalana és cabdal per a la definició, la permanèn-

cia, la prosperitat i l'esdevenidor de la nació que l'enraona. Per a la gent de llengua i cultura catalanes, la mil·lenària llengua que parla no és, per dir-ho així, una superestructura secundària o, fins i tot, escadussera. La llengua catalana, per als catalans, ha esdevingut un tret estructural, de soca-rel, de la nostra existència com a poble.

No vull pas cridar la vostra atenció vers les raons i les circumstàncies polítiques, econòmiques i culturals que, històricament, han fet que això sigui així. Em limitaré a constatar austerament el fet. La llengua catalana és, essencialment, un fet nacional constitutiu, un fet nacional radical. Traieu-nos la llengua catalana i deixarem d'ésser. Soscaveu-la i començarem a deixar d'ésser; començarem a ésser, certament, una altra cosa, un altre país.

Una de les tasques fonamentals de l'Institut d'Estudis Catalans és l'estudi científic de la llengua catalana. Aquesta tasca li fou encomanada en el mateix moment que va ser fundat, l'any 1907, quan el decret signat per Enric Prat de la Riba, aleshores president de la Diputació de Barcelona, li assignava la «superior investigació científica de tots els elements de la cultura catalana» mitjançant la creació d'una corporació acadèmica dedicada, d'antuvi, a la cura i preservació del patrimoni històric i arqueològic. La creació de la Mancomunitat de Catalunya refermà aquesta missió, així com la funció de l'Institut com a autoritat de la llengua catalana en tots els territoris de parla catalana.

L'autoritat plena de l'Institut en aquests territoris es consolidà el 1932, quan les Normes de Castelló foren acceptades pel País Valencià, com a culminació d'un procés de normalització. La llengua catalana és parlada al Principat de Catalunya, a la Catalunya del Nord, a l'Alguer, al País Valencià, a Andorra, a les Illes Balears, a la Franja de Ponent, a Aragó i al territori del Carxe, a Múrcia. L'autoritat lingüística de la llengua catalana resideix en l'Institut d'Estudis Catalans.

La creació, quatre anys després d'haver estat fundat, de la Secció Filològica, posà a l'abast de l'Institut una eina fonamental per al conreu científic i la cura rigorosa de l'idioma. El 1922, l'Institut entrava a formar part, com a membre de ple dret, de la Unió Acadèmica Internacional.

Aquesta ha reconegut sempre, a escala mundial, les atribucions, funcions i tasques de l'Institut, fins i tot durant el llarg període en què patí la persecució de dues dictadures hostils a la cultura catalana: la del general Primo de Rivera, primer, i la imposada sota el general Franco, des de la fi de la Guerra Civil espanyola, que durà quatre dècennis. Aquesta segona dictadura desfermà una virulenta repressió contra la llengua, la cultura i la identitat dels països als quals serveix l'Institut mitjançant les tasques que li corresponen.

La Secció Filològica, per tal d'acomplir la missió encomanada a l'Institut, aviat confeigí les Normes ortogràfiques, sota la direcció de Pompeu Fabra, les quals, per primer cop, començaren a posar un ordre necessari en l'expressió escrita de la llengua. Foren seguides d'un *Diccionari ortogràfic* i de la *Gramàtica catalana*, que completaren la tasca inicial. Un cop acomplida, la Secció Filològica de l'Institut recollí i ordenà el material lèxic adient per a elaborar un diccionari general de la llengua, que n'establís l'abast normatiu. Era un projecte necessari, que exigia, però, el temps que la parsimònia i el rigor científic sempre demanen per a tasques de gran abast. Fou així com Pompeu Fabra, director de les Oficines Lexicogràfiques de l'Institut, elaborà el *Diccionari general de la llengua catalana*, acabat l'any 1932.

L'aparició del *Diccionari general* coincidí amb el moment històric en què el

català esdevenia llengua cooficial. La creixent xarxa educativa de Catalunya havia de menester una eina tan fonamental com és, per a cada idioma en el món modern, un diccionari normatiu de referència. Igualment, el procés de normalització lingüística general que s'encetà al Principat durant els breus anys que durà la República, tant en l'àmbit públic com en l'espai privat, es beneficià substantivament de l'aparició del *Diccionari general*.

Al llarg de la seva centenària història, l'Institut d'Estudis Catalans ha creat institucions d'alta cultura, centres de recerca, publicacions de tota mena, estudis universitaris, museus i biblioteques que després ha anat traslladant a la nació. El Museu Nacional d'Art de Catalunya, la Biblioteca de Catalunya, la primera Universitat Autònoma de Barcelona, el Servei Meteorològic i el Servei Cartogràfic catalans figuren entre les moltes creacions endegades totalment o parcial per l'Institut, el qual, a més, ha mantingut una producció ininterrompuda de recerca científica en tots els àmbits del coneixement, que no cal ressenyar ací i ara. El diccionari que avui es presenta pertany plenament a aquesta tradició: la d'aportar les eines d'alta cultura que fan normal un país. Les particularitats històriques dels països de cultura i llengua catalanes fan encara més punyent la necessitat de tenir, com tenim a través d'instruments com ara el *Diccionari*, una base normativa sòlida, científica i solvent

per a la nostra llengua i, per extensió, per a la nostra cultura.

Aquestes aportacions cabdals de l'Institut s'han anat fent en condicions no sempre òptimes per a treballar i acomplir la missió que li ha estat encomanada. El primer període dictatorial, decididament anticatalà, en dificultà el creixement. Pitjor encara, en paralitzà la feina. L'adveniment de la República, l'any 1931, per contra, fou un marc més favorable per al relleu. L'any següent ja apareixia el *Diccionari general de la llengua catalana*, sota la direcció de Pompeu Fabra. Les activitats de l'Institut es reprengueren amb força. Tanmateix, l'esclat de la Guerra Civil, el juliol del 1936, i la caiguda de Catalunya davant les tropes feixistes, el 1939, amb l'abolició i l'espoli de l'Institut, obriren un llarg període de clandestinitat i de persecució de la llengua i cultura catalanes, així com la destrucció de moltes de les institucions creades abans pel mateix Institut.

No faré ací una història dels molts anys de vida precària de l'Institut sota el règim franquista. Val a dir, però, que la plena restauració dels drets, les funcions i els béns de l'Institut es consolidà amb el retorn de la democràcia i de la Generalitat de Catalunya com a Govern legítim dels catalans. D'altra banda, el Reial decret del 26 de novembre de 1976 restaurà les facultats de l'Institut. Això permeté el ple relleu de les activitats científiques, entre les quals figuren les de la Secció Filològica.

El 1988, l'Institut reformà els seus Estatuts i féu més ferma encara la seva missió pel que fa a la llengua. Aquests nous Estatuts establien, com a finalitat fonamental, que és tasca de l'Institut «tenir cura de l'estudi de la llengua, establir-ne la normativa i vetllar perquè el seu procés de normalització sigui coherent arreu del seu àmbit lingüístic». Per la seva part, el Parlament de Catalunya aprovà una llei el 24 d'abril de 1991, en virtut de la qual reconeix les funcions de l'Institut per a «establir i actualitzar la normativa lingüística del català». Hi afegeix que tota l'Administració pública ha d'obeir les normes establertes per l'Institut.

La nova situació de l'Institut i l'ampliació de membres i recursos de la Secció Filològica aviat permeteren que aquesta comencés a treballar per confegir el *Diccionari* com a resposta adient al que establien els nous Estatuts, tot reflectint l'esperit mateix que sempre ha inspirat l'orientació de les activitats de l'acadèmia catalana.

Fou així com, el 1995, l'Institut publicà, mitjançant un consorci d'editorials del Principat, el País Valencià i les Illes, el *Diccionari de la llengua catalana*. Fins avui, aquesta obra ha estat el text canònic, normatiu i de referència. Com a tal, els experts en llengua catalana, tant els de l'Institut com aquells que en els àmbits internacional i nacional conreen l'estudi científic de la nostra llengua, el sotmeteren a l'escrutini i estudi adients.

Amb el pas del temps, el resultat enriquidor de llurs judicis i suggeriments, un cop aplegats, aconsellà la incorporació d'una part de la seva aportació crítica i analítica. Els avenços de la lingüística, l'aparició i acceptació de neologismes, el pas del temps mateix i altres factors han comportat que la Secció Filològica preparés una edició revisada, ampliada i posada al dia del *Diccionari*. Heus-la ací.

Per a acomplir la tasca de la segona edició, revisada i ampliada, del *Diccionari*, l'Institut d'Estudis Catalans ha gaudit dels inestimables serveis científics, lingüístics i lexicogràfics que li ha posat a l'abast la Secció Filològica, que presideix Joan Martí i Castell. La Secció aplega un estol de lingüistes de la més alta qualificació, especialitzats en una branca del coneixement en la qual el país ha tingut la bona fortuna de tenir personalitats de nivell internacional com foren Pompeu Fabra, Antoni M. Alcover i Joan Coromines o com és avui Antoni M. Badia i Margarit. El doctor Badia presidia la Secció quan, el 1995, l'Institut publicà l'edició anterior del *Diccionari*. Els seus hereus intel·lectuals d'avui mantenen el mateix capteniment així com el nivell d'exigència i de competència científiques que la tradició creada i consolidada per tots ells.

L'Institut té un deute d'agraïment vers la Secció, i especialment amb la Comissió de Lexicografia, que ha confegit aquesta revisió i nova edició del *Diccionari*. Amb la presidència de Carles Mira-

lles, els membres que en formen part són M. Teresa Cabré, Jaume Cabré, Albert Jané, Joaquim Mallafrè, Josep Martines, Joaquim Rafel i Joan Veny. Per la seva part, Joaquim Rafel, com a director de les Oficines Lexicogràfiques de l'Institut, ha estat el responsable de la coordinació de la present reedició revisada del *Diccionari de la llengua catalana*.

Pel que fa a la publicació mateixa de l'obra, el Consell Permanent de l'Institut decidí adjudicar aquesta tasca al consorci d'editors format per Enciclopèdia Catalana i Edicions 62, un cop acuradament sospesats i estudiats els resultats del concurs públic. L'Institut ha volgut així fer participar la indústria editorial del nostre àmbit cultural en una missió tan significativa com és la publicació d'un diccionari normatiu.

Els fortíssims canvis culturals que ens du la modernitat avançada —processos de mundialització, innovació lingüística, mitjans tecnològics de comunicació i difusió de les idees, els mots i els llenguatges— són un motiu de preocupació per a la prosperitat i per a l'esdevenidor de moltíssimes llengües. Totes les llengües del món viuen avui dins un univers insòlit, on la innovació lingüística és tan forta com l'obsolescència de mots i expressions, i on llengües hegemòniques pressionen altres llengües menys fortes i fins i tot les desplacen.

Sota aquests corrents tan potents, moltes llengües del món desapareixen,

d'altres són amenaçades o soscavades en llur integritat, riquesa i vigor. Aquesta situació ens ha de servir d'esperó per a respondre-hi amb resolució, convenciment i patriotisme. No solament per a defensar la nostra antiga i noble llengua catalana hem de menester el diccionari normatiu i general, substancialment enfortit i millorat, que avui presenta el nostre Institut, sinó que, a més, ens cal tenir-lo per a conrear-la i fer-la prosperar. Per a prendre cura del tret constitutiu del país.

El *Diccionari* apareix ara també com a prova que l'Institut d'Estudis Catalans no solament celebra el seu passat, sinó que també mira sempre vers l'esdevenidor. L'Institut vol ser digne d'aquells que el crearen i d'aquells que l'impulsaren amb tant d'encert a través dels darrers decennis. Sovint en condicions força adverses. Aquesta obra es publica pensant en ells, però va dedicada sobretot al poble que en raona, sent i pensa en llengua catalana, el tresor de la qual acull el *Diccionari*.

En nom de l'Institut d'Estudis Catalans, em plau agrair a tothom que hi ha treballat directament, als membres de la Secció Filològica, a tots els membres de l'Institut que han estat consultats, als treballadors de la casa, als recercadors, als estudiosos i a tants d'altres la dedicació i l'entusiasme que han posat en la tasca. La llengua catalana, temple on rau el cor mateix de la nostra cultura i de la identitat del nostre poble, té en el diccionari normatiu la seva expressió més alta.

*Conferència «El present i el futur de les acadèmies científiques»,
Andorra la Vella, Centre Cultural La Llacuna,
el 19 d'abril de 2007*

És un privilegi per a mi, com a president de l'acadèmia catalana de les ciències i les humanitats, l'Institut d'Estudis Catalans, dirigir-me a la Societat Andorrana de Ciències. Ho és especialment enguany, car l'Institut celebra el seu primer centenari d'existència. Dediquem més d'un any a actes orientats a recordar la història científica, intel·lectual i acadèmica de l'Institut, així com les seves vicissituds, durant el seu darrer segle. També, molt especialment, dediquem força atenció a copsar la situació present de la cultura científica a casa nostra i a estudiar el camí que, com a acadèmia, ens pertoca per a fomentar-la i fer-la avançar encara més. El present i l'esdevenidor del coneixement científic i la seva repercussió damunt la societat contemporània en l'àmbit territorial de la nostra cultura són una preocupació cabdal per a l'acadèmia catalana.

Em plauria presentar-vos algunes breus observacions sobre la natura de les acadèmies nacionals, avui; sobre la seva relació amb les universitats i els centres de recerca, i sobre la seva funció en el foment de la ciència, del pensament crític i de la racionalitat en el món modern. Vol-dria també afegir quelcom, en acabant, sobre la nostra pròpia acadèmia i la seva relació amb el món universitari, amb la

ciutadania i amb el coneixement científic a les terres de llengua i cultura catalanes.

Les acadèmies d'avui, com bé sabeu, deuen el seu nom a l'Acadèmia que fundà Plató en un hort sagrat d'oliveres, a Atenes, l'any 387 abans de Crist. L'esperit de recerca objectiva de la realitat, la curiositat intel·lectual, el rigor científic i l'afany de conversa entre amants del coneixement, és a dir, filòsofs, s'instaurà en aquell lloc memorable i poc després, ben a prop, al Liceu que fundà Aristòtil. Ells plantaren la llavor des de la qual, amb el temps, han crescut totes les institucions docents i científiques d'alta cultura a Occident i, avui, arreu del món. Quan l'emperador Justinià tancava el 529 el que encara restava de l'escola de Plató, data que simbòlicament els historiadors han triat com el moment que clogué definitivament l'era antiga, aquella llavor era ja destinada a germinar de nou. El Renaixement recuperà plenament el seu esperit, rellançà la ciència moderna i el conreu de les humanitats amb els resultats que tots coneixem i que són, avui, l'essència cultural de la modernitat i la font inesgotable de la seva inspiració.

La creació d'acadèmies en la fase madura del Renaixement europeu produí una situació interessant pel que fa a l'avenç del coneixement científic. Una si-

tuació que havia de durar molt de temps, ben bé fins a mitjan segle XIX. En efecte, la fundació de les acadèmies més antigues, com ara l'Accademia Nazionale dei Lincei a Itàlia el 1603 o l'anglesa Royal Society, poc després, el 1660, es féu en paral·lel —i en alguns casos, al marge— del món universitari. Aquest darrer havia aconseguit, al llarg de l'època medieval, una extraordinària importància. Tanmateix, les universitats havien acabat dominades per l'esperit escolàstic, la militància religiosa ortodoxa i la por a la innovació. Davant d'elles, les acadèmies sorgien amb un esperit de curiositat intel·lectual, una manca de dogmatisme i un interès per la recerca que havien estat foragitats per un professorat escolàstic poruc i ultraconservador. (Val a dir que les acadèmies d'aleshores reberen sovint el suport del poder reial o secular en la seva lluita contra l'eclesiàstic, que dominava llavors les universitats.) Hi hagué certament importants excepcions a aquesta dicotomia entre el món de les escoles i el de les acadèmies. Així, no podem ignorar la seriosa renovació universitària que tant la Reforma com la Contrareforma van instaurar a les aules, des de Salamanca fins a Praga, des de Coïmbra fins a la Sorbona. La imatge maniquea d'un món modern i secular aixoplugat a les noves acadèmies i un altre de religiós, teològic, conservador i obscurantista, fet fort a les universitats, és falsa i, pitjor encara, injusta. Hi ha significatius treballs en sociologia i en història

de la ciència que ja han demostrat a bastament fins a quin punt la profunda fe religiosa protestant —de savis com ara el mateix Isaac Newton, pietós teòleg calvinista, membre i president de la Royal Society— inspirà i donà una empenta definitiva a la vida de les acadèmies.

En tot cas la resistència de moltes universitats —no pas de totes, ans al contrari!— a renovar-se i acceptar el nou esperit féu que durant molt de temps els capdavanters de la recerca científica i de la indagació històrica, humanística, arqueològica, filosòfica i filològica trobessin el seu millor aixopluc dins el món extramurs que constituïen les acadèmies. Durant aquella extraordinària època, la Il·lustració, la presentació i la discussió oberta de les idees, de les hipòtesis científiques i dels resultats de la recerca es feren en el si de les acadèmies, i també en extensions seves, com foren els grans *salons*, on els savis i els amants del coneixement objectiu presentaven els resultats de les seves especulacions, experiments i hipòtesis a unes comunitats de persones disposades a enraonar, a mantenir una conversa permanent, un diàleg essencialment racional, lliure de tot dogmatisme. I, molt sovint, per damunt de tot especialisme. Vivim encara avui, dins i fora de les universitats, és a dir, a les acadèmies, als laboratoris i a les unitats de recerca, emmarcats per la Il·lustració.

Malgrat els excessos de l'especialisme contemporani, no hem superat ni

rebutjat els ideals de l'il·luminisme, dins el qual encara avui viu la classe intel·lectual i científica occidental. Les excepcions representen desviacions regressives que no amenacen el capteniment racionalista i obert del gruix de la comunitat intel·lectual. A la llar del coneixement l'irracionalisme no hi té cabuda.

* * *

Els historiadors de l'il·luminisme sovint remarquen que, a finals del segle XVIII, semblava com si, a Europa, les universitats haguessin perdut definitivament el combat, com si haguessin d'estar abocades a la seva definitiva desaparició. Com sabeu prou bé, però, la universitat no solament continua viva al segle XXI, sinó que és una de les institucions més recixides que té al seu abast l'home contemporani per a enfrontar-se a la tasca fonamental de preservar el coneixement objectiu i obert, transmetre'l i fer-lo avançar incessantment. La universitat és, ensems amb l'Església, la institució més antiga d'Europa. L'Estat mateix, inexistent fins a la fi de l'edat mitjana, és més jove que ella. Potser, de totes les velles institucions heretades del nostre passat, la universitat serà la més duradora.

L'admirable adaptació de les universitats angleses i escoceses a la recerca extramurs trobà el seu paral·lel, potser un xic més difícil, a França, un cop la universitat també acceptà i s'adaptà a l'e-

xistència de l'Académie Française, que havia fundat el cardenal Richelieu el 1635, i sobretot a altes escoles d'enginyeria i ciència posteriors, com ara l'École Polytechnique, creada al marge tant de l'Académie com de les universitats, així com de les altres anomenades *grandes écoles*. Pel seu costat, la tradició de les grans universitats alemanyes, sobretot les vinculades inicialment al luteranisme, permeteren en el seu moment una fusió de l'esperit i les institucions pròpies de l'acadèmia amb la institució universitària. L'esplèndida universitat clàssica alemanya dels segles XIX i gran part del XX en fou el resultat. Finalment, recordem que la idea de la importància que té per a un país normal la possessió d'una acadèmia pròspera, com a institució transversal, responent de tota una comunitat intel·lectual, més enllà de cada centre de recerca o universitat singular, la dóna fidelment la creació pel mateix Abraham Lincoln de la National Academy of Sciences als Estats Units, el 1863, quan la jove república americana gaudia ja del conjunt d'universitats que amb el temps convertirien aquell país en la gran potència científica i cultural que ha arribat a ser en els nostres dies.

Els fets de la nostra història cultural occidental han donat la raó a qui, en comptes de veure una rivalitat entre les acadèmies i les universitats que només es podia resoldre amb una relegació de les primeres a un segon pla, o a un

arraconament purament estètic, hi veia una relació mútua fèrtil i complementària. Aquells que han volgut veure les acadèmies com a institucions letàrgiques, arcaiques i innecessàries han errat doncs completament. Tal vegada al món n'hi ha alguna que ha sobreviscut com a lloc per a l'encontre amable i decadent de dignes professors que hi troben descans i volen reviscolar-se amb els honors i rituals que pot oferir una institució semblant. Tanmateix, aquesta és l'excepció. Fins i tot règims revolucionaris abocats a la transformació utòpica del món —penso en les il·lusions bolxevics del primer moment, abans de la degradació posterior del règim soviètic— crearen una «acadèmia nacional de les ciències» i li donaren un impuls extraordinari, de vegades en detriment del que mereixien les universitats. La importància cabdal de les acadèmies avui —a la Xina, als Estats Units, a tot Europa— no es qüestiona, doncs. La Unió Acadèmica Internacional, a la qual pertany l'Institut d'Estudis Catalans des de 1922 amb ple dret com a acadèmia nacional, en pot donar fe.

La raó fonamental que les coses siguin d'aquesta manera és, a parer meu, estructural. Tota societat complexa avui dia necessita institucions d'alta ciència i cultura, de natura transversal, que apleguin una part molt substancial de la comunitat humanística i científica, que serveixin de fòrum més enllà dels àmbits administratius circumscrits que sovint

constreixen els centres de recerca, tota facultat universitària i, fins i tot, tota universitat concreta. És per això que encestem el segle XXI amb unes acadèmies nacionals i internacionals més fortes que mai. No són pas els interessos creats ni les institucions merament heretades el que els insufla vida i empena, sinó les necessitats apremiants d'un univers cultural cada cop més mundialitzat, amb unes exigències de transversalitat epistemològica i de coneixement, sobretot de coneixement públic i democràtic de la ciència, que només pot assolir certa plenitud si les acadèmies modernes i ambicioses són part essencial del procés.

* * *

Aquest és el cas, ben palesament, de l'acadèmia nacional catalana, l'Institut d'Estudis Catalans. Fundat ara fa cent anys, el juny de 1907, a iniciativa d'Enric Prat de la Riba, quan encara el nostre país no gaudia de la Mancomunitat, és a dir, com una decisió en el marc administratiu «provincial», l'Institut fou creat per al conreu de la ciència, la preservació i normalització de la nostra llengua i la protecció del patrimoni arqueològic i històric català, al més alt nivell del coneixement i amb el més gran rigor acadèmic possible. Com veieu, ni Prat ni els altres pares fundadors, com ara Eugeni d'Ors, Eduard Fontserè, Joan Pijoan, Pompeu Fabra, Puig i Cadafalch, i Rubió

i Lluçh, pensaven en la creació d'una acadèmia passiva, on predominés un repartiment d'honors. Volien una acadèmia activa, capdavantera, ambiciosa com ho exigia l'esperit universalista, avançat, racionalista i patriota del moviment intel·lectual que rebé el nom de *Noucentisme*. En més d'un sentit, l'Institut fou, com ha dit algun historiador, el Noucentisme. Una de les seves finalitats més explícites fou la de compensar les terribles mancances de la universitat catalana de principis del segle xx. La generació noucentista posseïa un programa de racionalització, internacionalisme i qualitat en l'obra feta. L'estol extraordinari dels fundadors sabia que el catalanisme que s'havia bastit fins aleshores tant damunt les aspiracions de la ciutadania com damunt l'empenta industrial i moderna del país s'havia de completar amb una reforma cultural i científica de volada. Per això posà tota la seva fe en la jove acadèmia catalana.

L'Institut va anar per feina immediatament. Dos mesos després d'haver estat fundat, empenia el rescat del patrimoni romànic d'incalculable valor que romanía al Pirineu. Per la seva banda, més endavant, les Oficines Lexicogràfiques, encapçalades per Pompeu Fabra, posaven la seva tasca modernitzadora de la llengua catalana al servei del poble que la parlava a tots els territoris del seu domini lingüístic. L'Institut aviat fundà el que esdevindria el Servei Meteorològic de

Catalunya, i poc després el Cartogràfic. Per si això no fos suficient, posava els fonaments de la Biblioteca de Catalunya, creació de l'Institut, estretament vinculada amb ell fins avui mateix.

No es tractava només de crear centres i institucions fins llavors inexistents. Així, pel que fa a la universitat, l'Institut es presentà en els seus primers decenniis com una alternativa alhora exigent i complementària a la Universitat de Barcelona —quan la llengua i la història de Catalunya no hi tenien cabuda— tot desenvolupant els Estudis Universitaris Catalans, que milloraven i dinamitzaven la qualitat de l'educació superior i de la recerca al país. Prova final d'aquest esperit de col·laboració fou que la renovació i transformació de la universitat fou encapçalada pel membre de l'Institut Pere Bosch i Gimpera, rector de la nova Universitat Autònoma de Barcelona. L'Institut tancà els cursos universitaris tan aviat com l'Autònoma fou fundada i transformada pels seus membres.

Aquest ens acadèmic, independent i sobirà que és l'Institut havia de patir, com és notori, períodes de marginació tan greus com fou la dictadura del general Primo de Rivera, o l'abolició, l'espoliació i la persecució per part del règim del general Franco. No és pas aquest el lloc per a recordar una història de clandestinitat i supervivència en condicions gravíssimes durant aquella època. Cal dir només que l'Institut mai no desaparegué i

que mantingué algunes de les seves activitats acadèmiques —els molts premis Sant Jordi a la recerca— ininterrompudament en els pitjors temps.

Avui l'Institut és vertebrat en cinc grans seccions: la Històrico-Arqueològica, la Filològica, la de Ciències i Tecnologia, la de Ciències Biològiques i la de Filosofia i Ciències Socials, de manera que forma una acadèmia d'acadèmies. Aplega un nombre important de membres, que s'apropa als dos-cents, entre numeraris, emèrits i corresponents, de totes les terres de llengua i cultura catalanes. Molt significativament, posseeix vint-i-sis societats filials, que apleguen més de vuit mil sis-cents socis en els més diversos camps del coneixement. De les matemàtiques a l'economia i a la sociologia, dels estudis hebraics a la biologia, les societats filials representen un sector cabdal de científics i humanistes en aquest país. La vinculació dels membres numeraris amb el món universitari és estretíssima i, m'apresso a dir, amb unes relacions que han estat sempre harmonioses i íntimes al llarg de cent anys. Ho continuaran sent, i no només per la condició universitària de la immensa majoria dels membres, sinó pel capteniment fonamental de l'Institut i per la necessitat objectiva que el país posseeixi una acadèmia com la que, afortunadament, tenim.

* * *

Les relacions i funcions de l'acadèmia catalana vers la ciència, l'ensenyament superior i el món acadèmic en general ni són ni poden ser com les de temps enre. N'és una prova el fet que l'Institut continua creant institucions científiques, com ara el Centre de Recerca Matemàtica, situat al campus de Bellaterra. Tanmateix, el panorama científic és molt més curull avui de laboratoris, departaments i cursos d'especialització, i, per tant, no cal que esmercem esforços que dupliquin el que ja existeix. És per això que, més enllà d'un conjunt important de projectes de recerca propis —en camps com ara l'arqueologia, la història i la filologia—, l'Institut concentra els seus recursos en tasques que està en condicions ideals d'acomplir i que, afortunadament, complementen alhora que potencien la feina de les universitats.

Una tasca cabdal, i que l'Institut es troba facultat per llei a acomplir, és la d'ésser l'acadèmia de la llengua catalana, l'autoritat normativa màxima en matèria lingüística. La publicació de la nova edició revisada del *Diccionari de la llengua catalana*, fruit sobretot dels esforços de la Secció Filològica, és un dels esdeveniments més visibles. Una altra tasca, summament important, la constitueixen les publicacions de l'Institut en tots els camps del coneixement. L'abast, la qualitat i la diversitat del Servei de Publicacions fan de l'Institut una veritable editorial universitària de gran vola-

da en llengua catalana, i en alguns casos en llengua anglesa, tot considerant que aquesta darrera ha esdevingut la *lingua franca* del coneixement. És un servei que volem retre a la comunitat científica catalana i a totes les múltiples societats filials, que mercès a l'Institut poden publicar les seves revistes, butlletins i llibres.

Hi ha un camp que l'Institut s'ha esforçat molt seriosament a desenvolupar, i que és de gran interès per a les universitats: el de la digitalització de materials i l'accés electrònic als fons documentals i a les revistes. Heus ací un servei transversal, ja existent, en el qual totes les universitats dels països de cultura catalana poden entrar a col·laborar i compartir. Contra la fragmentació i la innecessària divisió hem de fer tots causa comuna i compartir xarxes de coneixement i d'accés al coneixement.

D'altra banda, l'Institut presta un servei fonamental al país quan es pronuncia amb la màxima solvència intel·lectual i independència acadèmica sobre temes crucials per a la societat a la qual serveix: exemples recents d'això són un informe sobre les conseqüències del canvi climàtic al nostre territori o un informe sobre l'estat i les perspectives de l'ús social de la llengua catalana. Més enllà dels múltiples projectes de recerca que du a terme l'Institut, aquest no descuida la promoció i difusió del coneixement mitjançant les diverses societats filials.

Finalment, voldria fer èmfasi en el fet que l'Institut, avui, té una pregona preocupació per la important tasca de la difusió del coneixement, per a la qual està idealment qualificat. Avui en dia és cada cop més crucial que una ciutadania culta i democràtica estigui ben assabentada del que significa el coneixement científic, i de quines són les seves repercussions. És també una tasca cívica que no es pot enllestir solament mitjançant els debats públics que l'Institut realitza amb regularitat. És també una tasca que, de manera sovint dispersa, poden realitzar certes universitats, però que resulta ideal de fer ensems, els centres universitaris i la nostra acadèmia nacional. Des d'aquí em permeto demanar a la Societat Andorrana de Ciències la més estreta col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans per servir millor la llengua i la cultura comunes que ens sustenten. L'acadèmia catalana desitja fraternalment a la comunitat intel·lectual i científica andorrana un esdevenidor ben pròsper en un esperit de col·laboració en tasques compartides.

Senyores i senyors: l'Institut d'Estudis Catalans fa cent anys amb ànim emprenedor, ambicions, universalista i universitari. El mateix de la generació que el fundà. L'Institut ha servit Catalunya, la seva cultura i la seva ciència amb eficàcia i patriotisme. Em plau assegurar-vos que ho continuarà fent amb el mateix capteniment, amb la mateixa determinació i amb la mateixa convicció.

Conferència «L'Institut d'Estudis Catalans i les acadèmies científiques al segle XXI», Barcelona, Tribuna Barcelona, el 18 de juny de 2007

És un privilegi per a mi, com a president de l'acadèmia de les ciències i les humanitats del nostre país, l'Institut d'Estudis Catalans, dirigir-me a tots vosaltres en el marc d'aquest fòrum, que és Tribuna Barcelona, que ha esdevingut essencial per al nostre necessari diàleg públic. Ho és especialment enguany, car l'Institut celebra, avui mateix, 18 de juny del 2007, el seu primer centenari d'existència.

L'acadèmia catalana ha decidit dedicar més d'un any a actes orientats a recordar la història científica, intel·lectual i acadèmica de l'Institut, així com les vicissituds que ha viscut durant el darrer segle. També, molt especialment, dedica força atenció a copsar la situació present de la cultura científica i humanística a casa nostra i a estudiar el camí que ens pertoca seguir, com a acadèmia, per a fomentar-la i fer-la avançar encara més. El present i l'esdevenidor del coneixement científic i la seva repercussió sobre la societat contemporània en l'àmbit territorial de la nostra cultura i llengua són una preocupació cabdal per a l'acadèmia catalana.

Permeteu-me que aprofiti l'avinentsa d'aquesta celebració per a fer-vos partícips d'algunes reflexions generals, pròpies —em sembla— d'un lloc com és

Tribuna Barcelona. M'agradaria presentar-vos, doncs, unes breus observacions sobre la natura de les acadèmies nacionals avui, sobre la relació que mantenen amb les universitats i els centres de recerca i sobre la funció que tenen en el foment de la ciència, el pensament crític i la racionalitat en el món modern. Voldria també afegir quelcom, més endavant, sobre la nostra pròpia acadèmia i la seva relació amb el món universitari i de la recerca, amb la ciutadania i amb el coneixement científic a les terres de llengua i cultura catalanes.

Les acadèmies d'avui, com bé sabem, deuen el seu nom a l'Acadèmia que fundà Plató en un hort sagrat d'oliveres, a Atenes, l'any 387 abans de Crist. L'esperit d'anàlisi objectiva de la realitat, la curiositat intel·lectual, el rigor científic i l'afany de conversa entre amants del coneixement, és a dir, filòsofs, s'instauraren en aquell lloc memorable i poc després, ben a prop, al Liceu que fundà Aristòtil. Ells plantaren la llavor de la qual, amb el temps, han crescut totes les institucions docents i científiques d'alta cultura a Occident i, avui, arreu del món. L'emperador Justinià tancava el 529 el que encara restava de l'escola de Plató, data que els historiadors han triat simbòlicament com el moment que clogué defi-

nitivament l'era antiga. Aquella llavor, però, era ja destinada a germinar de nou. El Renaixement en recuperà plenament l'esperit, rellançà la ciència moderna i el creure de les humanitats amb els resultats que tots coneixem i que són, avui, l'essència cultural de la modernitat. Són la font inesgotable de la seva inspiració.

La creació d'acadèmies en la plenitud del Renaixement europeu produí una situació interessant pel que fa a l'avenç del coneixement científic. Una situació que havia de durar molt de temps, ben bé fins a mitjan segle XIX. En efecte, la fundació de les acadèmies més antigues, com ara l'Accademia Nazionale dei Lincei a Itàlia el 1603 o l'anglesa Royal Society, poc després, el 1660, es féu d'una manera paral·lela —i en alguns casos, al marge— del món universitari. Aquest darrer havia aconseguit, al llarg de l'època medieval, una importància cabdal. Tanmateix, les universitats havien acabat dominades per l'esperit escolàstic, la militància religiosa ortodoxa i la por a la innovació. A diferència de les universitats, les acadèmies sorgien amb un esperit de curiositat intel·lectual, un rebuig al dogmatisme i un interès per la recerca que havien estat foragitats per un professorat escolàstic poruc i ultraconservador. (Val a dir que les acadèmies d'aleshores van tenir el suport del poder reial o secular en la seva lluita contra el poder eclesiàstic, que dominava llavors les universitats.) Hi hagueren, certament, importants excep-

cions a aquesta dicotomia entre el món de les universitats i el de les acadèmies. Així, no podem ignorar la seriosa renovació universitària que tant la Reforma com la Contrareforma van instaurar a les aules, des de Salamanca fins a Praga, des de Coïmbra fins a la Sorbona. La imatge maniquea d'un món modern i secular aixoplugat sota les noves acadèmies i un altre de religiós, teològic, conservador i obscurantista, fet fort a les universitats, és falsa i, pitjor encara, injusta. Hi ha significatius treballs en sociologia i en història de la ciència que han demostrat a bastament fins a quin punt la profunda fe religiosa protestant —de savis com ara el mateix Isaac Newton, pietós teòleg calvinista, membre i president de la Royal Society— inspirà la vida de les acadèmies i els donà una empenta definitiva.

La resistència de moltes universitats —no pas de totes, ans al contrari!— a renovar-se i a acceptar el nou esperit féu que durant molt de temps els capdavanters de la recerca científica i de la indagació històrica, humanística, arqueològica, filosòfica i filològica trobessin el seu millor aixopluc dins el món extramurs que constituïen les acadèmies. Durant aquella extraordinària època, la Il·lustració, la presentació i la discussió oberta de les idees, de les hipòtesis científiques i dels resultats de la recerca es feren en el si de les acadèmies. També, en llurs extensions, com foren els grans *salons*, on els savis i els amants del coneixement ob-

jectiu presentaven els resultats de les seves especulacions, experiments i hipòtesis a unes comunitats de persones disposades a enraonar, a mantenir una conversa permanent, un diàleg essencialment racional, lliure de tot dogmatisme. I, molt sovint, per damunt de tota especialitat. Moltes de les dificultats del món modern se superarien, avui, si visquéssim més endinsats encara en l'esperit que donà vida a la Il·lustració. Esdevindríem més tolerants, més racionals, més universalistes i, fins i tot, més assenyats.

Malgrat els excessos de l'especialitat, no hem superat ni rebutjat els ideals de l'il·luminisme, dins el qual encara avui viu la classe intel·lectual i científica occidental. Les excepcions representen desviacions regressives que no amenacen el capteniment racionalista i obert del gruix de la comunitat intel·lectual. A la llar del coneixement, l'irracionalisme no hi té cabuda.

* * *

Els historiadors de l'il·luminisme sovint assenyalen que, a finals del segle XVIII, semblava que, a Europa, les universitats havien perdut definitivament el combat, que havien d'estar abocades a una desaparició definitiva. La universitat, però, no solament continua viva al segle XXI, sinó que és una de les institucions més reeixides que té a l'abast la humanitat contemporània per a enfrontar-se a la tasca

fonamental de preservar el coneixement objectiu i obert, transmetre'l i fer-lo avançar incessantment. La universitat és, ensem amb l'Església, la institució més antiga d'Europa. L'Estat mateix, inexistent fins a la fi de l'edat mitjana, és més jove. Tal vegada, de totes les velles institucions heretades del nostre passat, la universitat en serà la més duradora.

L'admirable adaptació de les universitats angleses i escoceses a la recerca extramurs trobà el seu paral·lel, potser un xic més difícil, a França, un cop la universitat també acceptà l'existència de l'Académie Française, que havia fundat el cardenal Richelieu el 1635, i s'hi adaptà, així com a les altes escoles d'enginyeria i ciència posteriors, com ara l'École Polytechnique, creada al marge tant de l'Académie com de les universitats, i les altres anomenades *grandes écoles*. Pel que fa a Alemanya, la tradició de les seves grans universitats, sobretot les vinculades inicialment al luteranisme, permeté al seu moment una fusió de l'esperit i les institucions pròpies de l'acadèmia amb la institució universitària. L'esplèndida universitat clàssica alemanya del segle XIX en fou el resultat. Finalment, recordem que una mostra de la importància que té per a un país normal la possessió d'una acadèmia pròspera, com a institució transversal, representant de tota una comunitat intel·lectual, més enllà de cada centre de recerca o universitat singular, la dona fidelment la creació, duta a terme

pel mateix Abraham Lincoln, de la National Academy of Sciences als Estats Units, el 1863, quan la jove república americana gaudia ja d'un conjunt d'universitats que amb el temps convertirien aquell país en la gran potència científica i cultural que ha arribat a ser en els nostres dies, i a la qual tants europeus devem aprenentatge i agraïment.

Els fets de la nostra història cultural occidental han donat la raó a qui, en comptes de veure una rivalitat entre les acadèmies i les universitats que només es podia resoldre amb una relegació de les primeres a un segon pla, o a un arraconament purament estètic, hi veia una relació mútua fèrtil i complementària. Aquells que han volgut veure les acadèmies com a institucions letàrgiques, arcaiques i innecessàries han errat, doncs, completament. Tal vegada, al món n'hi ha alguna que ha sobreviscut com a lloc per a l'encontre amable i decadent de dignes professors que hi troben descans i volen reviscolar-se amb els honors i rituals que pot oferir una institució semblant; tanmateix, en seria l'excepció. Fins i tot règims revolucionaris abocats a la transformació utòpica del món —penso en les il·lusions bolxevics del primer moment, abans de la degradació posterior del règim soviètic— crearen «acadèmies nacionals de les ciències» i els donaren un impuls extraordinari, de vegades en detriment del que mereixien les universitats. La importància cabdal de les acadèmies avui —a la Xina, als Estats

Units, a tot Europa— no es qüestiona mai. La Unió Acadèmica Internacional, a la qual pertany l'Institut d'Estudis Catalans des del 1922 amb ple dret com a acadèmia nacional, en pot donar fe.

La raó fonamental que les coses siguin d'aquesta manera és, a parer meu, estructural. Tota societat complexa, avui dia, necessita institucions d'alta ciència i cultura, de natura transversal, que apleguin una part molt substancial de la comunitat humanística i científica, que serveixin de fòrum més enllà dels àmbits administratius circumscrits, que sovint constreixen els centres de recerca, tota facultat universitària i, fins i tot, tota universitat concreta. Per això encetem el segle XXI amb unes acadèmies nacionals i internacionals més fortes que mai. No són pas els interessos creats ni les institucions merament heretades el que els insufla vida i empenya, sinó les necessitats urgents d'un univers cultural cada cop més mundialitzat, amb unes exigències de transversalitat epistemològica i de coneixement, sobretot de coneixement públic i democràtic de la ciència, que només poden assolir certa plenitud si les acadèmies modernes i ambicioses són part essencial d'aquest procés.

* * *

Aquest és el cas, ben palesament, de l'acadèmia nacional catalana, l'Institut d'Estudis Catalans. Fundat ara fa gaire-

bé cent anys, el juny de 1907, a iniciativa d'Enric Prat de la Riba, quan encara el nostre país no disposava de la Mancomunitat, és a dir, com una decisió en el marc administratiu «provincial», l'Institut fou creat per al conreu de la ciència, la preservació i normalització de la nostra llengua i la protecció del patrimoni arqueològic i històric català, al més alt nivell del coneixement i amb el rigor acadèmic més gran possible. Com veieu, ni Prat de la Riba ni els altres pares fundadors, com ara Eugeni d'Ors, Eduard Fontserè, Josep Pijoan, Pompeu Fabra, Josep Puig i Cadafalch, i Antoni Rubió i Lluch, pensaven en la creació d'una acadèmia passiva, on predominés un repartiment d'honors. Volien una acadèmia activa, capdavantera, una acadèmia ambiciosa, tal com ho exigia l'esperit universalista, avançat, racionalista i patriota del moviment intel·lectual que rebé el nom de *Noucentisme*. En més d'un sentit, l'Institut fou el Noucentisme. Una de les finalitats més explícites era compensar les terribles mancances de la universitat catalana de principis del segle xx. La generació noucentista posseïa un programa de racionalització, internacionalisme i qualitat en l'obra feta. L'estol extraordinari dels fundadors sabia que el catalanisme que s'havia bastit fins aleshores, tant damunt les aspiracions de la ciutadania com damunt l'empenta industrial i moderna del país, s'havia de completar amb una reforma cultural i científica de volada, i

posà tota la seva fe en la jove acadèmia catalana.

L'Institut va començar a treballar immediatament. Dos mesos després d'haver estat fundat, empenia el rescat del patrimoni romànic d'incalculable valor que romanía als Pirineus. Per la seva banda, una mica més endavant, les Oficines Lexicogràfiques, encapçalades per Pompeu Fabra, posaven la tasca modernitzadora de la llengua catalana que duïen a terme al servei del poble que la parlava a tots els territoris del domini lingüístic. L'Institut aviat va fundar el que esdevindria el Servei Meteorològic de Catalunya i, poc després, el Cartogràfic. Com si això no fos suficient, posava els fonaments de la Biblioteca de Catalunya, creada per l'Institut i estretament vinculada a aquest fins avui mateix.

No es tractava només de crear centres i institucions fins llavors inexistents. Així, pel que fa a la universitat, l'Institut es presentà en els primers decennis de vida com una alternativa, alhora exigent i complementària, a la Universitat de Barcelona —quan la llengua i la història de Catalunya no hi tenien cabuda—, gràcies a la creació d'uns Estudis Universitaris Catalans, que milloraven i dinamitzaven la qualitat de l'educació superior i de la recerca al país. Una prova final d'aquest esperit de col·laboració fou que la renovació i la transformació de la universitat fou encapçalada pel membre de l'Institut Pere Bosch i Gimpera, rector de la nova Uni-

versitat Autònoma de Barcelona. L'Institut tancà els cursos universitaris tan aviat com l'Autònoma fou fundada i transformada pels seus membres.

Aquest ens acadèmic, independent i sobirà, que és l'Institut, havia de patir, com és notori, períodes de marginació tan greus com fou la dictadura del general Primo de Rivera, i l'abolició, l'espoliació i la persecució durant el règim del general Franco. No és pas aquest el lloc per a recordar una història de clandestinitat i supervivència en condicions duríssimes durant aquella època. Només cal dir que l'Institut mai no desaparegué i que mantingué algunes de les seves activitats acadèmiques —els nombrosos premis Sant Jordi a la recerca— ininterrompudament durant els pitjors temps de penúria i persecució.

Avui l'Institut es vertebrava en cinc grans seccions: la Històrico-Arqueològica, la Filològica, la de Ciències i Tecnologia, la de Ciències Biològiques i la de Filosofia i Ciències Socials, de manera que forma una acadèmia d'acadèmies. Aplega un nombre important de membres, que s'acosten als dos-cents, entre numeraris, emèrits i corresponents, de totes les terres de llengua i cultura catalanes. Molt significativament, posseeix vint-i-sis societats filials, que apleguen més de vuit mil sis-cents socis i sòcies dels camps del coneixement més diversos. De les matemàtiques a l'economia i la sociologia, dels estudis hebraics a la biologia, les so-

cietats filials apleguen una part molt considerable dels científics i humanistes d'aquest país. La vinculació dels membres numeraris amb el món universitari és estretíssima, amb unes relacions que han estat sempre harmonioses i íntimes al llarg de cent anys. Ho continuaran sent, i no solament per la condició universitària de la immensa majoria dels membres, sinó pel capteniment fonamental de l'Institut i per la necessitat objectiva que el país posseeixi una acadèmia com la que, afortunadament, tenim. L'alta cultura catalana, avui, és inconcebible sense l'acadèmia del país. Si no la tinguéssim, l'hauríem d'instaurar.

* * *

Tanmateix, les relacions i les funcions de l'acadèmia catalana vers la ciència, l'ensenyament superior i el món acadèmic en general no són ni poden ser com les de temps enrere. L'Institut continua creant institucions científiques, com ara el Centre de Recerca Matemàtica, situat al campus de Bellaterra; tanmateix, el panorama científic actual és prou curull de laboratoris, departaments i cursos d'especialització perquè no calgui esmerçar esforços en la creació d'institucions que dupliquin les que ja existeixen. Per aquest motiu, més enllà d'un conjunt important de projectes de recerca propis —en camps com ara l'arqueologia, la història i la filologia, o en el desenvolupament d'un

Observatori de la Recerca, ja en funcionament—, l'Institut concentra els seus recursos en tasques que està en condicions ideals d'acomplir i que, afortunadament, complementen, alhora que potencien, la feina de les universitats.

Una tasca cabdal, i que l'Institut es troba facultat per llei a acomplir, és la d'ésser l'acadèmia de la llengua catalana, l'autoritat normativa màxima en matèria lingüística. La publicació recent de la nova edició revisada del *Diccionari de la llengua catalana*, fruit sobretot dels esforços de la Secció Filològica, ha estat un dels esdeveniments més visibles dels darrers mesos, com a part també de la celebració del nostre Centenari. Ha estat rebut amb un èxit extraordinari. El nombre de persones que consulten el *Diccionari* per mitjà del web ha assolit unes xifres altíssimes, i no minva gens. Una altra tasca, molt important, la constitueixen les publicacions de l'Institut en tots els camps del coneixement. L'abast, qualitat i diversitat del Servei de Publicacions fan de l'Institut una veritable editorial universitària de gran volada en llengua catalana, i en alguns casos en llengua anglesa, si considerem que aquesta darrera ha esdevingut la *lingua franca* del coneixement. És un servei que volem oferir a la comunitat científica catalana i a totes les múltiples societats filials, que mercès a l'Institut poden publicar les seves revistes, butlletins, anuaris i llibres de tota mena.

Hi ha un camp que l'Institut s'ha esforçat molt seriosament a desenvolupar, i que és de gran interès per a les universitats: es tracta de la digitalització de materials i de l'accés electrònic als fons documentals i a les revistes. Heus ací un servei transversal, ja existent, que totes les universitats, laboratoris i centres de recerca poden compartir i al qual poden tenir accés. Contra la fragmentació i la innecessària divisió hem de fer tots causa comuna i compartir xarxes de coneixement i d'accés al coneixement.

A més, l'Institut presta un servei fonamental al país quan es pronuncia amb la màxima solvència intel·lectual i independència acadèmica sobre temes crucials per a la societat a la qual serveix; en són exemples recents l'informe sobre les conseqüències del canvi climàtic al nostre territori, l'informe sobre l'estat de la llengua catalana i les perspectives d'ús social o el projecte en curs de catalogació digitalitzada i cartogràfica de l'estat i usos del sòl a tot el territori del Principat i les Illes. Més enllà dels múltiples projectes de recerca que du a terme, l'Institut no descarta la promoció i la difusió cívica del coneixement mitjançant les diverses societats filials.

Avui dia és cada cop més crucial que una ciutadania culta i democràtica estigui ben assabentada del que significa el coneixement científic i de quines són les repercussions d'aquest coneixement. És una tasca cívica que no es pot enllestir so-

lament per mitjà dels debats públics que l'Institut organitza regularment. És també una tasca que, d'una manera sovint dispersa, poden realitzar certes universitats, i que fan ensems, però per a la qual la nostra acadèmia nacional està idealment qualificada. Des d'aquí em permeto demanar la més estreta col·laboració dels centres de coneixement i del mateix Govern de la Generalitat amb l'Institut d'Estudis Catalans per servir millor el nostre país, la seva llengua i la cultura que el sosté.

L'Institut d'Estudis Catalans fa cent anys amb ànim emprendedor, ambició, universalista i científic. El mateix de la generació que el fundà. L'Institut ha servit Catalunya, la seva cultura i la seva ciència amb eficàcia i patriotisme. Ha estat una via mitjançant la qual els catalans hem contribuït a la cultura racional, científica i acadèmica del món. Em plau assegurar-vos que ho continuarà fent amb el mateix capteniment, amb la mateixa determinació i amb la mateixa convicció.

Premis i distincions

El senyor Joan Estruch i Gibert, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; el senyor Xavier Llimona i Pagès, membre de la Secció de Ciències Biològiques; la senyora Gemma Rigau i Oliver, membre de la Secció Filològica, i el senyor Joandomènec Ros i Aragonès, membre de la Secció de Ciències Biològiques, van rebre la Medalla Narcís Monturiol al progrés científic i tecnològic de Catalunya, atorgada per la Generalitat de Catalunya. Octubre de 2006.

L'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer, el director del qual és el senyor Joan Rodés i Teixidor, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va rebre la Placa Narcís Monturiol al progrés científic i tecnològic de Catalunya, atorgada per la Generalitat de Catalunya. Octubre de 2006.

El senyor Miquel Crusafont i Sabater, president de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, va rebre el 22è Premi Tenacitat, atorgat per les Agrupacions Professionals Narcís Giralt de Sabadell. Novembre de 2006.

El senyor Salvador Giner de San Julián, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i president de l'IEC, va rebre el Premi Nacional de Sociologia i Ciència Política 2006, que atorga el Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS), del Ministeri de la Presidència del Govern espanyol. Novembre de 2006.

El senyor Giuseppe Tavani, membre corresponent de la Secció Filològica, va rebre el Premi Batista i Roca 2006, atorgat per l'Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana (IPECC). Novembre de 2006.

El senyor Joaquim Molas i Batllori, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, va ser nomenat doctor *honoris causa* per la Universitat de Lleida. Desembre de 2006.

El senyor Pierre Vilar va ser homenatjat, a títol pòstum, amb motiu del centenari del seu naixement, pel Cercle d'Agermanament Occitano-Català a Frontignan la Peyrade. Desembre de 2006.

La senyora Mercè Durfort i Coll, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va ser nomenada acadèmica corresponent de la Real Academia de Doctores de España. Gener de 2007.

El senyor Germà Colón Domènech, membre de la Secció Filològica, i el senyor Gonzalo Halffter Salas, membre corresponent de la Secció de Ciències Biològiques, van ser nomenats doctors *honoris causa* per la Universitat Complutense de Madrid. Gener de 2007.

El senyor Manuel Riu i Riu, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, va ser homenatjat per la població de Sant Llorenç de Morunys. Abril de 2007.

El senyor Jaume Cabré i Fabrè, membre de la Secció Filològica, va rebre

el I Premi El Setè Cel de novel·la, atorgat per l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Salt, per l'obra *Les veus del Pamano*. Abril de 2007.

El senyor Joan Francesc Mira i Casterà, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, va rebre el VII Premi Jaume Fuster, atorgat per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, per la seva trajectòria com a escriptor en llengua catalana. Abril de 2007.

El senyor Salvador Giner de San Julián, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i president de l'IEC, va rebre el Premi Primer de Maig al Pensament Ernest Lluch, atorgat per la Fundació Rafael Campalans i la Fundació Comaposada. Abril de 2007.

El senyor Jaume Terradas i Serra, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va rebre el 41è Premi Crítica Serra d'Or, convocat per l'editorial Publicacions de l'Abadia de Montserrat, per la novel·la *Biografia del món: De l'origen de la vida al col·lapse ecològic*. Maig de 2007.

El senyor Josep Egozcue i Cui-xart va rebre, a títol pòstum, la Medalla Josep Trueta al mèrit sanitari, atorgada

per la Generalitat de Catalunya. Maig de 2007.

El senyor Joandomènec Ros i Aragonès, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va rebre el I Premi Catalònia d'Assaig, atorgat per la llibreria Catalònia i l'editorial Almuzara, per l'obra *L'altra meitat del medi ambient*. Maig de 2007.

El senyor Alan Yates, membre corresponent de la Secció Filològica, va rebre el Premi Internacional Ramon Llull, atorgat per l'Institut Ramon Llull i la Fundació Congrés de Cultura Catalana. Juny de 2007.

El senyor Ricard Torrents i Bertrana, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya. Juny de 2007.

El senyor Josep M. Bricall i Masip, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, va ser homenatjat per la Universitat de Barcelona com a antic rector. Juny de 2007.

El senyor Jaume Terradas i Serra, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va ser nomenat soci d'honor de la Institució Catalana d'Història Natural. Juny de 2007.

Delegacions

Delegació de Perpinyà

Delegat: Joan Becat i Rajaut
Secretari: Jeroni Parrilla
Adreça: Universitat de Perpinyà
Bàtiment P3
Casa dels Països Catalans
Camí de la Passió Vella
F-66860 Perpinyà Cedex

Delegació de Castelló

Delegat: Vicent Pitarch i Almela
Adreça: Centre Municipal de Cultura
Carrer d'Antoni Maura, 4
12001 Castelló de la Plana

Delegació de Lleida

Delegat: Ramon Sistac i Vicén
Secretària: Carme Vallès
Edifici Polivalent
Universitat de Lleida
Avinguda de Jaume II, 71
25001 Lleida

Delegació d'Alacant

Delegat: Brauli Montoya Abat
Secretària: Lliris Picó
Seu Ciutat d'Alacant
Universitat d'Alacant
Avinguda de Ramón y Cajal, 4
03001 Alacant

VI. Activitat de recerca

Programes de recerca

Secció Històrico-Arqueològica

Banc de dades de monedes catalanes

Director: Miquel Crusafont i Sabater

L'objectiu d'aquest programa és recollir les dades i classificar materials catalans existents a diferents arxius.

Durant el curs 2006-2007, el banc de dades va completar el cicle de Roses i Empúries de la moneda grega de l'Arxiu Leandre Villaronga i ha catalogat, a més de la llarga sèrie de les dracmes ibèriques d'argent d'imitació emporitana, algunes monedes amb lectures gregues, d'altres amb lectures mixtes i unes altres amb lectura plenament ibèrica. S'ha seguit el mateix procediment del curs anterior i s'han completat les informacions de les fitxes. En total, s'hi han incorporat mil dues-cents noves monedes, totes de l'àmbit català. També s'han atès consultes de diferents investigadors.

Centre d'Art Romànic Català (ARCAT)

Directors: Joan-F. Cabestany i Fort
M. Teresa Matas i Blanxart

El principal objectiu del projecte ARCAT és aconseguir un corpus informatitzat bi-

bliogràfic, documental i d'imatges dels edificis de tipus religiós existents a la Catalunya altmedieval (segles IX-XIII).

(Vegeu-ne més informació en l'apartat «Centres de recerca», dins d'aquest mateix capítol.)

Corpus documental de les relacions internacionals de Catalunya i de la Corona d'Aragó

Directors: Maria Teresa Ferrer i Mallol
Manuel Riu i Riu

La finalitat d'aquest projecte és publicar, en edició crítica, els tractats internacionals de Catalunya i, després, de la Corona d'Aragó.

S'ha acabat la redacció del tom primer del primer volum del Corpus. El Corpus documental és precedit per dos estudis introductoris: un sobre les relacions amb Occitània durant els segles XI i XII fins a la mort de Pere el Catòlic a la batalla de Muret el 1213, redactat per Pere Benito i Monclús, de 155 pàgines, i un altre estudi sobre les relacions amb diversos estats italians, redactat per Maria

Teresa Ferrer, que té 118 pàgines, més la bibliografia.

Contingut dels estudis

Occitània: L'estudi cobreix el període de l'anomenada expansió catalana a Occitània (1067-1213); el comentari crític dels documents del Corpus s'insereix en la història política d'aquest espai. És una aportació important perquè Pere Benito ha consultat la historiografia produïda a França i a altres llocs sobre aquest període a Occitània, fins i tot tesis doctorals inèdites elaborades en els darrers anys, que a Catalunya no havien estat recollides ni integrades en el context històric català. Aquest examen de la historiografia ha permès revisar datacions, episodis i interpretacions que fins ara només se sostenien sobre les síntesis clàssiques d'història política de Catalunya de Rovira i Virgili, Santiago Sobrequés o Ramon d'Abadal. L'extensió d'aquest estudi és superior al que és habitual perquè s'hi analitzen més que relacions internacionals. Catalunya formà part, en certa manera, de la història occitana.

Els capítols són els següents:

1) La compra dels comtats de Carcassona i Rasès (1067-1071) per part dels comtes de Barcelona; 2) La gran guerra occitana: des de l'annexió de Provença fins a la submissió dels Baus; 3) La gran coalició antitolosana de 1158; 4) Les guerres entre Tolosa i Barcelona durant el regnat d'Alfons I, aliances i paus; 5) Reg-

nat de Pere el Catòlic i la croada contra els càtars.

Esther Redondo ha realitzat diversos quadres genealògics, que permeten entendre els parentius i els drets als territoris de les diferents famílies comtals, vescomtals o senyorials occitanes. També ha realitzat alguns mapes, que permeten situar els diversos comtats o senyorius dels quals es parla.

Itàlia: L'estudi, realitzat per Maria Teresa Ferrer, analitza les relacions amb els comuns italians —Gènova i Pisa— i amb els normands que s'instal·laren a Itàlia a la segona meitat del segle XI, que són les primeres relacions documentades amb territoris de la península italiana. L'estudi té una extensió menor que el d'Occitània perquè tracta només de relacions internacionals, malgrat que l'aliança amb Pisa i amb Gènova quedà lligada, en la primera època, a l'expansió territorial catalana, en la qual col·laboraren: Pisa, en la primera conquesta de Mallorca de 1114-1115, i Gènova, en la conquesta de Tortosa de 1148. S'han estudiat tant notícies de cròniques que ens informen dels contactes més antics, com els tractats i altres documents que ens informen de pactes o negociacions durant el segle XII. Una part es relaciona amb la confrontació amb l'Islam i una altra part amb les guerres d'Occitània. Hem incorporat les aportacions bibliogràfiques més recents a la interpretació d'aquestes relacions i s'han precisat alguns aspectes.

El contingut dels diferents apartats és el següent: 1) Les aliances amb els normands establerts a Itàlia. El casament, potser només prometatge, d'Estefania, filla de la comtessa Ermessenda, amb Roger de Tosny. El matrimoni de Ramon Berenguer II amb Mafalda o Mahaut, filla de Robert Guiscard; 2) L'aliança amb genovesos i pisans per a un primer atac a Tortosa l'any 1092; 3) L'aliança amb Pisa (1113) i la conquesta de Mallorca de 1114-1115; 4) De nou l'objectiu de Tortosa i la repoblació de Tarragona. Negociacions amb Pisa i la Santa Seu; 5) La guerra d'Occitània: el comte de Barcelona i Gènova en camps oposats. Els tractats de 1126 i de 1127; 6) Una aliança sense conseqüències amb Roger II de Sicília el 1128; 7) Recels pisans després del tractat de Ramon Berenguer III amb Gènova; 8) El tractat amb Gènova de 1146 per a la conquesta de Tortosa: la conquesta conjunta i l'assignació de la tercera part de Tortosa a Gènova. El fracàs de la colònia genovesa; 9) Projectes per a la conquesta de Mallorca vers el 1162; 10) L'aliança amb Gènova contra Pisa de 1167; 11) L'aproximació a Pisa i l'intent d'aliança amb l'Imperi bizantí en el context de la guerra occitana; 12) El tractat de 1177 amb els pisans; 13) Nova aliança del rei Alfons amb Gènova el 1186; 14) Les relacions amb Gènova entre els regnats d'Alfons el Cast i de Pere el Catòlic. El tractat amb Gènova de 1198; 15) El matrimoni de Constança, germana de

Pere el Catòlic, amb Frederic I, rei de Sicília i futur emperador.

Corpus documental

El Corpus documental pròpiament dit conté cent seixanta-nou documents. S'hi publica l'edició crítica dels tractats, però també capitulacions matrimonials, si comporten el domini d'algun territori nou, com Provença o Montpeller, i documents relacionats amb aliances que prenen formes diverses.

La documentació recollida procedeix, pel que fa a Occitània, de l'Arxiu Reial (Arxiu de la Corona d'Aragó), de diversos arxius occitans i dels de París. Pere Benito s'ha encarregat de recórrer aquests arxius per tal de localitzar la documentació i obtenir-ne microfilms, fotografies o fotocòpies. Pel que fa a Itàlia, la documentació que publiquem procedeix de l'Arxiu Reial i de l'Archivio di Stato de Gènova, on es desplaçà Carles Vela per tal d'obtenir-ne fotografies.

Carles Vela s'ha dedicat a la correcció dels documents referents a Itàlia, tant la transcripció com els registres. A partir de les fotografies obtingudes a Gènova, tant de pergamins com dels diferents exemplars del *Liber Iurium Reipublicae Januensis*, ha introduït les notes tècniques referents a la datació i la transmissió de les còpies. També s'ha encarregat d'unificar les col·leccions de documents d'Occitània i d'Itàlia en una única col·lecció. Ha fet la numeració definitiva

i ha unificat els criteris en notes i abreviatures.

Maria Teresa Ferrer ha revisat amb Carles Vela tots els documents referents a Itàlia per tal de resoldre els dubtes pendents de transcripció i de puntuació.

La major part de la documentació que presentem ja era coneguda, però no havia estat publicada recentment i en edició crítica. També presentem alguns documents inèdits.

Corpus textual de la Catalunya del Nord

Directora: Eulàlia Duran i Grau

El programa de recerca «Catàleg d'impresos rossellonesos» (CIR), del Corpus textual de la Catalunya del Nord (CTCN), té la voluntat d'establir un catàleg d'impresos de les premses rosselloneses entre 1500 i 1840 i d'estudiar la impremta i la llibreria en aquest territori durant el període esmentat. La confecció d'un corpus de les característiques del CIR respon a la necessitat de recuperació del patrimoni cultural català.

La llista d'impresos a catalogar per al CIR s'ha dut a terme partint del buidatge de fonts bibliogràfiques (repositoris d'impresos, catàlegs en línia, catàlegs manuals, cedularis, etc.) i s'actualitza contínuament. Pel que fa a l'estudi de la impremta i la llibreria, es parteix de fons

documentals (Arxiu Departamental dels Pirineus Orientals, ADPO; Biblioteca de Catalunya, BC; etc.).

S'han enllestit els estudis següents: Eulàlia Miralles ha lliurat a l'editorial valenciana Afers, que publica la revista *Afers: Fulls de Recerca i de Pensament*, l'article «Dos llibres de devoció del notari Lluís Guilla», que ha de sortir en aquesta publicació, en què estudia dues obres pietoses publicades a Perpinyà pel notari Guilla i resol els dubtes en la datació dels impresos que les transmeten partint d'elements textuals; d'altra banda, Mercè Comas ha escrit l'estudi divulgatiu «La vitalitat de la impremta perpinyanesa al llarg de la història (segles XVI-XIX)», que ha d'aparèixer al número 2 (2007) de la revista nord-catalana *Mirmanda: Revista de Cultura*; i, finalment, Pep Vila, en col·laboració amb Rotllà Serès-Brià, ha enllestit «La Regla de la gloriosa Santa Clara (Perpinyà, 1707), un imprès no inventariat» (*Annals de l'Institut d'Estudis Gironins, AIEG*, vol. XLVIII, 2007), en què s'estudia el testimoni únic d'aquest imprès, no conegut fins ara, i que actualment és al convent de les clarisses de Perpinyà.

Es va inaugurar la pàgina web del CIR, on es poden consultar les monografies publicades fins ara pels membres de l'equip del programa.

Paral·lelament, s'ha continuat buidant bibliografies i continuen apareixent títols fins ara desconeguts, o bé exemplars que no teníem controlats, alhora que es

continua treballant en les descripcions tipobibliogràfiques dels impresos perpinyanesos. S'han tancat les descripcions dels impresos de 1500-1699 i es troba més avançada del que havíem previst la catalogació dels impresos de 1700-1840 en biblioteques al nostre abast.

Corpus Vitrearum Medii Aevi (CVMA)

Directors: Anscari Manuel Mundó
i Marcet
Xavier Barral i Altet

Rosa Alcoy ha fet l'estudi dels vitralls pintats de Sant Domènec de Puigcerdà; Carme Domínguez, les fotos dels del Palau dels Reis de Mallorca de Perpinyà; també s'han fet les dels vitralls ficticis de l'edifici de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona, actualment visibles en les sales d'estudi de la Biblioteca de Catalunya.

Antoni Vila i Delclòs ha reunit i ordenat tot el material del volum, dispers fins ara. Mundó ha revisat tot el volum. La redacció final de la segona part continuarà el següent: la introducció a tota l'obra: visió general sobre el vitrall a Catalunya; el prefaci: la història del CVMA català i els seus personatges; el vitrall medieval o l'art de la imatge transparent: context monumental i marc historiogràfic a Catalunya; el vitrall a Catalunya: relació amb pintura i escultura, estil, iconografia; les restauracions actuals; quadres cronolò-

gics dels vitralls i els vitrallers; mapa dels vitralls dels Països Catalans; mapa dels vitralls de Barcelona, bibliografia general; glossari vitraller català i trilingüe; índexs.

De Barcelona a València.

Els orígens del patriciat urbà en el marc de l'expansió catalana del segle XIII (1238-1338)

Director: Enric Guinot i Rodríguez

L'objectiu general de la recerca és estudiar els orígens del patriciat urbà de la ciutat de València en el marc de la colonització feudal del segle XIII i principis del XIV, amb dues vessants d'anàlisi social: una primera més breu dedicada a les possibles relacions entre l'oligarquia urbana de la capital catalana i els primers colons pobladors de la ciutat de València, i una segona anàlisi més extensa de reconstrucció dels principals llinatges de la burgesia urbana valenciana del primer segle de la seva existència (1238-1338), a partir tant de la seva activitat econòmica com de la política en el nou municipi. El projecte es planteja una recerca en tres períodes històrics: un primer període referit al temps de Jaume I, la generació de la conquesta; un segon període, al darrer terç del segle XIII, als regnats de Pere el Gran i Alfons II (1276-1291), i, finalment, al temps de Jaume II, el canvi de segle (1291-1327).

Atenent l'estat de la qüestió del tema i la necessitat d'exhumar pràcticament el 90 % de la documentació a consultar, la metodologia de treball consta també de dues parts successives. Una primera dedicada a avaluar la participació del patriciat urbà de Barcelona en la conquesta de València i els seus interessos a la nova ciutat, tot a partir dels estudis sobre dit grup social. I una segona, de llarga durada, que haurà de reunir el cos documental existent sobre la ciutat de València del segle XIII i principis del XIV per trobar-ne el rastre dels seus primers ciutadans.

A més de la redacció i publicació dels corresponents treballs històrics que donen compte dels resultats de la investigació, un dels resultats complementaris però significatius del projecte va ser l'elaboració d'un complet catàleg de la documentació doscentista existent per a la ciutat de València i sobre aquesta, la qual serà posteriorment posada a l'abast de la comunitat científica.

Aleshores, el pla de treball per al proper període passa per acabar de localitzar i fer el regest dels documents relacionats amb els ciutadans de València per al període cronològic proposat de la darrera del segle XIII, amb la complicació (i l'oportunitat de fornir dades millors) de l'aparició de dues noves sèries documentals que fins aquestes dates no es conservaven. Ens referim als primers protocols notariais coneguts de la ciutat de Valèn-

cia (sis manuscrits de la dècada de 1290) i els set llibres del càrrec del justícia de la mateixa ciutat (1280 i 1299). Tots ells també restaven inèdits però forneixen una magnífica informació complementària sobre activitats econòmiques, crèdit, negocis, deutes, etc., mitjançant la qual hom veu dia a dia els interessos de dit patriciat urbà en un temps en què aquest, la segona generació després de la conquesta, comença a consolidar-se també en l'àmbit polític gràcies als privilegis reials.

En resum, la tasca plantejada en aquest darrer període comportarà l'ampliació considerable i definitiva de la col·lecció documental referida al patriciat urbà de València del segle XIII, així com la redacció d'un llibre final que recollirà aquesta història dels orígens del patriciat urbà medieval de la ciutat de València.

De re frumentaria: Corpus de documentació municipal relativa al mercat urbà de cereals als Països Catalans a la baixa edat mitjana

Director: Antoni Riera i Melis

L'objectiu del projecte és recollir, editar i analitzar la documentació municipal relativa a l'abastament de gra, al funcionament del mercat frumentari local, a la producció i al consum de pa i a la política annonària del consell municipal a les nou ciutats dels Països Catalans que du-

rant la baixa edat mitjana es van mantenir ininterrompudament per damunt dels set-cents cinquanta focs fiscals: Barcelona, Perpinyà, Lleida, Tortosa, Girona, València, Ciutat de Mallorca, Morella i Xàtiva.

**El discurs de fundació
de les institucions científiques
catalanes de la segona meitat
del segle XVIII i començament del XIX**

Director: Santiago Riera i Tuèbols

S'han estudiat els discursos per tal de fer-ne els aclariments necessaris mitjançant la introducció de notes al peu de pàgina. S'ha escrit un pròleg que versa sobre la Il·lustració i serveix de marc als esmentats discursos, als quals proporciona un sentit que supera la individualitat de cadascun d'ells. Finalment s'ha fet un repàs minuciós dels textos per tal d'evitar i esmenar els errors de transcripció.

Edició crítica de les obres de Manuel Milà i Fontanals

Director: Manuel Jorba i Jorba

L'activitat duta a terme durant aquest curs per al projecte que vol desembocar en l'edició de les obres completes de Ma-

nuel Milà i Fontanals ha respost a les possibilitats i expectatives d'una simple fase preparatòria: una estada de dues setmanes (del 4 al 16 de juny) i una de tres dies (del 16 al 18 d'agost) a la Biblioteca de Menéndez Pelayo de Santander ha permès de fer-se càrrec de la nova ordenació dels papers de Milà i Fontanals i d'avançar en llur identificació i indexació, en la transcripció d'alguns textos i en l'avaluació de la feina pendent de cara a fases ulteriors del projecte (especialment per a l'edició dels estudis i reculls de literatura popular i la de l'epistolari). Ha estat sol·licitada la reproducció digitalitzada d'una bona part dels documents a editar en el futur. Al mateix temps, ha quedat establerta la distribució hipotètica dels materials en els toms i volums corresponents.

**Excavació i estudi de les termes
públiques de la ciutat romana de Iesso**

Director: Josep Guitart i Duran

L'objectiu d'aquest programa de recerca és investigar i difondre el jaciment arqueològic de Guissona, corresponent a l'antiga ciutat de *Iesso*. L'IEC col·labora en el programa en el marc del Patronat d'Arqueologia de Guissona, consorci en què participen també l'Ajuntament de Guissona, el Consell Comarcal de la Segarra, l'Institut d'Estudis Ilerdencs de la

Diputació de Lleida i la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquest consorci s'encarrega de la gestió del Parc Arqueològic de Guissona i del museu-centre d'interpretació del jaciment.

Estat actual del programa i realitzacions

Durant el curs 2006-2007 s'han portat a terme dues campanyes d'excavació al Parc Arqueològic de Guissona, una de l'1 de setembre al 30 d'octubre de 2006 i l'altra del 15 de maig al 6 de juliol. Del 9 de juliol al 20 de juliol l'excavació va continuar en el marc del curs d'estiu d'arqueologia de camp amb participació d'estudiants universitaris.

En aquestes campanyes s'han concentrat els esforços i els recursos en el sector de les termes públiques de la ciutat romana descobertes al Parc Arqueològic i començades a excavar en els cursos anteriors. Aquests treballs previs ja havien evidenciat, d'una banda, la importància arqueològica d'aquest edifici termal i les seves dimensions considerables i, d'altra banda, la complexitat de la seva excavació, ja que el complex va ser remodelat diverses vegades i es conserven restes d'almenys tres fases successives de la seva evolució durant l'època altimperial.

Per tot això s'ha procedit a l'excavació en extensió de les termes cap a l'oest i cap al nord a partir de la zona on ja havíem localitzat les restes del *tepidarium* i el *frigidarium*. Les campanyes han

estat molt productives: s'ha localitzat el pati descobert de les termes que faria el paper de *palestra* i de banys a l'aire lliure i hi ha aparegut la *natatio* de les termes, de dimensions molt considerables i en molt bon estat de conservació. L'excavació d'aquest espectacular i monumental element de les termes caldrà completar-la en una propera campanya. L'excavació d'aquesta part del complex termal permet ja formular una hipòtesi sobre la seva estructura bàsica i les seves dimensions, que sens dubte devien apropar-se als 1.500 metres quadrats. Dimensions realment molt notables per una ciutat romana de l'interior de Catalunya a mitjan segle I dC.

El 23 d'abril es va presentar el llibre *Iesso, Guissona: La descoberta d'una ciutat romana a Ponent*, Guissona, 2006, 86 p., editat pel Patronat d'Arqueologia de Guissona, amb el suport de l'IEC i de les altres institucions que formen part d'aquest consorci. Aquest llibre és una presentació sintètica i il·lustrada, dirigida a un públic general, dels resultats assolits fins ara en el coneixement de l'antiga *Iesso*.

El Fons Pere Calders. Estudi i edició

Director: Jordi Castellanos Vila

L'objectiu del programa és l'estudi dels documents i originals del Fons Pere Cal-

ders de la Universitat Autònoma de Barcelona, la preparació de l'epistolari i dels contes i de les novel·les inèdits de Pere Calders per a la seva publicació, si és el cas, i l'elaboració d'un banc de dades de l'obra gràfica, periodística i literària de l'escriptor i dels escrits i de les crítiques sobre la seva obra.

S'ha treballat en l'edició crítica de textos de creació inèdits de les tres novel·les inacabades següents:

1. *La ciutat cansada*, edició i pròleg de Joan Melcion. Aquesta obra serà publicada durant el 2008 per Edicions 62 dins de la col·lecció «El Balancí».

2. *La marxa cap al mar*, edició crítica, estudi preliminar i notes de Carlos Guzmán Moncada.

3. *Sense anar tan lluny*, edició crítica, estudi preliminar i notes de Valentí Rossell i Riera.

Aquestes obres seran publicades en un únic volum i en edició crítica per la Universitat Autònoma de Barcelona en coedició amb l'IEC.

Quant a l'epistolari Vicenç Caldés - Pere Calders, s'ha preparat una edició anotada d'una àmplia selecció de l'epistolari Vicenç Caldés - Pere Calders (1939-1963), a cura de Jordi Castellanos i Magda Alemany. El conjunt de cartes constitueix un testimoni de primera mà de l'exili a Mèxic i de les relacions personals i literàries entre els exiliats i l'interior.

Llatí i escriptura als Països Catalans en època romana. Els documents directes

Director: Marc Mayer i Olivé

Les finalitats d'aquest programa de recerca són l'estudi de les particularitats del llatí en l'àmbit lingüístic català i la introducció de les dades epigràfiques en el programa internacional EAGLE.

Durant el curs les persones encarregades del processament informàtic han completat la introducció de les dades epigràfiques en dos programes, tots dos dintre del programa internacional EAGLE.

S'ha introduït, per consegüent, el 30 % aproximadament del treball, sense introducció pel que fa a l'epigrafia sobre pedra, i és pràcticament complet l'*instrumentum domesticum*, amb un estudi específic per tal d'incloure nous elements de bronze i de plom.

S'han corregit proves dels dos volums d'actes del Congrés Internacional d'Epigrafia Grega i Llatina celebrat a Barcelona el 2002, publicats, en col·laboració entre la Universitat de Barcelona (UB), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i l'IEC, aquest mateix any 2007, i constituïts per 1.550 pàgines, amb publicació paral·lela en suport informàtic. Això ha donat un especial relleu a la nostra recerca, en ésser presentats en el decurs del congrés internacional celebrat a Oxford el mes de setembre del 2007.

Actualment es troba en preparació el següent volum de *Sylloge epigraphica Barcinonensis*, que serà publicat en el decurs del 2008. Es troba també en premsa el volum que conté l'inventari del material etrusc contingut a les col·leccions catalanes.

El llibre de faristol de Pau Villalonga

Director: Romà Escalas i Llimona

Els objectius principals d'aquest programa de recerca són la descripció del manuscrit, l'estudi codicològic, la identificació de les obres i, finalment, la preparació de la transcripció i publicació de les obres musicals amb un text crític complementari.

Materials de les coves prehistòriques de Serinyà

Director: Narcís Soler i Masferrer

La finalitat d'aquest programa és preparar, estudiar i publicar els materials de les excavacions antigues i modernes de les coves prehistòriques de Serinyà.

S'han començat a estudiar els materials de la cova del Reclau Viver. D'aquest jaciment, hem rebut els resultats d'una important sèrie de datacions obtingudes sobre les mostres lliurades el curs anterior al Leibniz Labor für Alters-

bestimmung und Isotopenforschung de la Universitat Christian Albrecht de Kiel, obtingudes sota la responsabilitat del professor P. M. Grootes. La cova del Reclau Viver va ésser totalment excavada als anys quaranta del segle passat per Josep Maria Corominas. No es conserven carbons i les datacions s'han hagut de fer sobre os i, quan ha estat possible, sobre indústria òssia. Cinc datacions antigues, també sobre os, obtingudes a Oxford el 1965 sobre mostres proporcionades per J. M. Corominas van donar uns resultats inacceptables, perquè malgrat que seguien l'estratigrafia, totes eren molts mil·lennis més joves del que s'esperava. Ara, els resultats, a més d'ésser coherents amb l'estratigrafia, concorden amb les datacions obtingudes en altres jaciments europeus. També s'han datat unes restes humanes dels nivells gravetians que, com esperàvem, han resultat ésser les restes d'*Homo sapiens* més velles de Catalunya.

Hem continuat treballant en el llibre de Pere Alsius i Torrent i en la monografia de la Bora Gran. L'estiu del 2007 es va excavar a la cova de l'Arbreda durant un mes, amb un equip d'una quinzena de persones. La cova de l'Arbreda és actualment el més important dels jaciments de Serinyà, s'excava des del 1975 i conté la seqüència paleolítica més important de Catalunya, que comprèn quasi tot el Paleolític superior (aurinyacià, gravetià i solutrià), precedit de més de tres metres de potència de nivells moste-

rians, del Paleolític mitjà. Actualment s'excaven ocupacions mosterianes d'una edat superior als cent cinquanta mil anys. Hem treballat en la preparació d'una sèrie de mostres d'ossos i d'indústria òssia de l'Arbreda per a ésser datades dins d'un projecte europeu per a precisar millor les últimes ocupacions mosterianes i les del Paleolític superior antic, datacions que portarà a cap l'Oxford Radiocarbon Accelerator Unit de la Universitat d'Oxford.

Preparació per a l'edició dels llibres de matrícula de les insaculacions (llibres de l'ànima)

Directora: Eva Serra i Puig

S'està acabant la transcripció dels llibres de matrícula del personal insaculat de la Generalitat fins al 1714. Les insaculacions de la Generalitat (llibres de matrícula o llibres de l'ànima) es conserven a l'Arxiu Reial de Barcelona - Arxiu de la Corona d'Aragó (ARB-ACA). L'actual projecte pretén ampliar el coneixement del personal polític d'aquells segles, més enllà de la nòmina de diputats i oïdors que sortiren extrets, els quals meresquen el treball *Institució dels Deputats del General del Principat de Catalunya y Catálogo dels noms i cognoms de aquells que són esta[t]s diputats y Oïdors de comptes del general de Catalunya*, de l'erudit Pere Serra i Postius (1671-1748),

que restà manuscrit fins a la publicació feta per J. M. Sans i Travé i C. Ballart i Marsol («El catàleg de Diputats i Oïdors de comptes de la Generalitat de Catalunya (1359-1710) de Pere Serra i Postius», *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols*, Barcelona, Col·legi Notarial de Barcelona, vol. VIII, 1980, p. 63-118). Disposar de la publicació de tots els matriculats des del 1493, any de la primera insaculació, més enllà dels escollits, fins al 1714, suposa oferir als investigadors una eina de consulta molt útil per a situar tot el cos social català amb capacitat de poder i per a identificar millor les persones de pes, la seva incidència en els moments històrics crítics i les relacions entre societat i institucions polítiques d'aquells segles.

Els col·laboradors del projecte han fet el buidatge dels volums de la Generalitat G-81/1, G-81/2, G-81/3, G-81/5, G-82/2, G-82/3 i G-82/5, que es conserven a l'ARB-ACA, i els han contrastat amb altres volums complementaris quan ha calgut.

El projecte no s'ha limitat a una mera transcripció, sinó que s'ha fet la recollida d'informació a través de diverses bases de dades d'acord amb la seqüència cronològica de la documentació. Aquestes bases de dades permeten la lectura de la informació segons diversos interessos: cognoms, càrrecs, professions (quan hi consta) o procedència local, sempre segons un ordre cronològic. La recollida de

la informació és acompanyada de la transcripció literal dels noms per tal de respectar-los per a la història de la llengua. Cal, després, un acoblament dels diversos prismes de la recollida de la informació per a fer-ne una sola i definitiva base informativa de la qual es podran extreure els diversos textos i llistes esmentats.

Repertori de manuscrits catalans del segle XVI (1474-1620)

Directora: Eulàlia Duran i Grau

L'objectiu del programa *Repertori de manuscrits catalans 1474-1714* és elaborar un inventari de manuscrits catalans del Renaixement (1474-1620) i la seva continuació, el Barroc, fins a l'any 1714, a partir de la descripció directa dels manuscrits en els arxius i les biblioteques on es conserven i del buidatge de la bibliografia a l'abast. Es fa una atenció particular a les qüestions relacionades amb l'autoria dels manuscrits i la identificació d'obres desconegudes. L'objectiu és oferir un panorama de la diversitat de la producció manuscrita als països de llengua catalana durant l'edat moderna.

S'ha treballat en la preparació de dos volums, corresponents a cadascuna de les dues línies del programa, *Repertori 1474-1620* i *Repertori 1620-1714*.

Es va publicar, com a número 71 de la col·lecció «Memòries de la Secció

Històrico-Arqueològica», un nou lliurament de la sèrie, el cinquè per ordre d'aparició, que obre la nova línia *Repertori 1620-1714*. El llibre, intítulat *Repertori de manuscrits catalans (1620-1714)*, volum 1: *Barcelona: Biblioteca de Catalunya* (Barcelona: IEC, 2006, 681 p.), ha estat dirigit per Eulàlia Duran i compilat per Maria Toldrà, i ha comptat amb la col·laboració d'Anna Gudayol, responsable de la Secció de Manuscrits de la Biblioteca de Catalunya. Se n'ha publicat una recensió, signada per Daniel Genís, dins la revista *Arxiu de Textos Catalans Antics* (vol. 26, 2007).

Així mateix, s'ha treballat en les descripcions dels manuscrits de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona del període 1620-1714, destinades al volum II del *Repertori de manuscrits catalans (1620-1714)*.

Pel que fa a la línia *Repertori 1474-1620*, ha entrat en fase de correcció el volum IV del *Repertori de manuscrits catalans (1474-1620)*.

Tabula Imperii Romani (TIR) - Forma Orbis Romani (FOR)

Director: Josep Guitart i Duran

El programa Forma Orbis Romani (FOR) és un programa promogut per la Unió Acadèmica Internacional, complementari d'un altre programa de recerca, Tabu-

la Imperii Romani (TIR), d'aquesta mateixa institució.

La FOR és un programa de recerca de la topografia arqueològica del món romà que es proposa la reconstrucció històrica dels territoris antics, portant la cartografia i l'anàlisi al marc regional mitjançant mapes de detall (generalment a l'escala 1:25.000 o 1:50.000) que permeten una localització precisa de les dades, mantenint a la vegada una visió general del territori corresponent.

El programa FOR a Catalunya i una part del País Valencià es concreta en la Forma Conventus Tarraconensis, que ha de comportar la publicació de diversos volums. En una primera etapa el programa es proposa l'elaboració dels volums corresponents als territoris de les principals ciutats romanes de Catalunya. Pel que fa al territori de l'antiga *Tarraco*, la seva considerable extensió ha aconsellat dividir-lo en tres volums: *Tarraco I (Cossetània oriental)*, corresponent a l'actual Baix Penedès; *Tarraco II*, corresponent bàsicament al Baix Camp i la part del Tarragonès a la dreta del riu Francolí, i *Tarraco III*, corres-

ponent a l'Alt Camp i la resta del Tarragonès.

Durant aquest curs 2006-2007 s'han prosseguit les tasques d'elaboració dels que seran els primers volums d'aquest programa:

Volum *Tarraco I (Cossetània oriental)*: està pràcticament conclòs. El mapa corresponent editat per l'Institut Cartogràfic de Catalunya està preparat per a ser editat.

Volum *Baetulo*: la seva preparació està molt avançada. La catalogació i l'estudi dels jaciments del territori, el processament informàtic i l'estudi global del territori estan completats. L'Institut Cartogràfic de Catalunya ha preparat el mapa corresponent per a ser editat. Cal concloure la planimetria i la catalogació de les restes arqueològiques corresponents al nucli urbà de la ciutat romana de *Baetulo*.

Volum *Tarraco II*: s'ha seguit treballant en la preparació d'aquest volum, en col·laboració amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i en el marc d'un projecte més ampli, *Estudi del paisatge arqueològic antic de l'Ager Tarraconensis (a la dreta del riu Francolí)*.

Secció de Ciències Biològiques

Bateria de tests verbals

Director: Lluís Garcia i Sevilla

Els tests o proves psicotècnics en la nostra llengua són més aviat testimonials. Aquesta situació comporta el descrèdit de les mesures psicològiques, perquè en aquests mesuratsges la llengua i la cultura de l'examinand són factors determinants. I les mesures psicològiques són fonamentals en molts àmbits d'una societat complexa i moderna. Aquesta mancança tècnica i cultural de la nostra societat esdevé màxima quan la llengua ja no és un simple vehicle, com en la mesura del raonament numèric, o quan la llengua és més que un factor cultural de primer ordre, com en l'avaluació de la personalitat, o quan és el suport físic del pensament racional, com en la mesura del raonament verbal.

D'ací naix el projecte de confecció d'un conjunt, d'una bateria de tests verbals, un projecte que no és una simple tasca reparadora i de suplència, sinó que també té característiques normatives i normalitzadores.

S'han creat cent quaranta-cinc ítems de cinc alternatives de vocabulari, així com cent cinquanta-un ítems de cinc alternatives de correlats verbals. S'ha fet l'anàlisi racional dels dos-cents norantais ítems anteriors i la classificació per nivell de dificultat (A, B, C, D). S'han cre-

at també vint-i-vuit ítems de vocabulari i trenta-tres de correlats verbals de nivell superior (C, D).

S'ha fet la selecció i l'ordenació, per nivell de dificultat progressiva, de la versió experimental 1 dels tests, amb cent seixanta-vuit ítems de vocabulari (tres d'exemple) i cent trenta-vuit ítems de correlats verbals (tres d'exemple).

S'han redactat les instruccions d'administració, amb temps *ad libitum*, de la versió experimental 1 dels tests.

Bibliografia. Banc de dades sobre biodiversitat a Catalunya

Director: Xavier Llimona i Pagès

L'objectiu d'aquest programa durant aquest curs és la continuació de la base de dades Bibliografia, creada per facilitar la localització pública per Internet de tota mena de fonts bibliogràfiques que continguin dades sobre la biodiversitat de Catalunya i de la resta dels Països Catalans. Durant les primeres fases, s'exploren principalment les fonts publicades a Catalunya.

Treballs realitzats durant la fase 3

— Ampliació de les fonts bibliogràfiques utilitzades; s'ha cercat i obtingut fotocòpies de revistes i llibres no tinguts en

compte abans, i s'ha ampliat també la cobertura cronològica, tant en direcció al present com incorporant treballs cada cop més antics.

— Marcatge i ampliació de les paraules clau en els articles obtinguts.

— Traspàs de la base de dades provisional de Winisis a una pàgina web, també provisional (Biblionatura provisional), que serveix per a anar confeccionant la pàgina web definitiva i poder continuar introduint nous articles i corregint els registres introduïts fins ara.

— Crítica i ajust dels detalls de presentació del que ha de ser la pàgina web definitiva.

El 31 de desembre de 2007, el contingut del web ha arribat a 2.763 registres, procedents de seixanta-una publicacions.

Per una banda, cal anar actualitzant la base amb els números nous de les revistes, a mesura que es van publicant. Per l'altra, cal anar-la completant amb fonts cada cop més antigues, especialment del primer decenni anterior al 1996. Un altre objectiu, una mica més llunyà a causa de la dificultat de la recerca bibliogràfica, és l'obtenció de fonts publicades en revistes no catalanes que continguin dades sobre la biodiversitat dels Països Catalans, començant per les de les Illes, del País Valencià i d'Andorra.

Darwin.cat

Director: Juli Peretó i Magraner

L'objectiu del programa és contribuir a la profunditat científica i l'amplitud divulgativa de dues activitats concretes: *a)* una exposició historiogràfica sobre Darwin i *b)* la difusió de continguts sobre Darwin i l'evolució a través d'Internet i la publicació d'una edició popular, amb il·lustracions originals de Charles Puche, de *L'origen de les espècies*.

Espècies animals endèmiques de Catalunya. Projecte de catalogació, visualització i valoració

Director: Xavier Bellés i Ros

La finalitat primordial d'aquest projecte és establir un catàleg de les espècies animals endèmiques de Catalunya i posar a l'abast de la comunitat internacional seqüències d'interès filogenètic d'aquestes espècies.

Quant a l'objectiu general d'establir un catàleg de les espècies animals endèmiques de Catalunya, s'ha finalitzat la recollida d'informació dels grups següents: *Acarí Oribatei* (cinc espècies), *Araneida* (sis espècies), *Diplura* (cinc espècies), *Diptera* (vint-i-set espècies), *Miriapoda* (vint-i-set espècies), *Oligochaeta* (vint-i-tres espècies), *Opiliones* (sis espècies), *Orthoptera* (setze espècies), *Planariidae* (quatre espècies), *Psocoptera* (tres espècies) i *Mollusca* (quaranta-set espècies).

Pel que fa a l'objectiu de posar a l'abast de la comunitat internacional seqüències d'interès filogenètic d'espècies animals endèmiques de Catalunya, s'han amplificat i s'han seqüenciat els gens 16S de noves espècies endèmiques de *Coleoptera* de la família *Leptodiridae*, que ja s'estan utilitzant per a fer estudis filogenètics d'aquesta família. També s'ha amplificat i seqüenciat el gen *wingless*, i s'ha comprovat que conté informació filogenètica en algunes espècies endèmiques singulars, com el coleòpter cavernícola del Maestrat *Ildobates neboti*.

Flora i cartografia de les plantes, els fongs i la vegetació

Aquest programa inclou quatre subprojectes de recerca que tenen com a finalitat comuna l'estudi de la diversitat biològica per ella mateixa i en relació amb el territori, i que fan servir, en part, mètodes d'estudi semblants. A més, tot i que cadascun actua independentment, s'estableixen entre ells interrelacions de concepte i de metodologia i, de vegades, transvasaments de dades i d'investigadors. Els quatre subprojectes són els següents:

- a) Biodiversitat micològica de Catalunya
- b) Cartografia de la distribució de les plantes vasculares als Països Catalans (ORCA)

- c) Cartografia de la vegetació de Catalunya
- d) Flora i cartografia de briòfits

a) Biodiversitat micològica de Catalunya

Director: Xavier Llimona i Pagès

Durant aquest curs hem mantingut els objectius de completar l'estudi d'àrees poc conegudes de Catalunya i de gèneres imperfectament coneguts, amb l'aportació de noves dades corològiques i florístiques per a la base de dades FUNGACAT, del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya. Aquesta base ha continuat creixent amb les nostres i altres aportacions, fins a abastar en aquest moment 66.605 citacions, extretes de quatre-centes noranta-cinc fonts bibliogràfiques, que en total corresponen a 5.181 tàxons de fongs, una xifra que es va apropant a la de les plantes vasculares censades a Catalunya.

Treballs realitzats durant la fase 14

Les condicions meteorològiques han estat desfavorables a la major part del Principat, però amb la prospecció d'algunes àrees privilegiades, un insistent treball de camp i la utilització de material d'herbari d'altres anys, que havia estat fotografiat i descrit abans d'ésser deshidratat, ha estat possible acabar treballs de gran interès, amb aportacions taxonòmiques notables als gèneres *Entoloma*, *Rhodocybe*, *Corti-*

narius, *Mycena*, *Tubaria*, *Mycocalicium*, etc. Ha continuat la nostra contribució a la iconografia amb el volum 25 de la sèrie «Bolets de Catalunya», acompanyat d'un CD que conté la base de dades de tots els tàxons, il·lustrats en color, tant dins la sèrie mencionada com dins la *Revista Catalana de Micologia*. Amb la publicació del número 26, arribem a les 1.300 espècies iconografiades. Cal afegir-hi els dos volums de la coneguda sèrie «Fungi non Delineati» publicats el 2007, que ultrapassen de molt llur valor iconogràfic per a convertir-se en autèntiques monografies parcials, en aquest cas dels gèneres *Entoloma* i *Cortinarius*.

Des de l'inici del projecte, hem comptabilitzat la publicació de dos-cents trenta-dos treballs directament o indirecta relacionats amb el programa.

b) Cartografia de la distribució de les plantes vasculares als Països Catalans (ORCA)

Director: Xavier Font i Castell
Josep Vigo i Bonada

Projecte que recull els estudis i els plantejaments del grup de treball ORCA (Organització per a la Cartografia de les Plantes Vasculares als Països Catalans), creat l'any 1982 dins la Secció de Ciències de l'IEC. La seva finalitat és estudiar i representar amb exactitud la distribució geogràfica de les plantes vasculares dels Països Catalans i publicar els resultats dins de les sèries «Atlas Corològic» i

«Catàlegs Florístics Locals» i també mitjançant la xarxa Internet. Abraça tres línies d'actuació complementàries: un banc de dades, un atlas corològic i una sèrie de catàlegs florístics locals.

Es va continuar incorporant informació al Banc de dades de la flora dels Països Catalans (BDORCA), de manera que a finals d'aquest curs s'havia aplegat vora un milió de citacions.

Amb vista a la continuació de l'*Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans*, es van informatitzar les dades rebudes dels diferents col·laboradors, se'n va fer la revisió i la depuració i es va publicar el volum 14, amb dos-cents vuitanta-vuit mapes.

Pel que fa als «Catàlegs Florístics Locals», abans de final de curs es van rebre els originals corresponents a un nou quadrat UTM, el *31T CG36 Isona*, que inclou els estanys de Basturs, una àrea prou interessant. Seran publicats l'any 2008 com a volum 17 de la sèrie.

c) Cartografia de la vegetació de Catalunya

Director: Josep Vigo i Bonada

L'objectiu d'aquest subprojecte és, globalment, l'aixecament de mapes de vegetació i la publicació dels documents resultants. Aquest curs s'ha continuat la sèrie de mapes a escala 1:50.000, i més en concret la primera etapa, corresponent als Pirineus catalans. L'equip que du a terme aquest

projecte s'encarrega, no solament de l'establiment de criteris d'actuació i de les feines d'aixecament cartogràfic i digitalització dels documents, sinó també de l'elaboració de les maquetes dels mapes, de manera que aquestes queden a punt per a ser editades. Cada document cartogràfic és acompanyat d'una memòria específica.

Durant aquest curs es va acabar de redactar la memòria dels mapes 213 i 214 (el Pont de Suert i Sort), que per diverses raons havia quedat encallada, i això va permetre de distribuir el document cartogràfic sencer. A més, es van finalitzar i maquetar els fulls 219 (Maçanet de Cabrenys) i 257 (Olot), i es van ajuntar en un document cartogràfic únic, i se'n va confeccionar la memòria corresponent. Aquests darrers materials seran publicats properament.

d) Flora i cartografia de briòfits

Directora: Creu Casas i Sicart
(† 20.05.2007)

La finalitat immediata del subprojecte és ara la finalització i la publicació de la flora briofítica de la península Ibèrica i les illes Balears. Igualment com la flora referent als Països Catalans, que li serveix de model i que en representa una extensió, aquesta obra consta de dos volums, l'un dedicat a les moltes i l'altre, a les hepàtiques i les antocerotes.

El primer volum de la flora, que abraça les moltes, havia quedat enllestit

el curs anterior i va ser publicat el desembre del 2006.

Tot seguit es va abordar la preparació del segon volum, que ha de dur per títol *Handbook of Liverworts and Anthocerotae of the Iberian Peninsula and the Balearic Islands*. Un cop establert l'esquema definitiu, han quedat enllestides les descripcions morfològiques i les il·lustracions corresponents a una bona part de les espècies del grup de les *Marchantiales* (hepàtiques talloses) i s'ha traduït a l'anglès el text redactat.

Galeria de científics catalans

Directora: Mercè Durfort i Coll

La galeria de científics catalans en xarxa ha estat actualitzada enguany amb noves fitxes corresponents a científics de renom que malauradament han traspassat en els darrers mesos. També s'han incorporat fitxes d'altres personatges destacats del passat.

La histamina en els formatges: continguts i estudi del risc alimentari que pot representar

Director: Abel Mariné i Font

La histamina i altres amines biògenes (tiramina, serotonina i altres) exerceixen

importants funcions biològiques en plantes, animals i microorganismes. El consum d'aliments que contenen nivells relativament elevats d'amines biògenes pot provocar efectes tòxics com les falses al·lèrgies (anomenades també intoxicacions histamíniques), migranyes d'origen alimentari i crisis hipertensives (per la interacció entre determinats fàrmacs i amines presents en aliments), que en certes condicions són importants. Les amines biògenes són el resultat de la descarboxilació microbiana dels corresponents aminoàcids precursors, per la qual cosa la presència d'histamina i altres amines en aliments està relacionada amb l'estat higiènic de les matèries primeres i/o l'existència d'una contaminació microbiana durant l'elaboració o l'emmagatzematge.

A causa d'uns brots d'intoxicacions alimentàries en guarderies de Catalunya durant l'any 2005, atribuïts al consum de formatge ratllat amb un contingut anormal d'histamina, aquest projecte es proposa aportar noves dades sobre les intoxicacions histamíniques i estudiar els nivells d'aquesta amina en els formatges a casa nostra, molt especialment en els ratllats, que per les seves característiques poden tenir un risc de presència de nivells nocius d'histamina que, fins ara, no havia estat gaire considerat.

Els continguts d'amines biògenes en els formatges són molt variables: la tiramina és la majoritària, encara que a ve-

gades la superin la putrescina o la cadaverina. Normalment, els nivells d'histamina solen ser baixos, però en certes condicions es troben en xifres elevades. No hi ha normes legislatives sobre nivells màxims tolerables d'histamina en els formatges. En canvi, sí que n'hi ha en el peix i derivats (100 mg/kg), que garanteixen que si els aliments no els superen, no hi haurà intoxicacions. La raó és que hi ha més dades sobre la presència i el paper de la histamina en el peix que no en el formatge.

El formatge ratllat sofreix més manipulacions que altres tipus de formatge i presenta una superfície de contacte més gran, que fa que el risc de contaminació sigui més elevat i el deteriorament més ràpid. És probable, per tant, que els continguts en histamina i altres amines biògenes siguin més alts en el formatge ratllat que en el no ratllat. Les dades disponibles són escasses, per la qual cosa el projecte es proposa aportar-ne de noves. També s'aborda l'efecte que té l'emmagatzematge refrigerat d'aquests formatges sobre els continguts en aquestes amines un cop obert l'envàs.

Segons els resultats obtinguts, la tiramina segueix essent l'amina majoritària, però, a diferència dels formatges no ratllats, en els ratllats la histamina és la segona amina més abundant i assoleix valors que arriben fins a 556 mg/kg. En canvi, en formatges no ratllats el nivell més elevat que s'ha trobat és de 162 mg/kg.

En quatre de les mostres de formatges ratllats analitzades, els continguts d'histamina han superat els 100 mg/kg, que per analogia amb el peix es consideren inacceptables, tant des de la perspectiva higiènica (contaminació microbiana) com de la seguretat alimentària.

Assumint un consum normal de formatge ratllat (uns 30 g), en el cas de les mostres amb continguts més alts, la ingestió seria d'aproximadament 17 mg. Aquesta és una quantitat que no representa, en l'estat actual de coneixements, un risc clar d'intoxicació, però sí de possibles símptomes d'intolerància. Sabem que hi ha persones especialment sensibles a la histamina, per causes genètiques, patològiques o farmacològiques, per a les quals els límits màxims tolerables són deu vegades inferiors als de la població mitjana. En aquestes condicions, el 36 % dels formatges ratllats estudiats sobrepassaria el límit tolerable, i un d'ells seria potencialment tòxic per a persones intolerants a la histamina. A més, cal tenir en compte que altres aliments i begudes habituals en la dieta (vi, embotits, peix) són també fonts d'histamina.

Pel que fa referència a les dades obtingudes després de l'emmagatzematge en refrigeració del formatge ratllat un cop l'envàs ja ha estat obert, s'ha observat que el contingut global en amines biògenes, i en histamina en particular, augmenta (arriba a duplicar-se), sobre-

tot en les mostres que ja en contenien inicialment, i arriba en algun cas a nivells d'histamina superiors als 1.000 mg/kg. Per tant, un consum normal d'aquest formatge ratllat, sense arribar a representar un risc de toxicitat, sobrepassa clarament la dosi màxima tolerable. Respecte a la intolerància, la majoria de les mostres que contenen histamina sobrepassen el límit tolerable. En definitiva, més del 50 % de les mostres poden provocar símptomes d'intolerància histamínica en persones sensibles, especialment si es tracta d'infants.

La conclusió és que el consum del formatge ratllat que es troba en les botigues i mercats de Catalunya, segons el nostre mostreig, que inclou les marques disponibles avui, no constitueix un risc d'intoxicació histamínica per a la població sana general, però el consum d'alguns formatges ratllats pot constituir un risc d'intolerància histamínica, sobretot si es fa, com sol ser, junt amb altres aliments que també contenen histamina. Per altra banda, l'elevada formació d'histamina en formatges ratllats pot ser una indicació de males pràctiques en l'elaboració o el condicionament, i constitueix un risc que cal controlar.

Aquests resultats s'han presentat a la 4.ª Reunión de la Sociedad Española de Seguridad Alimentaria, a Santiago de Compostella (octubre de 2007).

Llibre vermell de les plantes vasculars endèmiques i amenaçades de Catalunya

Directors: Llorenç Sáez i Goñalons
Josep Vigo i Bonada

S'han realitzat (d'un total de dues-centes noranta-una fitxes per a les espècies que han de ser incloses al llibre) cent noranta-vuit fitxes completes i noranta-tres fitxes de les quals cal completar alguns camps d'informació (descripcions morfològiques, establiment d'una categoria d'amenaça concreta segons els criteris de la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura i els Recursos Naturals (IUCN) [2001], etc.). Sobre la base d'aquesta informació s'estableix un nou criteri de planta endèmica a Catalunya, amb dos subtipus:

a) Endemismes en sentit estricte, l'àrea dels quals està restringida al territori administrat per la Generalitat de Catalunya.

b) Subendemismes: s'inclouen en aquest grup les plantes que tenen, si més no, més del 50 % de la seva àrea absoluta de distribució dins dels límits del territori administrat per la Generalitat de Catalunya.

Per tal de discriminar aquells tàxons que arriben a ser subendèmics dels que no ho són, ha estat necessària la recopilació detallada de dades corològiques (generalment a escala de quadrats UTM 10×10 km o en el recompte de localitats)

en territoris propers, com Aragó o el País Valencià. També ha estat necessari disposar del màxim d'informació relativa a diverses espècies en aspectes taxonòmics. Hi han participat especialistes en certs gèneres problemàtics (*Hieracium*, per Gonzalo Mateo, de la Universitat de València, i *Centaurea*, per Juan Antonio Devesa, de la Universitat de Còrdova).

Les espècies amenaçades (siguin endèmiques o no) han estat assignades a alguna de les categories de la IUCN (2001). Les fitxes s'han confeccionat per a aquelles que es qualifiquen per categories d'amenaça (CR, EN i VU) o per a aquelles que s'han extingit en l'àmbit regional (RE).

A banda, tenim una base de dades corològica de quadrats UTM de 10×10 km, a partir de la qual es generen els mapes de distribució de tots els tàxons (endèmics i amenaçats) dels quals s'aporta una fitxa (dues-centes noranta-una en total). Actualment ens resta disposar d'un fons cartogràfic sobre el qual plasmar les àrees de distribució dels diferents tàxons. Possiblement caldrà recórrer a l'Institut Cartogràfic de Catalunya per disposar d'aquesta base.

Disposem d'una recopilació d'imatges fotogràfiques dels tàxons tractats a les fitxes que compta a hores d'ara amb cent catorze imatges. De vint-i-set tàxons disposem de dibuixos detallats originals que han estat realitzats per un dibuixant científic.

Dels tàxons dels quals no es podrà disposar de fotografies al camp, es manté actualment material premsat separat, per poder escanejar les mostres i poder aportar alguna imatge de la planta en qüestió al llibre.

A banda de les dues-centes noranta-una fitxes previstes, es preveu incloure un breu capítol relatiu a espècies que per algun motiu no han estat incloses entre el grup de les quals s'ha realitzat fitxa, és a dir, o bé no són endèmiques o sub-endèmiques, o bé no són considerades amenaçades segons els criteris de la IUCN (2001), i justificar els motius en cada un dels casos.

A hores d'ara, resta per finalitzar els capítols introductoris previstos al llibre.

Les plantes llenyoses dels boscos de Catalunya: riquesa d'espècies i caracterització ecològica

Director: Jaume Terradas i Serra

Els objectius aconseguits durant el curs han donat lloc als treballs i les publicacions següents:

— Article científic sobre els resultats més globals: LLORET, F.; LOBO, A.; ESTEVAN, H.; MAISONGRANDE, P.; VAYREDA, J.; TERRADAS, J. (2007). «Woody plant richness and NDVI response to drought events in Catalanian (Northeastern Spain) forests». *Ecology*, vol. 88, p. 2270-2279.

— Article científic sobre una part de l'estudi de la riquesa d'espècies llenyoses i les característiques del paisatge: ESTEVAN, H.; LLORET, F.; VAYREDA, J.; TERRADAS, J. (2007). «Determinants of woody species richness in scot pine and beech forests: climate, forest patch size and forest structure». *Acta Oecologica*, vol. 31, p. 325-331.

— Article científic sobre estratègies de regeneració basat en les dades de plantes llenyoses: LLORET, F.; ESTEVAN, H.; VAYREDA, J.; TERRADAS, J. (2005). «Fire regenerative syndromes of forest woody species across fire and climatic gradients». *Oecologia*, vol. 146, p. 461-468.

— Capítol de llibre: ESTEVAN, H.; LLORET, F.; TERRADAS, J. (2005). «Species richness analysis based on forestry inventories in Catalonia». A: NEUGEBAUER, K. R. (ed.). *Landscapes, ecosystems and populations: Dynamics, functions and conservation. Verhandlungen der Gesellschaft für Ökologie band 35*, p. 523.

— Llibre: LLORET, F.; ESTEVAN, H.; SOLÉ, A.; VAYREDA, J.; TERRADAS, J. *Atlas de les espècies llenyoses dels boscos de Catalunya*. Barcelona: FTP: IEC; Bellaterra: LYNX. [En premsa]

— Lloc web: LLORET, F.; SOLÉ, A.; MATA, T.; VAYREDA, J.; ESTEVAN, H.; TERRADAS, J. *Estimació de la riquesa màxima d'espècies llenyoses en els boscos de Catalunya* [en línia]. <<http://www.creaf.uab.es/projectes/riquesa/>>

— Participació en el 35è Congrés de la Societat d'Ecologia d'Alemanya,

Suïssa i Àustria (GfÖ), «Landscapes, ecosystems and populations - dynamics, functions and conservation», a Regensburg, del 19 al 23 de setembre de 2005, amb la comunicació oral: «Species richness analysis based on forestry inventories in Catalonia», de H. Estevan, F. Lloret i J. Terradas.

— Participació al 2n Congrés Forestal Català, del 25 al 28 de setembre de 2007, amb les comunicacions: SOLÉ, A.; LLORET, F.; ESTEVAN, H.; VAYREDA, J.; TERRADAS, J. «Atlas de les espècies llenyoses de Catalunya»; LLORET, F.; SOLÉ, J.; VAYREDA, H.; ESTEVAN, J.; TERRADAS, J. «Estimació de la riquesa màxima d'espècies llenyoses en els boscos de Catalunya».

— Treballs de recerca de màster: ESTEVAN, H. (2007). «Patterns of woody species richness in Catalonia (NE Spain) from a forest inventory». Projecte de recerca de ciències ambientals. Codirigit per J. Terradas i F. Lloret. Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Proteòmica per a l'estudi diagnòstic de malaltia tumoral

Director: Francesc Gonzàlez i Sastre

El projecte sobre proteòmica en pacients amb carcinoma de cap i coll ha posat a punt la metodologia analítica i l'estudi de la influència del sexe en els perfils pep-

tídics del sèrum obtinguts mitjançant espectrometria de masses MALDI-TOF (*Matrix Assisted Laser Desorption/Ionization-Time of Flight*) i anàlisi de reproductibilitat.

L'anàlisi del peptidoma del sèrum mitjançant espectrometria de masses MALDI-TOF ha generat expectatives en el camp del diagnòstic precoç i recerca de nous biomarcadors, especialment de malalties oncològiques. No obstant això, existeixen limitacions referents a la reproductibilitat dels resultats, a causa, principalment, d'una falta d'estandardització, tant del procés de preparació de mostres com del mètode d'adquisició d'espectres. Per altra banda, s'han realitzat pocs estudis sobre la influència de diferents variables, com el sexe o l'edat, d'aquests perfils peptídics. Per tot això, els objectius d'aquest treball han estat obtenir una metodologia apropiada i fiable a través de la selecció de procediments i la verificació i avaluació de la reproductibilitat de tot el procés analític, així com investigar la influència del sexe en un grup d'individus control.

L'estudi inicial, consistent en la posada a punt de la metodologia analítica per a demostrar i comparar els perfils proteòmics procedents de mostres humanes, es va realitzar en tres etapes consistents en: 1) l'elaboració del mètode d'adquisició d'espectres per a la tècnica MALDI, 2) l'optimització del procés de purificació de mostres i 3) la robotització

de la fase preanalítica amb el robot Freedom EVO (TECAN®).

La mediana dels coeficients de variació intradia obtinguts de l'anàlisi del *Human Serum Control* per a cadascuna de les m/z de l'espectre va variar entre el 7 % i el 13 %. La mediana dels coeficients de variació intradia va ser de l'11 %.

En el grup d'individus control no es van trobar diferències significatives entre homes i dones en cap dels peptídics detectats (cent noranta-quatre) en els perfils peptídics. Tampoc no es va identificar un perfil característic del sexe amb cap dels mètodes estadístics utilitzats.

En conclusió, l'ús de condicions estandarditzades de recollida i manipulació de les mostres de sèrum, juntament amb una extracció peptídica automatitzada, dona com a resultat perfils peptídics reproduïbles. Amb aquest procediment d'extracció no s'observen diferències significatives pel que fa al sexe.

Reconstrucció del poblament humà de Catalunya: anàlisi genètica de restes del passat

Director: Jaume Bertranpetit
i Busquets

Durant aquest curs s'han finalitzat les anàlisis de diverses poblacions prehistòriques de Catalunya, i això ha donat lloc a la publicació següent:

SAMPIETRO, M. L.; LAO, O.; CARAMELLI, D.; LARI, M.; POU, R.; MARTÍ, M.; BERTRANPETIT, J.; LALUEZA-FOX, C. (2007). «Paleogenetic evidence supports a dual model of Neolithic spreading into Europe». *Proceedings of the Royal Society of London B.*, vol. 274, p. 2161-2167.

La darrera publicació representa la primera població neolítica del sud d'Europa de la qual s'han recuperat seqüències d'ADN i que ha permès establir una hipòtesi global sobre l'expansió del Neolític a Europa: difusió cultural al nord i difusió demica al sud. Les dades han permès, a més a més, establir una notable continuïtat genètica a casa nostra des del Neolític fins a l'actualitat.

Sedimentació actual de pol·len als Pirineus en relació amb el clima i la vegetació, com a eina d'interpretació paleobotànica i paleoclimàtica (PIRIMOD)

Director: Josep Vigo i Bonada

Aquest estudi pretén correlacionar la composició taxonòmica dels conjunts pol·línics actuals amb la vegetació i el clima, tant en l'aspecte qualitatiu com en el quantitatiu, de manera que permeti estimar els paràmetres climàtics mitjançant funcions de transferència que, aplicades a registres

passats, expliquin l'evolució climàtica i biòtica d'una forma numèrica.

El curs precedent vam establir un transecte altitudinal de la Vall d'Aran, dins la zona de protecció del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, que va des dels voltants de Viella fins al circ de Colomèrs, entre 868 i 2.585 m d'altitud; i vam seleccionar-hi trenta-tres localitats en intervals més o menys regulars, mirant que representessin els principals tipus de vegetació de la zona. Per a conèixer la pluja pol·línica actual es fan servir les matetes de moltes, que actuen com a trampes de pol·len a l'escala de dècades. Per això, a cada localitat vam prendre entre tres i cinc mostres de moltes, vam aixecar inventaris exhaustius de la flora vascular local i vam fer una descripció sintètica del tipus de vegetació corresponent.

Durant aquest curs vam iniciar les anàlisis de pol·len i espores de plantes vasculares. Això es fa examinant, mitjançant el microscopi òptic, les preparacions, fetes amb una base d'oli de silicó i sense segellar, obtingudes de les mostres recollides. El procediment consisteix a identificar i comptar un mínim de tres-cents grans de pol·len i espores per mostra, per tal de garantir la idoneïtat estadística. A finals de setembre, aquesta tasca, la més laboriosa de tot el procés, s'havia acomplert en un 30 % aproximadament. A

més, durant aquest curs també vam dur a terme la segona fase del treball de camp, és a dir, el sonatge de torbes i sediments lacustres a fi d'obtenir seqüències sedimentàries que utilitzarem per a comprovar la capacitat (o fiabilitat?) de les relacions estadístiques obtingudes en l'estudi d'anàlegs moderns amb vista a l'estimació dels paràmetres paleoambientals corresponents. Els sondatges es van dur a terme amb una sonda russa de 50 cm útils de retenció a l'Estanh dera Lòssa (42,63° lat. N, 0,93° long. W; 2.044 m) i al Pletiu dera Montanheta (42,64° lat. N, 0,92° long. W; 1.885 m), situats dintre el transecte altitudinal abans esmentat. A la primera localitat vam obtenir una secció de torba d'1,14 m de profunditat, que servirà per a deduir els canvis paleoambientals del darrer mil·lenni a una escala de dècades, mitjançant un mostreig d'alta resolució (una mostra cada centímetre). A la segona localitat vam obtenir una secció de torba i sediments lacustres de 7,06 m de profunditat, que va ser mostrejada cada 3 cm, i que servirà per a reconstruir els canvis ocorreguts durant l'Holocè (els darrers onze mil anys, aproximadament) a escala de segles.

També vam prendre mostres per datar aquests sediments mitjançant el mètode del carboni 14 a la Universitat de Pittsburgh, que col·labora habitualment en els nostres projectes paleoclimàtics.

Secció de Ciències i Tecnologia

La ciència en la història dels Països Catalans

Director: Ramon Parés i Farràs

S'està treballant en el volum III: *De l'inici de la industrialització a l'època actual*, que serà lliurat properament al Servei de Publicacions de la Universitat de València.

Han estat redactades dues recensions del volum I per a revistes internacionals d'història de la ciència.

Diccionari de Ciència i Tecnologia (DiCiT)

Director: Salvador Alegret i Sanromà

Al llarg del primer terç del curs, es realitzà una primera proposta d'estructura de base de dades, la qual formaria part del document de requeriments informàtics de la Plataforma de Ciència i Tecnologia (PCT).

Aquesta proposta d'estructura de dades fou presentada al Consell Supervisor del programa de recerca, el qual avaluà l'estructura de dades de la PCT com a molt complexa.

Seguidament, es continuà treballant en l'establiment de protocols d'actuació per a la importació de dades, atenent al model d'estructura de base de

dades presentada al Consell Supervisor, i es crearen uns circuits d'alimentació de la base de dades.

Fruit de l'avaluació de l'estructura de dades, s'ha entrat en una fase de reformulació global del projecte a tots els nivells, la qual ha culminat amb un segon document de disseny conceptual de la PCT.

Les parts reformulades han estat les següents: redefinició dels objectius i finalitats del projecte, reformulació de l'estructura de dades de la base de dades, reformulació de la càrrega de dades, establiment dels perfils d'usuaris i ampliació de les funcionalitats, reformulació del lloc web de la PCT i disseny de pantalles que hauria de tenir la base de dades de la PCT, d'acord amb la nova estructura de dades.

Paral·lelament a aquestes tasques, el programa dona suport a diversos projectes:

1. Diccionari de les ciències ambientals (DCA)

El DCA és un diccionari d'especialitat que es començà l'any 1996 i que els autors donaren per acabat l'any 2004.

Inicialment, aquest projecte va rebre finançament de l'IEC (al qual se sumà el suport a la realització de l'obra de la Secció de Ciències Biològiques i la Secció de Ciències i Tecnologia) i, poste-

riorment, el projecte també fou finançat pel Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.

El programa donà suport al projecte en dos aspectes:

a) revisió lexicogràfica i correcció lingüística de l'obra,

b) realització d'una edició electrònica en línia.

2. *Diccionari de química macromolecular* (DQM)

El DQM és un diccionari de creació nova que respon a la finalitat del programa de potenciar la creació de repertoris terminològics en llengua catalana, i que va nàixer a partir d'una sollicitud de la Societat Catalana de Química.

El programa donarà suport al projecte en tots els aspectes relacionats amb l'elaboració de l'obra.

3. TERMIEC

El projecte TERMIEC comença l'any 2003, de la mà de l'Oficina de Correcció i Assessorament Lingüístics (OCAL), amb la finalitat de dissenyar una base de dades terminològica que permetés recollir tota la terminologia de les obres editades per l'IEC des de 1980 que tingueren alguna mena d'índex, glossari i/o vocabulari.

El programa decidí anostrat aquest projecte amb la finalitat de garantir la seva continuïtat.

Estudi de la presència del català a la Xarxa

Director: Lluís Jofre i Roca

L'objectiu d'aquest programa és estudiar la presència del català a la Xarxa. S'ha iniciat una tasca de recollida de dades existents que ens puguin donar unes primeres pistes sobre la realitat de la presència del català a la Xarxa.

Per emmarcar l'estudi, tot i que no és l'objectiu principal del treball, s'ha analitzat la situació de context quant a l'ús d'Internet al món i a Catalunya. En aquest sentit:

- En aquests moments hi ha al voltant d'un miler de milions d'usuaris d'Internet, una gran majoria d'ells concentrats als països més desenvolupats, amb uns percentatges de penetració que són del 70 % a l'Amèrica del Nord, el 40 % a Europa (54 % a la Unió Europea) o el 10 % a Àsia. El percentatge de creixement anual és d'aproximadament un 10 %, en bona part concentrat a Àsia.

- El percentatge d'usuaris d'Internet a Catalunya és aproximadament d'un 55 % de la població, xifra que coincideix amb la mitjana de la Unió Europea, amb un creixement que és de prop del 3 % anual.

- En l'àmbit social s'observa clarament un ús pràcticament universal entre els joves i les persones amb estudis avançats.

Quant a la presència del català a Internet, unes primeres dades extretes de diferents fonts (Fundació Observatori per a la Societat de la Informació de Catalunya, FOBSIC; Universitat Pompeu Fabra, UPF; Arxiu de la Corona d'Aragó, ACA) destaquen, en l'apartat de webs:

- De les pàgines web que tenen una adreça IP assignada a alguna xarxa de l'Estat, aproximadament la meitat són en castellà, una tercera part en anglès i una dècima part en català.

- Els dominis situats a l'Estat amb més pàgines en català són bàsicament els de les universitats catalanes.

- Quant a pàgines visitades, els diferents webs relacionats amb la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV) constitueixen una de les fonts més clares d'interès, amb xifres que es poden acostar als 300 milions de pàgines visitades.

En l'apartat de ràdio i televisió per Internet, es pot destacar:

- L'existència de fins a un centenar de ràdios d'accés en línia, algunes d'aquestes amb continguts genèrics però altres amb continguts molt específics orientats ja a Internet.

- La televisió a Internet és un fenomen més recent però que es va estenent progressivament. Es troben també canals genèrics més convencionals i canals pensats específicament per a Internet.

Unes primeres conclusions que es poden extreure de l'estudi inicial són:

- L'espai de continguts a Internet, amb creixements anuals en alguns casos superiors al 25 %, serà cada cop més un espai de presència i projecció local i global.

- La presència actual del català a Internet es correspon aproximadament, en termes percentuals, amb la del seu ús social.

- Els creixements anuals del 10 % en el nombre d'usuaris d'Internet (que signifiquen aproximadament 100 milions de persones) ofereixen unes oportunitats grans de millorar la presència del català a la Xarxa que caldria aprofitar.

- Pel que fa al treball, caldria definir uns paràmetres bàsics de presència del català a Internet dels quals es pogués fer un seguiment anual.

- Creiem que podríem i hauríem de trobar aliances, per exemple amb algunes de les institucions mencionades, per a realitzar aquesta tasca de seguiment anual.

Matemàtiques a l'abast: de l'alemany al català

Directora: Pilar Bayer i Isant

L'objectiu d'aquest projecte és portar a terme la traducció al català d'una mostra d'articles matemàtics que, escrits en llengua alemanya amb anterioritat a la Se-

gona Guerra Mundial, han esdevingut bàsics per al desenvolupament de temes actuals de la matemàtica.

Bona part de la producció de la recerca matemàtica desenvolupada per l'escola alemanya abans de la Segona Guerra Mundial és difícilment abastable atesa la seva manca de difusió i de traduccions a altres llengües. Això no obstant, no hi ha dubte que el seu contingut ha tingut un pes remarcable, no sempre reconegut manifestament, en el desenvolupament de la matemàtica del segle xx. En aquest projecte s'ha procedit a la selecció, l'estudi tècnic i la traducció d'articles d'autors d'aquella escola. En un programa futur es portarà a terme un estudi detallat de la influència que han tingut aquests textos en produccions posteriors i se'n redactaran comentaris.

Concretament, els articles traduïts han estat:

- FROBENIUS, F. G. «Sobre els factors constants de les sèries theta». *J. Reine U. Angew. Math.*, 98 (1885), p. 244-263.
- NOETHER, E. «Invariants d'expressions diferencials qualssevol». *Nachr. v. d. Ges. d. Wiss. zu Göttingen* (1918), p. 37-44.
- DEURING, M. «Els tipus dels anells de multiplicadors dels cossos de funcions el·líptiques». *Abh. Sem. Hamburg*, 14 (1941), p. 197-272.
- SPRAGUE, R. «Sobre descomposicions en nombres quadrats diferents». *Math. Z.*, 51 (1948), p. 289-290.

RICHERT, H.-E. «Sobre descomposicions en nombres primers diferents». *Math. Z.*, 52 (1950), p. 342-343.

Millora del disseny de la tenora

Director: Joaquim Agulló i Batlle

Les proves fetes amb el prototip 0 permeteren ajustar el model matemàtic i procedir, encara dins el segon any del projecte, al disseny del prototip 1. Aquest prototip fou concebut com el disseny òptim sota la condició de conicitat única al llarg del cos de fusta de la tenora. Per al pavelló es mantingué el perfil emprat en el prototip 0.

El prototip 1, proveït d'un joc complet de claus, fou construït per Pau Orriols. D'acord amb les previsions, la seva afinació i l'espontaneïtat en l'emissió de les notes van ser correctes al llarg de tota la tessitura de l'instrument.

Aquest prototip va ser presentat en públic a l'IEC amb motiu del concert de Sant Jordi de l'any del Centenari. El van fer sonar els dos músics que formen part de l'equip del projecte: Jaume Vilà i Jordi Campos.

Les proves més exhaustives del so real del prototip 1 posaren de manifest un problema de marge dinàmic —capacitat per a tocar de *piano* a *forte*— per a les tres notes més greus. A partir d'un cert volum de so passava a ser rogallós. L'anà-

lisi freqüencial del so captat per mitjà d'un micròfon inserit al tudell —i per tant, molt proper a la secció d'entrada de la columna d'aire— va posar de manifest que el règim de vibració de la canya esdevenia caòtic. La causa determinant d'aquesta inestabilitat va resultar que era la inharmonia de la tercera ressonància de la columna d'aire. Corregir aquesta inharmonia demanava modificar el perfil del pavelló i, versemblantment, fer entrar el perfil variable en la part propera a la sortida del cos de fusta. De fet, les tenores tradicionals tenen un gratat intern en aquesta zona del cos de fusta. Es tractava de trobar un perfil regular definit matemàticament que portés a uns resultats semblants.

Des del mes d'abril es treballà en l'optimització del perfil de la columna d'aire per aconseguir, per a les tres notes més baixes, una harmonia de la tercera ressonància semblant a la trobada en tenores tradicionals considerades com a bones. Aquesta recerca d'un perfil òptim ha estat empresa per mitjà de la tècnica dels algorismes genètics d'optimització. En aquesta fase del treball s'ha incorporat a l'equip Ester Cierco, estudiant d'enginyeria de so i imatge de La Salle, qui ha treballat sota la direcció de la doctora Ana Barjau.

El plantejament del redisseny de la tenora, les dues tècniques d'optimització emprades —els algorismes del gradient per a determinar la posició i diàmetre òp-

tims dels forats i els algorismes genètics per a optimitzar el perfil interior— i l'anàlisi del problema suscitat en el prototip 1 seran presentats en una comunicació oral en el proper Congrés Internacional d'Acústica Musical ISMA2007, que tindrà lloc a la seu de l'IEC del 9 al 12 de setembre.

Protecció dels sòls (2a fase)

Director: Jaume Porta i Casanellas

L'objectiu d'aquest projecte és la recerca i l'estudi de la informació cartogràfica de sòls dels territoris de parla catalana i la posterior creació d'un espai web per a fer-ne difusió des de l'IEC.

Els resultats dels estudis permeten posar els continguts següents a l'abast del públic per mitjà del web:

— Informació general sobre protecció dels sòls: funcions dels sòls, criteris de sostenibilitat, processos de degradació i control, criteris de protecció de sòls, indicadors de qualitat.

— Mapes de sòls: informació de sòls, finalitat dels mapes de sòls, sèries de sòls, característiques d'un mapa de sòls, gestió i interpretació d'informació de sòls a l'espai digital.

— Mapes de sòls de zones cartografiades: accessibles per fulls del mapa 1:25.000 de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC).

— Mapes de sòls existents: escaneig dels mapes, fitxa tècnica, accés a cada mapa descarregable en PDF (amb accés per municipis i parròquies i per quadrícules del mapa 1:25.000 de l'ICC).

— Mapes a petita escala i d'interès històric: recull i elaboració de la fitxa tècnica de cada mapa.

— Enllaços d'interès: revistes, llibres electrònics, editorials, associacions de la ciència del sòl, societats de la ciència del sòl, instituts de recerca i àmbits temàtics dels sòls (classificació, sòls per àrees geogràfiques, morfologia de sòls, mapes de sòls, etc.)

Servei d'Arxius de Ciència: consolidació i expansió

Director: David Jou i Mirabent

El Servei d'Arxius de Ciència (SAC) té com a objectiu primordial contribuir a la conservació i difusió del patrimoni documental de la ciència i la tecnologia contemporànies a les terres de llengua catalana.

Les principals realitzacions del període 2006-2007 han estat:

Recerca de fons d'arxius científics i visites informatives

Aquest és l'eix fonamental del nostre projecte i consta de dues tasques complementàries: la recerca d'informació per

via telemàtica o per correu postal i les visites a centres dipositaris de fons. En relació amb el segon punt, hem de destacar les visites al Museu Marítim de Barcelona, al Museu de Ciències Naturals de Barcelona, al Museu d'Història de la Medicina de Catalunya del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, a l'Institut de Paleontologia Miquel Crusafont, al Laboratori de Llum Sincrotró i a l'Institut Cartogràfic de Catalunya, entre d'altres. Amb algunes d'aquestes institucions hem establert convenis de col·laboració per al tractament dels seus fons.

A finals del curs 2006-2007 continuaven en curs o en preparació els tractaments dels fons següents:

- Miquel Crusafont. Institut de Paleontologia Miquel Crusafont (2a fase) (Sabadell).
- Sincrotró. Fons històric del Laboratori de Llum Sincrotró (2a fase) (Bellaterra).
- Joaquim Rodríguez Femenias. Institut Menorquí d'Estudis (Maó).
- Josep Lluís Amorós. Institut Menorquí d'Estudis (Maó).
- M. Àngels Cardona. Institut Menorquí d'Estudis (Maó).
- Fons del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya (Barcelona).
- Pau Vila. Institut Cartogràfic de Catalunya (Barcelona).
- Serveis Cartogràfics de Catalunya. Institut Cartogràfic de Catalunya (Barcelona).

Difusió

Les tasques de difusió han de servir per a donar a conèixer el SAC, fer recerques de fons de científics i d'institucions científiques catalanes dins i fora del territori nacional, fomentar vincles de col·laboració amb diferents centres i fomentar la conscienciació pública de la importància d'aquest patrimoni.

En relació amb la difusió dins de Catalunya, s'ha realitzat a través de les visites informatives a nombrosos centres i de material promocional en forma de tríptic informatiu que va ser distribuït a les Jornades d'Arxius de Catalunya (abril del 2007).

La difusió del SAC en l'àmbit internacional es realitza principalment a través del grup CASE (Cooperation on Archives of Science in Europe), format per arxiviers i historiadors de diferents països, i es materialitza en les comunicacions del Servei realitzades a les jornades internacionals «Future Proof II» i «Future Proof III», celebrades a Munic i Estrasburg l'abril del 2006, respectivament. Així mateix, el Servei participarà en les properes jornades (que se celebraran a Estocolm el 2008) i organitzarà les jornades del 2009.

Amb aquestes accions, el SAC ha consolidat la seva presència en l'àmbit internacional i ha assentat les bases de futures col·laboracions.

Síntesi d'esllavissades de Catalunya

Director: Jordi Corominas i Dulcet

Aquest projecte de recerca té dos objectius: el disseny de l'estructura i la posada a punt d'una base de dades sobre les esllavissades succeïdes a Catalunya i el Principat d'Andorra (LLISCAT) i l'entrada de la informació i el manteniment d'aquesta base de dades.

Durant el curs 2006-2007 ja s'ha fet el disseny i la posada a punt d'aquesta base de dades. Conté tres nivells d'informació, dels quals els dos primers s'omplen per a tots els registres de la base de dades, i el tercer nivell, només per als moviments molt estudiats i dels quals es disposa de la informació necessària.

La informació que s'ha inclòs està estructurada en tres nivells:

Nivell 1: informació bàsica d'identificació de l'esllavissada. Conté el nom, la localització, la tipologia de l'esllavissada, l'esquema geomorfològic, una fotografia i una referència bibliogràfica.

Nivell 2: informació de les característiques descriptives de l'esllavissada. Conté dades morfomètriques, descripcions geomorfològiques, plànol de situació, causes del moviment, cronologia, danys produïts i actuacions (dispositius d'auscultació i/o instrumentació, mesures correctores) realitzades en el moviment.

Nivell 3: informació avançada. Només disponible en algunes esllavissades.

Conté informació de detall, com ara reconeixements realitzats, sondatges, mostres, resultats d'assaigs, datacions, anàlisis d'estabilitat, etc.

Els dos primers nivells són funcionals per al conjunt d'esllavissades de la base de dades LLISCAT. El tercer nivell només està disponible per a algunes esllavissades.

La consulta es pot realitzar per municipis, comarques, unitats morfoestructurals, litologia o el tipus d'esllavissada.

Durant l'última part del curs s'ha procedit a l'alimentació de la base de dades. El procés d'entrada de dades suposa una tasca feixuga que comprèn la cerca, consulta i tria de la informació disponible i l'escaneig de documents i de foto-

grafies. Cada esllavissada ha estat codificada, referenciada cartogràficament i localitzada sobre plànol. En una primera fase, la base de dades LLISCAT s'ha omplert amb informació disponible a les biblioteques i centres de documentació de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). S'ha fet un buidat de tota la informació continguda en els volums dels diferents simposis i congressos especialitzats, tesis doctorals, projectes i informes tècnics, entre altres fonts documentals. A finals d'any hi havia disponible informació de més de quatre-centes esllavissades individuals d'arreu de Catalunya i del Principat d'Andorra.

El pas següent consistirà en la georeferenciació de les dades i la seva visualització interactiva.

Secció Filològica

Atles lingüístic del domini català

Directors: Joan Veny i Clar
Lídia Pons i Griera

Durant aquest curs s'han dut a terme les activitats següents:

— S'ha treballat en la preparació dels materials del quart volum de l'*Atles lingüístic del domini català* (ALDC) relatius als capítols «9. «El camp i els cultius» i «10. Indústries relacionades amb l'agricultura» (preguntes 819-1176 del qüestionari).

— S'ha continuat la preparació d'etnotextos del català nord-occidental (control de la transcripció fonètica i de la versió normalitzada, formació del glossari).

— S'han fet les primeres proves cartogràfiques per a la preparació del *Petit atles lingüístic del domini català* (PALDC); s'han confeccionat sis mapes introductoris i cent quatre de lingüístics amb els seus respectius comentaris lingüístics, que seran els que configuraran el primer volum del PALDC. Es tracta de mapes de caràcter fonètic i lèxic presentats en DIN A4, en color i sobre fons poligonal, completats amb una introducció, un apartat de terminologia lingüística i un índex de mots. S'ha lliurat l'original a la impremta.

— S'ha procedit a la digitalització de tots els materials que havien estat enregistrats inicialment en cent setanta-sis cintes magnètiques.

Cooperació en neologia catalana: desenvolupament d'una plataforma de treball en xarxa via Internet

Directora: M. Teresa Cabré i Castellví

Assolits els dos primers objectius del projecte el curs passat, durant el 2006-2007 s'ha treballat per assolir els objectius 3, 4, 5 i 7, que són els següents:

— Posar en marxa un mètode de recerca cooperativa que integrés grups dels diferents dominis del català.

— Facilitar als organismes lingüístics materials per a l'actualització del corpus lèxic de la llengua d'acord amb les tendències manifestades en la creació i l'ús de neologismes.

— Proposar noves estratègies de detecció automàtica de neologia formal que milloressin el Sistema d'Extracció Automàtica de Neologia (SEXTAN).

— Fornir materials per poder contrastar les tendències de creació de lèxic nou en les diferents llengües romàniques.

BuscaNeo

En primer lloc, s'ha millorat el programa de detecció SEXTAN amb l'objectiu de poder utilitzar el programa en línia: s'ha creat un nou sistema, BuscaNeo (<http://obneo.iula.upf.edu/buscaNeo/>). Aquest programa informàtic de detecció de neologismes està format per dos mòduls: un gestor de diccionaris i un cercador de neo-

logismes. BuscaNeo treballa amb qual-sevol text no marcat lingüísticament. El text d'entrada pot provenir d'un fitxer local, però sobretot està pensat per treballar directament amb textos de pàgines web, especialment de mitjans de comunicació escrits.

El projecte BuscaNeo suposa diversos avantatges, ja que permet:

— Treballar amb textos no etiquetats lingüísticament i, per tant, és una eina independent de llengua que no necessita cap preprocés.

— Operar a través d'Internet.

— Utilitzar diferents diccionaris conjuntament o per separat, de manera que permet saber si una paraula és neològica en relació amb una font lexicogràfica concreta.

— Detectar amb un 100 % de cobertura la neologia formal i la neologia per manlleu.

— Integrar els resultats directament a la plataforma de treball en línia de l'Observatori de Neologia, plataforma que inclou un gestor neològic, una base de dades i una interfície d'interrogació; així doncs, es completa una cadena informatitzada de treball en neologia.

Constitució de NEOXOC:

xarxa de neologia catalana

En aquest període s'ha començat a organitzar la xarxa NEOXOC, amb l'establiment dels grups de treball per a les diverses varietats geolèctals del català, i

s'ha fet una primera reunió de presentació del projecte amb els coordinadors de cada un dels grups col·laboradors. Tots els grups amb els quals s'ha contactat han acordat de treballar en el projecte per a detectar neologia de les diverses varietats diatòpiques del català en la premsa de gran difusió. Sempre que ha estat possible, s'ha contactat amb un professor d'universitat d'un departament de català i amb el responsable del servei lingüístic de la seva mateixa universitat.

La filosofia de treball de la xarxa NEOXOC estableix grups per a cadascuna de les variants dialectals de la llengua catalana: nord-occidental (Universitat d'Andorra, Universitat de Lleida), valenciana (Universitat d'Alacant), balear (Universitat de les Illes Balears), septentrional (Universitat de Perpinyà) i central (Universitat de Girona, Universitat Pompeu Fabra i Universitat Rovira i Virgili, la qual també s'encarregarà de la variant nord-occidental tortosina).

NEOROM: xarxa de neologia romànica

S'han abocat a la base de dades NEOROM les dades procedents dels diferents observatoris col·laboradors, amb la qual cosa ja es poden fer estudis de contrast de la neologia de les llengües romàniques.

Finalment, en aquest darrer any s'han elaborat diversos estudis per a establir filtres de neologicitat que permetessin extreure llistes de neologismes segons diversos criteris. I és en premsa una

publicació que recull el treball sobre detecció de neologia i establiment de graus de neologicitat dels neologismes: CABRÉ, M. T.; ESTOPÀ, R. (ed.). *La novetat de les paraules: Criteris de detecció i mesura de la neologicitat*.

Diccionari del Català Contemporani - Diccionari descriptiu de la llengua catalana

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

La finalitat del programa és elaborar un diccionari descriptiu del català sobre la base dels recursos constituïts en la primera fase del projecte (Corpus textual informatitzat de la llengua catalana, CTILC). El *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* (DDLC) és l'obra lexicogràfica que té com a objectiu la definició de les unitats lèxiques de la llengua, des del punt de vista del seu contingut i de la seva utilització real, sense restriccions basades en criteris prescriptius.

Progressió en els treballs de redacció

Fins a finals d'agost de 2007 s'han redactat 38.647 articles de diccionari, que es distribueixen en 28.186 articles principals i 10.461 articles secundaris.

Considerant particularment les dades referides al curs 2006-2007, s'han redactat 8.377 articles fins a finals d'agost. Si prenem en consideració el mateix

període del curs anterior (en què es van redactar 7.320 articles), s'ha produït un augment relatiu del 7 % en el ritme de redacció.

Nous desenvolupaments informàtics

Durant l'any 2006 s'ha portat a terme la fase executiva del projecte de migració del CTILC a un nou entorn informàtic. El CTILC fou desenvolupat en un ordinador AS400 d'IBM, màquina que ja des de fa uns anys no forma part de les línies d'inversió en infraestructura informàtica de l'IEC. Aquesta limitació, juntament amb la necessitat de dotar l'aplicació d'accés al CTILC de noves funcionalitats més d'acord amb les possibilitats actuals de l'anàlisi de corpus, va fer plantejar la necessitat d'abordar la migració de les dades del CTILC a un altre sistema informàtic i la construcció d'una nova interfície d'accés al corpus que satisfaci totes les necessitats de consulta, tant interna (per als treballs de redacció del diccionari descriptiu i l'ús en diferents projectes i serveis de l'IEC) com externa (la consulta pública del corpus a través d'Internet).

Sobre la base dels estudis previs realitzats, hom determinà que la migració es faria cap a una base de dades orientada al tractament d'estructures XML (que és el format d'ús més generalitzat per a l'anotació i tractament de corpus). En concret, la base de dades escollida ha estat Tamino, de l'empresa Software AG, que s'ha fet càrrec de la migració de les dades

i de la construcció de la interfície. Els treballs de migració i desenvolupament de la interfície s'han portat a terme íntegrament als locals de l'IEC, a fi d'assegurar el seguiment directe i el control dels múltiples aspectes i de la complexitat que planteja un projecte d'aquesta naturalesa.

Entre els avantatges més destacables de la nova interfície hi ha:

a) La millora de les possibilitats de consulta del corpus, ja que el nou sistema integra de manera dinàmica i interactiva mòduls específics per a la consulta de coocurrències i amplia les opcions de filtratges contextuals de la informació.

b) L'accés per navegador convencional i l'estructura funcional de l'aplicació, que permet tant la utilització interna per a les finalitats pròpies de l'IEC com l'accés extern a través d'Internet.

c) La possibilitat de creixement modular en forma de noves opcions de consulta, la qual es deu al coneixement directe de l'estructura funcional de l'aplicació adquirit pel personal de l'IEC durant el procés de construcció.

d) La possibilitat d'ésser usada com a interfície genèrica d'accés al corpus en eventuais futurs projectes, com ara la constitució d'un corpus complementari del CTILC.

e) La millora de les possibilitats d'administració informàtica de l'aplicació (gestió de la seguretat, permisos, manteniment de les dades, etc.), que es deu al canvi cap a una plataforma de la matei-

xa arquitectura i sistema operatiu que la resta de la xarxa informàtica de l'IEC.

La implantació i, per tant, la generalització de l'ús d'aquest nou recurs en els treballs de redacció del diccionari descriptiu ha tingut lloc durant el mes de febrer de 2007.

Epistolari de Josep Sebastià Pons

Director: August Bover i Font

S'ha comptat amb la col·laboració del senyor Jordi Raventós i Barlam, que ha tingut cura de la transcripció dels textos d'acord amb els criteris que es van establir durant el curs anterior.

A més de prosseguir les recerques a l'Arxiu Comarcal del Pallars, a Sort, se n'han fet als arxius dels monestirs de Montserrat i de Sant Miquel de Cuixà, al del CIRDOC de Besiers i als de l'editor Josep Maria de Casacuberta, de l'activista cultural Esteve Albert i dels escriptors Joan Maragall, Josep Pla, J. V. Foix i Gumersind Gomila (Montpeller); per raons de conveniència dels propietaris, no ha estat possible, encara, fer recerca en els arxius de l'escriptor nord-català Jordi Pere Cerdà (Antoni Cayrol) ni en el de la fundació museu Aristides Maillol (París) ni en el de la família Pons, aquest darrer tancat a la recerca fins ara.

La immensa majoria de l'epistolari és escrit en llengua catalana, llevat de

les cartes als seus pares i la seva germana, que són en francès, igual que algunes de les enviades al seu amic i col·lega Tomàs Garcés durant la postguerra immediata —aquestes darreres, sens dubte, per no crear dificultats al destinatari, ja que la censura militar les llegia abans que li arribessin, tal com fan evident els segells que hi estampaven. Els documents van de simples notes a cartes d'altíssim interès literari, com per exemple l'adreçada a Joan Maragall, on Pons parla de la seva concepció de la poesia i de la seva visió de la poesia a Catalunya i a la Catalunya del Nord. La transcripció és d'una gran dificultat, derivada del fet que Pons escrivia amb una lletra minúscula, encara més petita que la ja famosa diminuta lletra de Salvador Espriu.

L'altra gran dificultat és la de la datació, ja que Pons no sempre datava les seves cartes o, molt sovint, les datava de manera incompleta —escrivia l'any però no el dia o el dia però no l'any, o només el dia de la setmana, etc.

En aquests moments, i a falta de la consulta en els arxius esmentats, tenim cent quaranta-dues cartes adreçades per Pons a catorze interlocutors de Catalunya, del Rosselló i d'Occitània entre 1905 i 1962. I onze cartes adreçades a cinc interlocutors entre 1906 i 1961. A més de set cartes escrites o rebudes per la seva germana, la poeta Simona Gay, o pel seu gendre, Enric Frère, totes de començaments dels anys seixanta.

Estudis Romànics

Director: Antoni M. Badia
i Margarit

Director adjunt: Joan Veny i Clar

La publicació d'aquesta revista continua com és habitual cada curs, i s'ha preparat i publicat el volum xxix, que ha aplegat el mes d'abril de 2007.

(Per a obtenir-ne més informació vegeu el capítol x «Publicacions».)

Glossarium Mediae Latinitatis

Cataloniae

Director: Joan Bastardas
i Parera

Director adjunt: Pere J. Quetglas
i Nicolau

El programa constitueix una empresa conjunta de la Institució Milà i Fontanals del Consell Superior d'Investigacions Científiques (IMF-CSIC), de la Universitat de Barcelona i de l'Institut d'Estudis Catalans. La seva finalitat és l'elaboració d'un recull del lèxic llatí específic que apareix en les fonts catalanes entre els segles ix i xii.

Pel que fa a les activitats desenvolupades, cal destacar les següents:

— Continuen els treballs d'elaboració dels articles corresponents a la lletra E (fascicle 10).

— S'està treballant intensament en una edició multilingüe (català-cas-

tellà-anglès) del primer volum del *Glossarium* (lletres A-D), cosa que serà possible gràcies a la concessió d'un ajut per part de la Generalitat de Catalunya.

— Continuen a bon ritme els treballs d'informatització o digitalització del corpus documental, amb l'objectiu final de posar-lo a l'abast del món acadèmic a través de la Xarxa.

Les notes personals de Manuel Milà i Fontanals sobre els dialectes catalans

Director: Josep Moran i Ocerinjauregui

La finalitat d'aquest projecte ha estat transcriure i interpretar les notes personals de Manuel Milà i Fontanals sobre el valencià conservades a la Biblioteca de Menéndez Pelayo de Santander. El treball realitzat durant aquest curs ha consistit en la transcripció i interpretació d'aquestes notes, contingudes en setanta-vuit quartilles de la segona meitat del segle XIX escrites a mà amb una cal·ligrafia difícil.

A més de la transcripció, s'ha fet un inventari complet dels fulls i un registre del contingut, a fi de facilitar la consulta per part dels investigadors del material transcrit. D'aquesta manera, el projecte ha recuperat una informació valuosa i inèdita sobre el català parlat al sud del domini lingüístic durant el se-

gle XIX, recollida per Milà sense apriorismes i amb una voluntat estrictament científica.

L'equip de treball ha estat format per Francesc Bernat i Baltrons (Universitat de Barcelona, UB) amb la col·laboració d'Elisabet Coromines (IEC).

Obres completes de Pompeu Fabra

Directors: Joan Solà i Cortassa
Jordi Mir

Durant aquest curs han aparegut els volums 2 i 3. El volum 2 ha estat d'una dificultat gran. Es tracta del primer volum en què hi ha textos no facsimilats, i a més són textos molt delicats perquè no són de la mà de Fabra sinó apunts d'alumnes de cursos orals del gramàtic. Entre aquests textos d'alumnes, hem tingut la fortuna d'incloure'n un de totalment desconegut. En aquest volum 2 s'hi ha inclòs el *Silabari català* de 1904, que en principi estava destinat a l'antic volum 5, i se n'ha exclòs la gramàtica de París de 1946, que encaixa més bé amb les dues gramàtiques previstes per al volum 6 actual.

Perfeccionament del llibre d'estil

Amb l'acabament d'aquests tres volums, el llibre d'estil del projecte ha pogut quedar ben definit.

Establiment de la resta de volums

El volum inicialment previst com a 4, les *Converses filològiques*, ha donat també un augment de feina inicialment no previsible: d'una banda, l'equip de Josep Murgades ha resseguit minuciosament les hermeroteques per assegurar-se que els textos d'aquesta obra cabdal estaven ben controlats; d'una altra banda, l'equip de Murgades s'encarrega també de documentar tots els textos (sobretot antics) que Fabra cita de manera no detallada; la decisió sobre el contingut mateix del volum ens ha ocupat també durant mesos; i finalment, la decisió de proveir aquest volum d'un índex de matèries propi ha obligat a alen- tir la marxa de la feina, simplement perquè l'operació és alhora el banc de proves per als índexs generals de tots els volums.

Aquesta circumstància i molts altres detalls dels altres volums ens han obligat a refer parcialment el calendari d'aparició de la resta de volums i parcialment també el contingut d'aquests volums restants. La continuació del projecte és com segueix:

— Volum 4: *Diccionari ortogràfic* i altres obres ortogràfiques (antic vol. 7) i les quatre obres breus de l'editorial Barcino de 1925 i 1926 (inicialment previstes per a l'antic vol. 5);

— Volum 5: *Diccionari general de la llengua catalana* i un altre document breu que s'hi relaciona (antic vol. 8);

— Volum 6 (= antic vol. 6): les gramàtiques de 1918-1933, de 1946 (ini-

cialment inclosa a l'antic i també actual vol. 2) i de 1956, i el teatre (inicialment previst per a l'antic vol. 5);

— Volum 7: les *Converses filològiques* (antic vol. 4);

— Volum 8: la resta de l'antic volum 5 (llevat del *Silabari català*, inclòs ja al vol. 2);

— Volum 9: l'antic volum 9.

Per a l'any 2008 es preveu que apareguin els volums 6 i 7: el primer contindrà les gramàtiques de 1918-1933, de 1946 (París) i de 1956 (pòstuma); i el segon contindrà les famoses *Converses filològiques*, que s'editaran per primera vegada completes i acompanyades d'un ric aparat crític i de comentaris diversos.

La revernacularització del català a la ciutat d'Alacant

Director: Brauli Montoya Abat

Aquest projecte, que comptava amb un equip de sociòlegs i lingüistes de les universitats d'Alacant i de València, té com a objectiu observar si s'havia produït la reintroducció del català com a llengua familiar a les llars dels infants que acudien a les escoles d'immersió lingüística de la ciutat d'Alacant. Per a assolir aquest objectiu es va dissenyar un qüestionari, inspirat en un altre de semblant aplicat a Dublín, que es va distribuir entre els pares, alumnes i professorat dels centres es-

colars referits. Els resultats d'aquesta recerca es van presentar en una jornada científica que es va celebrar a Alacant el mes de març de 2007. Aquesta jornada es va estructurar en dues parts. La primera va ser d'aportació d'experiències externes: a Dublín, a càrrec de Pádraig Ó Riagáin; a Vitòria, a càrrec d'Íñaki Martínez, i a les escoles de la Bressola de la Catalunya del Nord, a càrrec de Joan Pere Le Bihan. La segona part va consistir en la presentació dels resultats de la nostra enquesta i en un debat a partir d'unes taules redones amb especialistes en el tema: assessors didàctics, professors de magisteri, sociolingüistes i directors de les escoles enquestades. La jornada va servir per a prendre consciència que les mesures educatives cenyides estrictament al marc de l'aula no aporten la solució al problema, que és l'absència del català com a llengua d'ús a les llars familiars a la ciutat d'Alacant. Concretament, l'enquesta mostra que s'ha aconseguit aturar el procés històric de minva de l'ús del català en la transmissió intergeneracional i recuperar-lo molt tímidament, però també posa en evidència que això no és suficient per a contrarestar el contingent d'alacantins

que no estan implicats en les escoles d'immersió, les quals atenyen només un 6 % de la ciutat.

Vocabulari de la llengua catalana medieval de Lluís Faraudo de Saint-Germain

Director: Germà Colón Domènech

S'ha treballat per esbrinar, entre altres comprovacions, quines edicions de certes obres va utilitzar Faraudo, per tal de veure coincidències i discrepàncies amb publicacions científiques actuals.

Sobretot s'han controlat en l'Arxiu de la Corona d'Aragó els molts documents inèdits citats per l'autor, dels quals Faraudo no va indicar la data de redacció ni el monarca que els va promulgar.

S'ha previst enllestir la segona revisió i continuar controlant les edicions i els documents editats. Restarà la tasca, més llarga, a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, que es preveu que durarà entre any i mig i dos anys. En paral·lel es treballarà en l'edició en paper dels materials del corpus de Faraudo.

Arxiu de Textos Catalans Antics

Director: Josep Perarnau i Espelt

L'*Arxiu de Textos Catalans Antics* va néixer l'any 1982 amb la voluntat de ser una publicació periòdica anual, destinada a edicions, estudis i exposicions de ciència positiva, però sense excloure altres tipus de recerques entorn d'obres d'autors catalans anteriors al segle XIX, sigui quina sigui la llengua en la qual foren escrites.

Es tracta, doncs, d'una biblioteca especialitzada i d'un banc de dades on consten la notícia i la localització bibliotecària o arxivística de textos catalans i la bibliografia que es va publicar en relació amb els textos esmentats.

El contingut de la publicació abraça tot l'àmbit on ha arrelat la llengua catalana i, quan l'època estudiada ho exigeix, tot el conjunt de regnes i terres que formaren part de la Corona catalanoaragonesa.

La publicació de l'*Arxiu* fou iniciada l'any 1982 per la Fundació Jaume Bofill; després, del tercer al cinquè volum, la publicació fou possible gràcies a la col·laboració d'aquesta Fundació amb l'IEC. Des del sisè volum, es du a terme gràcies a un conveni de col·laboració entre l'IEC i la Facultat de Teologia de Catalunya.

Estat actual del programa i realitzacions

Durant el curs 2006-2007 s'ha fet la preparació dels materials del volum 26, que conté els materials següents:

— Taula general

— Articles:

TORNÉ I CUBELLS, Josep. «Catàleg de pergamins de l'actual arxiu del monestir de Poblet».

PUIG I OLIVER, Jaume de; MARQUÈS I PLANACUMÀ, Josep M. «Els primers documents del primer president de la Generalitat de Catalunya, Berenguer de Cruïlles, bisbe de Girona».

HERNANDO I DELGADO, Josep. «Obres de Francesc Eiximenis en biblioteques privades de la Barcelona del segle XV».

REQUESENS I PIQUER, Joan. «Hug de Balma (s. XIII) en català (s. XV): La seva *Theologia mystica* en el *Tractat de contemplació* de Francesc Eiximenis i edició del pròleg traduït».

— Notes i documents:

BATALLA, Josep. «Es pot ésser lul·lista avui dia? Reflexions entorn de Kurt Flasch: *El pensament filosòfic a l'edat mitjana*».

PERARNAU, Josep. «Noves notícies sobre Ramon Llull i lul·lisme a Alemanya, segles XIII-XV».

PLANES I ALBETS, Ramon. «El contracte d'edició de *De officio judicis et advocati* (Barcelona, 1639) de Joan Pau Xammar».

PLANES I ALBETS, Ramon. «Gabriel Olzina a l'Arxiu Reial de Barcelona: Una certificatòria del seu treball d'inventari».

— Butlletí bibliogràfic:

SERRA I PUIG, Eva. «Butlletí bibliogràfic sobre les Corts catalanes».

PUIG I OLIVER, Jaume de. «Arqueologia i documentació: Set publicacions sobre història urbana de Girona».

Dinàmica i evolució dels paisatges de ribera dels rius Foix i Amadorio

Director: Josep M. Panareda i Clopés

L'objectiu central d'aquest projecte és, primer, estudiar quins han estat els usos dels recursos naturals d'aquests rius al llarg dels darrers segles i quins han estat els paisatges que se n'han derivat. En segon lloc, es pretén analitzar el paisatge actual, resultat dels diversos factors naturals que l'han condicionat i dels aprofitaments i usos al llarg del temps. Tot plegat es fa per a assolir el seu coneixement i poder disposar de pautes i criteris per a conservar i gestionar aquest patrimoni natural i humà. Es tracta d'un estudi de geografia històrica orientat a conèixer com és el paisatge actual de ribera i com ha de ser tractat en el moment present.

Aquest treball té com a objectiu final l'estudi de l'evolució dels paisatges mediterranis de ribera dels Països Catalans.

La metodologia s'ha concretat en les tasques següents: consulta bibliogràfica i documental de treballs previs sobre la temàtica general i local; treball de camp, amb diversos recorreguts al llarg del curs dels rius per a la recollida de dades diverses (ha estat la base de la recerca); consulta en arxius locals, comarcals i nacionals; entrada de les dades obtingudes en diverses bases de dades; anàlisi, tractament i interpretació de les dades; redacció dels textos amb els resultats i les conclusions; elaboració i obtenció de mapes, diagrames i taules.

L'equip de treball és format per dos subequips, un a Barcelona i l'altre a Alacant, encarregats del treball sobre el Foix i l'Amadorio, respectivament.

A més, hi han col·laborat puntualment altres especialistes i tècnics informàtics i cartògrafs, que han donat suport en el treball de camp o en consultes en arxius.

Hi ha un primer resultat de la recerca des del punt de vista metodològic, en haver posat en pràctica l'estudi global del paisatge de ribera des de la perspectiva històrica i geogràfica.

En relació amb els continguts, el primer resultat és haver iniciat l'establiment en una base de dades d'informació diversa entorn de la història, la geografia i el paisatge d'un riu, amb la possibilitat d'un tractament global.

Els resultats més tangibles per a tothom són els que es concreten en publicacions.

Han estat escrits i encara s'estan elaborant textos d'articles per a publicar en revistes o presentar en congressos. La destinació final d'alguns escrits encara no es pot concretar, ja que estan pendents d'acceptació per part dels responsables corresponents; d'altres, encara no han estat enllestits ni definits del tot, i es faran en els primers mesos de 2008.

Un article general sobre els factors condicionants de la dinàmica actual dels rius ha estat preparat per a la publicació a *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, de l'IEC.

Un article sobre el paisatge del curs baix del Foix, embassament avall, que presenta la dinàmica de la ribera dominada per poblacions de murtres, és previst presentar-lo en el *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, de l'IEC. Prèviament, un resum d'aquest ja ha estat presentat en un congrés de vegetació, com a pòster.

Un article sobre la història i la problemàtica del paisatge i dels usos de l'espai del pantà de Foix es presentarà en la revista digital *Scripta Nova*, cosa que permet una extensió més gran i la inclusió de mapes en color. És previst presentar resultats parcials d'aquesta temàtica en algun congrés al llarg de 2008.

S'ha preparat un article resum sobre l'evolució del paisatge del Foix, com a treball de síntesi de la recerca.

El resultat més destacat serà l'edició d'un llibre amb bona part dels resultats de la recerca sobre el Foix, inclosos mapes, gràfics, perfils i fotografies, que és previst tenir-lo enllestit del tot l'abril de 2008.

La periodística d'autor comparada entre Catalunya i països americans

Director: Josep M. Casasús i Guri

L'exili republicà acollit per diversos països americans va suposar que molts periodistes catalans exercissin la professió en diaris i revistes d'expressió castellana i en publicacions en llengua catalana editades allí, i que alhora establissin relacions de treball directes amb autors d'unes tradicions culturals que combinaven formes pròpies d'evolució colonial espanyola amb una certa influència angloamericana produïda, ja aleshores, per raó de l'hegemonia continental dels Estats Units.

Aquelles circumstàncies, dissortades per a aquells que havien deixat per força la pàtria, possibilitaren, en conseqüència, situacions de recepció professional mútua.

Les cultures periodístiques americanes reberen també la influència d'uns professionals catalans que aportaven dos valors genuïns.

Per una banda, arribava a Amèrica la tradició d'una periodística catalana

vinculada en bona part a les formes del gran periodisme francès de finals del segle XIX i començaments del segle XX.

Per altra banda, arribaven també allí les solucions d'avantguarda conceptual, de gèneres i d'estil experimentades a la Catalunya republicana per una generació de periodistes que el final de la guerra, l'any 1939, va estroncar de manera violenta.

Aquesta hipòtesi de treball havia estat objecte de recerques exploratòries que el director d'aquest projecte de recerca havia publicat des dels inicis dels anys noranta a la revista *Treballs de Comunicació*, editada per la Societat Catalana de Comunicació, i en dos llibres: *Periodística catalana comparada*, publicat per l'editorial Pòrtic l'any 1993, i *Periodisme català que ha fet història*, publicat per l'editorial Proa l'any 1996.

El desplegament d'iniciatives de col·laboració en recerca amb la Universitat Diego Portales de Xile i la direcció d'una tesi doctoral sobre la influència que en els seus anys de formació professional va rebre Gabriel García Márquez, en una redacció de diari a Barranquilla (Colòmbia), de part del periodista català Ramon Vinyes i Cluet (el «sabio catalán» de *Cien años de soledad*) permeteren plantejar dins la Secció de Filosofia i Ciències Socials un programa investigador de més abast.

Aquest projecte es proposa una primera aproximació al coneixement sis-

temàtic de la recepció mútua entre la cultura periodística catalana emigrada a Amèrica i la cultura periodística dels països d'acollida dels professionals catalans exiliats, principalment a l'Argentina, Colòmbia, Mèxic, l'Uruguai, Veneçuela i Xile.

El coneixement d'aquests fenòmens de recepció aporta dades sobre l'evolució de les cultures periodístiques en circumstàncies històriques de contacte professional directe en experiències compartides de treball, i, en concret, de l'influx del periodisme català en les societats d'acollida.

Un objectiu secundari és ampliar les primeres constatacions sobre les aportacions de la pràctica periodística renovadora catalana dels temps de la Generalitat republicana a la desclosa del conreu del gran reportatge novel·lat per part de diversos autors catalans, durant la guerra (Pere Calders) o a l'exili (Cèsar August Jordana, Avel·lí Artís-Gener, Vicenç Riera i Llorca, Joaquim Amat-Piniella, Joaquim Casas, Agustí Cabruja, entre altres).

En la primera fase del projecte, hom procedeix a establir un cens i les dades biogràfiques professionals pertinents dels periodistes catalans exiliats des del 1939 a l'Argentina, Colòmbia, Mèxic, l'Uruguai, Veneçuela i Xile.

En una segona fase de treball, i a partir de l'esmentat cens i de les biografies tècniques, procedim a examinar a cada país americà triat les experiències de

treball professional i les relacions professionals establertes per aquells periodistes durant el seu exili americà.

En una tercera fase de treball, analitzarem la recepció mútua d'estils i gèneres entre els dos grups professionals vinculats per aquesta situació històrica, anàlisi comparativa que serà desplegada a partir d'una selecció representativa de mostres de la seva obra.

Durant l'any 2007, l'equip ha desplegat la recerca en hemeroteques i ha mantingut entrevistes de treball amb la col·laboradora a Xile, la doctora Cecilia García-Huidobro, de la Universitat Diego Portales, en el marc d'unes estades a Buenos Aires i a Santiago.

A Barcelona, altrament, s'han realitzat treballs sobre els antecedents històrics i les tradicions professionals en les relacions periodístiques entre Catalunya i Amèrica; s'ha procedit al buidatge hemerogràfic i documental i a la configuració de fitxes sobre periodistes exiliats a l'Amèrica Llatina durant el segle xx; hom ha avaluat el model de fitxa i s'ha aprofundit en les dades sobre periodistes catalans a Mèxic i Colòmbia; s'ha fet recerca en hemeroteques i en documentació sobre les relacions entre el periodista català Ramon Vinyes i Cluet i els colombians Gabriel García Márquez, Alfonso Fuenmayor i Álvaro Cepeda Samudio; s'ha aprofundit en les dades sobre periodistes catalans a l'Argentina i Xile (particularment Francesc Trabal, Cèsar Au-

gust Jordana i Domènec Guansé) i sobre les seves relacions amb publicacions i periodistes d'aquells països, i s'han establert primeres hipòtesis sobre les influències mútues.

La representació de l'espai a les cartes portolanes itàliques i catalanes

Director: Vicenç M. Rosselló i Verger

Amb vista a la publicació i pensant en pròximes recerques, s'ha continuat recollint material de documentació gràfica i arxivística. En roman una doble col·lecció a les respectives cartoteques de la Universitat de València i de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

S'ha dut a terme la revisió teòrica i literària dels treballs redactats, especialment de la tesi doctoral de Ramon J. Pujades, a la qual s'han afegit nous documents, més imatges i se n'han retocat anàlisis i matisat conclusions, i s'ha preparat per a la impremta el llibre *Les cartes portolanes: La representació medieval d'una mar solcada*, que és una revisió del text complet de l'esmentada tesi doctoral, acompanyat d'una abundosa il·lustració (en gran part inèdita i mai reunida en un llibre semblant), taules toponímiques, corpus documental i literari, reproducció de cartes i atles portolans a gran format (llegible) i un DVD amb la totalitat del

repertori cartogràfic. Es tracta del primer llibre d'aquestes característiques que sortirà al món —en català i anglès— i servirà d'eina bàsica per a moltes investigacions futures. Ha implicat, ultra la dedicació purament intel·lectual, un extraordinari esforç material, sobretot en

l'obtenció de les imatges i dels corresponents drets. La iniciativa editorial és de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, secundat per l'Institut d'Estudis Catalans: ambdós signaren un conveni *ad hoc*, al qual s'ha sumat l'Institut Europeu de la Mediterrània.

Centres de recerca

Centres propis

Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè

Centre d'Art Romànic Català

Laboratori de Fonètica

Centre Català de la Nutrició

Càtedra UNESCO de Llengües i Educació

Centres vinculats

Centre de Terminologia Catalana

Centre de Recerca Matemàtica

Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals

Centres propis

Laboratori d'Estudis Geofísics

Eduard Fontserè (LEGEF)

Director: Antoni M. Correig Blanchar

El Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF) va ésser constituït l'any 1982 i està format per investigadors de diferents institucions amb la finalitat comuna de treballar i divulgar estudis en el camp de les ciències de la Terra. Aquest laboratori centra la seva activitat en l'estudi de la sismicitat i l'estructura interna (litosfera) de Catalunya a partir de les dades de les estacions que gestiona o bé fent servir la informació proporcionada per altres institucions que treballen en el mateix camp.

L'estructura del LEGEF consta d'un director, un col·laborador científic (que forma part del personal de l'IEC i realitza funcions de secretari i coordinador) i diversos col·laboradors de diferents institucions dins la mateixa àrea de treball. Segons un conveni establert amb la Universitat de Barcelona (UB) el novembre de 1994, els professors, investigadors i becaris de la mateixa Universitat adscrits al LEGEF desenvolupen les activitats de recerca al LEGEF i a la UB. Com a laboratori de l'Institut d'Estudis Catalans, el LEGEF té assignat un membre de l'IEC com a ponent.

Comitè científic: Antoni M. Correig
Blanchar (director)
Josep Enric Llebot
Rabagliati (ponent)
Josep Vila Codina
(coordinador)
Ramon Macià Jové
Ramon Ortiz Ramis

El LEGEF disposa d'estacions sísmiques pròpies, que proporcionen dades sísmiques de manera directa i tenen la funció de laboratori, instal·lades al túnel del Cadí (CADI) i al monestir de Poblet (POBL), i també gestiona, mercès a un conveni, l'estació de la central nuclear Vandellòs II (VAN2). Endemés, i gràcies a un conveni marc de cooperació amb la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (RACAB), gestiona també, de manera conjunta amb aquesta institució, les estacions digitals que envien senyal a l'Observatori Fabra (FBR i FONT).

Continuant amb la política d'acostament de la ciència a la societat iniciada durant el curs acadèmic 2004-2005 i amb el suport del Departament d'Astronomia i Meteorologia de la Universitat de Barcelona, el LEGEF ha obert les portes de la recerca que du a terme a la societat en general, obrint els sistemes informàtics que ja tenia en funcionament i mostrant-los a través d'un servidor d'informació sísmica anomenat SISMIC, visible a través del portal d'Internet <http://sismic.am.ub.es>. Durant l'any 2007 aquest ser-

vidor s'ha complementat amb un segon servidor hostatjat per l'Institut d'Estudis Catalans, visible a l'adreça <http://sismic.iec.cat>. Ambdós servidors contenen la pàgina web oficial del mateix LEGEF (<http://sismic.am.ub.es/legef/> i <http://sismic.iec.cat/legef/>) i el sistema de visualització de la informació sísmica en viu de tots els canals d'enregistrament en temps real de què disposa el LEGEF. Durant els anys 2006 i 2007 s'ha ampliat el nombre d'estacions en temps real i s'han complementat amb d'altres ja existents, totes elles gestionades, directament o en col·laboració, pel mateix laboratori. Amb la finalitat de poder disposar d'informació d'altres institucions d'arreu d'Europa, ambdós servidors també presenten dades en temps real d'Itàlia i de Grècia. En virtut del conveni marc en matèria de sismologia entre l'IEC i la RACAB, el LEGEF coopera activament amb l'Observatori Fabra, publicant a Internet les activitats realitzades i mantenint un tercer servidor (<http://www.fabra.cat>) exclusivament per a les dades i tasques educatives que es realitzen al mateix observatori.

Les activitats realitzades amb les estacions de caràcter professional es complementen amb activitats educatives d'assessorament d'escoles i instituts d'ensenyament secundari en matèria de sismologia. La part més important d'aquest treball és la posada a punt d'estacions sísmiques educatives, el senyal de les quals és integrat als sistemes de gestió d'infor-

mació de la mateixa manera que les estacions professionals.

Des del punt de vista pròpiament científic, els estudis que hom porta a terme es poden agrupar en dues parts:

a) Estudis de sismicitat local i de detectabilitat, amb l'emmagatzematge d'informació dins d'un sistema accessible externament. Aquests treballs queden reflectits en els informes o reports interns que, de manera anual, semestral o quadrimestral, du a terme el laboratori.

b) Mitjançant l'anàlisi de les dades disponibles, es fan estudis per a conèixer, amb més precisió, la localització d'esdeveniments sísmics i la resposta del terreny, temes necessaris per a treballs posteriors de perillositat sísmica, tant pel que fa a neotectònica i enginyeria civil (disseny d'estructures sísmiques) com a risc sísmic. Per dur-ho a terme es treballa a partir de les línies iniciades ja fa temps, tal com es reflecteix en resums d'anys anteriors. Aquestes línies són les següents:

- tractament digital de senyals,
- atenuació d'ones sísmiques,
- estudi de ressonàncies locals,
- caracterització de la font sísmica,
- caracterització del soroll de fons dels punts de registre.

Durant el curs 2006-2007 s'ha continuat aprofundint, bàsicament, en quatre temes d'investigació:

1. Sistemes complexos de la naturalesa. Ocurrencia de terratrèmols en

termes de criticalitat autoorganitzada, microsismes com a sistemes excitats pel soroll.

2. Soroll sísmic. Estudi dels nivells de soroll de fons que afecten els registres sísmics. Comparacions i efectes locals.

3. Servidors d'informació en temps real. Transmissió d'informació de caràcter seqüencial en temps real i sistemes automàtics de petició d'informació.

4. Instrumentació sísmica. Calibratge i configuració d'estacions sísmiques i de control SOH.

Des del punt de vista tècnic i relacionat amb l'apartat d'obtenció de dades, el LEGEF realitza, de manera continuada, optimitzacions dels sistemes d'adquisició que gestiona. En aquest sentit, durant els anys 2006 i 2007 el LEGEF ha continuat amb els processos d'actualització dels sistemes d'adquisició i enregistrament de les estacions sísmiques del túnel del Cadí, del monestir de Poblet i de l'Observatori Fabra, i ha complementat els equips existents amb altres d'experimentals, així es manté el concepte de laboratori de sismologia. Cal remarcar que les tres estacions estan equipades amb equips de darrera generació i sensors de banda ampla i rang ampliat. Després de la connexió de l'estació sísmica del monestir de Poblet a Internet, s'ha afegit un sistema d'enviament GPRS a l'estació del túnel del Cadí, fet que completa els treballs de continuïtat de la recerca en tots

els camps que es basen en l'anàlisi en temps real.

Durant el curs acadèmic 2006-2007 s'han continuat les cooperacions amb altres institucions internacionals, entre les quals destaca l'Observatories and Research Facilities for European Seismology (ORFEUS), on l'Institut d'Estudis Catalans està representat a través del LEGEF i el doctor Antoni M. Correig és un dels membres fundadors i el doctor Josep Vila és el coordinador del grup de treball número 1. També s'ha continuat, durant el curs, una cooperació activa amb el Museu Nacional de Ciències Naturals del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) dins l'apartat d'instrumentació i en l'aplicació de les tècniques desenvolupades al LEGEF a senyals volcànics, amb la participació directa del laboratori en el disseny d'un sistema de control adaptat a les illes Canàries, també visible mitjançant un dels servidors sísmics (<http://sismic.am.ub.es/teide/>). En l'àmbit internacional, el LEGEF ha cooperat activament en el desenvolupament de programari de control d'estacions sísmiques en temps real, juntament amb els responsables de la Xarxa Europea Virtual d'Estacions de Banda Ampla (VEBSN), on els esforços se centren en la seva aplicació a diverses xarxes a escala europea. El primer resultat visible ha estat la creació d'un sistema de control de qualitat de la VEBSN basat en les investigacions del LEGEF, visible per mitjà de l'en-

llaç <http://www.orfeus-eu.org/data-info/dataquality.htm>.

Les activitats dels membres del comitè científic del LEGEF comprenen un total de quatre càrrecs i/o comissionats al Comitè Europeu de Sismologia (Grup de Sismicitat Volcànica), Observatories and Research Facilities for European Seismology i International Federation of Digital Seismograph Networks (FDSN), amb un total de catorze afiliacions a societats científiques (deu d'internacionals i quatre de nacionals). Com a novetat durant aquest curs acadèmic, cal esmentar que el coordinador del LEGEF, Josep Vila, ha estat nomenat coordinador europeu de les activitats del Working Group I on Station Siting and Instrumentation de l'organització global International Federation of Digital Seismograph Networks a la reunió celebrada el mes de juliol de 2007 a Perugia durant la celebració de l'Assemblea General de la Unió Internacional de Geodèsia i Geofísica.

L'execució de l'activitat de recerca i desenvolupament realitzada pel LEGEF durant el curs 2006-2007 ha quedat reflectida en:

- tres participacions en projectes finançats en convocatòries públiques,
- quatre participacions en projectes o convenis amb empreses i/o administracions,
- cinc articles internacionals,
- un article nacional,
- sis informes interns de funcionament,

- tres contribucions rellevants a congressos, assemblees o tallers internacionals (coordinació, presidències de sessió, etc.),
- cinc participacions més en congressos, assemblees o tallers internacionals,
- vuit comunicacions presentades en congressos, assemblees o tallers internacionals,
- dues conferències fetes a institucions internacionals arran de la seva invitació,
- tres visites a centres de recerca internacionals,
- dues cooperacions amb mitjans televisius (TVE i XTVL).

Les previsions per als cursos acadèmics següents són poder continuar i millorar els desenvolupaments de co-

municació per tal de poder disposar de més dades en temps real i adaptar tots els bancs de dades existents a protocols estàndard. Es preveu també, gràcies a l'estreta cooperació amb l'ORFEUS, la instal·lació de servidors d'informació sísmica a totes les estacions gestionades pel LECEF, amb la qual cosa es podran visualitzar les dades en temps real des de qualsevol ubicació. Aquest fet incrementarà, de manera significativa, tant l'apartat educatiu com l'eficàcia en l'enregistrament ordinari d'informació sísmica. Així mateix, es pretén instal·lar sistemes de comunicació entre servidors basats en estàndards SeisComP que permetin establir connexions múltiples entre centres i agilitzar la velocitat i flux de dades.

Centre d'Art Romànic Català (ARCAT)

Directors: Joan-F. Cabestany i Fort
M. Teresa Matas i Blanxart

El principal objectiu del projecte ARCAT és realitzar un corpus informatitzat bibliogràfic, artístic, documental i d'imatges dels edificis de tipus religiós existents a la Catalunya altmedieval (segles IX-XIII) que aplegui l'estudi científic del patrimoni preromànic i romànic català.

Estat actual del programa i realitzacions

El treball dut a terme durant el curs 2007 se centrà, bàsicament, en l'estudi

bibliogràfic, documental, gràfic i planimètric de les comarques de l'Alt Urgell i d'Andorra. L'anàlisi d'aquestes dues zones ha suposat un increment de deu nous codis i l'enriquiment bibliogràfic i historiogràfic, en especial del grup de bibliografia, que s'ha incrementat amb 1.624 títols que completen l'estudi arquitectònic de cada una de les tres-centes dinou esglésies romàniques que configuren el corpus d'aquestes comarques objecte d'estudi. També ha continuat la digitalització del material gràfic, el qual ha augmentat, enguany, en un total de 2.222 fotografies. Actualment l'arxiu

gràfic de l'ARCAT conté 7.252 fotografies digitalitzades.

La recerca de l'arquitectura religiosa preromànica i romànica de la comarca del Pallars Sobirà, completada amb l'anàlisi de les notícies documentals conservades en els arxius d'Urgell i de Vic i juntament amb els estudis dels elements escultòrics/ornamentals, pictòrics i iconogràfics, així com de les arts de l'objecte, ens ha permès enguany la redacció del llibre *Les esglésies preromàniques i romàniques del Pallars Sobirà: De Sant Pere de Burgal a la vall d'Àssua*, el qual ha estat altament valorat pel Consell Comarcal del Pallars Sobirà i pel Consell Cultural de les Valls d'Àneu.

El Servei de Conservació i Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya, en el decurs de la restauració i consolidació de les pintures de Sant Vicenç d'Estamariu (Alt Urgell), ens va sol·licitar l'estimació de la qualitat pictòrica i estilística de la descoberta i de la recent restauració arquitectònica d'aquest edifici.

Estudi de les fonts bibliogràfiques

La tasca duta a terme en el curs 2006-2007 ha consistit en la introducció a la base de dades de l'ARCAT de la informació bibliogràfica recopilada en els tres-cents setze títols consultats a la Biblioteca General d'Història de l'Art del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), Bi-

blioteca d'Humanitats de la Universitat Autònoma de Barcelona, Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General de la Universitat Autònoma de Barcelona, Biblioteca de la Universitat de Barcelona, Biblioteca Balmes, Biblioteca del Centre Borja de Sant Cugat del Vallès, Biblioteca del Centre Excursionista de Catalunya, Biblioteca Milà i Fontanals del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) de Barcelona, Biblioteca de Catalunya, Biblioteca de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, Biblioteca de l'Institut Municipal d'Història de Barcelona (Casa de l'Ardiaca), Biblioteca de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona, Institut Amatller d'Art Hispànic, Arxiu Diocesà i Capitular de la Seu d'Urgell, Arxiu Històric Comarcal del Pallars Sobirà i Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic.

L'estudi de les tres-cents setze fonts bibliogràfiques (monografies, publicacions periòdiques i locals) i documentals ha permès ampliar i completar l'anàlisi historicodocumental i arquitectònica d'un total de tres-cents cinquanta-nou edificis dels 3.506 codificats. Estudiats per comarques són: l'Alt Urgell (285), Andorra (34), el Pallars Jussà (7), la Noguera (18), el Solsonès (13) i la Cerdanya (2).

La informació introduïda d'aquests tres-cents cinquanta-nou edificis representa 2.125 noves entrades.

L'ARCAT, per a l'estudi de les esglésies de la vall d'Àssua, ha realitzat vint plantes, resultat del treball de camp efectuat en aquesta zona de la comarca del Pallars Sobirà, i ha continuat com a línia d'investigació l'estudi de les esglésies preromàniques i romàniques del Pallars Sobirà situades a la vall de Batlliu (municipi de Sort) i al municipi de Soriguera, el qual serà publicat l'any 2008.

S'han estudiat també els conjunts de pintures murals, descoberts i restaurats recentment pel Servei de Conservació i Restauració de Béns Mòbils de la Generalitat de Catalunya, de Sant Esteve de Canapost (Baix Empordà) i Santa Maria de Cervià de Ter (Gironès).

Participació en sessions científiques

El 15 de setembre de 2006 tingué lloc a l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu (Esterri d'Àneu, Pallars Sobirà) la presentació del llibre *El romànic de la vall d'Àneu*, del qual són autors Joan-F. Cabestany, M. Teresa Matas i Josep M. Palau. La presentació anà a càrrec del senyor Ferran Rella, president del Consell Cultural de les Valls d'Àneu. Joan-F. Cabestany i Fort dissertà sobre «El romànic de la vall d'Àneu: l'interès del seu estudi».

En la Jornada Científica a la delegació de l'IEC a Castelló i Lleida, M. Teresa Matas féu la presentació i demostració de les possibilitats per a la investigació de la base de dades de l'ARCAT.

El febrer de 2007, els directors de l'ARCAT, Joan-F. Cabestany i M. Teresa Matas, van ser nomenats membres del Comitè Científic del Centre Culturel Européen Saint Martin de Tours (CCESMT), a petició del professor Bruno Judic, president del CCESMT i professor d'història de l'edat mitjana a la Universitat François Rabelais de Tours.

El 12 de març de 2007, es presentà al Saló del Vigatà del Palau Moja de la Generalitat de Catalunya el llibre *Les esglésies romàniques de la vall de Cardós*, de Joan-F. Cabestany i Fort, M. Teresa Matas i Blanxart i Josep M. Palau i Baduell. La presentació de l'obra anà a càrrec d'Antoni Navarro Cossío, arquitecte responsable de la planificació i coordinació dels programes de patrimoni cultural de la Generalitat de Catalunya.

El 23 de març de 2007, M. Teresa Matas participà en la jornada científica amb motiu del Centenari de l'IEC «1907: El paper de l'IEC en la història de l'art i en la restauració de monuments medievals a Catalunya i Europa» amb la ponència «El Centre d'Art Romànic Català (ARCAT): Una investigació suggerida per la tasca feta, ara fa cent anys, per Josep Puig i Cadafalch».

L'ARCAT presentà el 8 de setembre de 2007 a l'Ajuntament de Ribera de Cardós (municipi de Vall de Cardós) el llibre *Les esglésies romàniques de la vall de Cardós*. L'acte fou presentat pel regi-

dor de Cultura del municipi de Vall de Cardós, Eulogio López Otero, i per Pepe Quero Brechal, en representació del Consell Comarcal del Pallars Sobirà.

Publicacions

CABESTANY I FORT, JOAN-F.; MATAS I BLANXART, M. TERESA; PALAU I BADUELL, JOSEP

M. *Les esglésies romàniques de la vall de Cardós*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2007.

MATAS I BLANXART, M. TERESA. «Aproximació històrica». A: *Verge del Mar: Església de la Santíssima Trinitat - Benicarló*. Castelló: Diputació de Castelló, 2007, p. 53-57.

Laboratori de Fonètica

Director: Daniel Recasens

Durant el curs 2006-2007, el Laboratori de Fonètica ha comptat amb la col·laboració en les tasques de processament i anàlisi de dades de la llicenciada en estadística Aina Espinosa i amb finança-

ment provinent del projecte de recerca del Ministeri d'Educació i Ciència MEC HUM2006-03743 («Factores articulatorios y perceptuales en los cambios fonéticos y fonológicos»), així com del grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya Grup de Fonètica Experimental (2005SCR 00864).

Centre Català de la Nutrició (CCNIEC)

Director: Màrius Foz i Sala

Els objectius fonamentals del CCNIEC són contribuir a l'avenç de la recerca bàsica i aplicada en nutrició i millorar la qualitat de la informació i de la formació nutricional de la societat.

Funcions

Entre les principals funcions del CCNIEC, destaquen:

— Coordinar els esforços individuals i col·lectius dels grups d'investigació per poder resoldre els problemes nutricionals dels ciutadans.

— Fomentar i difondre missatges d'educació nutricional correcta a la població.

— Assessorar les administracions públiques, els mitjans de comunicació, la indústria alimentària i la població en general en temes relacionats amb la nutrició.

— Contribuir a la lluita contra els trastorns alimentaris i l'obesitat.

— Actuar com a element dinamitzador i coordinador de projectes d'investigació bàsica, clínica i epidemiològica relacionats amb la nutrició.

— Desenvolupar iniciatives en el camp de la docència en aspectes relacio-

nats amb la nutrició, en col·laboració amb les universitats.

— Assessorar les administracions públiques en diferents problemes relatius a la competència i l'exercici professional en l'àmbit de la nutrició clínica.

Organització

Els grups que formen el CCNIEC són:

— Grup de Nutrició i Bromatologia del Departament de Nutrició i Bromatologia de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.

— Grup de la Unitat de Trastorns de l'Alimentació de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol de Badalona.

— Grup Nitrogen-Obesitat del Departament de Nutrició i Bromatologia de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona.

— Grup de Recerca en Nutrició de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de Reus de la Universitat Rovira i Virgili.

— Grup de Recerca en Nutrició Comunitària de la Universitat de Barcelona.

— Grup de Bioquímica i Biotecnologia Enològica del Departament de Bioquímica i Biotecnologia de la Universitat Rovira i Virgili.

— Grup de Nutrició i Envel·liment del Centre d'Investigacions en Bioquímica i Biologia Molecular (Hospital de la Vall d'Hebron) de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— Grup de Recerca en Nutrició i Aparell Digestiu de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol de Badalona.

— Grup de Nutrició Molecular de la Universitat de les Illes Balears.

— Grup d'Estudi de l'Estat Nutricional - Biodisponibilitat d'Elements Minerals de la Unitat de Nutrició i Bromatologia de la Universitat de València (Grup BIONUTEST).

— Grup de Fisiologia i Nutrició Experimental del Departament de Fisiologia - Divisió IV de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.

— Observatori de l'Alimentació de la Universitat de Barcelona.

— Grup de Nutrició, Medi Ambient i Càncer de l'Institut Català d'Oncologia.

— Grup de Trastorns Alimentaris (Hospital Clínic) de la Universitat de Barcelona.

Activitats de recerca

Els treballs en fase d'elaboració són els següents:

— Efecte del tractament amb oleoil-estrona sobre el metabolisme energètic en mares gestants i els seus fetus. Grup Nitrogen-Obesitat del Departament de Nutrició i Bromatologia de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona. 3.500 euros.

— Influència dels fitosterols sobre el metabolisme de la glucosa en models animals de diabetis tipus 1 i diabetis ti-

pus 2. Professor Francesc Gonzàlez i Sastre, membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC. 3.000 euros.

— Avaluació de l'estat nutricional i de la qualitat de vida relacionada amb la salut de pacients adults amb sobrepès i obesitat en comparació amb un grup de control amb índex de massa corporal normal. Grup de la Unitat de Trastorns de l'Alimentació de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol de Badalona. 3.500 euros.

— Efecte de la dieta mediterrània sobre la síndrome metabòlica i els seus components. Grup NURETA de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de Reus de la Universitat Rovira i Virgili. 3.500 euros.

— Ensenyar a menjar sabent per què es menja el que es menja. Observatori de l'Alimentació de la Universitat de Barcelona. 3.000 euros.

— *Componentes funcionales de la leche materna de interés en la prevención de la obesidad en etapas posteriores (LEO)*. Grup de Bioquímica, Biologia Molecular, Nutrició i Biotecnologia-Nutrigenòmica de la Universitat de les Illes Balears. 3.000 euros.

— Estabilitat de la fracció lipídica de derivats làctics enriquits amb fitosterols. Grup BIONUTEST de la Universitat de València. 3.500 euros.

— Eficàcia de l'ús de podòmetres i del suport informàtic i/o via telèfon mòbil en la pèrdua de pes en individus amb

sobrepès. Grup de Recerca en Nutrició Comunitària de la Universitat de Barcelona. 3.000 euros.

— Aspectes de qualitat i seguretat alimentària relacionats amb l'emmagatzematge i distribució del cava. Grup de Nutrició i Bromatologia de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona. 1.250 euros.

— Estudi de la utilitat de les amines biògenes com a indicadors de la qualitat higiènica del pernil curat. Grup de Nutrició i Bromatologia de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona. 1.500 euros.

— Possibles beneficis del consum de polifenols en els incidents cardiovasculars. Grup de Nutrició i Bromatologia de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona. 1.250 euros.

Altres activitats

Els dies 10 i 11 de maig, el CCNIEC, en el marc del Centenari de l'IEC, organitzà unes jornades amb el títol «Present i futur de les relacions alimentació-salut: Noves necessitats i nous aliments». El programa va ser:

— «Alimentació i salut: La nutrició i la ciència dels aliments ahir i avui», a càrrec d'Abel Marín.

— «Alimentació i salut: Problemes mèdics actuals», a càrrec de Màrius Foz.

— «La genètica en la producció i el disseny d'aliments», a càrrec de Pere Puigdomènech.

— «Nutrigenòmica i malalties cardiovasculars», a càrrec de José M. Ordovás.

— «Síndrome metabòlica: Una perspectiva des de la nostra experiència personal», a càrrec de Manuel Serrano Ríos.

— «Nutrigenòmica i càncer», a càrrec de Pere Gascón.

— «Impacte de la nutrigenòmica en la indústria alimentària», a càrrec de Daniel Ramón.

— Taula rodona: «La ciència i la tecnologia dels aliments al servei de la salut». Moderadors: Abel Marín i Josep Obiols.

— «Nutrició animal i humana: Recerca nutricional i pinsos industrials», a càrrec de Francesc Puchal.

— «Estat actual i interès futur de les tecnologies suaus en l'elaboració dels aliments. Exemples», a càrrec de Teresa Aymerich.

— «La producció primària d'aliments amb una alta productivitat i un alt rendiment energètic», a càrrec d'Alfons J. Canicio.

— «Tendències a la Unió Europea en la legislació alimentària: Casos d'actualitat», a càrrec de Lluís González Vaqué.

Les jornades van tenir un notable èxit, amb una nodrida assistència i una important repercussió mediàtica. Diferents membres del CCNIEC han col·laborat en tasques de divulgació en temes d'alimentació, nutrició i salut en diversos mitjans de comunicació (televisió, ràdio, premsa).

Càtedra UNESCO de Llengües i Educació

Director: Joan A. Argenter i Giralt

Creació de la Càtedra

El 25 de febrer de 2002, se signà el conveni de creació de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació entre la UNESCO i l'IEC. El 9 de juny de 2004, la UNESCO i l'IEC ratificaren la vigència del conveni fins al 25 de febrer de 2006. El 18 de maig de 2006, la UNESCO i l'IEC ratificaren el conveni fins al 25 de febrer de 2008.

Objectius

En l'àmbit lingüístic: la Càtedra s'orienta a l'estudi i la promoció de la diversitat lingüística i de les pràctiques adients per al seu manteniment i desenvolupament. En són objectius específics els processos de codificació, estandardització i revitalització lingüístiques. La Càtedra ha de contribuir a la transferència de coneixement envers altres institucions i comunitats immersides en el procés de recuperació d'una llengua.

En l'àmbit educatiu: els objectius de la Càtedra són la promoció i difusió dels valors de la diversitat lingüística i l'e-

ducació plurilingüe i l'elaboració de materials amb aquest objectiu i adreçats a gestors i/o beneficiaris de processos de recuperació lingüística.

Personal col·laborador

La Càtedra està formada per un col·laborador tècnic (a temps parcial), un administratiu (a temps parcial), una becària i un estudiant en pràctiques.

També consta de quaranta col·laboradors —professors, conferenciants, investigadors— en activitats concretes: vint-i-sis a l'Estat espanyol i catorze a l'estranger (Algèria, Austràlia, Bèlgica, els Estats Units d'Amèrica, França, Holanda, Mèxic, el Regne Unit, Suïssa).

Entitats col·laboradores

Entitats que han col·laborat amb la Càtedra o amb les quals aquesta ha col·laborat:

- Institut d'Estudis Catalans
- Departament d'Innovació, Universitats i Empresa. Generalitat de Catalunya
- Instituto Camões
- Secció Filològica, Institut d'Estudis Catalans
- Escoles associades de la UNESCO i escoles Linguapax
- GELA (Grup d'Estudi de Llengües Amençades), Universitat de Barcelona
- OPISMA (Organização dos Professores Sateré-Mawé do Andirá e Waikurapá)

— WOMUPE (Organização dos Professores Sateré-Mawé do Marau, Manjurú e Urupadi)

— Associação Comunidade Wotchimaïcü - Comunidade Tikuna de Manaus

— Comunidade Tikuna de Manaus. Associação Wotchimaïcü

— Universitat Federal d'Amazones (Manaus, Brasil)

— Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona

— Instituto Científico de Culturas Indígenas (ICCI) - Casa Amèrica Catalunya (Barcelona)

— Universitat de les Illes Balears (Palma de Mallorca)

— Departament de Filologia Alemanyana, Universitat de Barcelona

— Departament de Filologies Gallega i Portuguesa, Universitat de Barcelona

— Estudi de Filologia Romànica, Universitat de Girona

— Departament de Filologia Catalana i Comunicació, Universitat de Lleida

— Servei Lingüístic de la Universitat de Lleida

— Delegació de Lleida de l'Institut d'Estudis Catalans

— Royal Museum for Central Africa (Tervuren, Bèlgica)

— Société d'Ethnologie, Universitat de París X

— Linguapax Pacífic (Nouméa, Nova Caledònia)

— Acadèmia de les Llengües Canac (Nouméa, Nova Caledònia)

Activitats realitzades*Activitats de formació*

Col·laboració amb la xarxa d'escoles Llinguapax: seminaris pedagògics per a mestres i trobades d'alumnat.

Activitats de recerca

— Projecte *Manual de bones pràctiques lingüístiques per a ONG*.

L'objectiu és la identificació, la formulació i, eventualment, l'adopció de bones pràctiques lingüístiques en activitats de cooperació internacional.

Acabat el treball de camp, la transcripció de dades i l'informe sobre el treball de camp, s'ha redactat un esborrany de proposta de bones pràctiques lingüístiques per a ONGD (organització no governamental per al desenvolupament), que ha estat presentat a la Federació Catalana d'ONGD, a l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i a la Secretaria d'Afers Exteriors de la Generalitat de Catalunya.

— Projecte *Names and surnames in personal documents in all languages: A Catalan proposal for a new ISO norm about names and surnames*.

Després d'haver aplegat una documentació significativa, s'ha elaborat un informe que ha estat presentat al Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

— Projecte *Recuperació de fons documentals de mallorquins traslladats a Cuba* (2005-2007), dirigit pel doctor

Joan Miralles (Universitat de les Illes Balears i Institut d'Estudis Catalans).

Té l'objectiu de recuperar i digitalitzar fons documentals d'interès per al patrimoni de les Illes Balears i conèixer la contribució de la comunitat mallorquina a Cuba.

Participació en projectes de cooperació

— Col·laboració en el projecte *Revitalització de la llengua i la cultura sateré-mawé* (2004-2006), coordinat per la doctora Dulce do Carmo Franceschini (Universitat Federal d'Amazones).

El sateré-mawé és una llengua del tronc tupí i és parlada a l'Amazònia per unes nou mil persones a l'àrea indígena d'Andirá-Marau i a la ciutat de Manaus. L'objectiu del projecte és l'enfortiment de la llengua i la cultura indígenes en el context escolar i l'elaboració de material escolar.

— Col·laboració en el projecte *Revitalització de la llengua i la cultura tikuna a Manaus* (2002-2006), coordinat per la doctora Dulce do Carmo Franceschini (Universitat Federal d'Amazones).

La llengua tikuna està classificada com un illot lingüístic, ja que no presenta cap parentiu lingüístic amb altres llengües indígenes. Es parla a l'Alto Solimões, a la zona fronterera entre el Brasil, el Perú i Colòmbia, i també a Manaus. Els tikuna constitueixen el grup indígena més gran del Brasil, amb prop de trenta-sis mil persones. L'objectiu del projecte és l'envigo-

riment i la revaloració de la llengua indígena, sobretot en el context escolar.

Organització de congressos, seminaris i col·loquis

— Cicle «La gestió interestatal de les llengües transfrontereres (2006-2007)».

Com en el curs 2005-2006, les conferències d'aquest cicle han tingut lloc en sessions ordinàries de la Secció Filològica. Els conferencians també han dissertat en universitats catalanes sobre altres temes.

Conferencians: Ivo Castro (Universitat de Lisboa): «Filologia pessoana», Barcelona, 15 de març de 2007; «Forças de união e separação no espaço da língua portuguesa», Barcelona, 16 de març de 2007.

Aquesta activitat continuarà el curs 2007-2008.

— IV Fòrum de les Llengües Ameríndies: «Llengües d'Amèrica: Ús i normalització». Barcelona, Casa Amèrica Catalunya, 23-24 de novembre de 2006 (amb la col·laboració de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació). Participació: Joan Moles, moderador de la taula rodona.

— Conferències amb motiu de l'acord d'unificació lingüística sarda i de la seva implementació per l'Administració regional.

Giuseppe Corongiu, assessor per a les activitats lingüístiques de la Regió Autònoma de Sardenya i president de Sòtziu Limba Sarda: «La politica linguistica della lingua sarda», Girona, 14 de

febrer de 2007; «La politica linguistica della lingua sarda», Lleida, 15 de febrer de 2007; «“Limba sarda comuna”: prima storia, spirito politico e forma futura», Barcelona, 16 de febrer de 2007.

— VII Curs de Tipologia de les Llengües Ameríndies. Barcelona, 16-20 d'abril de 2007.

Organitzat conjuntament amb el GELA (Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades, Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona), l'Institut d'Estudis Catalans i la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona. Professors invitats: Lyle Campbell (Universitat d'Utah), Verónica Grondona (Universitat de Michigan Oriental), Francesc Queixalós (Centre Nacional de la Recerca Científica, CNRS, França) i Andrés Salanova (Massachusetts Institute of Technology, MIT).

Programa: Andrés Salanova: «L'alineament ergatiu»; Lyle Campbell i Verónica Grondona: «L'alineament actiu-estatiu»; Francesc Queixalós: «L'alineament ergatiu i la intransitivitat escindida»; Lyle Campbell i Verónica Grondona: «Els dïctics», i sessions de tutoria.

Participació en congressos, seminaris i col·loquis

— XIV Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, AILLC). Budapest, 4-9 de setembre de 2006. Comunicació de Joan A. Argenter: «Dinàmiques de la llengua a l'Alguer».

— Curs La multiculturalitat i les llengües. Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona - Centre Ernest Lluch. Cursos de tardor. Barcelona, 9-10 d'octubre de 2006. Conferència de Joan A. Argenter: «La preservació de la diversitat lingüística: Polítiques i projectes».

Assistència a reunions i trobades oficials

— Cerimònia de clausura del seixantè aniversari de la UNESCO. València, Palau de les Arts Reina Sofia, 4 de novembre de 2006.

— The UNESCO Forum on Higher Education, Research, and Knowledge. Global Colloquium: «Universities as Centers of Research and Knowledge Creation: An Endangered Species?». París: UNESCO, 29 de novembre - 1 de desembre de 2006.

Assessorament i consultories

— International Advisory Board. Center for Multiple Languages and Literacies. Universitat de Colúmbia, Nova York.

— Entrevista amb el senyor Weniko Ihage, autor del projecte de l'Académie des Langues Kanak (Nova Caledònia), i Lluís Bernabé, director de Linguapax Pacífic.

— Visita de l'Excel·lentíssima Senyora Déwé Epéri Gorodey, vicepresidenta del Govern de Nova Caledònia, a l'Institut d'Estudis Catalans. Acompanyen la vicepresidenta els senyors Sylvain

Pobouti, cap de gabinet, Leon Wamitan, secretari general de l'Administració del Govern de Nova Caledònia, i Weniko Ihage, director de l'Académie des Langues Kanak. 19 de març de 2007.

— Signatura d'un conveni marc amb el Govern de Nova Caledònia i amb Linguapax Pacífic. 19 de març de 2007.

— Entrevista amb Erla Erlendsdóttir, de l'Stofnun Vigdísar Finnbogadóttur í erlendum tungumálum (Institut Vigdís Finnbogadóttir de Llengües Estrangeres) de la Universitat de Reykjavík, sobre el projecte d'un Centre Universal de Llengües a Islàndia. 6 de juliol de 2007.

Publicacions

«Llengües i Educació. Institut d'Estudis Catalans». A: *Les Càtedres UNESCO a Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació i Universitats, 2006. (Temes de Recerca i Innovació; 3), p. 45-46.

OPISMA; WOMUPE. *Wahemeikowo tue-rit aheko*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans: Càtedra UNESCO de Llengües i Educació, 2007.

ASSOCIAÇÃO COMUNIDADE WOTCHIMAÛCÛ - COMUNIDADE TIKUNA DE MANAUS. *Comunidade Tikuna de Manau. Associação wotchimaÛcû, Ugütaerü' ü y tikunarü Cagü'ü arü natchiga Oregü u'gü*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans: Càtedra UNESCO de Llengües i Educació, 2007.

ARGENTER, Joan A. «Els discursos sobre la situació lingüística a Catalunya. Diagnosi i prospectiva: de la monotonía a la polifonia». A: CZERNILOFSKY, Barbara; ROVIRÓ, Bàrbara; CICHON, Peter; HOINKES, Ulrich; TANZMEISTER, Robert [ed.]. *El discurs sociolingüístic actual català i occità: Col·loqui amb motiu del 60 aniversari de Georg Kremnitz = Lo discors sociolingüístic actual catalan e occitan. Col·loqui a l'ocasion del*

60en aniversari de Georg Kremnitz. Viena: Praesens, 2007, p. 135-147.

ARGENTER, Joan A. «La preservació de la diversitat lingüística: Polítiques i projectes». A: MARTÍ I CASTELL, Joan; MESTRES, Josep M. [ed.]. *La multiculturalitat i les llengües*. Barcelona: Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona - Centre Ernest Lluch: Institut d'Estudis Catalans, 2007, p. 171-184.

Centres vinculats

Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT)

Directora: Rosa Colomer i Artigas

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT) amb la presència al Consell de Direcció i al Consell Supervisor.

Consell de Direcció

Vicepresident: President de l'IEC
Vocal: Joan Martí i Castell

Consell Supervisor

President: Joan Veny i Clar
Vocals: Carolina Santamaria i Jordà
Jaume Vernet i Llobet

Creat el 1985 per l'Institut d'Estudis Catalans i el Departament de Cultura de la Generalitat, el Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT) és actualment un consorci entre aquestes dues entitats i el Consorci per a la Normalització Lingüística que es regeix pel Decret 217/1997, de 30 de juliol.

El TERMCAT té per finalitats la promoció, l'elaboració i la difusió de recursos terminològics, la normalització dels neologismes catalans i la prestació de serveis d'assessorament per a facilitar l'ús de la llengua en els àmbits científics, tècnics i socioeconòmics.

Per a una informació detallada sobre l'activitat del TERMCAT, consulteu l'adreça www.termcat.cat.

Centre de Recerca Matemàtica (CRM)

Director: Joaquim Bruna

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Recerca Matemàtica (CRM) amb la presència al Consell de Direcció.

Consell de Direcció

Vicepresident: President de l'IEC
 Vocals: Salvador Alegret
 i Sanromà
 Joan Girbau i Badó
 Ricard Guerrero
 i Moreno

L'Institut d'Estudis Catalans creà l'any 1984 el Centre de Recerca Matemàtica (CRM) amb l'objectiu principal de posar a la disposició dels matemàtics catalans un centre d'investigació que estimulés la

millora de la recerca matemàtica a Catalunya, tant en l'aspecte qualitatiu com en el quantitatiu. El 2002, el CRM va esdevenir un consorci amb personalitat jurídica pròpia, integrat per l'Institut d'Estudis Catalans i la Generalitat de Catalunya, la qual hi participa per mitjà del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa.

Per assolir els seus objectius, el CRM invita destacats científics d'arreu a fer estades de recerca, facilita el contacte amb aquests i amb institucions científiques als nostres joves investigadors, du a terme programes de recerca, organitza congressos, seminaris i altres reunions científiques i difon els resultats de la recerca.

Per a una informació detallada sobre l'activitat del CRM, consulteu l'adreça www.crm.cat.

Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) amb la presència al Consell de Direcció i al Patronat.

Consell de Direcció

Director: Javier Retana
 Vocal: Xavier Bellés i Ros

Patronat

President de l'IEC
 Joandomènec Ros i Aragonès

El Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) és un centre de recerca bàsica i aplicada en ecologia terrestre, especialment forestal.

La figura institucional del CREAF és la de consorci, creat pel Decret 300/1987, de 4 d'agost, i és constituït per la Generalitat de Catalunya, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Univer-

sitat de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans.

Els seus objectius són:

- realitzar recerca bàsica i aplicada sobre els sistemes ecològics terrestres,
- desenvolupar eines conceptuals i metodològiques per a millorar la gestió del medi,
- difondre aquests coneixements mitjançant activitats de formació, assessorament i difusió.

El Patronat és el màxim òrgan de govern del CREAF. Un Consell de Direcció, nomenat pel Patronat, el regeix. El CREAF és un institut universitari adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona i un centre associat a l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA).

Òrgans de govern:

- Patronat: format pel president (conseller de Medi Ambient) i els vocals (rector de la Universitat Autònoma de

Barcelona; president de l'Institut d'Estudis Catalans; representant del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural; de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries; del Departament de Política Territorial i Obres Públiques; del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa; de la Universitat Autònoma de Barcelona i de l'Institut d'Estudis Catalans), el membre honorari Jaume Terradas i el secretari (director del CREAF).

— Consell de Direcció: format pel president (director del CREAF) i els vocals (Departament de Medi Ambient; Departament d'Innovació, Universitats i Empresa; Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries; Universitat Autònoma de Barcelona; Universitat de Barcelona i Institut d'Estudis Catalans).

Per a una informació detallada sobre l'activitat del CREAF, consulteu l'adreça www.creaf.uab.cat.

Oficines

Oficina de Gramàtica

Oficina d'Onomàstica

Oficines Lexicogràfiques

Oficina de Gramàtica

Director: Manuel Pérez Saldanya

Durant aquest curs l'Oficina ha pogut cloure i validar el procés de migració tecnològica del Corpus Informatitzat d'Obres Gramaticals, amb el concurs del Servei d'Informàtica i de l'empresa Software AG, iniciat el curs anterior. Aquest procés ha permès engrandir el corpus fins a prop de 3.500 documents i millorar i ampliar les opcions d'exploració i manteniment del corpus i de consulta i exportació de la informació que conté. Així mateix, el Servei de Documentació i Arxiu ha culminat les tasques de catalogació de la biblioteca de l'Oficina.

Projectes

Durant aquest curs l'Oficina ha prosseguit, juntament amb la Comissió de Gramàtica, les tasques relatives a l'elaboració de la *Gramàtica de la llengua catalana*. Aquestes tasques es concreten en els aspectes següents:

1. L'elaboració de la part de sintaxi. L'Oficina ha assistit el ponent d'aquesta part, Joan Solà, i els redactors, Manuel Pérez Saldanya i Gemma Rigau,

amb la preparació de material per a l'elaboració de diversos capítols de sintaxi. La comesa de l'Oficina ha consistit bàsicament en les tasques següents:

a) La gestió de la documentació que ha generat la discussió d'esmenes presentades per la Comissió de Gramàtica i la Secció Filològica als diversos esborranys de la part de sintaxi de la *Gramàtica* que s'hi han sotmès (temes 13 i 14), i el debat monogràfic que ha dut a terme la Comissió de Gramàtica sobre el tema del neutre (sessions dels dies 18 de maig i 21 de setembre).

b) L'elaboració de recerques i estudis sobre els aspectes següents: I) oracions subordinades interrogatives o relatives amb el verb en infinitiu o subjuntiu (5 d'octubre de 2006), II) interrogatives indirectes introduïdes per la conjunció *que* (3 de novembre de 2006), III) la flexió verbal dels derivats de *veure* (15 de novembre de 2006), IV) les oracions ponderatives *És d'un* + adjectiu (12 de febrer de 2007), V) dades d'ús del règim dels verbs *encantar*, *interessar* i *continuar* (21 de febrer de 2007), VI) *Qui al·tre* (15 de març de 2007) i VII) *Abans no* (17 d'abril de 2007).

c) La preparació de material de consulta: «Repertori de conjuncions».

d) La gestió i l'arxiu dels esborranys elaborats pel ponent i els redactors juntament amb les observacions dels membres de la Comissió de Gramàtica i de la Secció Filològica a aquests esborranys, corresponents als temes de sintaxi següents: I) «Tema 13. El temps, l'aspecte i el mode» i II) «Tema 14. La modalitat oracional».

2. El seguiment de les parts de la *Gramàtica* que són de consulta general al web de l'Institut (<http://www.iecat.net/institucio/seccions/Filologica/gramatica/default.asp>).

Al marge d'aquestes qüestions, l'Oficina de Gramàtica també s'ha ocupat puntualment d'atendre consultes diverses

sobre qüestions gramaticals formulades per l'Oficina d'Assessorament Lingüístic.

Activitats

Xavier Rofes, «Gramàtica de la llengua catalana»: descripció general de l'obra a la delegació de la Real Academia Española que va visitar l'Institut d'Estudis Catalans. 17 d'octubre de 2006.

Manuel Pérez Saldanya i Xavier Rofes, «Corpus informatitzat d'obres gramaticals»: descripció general del corpus al Ple de la Secció Filològica. 19 de gener de 2007.

Joan Solà, «Gramàtica de la llengua catalana»: descripció general de l'obra als membres del TERMCAT. 28 de març de 2007.

Oficina d'Onomàstica

Director: Josep Moran i Ocerinjauregui

Atenció de consultes

L'activitat principal de l'Oficina d'Onomàstica (OdO) des del moment de la seva creació ha estat l'atenció i la resposta a les consultes onomàstiques, tant de toponímia com d'antroponímia, adreçades a l'Institut d'Estudis Catalans. Durant aquest curs, s'han rebut al voltant de tres-cents cinquanta consultes (que van des d'un nom propi concret fins a llistes de desenes de topònims), que provenen dels centres de normalització lingüística del Consorci per a la Normalització Lingüís-

tica, de diversos departaments de la Generalitat de Catalunya (Política Territorial i Obres Públiques, Justícia, Medi Ambient, Cultura, Governació, etc.), dels serveis de català dels ajuntaments i universitats (com la de les Illes Balears i la de València), de diverses entitats públiques i privades (com associacions, editorials, i també molt sovint de mitjans de comunicació escrits i radiofònics) i de particulars.

Normalització de l'antroponímia catalana

L'expedició de certificats —i, en uns casos específics, de notes informatives— per

a la normalització de la grafia dels noms i, sobretot, dels cognoms, que ja s'havia incrementat a partir de la promulgació de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística —concretament de l'article 19, «L'antroponímia», del capítol II, «L'onomàstica»— i del Decret 208/1998, de 30 de juliol, en el qual es regula el procés de correcció lingüística dels noms i cognoms, ha esdevingut una tasca central de l'ODO a partir de la promulgació del Decret 138/2007, de 26 de juny, de modificació del Decret 208/1998, ja que a partir del dia 27 de juny tots els certificats hauran de ser expedits per l'Institut d'Estudis Catalans, mentre que fins aquell moment era una feina compartida amb la Secretaria General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Encara que el Decret només ha afectat dos mesos de tot el curs 2006-2007, ja s'ha notat un augment significatiu del nombre de certificats que s'han hagut de realitzar (dos-cents cinquanta-vuit certificats i quaranta notes informatives). Tota la informació sobre certificats i notes informatives es troba sistematitzada i actualitzada en la base de dades sobre regularització de noms i cognoms.

Nomenclàtor toponímic de la Catalunya del Nord

El mes de juny de 2007 ha aparegut el *Nomenclàtor toponímic de la Catalunya del Nord*, que s'havia començat a realitzar durant el curs 2004-2005. Aquest no-

menclàtor, que conté aproximadament dos mil quatre-cents topònims, inclou, a més de la forma catalana normativa, la transcripció fonètica dels topònims, llevat dels topònims del Fenolledès, que no pertanyen al domini de la llengua catalana, però que hi han estat inclosos atesa la relació històrica d'aquest territori amb la Catalunya del Nord. Durant aquest mateix curs, Joan Anton Rabella va participar el 30 de novembre de 2006 en el II Seminari de Metodologia en Toponímia i Normalització Lingüística, organitzat pel Gabinet d'Onomàstica del Servei Lingüístic de la Universitat de les Illes Balears (UIB) i realitzat en aquesta Universitat, a Palma, amb una conferència sobre el procés de realització d'aquest nomenclàtor.

Comissió de Toponímia de Catalunya Ampliació del Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya

Al llarg d'aquest curs s'ha portat a terme la revisió dels quinze mil topònims que integren l'ampliació del *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* (en què s'han proposat gairebé tres mil cent esmenes) i s'ha començat a realitzar la transcripció fonètica de tots els noms dels nuclis de població de Catalunya per tal que figure a la publicació final d'aquest nomenclàtor, que es preveu que aparegui en suport de paper i en DVD durant l'any 2008.

Exposició «Mots amb arrels»

Durant aquest curs ha continuat la itinerància de l'exposició «Mots amb arrels», que és una exposició de caràcter divulgatiu sobre la riquesa de la toponímia a Catalunya, que es va inaugurar a Barcelona el febrer de 2005, i se n'han fet diverses presentacions: el 6 de novembre de 2006, Joan Anton Rabella la va inaugurar a Lleida amb la conferència «La toponímia: més que un patrimoni cultural», i el 6 de febrer de 2007, a Tremp amb la conferència «La toponímia: un patrimoni valuós», i el 4 d'abril de 2007, Josep Moran, com a vicepresident de la Comissió de Toponímia de Catalunya, va inaugurar-la a Perpinyà.

Assessorament i publicació de reculls toponímics i ajuts a la recerca

Durant aquest any, s'han continuat organitzant reunions amb la intenció d'estimular i d'assessorar la realització de reculls toponímics i, també, amb la voluntat de provar de facilitar-ne la publicació, tasca que es va concretant en les obres que es van publicant dins de la col·lecció «Treballs de l'Oficina d'Onomàstica». Durant el curs 2006-2007, l'OdO ha publicat dins d'aquesta col·lecció *Onomàstica de Riu-*

doms, d'Eugeni Perea Simón (setembre de 2006; número 11 de la col·lecció), i *Els noms del Vilosell i el seu terme municipal*, de Ramon Pere Anglès (novembre de 2006; número 12 de la col·lecció).

Col·loquis, cursos i conferències

Josep Moran i Joan Anton Rabella van participar amb dues conferències al col·loqui «Discours et savoirs sur les langues ancien(ne)s et modernes dans l'aire méditerranéenne», a la seu de Besiers de la Universitat de Montpeller, el 19 d'octubre de 2006.

Joan Anton Rabella va participar amb la conferència «Criteris de la toponímia d'àmbit municipal» a la jornada «Toponímia cartogràfica. Tendències actuals i futures», que es va realitzar a l'Institut Cartogràfic de Catalunya, a Barcelona, el 18 de maig de 2007.

El 31 de maig de 2007, Josep Moran i Joan Anton Rabella van portar a terme una sessió formativa sobre toponímia titulada «Per què els llocs es diuen com es diuen? Toponímia de Collserola», adreçada al personal del Consorci del Parc de Collserola, a la sala Nicolau d'Olwer, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

Oficines Lexicogràfiques

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

Les tasques de les Oficines Lexicogràfiques (OL) s'estructuren, generalment, a

l'entorn de tres eixos: en primer lloc, hi ha la recollida de materials relacionats amb el lèxic; en segon lloc, l'elaboració d'estudis i informes sobre els materials aplegats i l'adequació i la regularització

lexicogràfica d'aquests materials. A partir del resultat d'aquestes tasques, la Comissió de Lexicografia (CL) i la Secció Filològica (SF) prenen acords sobre el lèxic normatiu. Finalment, les OL també atenen consultes sobre normativa lèxica del català i forneixen de materials lexicogràfics les institucions que en solliciten.

Durant el curs 2006-2007, la tasca més important de les OL ha estat el tancament del text de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut (DIEC2) i la seva publicació.

A més, les OL han dut a terme altres tasques relacionades amb projectes d'institucions externes; algunes d'aquestes tasques són col·laboracions puntuals i d'altres tenen un caràcter sistemàtic.

1. La segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut

Durant el curs acadèmic 2006-2007, les tasques de preparació han estat distribuïdes en quatre àrees: *a)* validació del text i revisions finals, *b)* preparació de l'edició del diccionari, *c)* preparació de la consulta del DIEC2 per Internet i *d)* difusió del diccionari.

a) Validació del text i revisions finals

Durant el mes d'octubre de 2006 s'han enllestit les tasques de classificació i validació de les esmenes proposades pels membres de la SF i pel corrector extern.

Arran d'aquestes esmenes, les OL han fet encara algunes revisions sistemà-

tiques del text, com és ara la de l'ús de la majúscula en alguns mots.

b) Preparació de l'edició

Les OL han continuat la preparació d'alguns dels textos que han de precedir el diccionari: la llista de les persones que hi han col·laborat, les instruccions per al maneig i la llista d'abreviatures.¹

— El 19 d'octubre de 2006, després de tot un procés de preparació, les OL varen lliurar a Enciclopèdia Catalana el text final del DIEC2. Concretament, es van lliurar, en un disc compacte, el diccionari en format TXT i etiquetat en XML, el diccionari en format Word i els fitxers corresponents als documents introductoris (pròleg, introducció, composició de l'IEC, llista de persones que hi han treballat, instruccions per al maneig i llista d'abreviatures).

— Entre el 19 d'octubre i el mes de desembre de 2006 les OL han resolt diàriament les qüestions plantejades per l'equip d'Enciclopèdia Catalana encarregat de la correcció del text del DIEC2, bé a través del correu electrònic o en reunions a l'IEC o a la seu d'Enciclopèdia.

— Entre el desembre de 2006 i el gener de 2007 les OL han revisat les primeres, segones i terceres galeres del DIEC2.

1. Recordem que aquesta preparació era el pas previ a la tasca de redacció d'aquests textos feta posteriorment per la CL i validada, finalment, per la SF.

c) *El DIEC2 per a la consulta a través d'Internet*

Les OL han fet un estudi dels diccionaris de llengua general que es poden consultar a través d'Internet per tal de saber quines possibilitats de consulta ofereixen. A partir d'aquest estudi, les OL i l'analista corresponent del Servei d'Informàtica de l'IEC han definit les característiques i el funcionament que ha de tenir la consulta del DIEC2 per Internet.

El Servei d'Informàtica, juntament amb els programadors i els dissenyadors contractats per a aquest projecte, han fet realitat l'aplicació per a la consulta del DIEC2 en línia. Les OL han adaptat els textos introductoris del diccionari imprès (pròleg, introducció, instruccions de maneig i llista d'abreviatures) per a la consulta a través d'Internet.

Entre el 18 d'abril de 2007, dia en què la consulta del DIEC2 per Internet es posà a l'abast del públic en general, i final de juliol, s'hi han fet 1.676.465 consultes. En aquest mateix temps, les OL han rebut, a través de l'adreça electrònica que apareix a la pàgina web del diccionari, una setantena de consultes que s'han respost amb la màxima rapidesa possible.

Durant aquest mes de juliol les OL i el Servei d'Informàtica han començat a treballar en el perfeccionament de la consulta del DIEC2 per Internet, per tal d'incorporar-hi alguns aspectes que, per raons de calendari, no es varen poder

incorporar en la consulta que funciona des del mes d'abril.

d) *Difusió del DIEC2*

Ateses les peticions d'informació rebudes arran de la presentació oficial del DIEC2 (18 d'abril de 2007), les OL han elaborat un informe sobre els aspectes més rellevants d'aquesta segona edició del DIEC. Aquest informe s'ha tramès a diversos departaments de l'Institut (Presidència, Gerència i Servei de Comunicació), a Enciclopèdia Catalana, a Edicions 62, a la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i a TV3 - Televisió de Catalunya.

Arran de l'acord de la SF de publicar les diferències entre el DIEC1 i el DIEC2 pel que fa a la nomenclatura, les OL han elaborat les llistes que s'hauran d'afegir en aquesta publicació: articles nous, articles suprimits, canvis gràfics en les entrades, modificacions de la categoria gramatical de les entrades, subentrades noves, subentrades suprimides, canvis gràfics en les subentrades i canvis en la informació morfològica i la llengua d'origen.

Com a conseqüència de la petició formal que Enciclopèdia Catalana ha fet al director de les OL per a disposar al més aviat possible de les llistes de diferències entre el DIEC1 i el DIEC2, totes les llistes previstes per a la publicació ja han estat trameses a Enciclopèdia Catalana. D'altra banda, les OL han començat a treballar en l'elaboració de la llista d'accepcions noves

del DIEC2 i de la llista d'accepcions del DIEC1 suprimides, atès que també han estat sol·licitades per Enciclopèdia Catalana.

2. Base de dades lexicogràfiques

BDOL

El manteniment, l'actualització i la millora de la base de dades de les Oficines Lexicogràfiques (BDOL) és una de les tasques que es duen a terme regularment a les OL en col·laboració amb el Servei d'Informàtica de l'IEC. Atès que BDOL és una eina fonamental per als treballs lexicogràfics que es desenvolupen a les oficines, el manteniment de la base és una tasca prioritària. Durant el curs 2006-2007 les OL han acabat d'introduir a BDOL les esmenes proposades pels membres de la SF i pel corrector extern i hi han introduït també les esmenes derivades de la correcció del text del diccionari feta per l'editorial que s'encarrega de la publicació del DIEC2.

3. Altres projectes lexicogràfics

a) Reimpressions del DIEC2

Des del mes de maig les OL han començat a recollir i classificar esmenes per al text del DIEC2, la major part tipogràfiques, amb vista a una futura reimpressió del diccionari i al manteniment del text consultable per Internet.

b) Segona edició del Diccionari manual de l'IEC

Un cop aparegut el DIEC2, les OL han iniciat les tasques relacionades amb la se-

gona edició del *Diccionari manual* de l'IEC, projecte que també figura en el contracte programa. Fins ara les feines realitzades són:

— Recollida i anàlisi de la informació referent a la gestació i l'elaboració de la primera edició del *Diccionari manual* de l'IEC.

— Recollida dels diccionaris manuals (escolars, essencials, etc.) que han aparegut d'ençà de la publicació de la primera edició del *Diccionari manual* de l'IEC.

— Anàlisi de l'estructura i del text de la primera edició del *Diccionari manual* amb la intenció de determinar la naturalesa que tindrà la segona edició d'aquesta obra.

— Anàlisi de l'aplicació informàtica emprada per a l'elaboració de la primera edició del *Diccionari manual*.

— Informe per a la Gerència de l'IEC sobre l'estat del projecte i assistència a una reunió a la Secretaria de Política Lingüística per a explicar aquest estat.

c) Nou diccionari normatiu

Atès que la CL ha començat a debatre el projecte del nou diccionari normatiu, les OL han anat recollint els acords que aquesta comissió ha pres amb vista a l'elaboració del futur diccionari normatiu.

4. El DIEC1 a Internet

Arran de l'aparició del DIEC2 i de la nova aplicació per a la consulta en línia del Cor-

pus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana, s'ha suprimit del web de l'Institut el Portal de Dades Lingüístiques, que donava accés al DIEC1 i al Corpus. Tanmateix, s'ha vist la necessitat de mantenir a Internet la consulta del DIEC1.

Així, les OL, l'analista del Servei d'Informàtica de l'IEC i el programador contractat per a aquest projecte han treballat per adaptar el web de consulta del DIEC1 a la seva nova situació dins la pàgina de recursos lexicogràfics del web de l'Institut. Aquesta consulta és operativa des del mes de juliol.

5. Altres activitats

a) Consultes lèxiques o lexicogràfiques

Les OL col·laboren habitualment en la resolució de problemes relacionats amb el lèxic i la lexicografia plantejats tant pels diversos serveis del mateix Institut com per institucions foranes.

Durant el curs 2006-2007 les OL han donat resposta a trenta-dues consultes procedents del Servei de Correcció Lingüística de l'IEC, de l'Oficina d'Assessorament Lingüístic de la Secció Filològica, de l'Oficina d'Onomàstica de l'IEC, del TERMCAT, d'Enciclopèdia Catalana, dels Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona i de l'editorial Castellnou.

Les OL han pres part en diverses reunions amb l'Oficina d'Assessorament Lingüístic de la SF relacionades amb l'organització del nou servei de consultes de la Generalitat de Catalunya.

b) Sol·licituds de materials

Les OL han elaborat informes sobre diversos aspectes del DIEC2 per a ús del president de la Secció Filològica i del director de les OL en els actes de presentació i difusió del diccionari.

El novembre de 2006 les OL van cedir al Departament d'Educació i Universitats de la Generalitat de Catalunya un arxiu amb el text íntegre etiquetat en XML de la primera edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, per a la inclusió d'aquest diccionari en el joc interactiu *Xifres i lletres* que l'esmentat Departament elabora, amb finalitats pedagògiques i sense afany de lucre, per a tota la comunitat educativa.

El desembre de 2006 les OL van lliurar al TERMCAT un fitxer que contenia tots els termes de botànica del DIEC2, amb la definició corresponent, per a l'elaboració d'un corpus de fitonímia catalana i per a l'atenció de les consultes d'assessorament terminològic que presta el centre.

c) Consell Supervisor del TERMCAT

Un membre de les OL participa en les reunions que el Consell Supervisor del TERMCAT fa amb una periodicitat quinzenal amb l'objectiu de normalitzar neologismes tècnics i científics.

d) Assistència a jornades i conferències

El 26 de febrer de 2007 les OL van assistir al seminari titulat «Nanocurs d'es-

tadística per a lingüistes», organitzat per l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (auditori de la Universitat Pompeu Fabra, edifici Rambla).

El 4 de maig de 2007 les OL van assistir a la presentació de la nova interfície d'accés al Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana, que va tenir lloc a la sala Pi i Sunyer de l'IEC.

El 17 de maig de 2007 les OL van assistir a la III Jornada Filològica de l'As-

sociació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit, titulada «Del llatí al romanç, com hem emplenat el buit?» i organitzada per l'Institut.

El 10 de juliol de 2007 les OL van assistir a la conferència «Diccionaris, lèxics, enciclopèdies», impartida pel doctor Jaume Pòrtulas en el marc del curs La transmissió de la informació en el món antic, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics de l'IEC.

Secretaria Científica

Secretari científic: Ricard Guerrero
i Moreno

La Secretaria Científica ha intervingut en la preparació i realització de les activitats següents:

Jornades

— Jornada interdisciplinària «Info-nano-bio-tecnologia: Aplicacions per al segle XXI», organitzada conjuntament amb la Fundación Vodafone España, amb el suport de l'Institut Català de Nanotecnologia i la Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT) (5 i 6 d'octubre de 2006).

— Jornada d'estudis «La carn: producció, consum i representacions a Europa, des de la prehistòria fins als nostres dies. Aposta i perspectives d'un programa internacional de la recerca», coordinada per Bruno Laurioux (Universitat de Versalles / Saint-Quentin-en-Yvelines) i Antoni Riera (Universitat de Barcelona i vicepresident de l'IEC). Organitzada conjuntament amb l'Observatori de l'Alimentació de la Universitat de Barcelona i el grup de recerca francès Patrimoines Européens de l'Alimentation.

Conferències

Una altra via per a divulgar els coneixements científics i promoure l'activitat de

les seccions i les societats filials de l'Institut són els cicles de conferències:

— Segon cicle de conferències magistrals «Ciència per a la ciutadania, *Sapere aude*». La comunicació científica té per objectiu posar a l'abast de la societat els coneixements aconseguits en qual-sevol branca de la ciència. Per a assolir-ho, hi ha uns elements imprescindibles i comuns a tots els àmbits del saber: el llenguatge clar i la utilització de termes i expressions que puguin ser entesos per un públic no especialitzat. Hom pot pensar que això és molt difícil d'aconseguir en determinades matèries. Però això no és així, com ho demostra el fet que científics molt prestigiosos s'hagin convertit en grans divulgadors, amb llibres, articles de premsa i programes de ràdio o televisió. Aquest cicle de conferències, que s'ha programat per segona vegada aquest curs, pretén contribuir a trencar les barreres que separen la ciència de la societat i posar el coneixement científic a l'abast de tothom. El cicle del curs 2006-2007 l'han integrat les conferències següents:

- Conferència d'Emili Gelpí, director de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona - Consell Superior d'Investigacions Científiques (IIBB-CSIC): «Dels cometes a la Lluna: Els primers anys de la cosmoquímica i la geoquímica orgàniques al laboratori de Joan Oró» (4 d'octubre de 2006).

- Conferència d'Antonio Lazcano, catedràtic d'Origen de la Vida a la Facultat de Ciències de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic: «Oparin y Haldane: Dos vidas y dos teorías (no tan) paralelas» (29 de novembre de 2006).

- Conferència de Gemma Reguera, del Departament de Microbiologia i Genètica Molecular de la Universitat Estatal de Michigan: «El nanomundo bacteriano: Nuevos conceptos en micro-electrónica y biofísica» (10 de gener de 2007).

- Conferència d'Eugene Garfield, president emèrit de l'Institute for Scientific Information (ISI) i expresident de l'American Society for Information Science & Technology: «Using the Web of Science and HistCite to facilitate writing micro-histories in science» (24 de gener de 2007).

- Conferència d'Eliona Z. Ron, professora del Departament de Microbiologia Molecular i Biotecnologia de la Universitat de Tel-Aviv i presidenta de la Federació Europea de Societats de Microbiologia: «Microbiological sciences, an European perspective» (7 de febrer de 2007).

- Conferència de Mercè Piqueras, presidenta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC) i membre del Comitè Editorial de la revista *International Microbiology*: «El silenci eloqüent de Rachel Carson: Cent

anys del seu naixement» (8 de març de 2007).

- Conferència d'Antoni Accensi, del Centre Europeu de Recerca i Tecnologia de l'Espai (ESTEC) de l'Agència Europea de l'Espai (ESA): «Viatge per l'espai-temps: Apunts d'un físic itinerant» (21 de març de 2007).

- Conferència d'Ana María Cetto, directora general adjunta i cap del Departament de Cooperació Tècnica de l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica (IAEA): «La energía nuclear del futuro» (17 d'abril de 2006).

- Conferència de José Antonio Vázquez, catedràtic de Microbiologia de la Universitat de Bristol: «Organización de la docencia y la investigación biomédicas» (9 de maig de 2007).

- Conferència de Roberto Kolter, professor de microbiologia i genètica molecular a la Harvard Medical School: «Los antibióticos y la salud: pasado, presente y futuro» (7 de juny de 2007).

- Conferència de Lynn Margulis, professora distingida de biologia de la Universitat de Massachusetts a Amherst: «Una irrefrenable pasión por los escarabajos: 3.500 millones de años de evolución» (13 de juny de 2007).

— *Conferències sobre els premis Nobel de l'any 2006*

L'Institut d'Estudis Catalans organitza cada any un cicle de conferències per a explicar i debatre els treballs guardonats

amb els premis Nobel que concedeix l'Acadèmia Sueca. Les referents als premis de l'any 2006 han tingut lloc de l'11 al 19 de desembre de 2006 i han comptat amb el cartell següent:

- Conferència sobre el Premi Nobel de Física concedit a John C. Mather i George F. Smoot: «Confirmació d'un univers amb edat finita», a càrrec d'Eduard Salvador, de l'Institut de Ciències del Cosmos de la Universitat de Barcelona (11 de desembre de 2006).

- Conferència sobre el Premi Nobel d'Economia concedit a Edmund S. Phelps: «Inflació, atur i la regla d'or del creixement», a càrrec de Francesc Xavier Mena, d'ESADE i de la Universitat Ramon Llull (12 de desembre de 2006).

- Conferència sobre el Premi Nobel de Química concedit a Roger D. Kornberg: «Les intimitats de la transcripció eucariota», a càrrec de Jordi Bernués, de l'Institut de Biologia Molecular de Barcelona (CSIC - Parc Científic de Barcelona) (13 de desembre de 2006).

- Conferència sobre el Premi Nobel de Literatura concedit a Orhan Pamuk: «Orhan Pamuk, el turc de veu occidental», a càrrec de Matilde V. Alsina, periodista del suplement de cultura del diari *Avui* (18 de desembre de 2006).

- Conferència sobre el Premi Nobel de Fisiologia o Medicina concedit a Andrew Z. Fire i Craig C. Mello: «Silencing of the genome by small non-coding RNA», a càrrec de Ramin Shiekhatar, in-

vestigador ICREA (Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats) al Centre de Regulació Genòmica (19 de desembre de 2006).

Programes de recerca i publicacions

— *La ciència en la història dels Països Catalans*

El 12 de juliol, en un acte que va cloure Joan Manuel Tresserras, conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, es va presentar a l'IEC el segon volum (*Del naixement de la ciència moderna a la Il·lustració*) de *La ciència en la història dels Països Catalans*. Coeditada per l'IEC i la Universitat de València, aquesta obra vol reflectir el paper de la ciència i de la tècnica en la història dels Països Catalans, des del segle x fins al primer terç del segle xx. El projecte, que es va iniciar el 1997, és dirigit pels membres emèrits de l'IEC Joan Vernet i Ramon Parés. El primer volum, *Dels àrabs al Renaixement*, va aparèixer l'any 2005, i el tercer i últim, *De l'inici de la industrialització a l'època actual*, apareixerà al llarg de l'any 2008.

Aquest segon volum, *Del naixement de la ciència moderna a la Il·lustració*, coordinat per Víctor Navarro i Vicent L. Salavert, de la Universitat de València, Antoni Roca Rosell, de la Universitat Politècnica de Catalunya, i Josep M. Camarasa, de la Secretaria Científica de l'IEC, glossa en 774 pàgines un pe-

riode crucial del desenvolupament de la ciència, el que transcorre entre els segles xv i xviii, durant el qual, en el marc d'un conjunt de transformacions econòmiques, socials, culturals i polítiques profundes, hi va haver a Europa l'anomenada *revolució científica*, punt de partida de la ciència moderna. A les nostres terres aquests són uns temps amb alts i baixos: uns inicis brillants i prometedors, sobretot a València, al segle xvi, seguits de l'esllanguiment d'una gran part del segle xvii i de la difícil represa dels *novatores* cap a la fi d'aquella centúria i els primers anys de la següent, especialment brillants a Barcelona durant el regnat de Carles d'Habsburg, que fa de la ciutat la seva cort durant els primers anys de la Guerra de Successió. Finalment, un segle xviii en el qual s'assoleixen fites ben estimables en molts camps i alguns dels nostres científics i tècnics s'incorporen a les principals xarxes de comunicació científica i d'innovació tecnològica del seu temps.

— *Collecció «Clàssics de la Ciència»*

Durant aquest curs s'ha completat el procés d'edició de la *Filosofia zoològica*, de J. B. Lamarck, a càrrec d'Editorial Pòrtic, que és qui assumeix la impressió de la col·lecció. La traducció i l'estudi introductori han anat a càrrec d'Agustí Camós, de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica. Des de la Secretaria Científica s'ha fet la coor-

dinació i el seguiment de tot el procés editorial.

— *Projecte Scriptorium*

El Projecte *Scriptorium*, coordinat per l'Institut d'Estudis Catalans i amb el suport de les fundacions Alsina i Bofill, Torrens-Ibern i Congrés de Cultura Catalana, té com a objectiu principal publicar en català llibres bàsics de text universitaris de les carreres científiques o tècniques, especialment dels primers cursos.

A començaments d'aquest curs s'ha presentat la traducció d'*Anàlisi química quantitativa*, de Daniel C. Harris, el quart llibre que s'ha traduït i una de les millors obres d'introducció a la química analítica. La coordinació de la traducció ha estat a càrrec de Salvador Alegret, catedràtic de Química Analítica de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans, i Elisabeth Bosch, catedràtica de Química Analítica de la Universitat de Barcelona, al capdavant d'un extens equip de traductors especialitzats.

Xarxa CRUSCAT (Coneixements, Representacions i Usos del Català) de l'IEC

Director: F. Xavier Vila i Moreno

(Vegeu la memòria específica de la Xarxa dins el capítol vii «Assessorament i promoció de la recerca».)

Altres activitats

Ajuts externs per a recerca

La Secretaria Científica ha informat les seccions, les societats filials i els directors dels projectes de recerca de la convocatòria de diversos ajuts externs, ha elaborat, o bé revisat, les sol·licituds i, finalment, les ha tramès a l'organisme competent.

També dins d'aquest capítol d'ajuts externs, la Secretaria Científica ha fet diverses gestions per a aconseguir subvencions per a projectes i centres de l'IEC: ha mantingut contactes amb l'Administració del Govern central i amb entitats financeres.

Ajuts de l'Institut per a recerca

Aprovada el febrer de 2005 pel Ple de l'IEC la proposta de concessió d'ajuts de la Comissió d'Investigació per al trienni 2005-2007, la Secretaria Científica, durant el curs 2006-2007, ha anat seguint la marxa dels diferents programes de recerca seleccionats. El mateix es pot dir dels programes de recerca acollits a la convocatòria adreçada a les societats filials.

Setmana de la Ciència

La Setmana de la Ciència a Catalunya té per objectiu apropar la ciència a la societat d'una manera atractiva i comprensible, a través de diverses activitats.

En l'edició del 2006, que s'ha celebrat del 10 al 19 de novembre, l'IEC, com en edicions anteriors, ha acollit diversos actes i reunions científiques i ha

participat en d'altres que han tingut lloc fora de les seves seus.

Una exposició de tots els cartells participants en el concurs per a triar el que havia de servir per a difondre aquesta Setmana de la Ciència s'ha pogut visitar al claustre de la seu de l'IEC. Ha estat organitzada conjuntament per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI), l'IEC i la Universitat Rovira i Virgili.

La seu de l'IEC va ser l'escenari de dos actes més inclosos dintre de la Setmana: la sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN), que va tenir lloc el dijous 16 de novembre i en el transcurs de la qual Antoni Munné, de l'Àrea de Planificació per a l'Ús Sostenible de l'Aigua de l'Agència Catalana de l'Aigua, va pronunciar la conferència «Estat ecològic dels sistemes aquàtics a Catalunya: Retes i problemes per a la gestió sostenible de l'aigua». El divendres 17 de novembre es va fer el lliurament de la 3a Borsa d'Estudis d'Arqueologia Josep M. Portús, organitzat pel Museu Arqueològic de l'Esquerda de Roda de Ter.

L'IEC va participar igualment, representat per alguna de les seves societats filials, en activitats de la Setmana de la Ciència que van tenir lloc en altres espais. Del dimecres 15 de novembre al diumenge 19, el vestíbul de l'edifici històric de la Universitat de Barcelona va acollir les visites guiades a l'exposició de bo-

lets que va organitzar, entre d'altres, la Societat Catalana de Micologia, entitat adherida a la ICHN. Del dijous 16 de novembre al diumenge 19, es va celebrar a la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona la IX Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica, que organitza cada dos anys la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica. La Societat Catalana de Química també es va sumar a la Setmana de la Ciència amb una sessió organitzada conjuntament amb la Universitat de Vic que va tenir lloc el 15 de novembre.

Un cop celebrada la Setmana de la Ciència de 2006, s'ha assistit a diverses reunions de la comissió organitzadora per a preparar l'edició de 2007. A més de l'Institut, representat per la Secretaria Científica, formen part de la comissió organitzadora d'aquesta Setmana la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació; el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, el Departament d'Ensenyament i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya; onze universitats de Catalunya; el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC); l'Institut de Cultura de Barcelona (ICB) i l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC).

Consell Català de Comunicació Científica (C4)

Ha continuat la participació de la Secretaria Científica en el Consell Català de

Comunicació Científica (C4), plataforma de trobada entre els agents implicats en la comunicació científica a Catalunya, promogut per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació. El C4 vol afavorir en la societat catalana debats i reflexions crítiques sobre temes científics que ajudin la ciutadania a formar opinions sòlides i fonamentades i evitin actituds anticientífiques. L'Institut d'Estudis Catalans hi és representat pel secretari científic.

Crèdits de lliure elecció

Dins dels terminis establerts per cada universitat, s'ha coordinat la presentació de diverses activitats organitzades per l'Institut (incloses les societats filials) amb vista a ser reconegudes amb crèdits de lliure elecció.

Presentació del primer volum de la col·lecció «Història de la Ciència a les Illes Balears»

S'ha presentat (19 d'octubre de 2006) el primer volum de la col·lecció «Història de la Ciència a les Illes Balears», projecte impulsat per la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació del Govern balear, amb la col·laboració financera de Sa Nostra i amb la coordinació del Departament d'Història de la Universitat de les Illes Balears (UIB). El director de la col·lecció, el geògraf Vicenç M. Rosselló, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC, va presentar aquest primer vo-

lum, dedicat a l'edat mitjana i coordinat per Anthony Bonner i Francesc Bujosa, amb col·laboracions de Lola Badia, Helena Kirchner, Ricard Soto, Michela Pereira i el mateix director de la col·lecció. A l'acte hi van assistir la directora general de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació del Govern balear, Marta Jacob; el president de Sa Nostra, Fernando Alzamora, i el vicepresident de l'IEC, Antoni Riera.

«Sopars amb estrelles»

S'ha col·laborat amb la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (RACAB) en la quarta edició del cicle «Sopars amb estrelles», que ha tingut lloc del 8 de juny al 7 de setembre a l'Observatori Fabra. Durant els mesos d'estiu, d'ençà de

l'any 2004, l'Observatori Fabra posa en funcionament aquests «Sopars amb estrelles», una iniciativa que converteix els jardins de l'Observatori en l'escenari d'una singular proposta que combina l'activitat gastronòmica amb la científica i permet gaudir d'un dels miradors més excepcionals de la ciutat de Barcelona i, alhora, apropar els ciutadans a un dels espais més emblemàtics del seu paisatge científic i cultural. L'estiu de 2007, a més de les xerrades divulgatives sobre astronomia bàsica i les visites guiades a les instal·lacions de l'Observatori, que inclouen l'observació d'objectes celestes per un telescopi centenari, s'han fet vint-i-quatre conferències sobre diferents camps del saber seguides de debat dels ponents amb el públic.

VII. Assessorament i promoció de la recerca

Assessorament

Observatori de la Recerca Catalana (ORC)

L'IEC va posar en funcionament l'any 2003 l'Observatori de la Recerca Catalana (ORC, *orc@iec.cat*), en vista de la necessitat de disposar d'un ens que pogués seguir i orientar la trajectòria de la recerca a Catalunya, tal com li havia encomanat el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) de la Generalitat de Catalunya en ocasió de l'elaboració dels *Reports de la recerca a Catalunya (1996-2002)*, enllestits i presentats el febrer de 2006.

El principal objectiu de l'ORC és analitzar i avaluar d'una manera continuada la situació del sistema català de ciència i tecnologia segons paràmetres homologables internacionalment. Des de la perspectiva central i independent de l'IEC, es tracta d'una iniciativa col·laborativa, que pretén integrar i compartir informació amb els altres agents del sistema de R+D+I dels territoris de llengua i cultura catalanes. L'ORC vol observar l'evolució dels diversos camps de la ciència i la tecnologia, però sense fer sistemàticament una anàlisi o avaluació comparativa entre institucions, grups o investigadors. L'àmbit geogràfic d'estudi se centra en el territori de llengua i cultura catalanes, i, alhora, s'estableixen comparacions a escala estatal i internacional.

La metodologia de treball consisteix en el processament documental (selecció, anàlisi, recuperació i difusió) d'informació quantitativa i qualitativa sobre:

- a) context socioeconòmic,
- b) recursos econòmics (projectes, ajuts, contractes),
- c) recursos humans (investigadors, tècnics i personal de suport),
- d) recursos materials (infraestructures, biblioteques),
- e) resultats de la producció científica i tecnològica (articles, tesis, patents).

L'ORC ha signat convenis per a la transferència d'informació amb el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI), les universitats públiques i privades i altres organismes de recerca de Catalunya. Entre els objectius bàsics de l'ORC també s'hi troben la comunicació científica i la formació d'experts en R+D+I.

A partir de les fonts seleccionades, l'ORC normalitza la informació i desenvolupa una base de dades sobre els recursos i els resultats de la investigació catalana, pública i

privada. A més, disposa d'un intranet mitjançant la qual s'organitza tota la documentació disponible, incloent-hi informes, estudis, llocs web d'interès, etc.

Un dels objectius de l'ORC és la publicació i difusió de les dades recopilades a través d'un portal web. L'assoliment d'aquest objectiu és l'origen del projecte MERIDIÀ (Mesurament de la Recerca, Desenvolupament i Innovació), desenvolupat conjuntament amb el Servei d'Informàtica de l'IEC. Aquesta eina, dissenyada mantenint la imatge corporativa de l'IEC, servirà a més com a instrument de difusió dels programes de recerca desenvolupats dins de la institució.

Els objectius estratègics de MERIDIÀ són els següents:

- Avaluar de manera continuada el desenvolupament de les diferents àrees de la ciència i la tecnologia a partir de dades quantitatives indicadores, fonamentals per a la presa de decisions operatives per part de polítics i gestors.
- Posar a disposició de la comunitat científica i de la societat en general un sistema d'instruments de treball i fonts d'informació actual i retrospectiva sobre l'estat de l'activitat investigadora catalana.

Es treballa a partir d'una classificació d'àrees científicotècniques basada en la dels *Reports*, i el seu abast cronològic comença l'any 2000 (en certs indicadors, pot arribar fins a l'any 1996). L'àmbit geogràfic se centra en tota activitat de R+D+I desenvolupada en el territori de llengua i cultura catalanes, i també estableix, com l'ORC, comparacions estatals i internacionals.

Durant el curs 2006-2007, s'ha finalitzat la primera fase del projecte tecnològic (anàlisi funcional i de requeriments) i s'ha desenvolupat la segona fase (interfície i aprovisionament i implantació del Datawarehouse) i la tercera (implementació de l'Observatori).

L'ORC forma part de la comissió assessora del programa de documentació científica impulsat per l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR).

Fruit del treball de l'ORC han estat aquest curs les publicacions següents:

ARGUMBAU, Llorenç. «La informació especialitzada en R+D+I a Catalunya». *QUIC&VECT*, núm. 1 (2n semestre 2007).

GUERRERO, Ricard; ARGUMBAU, Llorenç. «La ciència a Catalunya». A: ESSER, Torsten; STEGMANN, Tilbert D. [ed.]. *Kataloniens Rückkehr nach Europa 1976-2006 = Catalunya torna a Europa 1976-2006*. Berlín: LIT Verlag, 2007, p. 143-156.

GUERRERO, Ricard; ARGUMBAU, Llorenç; CERVERA, Aldara. «La ciència a Catalunya, País Valencià i Illes Balears». *L'Espill*, núm. 26 (2007), p. 61-70.

**Xarxa CRUSCAT (Coneixements,
Representacions i Usos del Català)
de l'IEC**

Director: F. Xavier Vila i Moreno

La Xarxa CRUSCAT és una xarxa científica dependent de l'Institut d'Estudis Catalans que aplega diversos centres i grups de recerca que treballen en l'estudi de la situació dels usos, els coneixements i les representacions de la llengua catalana arreu dels Països Catalans. Es va crear el 14 d'octubre de 2003.

Les tasques que la Xarxa CRUSCAT du a terme són les següents: aplegar la informació existent i analitzar-la críticament; arribar a criteris que facilitin l'avaluació consensual de la situació sociolingüística i les perspectives immediates i a mitjà termini; destriar els factors crucials de l'evolució de la comunitat lingüística catalana, i generar sinergies entre els especialistes en estudis de l'ús.

La Xarxa CRUSCAT es vertebrava a partir d'equips de treball. L'estructura dels equips consta d'un director, els membres, els becaris i els investigadors associats. L'Institut d'Estudis Catalans assignava

un Consell Supervisor a la Xarxa CRUSCAT.

Els projectes propis que lidera la Xarxa CRUSCAT són els següents:

— *La situació sociolingüística del català: xifres, fets i mapes.*

— *Els impactes de la política lingüística:*

a) Línies en valencià i la revernacularització de la llengua a la ciutat d'Alacant.

b) L'impacte de les iniciatives de recuperació del català a l'Alguer.

Els projectes en què participa la Xarxa CRUSCAT són els següents:

— *RESOL. Resocialització i llengües: els efectes lingüístics del pas de l'educació primària a secundària en contextos plurilingües.*

— *La transmissió intergeneracional del català en les famílies lingüístiques mixtes.*

— *Entre la competència i l'ús: el paper de la confiança lingüística en l'atracció de nous parlants.*

— *L'ecologia lingüística en el món científic.*

— *La implantació de la terminologia neològica.*

Organismes administratius on l'IEC té assessors

Institucions d'àmbit català

Agència Catalana de Protecció de Dades	<i>Consell Assessor de Protecció de Dades de Catalunya</i> Josep Amat i Girbau
Comissió d'Urbanisme de Catalunya del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya	Joan Vilà-Valentí Josep M. Muntaner i Pasqual (suplent)
Comissió de Delimitació Territorial del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya	Josep M. Muntaner i Pasqual Enric Lluch i Martín (suplent)
Comissió de Toponímia de Catalunya del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya	<i>Vicepresident</i> Josep Moran i Ocerinjauregui <i>Vocal</i> Joan Anton Rabella i Ribas
Comissió de Toponímia del Govern d'Andorra	Ramon Sistac i Vicén
Comissió Mixta del Conveni entre l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat de les Illes Balears	Joandomènec Ros i Aragonès Joan Miralles i Monserrat Isidor Marí i Mayans Vicenç M. Rosselló i Verger
Comissió Mixta del Conveni Marc entre l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat d'Alacant	Joandomènec Ros i Aragonès Ricard Guerrero i Moreno Brauli Montoya Abat

**Comissió Mixta de Seguiment
del Conveni Marc entre l'IEC
i la Federació de Persones Sordes
de Catalunya (FESOCA)**

Joan Martí i Castell

**Consell Assessor de l'Àrea
Protegida de les Illes Medes
del Departament de Medi Ambient
i Habitatge de la Generalitat de Catalunya**

Miquel Zabala i Limousin
(delegat a Antoni Garcia i Rubies)

**Consell de Caça de Catalunya
del Departament de Medi Ambient
i Habitatge de la Generalitat de Catalunya**

Joaquim Gosálbez i Noguera

**Consell de Pesca Continental
del Departament de Medi Ambient
i Habitatge de la Generalitat de Catalunya**

Adolf de Sostoa Fernando

**Consell de Protecció de la Natura
del Departament de Medi Ambient
i Habitatge de la Generalitat de Catalunya**

Jordi Camprodon
Josep Germain i Otzet
Lluís Paluzié i Mir
Oriol Riba i Arderiu
Josep Vigo i Bonada

**Consell Escolar de Catalunya
del Departament d'Educació
de la Generalitat de Catalunya**

Ricard Torrents i Bertrana

Consorci Casa de les Llengües

Consell Científic
Miquel Àngel Pradilla Cardona

**Gabinet d'Onomàstica
(Toponímia i Antroponímia)
de la Universitat de les Illes Balears**

Consell Assessor
Isidor Marí i Mayans

Institució de les Lletres Catalanes	<i>Consell Assessor</i> Jaume Cabré i Fabré
Institut Cartogràfic de Catalunya	Joan Vilà-Valentí
Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA)	<i>Consell Assessor</i> Damià Barceló i Cullerés
Junta de Residus del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	<i>Consell Assessor</i> David Serrat i Congost
Laboratori General d'Assaigs i Investigacions de la Generalitat de Catalunya	<i>Consell Assessor</i> Salvador Alegret i Sanromà
Parc Natural de la Serra de Montsant	<i>Consell de Cooperació</i> Jacint Corbella i Corbella
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta de Protecció</i> Josep M. Mallarach i Carrera David Serrat i Congost Lluís Paluzié i Mir
Parc Natural del Cadí-Moixeró del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta Rectora</i> Joaquim Gosálbez i Noguera Xavier Bellés i Ros (suplent)
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	Jordi Sargatal i Vicens Antoni Palau Xavier Llimona i Pagès Josep Gesti Perich

Promoció

Premis i borses d'estudi

Premi Prat de la Riba

Ponència: Salvador Giner de San Julián (president de l'IEC), Joandomènec Ros i Aragonès (secretari general de l'IEC) i Josep González-Agàpito i Granell, Pere Lluís Font i Joan Vilà-Valentí (membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

Atorgat a Josep M. Colomer Calsina pel llibre *Grans imperis, petites nacions*.

Premi de Medi Ambient

Ponència: Salvador Giner de San Julián (president de l'IEC), Joandomènec Ros i Aragonès (secretari general de l'IEC), Lluís Brunet Berch (president de la Fundació Caixa Sabadell), Marta Estrada i Miyares i Xavier Bellés i Ros (membres de la Secció de Ciències Biològiques).

Atorgat a David Saurí Pujol.

Premi Jaume Vicens i Vives d'Història Contemporània

Ponència: Manuel Ardit i Lucas, Concepció Mir i Curcó i Santiago Riera i Tuèbols (membres de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgat a Antoni Sánchez i Carcelén pel treball *Absolutisme i liberalisme a Lleida (1814-1828)*.

Premi Josep Pijoan d'Història de les Arts

Ponència: Francesc Fontbona i de Vallescar, Xavier Barral i Altet i Joaquim Garriga i Riera (membres de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgat a Mariona Fernández Banqué pel treball *Salvador Gurri i Coromines (1749-1819), un escultor d'entre segles*.

Premi August Pi i Sunyer de Bioquímica o Ciències Fisiològiques

Ponència: Ricard Guerrero i Moreno, Francesc González i Sastre i Josep Carreras i Barnés (membres de la Secció de Ciències Biològiques).

Atorgat a Marc Castellet Llerena pel treball *Producció d'un inhibidor del VIH-1 en plantes de tabac i d'arròs*.

Premi Josep Teixidor de Matemàtiques

Ponència: Josep Vaquer i Timoner, Gabriel Navarro Ortega i Joan Girbau i Badó (membres de la Secció de Ciències i Tecnologia).

Atorgat a Javier J. Gutiérrez Marín pel treball *Localització i conservació d'estructures en homotopia estable*.

Premi Lluís Nicolau d'Oliver de Filologia

Ponència: Carles Miralles i Solà, Joan Peytaví Deixona i Josep Martines Peres (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Pere Gómez Inglada pel treball *Quinze anys de periodisme: les col·laboracions de J. V. Foix a La Publicitat (1922-1936)*.

Premi Josep Carner de Teoria Literària

Ponència: Josep Piera i Rubio, Jaume Cabré i Fabré i Mariàngela Vilallonga Vives (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Cesc Esteve i Mestre pel treball *La invenció dels orígens. La història literària en la poètica del Renaixement*.

Premi Fundació Mercè Rodoreda

Ponència: Joaquim Mallafrè i Cavaldà, Joaquim Molas i Batllori i Joan Triadú i Font.

Atorgat a Sílvia Mas i Sañé pel treball *Les novel·les d'exili d'Avel·lí Artís-Gener*.

Premi Ferran Sunyer i Balaguer de Matemàtiques

Ponència: Oriol Serra, Antonio Córdoba, Paul Malliavin, Alain Weinstein i Joseph Oesterlé.

Atorgat a Rosa M. Miró-Roig pel treball *Lectures on determinantal ideals*.

Premi Jaume Sarri d'Història del Solsonès

Ponència: Eva Serra i Puig, Gaspar Feliu i Montfort, Antoni Pladevall i Font (membres de la Secció Històrico-Arqueològica) i Josep Massot i Muntaner (en representació de l'Abadia de Montserrat).

Atorgat a Esther Miralles i Henares i Josep Porredon i Feliu pel treball *L'ànima de la muntanya: història dels masos de Montpol i Terrassola*.

Premi Catalunya d'Urbanisme

Ponència: Pilar Carbassa Torres, Jordi Oliver Solà, Xavier Mayor Farguell, Emili Donato Folch, Ricard Pié Ninot i Manuel de Solà-Morales Rubió.

Atorgat a Joaquim Sabaté Bel i CCRS pel projecte *Pla Director Urbanístic del Pla de Bages*.

Premi Josep M. Sala-Trepat

Ponència: Jaume Reventós, Lluís Tort, Adrian West, Iain L. Campbell i Pere Puigdomènech.

Atorgat a Mario Cáceres Aguilar.

Premis no adjudicats

Premi Internacional Catalònia

Ponència: Ricard Torrents i Bertrana (membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials), Josep Massot i Muntaner (membre de la Secció Històrico-Arqueològica), Josep Vigo i Bonada (membre de la Secció de Ciències Biològiques) i Pere Santanach i Prat (membre de la Secció de Ciències i Tecnologia).

Premi Miquel Mas Molas al Disseny Tèxtil

Ponència: Anna Mas Salse, Elena Mas Salse, Mercè Durfort i Coll i Jordi Pericot i Canaleta.

Premi Joaquim Torrens i Ibern

Ponència: Salvador Alegret i Sanromà (membre de la Secció de Ciències i Tecnologia), M. Teresa Cabré i Castellví (membre de la Secció Filològica) i Joan Pere Vilà-Hors (membre de la Fundació Joaquim Torrens-Ibern).

Premis que han quedat deserts

Premi Leandre Cervera d'Endocrinologia Experimental

Premi Josep R. Bataller de Geologia

Premi Manuel Sales i Ferré de Sociologia

Premi Duran i Bas de Dret

Premi de la Societat Catalana d'Economia

Premis per a estudiants

Concurs de Joves Sociòlegs

Ponència: Lluís Recolons i Arquer, Jordi Busquet Duran i Cristina López i Villanueva.

Atorgat a Clelia Colombo Vilarrasa pel treball *E-participació: la incorporació d'Internet en els processos de participació ciutadana en la presa de decisions públiques*.

Accèssit atorgat a Alicia Villar Aguilés pel treball *L'absència als exàmens de primer curs en la Universitat de València o el cas dels «no presentats»*.

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris

Ponència: Joan Ràfols i Casamada, Francesc Domingo Olivé, Josep M. Espelta i Guàrdia, Anna Jacas Benages, Joan Palet Casas i Albert Tehàs i Puig.

Atorgat a Pau Gutiérrez Pedemonte pel treball *Recuperació i producció sostenible del formatge d'Estaon*.

Premi de la Institució Catalana d'Història Natural

Ponència: Moisès Guardiola i Bufí, Joan Pino i Vilalta i Delfí Sanuy i Castells.

Atorgat a Montse Rigat Coll pel treball *Estudis etnobotànics a la vall de Camprodon (alta vall del Ter, Pirineus)*.

Premi de la Societat Catalana de Biologia

Ponència: Lluís Tort Bardolet, Ferran Azorín i Marín i Emili Itarte Fresquet.

Atorgat a Carmen Doñate Jimeno pel treball *Caracterització molecular i funcional de macròfags diferenciats in vitro d'orada (Sparus aurata)*.

Accèssit atorgat a Mercè de Frias Sánchez pel treball *Regulació de la fosforilació de Akt en cèl·lules de leucèmia limfàtica crònica*.

Premi de la Societat Catalana de Química

Ponència: Oriol Rossell, Josep Ros i Susagna Ricart.

Atorgat a Joan Ignasi Llambias Clar pel treball *Nous extractants i anions regio-substituïts derivats de l'o-carborà*.

Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques

Ponència: Pere Ara Bertran, Joan Porti Piqué i Frederic Utzet Civit.

Atorgat a Judit Abardia Bochaca pel treball $\mathbb{C}H^n$: *l'espai, els convexos i l'infinit*.

Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia

Ponència: Francisco López Palomeque, Jesús Burgueño Rivero i Rosa Anna Felip Fillat.

Atorgat a Luis del Romero Renau pel treball *Planificació i govern del territori a la regió metropolitana del Rin-Ruhr. Noves respostes a velles lògiques territorials en un context insosteniblement globalitzat.*

Accèssit atorgat a María José Ripoll Berenguer pel treball *Canvis en els usos del sòl i moviments de massa superficials en una conca de muntanya de l'alt Berguedà.*

Premis per a estudiants no adjudicats

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia

Ponència: Estanislau Tomàs i Morera, Àlicia Casals i Gelpí i Marc Barracó i Serra.

Premis per a estudiants que han quedat deserts

Premi de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Premi de la Societat Catalana d'Estudis Històrics

Premi dels Amics de l'Art Romànic

Premi Jordi Porta i Jué de la Societat Catalana de Física

Ajuts i borses

Ajuts Fundació Mercè Rodoreda

Ponència: Joaquim Mallafrè i Gavaldà, Joaquim Molas i Batllori i Joan Triadú i Font.

Atorgat a Sílvia Aldavert Garcia i Sílvia Fornells pel projecte *Mercè Rodoreda i el viatge pel temps. Anàlisi comparativa amb les obres de Virginia Woolf o James Joyce.*

Atorgat a Carme Arnau pel projecte *Recull de cartes de Mercè Rodoreda.*

Atorgat a Francesca Romana Uccella pel projecte *Mercè Rodoreda escriptora i amiga. Records personals.*

Borses d'estudi Generalitat de Catalunya

Ponència: Joaquim Mallafrè i Gavaldà, Maria Teresa Ferrer i Mallol, Josep Missé i Ferran, Lúdia Pons i Griera i Marc Taxonera.

Atorgada a Matteo Vecchia (Itàlia) pel projecte *Els antifeixistes italians a Catalunya durant la Guerra Civil espanyola (1936-1939)*.

Atorgada a M. Elisa Soldani (Itàlia) pel projecte *Els homes de negoci italians a Barcelona durant la Guerra Civil catalana*.

Atorgada a Stefano Torresi (Itàlia) pel projecte *Llengua i identitat en la poesia catalana de la postguerra*.

Atorgada a Sophia Simon (Alemanya) pel projecte *La identitat lingüística i cultural dels algueresos catalanoparlants*.

Borsa d'estudi Ramon d'Alòs-Moner

Ponència: Josep Massot i Muntaner, Anscari Manuel Mundó i Marcet i Albert Balcells i González.

Atorgada a Pilar Arnau i Segarra pel projecte *Repertori de narradors mallorquins a partir de la generació dels setanta. (Arxiu biogràfic i bibliogràfic, 1967-2007)*.

Borses d'estudi Eusko-Ikaskuntza - Institut d'Estudis Catalans

Ponència: Albert Balcells i González, Josep Gifreu i Pinsach i Josep Moran i Ocerinjauregui.

Atorgada a Manel López i Esteve per l'obra *Pere Bosch i Gimpera i Manuel de Irujo: l'intent de reconstruir una legalitat republicana (1936-1939)*.

Borses d'estudi Països Catalans

Ponència: Ricard Guerrero i Moreno, Salvador Alegret i Sanromà, Antoni Riera i Melis, Ramon Sistac i Vicén i Joan Peytaví Deixona.

1) En relació amb l'àmbit de les Illes Balears

Atorgada a Laia Herrera i Pujol pel projecte *La presència i la participació de les dones en els parlaments de Catalunya i de les Illes Balears i la qüestió de l'acció positiva*.

Atorgada a Carla González Collantes pel projecte *Una llengua musicada (de les Illes Balears a la resta de territoris de parla catalana)*.

2) En relació amb l'àmbit de la Catalunya del Nord

Atorgada a Mònica Campàs i Homs pel projecte *Biosensors per a toxines marines: lligams científics entre el Rosselló i el Montsià*.

Borses que han quedat desertes

Borsa d'estudi Abelard Fàbrega

**Relació d'activitats científiques
organitzades, promogudes
o acollides per l'IEC**

Seminaris

— IEC, 19 d'octubre, Seminari de Formació Continuada: *Nou marc teòric i conseqüències en el treball terminològic*, a càrrec de M. Teresa Cabré i Rosa Estopà, Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra.

— Palma, 9 i 10 de novembre, *La Guerra Civil i el trencament de la política educativa republicana*, amb les intervencions de Juan Manuel Fernández, Universitat de València; Bernat Sureda, Universitat de les Illes Balears, i Salomó Marqués, Universitat de Girona.

— IEC, 24 i 25 de novembre, Seminari de Tardor: *Narracions i pedagogia*.

— IEC, 29 de novembre, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació de Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Hume: passions i raó*, a càrrec de Josep Lluís Prades, Universitat de Girona.

— IEC, 1 i 2 de desembre, IV Seminari sobre l'Educació de la Tecnologia.

— Universitat Autònoma de Barcelona, 11 de desembre, *Relaciones entre contenido de agua y compuestos volátiles y riesgo de inflamabilidad en plantas mediterráneas de Cataluña*, a càrrec de Giorgio Alessio, Universitat Autònoma de Barcelona.

— Institut Municipal de Promoció de la Ciutat d'Olot (c. del Bisbe Lorenzana, 15, Olot), 16 de desembre, Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN), II Seminari sobre Patrimoni Natural de la Comarca de la Garrotxa.

— Facultat de Ciències, Universitat Autònoma de Barcelona, 20 de desembre, *La taxonomía del DNA y su aplicación a estudios de ecología evolutiva: los insectos granívoros como modelo*, a càrrec de Raúl Bonal, Museu d'Història Natural, Londres, Regne Unit.

— IEC, 20 de desembre, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació de Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Sartre: identitat personal i la mirada de l'altre*, a càrrec d'Antonio Fuentes.

— Agrupació Astronòmica d'Osona (c. del Pare Xifré, 1 i 3, Vic), 16 de gener, *Tres-cents anys del naixement de Linné i Buffon: els fonaments científics de l'estudi dels objectes naturals*, a càrrec d'Agustí Camós, Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 24 de gener, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació del Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Simone Weil: necessitat, atenció i motivació moral*, a càrrec de Josep Corbí, Universitat de València.

— Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva, campus de Burjassot, València, 14 de febrer, Dia de Dar-

win a la Universitat de València, Seminari de Recerca: *Patrones biogeográficos y evolución del gasterópodo marino venenoso Conus en el archipiélago de Cabo Verde*, a càrrec de Rafael Zardoya, Museu Nacional de Ciències Naturals, Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), Madrid.

— IEC, 14 de febrer, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació del Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Rawls i el contracte social*, a càrrec de Joan Vergés, Universitat de Girona.

— Agrupació Astronòmica d'Osona (c. del Pare Xifré, 1 i 3, Vic), 6 de març, *Islam: una religió astronòmica*, a càrrec de Mònica Rius, Departament d'Àrab, Universitat de Barcelona.

— IEC, 14 de març, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació del Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *D'Aristòtil a Kripke: analiticitat, aprioricitat i necessitat*, a càrrec de Genoveva Martí, Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA), Universitat de Barcelona.

— IEC, 21 de març, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació del Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Nietzsche: compte amb la rasa o el més enllà del nihilisme*, a càrrec de Julia Manzano, professora d'institut.

— IEC, 27 de març, «La geografia i la història dels viatges», sessió: *El*

viatge com a vida multiplicada, a càrrec de Rafael Argullol, Universitat Pompeu Fabra.

— IEC, 11 d'abril, «La geografia i la història dels viatges», sessió: *De Sodoma a Califòrnia (s. XVI): geografías sexuales de un Nuevo Mundo*, a càrrec de Rafael M. Mérida, Universitat de Lleida.

— IEC, 11 d'abril, «L'Estatut de 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», conferència inaugural: *L'Estatut de 2006. Introducció*, a càrrec de Carles Viver, director de l'Institut d'Estudis Autònomic.

— Espai Cultural dels Canals d'Urgell, 13-15 d'abril, IX Seminari de Gestió Ambiental: *Estany d'Ivars i Vilasana*.

— IEC, 16 d'abril, «L'Estatut de 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», conferència: *Llengua i reforma estatutària*, a càrrec de Jaume Vernet, catedràtic de Dret Constitucional, Universitat Rovira i Virgili.

— IEC, 17 d'abril, «La geografia i la història dels viatges», sessió: *Una forma de pera molt cristiana o dos viatges a Orient*, a càrrec d'Isabel Soler, professora de literatura portuguesa, Universitat de Barcelona.

— IEC, 18 d'abril, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació del Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Hegel i la metafísica*, a càrrec de Julián Marrades, Universitat de València.

— IEC, 25 d'abril, «La geografia i la història dels viatges», sessió: *Testimonio y autoría del mundo: viajeros, poetas y ladrones*, a càrrec de Juan Pimentel, Història de la Ciència, Institut d'Història, CSIC.

— IEC, 26 d'abril, «L'Estatut de 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», sessió: *L'ordre judicial en el nou marc estatutari*, a càrrec d'Alfons López Tena, magistrat membre del Consell General del Poder Judicial.

— IEC, 2 de maig, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació del Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Frege: sentit i referència*, a càrrec de Sven Rosenkranz, Universitat Lliure de Berlín i Universitat de Barcelona.

— IEC, 2 de maig, «La geografia i la història dels viatges», sessió: *Viatges per a la gent que viatja a partir de la Llibreria Altair*, a càrrec de Pep Bernadas, Llibreria Altair.

— IEC, 2 de maig, «L'Estatut de 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», sessió: *Les finances públiques en la reforma de l'Estatut*, a càrrec d'Elisenda Paluzie, professora titular de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona.

— IEC, 8 de maig, «L'Estatut de 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», sessió: *La constitucionalitat dels drets estatutaris*, a càrrec de Marc Carrillo, catedràtic de Dret

Constitucional de la Universitat Pompeu Fabra.

— Agrupació Astronòmica d'Osona (c. del Pare Xifré, 1 i 3, Vic), 8 de maig, *La primera difusió europea del tabac i el cacau: entre la medicina i la botànica*, a càrrec de José Pardo, Institució Milà i Fontanals, CSIC, Barcelona.

— IEC, 16 de maig, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació del Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Kant: el judici estètic*, a càrrec de Mònica Carbó, Universitat de Girona.

— IEC, 16 de maig, «L'Estatut de 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», sessió: *L'ordenació territorial en el nou Estatut*, a càrrec d'Enric Argullol, catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat Pompeu Fabra.

— IEC, 23 de maig, «L'Estatut de 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI», conferència de clausura: *El dret civil en l'Estatut*, a càrrec de Ferran Badosa, catedràtic de Dret Civil de la Universitat de Barcelona.

— IEC, 30 de maig, Grup de Filosofia Analítica, Seminari de Formació del Professorat: «Els arguments dels clàssics II», sessió: *Berkeley: el món extern*, a càrrec de Josep Macià, Universitat de Barcelona.

— Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, 2-6 de juliol, XIX Seminari Internacional: *El barroc musical hispànic*.

Conferències

— Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 15 de setembre, *Els gens Tbx i l'origen de les extremitats dels vertebrats*, a càrrec de Carolina Minguiñón, National Institute for Medical Research, Mill Hill, Londres, Regne Unit.

— IEC, 15 de setembre, *Les religions du Croissant fertile et de la Méditerranée propagatives de la vigne et du vin*, a càrrec de Robert Pitte, rector de la Universitat de París-Sorbona, París.

— IEC, 21-23 de setembre, II Congrés Txec-Català de Matemàtiques. Durant la tarda del primer dia de congrés hi hagué conferències de joves investigadors finalistes del concurs anual universitari txec-eslovac i del Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 6 d'octubre, *Microbiology and biogeochemistry of suboxic and anoxic waters of the Baltic Sea*, a càrrec de Klaus Jürgens, Institut für Ostseeforschung (Institut de Recerca del Mar Bàltic), Warnemünde, Alemanya.

— Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 9 d'octubre, *Sociologia de la multiculturalitat*, a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans.

— IEC, 11-15 d'octubre, 14a Conferència Científica Internacional i Assemblea General de l'associació internacional Le Kangourou sans Frontières.

— IEC, 17 d'octubre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906*, a càrrec d'Aina Moll, membre de la Secció Filològica.

— IEC, 17 d'octubre, cicle de conferències: «Les Corts catalanes del segle XVIII (1701-1706)», *Catalunya entre els segles XVII i XVIII: reflexions sobre un canvi*, a càrrec de Jon Arrieta, Universitat del País Basc.

— IEC, 17 d'octubre, *The nature of colonial cartography*, a càrrec de Matthew H. Edney, director del *History of Cartography Project*, Universitat de Wisconsin a Madison, EUA.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 20 d'octubre, *Global diversity and distribution of marine bacterioplankton*, a càrrec de Thomas Pommier, Institut de Ciències del Mar, CSIC, Barcelona.

— IEC, 23 d'octubre, conferència internacional: *L'accessibilitat a les innovacions fàrmacoconcològiques a Europa*.

— IEC, 24 d'octubre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Pompeu Fabra abans i després del Congrés*, a càrrec de Joan Solà, membre de la Secció Filològica.

— IEC, 30 d'octubre, cicle de conferències: «Les Corts catalanes del segle XVIII (1701-1706)», *Corts borbòniques de Barcelona (1702) versus Corts aus-*

triacistes de Barcelona (1706): anàlisi jurídica comparativa, a càrrec de Sixto Sánchez-Lauro, Universitat de Barcelona.

— Sala d'actes de Sa Riera (Palma de Mallorca), 2 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906*, a càrrec d'Aina Moll, membre de la Secció Filològica.

— IEC, 6 de novembre, acte en homenatge a Josep M. Mas i Solench, qui fou president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, *Cinc anys de dret civil català*, a càrrec de Ferran Badosa.

— IEC, 7 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Els romanistes abans i després del Congrés*, a càrrec d'Antoni M. Badia i Margarit, membre de la Secció Filològica.

— CaixaForum, 7 de novembre, cicle de conferències: «Identitats: debat sobre immigració», conferència inaugural: *Identitats i valors culturals de convivència*, a càrrec de Tomás Calvo, director del Centre d'Estudis sobre Migracions i Racisme, Universitat Complutense de Madrid.

— IEC, 8 de novembre, conferència d'actualització per a ensenyants: *Com aprèn i recorda el cervell?*, a càrrec d'Ignacio Morgado, Institut de Neurociències, Universitat Autònoma de Barcelona.

— Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera, campus de Cappont,

Universitat de Lleida, 8 de novembre, Seu de Lleida, *L'experiència de Serra d'Or*, a càrrec de Francesc Vallverdú, sociolingüista i membre de la Secció Filològica.

— Companyia d'Aigües de Sabadell, 9 de novembre, conferència a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans, a la sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Fundació Bosch i Cardellach.

— CaixaForum, 9 de novembre, cicle de conferències: «Identitats: debat sobre immigració», *Identitat i gènere*, a càrrec de Tassadit Yacine, directora d'estudis de l'Escola d'Alts Estudis en Ciències Socials, París.

— Sa Riera (Palma de Mallorca), 9 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Pompeu Fabra abans i després del Congrés*, a càrrec de Joan Solà, membre de la Secció Filològica.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 10 de novembre, *Comunidades planctónicas e interacciones tróficas en el humedal de la cuenca del río Paraná inferior*, a càrrec d'Irina Izaguirre, Universitat de Buenos Aires, Consell Nacional d'Investigacions Científiques i Tècniques (CONICET), Argentina.

— Escola Industrial de Barcelona, 13 de novembre, XXI Cicle de Conferències: «Arquitectura i litúrgia. Els espais culturals del romànic al gòtic», pri-

mera conferència: *El Sant Sepulcre de Jerusalem i el seu ressò a Occident. Exemples catalans*, a càrrec de Francesca Español, Universitat de Barcelona.

— Ateneu Barcelonès, 14 de novembre, cicle de conferències: «Identitats: debat sobre immigració», *Identitat i diàleg interreligiós*, a càrrec de Fèlix Martí, president d'honor del Centre UNESCO de Catalunya.

— IEC, 15 de novembre, *Biodiversity and unsustainable development*, a càrrec de John Lawton, guanyador del Premi Ramon Margalef d'Ecologia.

— IEC, 15 de novembre, *Mobilitat residencial i expansió de l'urbanisme dispers a la Regió Metropolitana de Barcelona: de l'anàlisi macro a l'anàlisi micro*, a càrrec d'Isabel Pujadas.

— Escola Industrial de Barcelona, 15 de novembre, XXI Cicle de Conferències: «Arquitectura i litúrgia. Els espais culturals del romànic al gòtic», segona conferència: *El culte a l'arcàngel sant Miquel i la seva topografia*, a càrrec de Francesca Español, Universitat de Barcelona.

— IEC, 15 de novembre, cicle de conferències: «Les Corts catalanes del segle XVIII (1701-1706)», *La represa del constitucionalisme (1701-1706)*, a càrrec de Joaquim Albareda, Universitat Pompeu Fabra.

— Sa Riera (Palma de Mallorca), 16 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Con-

grés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Els romanistes abans i després del Congrés*, a càrrec d'Antoni M. Badia i Margarit.

— IEC, 20 de novembre, *Fluid mechanics of single-phase and particle-laden flows with applications in micro-devices*, a càrrec de Roger H. Rangel, Escola d'Enginyers Henry Samueli, Universitat de Califòrnia a Irvine, EUA.

— Sala 2B, edifici del Vagó, Escola Industrial de Barcelona, 20 de novembre, XXI Cicle de Conferències: «Arquitectura i litúrgia. Els espais culturals del romànic al gòtic», tercera conferència: *El culte a les relíquies: espais i sepulcres sants*, a càrrec de Francesca Español, Universitat de Barcelona.

— IEC, 20 de novembre, cicle de conferències: «Identitats: debat sobre immigració», *Identitat i llengua*, a càrrec de Jordi Porta, president d'Òmnium Cultural.

— IEC, 21 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Els escriptors i el Congrés de 1906*, a càrrec de Carles Miralles, membre de la Secció Filològica.

— Escola Industrial de Barcelona, 22 de novembre, XXI Cicle de Conferències: «Arquitectura i litúrgia. Els espais culturals del romànic al gòtic», quarta conferència: *Els escenaris culturals a les catedrals: altar, tron i retaule*, a càrrec de Francesca Español, Universitat de Barcelona.

— Centre Municipal de Cultura de Castelló de la Plana, 22 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906*, a càrrec d'Aina Moll, membre de la Secció Filològica.

— Foment de les Arts Decoratives de Barcelona, 22 de novembre, cicle de conferències: «Identitats: debat sobre immigració», *Identitats: la crisi política de l'escola*, a càrrec de Salvador Cardús, Universitat Autònoma de Barcelona.

— Sa Riera (Palma de Mallorca), 23 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Els valencians i el Congrés de 1906*, a càrrec de Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica.

— IEC, 27 de novembre, cicle de conferències: «Les Corts catalanes del segle XVIII (1701-1706)», *El debat de la vicerègia (1700-1701): baralla judicialista o conflicte polític?*, a càrrec d'Eva Serra, Universitat de Barcelona.

— Escola Industrial de Barcelona, 27 de novembre, XXI Cicle de Conferències: «Arquitectura i litúrgia. Els espais culturals del romànic al gòtic», cinquena conferència: *La ciutat al servei de la litúrgia: celebracions religioses*, a càrrec de Francesca Español, Universitat de Barcelona.

— IEC, 28 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer

Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Envers la planificació del corpus*, a càrrec de Mila Segarra, membre de la Secció Filològica.

— IEC, 29 de novembre, cicle de conferències magistrals: *Oparin y Haldane: dos vidas y dos teorías (no tan) paralelas*, a càrrec d'Antonio Lazcano, Universitat Nacional Autònoma de Mèxic.

— IEC, 29 de novembre, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *Canvis a curt i llarg termini en l'estat tròfic dels embassaments dels rius Ter i Llobregat*, a càrrec de Joan Armengol i de Rafael Marcé, Universitat de Barcelona.

— Escola Industrial de Barcelona, 29 de novembre, XXI Cicle de Conferències: «Arquitectura i litúrgia. Els espais culturals del romànic al gòtic», sisena conferència: *La ciutat al servei de la litúrgia: celebracions profanes*, a càrrec de Francesca Español, Universitat de Barcelona.

— IEC, 29 de novembre, cicle de conferències: «Identitats: debat sobre immigració», conferència de cloenda: *Identitats: està tancat el debat sobre multiculturalisme?*, a càrrec de Michel Wiewiorka, catedràtic de Sociologia de l'École des Hautes Études en Sciences Sociales de París.

— Centre Municipal de Cultura de Castelló de la Plana, 29 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Els va-*

lencians i el Congrés de 1906, a càrrec de Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica.

— Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, 30 de novembre, *Control no lineal de servosistemes hidràulics*, a càrrec d'Enric Fossas, director de l'Institut d'Organització i Control de Sistemes Industrials.

— Sa Riera (Palma de Mallorca), 30 de novembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Els escriptors i el Congrés de 1906*, a càrrec de Carles Miralles, membre de la Secció Filològica.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 1 de desembre, *A 30-year time series of biogeochemical variables in a coastal lagoon recently invaded by cyanobacteria and a toxic dinoflagellate*, a càrrec d'Yves Collos, Universitat de Montpeller, França.

— IEC, 11 de desembre, cicle de conferències: «Els premis Nobel de l'any 2006», conferència sobre el Premi Nobel de Física concedit a John C. Mather i George F. Smoot, *Confirmació d'un univers amb edat finita*, a càrrec d'Eduard Salvador, Institut de Ciències del Cosmos, Universitat de Barcelona.

— IEC, 12 de desembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Envers la planificació de l'estatus*, a càrrec de Joan

Martí i Castell, president de la Secció Filològica.

— IEC, 12 de desembre, cicle de conferències: «Els premis Nobel de l'any 2006», conferència sobre el Premi Nobel d'Economia concedit a Edmund S. Phelps, *Inflació, atur i la regla d'or del creixement*, a càrrec de Francesc Xavier Mena, ESADE, Universitat Ramon Llull.

— IEC, 12 de desembre, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *Una visió general de l'estat dels rius espanyols*, a càrrec de Miquel Alonso, cap de l'oficina de l'empresa URS a Barcelona.

— Sa Riera (Palma de Mallorca), 12 de desembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Envers la planificació del corpus*, a càrrec de Mila Segarra, membre de la Secció Filològica.

— IEC, 13 de desembre, cicle de conferències: «Els premis Nobel de l'any 2006», conferència sobre el Premi Nobel de Química concedit a Roger D. Kornberg, *Les intimitats de la transcripció eucariòtica*, a càrrec de Jordi Bernués, Institut de Biologia Molecular de Barcelona, CSIC, Parc Científic de Barcelona.

— Centre Municipal de Cultura de Castelló de la Plana, 13 de desembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *M. Sanchis Guarner, la lleialtat al Congrés de*

1906. *Homenatge en el 25è aniversari de la seua mort*, a càrrec de Joan F. Mira, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

— IEC, 14 de desembre, *La position des villes méditerranéennes dans les villes européennes et dans les villes mondiales*, a càrrec de Céline Rozemblat, Universitat de Lausana, Suïssa.

— Sa Riera (Palma de Mallorca), 14 de desembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Envers la planificació de l'estatus*, a càrrec de Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica.

— IEC, 18 de desembre, cicle de conferències: «Els premis Nobel de l'any 2006», conferència sobre el Premi Nobel de Literatura concedit a Orhan Pamuk, *Orhan Pamuk, el turc de veu occidental*, a càrrec de Matilde V. Alsina, periodista del suplement de cultura del diari *Avui*.

— Universitat de Vic, 18 de desembre, sessió conjunta: *Vols ser bioemprenedor?*, amb la intervenció de Carme Verdaguer, directora del Centre d'Innovació, Fundació Bosch i Gimpera; Lluís Ruiz, director general d'Advancell; Montserrat Vendrell, sotsdirectora general del Parc Científic de Barcelona, i Alejandra Aramayo, professora d'economia i empresa, Universitat de Vic, i coordinadora del Grup de Recerca Emprenèn.

— Sala d'actes, Institut Català d'Oncologia, Hospital Duran i Reynals

(l'Hospitalet de Llobregat), 19 de desembre, *4F2, transportador heteromètric de aminoàcids y su papel en tumorigénesis*, a càrrec de Manuel Palacín, Departament d'Entomologia, Museu d'Història Natural, Londres, Regne Unit.

— IEC, 19 de desembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Els valencians i el Congrés de 1906*, a càrrec de Vicent Pitarich, membre de la Secció Filològica.

— IEC, 19 de desembre, cicle de conferències: «Els premis Nobel de l'any 2006», conferència sobre el Premi Nobel de Fisiologia o Medicina concedit a Andrew Z. Fire i Craig C. Mello, *Silencing of the genome by small non-coding RNA*, a càrrec de Ramin Shiekhattar, Recerca ICREA, Centre de Regulació Genòmica.

— Seu de l'IEC a Alacant, 21 de desembre, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Envers la planificació del corpus*, a càrrec de Mila Segarra, membre de la Secció Filològica, i *Pompeu Fabra abans i després del Congrés*, a càrrec de Joan Solà, membre de la Secció Filològica.

— Facultat de Ciències, Universitat Autònoma de Barcelona, 15 de gener, 12a Conferència Fèlix Serratosa: *Hidroxicetonas: herramientas para la formación asimétrica de enlaces C-C y C-X*, a càrrec de Claudio Palomo, Universitat del País Basc, i *New concepts and*

recent advances in asymmetric catalysis with main group chemistry, a càrrec de Scott E. Denmark, Universitat d'Illinois a Urbana-Champaign, EUA.

— Institut d'Investigacions Químiques i Ambientals de Barcelona, CSIC, 16 de gener, 12a Conferència Fèlix Serratosa: *Silicon-based cross-coupling reactions: methodology, mechanism and total synthesis*, a càrrec de Scott E. Denmark, Universitat d'Illinois a Urbana-Champaign, EUA.

— IEC, 17 de gener, *Els boscos animals marins: una manera diferent de conèixer el mar?*, a càrrec de Josep M. Gili, Institut de Ciències del Mar, CSIC.

— IEC, 17 de gener, *Els riscos climàtics en perspectiva històrica. Singularitat i aplicabilitat de la informació climàtica continguda en arxius històrics*, a càrrec de Mariano Barriendos, investigador del Programa Ramón y Cajal, Departament d'Història Moderna, Universitat de Barcelona.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 19 de gener, *The interaction of physical and biological processes in creating spatial structure in plankton distributions*, a càrrec de Tim Cowles, Universitat Estatal d'Oregon, Corvallis, Oregon, EUA.

— IEC, 24 de gener, conferències magistrals del curs 2006-2007: «Ciència per a la ciutadania», *Using the web of science and histcite to facilitate writing micro-histories in science*, a càrrec d'Eu-

gene Garfield, president emèrit de l'Institute for Scientific Information, Filadèlfia, EUA, i expresident de l'American Society for Information Science and Technology, EUA.

— Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, 25 de gener, *Estudio de variabilidad genética y evolución del virus de la inmunodeficiencia humana de tipo 1 (VIH-1) en Maputo (Mozambique)*, a càrrec d'Ester Aparicio, Fundació IrsiCaixa, Badalona, i *Desarrollo de vectores virales seguros para potenciar la respuesta inmune celular frente al VIH-1 en vacunas terapéuticas preparadas con células dendríticas derivadas de monocitos*, a càrrec de Sonsoles Sánchez, Institut d'Investigacions Bioquímiques August Pi i Suñer.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 26 de gener, *Preliminary findings on the geochemical and microbiological fingerprinting of Australian aeolian dust. Implications for (past) climates, the environment, health and the oceans*, a càrrec de Patrick De Deckker, Departament de Ciències Marines i de la Terra, Universitat Nacional d' Austràlia, Canberra, Austràlia.

— IEC, 29 de gener, cicle de conferències: «Factors dinamitzadors de l'economia catalana», *La innovació a l'empresa catalana: Una perspectiva dels marcs institucionals i de l'acció concreta*, a càrrec de Francesc Solé, catedràtic de la

Universitat Politècnica de Catalunya, i Antoni Zabalza, president d'ERCROS.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 2 de febrer, *La llum i els bacteris marins*, a càrrec de Carles Pedrós-Alió, Institut de Ciències del Mar, CSIC, Barcelona.

— IEC, 5 de febrer, *Com va ser el procés del consell de guerra de Salvador Puig Antich*, a càrrec de Francesc Caminal, advocat de l'equip de defensa.

— Auditori de Caixa Sabadell, Sabadell, 6 de febrer, Primer Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX: *Física, química i matemàtiques*.

— IEC, 7 de febrer, conferències magistrals del curs 2006-2007: «Ciència per a la ciutadania», *Microbiological sciences, a European perspective*, a càrrec d'Eliona Ron, Universitat de Tel-Aviv, Israel, i presidenta de la Federació Europea de Societats de Microbiologia.

— IEC, 8 de febrer, Segon Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX: *Trobades i retrobades de la psicologia i l'Institut*.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 9 de febrer, *El iogurt: aliment viu i saludable*, a càrrec de Xavier Modamio, Departament de Microbiologia, Danone, Barcelona.

— Auditori de Caixa Sabadell, Sabadell, 13 de febrer, Primer Cicle de

Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX: *La mobilitat a Catalunya*.

— Can Palauet (Museu de Mataró), 13 de febrer, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *Funcionalitat dels ecosistemes fluvials mediterranis*, a càrrec de Francesc Sabater, Departament d'Ecologia, Universitat de Barcelona.

— IEC, 13 de febrer, *El què i el perquè dels robots humanoides*, a càrrec de Josep Amat, membre de l'IEC i catedràtic de la Universitat Politècnica de Catalunya.

— Universitat de Girona, 14 de febrer, *La política lingüística del sardo*, a càrrec de Giuseppe Corongiu, assessor per a les activitats lingüístiques de la Regió Autònoma de Sardenya i president de la Sòtziu Limba Sarda.

— IEC, 14 de febrer, *The social atom: The influence of spontaneous order in human affairs*, a càrrec de Mark Buchanan, físic i escriptor científic.

— Universitat de Lleida, 15 de febrer, *La política lingüística del sardo*, a càrrec de Giuseppe Corongiu, assessor per a les activitats lingüístiques de la Regió Autònoma de Sardenya i president de la Sòtziu Limba Sarda.

— Aulari interfacultatiu (campus de Burjassot-Paterna, València), 15 de febrer, *El genoma neandertal*, a càrrec de

Carles Lalueza, Universitat de Barcelona i Universitat Pompeu Fabra, Barcelona.

— IEC, 15 de febrer, Segon Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX: *August Pi i Sunyer i el primer laboratori de fisiologia*.

— IEC, 16 de febrer, *La política lingüística del sardo*, a càrrec de Giuseppe Corongiu, assessor per a les activitats lingüístiques de la Regió Autònoma de Sardenya i president de la Sòtziu Limba Sarda.

— IEC, 19 de febrer, cicle de conferències: «Factors dinamitzadors de l'economia catalana», *Les grans infraestructures de connexió internacional a Catalunya*, a càrrec de Germà Bel, catedràtic de la Universitat de Barcelona, i Santiago Montero, vocal de la Junta del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya.

— Auditori de Caixa Sabadell, Sabadell, 20 de febrer, Primer Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX: *El territori a Catalunya*.

— IEC, 20 de febrer, *Els programes de desenvolupament rural a Catalunya: la iniciativa LEADER i el programa PRODER*, a càrrec de Santiago Roquer, catedràtic de Geografia Humana, Universitat Rovira i Virgili.

— Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera, campus de Cappont,

Universitat de Lleida, 21 de febrer, *Els romanistes i el congrés de 1906*, a càrrec de Francesc Vallverdú, membre de l'IEC.

— Facultat de Física, Universitat de Barcelona, 22 de febrer, cicle de conferències: «Física oberta», segona conferència: *Explosions estel·lars i astrofísica d'altres energies*, a càrrec de Margarida Hernanz, investigadora de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya, CSIC.

— Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, edifici annex, 22 de febrer, *Estratègies replicatives del virus de la hepatitis A*, a càrrec de Lluís Aragonés, Departament de Microbiologia, Universitat de Barcelona.

— IEC, 22 de febrer, Segon Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX: *Exili i emigració científica: de Francesc Duran Reynals a Joan Oró*.

— Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, 22 de febrer, *Biología de la agregación proteica en bacterias bajo estrés conformacional*, a càrrec de Núria González, Institut de Biotecnologia i Biomedicina, Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 22 de febrer, *Paramimo en las nubes de Aristófenes*, a càrrec de Claudia Fernández, Universitat de La Plata.

— Auditori de Caixa Sabadell, Sabadell, 27 de febrer, Primer Cicle de

Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX: *Les tecnologies de la informació i les comunicacions a Catalunya*.

— IEC, 27 de febrer, *L'elogio e la brevità eloquente*, a càrrec de Silvana Ce-lentano, Universitat G. d'Annunzio de Chieti, Itàlia.

— Aula magna, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 28 de febrer, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *L'Observatori, 10 anys de seguiment d'indicadors socioecològics a la conca de la Tordera*, a càrrec d'Arnau Urgell i Roser Maneja, Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals, Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 1 de març, Segon Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia a les Terres de Parla Catalana al Segle XX: *De Leandre Cervera a Josep Alsina Bofill, l'exili interior*, a càrrec de Carles Santacana.

— IEC, 1 de març, *Sobre la memòria. Evolució, cultura i tecnologia de la memòria*, a càrrec de Manuel Pagès, enginyer.

— IEC, 2 de març, *La idiosincràsia de la litúrgia introduïda pels francs a la Catalunya Vella i la seva independència en l'adaptació*, a càrrec d'Alexandre Olivar, membre corresponent de l'IEC i president d'honor de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics (SCEL).

— IEC, 7 de març, *Silenci en la cèl·lula!*, a càrrec de Josep Clotet, Universitat Internacional de Catalunya.

— IEC, 8 de març, conferències magistrals del curs 2006-2007: «Ciència per a la ciutadania», *El silenci eloqüent de Rachel Carson; cent anys del seu naixement*, a càrrec de Mercè Piqueras, presidenta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 9 de març, *Buscant la marinada. Caracterització de processos de barreja a petita escala temporal*, a càrrec de Jaume Piera, Unitat de Tecnologia, Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, Barcelona.

— IEC, 14 de març, *La regulació hidrològica de la Península Ibérica: capital, tecnologia y territorio*, a càrrec de Fernando Arroyo, catedràtic de Geografia Humana, Universitat Autònoma de Madrid.

— Sala de videoconferències del Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera, campus de Cappont, Universitat de Lleida, 14 de març, cicle de conferències: «Commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906-2006)», *Pompeu Fabra abans i després del Congrés*, a càrrec de Joan Solà, membre de la Secció Filològica.

— Facultat de Filologia, Universitat de Barcelona, 15 de març, *Filologia*

peçoana, a càrrec d'Ivo Castro, catedràtic de la Facultat de Lletres de la Universitat de Lisboa, Portugal.

— Universitat de Vic, 15 de març, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *Capacitat d'autodepuració de rius mediterranis que reben nutrients procedents de l'activitat humana. El cas del riu Gurri a la Plana de Vic*, a càrrec de Gora Canals, Departament d'Ecologia, Universitat de Barcelona.

— IEC, 16 de març, *Forças de união e separação no espaço da língua portuguesa*, a càrrec d'Ivo Castro, catedràtic de la Facultat de Lletres de la Universitat de Lisboa, Portugal.

— Facultat de Ciències, Universitat Autònoma de Barcelona, 19 de març, *Aplicacions de la citometria de flux a la microbiologia*, a càrrec de Josep Gasol, Institut de Ciències del Mar, CSIC, Barcelona.

— IEC, 19 de març, *The politics of language and identity in contemporary Latvia*, a càrrec de Gabrielle Hogan-Brun, Universitat de Bristol, Regne Unit.

— IEC, 19 de març, cicle de conferències: «Factors dinamitzadors de l'economia catalana», *La defensa de la competència des de la perspectiva de canvis legislatius imminents*, a càrrec d'Amadeo Petitbó, Fundació Rafael del Pino, i Josep M. Carreras, Tribunal de Defensa de la Competència de Catalunya.

— Centre Cultural La Llacuna (Andorra la Vella), 20 de març, *Materials implantats al cos humà: problemes actuals i solucions futures*, a càrrec de Francesc Xavier Gil, vicerector de Recerca i Innovació de la Universitat Politècnica de Catalunya.

— IEC, 19 i 20 de març, cicle de conferències: «Perspectives en l'aqüicultura en el segle XXI».

— IEC, 21 de març, conferències magistrals del curs 2006-2007: «Ciència per a la ciutadania», *Viatge per l'espai-temps; apunts d'un físic itinerant*, a càrrec d'Antoni Accensi, Centre Europeu de Recerca i Tecnologia de l'Espai, Agència Europea de l'Espai.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 21 de març, Cicle Canvi Climàtic: «La perspectiva científica», *La influència humana en el canvi climàtic*, a càrrec de Joan Grimalt, Departament de Química Ambiental, CSIC.

— IEC, 22 de març, cicle de conferències: «Física oberta», *La composició, l'evolució i el destí de l'Univers*, a càrrec de Robert Estalella, Departament d'Astronomia i Meteorologia, Universitat Autònoma de Barcelona.

— Facultat de Medicina, Universitat de Lleida, 26 de març, *Apoptosis dependiente de las mitocondrias*, a càrrec de Cristina Muñoz, Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge, l'Hospitalet de Llobregat.

— Facultat de Medicina, Universitat de Lleida, 26 de març, *Mecanismes*

d'autofàgia: La mort neuronal induïda per dopamina, a càrrec de Santiago Ambrosio, Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge, Universitat de Barcelona i Universitat Pompeu Fabra.

— IEC, 26 de març, *Geographical scales of uneven development in post-socialist Hungary*, a càrrec de Judit Timar, Acadèmia de Ciències Hongaresa, Centre d'Estudis Regionals.

— IEC, 27 de març, *Els brassinosteroides i la seva funció en el desenvolupament vascular en Arabidopsis thaliana*, a càrrec d'Ana Caño-Delgado, Consorci CSIC - Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA).

— IEC, 27 de març, *El paradigma educatiu emergent. Implicacions en la didàctica del segle XXI*, a càrrec de Maria Cándida Moraes, professora de la Pontifícia Universitat Catòlica de São Paulo, Brasil, amb motiu de la presentació del número 4 de la *Revista Catalana de Pedagogia*.

— IEC, 28 de març, Secció d'Estudis Rurals de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA), *Blat de moro i soja: valors de mercat; perspectives de futur*, a càrrec de Lola Herrera, directora comercial de proteïnes de Glencore Espanya, SA.

— Aula 13, Facultat de Medicina, Universitat de Barcelona, 29 de març, *Papel de la envoltura nuclear en regulación de la transcripción génica y ciclo regular: Interacción proto-oncogen c.-Fos/lamina*

A/C, a càrrec de Vicente Andrés, Institut de Biomedicina, CSIC, València.

— Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, edifici annex, 29 de març, *Role of cellular P-body components on the replication and recombination of HCV*, a càrrec de Leonardo Mina, Departament de Microbiologia, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona.

— Universitat de Girona, 29 de març, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *L'estany de Cal Tet: exemple de creació d'un estany litoral al delta del Llobregat*, a càrrec de Pau Esteban, Ajuntament del Prat de Llobregat.

— Facultat de Medicina, Universitat de Lleida, 30 de març, *Using genomic context analyses to predict protein function: applications to mitochondria-related diseases*, a càrrec d'Antoni Galdón, Departament de Bioinformàtica, Centre d'Investigació Príncep Felip, València.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 4 d'abril, Cicle Canvi Climàtic: «La perspectiva científica», *De fums i canvis climàtics: desfent el nus energètic*, a càrrec de Fernando Sapiña, Departament de Química Inorgànica, Universitat de València.

— IEC, 16 d'abril, *La ciutat representada: de la Barcelona olímpica a la Barcelona turística*, a càrrec de Núria Benach, Universitat de Barcelona.

— IEC, 17 d'abril, conferències magistrals del curs 2006-2007: «Ciència per a la ciutadania», *La energía nuclear del futuro*, a càrrec d'Ana María Cetto, Agència Internacional d'Energia Atòmica, Viena, Àustria.

— Universitat de Vic, 18 d'abril, *Synthetic gene networks: re-wiring the cell*, a càrrec de Mark Isalan, Centre de Regulació Genòmica, Parc de Recerca Biomèdica, Barcelona.

— IEC, 18 d'abril, *Filosofía e filología fra Lipsia e Berlino*, a càrrec de Vittorio Citti, Universitat de Trento, Itàlia.

— Cal Bofill, Ajuntament de Torredembarra, 19 d'abril, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *Els rius catalans i la nova cultura de l'aigua: el cas de Flix com a exemple*, a càrrec de Narcís Prat, catedràtic d'Ecologia, Universitat de Barcelona.

— Consell General a Perpinyà, 19 d'abril, *Contribucions nord-catalanes al primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana*, a càrrec de Miquela Valls.

— Consell General a Perpinyà, 19 d'abril, *Els escriptors i el Congrés de 1906*, a càrrec de Carles Miralles, membre de la Secció Filològica.

— Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, 19 d'abril, *L'expansió del turisme urbà: Barcelona com a paradigma*, a càrrec de Francesc López, catedràtic d'Anàlisi Geogràfica Regional, Universitat de Barcelona.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 20 d'abril, *Nuevas aplicaciones bioquímicas en oceanografía biológica: el método AARS como índice de producción secundaria*, a càrrec de Lidia Yebra, Departament de Biologia Marina, Institut de Ciències del Mar, CSIC, Barcelona.

— Universitat de Vic, 25 d'abril, *Cultius cellulars i enginyeria metabòlica*, a càrrec de Francesc Gòdia, Departament d'Enginyeria Química, Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 25 d'abril, *Ideals determinants*, a càrrec de Rosa M. Miró-Roig, guanyadora del Premi Ferran Sunyer i Balaguer de Matemàtiques 2007.

— Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, 26 d'abril, *Estudio del impacto del tratamiento intermitente antimalárico en la transmisión vertical del VIH en Mozambique*, a càrrec de Maria Lahuerta, Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer, Barcelona.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 27 d'abril, *L'herència de l'enginyeria romana*, a càrrec de Manuel Novoa, Demarcació de Costes de Catalunya, Ministeri de Medi Ambient, Barcelona.

— IEC, 2 de maig, *Amores y celos entre Safo y Horacio*, a càrrec d'Antonio Alvar, catedràtic de Filologia Llatina, Universitat d'Alcalá de Henares i president de la Sociedad Española de Estudios Clásicos.

— IEC, 3 de maig, cicle de conferències: «Factors dinamitzadors de l'economia catalana», *Centres d'excel·lència en la formació empresarial: orientació i impacte*, a càrrec de Jordi Canals, director de l'IESE, i Carlos Losada, director d'ESADE.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 4 de maig, *Evolució de mecanismes de determinació sexual*, a càrrec de Francesc Pí-ferrer, Departament de Recursos Marins Renovables, Institut de Ciències del Mar, CSIC, Barcelona.

— Universitat de Lleida, 8 de maig, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *Té sentit biològic fer tipologies d'ecosistemes? Una reflexió a partir del cas dels estanys dels Pirineus*, a càrrec de Jordi Catalán, professor d'investigació del Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB), CSIC.

— Universitat de Vic, 9 de maig, *Control de la diferenciació cel·lular en bacteris*, a càrrec de Jordi Garcia, Departament de Física i Enginyeria Nuclear de la Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona.

— Facultat de Ciències, Universitat Autònoma de Barcelona, 9 de maig, *Protein sensitizers on nanostructured wipe gap semiconductors for harnessing solar energy*, a càrrec de Venkatesan Renugopalakrishnan, Escola de Medicina de Harvard, Universitat Harvard, Boston, EUA.

— Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC), 9 de maig, conferències magistrals del curs 2006-2007: «Ciència per a la ciutadania», *Organización de la docencia y la investigación biomédicas*, a càrrec de José Antonio Vázquez, Universitat de Bristol, Gran Bretanya.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 9 de maig, Cicle Canvi Climàtic: «La perspectiva científica», *Canvi climàtic vs. canvi socioeconòmic (i viceversa)*, a càrrec de Ramon Folch.

— Arxiu Històric del Pallars Sobirà, Sort, 12 de maig, *L'ós bru i l'home*, a càrrec de Guillermo Palomero, Fundació Oso Pardo, Santander.

— IEC, 14 de maig, cicle de conferències: «Factors dinamitzadors de l'economia catalana», *El model empresarial català: situació i canvis previsibles*, a càrrec d'Anton Costas, catedràtic de la Universitat de Barcelona, i Salvador Alemany, conseller delegat d'Abertis.

— IEC, 16 de maig, *La trompa d'aigua. Recuperació al laboratori del principi funcional per aplicacions de bombament al tercer món*, a càrrec de Víctor Fuses, enginyer industrial, Departament d'Enginyeria Elèctrica, Universitat Politècnica de Catalunya.

— IEC, 17 de maig, *Solon le loup: poème 36 W*, a càrrec de Fabienne Blaise.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 18 de maig, *Cap a una comprensió integral del*

sistema climàtic: La recerca al Laboratori de Recerca del Clima, a càrrec de Xavier Rodó, Laboratori de Recerca del Clima, Universitat de Barcelona.

— IEC, 21 de maig, sessió de recepció de la membre numerària Maria Dolores Garcia Ramon. Discurs de recepció: *Exploració, geografia i estudis postcolonials. Una mirada de gènere sobre les narratives de viatges (Gertrude Bell, 1868-1926)*.

— IEC, 23 de maig, *Paisatges culturals de Catalunya*, a càrrec d'Enric Mendizàbal, professor titular de geografia humana, Universitat Autònoma de Barcelona.

— Cases d'en Puig, Ajuntament del Prat de Llobregat, 24 de maig, sessions científiques 2006-2007: «L'estat ecològic dels sistemes aquàtics continentals», *L'estat ecològic del riu Llobregat: la resposta dels organismes davant la pressió humana*, a càrrec de Sergi Sabater, catedràtic del Departament de Ciències Ambientals, Universitat de Girona.

— IEC, 24 de maig, cicle de conferències: «Física oberta», *Llum: eina de frontera*, a càrrec de Lluís Torner, Departament de Teoria del Senyal i Comunicacions de la Universitat Politècnica de Catalunya i director de l'Institut de Ciències Fotòniques.

— IEC, 24 de maig, sessió científica: *Tendències actuals de la comunicació política i electoral: nous mitjans, noves estratègies*, a càrrec de M. Dolores Montero i d'Iñaki Garcia, Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 7 de juny, conferències magistrals del curs 2006-2007: «Ciència per a la ciutadania», *Los antibióticos y la salud: pasado, presente y futuro*, a càrrec de Roberto Kolter, Escola de Medicina de Harvard, Universitat Harvard, EUA.

— Sala d'actes, Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 8 de juny, *Equilibri entre la conservació i l'explotació sostenible dels oceans*, a càrrec de Juan Carlos Castilla, Universitat Pontifícia de Xile i premi de la Fundació BBVA a la investigació científica en ecologia i biologia de la conservació 2006.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 13 de juny, Cicle Canvi Climàtic: «La perspectiva científica», *Sotmetem el sistema climàtic a un experiment singular?*, a càrrec de Josep Enric Llebot, Universitat Autònoma de Barcelona i membre de l'IEC.

— IEC, 13 de juny, conferències magistrals del curs 2006-2007: «Ciència per a la ciutadania», sessió de clausura: *Una irrefrenable pasión por los escarabajos: 3.500 millones de años de evolución*, a càrrec de Lynn Margulis, Universitat de Massachusetts a Amherst i membre de la National Academy of Sciences, EUA.

— Reial Acadèmia de Medicina, 14 de juny, *Sobre la eficacia de un estado compuesto y plurinacional. Agenda (im)posible desde la geografía política*, a càrrec de Joan Romero, catedràtic de Geografia Humana, Universitat de València.

— IEC, 18 de juny, conferència commemorativa de la data de signatura de l'acord de creació de l'IEC: *Cent anys d'història de l'IEC*, a càrrec d'Albert Balcells, membre de la Secció Històrico-Arqueològica.

— IEC, 19 de juny, acte de nomenament de Jaume Terradas com a soci d'honor: *Semblança de la trajectòria científica de Jaume Terradas*, a càrrec de Ferran Rodà, ecòleg i membre de la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN). Conferència: *Una visió evolutiva de la natura i la societat*, a càrrec de Jaume Terradas.

— IEC, 19 de juny, *Ciència i societat, grans reptes*, a càrrec de Federico Mayor Zaragoza.

— IEC, 21 de juny, sessió de recepció del membre numerari Tomàs Martínez Romero. Discurs de recepció: *Tòpics literaris, traducció medieval i tradició romànica*.

— Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, edifici annex, 26 de juny, *Research activities on waterborne viruses in Japan*, a càrrec de Daisuke Sano, Departament de Microbiologia, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona.

— IEC, 27 de juny, *La tecnologia aplicada a l'estudi del comportament dels incendis forestals*, a càrrec d'Eulàlia Planas i Elsa Pastor, Departament d'Enginyeria Química, Universitat Politècnica de Catalunya.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 6 de juliol, *Programas de monitoreo y resumen de últimos eventos PANs en la zona sur de Chile*, a càrrec de Claudio Fuentes, laboratori ambiental Plancton Andino, Xile.

— Facultat de Medicina, Universitat de Lleida, 12 de juliol, *Protección por cannabinoides en la enfermedad de Alzheimer*, a càrrec de María L. de Cabellos, Instituto Cajal, CSIC, Madrid.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 20 de juliol, *Estudios recientes de diversidad y ecología del fitoplancton marino en México (1996-2006)*, a càrrec de David Hernández, Universitat Nacional Autònoma de Mèxic i Institut de Ciències del Mar, CSIC, Barcelona.

— Facultat de Medicina, Universitat de Lleida, 20 de juliol, *Molecular mechanisms underlying neurotrophin-functions*, a càrrec de Juan Carlos Arévalo, Facultat de Medicina, Universitat de Salamanca.

Cursos

— Universitat d'Alacant (campus de Sant Vicent) i Institut de Bioenginyeria, Universitat Miguel Hernández, Elx, 20-22 de setembre, *V Cours de Techniques de Fisiologia Cel·lular*. Coordinació: Jordi Aleu, Universitat Autònoma de Barcelona; Andrés Morales, Universitat d'Alacant; Àngel Nadal i Cristina Ripoll, Universitat Miguel Hernández.

— Casa de colònies Mas Banyeres (Centelles), 2 i 3 de desembre, cursos naturalistes del curs 2006-2007: *La disseminació de fruits i llavors pels animals vertebrats: metodologies d'estudi*, a càrrec de Marc Martín, Departament de Biologia Animal, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona.

— Universitat Politècnica de Manresa, 2 de desembre, Delegació del Bages de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA), II edició del curs: *El medi natural de la conca del Llobregat*. Sortida: *Cardona, Súria i la riera de Guardiola*.

— Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, Universitat Autònoma de Barcelona, 24 i 25 de febrer, cursos naturalistes del curs 2006-2007: *El GPS i el SIG MiraMon*, a càrrec d'Eduardo Luque i Lluís Comas, Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, Universitat Autònoma de Barcelona.

— Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, Universitat Autònoma de Barcelona, 2, 5 i 9 de març, cursos naturalistes 2006-2007: *Curs introductori al programari Vegana*, a càrrec de Xavier Font i Miquel de Càceres, Departament de Biologia Vegetal, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona.

— Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 12-16 de març, *III Curs de Comunicació Científica*.

— Seminari de Vic, 24 i 25 de març, cursos naturalistes del curs 2006-2007: *Conservant tot conreant: Bases per*

a la custòdia del territori en finques agràries productives - II edició, a càrrec de Jordi Pietx i David Giralt, biòlegs, Xarxa de Custòdia del Territori.

— Casal dels Volcans (Olot), 14 i 15 d'abril, cursos naturalistes del curs 2006-2007: *El mapa geològic, un recurs didàctic*, a càrrec de Llorenç Planagumà, geòleg.

— Facultat de Filologia, Universitat de Barcelona, 16-20 d'abril, *VII Curs de Tipologia de les Llengües Ameríndies*.

— Parc Científic de Barcelona, torre D, 24 i 26 d'abril, cursos naturalistes del curs 2006-2007: *Conservació i documentació de mostres vegetals: els herbaris i les bases de dades de biodiversitat vegetal*, a càrrec de Roser Guàrdia, Centre de Documentació de Biodiversitat Vegetal de la Universitat de Barcelona.

— IEC, 2, 3, 4, 7 i 8 de maig, Curs d'Alts Estudis sobre cultura, política i societat (1907-2007): *Deu testimonis del segle XX. Deu lliçons per al segle XXI*.

— Centre Cultural de Caixa Girona, Fontana d'Or (Girona), 10, 16 i 17 de maig, Curs d'Alts Estudis sobre cultura, política i societat (1907-2007): *Deu testimonis del segle XX. Deu lliçons per al segle XXI*.

— Estació de RENFE de Castelldefels, 12 de maig, cursos naturalistes del curs 2006-2007: *La platja de Castelldefels*, a càrrec de Carles Novell i Juan Carlos López, biòlegs.

— Casa del Parc de Boí, 26 i 27 de maig, cursos naturalistes del curs

2006-2007: *Biologia i conservació dels carnívors semiaquàtics a Catalunya*, a càrrec de Toni Batet, tècnic del Servei de Fauna del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, i Victòria Asensio, Forestal Catalana, Centre de Fauna de Pont de Suert.

Trobades

— Museu de Menorca, 9-11 d'octubre, XXII Trobades Científiques de la Mediterrània: *Nanociència i nanotecnologia*.

— IEC, 15 de juny, Desena Trobada Matemàtica: *Euler: 300 anys després*.

— IEC, 23-25 d'agost, Trobada de Representants de la Federació Internacional d'Estudis Clàssics.

Sortides

— 28 d'octubre, sortida d'estudi: *Les altres comarques: Alta Segarra*.

— 2 de desembre, sortida d'estudi: *Cardona, Súria i la riera de Guardiola*.

— 24 de març, sortida d'estudi: *El paisatge de la vinya al Bages*.

— 21 d'abril, sortides naturalistes als espais naturals protegits: *Espais d'interès natural serra Llarga i serra de Bellmunt (Noguera)*.

— 18 i 19 de maig, sortida d'estudi: *De la Serra de Llaberia a la Mola de Colldejou*.

— 16 de juny, sortides naturalistes als espais naturals protegits *Parc del Montnegre i el Corredor (Maresme)*.

Presentacions

— IEC, 5 d'octubre, acte de presentació del *Manifest per a una nova cultura del territori*, presidit per Maria Dolors Garcia Ramon, Societat Catalana de Geografia.

— IEC, 19 d'octubre, presentació del primer volum de la col·lecció «Història de la Ciència a les Illes Balears».

— IEC, 26 d'octubre, presentació del llibre *Més enllà de l'urbanisme*, d'Albert Serratosa (volum II de la col·lecció «Descoberta»).

— CSIC, 2 de novembre, presentació del *Diccionari d'arquitectura romànica catalana*, elaborat per Joan-F. Cebestany, membre de l'IEC, i M. Teresa Matas, presidenta d'Amics de l'Art Romànic.

— IEC, 9 de novembre, presentació del llibre *Historiografia, propaganda i comunicació al segle XIII: Bernat Desclot i les dues redaccions de la seva crònica*, de Stefano Maria Cingolani.

— Unió Excursionista de Catalunya (UEC), 21 de novembre, presentació del llibre *Medalles commemoratives dels Països Catalans i de la Corona catalano-aragonesa (segles XI-XX)*, de Miquel Crusafont.

— IEC, 19 de desembre, sessió científica: «50 anys de TVE», *La censura a la televisió, a l'època de Franco*. Presentació i debat sobre el documental inèdit de TVE: *Historias de la censura*, amb la presència d'Antoni Esteve, director;

Xavier Sitjà, reporter, i Lluïcia Oliva, reportera.

— IEC, 20 de desembre, acte de presentació dels llibres *Guerra, economia i política a la Catalunya de l'alta edat moderna* i *Economia i pensament econòmic a la Catalunya de l'alta edat moderna (1520-1630)*, d'Oriol Junqueras Vies.

— IEC, 18 de gener, presentació del calendari d'activitats i del llibre del *Centenari Artur Bladé (1907-2007)*, a càrrec d'Artur Bladé i Font, Xavier Garcia, Joan Martí i Castell, Heribert Barre-
ra i un representant de la Institució de les Lletres Catalanes.

— IEC, 7 de febrer, presentació de l'obra *Corbella: De la pintura existencial a l'essencial*, de Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica. La presentació fou a càrrec de Sebastià Serrano.

— IEC, 8 de febrer, acte de presentació de l'*Anuari territorial de Catalunya 2005*.

— IEC, 21 de febrer, presentació del llibre *Las otras geografías*, de Joan Nogué, catedràtic de Geografia Humana, Universitat de Girona, i Joan Romero, catedràtic de Geografia Humana, Universitat de València.

— IEC, 22 de febrer, presentació del llibre *Del carrer a la sala de concert. Banda Municipal de Barcelona (1886-1944)*, de Josep M. Almancellas.

— IEC, 28 de febrer, presentació del primer volum de l'obra *Epistolari*

grec, d'Antoni Rubió i Lluch, recollit i anotat per Eusebi Ayensa.

— IEC, 5 de març, presentació del volum II de l'obra *Història de l'Institut d'Estudis Catalans: De 1942 als temps recents*, d'Albert Balcells, Santiago Izquierdo i Enric Pujol.

— IEC, 13 de març, presentació del llibre *Estudis de lingüística i de lingüística aplicada en honor de M. Teresa Cabré Castellví*.

— Casa de Convalescència de la Universitat Autònoma de Barcelona, 18 d'abril, presentació de la nova edició del *Diccionari de la llengua catalana*.

— IEC, 3 de maig, presentació del llibre *Francesc Fontanella: una obra, una vida, un temps*, de Pep Valsalobre i Gabriel Sansano.

— IEC, 22 de maig, presentació del llibre *Les emissions monetàries oficials de la Guerra Civil (1936-1939)*, d'Antoni Turró.

— IEC, 29 de maig, presentació del llibre *Enric Lluch i Martí: L'obra escrita*, a cura d'Abel Albet i Mas.

— IEC, 30 de maig, presentació de la publicació *Societat catalana 2007*, coordinada per Teresa Montagut.

— IEC, 5 de juny, presentació del llibre *Mirador (1929-1937): Un model de periòdic al servei d'una idea de país*. Premi Joan Givanel i Mas de Comunicació Social 2005. La presentació fou a càrrec de Joan Manuel Tresserras, conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la

Generalitat de Catalunya, i de Josep M. Casasús, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

— IEC, 14 de juny, presentació de la publicació del volum I: *Fons de la catedral-basílica del Sant Esperit de Terrassa*, dels «Inventaris dels Fons Musicals de Catalunya», a càrrec de Josep M. Gregori.

— IEC, 14 de juny, presentació de la nova edició de l'obra *Gramàtica històrica catalana*, de Francesc de B. Moll.

— IEC, 20 de juny, presentació de l'obra *Les quatre grans Cròniques*, vol. I, *Llibre dels feits del rei En Jaume*, de Ferran Soldevila, revisat filològicament i històric per Jordi Bruguera i Maria Teresa Ferrer.

— IEC, 27 de juny, presentació de l'exposició «Etiòpia: pobles i natura», realitzada i produïda per World Nature.

— IEC, 28 de juny, presentació de la versió catalana de l'obra de la Unió Internacional de Química Pura i Aplicada (IUPAC) *Compendi de nomenclatura de química analítica: Regles definitives de 1997*, editada a cura d'Elisabeth Bosch i Salvador Alegret.

— IEC, 10 de juliol, presentació del volum *La ciència en la història dels Països Catalans, II: Del naixement de la ciència moderna a la Il·lustració*, editat per l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat de València.

Sessions inaugurals

— IEC, 28 de setembre, sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Societat Catalana d'Economia. Conferència: *Història d'una recerca sobre Francis Ysidro Edgeworth*, a càrrec de Lluís Barbé, Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 3 d'octubre, sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Societat Catalana de Pedagogia. Conferència: *Narrativa i axiologia educativa*, a càrrec d'Octavi Fullat, catedràtic emèrit de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 4 d'octubre, sessió inaugural del cicle de conferències magistrals del curs 2006-2007. Conferència: *Dels cometes a la Lluna: els primers anys de la cosmoquímica i la geoquímica orgàniques al laboratori de Joan Oró*, a càrrec d'Emili Gelpí, director de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona, CSIC.

— Palau de la Música Catalana, 16 d'octubre, sessió inaugural del I Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans.

— IEC, 25 d'octubre, sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Societat Catalana d'Estudis Històrics. Conferència: *Una visió de la Guerra de Successió des de l'exili: el Teatro de Desdichas (Milà, 1716)*, a càrrec d'Agustí Alcobarro.

— IEC, 26 d'octubre, sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Societat Catalana de Física. Conferència: *La composició, l'evolució i el destí de l'Univers*,

a càrrec de Jordi Miralda, investigador ICREA a l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya. Durant l'acte es féu la presentació del llibre *Commemoració de l'Any Mundial de la Física*.

— IEC, 14 de novembre, sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Societat Catalana de Matemàtiques. Conferència: *Polynomials that count*, a càrrec de Dominic Welsh.

— IEC, 16 de novembre, sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Societat Catalana d'Història Natural. Sessió científica: *Estat ecològic dels sistemes aquàtics a Catalunya, reptes i problemes per a la gestió sostenible de l'aigua*, a càrrec d'Antoni Munné, Àrea de Planificació per a l'Ús Sostenible de l'Aigua.

— IEC, 20 de novembre, sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Societat Catalana de Filosofia. Lliçó inaugural: *Filosofia i literatura, la unió de dos mons*, a càrrec de Sam Abrams, poeta, assagista i traductor.

— IEC, 28 de novembre, sessió inaugural del curs 2006-2007 de la Societat Catalana de Comunicació. Homenatge en memòria de Joaquim Romaguera i Ramió.

— Sala Turró, Reial Acadèmia de Medicina, 13 de desembre, sessió inaugural del curs 2006-2007 dels Amics de l'Art Romànic. Lliçó inaugural: *Jean-Auguste Bratails: l'arqueologia francesa i l'aparició de l'arqueologia monumental*

catalana a finals del segle XIX, a càrrec d'Olivier Poisson, inspector general dels Monuments Historiques de França.

Colloquis

— IEC, 14 de novembre, *El humanisme en la era digital*, amb motiu de la presentació del Premi Espasa de Ensayo: *Entre lobos y autómatas: la causa del hombre*, de Víctor Gómez Pin.

— IEC, 15 de desembre, *Ciencia, tecnología e instrumentación: un modelo de aproximación histórica*, a càrrec de Víctor Guijarro, Departament de Ciències Socials, Universitat Rey Juan Carlos.

— IEC, 26 de gener, *Una storia applicata alle Scienze della Terra: terremoti e tsunami in area mediterranea nel lungo periodo*, a càrrec d'Emmanuela Guidoboni, Storia Geofisica Ambiente, SRL, Bolonya, Itàlia.

— IEC, 23 de febrer, *Ensenyar història natural a la Barcelona romàntica: Agustí Yáñez i el Collegi de Farmàcia*, a càrrec de Raimon Sucarrats, Collegi Sant Miquel, Barcelona.

— IEC i Palau Maricel de Sitges, 12-14 d'abril, Col·loqui Internacional Commemoratiu de l'Any Rusiñol (2006-2007): *Santiago Rusiñol, del Modernisme al Noucentisme*.

— IEC, 13 d'abril, *«Es mejor morir de pie que vivir de rodillas»: Emilio Mira y López y la revolución social*, a càrrec d'Annette Mülberger, Centre d'Estu-

dis d'Història de les Ciències (CEHIC),
Universitat Autònoma de Barcelona.

Debats

— IEC, 30 d'octubre, *Tecnologia i societat en el segle XXI*. Ponents: Antoni Giró, rector de la Universitat Politècnica de Catalunya; Ramon Ollé, president de la Fundació EPSON; Vladimir de Semir, delegat de l'alcalde de Barcelona en l'Any de la Ciència i periodista científic; Josep Amat, catedràtic de la Universitat Politècnica de Catalunya i membre de l'IEC, i Josep-Maria Terricabras, filòsof i membre de l'IEC. Moderadora: Àlicia Casals, catedràtica de la Universitat Politècnica de Catalunya.

— Parc Científic de Barcelona, 26 d'abril, *El moviment Open Access: estem davant una nova revolució?*

— IEC, 16 de maig, Dinovè Debat de Química: *La química en context*.

— Facultat de Medicina, Universitat Autònoma de Barcelona, 17 de maig, *El químic i els projectes de recerca a la indústria farmacèutica*.

— Aula Fèlix Serratosa, Parc Científic de Barcelona, 21 de juny, *Evolució natural i evolució induïda: el risc de la genètica?*

Taules rodones

— IEC, 17 d'abril, taula rodona: *Llengua, identitats i patrimoni: les biblioteques, suport logístic per a la recerca*. Ponents: Jordi Casassas, Francesc Vallverdú,

Antoni M. Badia i Margarit, Sergi Gascón i Carles Duarte.

Jornades

— IEC, 14 i 15 de setembre, *XIV Jornada de Biologia Molecular*. Coordinació: Maribel Geli, Departament de Biologia Molecular i Cel·lular, Institut de Biologia Molecular i Cel·lular, CSIC, Barcelona.

— Facultat de Ciències Humanes i Socials, Universitat Jaume I, 4 d'octubre, Delegació de l'IEC a Castelló, *El pas del romànic al gòtic a terres de Castelló*.

— IEC, 5 i 6 d'octubre, jornada interdisciplinària: *Infonanobiotecnologia: aplicacions per al segle XXI*. Direcció: Laura M. Lechuga, CSIC, i Ricard Guerrero, IEC.

— IEC, 9 d'octubre, *Jornada Net-Health 2006 «L'acreditació de qualitat dels llocs web sobre salut»*.

— IEC, 18 d'octubre, *I Jornada sobre la Recerca i la Gestió dels Espais Costaners i Marins Protegits als Països Catalans*. Coordinació: Josep Germain, ICHN, i Lluís Tort, Societat Catalana de Biologia.

— Can Fabra (Sant Andreu, Barcelona), 20 d'octubre, inauguració de les jornades: *Els centres d'estudi i el patrimoni cultural*.

— IEC, 25 d'octubre, *Competències bàsiques i científics competents*.

— IEC, 3 de novembre, jornada d'estudis: *La carn: producció, consum i*

representacions a Europa, des de la prehistòria fins als nostres dies. Aposta i perspectives d'un programa internacional de la recerca.

— Biblioteca Pública de Lleida, 10 i 11 de novembre, *II Jornades d'Intercanvi Cultural entre les Terres de Ponent i Menorca «De Fraga a Maó: eix d'una cultura. Turisme i desenvolupament sostenible».*

— IEC, 10 de novembre, *IV Jornada de Fisiologia Vegetal.*

— IEC, 13 de novembre, *VI Jornada de Virologia.*

— Universitat de Vic, 15 de novembre, jornada a Vic: *Aromes en els aliments.*

— IEC, 15 de novembre, *Ciència i seguretat alimentària: contribucions de la recerca.*

— Aula magna, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 30 de novembre i 1 de desembre, *III Simposi Omnis Cellula sobre Origen de la Vida i Evolució.*

— Facultat d'Enologia, Tarragona, 17 i 18 de novembre, *Descobrir la Denominació d'Origen Conca de Barberà en directe.*

— IEC, 20 de novembre, *III Jornada científica «Filosofia catalana: Qüestions d'arxiu, qüestions de mètode».*

— IEC, 22 de novembre, cloenda de les jornades: *Josep Climent i el seu temps.* Visita dels participants a les jornades a la seu de l'IEC a Barcelona.

— Universitat de Barcelona, 22 de novembre, *Hipòxia, angiogènesi i càncer.*

— IEC, 23 de novembre, *VI Simposi de Neurobiologia Experimental.*

— IEC, 23 i 24 de novembre, *Jornada de Química de Catalunya i del Gran Sud-oest Francès.*

— Institut Menorquí d'Estudis, 24 i 25 de novembre, Delegació de l'IEC a Lleida, *II Jornades d'Intercanvi Cultural entre les Terres de Ponent i Menorca «De Fraga a Maó: eix d'una cultura. Turisme i desenvolupament sostenible».*

— IEC, 1 de desembre, *L'aigua a Catalunya.*

— IEC, 13 de desembre, jornada de la Secció de Biologia i Societat de la Societat Catalana de Biologia: *Mapa de la Comunicació Científica a Catalunya.*

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals, CSIC, 10 de gener, *Nous avenços en ecologia microbiana.*

— IEC, 1-3 de febrer, simposi: *Els països de parla catalana i Europa durant la darrera centúria.*

— IEC, 9 de febrer, *VII Jornada Científica del Departament d'Estructura i Constituents de la Matèria.*

— Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 16 de febrer, *IV Jornades de Biologia Molecular i Cel·lular* per a professors de secundària, curs avançat. Coordinació: Neus Colts.

— IEC, 22 de febrer, Secció de Viticultura i Enologia de la ICEA, «Les gar-

natxes de la DO Terra Alta», *Les garnatxes de la DO Terra Alta: origen, característiques i vitivinicultura*, a càrrec de Jaume Martí, secretari del Consell Regulador de la DO Terra Alta, i *Tast de garnatxes*, a càrrec de Sergi Montala, sommelier.

— Universitat Internacional de Catalunya, 24 de febrer, *IV Jornades de Biologia Molecular i Cel·lular* per a professors de secundària, curs bàsic. Coordinació: Esther Gratacós.

— IEC, 13 de març, jornades sobre *Internet i societat*. Primera jornada: *Les tecnologies de la informació i la comunicació al servei de les eleccions al Parlament de Catalunya*, a càrrec de Lluís Anaya, coordinador electoral de la Generalitat de Catalunya i membre del Capítol Català de la Internet Society (ISOC-CAT).

— IEC, 15-17 de març, *Thermal adaptation in ectotherms*.

— Centre de Cultures, campus de Cappont, Universitat de Lleida, 16 de març, jornada tècnica: *L'oli d'oliva: del camp a la taula i més enllà*.

— IEC, 21-23 de març, jornada de treball: *Greencycles. Biochemistry & Climate Change. Research & Training Network*.

— Alberg de Banyoles, 19-21 de març, *Simposi Científic sobre Gestió i Conservació de Llacunes Temporànies Mediterrànies*. Coordinació: Miquel Campos, Consorci de l'Estany.

— IEC, 21-23 de març, *I Congrés Català de Filosofia*.

— IEC, 22 de març, celebració de la prova Cangur 2007.

— Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 22 i 23 de març, *Energia: crisis, riscos i solucions*.

— Museu d'Història de Catalunya i Escola Industrial, 23 i 24 de març, jornada científica: *1907: el paper de l'IEC en la història de l'art i en la restauració de monuments medievals a Catalunya i Europa*.

— IEC, 28 de març, *Jornada Maurici Serrahima*.

— IEC i Facultat de Filosofia, Universitat de Barcelona, 11-13 d'abril, Grup de Filosofia Antiga, *VIII Jornades de Hispanisme Filosòfic «Tradiciones filosóficas de la Península Ibérica»*.

— IEC, 23 d'abril, diada de Sant Jordi, jornada de portes obertes. Concert de cobla de sardana a càrrec de la Cobla Sant Jordi.

—CaixaForum, 25 d'abril, *X Jornada de Biologia de la Reproducció*. Conferència magistral: *Pluripotencia de las células madre embrionarias*, a càrrec d'Àngel Raya, investigador ICREA del Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona (CMR[B]).

— IEC, 25 d'abril, sessió científica: *Recerca sobre la llengua dels mitjans de comunicació*, a càrrec de Margarida Bassols i Mila Segarra, Grup Llengua i Mèdia, Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC i Jardí botànic Mar i Murtra (Blanes), 27 i 28 d'abril, *Jornades d'Homenatge a Buffon i Linné*.

— IEC, 10 i 11 de maig, *Present i futur de les relacions alimentació-salut: noves necessitats i nous aliments*.

— Auditori Joan Plaça (Jardí Botànic de la Universitat de València), 12 de maig, Segona Matinal de l'Evolució, jornada d'actualització científica a professorat de secundària i batxillerat.

— IEC, 17 de maig, *III Jornada Filològica «Del llatí al romanç, com hem empranat el buit?»*.

— IEC, 18 i 19 de maig, *El català oral de ficció: guionatge i traducció audiovisual*.

— IEC, 31 de maig, *Primera Jornada Científica sobre Cultures Medievales «L'edat mitjana al segle XI»*.

— IEC, 5 de juny, jornada acadèmica: *Aportacions a la recerca i el debat en economia a Catalunya*.

— IEC, 20 de juny, *Recursos i finançament de projectes de R+D+I a les empreses alimentàries*.

— IEC, 28 i 29 de juny, *XV Jornada de Biologia Molecular*.

— Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 5 i 6 de juliol, *Jornada Divulgativa de Biologia Humana*, activitat coorganitzada amb Omnis Cellula.

Altres

— IEC, 18 i 19 de setembre, sessió de treball: *Liquid chromatography-tandem mass spectrometry for screening and trace level quantitation in environmental and food samples*.

— Serra de Castelltallat, 3-5 d'octubre, Gimcana Forestal 2006: *Boscós, incendis i canvi climàtic*. Aquesta activitat s'adreça a alumnes de batxillerat.

— Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 5, 11, 19 i 26 d'octubre, III Cicle de Cinema Científic.

— Sala Argeric, Monestir de Montserrat, 20 i 21 d'octubre, reunió ordinària de la Secció Filològica a Montserrat. Hi intervingueren: Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica; Josep M. Soler, abat de Montserrat; Josep Massot i Muntaner, membre de la Secció Històrico-Arqueològica; Francesc Vallverdú, Antoni M. Badia i Margarit, Jordi Carbonell, Vicent Pitarch i Carles Miralles, membres de la Secció Filològica de l'IEC.

— IEC, 23 d'octubre, sessió de recepció del membre numerari Gabriel Amengual. Discurs de recepció: *Salvar l'experiència en el moment de la seva desaparició. L'experiència en el pensament de Walter Benjamin*.

— IEC, 10 i 13 de novembre, exposició de cartells participants en el concurs de la Setmana de la Ciència 2006.

— IEC, 22 i 23 de novembre, *VI Simposi de Neurobiologia Experimental*.

— IEC, 23 de novembre, I Cicle de Cine i Geografia, projecció de la pel·lícula: *Los tres entierros de Melquíades Estrada*, de Tommy Lee Jones. Interpreta-

da per Tommy Lee Jones, Barry Pepper i Julio César Cedillo. Estats Units - França, 2005.

— IEC, 27 de novembre, sessió de recepció del membre numerari Josep M. Panareda. Discurs de recepció: *A propòsit de les relacions biològiques entre el Montseny i el Montnegre*. Resposta de Vicenç M. Rosselló, membre emèrit de la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

— IEC, 28 de novembre, acte de lliurament del VI Premi Societat Catalana d'Economia a Germà Bel i Queralt, que presentà el tema de l'obra guardonada: *Economia i política de la privatització local*. L'acte fou presidit per Salvador Giner, president de l'IEC; Narcís Serra, president de la Caixa Catalunya, i Pere Puig Bastard, president de la Societat Catalana d'Economia.

— Sala de graus, Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química, Universitat Rovira i Virgili, 30 de novembre, VI Memorial Enric Casassas: *Tècniques d'anàlisi en l'era «òmica»*.

— IEC, 30 de novembre, acte inaugural de l'exposició: «Família i cultura com a resistència».

— IEC, 30 de novembre, sessió conjunta: *Canvi global: efectes i estratègies de gestió*.

— Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), 14 i 15 de desembre, curs: *Models lineals generalitzats (GLM) en ecologia*, a càrrec de Daniel Sol, investigador Programa Ra-

món y Cajal, CREAF, Universitat Autònoma de Barcelona.

— Vestíbul de l'edifici polivalent del campus de Cappont, del 22 de desembre de 2006 al 31 de gener de 2007, exposició: «Joan Coromines. Llengua i país».

— Departament de Biologia Cel·lular, Fisiologia i Immunologia, Facultat de Ciències, Universitat Autònoma de Barcelona, 31 de gener, visita guiada al grup de recerca en estrès i immunodepressió en peixos, ictiofisiologia i aqüicultura. Activitat adreçada a estudiants de secundària.

— Departament de Ciències Fisiològiques II, Facultat de Medicina, Universitat de Barcelona, 7 de febrer, visita guiada al grup de recerca biomèdica. Activitat adreçada a estudiants de secundària.

— Campus de Blasco Ibáñez (València), 15 de febrer, projecció del documental: *El malson de Darwin*, comentat per Arcadi Oliveres, Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 26 de febrer, acte de difusió dels resultats de l'estadística d'usos lingüístics a Catalunya (EULC) entre l'associacionisme, amb les intervencions de J. Torres, F. X. Vila, E. Gomàriz, N. Sorolla.

— Casal Jaume I de la Vall d'Uixó, des de l'1 de març fins al 17 de març, Delegació de l'IEC a Castelló, exposició «L'Institut d'Estudis Catalans, avui».

— IEC, 2 de març, acte de lliurament de premis de la fase catalana de l'Olimpíada Internacional de Física 2007.

— IEC, 5-9 de març, exposició experimental de física: «La física és a la base de tot».

— IEC, els dilluns 5, 12, 19 i 26 de març i 16 i 30 d'abril, XXIII edició de les Monografies de Paisatgisme i Jardineria. Curs 2006-2007. Tema monogràfic I: *El dibuix en el projecte de paisatge I*.

— IEC, els dimecres 7, 14 i 21 de març; 18 i 25 d'abril, i 2 de maig, XXIII edició de les Monografies de Paisatgisme i Jardineria. Curs 2006-2007. Tema monogràfic II: *Introducció al projecte de paisatge II*.

— IEC, els dijous 8 i 15 de març, 19 i 26 d'abril, i 3 de maig, XXIII edició de les Monografies de Paisatgisme i Jardineria. Curs 2006-2007. Tema monogràfic III: *Noves plagues que poden afectar els jardins. Normativa reguladora*.

— Universitat de Barcelona, 11-14 d'abril, congrés: *Un llegat compartit. Ciència islàmica a Orient i Occident*. Homenatge al professor J. M. Millàs Valli-crosa.

— Cosmocaixa, Barcelona, 12-14 d'abril, VIII Exporecerca Jove.

— Centre Cultural de Caixa Girona, Fontana d'Or (Girona), 13 d'abril, exposició: «L'Institut d'Estudis Catalans, 1907-2007. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans».

— IEC, 24 d'abril, acte de lliurament dels Premis Sant Jordi 2007.

— Reial Acadèmia de Medicina, 24-27 d'abril, Secció de Biologia i Indústria de la Societat Catalana de Biologia, curs: *Gestió de projectes de recerca i desenvolupament*.

— Departament de Biologia Animal, Unitat d'Antropologia, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 9 de maig, *Vine al laboratori!*, visita guiada al grup de recerca en epidemiologia genètica dels trastorns mentals. Activitat adreçada a estudiant de secundària.

— Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC), 9-11 de maig, RECAM 2007, Reunió Científica Anual de la Secció de Microbiologia de la Societat Catalana de Biologia.

— Maó (Menorca), 17-19 de maig, 4a Escola Europea de Primavera d'Història de la Ciència: *History of Science and its Popularization: Science, Advertising and Propaganda*.

— Universitat Autònoma de Barcelona, 22 de maig, acte de lliurament de premis de les proves Cangur 2007.

— Claustre dels Miralls, Santuari de Meritxell, Andorra, del 30 de maig al 17 de juny, exposició itinerant: «L'Institut d'Estudis Catalans, 1907-2007. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans». L'acte inaugural se celebrà el dia 7 de juny.

— IEC i Residència d'Investigadors del CSIC, 31 de maig i 1 i 2 de juny,

II Meeting for Postgraduate Students in History of Science.

— IEC, 1 de juny, concert del Centenari.

— IEC, 5-15 de juny, exposició: «L'Institut de Fisiologia».

— IEC, 6 de juny, actes de cloenda de la commemoració del 125è aniversari del naixement de Pau Vila. Sessió commemorativa: *Una evocació de Pau Vila*, a càrrec de Joan Vilà-Valentí, membre de l'IEC i autor de l'opuscle *Pau Vila i Dinarès: Semblança biogràfica* editat per l'IEC. Projectió del vídeo de l'entrevista que Montserrat Roig va fer a Pau Vila l'any 1978, produït per Televisió Espanyola, i inclòs dins la sèrie *Personatges*.

— IEC, 16 de juny, sessió acadèmica commemorativa del centenari de l'escoltisme. L'acte fou presidit per Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya. Hi intervingueren: Carles Esteve, president de la Federació d'Escoltisme Valencià; Marina Gay, presidenta

de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge; Albert Palou, comissari del Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca, i Mateo Jover, sociòleg i antic director d'estudis prospectius de l'Organització Mundial del Moviment Escolta.

— IEC, 25-27 de juny, *Biomed Conference on Inflammation and Chronic Disease*.

— Escola d'Agricultura de Barcelona, 4-6 de juliol, V Congrés de la Institució Catalana d'Estudis Agraris: *1907-2007: Cent anys d'agricultura catalana. Cent anys de l'Institut d'Estudis Catalans*.

— Aula 1, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona, 10-12 de juliol, *Curs de ciència-ficció*. Activitat coorganitzada amb Omnis Cellula.

— Cal Maristany, Lavern (Subirats), 12 i 13 de juliol, 1r Congrés d'Art i Paisatge Vitivinícola.

— IEC, 16 i 17 de juliol, reunió de treball: *Dignitat humana: aspectes filosòfics i jurídics*.

Participació dels membres en jurats de premis

A més de participar en els jurats dels premis promoguts pel mateix IEC, els membres de la corporació han participat en les ponències dels premis següents:

Premis d'àmbit català

Premis CIRIT per fomentar l'esperit científic del jovent

Josep M. Camarasa i Castillo

Premis Fundació Caixa Sabadell

Francesc Serra i Mestres
Joaquim Rafel i Fontanals
(suplent)

Premi Ramon Margalef de la Generalitat de Catalunya

Joandomènec Ros i Aragonès
(membre del Consell de Direcció del Premi)

Premis d'àmbit estatal

Premis Nacionals 2007

(convocats pel Ministeri de Cultura)

Premi Nacional de les Lletres Espanyoles

Carles Miralles i Solà

Premi Nacional de Literatura

(poesia)

David Jou i Mirabent

Premi Nacional de Literatura

(narrativa)

Joan Francesc Mira i Casterà

Premi Nacional de Literatura

(assaig)

Josep-Maria Terricabras i Nogueras

Premi Nacional de Literatura

(literatura dramàtica)

Jesús Francesc Massip Bonet

Premi Nacional

de Literatura Infantil i Juvenil

Josep M. Aloy

Premi Nacional de Traducció

i Premi Nacional a l'Obra d'un Traductor

Marc Mayer i Olivé

VIII. Societats filials

Societats filials

Les societats filials tenen per objectiu el conreu d'una o de diverses especialitats científiques o culturals. Són part integrant de l'estructura acadèmica i organitzativa de l'IEC com a entitats autònomes, i estan adscrites a una de les cinc seccions.

Les societats filials es regeixen per una reglamentació pròpia. Els presidents de les societats filials, durant l'exercici reglamentari de llur càrrec, assisteixen a les

reunions de la Secció corresponent i als plens de l'Institut.

El president de l'IEC, els presidents de les societats filials i els delegats que hi té l'Institut constitueixen la Comissió de les Societats Filials, la qual es reuneix, com a mínim, una vegada a l'any per tal de tractar els afers d'interès comú.

A continuació hi ha la relació d'activitats de les societats, ordenades aquestes segons l'any de creació.

Institució Catalana d'Història Natural

Any de fundació:	1899*
CONSELL DIRECTIU	
President:	JOSEP PEÑUELAS I REIXACH
Vicepresident:	JOAN PINO I VILALTA
Secretari:	XAVIER ESCUTÉ I GASULLA
Tresorer:	MARC MARTÍN I PÉREZ
Vocals:	ROSER CAMPENY I VALLS MOISÈS GUARDIOLA I BUFÍ PERE LUQUE PINO NÚRIA MORRAL NADAL ORIOLO OMS I LLOBET XAVIER SABATÉ I ROTÉS DELFI SANUY I CASTELLS FLORENCI VALLÈS I SALA JOAN VALLÈS I XIRAU
Representant de la delegació del Bages:	FLORENCI VALLÈS I SALA
Representant de la delegació del País Valencià:	MÀRIUS MARTÍNEZ I MARTÍ
Representant de la delegació d'Osona:	ANDREU SALVAT I SALADRIGAS
Representant de la delegació de la Franja de Ponent:	GUILLEM CHACÓN I CABAS
Representant de la delegació de la Garrotxa:	XAVIER OLIVER I MARTÍNEZ-FORNÉS
Delegat de l'IEC:	JOSEP VIGO I BONADA
Nombre de socis:	996

Societats adherides:

Associació Catalana de Malacologia
Associació Ibèrica de Mirmecologia
Centre d'Estudis de la Natura
del Barcelonès Nord
Centre d'Història Natural de la Conca
de Barberà
Estació Biològica de l'Aiguabarreig
Grup Mineralògic Català
Societat Catalana de Lepidopterologia
Societat Catalana de Micologia

* Aquesta Institució és filial de l'IEC des de 1915.

Assemblea General

El 19 de juny de 2007 es va fer l'Assemblea General ordinària dels socis, on es va votar per a la renovació de càrrecs directius. Es va produir el nomenament de Jaume Terradas com a soci d'honor. Es va presentar la semblança de la trajectòria científica de Jaume Terradas, a càrrec de Ferran Rodà; i tingué lloc a l'IEC la conferència «Una visió evolutiva de la natura i la societat», de Jaume Terradas.

Sessions científiques

— 29 de setembre de 2006. Conferència sobre la «Iniciativa de connector de muntanya entre la serralada Cantàbrica i els Alps i que passarà pels Pirineus». Coorganitzada per la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya, a càrrec de Josep Maria Mallarach, biòleg. Tingué lloc a Olot.

— 5 d'octubre de 2006. Curs El medi natural de la conca del Llobregat: *Els climes i els paisatges de la conca del Llobregat*, a càrrec de Florenci Vallès, biòleg.

— 6 d'octubre de 2006. Curs El medi natural de la conca del Llobregat: *La fauna de la conca del Llobregat*, a càrrec de Florenci Vallès, biòleg.

— 16 de novembre de 2006. Sessió inaugural del curs 2006-2007: *Estat ecològic dels sistemes aquàtics a Catalunya, reptes i problemes per a la gestió sostenible de l'aigua*, a càrrec d'Antoni Munné, de l'Àrea de Planificació per a l'Ús Sostenible de l'Aigua, Agència Catalana de l'Aigua. Inclosa en la Setmana de la Ciència. Tingué lloc a l'IEC.

— 29 de novembre de 2006. *Canvis a curt i llarg termini en l'estat tròfic dels embassaments dels rius Ter i Llobregat*, a càrrec de Joan Armengol, ca-

tedràtic d'Ecologia del Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona (UB), i de Rafael Marcé. Tingué lloc a l'IEC.

— 12 de desembre de 2006. *Una visió general de l'estat dels rius espanyols*, a càrrec de Miquel Alonso, cap de l'oficina de l'empresa URS a Barcelona. Tingué lloc a l'IEC.

— 13 de febrer de 2007. *Funcionalitat dels ecosistemes fluvials mediterranis*, a càrrec de Francesc Sabater, del Departament d'Ecologia de la UB. Tingué lloc al Museu de Mataró.

— 28 de febrer de 2007. *L'Observatori de la Tordera, 10 anys de seguiment d'indicadors socioecològics a la conca de la Tordera*, a càrrec d'Arnau Urgell i de Roser Maneja, de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Tingué lloc a l'aula magna de la Facultat de Biologia de la UB.

— 15 de març de 2007. *Capacitat d'autodepuració de rius mediterranis que reben nutrients procedents de l'activitat humana. El cas del riu Gurri a la plana de Vic*, a càrrec de Gora Canals Merseburger, del Departament d'Ecologia de la UB. Tingué lloc a l'aula magna de la Universitat de Vic.

— 29 de març de 2007. *L'estany de Cal Tet: exemple de creació d'un estany litoral al delta del Llobregat*, a càrrec de Pau Esteban, de l'Ajuntament del Prat de Llobregat. Tingué lloc a l'aula

magna de la Universitat de Girona (UdG).

— 19 d'abril de 2007. *Els rius catalans i la nova cultura de l'aigua: el cas de Flix com a exemple*, a càrrec de Narcís Prat, catedràtic d'Ecologia de la UB. Tingué lloc a Cal Bofill (Ajuntament de Torredembarra).

— 4 de maig de 2007. *Polygala vayredae, planta endèmica de la Garrotxa*, a càrrec de Sílvia Castro, de la Universitat d'Aveiro (Portugal). Amb la col·laboració de la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot. Tingué lloc a Olot.

— 8 de maig de 2007. *Té sentit biològic fer tipologies d'ecosistemes? Una reflexió a partir del cas dels estanys dels Pirineus*, a càrrec de Jordi Catalan, professor d'investigació del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC). Tingué lloc a la Universitat de Lleida (UdL).

— 24 de maig de 2007. *L'estat ecològic del riu Llobregat: la resposta dels organismes davant la pressió humana*, a càrrec de Cèsar Gutiérrez, biòleg. Tingué lloc a les Cases d'en Puig (Ajuntament del Prat de Llobregat).

— 2 de juny de 2007. *Introducció a l'estudi dels peixos*, a càrrec de Lluís Zamora, de l'Institut d'Ecologia Aquàtica de la Universitat de Girona. Coorganitzada amb l'Institut d'Ecologia Aquàtica de la UdG i amb la col·laboració de la Fundació d'Estudis Superiors (Ajuntament d'Olot).

Jornades i seminaris

— 18 d'octubre de 2006. Sessió conjunta Institució Catalana d'Història Natural (ICHN) - Societat Catalana de Biologia (SCB): *La recerca i la gestió dels espais costaners i marins protegits als Països Catalans*. Tingué lloc a l'IEC.

— 30 de novembre de 2006. Sessió conjunta Centre de Recerca Ecològica i d'Aplicacions Forestals (CREAF) - SCB - ICHN: *Canvi global: efectes i estratègies de gestió*. Celebrada en el marc dels actes commemoratius del primer centenari de l'Institut d'Estudis Catalans. Tingué lloc a l'IEC.

— 16 de desembre de 2006. *II Seminari sobre Patrimoni Natural de la Comarca de la Garrotxa*. Tingué lloc a Olot.

— 13 de gener de 2007. ICHN - Societat Catalana de Lepidopterologia (SCL): *XIV Sessió Conjunta d'Entomologia*. Tingué lloc a l'IEC.

— 19-21 de març de 2007. *Símposi Científic sobre Gestió i Conservació de Llacunes Temporànies Mediterrànies*. Dins del marc del Projecte LIFE Natura de Restauració dels Ambients Aquàtics de Porqueres i Banyoles. Organitzat pel Consorci de l'Estany i la Universitat de Girona amb col·laboració de la Institució Catalana d'Història Natural. Tingué lloc a Banyoles.

— 13-15 d'abril de 2007. *IX Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN: «L'Estany d'Ivars i Vila-sana»*. Tingué

lloc a l'Espai Cultural dels Canals d'Urgell, de Mollerussa.

— 31 de maig i 1 de juny de 2007. *Jornades de l'Alta Garrotxa*. Tingueren lloc a Tortellà.

Participació en altres activitats

— 5 d'octubre de 2006. Participació de la ICHN en el *II Congrés Forestal Català*, representada per Xavier Adot, membre de la Junta de la delegació del Bages.

— 24 de març de 2007. *Tercera Sessió Científica sobre Invertebrats i Medi Ambient*, organitzada amb el suport de l'Ajuntament de Cervelló, el Museu de Ciències Naturals de Barcelona i el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya i la col·laboració de la ICHN. Tingué lloc a l'Ajuntament de Cervelló.

— 16-18 de juny de 2007. *Primeres Jornades sobre Artròpodos Amenazados*, a càrrec de membres d'Oxygastra. Tingueren lloc a Cuacos de Yuste, Extremadura.

Col·laboració amb altres entitats

— 22-30 de juliol de 2007. *Universitat de Ponent de les Ciències de la Natura*, a Seròs.

Cursos naturalistes

— 24 i 25 de febrer de 2007. *El GPS i el SIG MiraMon*, a càrrec d'Eduardo Luque i Lluís Comas, del CREAF de la UAB. Tingué lloc al Centre de Recerca

Ecològica i Aplicacions Forestals de la UAB.

— 2, 5 i 9 de març de 2007. Curs introductori al programari Vegana, a càrrec de Xavier Font i Miquel de Càceres, del Departament de Biologia Vegetal de la Facultat de Biologia de la UB. Tingué lloc al CREA de la UAB.

— 24 i 25 de març de 2007. *Conservant tot conreant: Bases per a la custòdia del territori en finques agràries productives*. Segona edició, a càrrec de Jordi Pietx i David Giralt, biòlegs de la Xarxa de Custòdia del Territori. Se celebrà al Seminari de Vic.

— 14 i 15 d'abril de 2007. *El mapa geològic, un recurs didàctic*, a càrrec de Llorenç Planagumà, geòleg. Tingué lloc al Casal dels Volcans de la Zona Volcànica de la Garrotxa, Olot.

— 24 i 26 d'abril de 2007. *Conservació i documentació de mostres vegetals: els herbaris i les bases de dades de biodiversitat vegetal*, a càrrec de Roser Guàrdia, del Centre de Documentació de Biodiversitat Vegetal de la Universitat de Barcelona. Tingué lloc al Parc Científic de Barcelona.

— 12 de maig de 2007. *La platja de Castelldefels*, a càrrec de Carles Novell i Juan Carlos López, biòlegs. Tingué lloc a Castelldefels.

— 26 i 27 de maig de 2007. *Biologia i conservació dels carnívors semi-aquàtics a Catalunya*, a càrrec de Toni Batet, tècnic del Servei de Fauna del De-

partament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, i de Victòria Asensio, de Forestal Catalana i del Centre de Fauna del Pont de Suert. Se celebrà al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, Boí.

Sortides naturalistes

— 1-3 de setembre de 2006. *Sortida de reconeixement d'odonats a la Cerdanya*, guiada per membres d'Oxygastra, grup de treball d'odonats de la ICHN.

— 16 de setembre de 2006. *Terratrèmols a Olot? El risc sísmic a la Garrotxa*, guiada per membres de la delegació de la Garrotxa de la ICHN.

— 7 d'octubre de 2006. *De l'aigua de Valls a l'aigua d'Ora*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 4 de novembre de 2006. *El Picancel i la Portella*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 2 de desembre de 2006. *Cardona, Súria i la riera de Guardiola*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 27 de gener de 2007. *Conca del riu Anoia*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 18 de febrer de 2007. *Sortida a Castellcir*, a càrrec de Ramon Pou i Carles Martorell, biòlegs.

— 24 de febrer de 2007. *Serra de l'Obac de sud a nord: des de la Casa Nova de l'Obac fins a Mura*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 24 de març de 2007. *Montser-*

rat, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 25 de març de 2007. *Sortida de descoberta dels espais agrícoles*, a càrrec de Jordi Baucells, del Grup de Naturalistes d'Osona.

— 21 d'abril de 2007. *Espais d'interès natural serra Llarga i serra de Bellmunt (Noguera)*, guiada per Antoni Mayoral i Andreu Serés, biòlegs.

— 21 d'abril de 2007. *El cremat oest del Bages*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 21 d'abril del 2007. *Sortida a les fagedes de Milany*, a càrrec de Carme Casas, biòloga.

— 21 d'abril de 2007. *Observació d'aus a Beget*, a càrrec de Fran Trabalon, biòleg. Amb la col·laboració de la Fundació d'Estudis Superiors, l'Ajuntament d'Olot i el Consorci de l'Alta Garrotxa.

— 5 de maig de 2007. *Espai d'interès natural serra de Cardó*, guiada per Laureà Giné, biòleg.

— 6 de maig de 2007. *Introducció a les orquídiades*, a càrrec de Ramon Cros, de l'Esbart de la Vall d'Hostoles, i Xavier Oliver, biòleg. Coorganitzada amb l'Esbart de la Vall d'Hostoles i amb la col·laboració de la Fundació d'Estudis Superiors de l'Ajuntament d'Olot.

— 12 de maig de 2007. *La riera de Calders*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 13 de maig de 2007. *Sortida naturalista pel Fluvià*, a càrrec de Sergi

Vila, del grup excursionista Els Estaiats, i Xavier Oliver, biòleg. Coorganitzada amb el grup excursionista Els Estaiats, de Sant Jaume de Llierca, i amb la col·laboració de la Fundació d'Estudis Superiors de l'Ajuntament d'Olot.

— 19 de maig de 2007. *Espai d'interès natural serra de Montgrony*, guiada per Ferran Gonzàlez i Prat, biòleg i naturalista.

— 20 de maig de 2007. *Sortida a la recerca d'orquídiades*, a càrrec de Carme Casas, biòloga.

— 20 de maig de 2007. *Observació de rapinyaires al massís del Mont (Alta Garrotxa)*, a càrrec de Fran Trabalon, biòleg. Amb la col·laboració de la Fundació d'Estudis Superiors de l'Ajuntament d'Olot i el Consorci de l'Alta Garrotxa.

— 2 de juny de 2007. *Gresolet, la serra Pedregosa i Cercs*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 2 de juny de 2007. *Introducció a l'estudi dels peixos*, a càrrec de membres de la delegació de la Garrotxa de la ICHN.

— 9 de juny de 2007. *Observació d'aus d'alta muntanya*, a càrrec de Fran Trabalon, biòleg. Amb la col·laboració de la Fundació d'Estudis Superiors de l'Ajuntament d'Olot i el Consorci de l'Alta Garrotxa.

— 16 de juny de 2007. *Plantes amb flor de la Garrotxa: com identificar-les*, a càrrec de Joan Font, biòleg, Uni-

versitat de Girona. Sessió matinal al camp i sessió de la tarda al laboratori.

— 16 de juny de 2007. *Parc del Montnegre i el Corredor*, guiada per Joan Manel Riera, biòleg i coordinador de l'Escola de Natura del Corredor.

— 16 de juny de 2007. *Sortida de formigues*, a càrrec de Roger Vila, biòleg.

— 30 de juny de 2007. *La serra d'Ensija*, a càrrec de Florenci Vallès i Jordi Badia, biòlegs.

— 1 de juliol de 2007. *Anem a veure insectes. Sortida en família*, a càrrec de Jordi Artola, de la delegació de la Garrotxa de la ICHN. Amb la col·laboració de la Fundació d'Estudis Superiors, l'Ajuntament d'Olot i el Consorci de l'Alta Garrotxa.

— 15 de juliol de 2007. *Sortida d'odonats (espiadimonis, libèl·lules...)*, a càrrec de membres del Grup de Naturalistes d'Osona.

Projectes

— *Els sistemes naturals de les planes de Son i la mata de València*

Estudi pluridisciplinar sobre els sistemes naturals d'aquest sector pirinenc en el qual participen vint-i-un equips diferents de recerca.

— *Estat del medi natural de Catalunya*

Projecte d'elaboració d'un sistema d'indicadors per a avaluar l'estat del medi natural de Catalunya pel que fa a la biodiversitat.

— *Recull de noms catalans de plantes*

Projecte endegat pel Centre de Terminologia TERMCAT per tal de donar a conèixer els noms de les plantes.

— *Llibre vermell de la flora vascular de Catalunya*

En aquest llibre es recolliran les dades sobre l'estat de conservació de les espècies rares, endèmiques i amenaçades de Catalunya.

— *Catàleg dels invertebrats amenaçats de Catalunya*

Elaboració d'un catàleg de les cent-sis espècies que requereixen mesures de conservació dels grups d'invertebrats següents: molluscs, miriàpodes, odonats, ortòpters, heteròpters, coleòpters i lepidòpters.

— *Fundació Observatori per a la Sostenibilitat de Catalunya*

La ICHN participa en la creació d'aquest observatori.

— *Estudi dels Odonats a Catalunya*

Inici del projecte d'elaboració del catàleg dels odonats de Catalunya.

— *Estudi Interdisciplinari del Torrent Salat d'Horta d'Avinyó (Bages)*

Estudi dels sistemes naturals d'aquest torrent, en el qual participen diversos grups de recerca.

— *Projecte de Reintroducció de la Cigonya al Bages*

El 30 de març de 2007, com a continuació del projecte de reintroducció

de les cigonyes (*Ciconia ciconia*) al Bages, va tenir lloc la festa d'alliberament de les setze cigonyes que han estat a l'aviari de Santpedor des de l'agost del 2005.

— *Projecte de Restauració de Basses Agrícoles d'Osona*

Elaboració d'un catàleg de basses agrícoles i punts d'aigua de la comarca d'Osona i actuacions de restauració i protecció de les basses més interessants a favor de la ramaderia i de la fauna i flora.

— *Projecte d'Estudi de Rapi-nyaires d'Osona*

— *Estudi de la Biodiversitat de l'Aiguabarreig (Baix Cinca)*

— *Catàleg de flora vascular de la Garrotxa*

Es tracta d'una llista dels 1.765 tàxons citats a la comarca fins aquell moment, amb sinònims, nom comú, distribució, hàbitat i altres comentaris.

— *Programa de seguiment i conservació de la flora amenaçada*

S'ha realitzat la cartografia i el seguiment de quaranta-tres tàxons amenaçats.

— *Catàleg de flora vascular, comunitat ornítica i coleòpters saxífils dels boscos madurs de la Garrotxa*

Projecte de recerca de flora amenaçada, ocells i coleòpters saxífils dels boscos madurs de la Garrotxa que es va iniciar l'any 2005. El projecte ha comptat amb el suport econòmic de la Fundació La Caixa.

— *Mapa de flora invasora de la Garrotxa*

Elaboració d'un mapa de la flora invasora de la Garrotxa amb les dades recollides en més de cent punts distribuïts per la comarca.

— *Cartografia digital de tàxons invasors*

Realització de la cartografia de tàxons invasors i tasques d'eradicació i control de quinze tàxons.

— *Líquens dels boscos madurs de la Garrotxa*

Iniciació d'un projecte de recerca sobre els líquens dels boscos madurs de la Garrotxa promogut per la delegació de la Garrotxa, i amb la col·laboració de l'Agrupació Naturalista i Ecologista de la Garrotxa (ANEG). El projecte ha rebut un ajut econòmic de la Secció de Ciències Biològiques de l'Institut d'Estudis Catalans.

— *Cartografia i tipificació de les rouredes de roure pèrol de la Garrotxa*
Seguiment de l'elaboració de la cartografia 1:5.000 i la tipificació de les rouredes de roure pèrol (*Isopyro-Quercetum roboris*) de la comarca, amb l'ajut per a projectes de recerca d'abast local i comarcal (ACOM) de la Generalitat de Catalunya.

— *Seguiment d'ocells d'interès de l'Alta Garrotxa*

S'ha dut a terme el segon any de seguiment de les espècies de l'annex 1 de la Directiva d'aus, encarregat pel Consorci de l'Alta Garrotxa.

— *Catàleg dels ocells de la Garrotxa*

Elaboració del primer catàleg d'ocells de la Garrotxa, en què hi ha una relació d'ocells amb citacions considerades fiables a la comarca.

Col·laboracions i participació

— Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

— Consell Consultiu del Parc de Collserola

— Convenció dels signants del *Compromís ciutadà per a la sostenibilitat*, de l'Agenda 21 de Barcelona

— Consorci de l'Alta Garrotxa

— Consorci de l'Espai Rural de Gallecs

— Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre

— Museu d'Història Natural de Catalunya

— Fundació Observatori per a la Sostenibilitat de Catalunya

— Coordinació dels representants de l'IEC als espais naturals protegits

Premis i guardons

— El jurat format per Moisès Guardiola i Bufí, Joan Pino i Vilalta i Delfí Sanuy i Castells atorgà el premi per a estudiants de la ICHN al treball *Estudis etnobotànics a la vall de Camprodon (alta vall del Ter, Pirineus)*, de Montse Rigat Coll.

— La Fundació Caixa de Manlleu, en la segona edició de la convocatòria dels premis de Custòdia del Territori, atorgà el tercer premi al projecte *Acord de custòdia a la finca Castell de Vilagelans (Gurb)*, del Grup de Naturalistes d'Osona, de la delegació d'Osona de la ICHN.

Publicacions

Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 67 (setembre-octubre 2006).

Notícies de la Institució. Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 68 (novembre-desembre 2006).

Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 69 (gener-febrer 2007).

Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 70 (març-abril 2007).

Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 71 (maig-juny 2007).

Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 72 (juliol-agost 2007).

Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 73 (2005).

II Seminari sobre el Patrimoni Natural de la Garrotxa. Estat de coneixement.

Societat Catalana de Biologia

Any de fundació: 1912

CONSELL DIRECTIU

President: JAUME REVENTÓS I PUIGJANER
Vicepresident primer: FERRAN AZORÍN I MARÍN
Vicepresidenta segona: MONTSERRAT VENDRELL I RIUS
Secretària general: ÀUREA NAVARRO I SABATÉ
Vicesecretari: ARCADI NAVARRO I CUARTIELLAS
Tresorera: CARMEN SEGARRA I ROBERT
Vocal primer, Lexicografia: RICARD ROCA I PASCUAL
Vocal segon, Recerca: LLUÍS TORT I BARDOLET
Vocal tercer, Sessions: JOSEP CLOTET I ERRA
Vocal quarta, Relacions Exteriors: CRISTINA JUNYENT I RODRÍGUEZ
Vocal cinquè, Publicacions: FRANCESC PIFERRER I CIRCUNS
Vocal sisè, Estudiants: HÉCTOR RUÍZ MARTÍN

Delegat de l'IEC: RICARD GUERRERO I MORENO

Nombre de socis: 1.359

Coordinadors de les seccions especialitzades

Biofísica: Esteve Padrós, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
Biologia de la Reproducció: Francesca Vidal, UAB
Biologia del Desenvolupament: Jordi Garcia, Universitat de Barcelona (UB)
Biologia Evolutiva: Montserrat Papaceit, UB
Biologia i Indústria: Ramon Roca, Almirall Prodesfarma
Biologia i Societat: Cristina Junyent, Fundació Ciència en Societat
Biologia Molecular: Maribel Geli, Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)

Biologia Molecular del Càncer	Gabriel Capellà, Institut Català d'Oncologia (ICO)
Ecologia	Josep M. Espelta, Centre de Recerca Ecològica i d'Aplicacions Forestals (CREAF), i Ramon Massana, Institut de Ciències del Mar (ICM)
Ensenyament	Rosa Pérez, Escoles Betlem de Premià de Dalt
Fisiologia Vegetal	Josep M. Torné, CSIC
Microbiologia	Mercè Berlanga, UB
Neurobiologia Experimental	Josep Saura, CSIC
Senyalització Cel·lular i Metabolisme	Francesc Viñals, UB
Virologia	Miguel Ángel Martínez, Fundació IrsiCaixa, i Ana Angulo, Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (IDIBAPS)
Estudiants	Héctor Ruíz, UB
Alacant	Ivan Quesada, Universitat Miguel Hernández d'Elx (UMH)
Balears	Balbina Nogales, Universitat de les Illes Balears
Lleida	M. Ángeles de la Torre, Universitat de Lleida (UdL)
Pallars	Xavier Castells, Associació Lo Pi Negre
València	Helena Mira, Universitat de València (UV)
Vic	Jordi Planas, Universitat de Vic (UVic)

Activitats

— *XIV Jornada de Biologia Molecular*
14 i 15 de setembre de 2006, Sala Prat de la Riba, Institut d'Estudis Catalans (IEC), i sala de graus, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.
Organitza: Secció de Biologia Molecular.

— *Els gens Tbx i l'origen de les extremitats dels vertebrats*, a càrrec de Carolina Minguiellón, Divisió de Biologia del Desenvolupament, National Institute for Medical Research, Mill Hill, Londres, Regne Unit.
15 de setembre de 2006, sala de graus, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia del Desenvolupament.

— *V Curs de Tècniques de Fisiologia Cel·lular*

20-22 de setembre de 2006, aulari i departaments de Fisiologia, Genètica i Microbiologia, Universitat d'Alacant (UA), i Institut de Bioenginyeria, UMH, Elx.
Organitza: Secció d'Alacant.

— *Gimcana forestal «Boscos, incendis i canvi climàtic»*

3, 4, 5 i 10 d'octubre de 2006, serra de Castelltallat, Bages.

Organitza: Consell Directiu, Secció de Biologia i Societat i CREAF.

— *III Cicle de Cinema Científic*

5, 11, 19 i 26 d'octubre de 2006, aula magna, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

Organitza: Secció d'Estudiants.

— *Microbiology and biogeochemistry of suboxic and anoxic waters of the Baltic Sea*, a càrrec de Klaus Jürgens, Institut für Ostseeforschung (Institut de Recerca del Mar Bàltic), Warnemünde, Alemanya.

6 d'octubre de 2006, sala d'actes, CSIC - Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals (CMIMA), Barcelona.
Organitza: Secció d'Ecologia i Secció de Microbiologia.

— *I Jornada sobre la Recerca i la Gestió dels Espais Costaners i Marins Protegits als Països Catalans*

Sessió conjunta Institució Catalana d'Història Natural (ICHN)-SCB.

18 d'octubre de 2006, Sala Prat de la Riba, IEC, Barcelona.

— *Global diversity and distribution of marine bacterioplankton*, a càrrec de Thomas Pommier, Departament de Biologia Marina i Ocenografia, ICM, Barcelona.

20 d'octubre de 2006, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ecologia i Secció de Microbiologia.

— *Conferències d'actualització per ensenyants: Com el cervell aprèn i recorda?*, a càrrec d'Ignacio Morgado Bernal, catedràtic de Psicobiologia, Institut de Neurociència, UAB.

8 de novembre de 2006, Sala Pere Coromines, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ensenyament.

— *IV Jornada de Fisiologia Vegetal*

10 de novembre de 2006, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Fisiologia Vegetal.

— *VI Jornada de Virologia*

13 de novembre de 2006, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *III Jornada de Biologia i Filosofia*

20 de novembre de 2006, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *Hipòxia, angiogènesi i càncer*

Jornada anual conjunta.

22 de novembre de 2006, sala d'actes del Pavelló del Govern, campus de Bellvitge - Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL), UB, l'Hospitalet de Llobregat.

Organitza: Secció de Senyalització Cel·lular i Metabolisme i Secció de Biologia Molecular del Càncer.

— *VI Simposi de Neurobiologia Experimental*

22 i 23 de novembre de 2006, Sala Prat de la Riba, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Neurobiologia Experimental.

— *Canvi global: efectes i estratègies de gestió*

Sessió conjunta SCB-ICHN-CREAF.

30 de novembre de 2006, IEC, Barcelona.

— *A 30-year time series of biogeochemical variables in a coastal lagoon recently invaded by cyanobacteria and a toxic dinoflagellate*, a càrrec d'Yves Collos, de la Universitat de Montpellier, Montpellier, França.

1 de desembre de 2006, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *Relaciones entre contenido de agua y compuestos orgánicos volátiles y riesgo de inflamabilidad en plantas mediterráneas*

de Catalunya, a càrrec de Giorgio Alessio, del CREAF.

11 de desembre de 2006, aula C5/1068, Facultat de Ciències, UAB, Bellaterra.

Organitza: Secció d'Ecologia.

— *Ramaderia i recuperació de pastures: del Montseny a Cuba*

Sessió conjunta SCB - Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA).

12 de desembre de 2006, Sala Pi i Sunyer, IEC, Barcelona.

Organitza: Josefina Plaixats, Departament de Ciència Animal i dels Aliments, UAB, Bellaterra.

— *Jornada de la Secció de Biologia i Societat. Mapa de la Comunicació Científica a Catalunya*

13 de desembre de 2006, Sala Pere Coromines, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia i Societat.

— *Vitis vinifera: dels orígens a avui dia*

Sessió conjunta SCB-ICEA.

14 de desembre de 2006, aula 204, Facultat d'Enologia, Universitat Rovira i Virgili (URV), Tarragona.

Organitza: Francesca Fort Marsal, Departament de Bioquímica i Biotecnologia, Facultat d'Enologia, URV, Tarragona.

— *Curs Models lineals generalitzats (GLM) en ecologia*, a càrrec del professor Daniel Sol, CREAF, i investigador del Programa Ramón y Cajal.

14 i 15 de desembre de 2006, aula d'informàtica del CREAM - Unitat d'Ecologia, CREAM, edifici C, campus de la Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra.
Organitza: Secció d'Ecologia.

— *Vols ser bioemprenedor?*, a càrrec de Carme Verdguer, directora del Centre d'Innovació, de la Fundació Bosch i Gimpera; Lluís Ruiz, director general d'Avançell; Montserrat Vendrell, sotsdirectora general del Parc Científic de Barcelona (PCB), i Alejandra Aramayo, Departament d'Empresa de la UVic i coordinadora del Grup Emprèn.

Sessió conjunta SCB-UVic.

18 de desembre de 2006, aula magna, UVic, Vic.

— *Silencing of the genome by small non-coding RNA*, conferència sobre el Premi Nobel de Fisiologia o Medicina, a càrrec de Ramin Shiekhhattar, professor d'investigació de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA) al Centre de Regulació Genòmica.

19 de desembre de 2006, IEC, Barcelona.

— *4F2, transportador heteromérico de aminoácidos y su papel en tumorigénesis*, a càrrec de Manuel Palacín, Departament d'Entomologia, Museu d'Història Natural, Londres, Regne Unit.

19 de desembre de 2006, Hospital Duran i Reynals, campus de Bellvitge, l'Hospitalet de Llobregat.

Organitza: Secció de Senyalització Cel·lular i Metabolisme.

— *La taxonomía de ADN y su aplicación a estudios de ecología evolutiva: los insectos granívoros como modelo*, a càrrec de Raúl Bonal, Departament d'Entomologia, Museu d'Història Natural, Londres, Regne Unit.

20 de desembre de 2006, aula C5/1068, Facultat de Ciències, UAB, Bellaterra.

Organitza: Secció d'Ecologia.

— *Nous avenços en ecologia microbiana* 10 de gener de 2007, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: Secció de Microbiologia amb la col·laboració de l'ICM-CSIC.

— *Els boscos animals marins: una manera diferent de conèixer el mar?*, a càrrec de Josep M. Gili, ICM-CSIC, Barcelona.

17 de gener de 2007, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ensenyament.

— *The interaction of physical and biological processes in creating spatial structure in plankton distributions*, a càrrec de Tim Cowles, Universitat de l'Estat d'Oregon, Corvallis, Oregon, EUA.

19 de gener de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *Preliminary findings on the geochemical and microbiological fingerprinting*

of Australian aeolian dust. Implications for (past) climates, the environment, health and the oceans, a càrrec de Patrick De Deckker, Departament de Ciències Marines i de la Terra, Universitat Nacional d'Austràlia, Canberra, Austràlia.

26 de gener de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *Visita guiada al grup de recerca en teràpia anticancerosa*

Curs adreçat a estudiants de secundària. 29 de gener de 2006, Departament de Bioquímica i Biologia Molecular, Facultat de Farmàcia, UB, Barcelona.

— *Visita guiada al grup de recerca en estrès i immunodepressió en peixos, ictiofisiologia i aqüicultura*.

Curs adreçat a estudiants de secundària. 31 de gener de 2007, Departament de Biologia Cel·lular, Fisiologia i Immunologia, Facultat de Ciències, UAB, Bellaterra.

— *Estudio de la variabilidad genética y evolución del virus de la inmunodeficiencia humana de tipo 1 (VIH-1) en Maputo (Mozambique)*, a càrrec d'Ester Aparicio, Fundació IrsiCaixa, Badalona.

25 de gener de 2007, Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (edifici annex), Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *Desarrollo de vectores virales seguros para potenciar la respuesta inmune celular frente al VIH-1 en vacunas terapéuticas preparadas con células dendríticas derivadas de monocitos*, a càrrec de Sonsoles Sánchez Palomino, IDIBAPS, Barcelona. 25 de gener de 2007, Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (edifici annex), Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *La llum i els bacteris marins*, a càrrec de Carles Pedrós-Alió, ICM, Barcelona. 2 de febrer de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *Visita guiada al grup de recerca biomèdica*

Curs adreçat a estudiants de secundària. 7 de febrer de 2007, Departament de Ciències Fisiològiques II, Facultat de Medicina, UB, l'Hospitalet de Llobregat.

— *El iogurt: aliment viu i saludable*, a càrrec de Xavier Modamio, Departament de Microbiologia, Danone, Barcelona. 9 de febrer de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *Seminari de Recerca: Patrones biogeográficos y evolución del gasterópodo ma-*

rino venenoso Conus en el archipiélago de Cabo Verde, a càrrec de Rafael Zardoya, Museu Nacional de Ciències Naturals (MNCN) - CSIC, Madrid.

Dia de Darwin a la Universitat de València.

14 de febrer de 2007, sala de seminaris, Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva, campus de Burjassot, Burjassot.

Organitza: Secció de València.

— *A propòsit de la publicació del llibre Contra Natura. L'essència conflictiva del món viu*, a càrrec d'Arcadi Navarro, Universitat Pompeu Fabra (UPF), Barcelona. 14 de febrer de 2007, Centre de Cultura Contemporània, València.

Organitza: Secció de València.

— *El genoma neandertal*, a càrrec de Carles Lalueza, UB i UPF, Barcelona.

15 de febrer de 2007, aula F-15, aulari interfacultatiu, campus de Burjassot-Paterna, València.

Organitza: Secció de València.

— Projectió del documental *El malson de Darwin*, comentat per Arcadi Oliveres, UAB, Bellaterra.

15 de febrer de 2007, campus Blasco Ibáñez, València.

Organitza: Secció de València.

— *IV Jornades de Biologia Molecular i Cel·lular* per a professors de secundària.

16 i 24 de febrer de 2007, Universitat de Barcelona i Hospital General de Catalunya. Organitza: Secció d'Ensenyament.

— *Estratègies replicatives del virus de la hepatitis A*, a càrrec de Lluís Aragonés, Departament de Microbiologia, UB, Barcelona.

22 de febrer de 2007, Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (edifici annex), Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *Biología de la agregación proteica en bacterias bajo estrés conformacional*, a càrrec de Núria González-Montalbán, Institut de Biotecnologia i Biomedicina, UAB, Bellaterra.

22 de febrer de 2007, Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (edifici annex), Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *Pensament obert: perspectives del món natural*

1 i 2 de març de 2007, aula magna, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

Organitza: Secció d'Estudiants.

— *Silenci en la cèl·lula!*

7 de març de 2007, Sala Pere Coromines, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ensenyament.

— *Buscant la marinada. Caracterització de processos de barreja a petita escala temporal*, a càrrec de Jaume Piera, Unitat de Tecnologia Marina, CMIMA, Barcelona.

9 de març de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ecologia i Secció de Microbiologia.

— *III Curs de Comunicació Científica* 12-16 de març de 2007, aula 2, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia i Societat i *Omnis Cellula*.

— *Thermal adaptation in ectotherms* 15-17 de març de 2007, Sala Prat de la Riba, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia Evolutiva i Fundació Europea de la Ciència (ESF).

— *Perspectives en l'aqüicultura en el segle XXI*

19 de març de 2007, IEC, Barcelona.

Organitza: AQUA-TNET i Consell Directiu de la SCB.

— *Aplicacions de la citometria de flux a la microbiologia*, a càrrec de Josep Gasol, ICM-CSIC, Barcelona.

19 de març de 2007, Facultat de Ciències, UAB, Bellaterra.

Organitza: Secció de Microbiologia.

— *Climate change effects in terrestrial and in oceanic systems*

21 de març de 2007, Sala Nicolau d'Oliver, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ecologia.

— *Jornades sobre Energia: Crisis, Riscos i Solucions*

22 i 23 de març de 2007, aula 2, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

Organitza: Secció d'Estudiants.

— *Apoptosis dependiente de las mitocondrias*, a càrrec de Cristina Muñoz, IDIBELL, Barcelona.

26 de març de 2007, sala de juntes del Deganat, Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques, Facultat de Medicina, UdL, Lleida.

Organitza: Secció de Lleida.

— *Mecanismes d'autofàgia: La mort neuronal induïda per dopamina*, a càrrec de Santiago Ambrosio, IDIBELL, UB i UPF, Barcelona.

26 de març de 2007, sala de juntes del Deganat, Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques, Facultat de Medicina, UdL, Lleida.

Organitza: Secció de Lleida.

— *Els brassinoesteroides i la seva funció en el desenvolupament vascular en Arabidopsis thaliana*, a càrrec d'Ana Caño-Delgado, Consorci CSIC - Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), i

guanyadora del Premi Josep M. Sala-Trepat.

27 de març de 2007, Sala Pere Coromines, IEC, Barcelona.

— *Papel de la envoltura nuclear en regulación de la transcripción génica y ciclo regular: Interacción proto-oncogen c.-Fos/lamina A/C*, a càrrec de Vicente Andrés, Institut de Biomedicina, CSIC, València.

29 de març de 2007, aula 13, Facultat de Medicina, UB, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia Molecular.

— *Role of cellular P-body components on the replication and recombination of HCV*, a càrrec de Leonardo Mina, Departament de Microbiologia, UPF, Barcelona.

29 de març de 2007, Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (edifici annex), Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *Using genomic context analyses to predict protein function: applications to mitochondria-related diseases*, a càrrec d'Antoni Gabaldón, Departament de Bioinformàtica, Centre d'Investigació Príncep Felip (CIPF), València

30 de març de 2007, sala de juntes del Deganat, Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques, Facultat de Medicina, UdL, Lleida.

Organitza: Secció de Lleida.

— *El projecte ENCODE*, a càrrec de Roderic Guigó, Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM), Parc de Recerca Biomèdica, Barcelona.

11 d'abril de 2007, aula magna, Universitat de Vic, Vic.

Organitza: Secció de Vic.

— *VIII Exporecerca Jove*

12-14 d'abril de 2007, CosmoCaixa, Barcelona.

— *Visita al grup de recerca d'algues*, dirigit per Jaume Cambra.

17 d'abril de 2007, Departament de Biologia Vegetal, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

— *Synthetic gene networks: re-wiring the cell*, a càrrec de Mark Isalan, Centre de Regulació Genòmica (CRG), Parc de Recerca Biomèdica, Barcelona.

18 d'abril de 2007, aula magna, Universitat de Vic, Vic.

Organitza: Secció de Vic.

— *Nuevas aplicaciones bioquímicas en oceanografía biológica: el método AARS como índice de producción secundaria*, a càrrec de Lidia Yebra, Departament de Biologia Marina, ICM-CSIC, Barcelona.

20 d'abril de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ecologia i Secció de Microbiologia.

— *Gestió de projectes de recerca i desenvolupament*

24-27 d'abril de 2007, Sala Nicolau d'Oliver, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia i Indústria.

— *X Jornada de Biologia de la Reproducció*

25 d'abril de 2007, aula 2, CaixaForum, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia de la Reproducció.

— *Visita al grup de recerca en biologia del desenvolupament*, dirigida per Cristina Pujades.

25 d'abril de 2007, Departament de Ciències Experimentals i de la Salut, UPF, Barcelona.

— *Cultius cel·lulars i enginyeria metabòlica*, a càrrec de Francesc Gòdia, Departament d'Enginyeria Química, UAB, Bellaterra.

25 d'abril de 2007, aula magna, Universitat de Vic, Vic.

Organitza: Secció de Vic.

— *Estudio del impacto del tratamiento intermitente antimalárico en la transmisión vertical del VIH en Mozambique*, a càrrec de Maria Lahuerta, IDIBAPS, Barcelona.

26 d'abril de 2007, Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (edifici annex), Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *L'herència de l'enginyeria romana*, a càrrec de Manuel Novoa, Demarcació de Costes de Catalunya, Ministeri de Medi Ambient, Barcelona.

27 d'abril de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ecologia i Secció de Microbiologia.

— *Ecosistemes i xarxes biològiques*, a càrrec de Joan Saldanya, Departament d'Informàtica i Matemàtica Aplicada, Universitat de Girona (UdG), Girona.

2 de maig de 2007, aula magna, Universitat de Vic, Vic.

Organitza: Secció de Vic.

— *Visita guiada al grup de recerca en oncologia i genètica*

3 maig de 2007, Hospital Universitari de la Vall d'Hebron, Barcelona.

— Minisimposi *Cèl·lules mare i malaltia de Parkinson*: «Estrategias basadas en células madre para el tratamiento de la enfermedad de Parkinson», a càrrec d'Ernest Arenas, Institut Karolinska, Suècia; i *Neurogènesis fisiològica en el sistema nerviós perifèric adult*, a càrrec de Ricardo Pardo, Universitat de Sevilla, Sevilla.

3 de maig de 2007, sala d'actes, Biblioteca, campus de Burjassot, Universitat de València, Burjassot.

Organitza: Secció de València.

— *The role of the mitotic exit phosphatase CDC14 during chromosome segregation.*
A càrrec de Luis Aragón, Cell Cycle Group, Centre de Ciències Clíniques (MRC), Facultat de Medicina, Londres, Regne Unit.

3 de maig de 2007, sala de juntes, Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques, Facultat de Medicina, UdL, Lleida.

Organitza: Secció de Lleida.

— *Evolució de mecanismes de determinació sexual,* a càrrec de Francesc Piferer, Departament de Recursos Marins Renovables, ICM, Barcelona.

4 de maig de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *Visita guiada al grup de recerca en epidemiologia genètica dels trastorns mentals.*

9 de maig de 2007, Departament de Biologia Animal, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

— *RECAM 2007. Reunió Científica Anual de Microbiologia*

9-11 de maig, Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC), Barcelona.

Organitza: Secció de Microbiologia.

— *Protein sensitizers on nanostructured wipé gap semiconductors for harnessing solar energy,* a càrrec de Venkatesan Re-

nugopalakrishnan, Escola de Medicina de Harvard, Universitat Harvard, Boston, EUA.

9 de maig de 2007, sala de graus, Facultat de Ciències, UAB, Bellaterra.

Organitza: Secció de Biofísica.

— *Control de la diferenciació cel·lular en bacteris,* a càrrec de Jordi Garcia, Departament de Física i Enginyeria Nuclear, Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), Barcelona.

9 de maig de 2007, aula magna, Universitat de Vic, Vic.

Organitza: Secció de Vic.

— *Segona Matinal de l'Evolució Jornada d'actualització científica per a professorat de secundària i batxillerat.*

12 de maig de 2007, auditori Joan Plaça, Jardí Botànic, UV, València.

— *Cap a una comprensió integral del sistema climàtic: La recerca al Laboratori de Recerca del Clima,* a càrrec de Xavier Rodó, Laboratori de Recerca del Clima, UB, Barcelona.

18 de maig de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *Química prebiòtica*

Sessió conjunta Societat Catalana de Química (SCQ) - SCB.

25 de maig de 2007, campus de Burjassot-Paterna, UV, Burjassot.

— *Exploración de la robustez de la proteasa del VIH-1 mediante la introducción aleatoria de mutaciones únicas de aminoácido*, a càrrec de Miguel Ángel Martínez de la Sierra, Fundació IrsiCaixa, Badalona. 31 de maig de 2007, Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (edifici annex), Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *Cdk inhibitors: Connecting oncogenes to cell cycle control*, a càrrec de Ludger Hengst, Divisió de Bioquímica Mèdica, Biocenter-Universitat Mèdica d'Innsbruck, Àustria.

1 de juny de 2007, aula 13, Facultat de Medicina, UB, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia Molecular.

— *Oceanògrafs als núvols. Estudi del paper dels oceans en la microfísica i propietats òptiques dels núvols*, a càrrec de Rafel Simó, Departament de Biologia Marina i Oceanografia, ICM, Barcelona.

1 de juny de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *L'ós bru i l'home*, a càrrec de Guillermo Palomero, Fundación Oso Pardo, Santander.

2 de juny de 2007, sala d'actes, Arxiu Històric del Pallars Sobirà, Sort.

Organitza: Secció del Pallars.

— *Recent progress in understanding the mechanism of ion coupled membrane transporters*, a càrrec de Gérard Leblanc, Commissariat à l'Énergie Atomique (CEA), Centre d'Études Nucléaires Saclay, Gif-sur-Yvette, França.

6 de juny de 2007, sala de graus, Facultat de Medicina, UAB, Bellaterra.

Organitza: Secció de Biofísica.

— *Assemblea General ordinària de la SCB*

7 de juny de 2007, Sala Pere Coromines, IEC, Barcelona.

— *La sobreexplotación pesquera mundial y la tragedia de los comunes*, a càrrec de Juan Carlos Castilla, Universitat Pontifícia de Xile, premi de la Fundació BBVA a la investigació científica en ecologia i biologia de la conservació 2006.

8 de juny de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ecologia i Secció de Microbiologia.

— *Picoeukaryotes: genomes, ecology and contributions to marine carbon cycling*, a càrrec d'Alex Worden, Universitat de Miami, EUA.

15 de juny de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ecologia i Secció de Microbiologia.

— Acte del centenari de la SCB: *Ciència i societat, grans reptes*, a càrrec de Federico Mayor Zaragoza.

19 de juny de 2007, Sala Prat de la Riba, IEC, Barcelona.

— *Research activities on waterborne viruses in Japan*, a càrrec de Daisuke Sano, Departament de Microbiologia, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

26 de juny de 2007, Sala Miguel Servet, Servei de Rehabilitació, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (edifici annex), Barcelona.

Organitza: Secció de Virologia.

— *XV Jornades de Biologia Molecular* 28 i 29 de juny de 2007, Sala Prat de la Riba, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia Molecular i Secció de Biologia i Indústria.

— *VII Jornada de Biologia Evolutiva* 2 de juliol de 2007, Sala Prat de la Riba, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Biologia Evolutiva.

— *Jornada Divulgativa de Biologia Humana*

5 i 6 de juliol de 2007, aula 1, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

Organitza: Secció d'Estudiants i *Omnis Cellula*.

— *Programas de monitoreo y resumen de últimos eventos PANs en la zona sur de Chile*, a càrrec de Claudio Fuentes, laboratori ambiental Plancton Andino, Xile. 6 de juliol de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: seccions d'Ecologia i Microbiologia.

— *Curs de ciència-ficció*

10-12 de juliol de 2007, aula 1, Facultat de Biologia, UB, Barcelona.

Organitza: Secció d'Estudiants.

— *Protección por cannabinoides en la enfermedad de Alzheimer*, a càrrec de María L. de Cabellos, Instituto Cajal, CSIC, Madrid.

12 de juliol de 2007, sala de juntes, Deganat, Facultat de Medicina, UdL, Lleida. Organitza: Secció de Lleida.

— *Perspectives in genomics and proteomics 2007*

16 de juliol de 2007, Sala Prat de la Riba, IEC, Barcelona.

Organitza: Secció de Proteòmica i Genòmica.

— *Estudios recientes de diversidad y ecología del fitoplancton marino en México (1996-2006)*, a càrrec de David Hernández, Universitat Nacional Autònoma de Mèxic i ICM, Barcelona.

20 de juliol de 2007, sala d'actes, CSIC-CMIMA, Barcelona.

Organitza: Secció d'Ecologia i Secció de Microbiologia.

— *Molecular mechanisms underlying neurotrophin functions*, a càrrec de Juan

Carlos Arévalo, Facultat de Medicina, Universitat de Salamanca, Salamanca. 20 de juliol de 2007, sala de juntes, Deganat, Facultat de Medicina, UdL, Lleida. Organitza: Secció de Lleida.

Societat Catalana de Filosofia

Any de fundació: 1923

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 23 de maig de 2007

President: DÍDAC RAMÍREZ I SARRIÓ
Vicepresidents: SALVI TURRÓ I TOMÀS
IGNASI ROVIRÓ ALEMANY
Secretari: XAVIER IBÁÑEZ I PUIG
Tresorer: ANDREU GRAU I ARAU
Publicacions: JOSEP MONSERRAT MOLAS
Vocals: ANTONI BOSCH-VECIANA
MANUEL GARCÍA CARPINTERO
VÍCTOR GÓMEZ PIN
CARME MERCHÁN CANTOS
FRANCESC PEREÑA BLASI
JOSEP M. PORTA I FABREGAT
JUAN MANUEL DEL POZO
ANTONI PREVOSTI I MONCLÚS
MARIA RAMON CUBELLS
MARIONA SANFELIU I SALVÀ
MANUEL SATUÉ I SILLUÉ
MERCÈ SOLÉ FERRATER

A partir del 24 de maig de 2007

President: IGNASI ROVIRÓ ALEMANY
Vicepresidents: ANTONI BOSCH-VECIANA
JOSEP MONSERRAT MOLAS
Secretari: XAVIER GARCIA-DURAN BAYONA
Tresorer: ALBERT MOYA RUIZ
Publicacions: JOSEP MONSERRAT MOLAS
Vocals: ANDREU GRAU ARAU
CARME MERCHÁN CANTOS
FRANCESC PEREÑA BLASI
MANUEL SATUÉ I SILLUÉ

Delegat de l'IEC: PERE LLUÍS FONT

Nombre de socis: 188

Activitats

— 5 i 6 d'octubre de 2006. Onzena edició dels Col·loquis de Vic, dedicats a *L'economia*.

— 26 d'octubre de 2006. Sessió de recepció del membre numerari Gabriel Amengual Coll. El discurs tractà sobre «Salvar l'experiència en el moment de la seva desaparició. L'experiència en el pensament de Walter Benjamin».

— 20 de novembre de 2006. Assemblea General i lliçó inaugural del curs 2006-2007: «Filosofia i literatura: la unió de dos mons», a càrrec de Sam Abrams, poeta, assagista i traductor.

— 13 de desembre de 2006. Jornada científica *Catalunya: origen, ciutadania i identitat*, organitzada per la Societat Catalana de Filosofia (SCF) i la Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS).

— 21-23 de març de 2007. I Congrés Català de Filosofia. El Congrés es va celebrar en el marc de la commemoració del primer centenari de l'IEC i la convocatòria ha respost a la necessitat de trobar, en l'àmbit català i d'una manera global, un espai d'anàlisi i de debat sobre els problemes propis que avui té plantejats la filosofia. Hi col·laborà la Universitat de Barcelona (UB), la Universitat Ramon Llull (URL), la Institució de les Lletres Catalanes, la Societat de Filosofia del País Valencià i l'Associació Filosòfica de les Illes Balears.

Lliçons magistrals

Emmarcades en quatre lliçons magistrals, consignades a continuació, es van exposar unes noranta comunicacions, distribuïdes en dotze àmbits.

— Lliçó de Pere Lluís Font: «Els reptes de la filosofia en un món globalitzat»

— Lliçó de Jordi Sales: «La filosofia en català»

— Lliçó de Gabriel Amengual: «El futur de la filosofia. El subjecte de la filosofia».

— Lliçó d'Ulisses Moulines: «El naixement d'una disciplina filosòfica: la filosofia de la ciència».

Activitats de les seccions**Secció de Filosofia Antiga**

— El dia 24 de novembre de 2006 se celebrà la sessió de treball de la Societat Ibèrica de Filosofia Grega.

— El dia 12 d'abril de 2007 se celebraren les VIII Jornadas de Hispanismo Filosófico: «Tradiciones filosóficas de la Península Ibérica».

Secció de Filosofia Catalana

El dia 20 de novembre se celebrà la III Jornada Científica: «Qüestions d'arxiu, qüestions de mètode», organitzada per la SCF, la Xarxa Temàtica d'Història Intel·lectual de la Filosofia Catalana de la UB, i amb la col·laboració de l'Institut de Dret i Tecnologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Secció de Filosofia Contemporània

— Grup d'Estudis Fenomenològics: el dia 7 de setembre de 2006 se celebrà la conferència «L'antropologia filosòfica com a filosofia primera».

— Grup de Filosofia Analítica: seminari «Els arguments dels clàssics II». Del novembre de 2006 al maig de 2007.

— Curs de formació Interpretació de la ment en l'edat mitjana. Del març de 2007 al juny de 2007.

Secció de Filosofia Medieval

— Sessions d'estudi: «Johan Huizinga i la història cultural de l'edat mitjana».

— 1 de febrer de 2007. «Una lectura de *La tardor de l'edat mitjana*», a càrrec de Francisco Tauste.

— 15 de març de 2007. «Els filòsofs medievals i els ideals de vida», a càrrec d'Andreu Grau.

— 31 de maig de 2007. I Jornada Científica sobre Cultures Medievals: «L'edat mitjana al segle XXI».

Secció de Filosofia Moderna

— Celebrà els dies 3 i 4 de novembre de 2006 les II Jornades Lleidatanes sobre Vida i Pensament, seguint el model dels Col·loquis de Vic i ampliant la presència de la Societat als territoris de parla catalana.

Secció de Filosofia Pràctica

— Grup de Didàctica de Filosofia: del setembre de 2006 al maig de 2007 organitzà un curs sota el nom Construcció i organització d'un seminari virtual de didàctica de la filosofia.

Publicacions

Anuari de la Societat Catalana de Filosofia, núm. 17 (2006).

Anuari de la Societat Catalana de Filosofia, núm. 18 (2007).

BOSCH-VECIANA, Antoni; BOSSI, Beatriz; GONZALEZ, FRANCISCO J.; IBÁÑEZ-PUIG, Xavier; LURI, Gregorio; MONSERRAT-MOLAS, Josep; NARCY, Michel; ROBINSON, Thomas L.; ROSSETTI, Livio; SALES-CODERCH, Jordi; TRABATTONI, Franco. *Philosophy and dialogue: Studies on Plato's Dialogues*. Vol. I. Ed. a cura d'Antoni Bosch-Veciana i Josep Monserrat-Molas. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia: Barcelonessa d'Edicions, 2007.

MONSERRAT MOLAS, Josep; ROVIRÓ ALEMANY, Ignasi [cur.]. *La identitat*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2006.

TURRÓ, Salvi [cur.]. *Fonamentació i factivitat en l'idealisme alemany i la fenomenologia*. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2006. [Extret de *l'Anuari de la Societat Catalana de Filosofia*, núm. 17]

Societat Catalana de Física

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

President: JOSEP M. PONS I RÀFOLS
 Vicepresidenta: NÚRIA FERRER I ANGLADA
 Secretari: AGUSTÍ POCH I PARÉS
 Tresorer: JORDI ANDREU I BATALLÉ
 Vocals: XAVIER BATLLE I GELABERT
 ALBERT BRAMON I PLANAS
 JAUME ESTEVE I TINTÓ
 SALVADOR ESTRADÉ I SOBREPÈRE
 M. ÀNGELS GARCIA I BACH
 ANTONI GIRÓ I ROCA
 XAVIER GRANADOS I GARCIA
 ORIOL GUASCH I FORTUNY
 XAVIER JAÉN I HERBERA
 IGNASI JUVELLS I PRADES
 IGNASI LABASTIDA I JUAN
 JOSEP LLOSA I CARRASCO
 XAVIER MAGRANS I FONTRDONA
 JOAN A. PADRÓ I CÀRDENAS
 ANTONI ROCA I ROSELL
 SANTIAGO VALLMITJANA I RICO

Delegat de l'IEC: DAVID JOU I MIRABENT

Nombre de socis: 447

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

La Junta es va renovar a l'Assemblea del dia 13 de juliol de 2006.

XXII Trobades Científiques de la Mediterrània:

«Nanociència i nanotecnologia»

Maó (Menorca), del 9 a l'11 d'octubre de 2006. Les Trobades Científiques de la Mediterrània, que organitzen cada any la Societat Catalana de Física (SCF) i la Secció de Ciència i Tècnica de l'Institut Menorquí d'Estudis amb el suport de diverses institucions acadèmiques del seu àmbit lingüístic, tenen com a objectiu principal proveir un marc adequat a l'intercanvi d'experiències i de coneixements sobre un tema actual de recerca. A més de constituir un fòrum científic, contribueixen a facilitar la relació i la comunicació entre els científics i els tecnòlegs de l'entorn més proper.

El seu objectiu és crear un fòrum d'intercanvi de coneixements entre tots aquells investigadors que desenvolupen les seves activitats en camps en què la utilització de síntesi i funcionalització de nanopartícules, materials, components i estructures en l'interval nanomètric introdueix significants avantatges i millores en les propietats físiques, químiques i biològiques o en els fenòmens i processos que hi intervenen.

Es va dedicar un èmfasi especial en l'aspecte interdisciplinari del tema, clau dels avenços científics i tecnològics en aquest camp. Alguns dels tòpics, amb con-

tribucions en diferents àrees, foren: síntesi de nanopartícules i aplicacions, nanotubs de carboni, biomaterials i teixits, eines de caracterització microscòpica, manipulació atòmica, simulació a escala nanomètrica i electrònica molecular, entre d'altres.

El comitè organitzador de les Trobades va estar format per Ramon Alcubilla González, del Centre de Recerca en Nanoenginyeria (CRNE) de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC); Núria Ferrer, de la SCF i l'UPC; Albert Figueras, de l'Institut de Ciència de Materials de Barcelona (ICMAB); Jordi Pascual, de l'Institut Català de Nanotecnologia (ICN) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB); Josep Samitier, de la Universitat de Barcelona (UB); Josep Miquel Vidal, de l'Institut Menorquí d'Estudis (IME), i Rosa Juan, secretària.

Es van impartir les conferències següents:

— «Manipulation of the electronic, mechanical and spectroscopic properties of single molecules», a càrrec del professor Miquel Salmerón, Divisió de Ciències Materials, Laboratori Nacional Lawrence Berkeley-Molecular Foundry.

— «Realisation of nanostructures by emerging patterning methods», a càrrec de la professora Clàvia Sotomayor-Torres, Universitat de Cork, Tyndall National Institute.

— «Force generation by biological polymers on a nanometer scale», a càr-

rec de la professora Marileen Dogterom, Institute for Atomic and Molecular Physics FOM (AMOLF).

— «Carbon nanotubes in micro and nanoelectronics», a càrrec del professor Siegmur Roth, Max-Planck-Institut de Stuttgart.

— «Hybrid nanocomposite materials. In search of synergic activity», a càrrec del professor Pedro Gómez, Institut de Ciència de Materials de Barcelona.

També es va fer una taula rodona sobre política científica i es van presentar quinze comunicacions orals i quaranta pòsters. El nombre de participants fou seixanta-sis.

Universitat Catalana d'Estiu

Astronomia i astrofísica: l'univers proper i llunyà

Coordinadora de l'Àrea de Física: Núria Ferrer, de la UPC i vicepresidenta de la Societat Catalana de Física. Prada de Conflent, del 21 al 25 d'agost de 2007.

Els instruments de nova generació i les missions espacials han millorat i, en alguns moments, revolucionat, la nostra comprensió de l'univers proper i el més llunyà. En el curs es van descriure les visions més actuals del nostre sistema solar i els altres sistemes planetaris, de les estrelles, de les galàxies i de l'univers en general. Es va fer especial èmfasi en els processos de formació i evolució de cadascun d'ells.

Cursets

— Del 21 al 24 d'agost de 2007. *Estrelles, galàxies i cosmologia*, a càrrec de Carme Jordi, Universitat de Barcelona i Institut d'Estudis Espacials de Catalunya (IEEC).

— Del 21 al 24 d'agost de 2007. *Sistema solar i exoplanetes*, a càrrec de David Galadí, Institut d'Astrofísica d'Andalusia - Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i Centre Astronòmic Hispanoalemany.

Conferències

— 25 d'agost de 2007. «L'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya: una eina de futur», a càrrec de Jordi Isern, director de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya.

— 25 d'agost de 2007. «La vida a l'univers», a càrrec de Josep Miquel Vidal, IME.

Olimpiada de Física

Des de l'any 1996 la Societat Catalana de Física organitza la fase catalana de l'Olimpiada Internacional de Física. L'objectiu és realitzar un procés de selecció entre els estudiants d'ensenyament secundari (2n de batxillerat) amb bones aptituds per a la comprensió de la física. Els estudiants seleccionats representen el conjunt de districtes universitaris catalans en la fase espanyola d'aquesta Olimpiada. Per tal d'estalviar desplaçaments, des de l'any 2000 les proves de selecció s'efectuen a Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.

L'any 2007 les proves de selecció es van celebrar el dia 2 de febrer a la Facultat de Física de la Universitat de Barcelona, a l'Escola Politècnica Superior de Lleida, a la Facultat de Química de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona i a l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Girona.

En total s'hi van presentar cent deu estudiants de més de quaranta centres d'ensenyament secundari de tot Catalunya. Després d'una acurada revisió de les proves realitzades pels estudiants presentats, la Comissió va seleccionar, per a la fase final, divuit estudiants com a representants de les universitats catalanes.

Aquests estudiants van rebre de mans del president de la Societat Catalana de Física, en un acte públic celebrat el divendres 2 de març de 2007 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, el diploma acreditatiu de la seva selecció i també un petit obsequi consistent en un lot de llibres de física, que serviran per a ajudar a complementar-ne la formació en el seu futur ensenyament universitari.

Per preparar-se per a la fase espanyola, els alumnes seleccionats van fer dues sessions més: una el dia 16 de març al Laboratori de Física Moderna de la Facultat de Física de la Universitat de Barcelona i l'altra, de caràcter teòric, el dia 23 de març a les aules de la mateixa Facultat.

La fase espanyola es va celebrar a Jaén del 13 al 16 d'abril de 2007. Com en altres anys, l'actuació dels estudiants catalans va ser notable, i aconseguiren enguany tres medalles d'argent, quatre medalles de bronze i set mencions d'honor.

Valorem molt positivament el bon ambient que va dominar entre tots els estudiants que es van desplaçar a Jaén i les experiències que hi van viure, que sens dubte contribuiran a fomentar el seu interès envers la física.

III Jornada de Física i Química a l'IEC

La Societat Catalana de Física, conjuntament amb la Societat Catalana de Química i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, ja fa tres anys que organitzen una jornada temàtica adreçada als professors de física i química de secundària. Aquesta Jornada se celebra cap al novembre a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

Els temes tractats a les dues primeres edicions foren *La física i la química en la transició entre la secundària i els estudis superiors* i *Els avenços en física i química i l'actualització dels continguts a l'educació secundària*, respectivament.

El tema de la III Jornada, que es va celebrar el dimecres 25 d'octubre de 2006 a la seu de l'IEC, fou *Competències bàsiques i científiques competents*.

Es van presentar les ponències següents:

— «Origen de les proves PISA: Quines competències avaluen i per què?», a càrrec de Jordi Saura Valls, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.

— «L'anàlisi del cicle de vida, la competència científica més necessària», a càrrec de Claudi Mans Teixidó, UB.

— «L'espai europeu d'educació superior. Incorporar-lo a les aules», a càrrec d'Antoni Méndez Vilaseca, UAB.

— «Noves assignatures d'acord amb l'espai europeu d'educació superior», a càrrec de Francisco Calviño Tavares, UPC.

— «La resolució de problemes», a càrrec d'Antoni Font Ribas, UB.

— «La comunicació en ciències», a càrrec de Santiago Ramentol Massana, UAB.

— «Les proves PAU de física i de química i la seva possible relació amb les competències científiques», a càrrec de Jordi Ortín Rull, coordinador de física de les proves d'accés a la universitat (PAU), i Francesc Centellas Masuet, coordinador de química de les PAU.

La Jornada va finalitzar amb un debat sobre «Perspectives de l'educació científica a la secundària. Conclusions i propostes».

Exposició «La física és a la base de tot»

La Societat Catalana de Física, amb motiu del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans, va organitzar una exposició amb el títol «La física és a la base de tot».

Aquesta exposició estava instal·lada al claustre de la seu de l'IEC i es va poder visitar del 5 al 10 de març de 2006.

L'exposició es dividia en tres àmbits: l'àmbit de demostracions de la física experimental clàssica, l'àmbit de ciència i tecnologia actuals i l'àmbit de nanotecnologia.

Premis

Premi Jordi Porta i Jué per a estudiants

El Premi Jordi Porta i Jué, instituït l'any 1962, s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre física fet per estudiants. Enguany, no s'ha presentat cap treball al Premi.

Premis per als treballs de recerca de batxillerat

La Societat Catalana de Física va convocar per cinquena vegada aquests premis amb l'objectiu d'estimular la redacció de treballs d'iniciació a la recerca sobre temes de física. Aquests premis van adreçats als estudiants de batxillerat. Enguany s'hi van presentar quaranta-tres treballs, molt ben elaborats.

El veredict del jurat de la cinquena edició va acordar donar dos premis als treballs següents:

— *Espectres*, de l'estudiant Carla Vilamitjana Juanhuix, de l'IES Rafael Campalans d'Anglès, fet sota la direcció del professor tutor Ramon Estiu.

— *Perseguint el més ràpid: La velocitat de la llum a través de la histò-*

ria, de l'estudiant Genís Torrents Verdager, del Col·legi Sant Miquel dels Sants de Vic, fet sota la direcció del professor tutor Miquel Padilla.

També va acordar donar dos accèssits als treballs següents:

— *Càlcul de distàncies astronòmiques*, de l'estudiant Elisabet Aguilar Valls, de l'Escola Vedruna de Palamós, fet sota la direcció del professor tutor Francesc Pruneda.

— *M'atraus? La gravitació segons Cavendish*, dels estudiants Eduard Calzada Oliveras, Ricard del Alcázar i Carla Pagès Miró, de la Institució Cultural del CIC de Barcelona, fet sota la direcció de la professora tutora Beth Bach.

Activitats científiques

XIV Cicle de conferències «Física oberta»
El dijous 26 d'octubre de 2006, a la Sala Prat de la Riba de la seu de l'IEC, es va fer la conferència inaugural del curs 2006-2007, que fou «La composició, l'evolució i el destí de l'univers», impartida per Jordi Miralda Escudé, investigador de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA) de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya.

Durant el mateix acte d'inauguració del curs es va presentar el llibre *Commemoració de l'Any Mundial de la Física*, que recull les ponències i els debats de la jornada «La física a Catalunya», que es va celebrar l'abril de 2005 al Parlament de Catalunya.

La resta de conferències del cicle foren:

— «The social atom: The influence of spontaneous order in human affairs», a càrrec de Mark Buchanan, físic i escriptor científic. Dimecres, 14 de febrer de 2007, Sala Prat de la Riba de la seu de l'IEC.

— «Explosions estel·lars i astrofísica d'altres energies», a càrrec de Margarida Hernanz, investigadora del Consell Superior d'Investigacions Científiques de l'IEEC. Dijous, 22 de febrer de 2007, sala de graus de la Facultat de Física de la UB.

— «Formació d'estrelles a la galàxia», a càrrec de Robert Estalella, del Departament d'Astronomia i Meteorologia de la UB. Dijous, 22 de març de 2007, Sala Prat de la Riba de la seu de l'IEC.

— «Criptografia: claus secretes i missatges ocults», a càrrec de David Juher, de la Universitat de Girona (UdG). Dimecres, 25 d'abril de 2007, sala d'actes de la Facultat de Ciències de la UAB.

— «Llum: Eina de frontera», a càrrec de Lluís Torner, del Departament de Teoria del Senyal i Comunicacions de la UPC, i director de l'Institut de Ciències Fotòniques. Dimecres, 24 de maig de 2007, Sala Nicolau d'Oliver de la seu de l'IEC.

Cicle de conferències sobre

«Els premis Nobel de l'any 2006»

Organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans. El Premi Nobel de Física del 2006

fou concedit a John C. Mather i George F. Smoot. Aquest premi donà lloc a la conferència «Confirmació d'un univers amb edat finita», a càrrec d'Eduard Salvador Solé, de l'Institut de Ciències del Cosmos, Universitat de Barcelona. Dilluns, 11 de desembre de 2006, a la seu de l'IEC.

Publicacions

La Societat Catalana de Física publica dos números cada any de la *Revista de Física*. Aquesta revista d'alta divulgació en física, que fa catorze anys que s'edita, té un alt grau d'acceptació entre tots els físics de parla catalana i ha permès una connexió més gran entre la comunitat científica, així com un coneixement acurat del que fan companys escampats per tot arreu. Un altre aspecte que cal assenyalar és que la continuïtat i la seriositat

de la publicació han servit per a donar a conèixer la Societat Catalana de Física a llocs i persones als quals no hauria estat fàcil arribar per uns altres camins.

Revista de Física, núm. 31 (2n semestre 2006).

Revista de Física, núm. 32 (1r semestre 2007).

Enguany també es va publicar el llibre *Commemoració de l'Any Mundial de la Física*, que recull les ponències i els debats de la jornada «La física a Catalunya», que es va celebrar l'abril de 2005 al Parlament de Catalunya. Aquest llibre fou presentat durant l'acte d'inauguració del curs, que es va fer el dia 26 d'octubre de 2006 a la Sala Prat de la Riba de la seu de l'IEC.

Societat Catalana de Química

Any de fundació:

1986*

JUNTA DIRECTIVA

President:

ÀNGEL MESSEGUER PEYPOCH

Secretari:

ANTONI RIERA I ESCALÉ

Tresorera:

JOSEFINA GUITART I MAS

Publicacions:

PERE ALEMANY I CAHNER

Vocals:

JOAN CARLES ÀLVAREZ REY

ROSA CABALLOL I LORENZO

RAMON CANELA I GARAYOA

JAUME FARRÀS I SOLER

MANUELA HIDALGO MUÑOZ

ERIC JOVER I COMAS

SANTIAGO OLIVELLA I NELLO

LLUÍS PAGÈS I SANTACANA

CRISTINA PALET I BALLÚS

ANTONI PLANAS I SAUTER

CONCEPCIÓ ROVIRA I ANGULO

Delegada de l'IEC:

PILAR GONZÁLEZ DUARTE

Nombre de socis:

537 ordinaris

113 estudiants

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Assemblea General ordinària

L'Assemblea General ordinària se celebrà el 14 de desembre de 2006.

Activitats internacionals

Jornada de Química de Catalunya i del Gran Sud-oest Francès

Institut d'Estudis Catalans (IEC), 23 i 24 de novembre de 2006. Aquesta Jornada fou coorganitzada per la Societat Catalana de Química (SCQ) i la Société Française de Chimie (division Gran Sud-oest) i fou l'acte emblemàtic de la nostra Societat en el Centenari de l'IEC. La Jornada aplegà prop de 200 participants inscrits, una seixantena dels quals venien de França. Amb un programa que constava d'una conferència plenària a càrrec del professor Marc Lemaire (Universitat de Lió I), amb el títol «Organic chemistry and environment», una sessió de pòsters, amb gairebé 50 presentacions, 63 comunicacions orals dividides en tres simposis i una conferència plenària, la Jornada va transcórrer amb un èxit remarcable d'organització i de contingut científic. Des del punt de vista organitzatiu, el suport rebut de la infraestructura oferta pel mateix IEC fou clau en l'èxit assolit i motiu de les felicitacions rebudes per part dels col·legues de França. Es tractava del primer congrés que organitzava la SCQ en què participava una societat química estrangera. A més, el nostre congrés ha estat pioner a organitzar en xarxa les inscripcions, els enviaments de resums, etc., a

través d'un lloc web construït amb aquests propòsits.

Pel que fa al contingut científic, a desgrat de proposar una Jornada en què la temàtica química era molt àmplia, les sessions se seguiren amb interès i la qualitat mitjana de les comunicacions i pòsters, presentats majoritàriament per estudiants de tercer cicle i postdoctorat, fou molt remarcable. Aquest resultat confereix també confiança en veure que la química que es fa a ambdues bandes dels Pirineus ha assolit un nivell comparable al de qualsevol altra part d'Europa, a més d'haver iniciat possibles col·laboracions futures entre els grups participants.

La conclusió de les parts catalana i francesa va ser felicitar-se per la iniciativa i mantenir oberta la possibilitat que els nostres investigadors puguin participar en les pròximes reunions del gran sud-oest (la pròxima a Bordeus el novembre de 2007).

Reunió a Brussel·les del president

de la Societat amb representants

de l'European Association for Chemical and Molecular Sciences (EUCHEMS)

Brussel·les, 16 i 17 d'abril de 2007. Reunió per lliurar la documentació de la Societat a membres de l'acadèmia de química internacional EUCHEMS per tal de negociar l'afiliació de la nostra Societat a aquesta institució.

El químic i els projectes de recerca a la indústria farmacèutica

Lloc: Sala de graus de la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Data: 17 de maig de 2007.

Acte anual conjunt de la indústria farmacèutica amb la Universitat Autònoma de Barcelona, retransmès per videoconferència a la Universitat de Barcelona, la Universitat de Girona i l'Institut Químic de Sarrià, de la Universitat Ramon Llull.

Conferències a càrrec de Juanlo Catena, Laboratoris Salvat, SA; Jordi Gràcia, Almirall I+D, i Antoni Torrens, Laboratoris del Dr. Esteve, SA.

Química prebiòtica

Lloc: Campus Burjassot-Paterna de la Universitat de València.

Data: 25 de maig de 2007.

La Societat Catalana de Química i la Societat Catalana de Biologia celebren cada dos anys un acte conjunt. Aquest any es va fer a València i fou organitzat pel professor Juli Peretó, que va fer la presentació «La bioquímica terrestre, és una entre moltes de possibles?». Després tingué lloc la conferència «The search for potentially primordial genetic materials», que fou a càrrec d'Albert Eschenmoser, un dels químics orgànics més il·lustres de la ciència contemporània.

Trobada amb l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya

Lloc: Institut d'Investigacions Químiques i Ambientals de Barcelona (IIQAB).

Data: 9 de setembre de 2006.

Conferències:

— «Línies de recerca de l'Institut d'Investigacions Químiques i Ambientals de Barcelona i la seva repercussió econòmica i social», a càrrec d'Àngel Messeguer, professor d'Investigació del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i president de la SCQ.

— «Les eines modernes en el món de la química analítica», a càrrec de Joan Grimalt, professor d'investigació del CSIC.

Taula rodona:

— «La química: fonamental per a la preservació del medi ambient», en què participaren Teresa Morató amb la conferència «Escoles verdes»; Joan Grimalt amb «La química analítica i el medi ambient», i Maria Rosa Infante amb «Química verda en acció». La moderadora fou Tura Puigvert. Es va fer una visita final a les instal·lacions de l'IIQAB.

Competències bàsiques i científics competents

Lloc: Institut Estudis Catalans.

Data: 25 d'octubre de 2006.

Acte organitzat en col·laboració amb la Societat Catalana de Física i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya.

Ponències:

— «Origen de les proves PISA: Quines competències avaluen i per què?», a càrrec de Jordi Saura, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.

— «L'anàlisi del cicle de vida, la competència científica més necessària», a càrrec de Claudi Mans Teixidó, catedràtic d'Enginyeria Química, Universitat de Barcelona.

— «Noves assignatures d'acord amb l'espai europeu d'educació superior», a càrrec de Francisco Calviño Tavares, professor titular de la Secció d'Enginyeria Nuclear del Departament de Física i Enginyeria Nuclear, Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

— «L'espai europeu d'educació superior. Incorporar-lo a les aules», a càrrec d'Antoni Méndez Vilaseca, vicerector d'Estudis i Qualitat, Universitat Autònoma de Barcelona.

— «La resolució de problemes», a càrrec d'Antoni Font Ribas, professor titular de la Facultat de Dret, Universitat de Barcelona.

— «La comunicació en ciències», a càrrec de Santiago Ramentol Massana, professor de comunicació científica, Universitat Autònoma de Barcelona.

— «Les proves PAU de física i de química i la seva possible relació amb les competències científiques», a càrrec de Jordi Ortín, coordinador de física de les proves d'accés a la universitat (PAU), i

Francesc Centellas Masuet, coordinador de química de les PAU.

Hi hagué una taula rodona sobre «Perspectives de l'educació científica a la secundària. Conclusions i propostes».

També, com és habitual en aquests actes, l'assistència fou nombrosa i la participació intensa.

I Jornada de Formació Química de la Societat Catalana de Química per a Estudiants i Professors de Cicles Formatius de la Família Química de Formació Professional

Lloc: Sala d'actes de l'Escola del Treball de Barcelona.

Data: 15 de novembre de 2006.

Ponències:

— «La FP química i la seva relació amb els estudis universitaris», a càrrec de Francesc Pujol.

— «La química de la nostra vida», a càrrec de Josep Miret.

En aquest acte es va fer el lliurament de premis de la primera edició de premis als millors crèdits de síntesi d'alumnes de cicle formatiu de grau mitjà (CFGM) i cicle formatiu de grau superior (CFGS) de la família química de FP.

Debats de química

Dinorè debat

El 16 de maig de 2007 se celebrà a l'Institut d'Estudis Catalans el debat «La química en context». Les ponències presentades varen ser les següents:

— «Making chemistry meaningful: Conditions for successful context based teaching», a càrrec d'Onno De Jong, investigador en ciències de l'educació, Centre per a l'Educació de Ciències i Matemàtiques, Universitat d'Utrecht, Països Baixos.

— «Proyectos de química en contexto y el papel de la química en la nueva ciencia para el mundo contemporáneo», a càrrec de María-Jesús Martín-Díaz, catedràtica i cap del Departament de Física i Química, IES Jorge Manrique, Tres Cantos, Madrid.

Hi hagué una taula rodona sobre «Química en context: treballs de recerca de batxillerat en l'àmbit de la química».

En el transcurs d'aquest acte es van lliurar els premis i mencions de la primera edició dels premis als treballs de recerca de batxillerat dins l'àmbit de la química.

Jornades científiques

Aromes en els aliments.

Bases moleculars, tècniques culinàries, caracterització química i sensorial de les aromes

Aula magna, campus Torre dels Frares, Universitat de Vic, 15 de novembre de 2006. El programa va incloure les conferències següents:

— «Mai llard, Maillard?», a càrrec de Claudi Mans, catedràtic d'Enginyeria Química, Universitat de Barcelona (UB).

— «Els secrets d'un bon rostit», a càrrec de Nando Jubany, cuiner, res-

taurador i impulsor d'I+D Gastronomia, Taradell.

— «Reptes actuals en la indústria de les aromes per alimentació», a càrrec de Lluís Armengol, químic, Givaudan Ibérica, SA.

Conferències

— Enguany, el cicle de conferències sobre «Els premis Nobel de l'any 2006», que organitza l'IEC amb la col·laboració de la SCQ, portà per títol «Premi Nobel de Química concedit a Roger D. Kornberg». El 13 de desembre de 2006, Jordi Bernués, de l'Institut de Biologia Molecular de Barcelona (CSIC, Parc Científic de Barcelona) analitzà «Les intimitats de la transcripció eucariòtica».

— L'acte de la Dotzena Conferència Fèlix Serratosa tingué lloc el 15 de gener de 2007 a la sala d'actes de la Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), al campus de Bellaterra. Fou organitzat amb la Real Sociedad Española de Química i va ser presentat per Jordi Marquet Cortés, vicerector de Projectes Estratègics i Parc de Recerca de la UAB. Va comptar amb els conferenciant Claudio Plamo, professor de la Universitat del País Basc a Sant Sebastià i Scott E. Denmark, professor de la Universitat d'Illinois a Urbana-Champaign, EUA.

El dia 16 de gener de 2007 el professor Denmark va fer una segona conferència a la sala d'actes de l'Institut d'Investigacions Químiques i Ambientals

de Barcelona, del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), amb el títol «Silicon-based cross-coupling reactions: methodology, mechanism and total synthesis».

Totes dues activitats van tenir un gran èxit de públic.

— «Materials implantats al cos humà: Problemes actuals i solucions futures», conferència anual conjunta amb la Societat Andorrana de Ciències, a càrrec de Francesc Xavier Gil Mur, vicerector de Recerca i Innovació de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Sala d'actes del Centre Cultural La Llacuna, Andorra la Vella, 20 de març de 2007.

VI Memorial Enric Casassas

La Societat Catalana de Química va participar, el 30 de novembre de 2006 a Tarragona, en la celebració del VI Memorial Enric Casassas, el qual en aquesta ocasió portava per títol «Tècniques d'anàlisi en l'era "òmica"». La presentació fou a càrrec de Miquel Esteban, Departament de Química Analítica, UB; Àngel Messeguer, Societat Catalana de Química, i F. Xavier Rius, Comitè Organitzador, Universitat Ramon Llull (URL). Hi hagueren les conferències següents:

— «DNA microarrays», a càrrec de Lauro Sumoy, Centre de Regulació Genòmica, Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona.

— «Electroforesi bidimensional en la separació de proteïnes», a càrrec de

Concha Gil, Centro de Genómica y Proteómica, Universitat Complutense de Madrid (UCM).

També es van fer dues taules rodones:

— «Experiències del primer any de màsters oficials en química a Catalunya», a càrrec de representants d'universitats catalanes.

— «Aplicacions biomèdiques de la ressonància magnètica nuclear (RMN)», a càrrec de Carles Arús, Grup d'Aplicacions Biomèdiques de la RMN, Universitat Autònoma de Barcelona.

Premis

Premis per a estudiants

El premi per a estudiants de la SCQ del 2007 fou concedit a Joan Ignasi Llabias Clar pel treball *Nous extractants i anions regiosubstituïts derivats de l'ocarborà*.

Primera edició dels premis als treballs de recerca de batxillerat dins l'àmbit de la química

Es van presentar més de quaranta treballs. El primer premi fou concedit a Laura Nafria, Rut Pedrosa, Teresa Rojo i Gemma Sangüesa, de l'IES El Cairat-Esparreguera, pel treball *Estudi de la reutilització de l'aigua en el procés de tintatge*. I dos accessits, un a Karen Roqueta, de l'Escola Pia de Sitges, pel treball *La màgia de la química*, i l'altre a Guillermo Ruiz, de l'IES Emperador Carles de Bar-

celona, pel treball *Experiències de física i química enregistrades en vídeo*.

Primera edició de premis als millors crèdits de síntesi d'alumnes de CFGM i CFGS de la família química de FP

El premi fou atorgat a Montse Antonell Medina, Lúdia Presas Puig, Sílvia Sevilla Martínez i Adolfo Burgos Venegas, pel treball *Extracció i caracterització de l'oli essencial de romaní*.

Presentació de llibres

Compendi de nomenclatura de química analítica. Regles definitives de 1997

El dia 28 de juny de 2007 la SCQ va participar en l'acte de presentació del llibre a la Sala Pere Coromines de l'IEC.

Publicacions

Reedicions de versions revisades i actualitzades de la *Taula periòdica dels elements* (formats DIN A4 i A5).

Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 7 (2006).

Tercer volum de la col·lecció «Clàssics de la Química»: *Els àtoms en l'espai* (2007).

Societat Catalana de Matemàtiques

Any de fundació:

1986*

JUNTA DIRECTIVA

President:

CARLES PERELLÓ I VALLS

Vicepresident:

JOSEP LLUÍS SOLÉ I CLIVILLÉS

Secretària:

MARIANNA BOSCH I CASABÒ

Tresorera:

MARIA-TERESA MARTÍNEZ-SEARA I ALONSO

Vocals:

RAMON EIXARCH I FERRER

ANTONI GOMÀ I NASARRE

JOSEP GRANÉ I MANLLEU

JOSEP M. MONDELO I GONZÁLEZ

IGNASI MUNDET I RIERA

CARLES ROMERO I CHESA

ORIOI SERRA I ALBÓ

ENRIC VENTURA I CAPELL

JOAN VERDERA I MELENCHÓN

MANUEL UDINA I ABELLÓ

Delegat de l'IEC:

JOAN GIRBAU I BADÓ

Nombre de socis:

946

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Comitès*Comitè Científic*

Lluís Alsedà i Soler, Joaquim Bruna i Floris, Àngel Calsina i Ballesta, Carles Casacuberta i Vergés, Carles Currás i Bosch, Rosa Maria Miró i Roig, Jordi Quer i Bosor, Marta Sanz i Solé, Oriol Serra i Albó, Carles Simó i Torres.

Comitè d'Ensenyament

Claudi Alsina i Català, Lluís Bibiloni i Matos, Martí Casadevall i Pou, Jordi Deulofeu i Piquet, Pilar Figueras i Mestres, Antoni Gomà i Nasarre, Joan Gómez i Urgellés, Sílvia Margelí i Voelp, Carles Romero i Chesa, Josep Sales i Rufí i Manuel Udina i Abelló.

Comitè de Publicacions

Jaume Amorós i Torrent, Josep Maria Font i Llovet, Oriol Serra i Albó, Enric Ventura i Capell, Pelegrí Viader i Canals.

Assemblea General

El dia 14 de novembre de 2006 tingué lloc l'Assemblea General ordinària, en la qual es va renovar parcialment la Junta Directiva. La composició de la Junta quedà com s'ha indicat més amunt.

14th International Annual Meeting of the Association Le Kangourou sans Frontières

La seu de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) va acollir de l'11 al 15 d'octubre de 2006 la Trobada Anual de l'Associació Internacional Le Kangourou sans Frontières (KSF), organitzada per la Societat Catalana de Matemàtiques (SCMAT).

La comissió va estar formada per Lluís Almor, Marta Berini, Antoni Gomà, Josep Grané i Carles Romero.

Hi van participar cent-sis persones, representants de trenta-nou organitzacions nacionals. En la sessió plenària, els representants de cada país van presentar una breu comunicació en la seva pròpia llengua, la traducció de la qual es podia llegir per pantalla, en francès i anglès. Va ser un procediment molt ben acceptat i especialment emotiu per a aquelles persones assistents que, com nosaltres, estimen la seva llengua.

Això mateix van fer el president de la SCMAT i el representant del Departament d'Educació en la sessió d'inauguració, presidida per Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans, en el transcurs de la qual van parlar també el president de la KSF i els representants d'Alemanya i Bulgària, on es van celebrar les trobades de 2004 i 2005, respectivament, i de Catalunya i Àustria, on se celebrarà la del 2007.

L'objectiu principal de la trobada era la preparació de la prova Cangur de l'any següent. Amb aquesta finalitat la majoria dels països participants havien enviat una proposta d'enunciats, classificats per nivell escolar i per grau de dificultat que, en conjunt, constituïen un llibre de problemes d'una qualitat excepcional. Durant les intenses sessions de treball els participants es reunien en grups per nivells i, després d'una acurada anàlisi, van seleccionar els trenta problemes que, llavors, es van proposar en la prova Cangur. El marc incomparable de les sales de l'IEC on es van desenvolupar les reunions dels grups Écolier, Benjamin, Cadet, Junior i Étudiant va ser valorat molt positivament per tothom, així com tota la infraestructura i els serveis tècnics que l'Institut d'Estudis Catalans va posar a la nostra disposició. Tot plegat va resultar molt viu, amigable i personalitzat.

Per completar les activitats de la Trobada s'havien proposat algunes comunicacions sobre aspectes de la divulgació de les matemàtiques. Aquest any hi

va haver una intervenció de la representació romanesa i dues de la francesa i, a més, s'havia convidat Anton Aubanell, professor a l'IES Sa Palomera de Blanes i a la Universitat de Barcelona, perquè ens fes una lliçó de geometria amb bombolles de sabó, que va tenir una acollida excepcional. També s'havia convidat la professora Maria Gaspar, de la Universitat Complutense de Madrid, perquè expliqués el projecte ESTALMAT (Programa d'estímul del talent matemàtic), del qual ella va ser impulsora inicial al costat del tristament desaparegut professor Miguel de Guzmán, i una de les persones que van ajudar a fer més ampli l'abast territorial del projecte i portar-lo cap a Catalunya.

La possibilitat de poder desenvolupar totes les sessions al bell mig de Barcelona va permetre organitzar activitats complementàries turístiques (a peu, en bicicleta i en autobús), com una visita al CosmoCaixa i una visita institucional al Parlament de Catalunya, on ens va rebre el president del Parlament, Ernest Benach, i on vàrem trobar una acollida excepcional.

Es va comptar amb el suport econòmic de l'IEC i del Departament d'Educació, i el suport logístic de tres universitats catalanes. El Departament de Matemàtiques de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) va oferir el Servei de Publicacions per poder elaborar el llibre de problemes. La Facultat de Matemàtiques de la Universitat de Barcelona (UB) va facilitar el contacte amb el Servei de Tra-

ducció d'aquesta Universitat i això va fer possible que tothom parlés en la seva llengua, cosa que recordarem sempre. La Facultat de Matemàtiques i Estadística de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) va aportar vuit voluntaris que van fer la tasca diària d'actualització dels documents de treball i d'altres ajuts.

Desena Trobada Matemàtica

La Trobada Matemàtica anual de la SCMAT es va dedicar a *Euler: 300 anys després*. Va tenir lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, el 15 de juny de 2007, i hi van assistir més de cinquanta persones. Varen donar-hi conferències Joan Solà-Morales, «Les equacions d'Euler»; Emili Elizalde, «Euler, la funció ζ i la mecànica quàntica»; Xavier Xarles, «La funció z d'Euler», i Josep Pla, «Euler i el *Disquisitiones Arithmetica*».

XLIII Olimpíada Matemàtica

La fase catalana de la XLIII Olimpíada Matemàtica, organitzada per la Societat Catalana de Matemàtiques, es va celebrar simultàniament a Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona els dies 15 i 16 de desembre de 2006.

Enguany, es van oferir sessions periòdiques de formació al Departament de Matemàtiques de la UAB i a la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC i altres activitats a les poblacions de Girona, la Garriga, Lleida, Manresa, Tarragona i Vilanova i la Geltrú.

Els participants catalans en la fase espanyola, celebrada a Torrelodones (Madrid), van tornar amb cinc medalles: quatre de plata, per a Albert Santiago Boil (IES de Bruguers, Gavà), Bernat Serra Montolí (IES La Sedeta, Barcelona), Arnau Messegué Buisan (IES Ciutat de Balaguer, Balaguer) i Josep Marc Mingot Hidalgo (Collegi Claver, Lleida), i una medalla de bronze per a Eloi Marín Amat (Escola Frederic Mistral-Tècnic Eulàlia, Barcelona).

Dotzena prova Cangur

La prova Cangur de la SCMAT va néixer l'any 1996, amb caràcter gairebé experimental i amb la participació de 1.313 alumnes de 106 centres de Catalunya. En la Dotzena prova Cangur hi ha hagut més de 17.000 participants de 512 centres diferents, que s'han agrupat en 125 seus (23 en centres universitaris pertanyents a 11 universitats diferents; 4 en centres cívics i la resta en centres de secundària).

La prova Cangur, celebrada el 22 de març de 2007 va guanyar un premi de l'Obra Social Caixa Sabadell, i cada any rep el suport de l'IEC, el Departament d'Educació i diverses universitats, així com de l'empresa Pont Reyes. El dia 22 de maig de 2007 es va cloure la prova Cangur 2007 amb l'acte de lliurament de premis, que va tenir lloc a la sala d'actes del Rectorat de la Universitat Autònoma de Barcelona, i que va estar presidit conjuntament pel conseller d'Educació i pel rector de la UAB.

La Comissió Cangur va estar formada per Lluís Almor, Marta Berini, Martí Casadevall, Ramon Esteban, Antoni Gil, Antoni Gomà, Josep Grané i Carles Romero. Hi van col·laborar Arnau Mir, Rut Garí i Anna Belén Petro, i també Josep Vaquer, Pelegrí Viader (Universitat Pompeu Fabra), Montserrat Rasclosa (IES Bernat Metge) i Mireia López (IES Milà i Fontanals).

La Societat Catalana de Matemàtiques té establerta una distinció especial de la prova Cangur, que anomena el *pin de plata*. Aquest reconeixement es fa, entre d'altres, a aquells alumnes o aquelles alumnes que acaben la participació en la prova Cangur i que hi han tingut una actuació globalment destacada. Van rebre el pin de plata Antai Llaquet Bayo i Eloi Roset Altadill. Aquesta màxima distinció de la prova Cangur també s'ha atorgat a algunes personalitats que hi estan relacionades. Enguany la Comissió Cangur va proposar que s'atorgués a Carles Casacuberta.

Problemes a l'esprint

Des de l'any 2000, en el marc de l'Any Mundial de les Matemàtiques, es fa una innovadora prova de resolució de problemes en línia, a través de la xarxa Internet.

El 25 de gener de 2007 va tenir lloc l'onzena edició, en què van participar trenta-dos centres de Catalunya i el País Valencià. El guanyador va ser l'IES Arquitecte Manuel Raspall, de Cardedeu.

El 17 d'abril de 2007 va tenir lloc la dotzena edició, en què van participar

trenta-vuit centres de Catalunya i el País Valencià. El guanyador va ser el centre Aula Escola Europea, de Barcelona.

Tercer concurs Cangur de relats matemàtics

L'èxit de les dues primeres edicions va impulsar a convocar el tercer concurs de relats relacionats amb el món de les matemàtiques. Es va atorgar un primer premi al relat presentat per Eloi Roset Altadill, amb el títol *Sota l'ombra dels quadrats*, i un accèssit al relat presentat per Mireia Seguí Grivé, amb el títol *Codi a Venècia*.

Programa d'estímul del talent matemàtic (ESTALMAT)

El dia 16 de setembre de 2006 tingué lloc l'acte inaugural a la seu de l'IEC, on el professor Josep Rey va pronunciar la conferència «Viatge al món dels políedres».

El dissabte 2 de juny de 2007 es va fer el test d'aptitud a Barcelona, Girona, Lleida i Reus.

Fons de Promoció d'Activitats

Durant el curs 2006-2007 s'han subvencionat, ultra les activitats pròpies de la SCMAT, les següents activitats proposades per la comunitat matemàtica catalana:

— Geometric and asymptotic group theory with applications (Manresa, setembre de 2006)

— Barcelona Analysis Conference (Barcelona, setembre de 2006)

— Topologia de les varietats algebriques complexes (l'Alguer, setembre de 2006)

— Eurocrypt (Barcelona, 2007)

— Advanced course on quasideterminants and universal localization (Bellaterra, gener de 2007)

— Advanced course on analytic and probabilistic techniques in combinatorics (Bellaterra, gener de 2007)

— Congrès Nedds: «Nonlinear evolution equations and dynamical systems» (l'Ametlla de Mar, juny de 2007)

Altres activitats

Acte inaugural del curs acadèmic 2006-2007

Aquest acte va tenir lloc el dia 14 de novembre de 2006. El professor Dominic Welsh, de l'Institut de Matemàtiques de la Universitat d'Oxford, va dissertar sobre *Polynomials that count*.

Premi per a estudiants Évariste Galois

Va ser atorgat a Judit Abardia Bochaca pel treball $\mathbb{C}H^n$: *l'espai, els convexos i l'infinit*. El jurat, nomenat per la Junta Directiva de la SCMAT, estava format per Pere Ara Bertran, Joan Porti Piqué i Frederic Utzet Civit. El premi, amb la nova dotació de mil euros (1.000 €), es lliurà a l'IEC el dia 24 d'abril de 2007.

Relacions institucionals

— La SCMAT, a través del seu president o d'altres membres, assisteix a diferents

organismes o en forma part estatutàriament. Aquests organismes són el Ple de l'IEC, la Secció de Ciències i Tecnologia, el patronat de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer, el Consell Científic Assessor del Centre de Recerca Matemàtica, el Comité Español de Matemáticas (CEMAT), i la Conferencia de Decanos y Directores de Matematicas de España.

— Pel trienni 2005-2007, el coordinador de la Comissió Cangur de la SCMAT, Antoni Gomà, és el vicepresident del buró de l'associació internacional Le Kangourou sans Frontières.

— Durant aquest curs s'han mantingut els convenis de reciprocitat existents amb altres societats matemàtiques (American Mathematical Society, Société Mathématique de France, Real Sociedad Matemática Española, Sociedad Española de Matemática Aplicada, Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya (FEEMCAT), Sociedad Española de Estadística e Investigación Operativa, Unió de Físics i Matemàtics de Txèquia) i se n'ha gestionat un de nou amb l'Australian Mathematical Society.

— El 16 de desembre de 2006 es va reunir el Consell Executiu del CEMAT i es va redactar un nou reglament. La SCMAT hi quedà inserida, i Carles Pereülló i Marta Sanz entraren a formar part del Consell Executiu. A les comissions, s'hi van nomenar: Oriol Serra (Desenvolupament i Cooperació), Jordi Deulofeu

(Educació), Antoni Malet (Història) i Josep Masdemont (Comunicació).

— El 19 d'abril de 2007 la SCMAT es va reunir amb la FEEMCAT i Joaquín Nuñez, director general de Formació del Professorat, per signar un conveni de col·laboració amb el Departament d'Educació per tal que la Conselleria prioritzi les activitats que organitza la SCMAT relacionades amb l'ensenyament: Cangur, Fem Matemàtiques, Trobada d'Ensenyament, etc.

— Es van fer reunions al Departament d'Educació amb Oriol Busquets i Anton Aubanell per proposar la creació del Centre de Recursos per a Ensenyar i Aprendre Matemàtiques (CREAMat), que oferís un servei al professorat perquè pogués col·laborar a millorar la competència matemàtica dels alumnes d'infantil, primària i secundària.

Publicacions

Durant aquest curs ha aparegut el número 23 de la revista *SCM/Notícies*. També s'ha publicat el volum 21 (número 2) del *Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques*. Aquestes publicacions es distribueixen gratuïtament a tots els socis. Els articles del *Butlletí* són accessibles electrònicament a través del web de la Societat i a través del portal de publicacions de l'IEC. Els articles principals de la revista *SCM/Notícies* es publiquen electrònicament al web de la Societat tan bon punt els autors els lliuren.

Societat Catalana de Geografia

Any de fundació:

1935

JUNTA DIRECTIVA

President:

FRANCESC NADAL I PIQUÉ

Vicepresident:

ENRIC MENDIZÀBAL I RIERA

Secretari:

ENRIC BERTRAN I GONZÀLEZ

Tresorera:

MONTSERRAT CUXART I TREMPES

Vocal primer:

ANTONI LUNA GARCÍA

Vocal segona:

MIREIA BAYLINA I FERRÉ

Vocal tercer:

JESÚS BURGUEÑO I RIVERO

Vocal quart:

VICENÇ BIETE FARRÉ

Vocal cinquè:

JOAN TORT I DONADA

Vocal sisena:

M. CARMÉ MONTANER I GARCIA

Delegat de l'IEC:

JOAN VILÀ-VALENTÍ

Nombre de socis:

411

Activitats científiques***Conferències***

17 d'octubre de 2006. *Mapping empires, mapping bodies: Reflections on the uses and abuses of cartography*, a càrrec de Matthew H. Edney, director del History of Cartography Project, Universitat de Wisconsin, Madison, EUA.

— 15 de novembre de 2006. *Mobilitat residencial i expansió de l'urbanisme dispers a la regió metropolitana de Barcelona: de l'anàlisi macro a l'anàlisi micro*, a càrrec d'Isabel Pujadas, catedràtica de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona.

— 14 de desembre de 2006. *La position des villes méditerranéennes dans les villes européennes et dans les villes mondiales*, a càrrec de Céline Rozemblat, professora de la Universitat de Lausanne.

— 20 de febrer de 2007. *Programes de desenvolupament rural a Catalunya: la iniciativa LEADER i el programa PRODER*, a càrrec de Santiago Roquer, catedràtic de Geografia Humana de la Universitat Rovira i Virgili.

— 14 de març de 2007. *La regulación hidrológica de la Península Ibérica: capital, tecnología y territorio*, a càrrec de Fernando Arroyo Illera, catedràtic

de Geografia Humana de la Universitat Autònoma de Madrid.

— 19 d'abril de 2007. *L'expansió del turisme urbà: Barcelona com a paradigma*, a càrrec de Francesc López Palomeque, catedràtic d'Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat de Barcelona.

— 23 de maig de 2007. *Paisatges culturals de Catalunya*, a càrrec d'Enric Mendizàbal, professor titular de geografia humana de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— 14 de juny de 2007. *Sobre la eficàcia de un estado compuesto y plurinacional. Agenda (im)posible desde la geografía política*, a càrrec de Joan Romero, catedràtic de Geografia Humana de la Universitat de València.

Cursos, seminaris i cicles de conferències

— 23 de novembre de 2006. Projectió de la pel·lícula *Los tres entierros de Melquíades Estrada*, dintre del cicle «Cine i geografia», i un col·loqui dirigit per Joan Tort.

— Primavera de 2007. Cicle de conferències «La geografia i la història dels viatges», coordinat per Isabel Soler i Enric Mendizàbal. Les conferències foren: «El viatge com a vida multiplicada», a càrrec de Rafael Argullol, catedràtic d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra, 27 de març; «De California a Sodoma (s. xvi): geografías sexuales de un Nuevo Mundo», a càrrec de Rafael M. Mérida, professor de literatura espanyola de la Universitat de Lleida, 11 d'abril; «Una forma de pera

molt cristiana o dos viatges a Orient», a càrrec d'Isabel Soler, professora de literatura portuguesa de la Universitat de Barcelona, 17 d'abril; «Testimonio y autoría del mundo: viajeros, poetas y ladrones», a càrrec de Juan Pimentel, Historia de la Ciencia, Instituto de Historia, Consejo Superior d'Investigaciones Científicas (CSIC), 25 d'abril; i «Viatges per a la gent que viatja a partir de la llibreria Altaïr», a càrrec de Pep Bernadas, director de la llibreria Altaïr, 2 de maig.

— 6 de juny de 2007. Sessió de cloenda dels actes commemoratius del 125è aniversari del naixement de Pau Vila. Joan Vilà-Valentí, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS) de l'IEC, pronuncià «Una evocació de Pau Vila», que coincidirà amb la publicació *Pau Vila i Dinarès: Semblança biogràfica*. També es va projectar el vídeo de l'entrevista que li féu Montserrat Roig el 1978 per al programa *Personatges*, de TVE.

Presentacions de llibres

— 26 d'octubre de 2006. *Més enllà de l'urbanisme*, d'Albert Serratosa. Hi intervingueren, a més de l'autor, Josep Oriol, degà del Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports (Catalunya), Vicenç Capdevila, exvicepresident de la Corporació Metropolitana de Barcelona, i Joan Tort, editor del llibre.

— 21 de febrer de 2007. *Las otras geografías*, de Joan Nogué i Joan Romero, catedràtics de Geografia Humana

de les universitats de Girona i València, respectivament. L'acte fou presidit per Montserrat Tura, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya, i hi intervingueren Maria Dolors Garcia Ramon, catedràtica d'Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat Autònoma de Barcelona, Salvador Vives, director de l'editorial Tirant lo Blanch, i els mateixos autors.

— 29 de maig de 2007. *Enric Lluch i Martín: L'obra escrita*. L'acte fou presidit per Francesc Nadal, president de la Societat Catalana de Geografia (SCG), i hi intervingueren Joan Vilà-Valentí, president de la SFCS de l'IEC, Maria Dolors Garcia Ramon, membre numerària de l'IEC, Oriol NeHo, secretari per a la Planificació Territorial del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, Abel Albet, professor titular de geografia humana de la Universitat Autònoma de Barcelona i editor de l'obra, i el mateix Enric Lluch.

Altres actes

— 5 d'octubre de 2006. Acte públic de presentació del *Manifest per a una nova cultura del territori*, impulsat per Antoni F. Tulla i presidit per Maria Dolors Garcia Ramon, membre numerària de la SFCS de l'IEC. Hi intervingueren Joan Nogué, de la Societat Catalana de Geografia, Sergi Cantó, del Col·legi d'Ambientòlegs, Carme Miralles, del Col·legi de Geògrafs, Jordi Ludevid, del Col·legi d'Arquitectes, Pilar Riera, de l'Associació Catalana de Ciència

Regional, i Andreu Ulied, de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori.

— 10 de març de 2007. Visita a l'exposició «1936-1939. Els Mapes en la Guerra Civil Espanyola», instal·lada a l'Institut Cartogràfic de Catalunya. La visita fou guiada per Carme Montaner, cap de la Cartoteca de Catalunya, i per Francesc Nadal i Luis Urteaga, catedràtics de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona. Tots tres eren comissaris d'aquesta mostra.

Sortides d'estudi i viatges

— 28 d'octubre de 2006, sortida d'estudi a l'Alta Segarra, en el marc del cicle «Les altres comarques».

— 24 de març de 2007, sortida d'estudi titulada «El paisatge de la vinya al Bages».

— 18 i 19 de maig de 2007, sortida d'estudi a la Miranda de Llaberia i Mola de Colldejou.

— Setmana Santa de 2006, viatge a Anatòlia (de la mar Negra a la mar Blanca), organitzat per l'Associació per a la Recerca d'altres Cultures (ARAC, Cultural Travel Association), sota els auspicis de la SCG, i guiat per Pere Andreu.

Altres actuacions

— Antoni Luna féu de representant institucional de la SCG al Comitè Espanyol de la Unió Geogràfica Internacional.

— El president, Francesc Nadal, féu de representant institucional de la

SCG al Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

Premis de la Societat

— III Premi Joan Palau Vera per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat a Irene Toneu Isern, de l'Escola Vedruna de Vic, pel treball *Pluviometria de Gurb i comparació amb altres punts de la comarca*.

— XII Premi Lluís Casassas i Simó a Luis del Romero Renau, pel treball *Planificació i govern del territori a la regió metropolitana del Rin-Ruhr. Noves respostes a velles lògiques territorials en un context insosteniblement globalitzat*. Accèssit a María José Ripoll Berenguer, pel treball *Canvis en els usos del sòl i moviments de massa superficials en una conca de muntanya de l'alt Berguedà*.

El web de la Societat: l'Obrador Obert (scg.iec.cat)

— Administrat per Pau Alegre, informa dels actes celebrats a la Societat, a través d'anuncis i ressenyes, i d'activitats i publicacions d'altres institucions que han estat d'interès geogràfic (conferències, congressos, col·loquis, premis, llibres i revistes). Aplega dues-cents cinquanta ressenyes de llibres escrits per socis o sòcies de la SCG, seixanta semblances biogràfiques i presentacions de la SCG en diversos idiomes (anglès, aranès, basc, castellà, català, francès i gallec).

Publicacions

Edició del núm. 60 de *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, corresponent a 2006, i del llibre *Enric Lluch i Martín: L'obra escrita*, amb un estudi introductori d'Abel Albet.

Societat Catalana d'Estudis Històrics

Any de fundació:	1946
JUNTA DIRECTIVA	
President:	GASPAR FELIU I MONTFORT
Vicepresidenta:	MONTSERRAT SANMARTÍ I ROSET
Secretari:	JOSEP M. TORRAS I RIBÉ
Vicesecretari:	RAMON ARNABAT I MATA
Tresorer:	RICARD SOTO I COMPANYY
Vicetresorera:	ROSA LLUCH I BRAMON
Vocals:	ARMAND DE FLUVIÀ I ESCORSA MERCÈ RENOM I PULIT JAUME SOBREQUÉS I CALLICÓ FRANCESC VILANOVA I VILA-ÀBADAL
Delegat de l'IEC:	ALBERT BALCELLS I GONZÁLEZ
Nombre de socis:	185

Activitats

— 25 d'octubre de 2006. Sessió inaugural del curs 2006-2007. Conferència: «Una visió de la Guerra de Successió des de l'exili: el Teatro de Desdichas (Milà, 1716)», a càrrec d'Agustí Alcoberro.

— Del 30 de novembre al 19 de desembre de 2006. Exposició «Els papers de la Colla Cargol (1952-1961): Família i cultura com a resistència». S'inaugurà el dia 30 de novembre al pati de la Casa de Convalescència i s'exposà fins al 20 de gener. Fou organitzada per Alfred Pérez-Bastardas.

El dia 30 l'acte d'inauguració se celebrà a la Sala Pere Coromines de la seu de l'Institut d'Estudis Catalans sota la presidència de Salvador Giner, president de l'IEC, i de Gaspar Feliu, president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics.

— 17 d'abril de 2007. Jornada sobre «Llengua, identitats i patrimoni: les biblioteques, suport logístic per a la recerca». Aquesta jornada s'organitzà amb l'objectiu de recordar les institucions de cultura creades a principis del segle xx, especialment les biblioteques, la seva trajectòria de suport a la cultura catalana i

el paper fonamental que tenen encara avui i que tindran en el futur.

Hi van intervenir:

Jordi Casassas Ymbert: «Antecedents fundacionals i perspectives de futur».

Francesc Vallverdú: «Importància del Congrés de Cultura Catalana de 1964».

Antoni M. Badia i Margarit: «La recerca, ahir, avui i demà. Qüestions».

Sergi Gascón Uris: «La recerca, ahir, avui i demà. Exemplificacions».

Carles Duarte: «Cultures, identitats i creativitat».

— 23 de maig de 2007. Celebració de l'Assemblea General ordinària de socis de la Societat, en el transcurs de la qual es procedí a la renovació estatutària de la meitat de la Junta.

— 28 de juny de 2007. Designació dels càrrecs de la Junta. Va quedar de la manera següent:

President:	JAUME SOBREQÜÉS I CALLICÓ
Vicepresidenta:	MONTSERRAT SANMARTÍ I ROSET
Secretari:	ALFRED PÉREZ- BASTARDAS
Vicesecretari:	FRANCESC VILANOVA I VILA-ABADAL
Tresorera:	ROSA LLUCH I BRAMON
Vicetresorer:	SEBASTIÀ RIERA I VIADER
Vocal de publicacions:	MERCÈ MORALES I MONTJOYA
Vocals:	AGUSTÍ ALCOBERRO I PERICAY ARMAND DE FLUVIÀ I ESCORSA RICARD SOTO I COMPANYY

Publicació

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, núm. 17 (2006).

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

Any de fundació:	1995*
JUNTA DIRECTIVA	
President:	JOSEP CRUANYES I TOR
Vicepresident primer:	FRANCESC XAVIER GENOVER I HUGUET
Vicepresident segon:	JOAN CARLES OLLÉ I FAVARO
Secretari:	JOSEP SERRANO I DAURA
Tresorer:	ORIOL SAGARRA I TRIAS
Vocals:	JORDI PUJOL I MOIX MARC VALLÈS I FONTANALS
Delegat de l'IEC:	Vacant
Nombre de socis:	93

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats generals

Durant aquest curs la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, ha realitzat activitats de diversa naturalesa, en compliment de la finalitat assenyalada pels seus Estatuts de promoure el conreu de l'estudi i la investigació del dret en general i, d'una manera especial, del dret català. Així, ha acordat organitzar conferències, seminaris i altres activitats amb la finalitat de contribuir al coneixement i la difusió del dret civil de Catalunya.

El dia 6 de novembre de 2006 la Societat va retre homenatge a qui fou el seu president des de 1995, Josep M. Mas i

Solench, traspassat l'1 de desembre de 2005. Aquest acte fou presidit per Salvador Giner i el president de la Reial Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona, Pere Molas Ribalta. I comptà amb les intervencions de Josep M. Font i Rius, membre emèrit de la Secció Històrico-Arqueològica, Antoni Solà i Bohigas, alcalde de Santa Coloma de Farners, Ignasi de Balanzó, psicòleg i advocat, i Josep Cruanyes i Tor, president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics.

Com a cloenda de l'acte, Ferran Badosa Coll, catedràtic de Dret Civil de la Universitat de Barcelona, , dissertà sobre «Cinc anys de dret civil català».

Seminaris

L'Estatut del 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI. De l'11 d'abril al 23 de maig de 2007.

La promulgació del nou Estatut d'autonomia de Catalunya (que substitueix l'anomenat *Estatut de Sau*, del 1979) constituí un fet transcendent en el llarg camí vers el reconeixement de la identitat i de les institucions pròpies de la nació catalana. I el seminari, organitzat des de la doble perspectiva de quins són els drets del nostre país i de quin és el dret dels ciutadans, volgué apropar-nos a la realitat actual de Catalunya i fixar les bases del desenvolupament immediat en els diversos àmbits del país.

El seminari s'organitzà en set conferències, incloses la inaugural i la de clausura. L'acte inicial i l'acte final foren presidits respectivament per Ernest Benach i Pascual, president del Parlament de Catalunya, i Montserrat Tura i Camarfreita, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Es desenvolupà en sessions setmanals segons el programa següent:

— Conferència inaugural: «L'Estatut del 2006. Introducció», a càrrec de Carles Viver i Pi-Sunyer, director de l'Institut d'Estudis Autònoms, 11 d'abril de 2007.

— «Llengua i reforma estatutària», a càrrec de Jaume Vernet Llobet, catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat Rovira i Virgili, 16 d'abril de 2007.

— «L'ordre judicial en el nou marc estatutari», a càrrec d'Alfons López Tena, magistrat membre del Consell General del Poder Judicial, 26 d'abril de 2007.

— «Les finances públiques en la reforma de l'Estatut», a càrrec d'Elisenda Paluzie Hernández, professora titular de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona, 2 de maig de 2007.

— «La constitucionalitat dels drets estatutaris», a càrrec de Marc Carrillo López, catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat Pompeu Fabra, 8 de maig de 2007.

— «L'ordenació territorial en el nou Estatut», a càrrec d'Enric Argullol i Murgadas, catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat Pompeu Fabra, 16 de maig de 2007.

— Conferència de clausura: «El dret civil en l'Estatut», a càrrec de Ferran Badosa Coll, catedràtic de Dret Civil de la Universitat de Barcelona, 23 de maig de 2007.

La Societat preveu publicar aquestes conferències l'any 2008.

Conferències

També es va organitzar un cicle de conferències sobre «Les Corts catalanes del segle XVIII (1701-1706)», entre els mesos d'octubre i de novembre de 2006. El programa fou aquest:

— «Catalunya entre els segles XVII i XVIII: reflexions sobre un canvi», a càr-

rec de Jon Arrieta Alberdi, de la Universitat del País Basc, 17 d'octubre de 2006.

— «Corts borbòniques de Barcelona (1702) *versus* Corts austriacistes de Barcelona (1706): anàlisi jurídica comparativa», a càrrec de Sixto Sánchez-Lauro Pérez, de la Universitat de Barcelona, 30 d'octubre de 2006.

— «La represa del constitucionalisme (1701-1706)», a càrrec de Joaquim Albareda i Salvadó, de la Universitat Pompeu Fabra, 15 de novembre de 2006.

— «El debat de la vicerègia (1700-1701): baralla judicialista o conflicte polític?», a càrrec d'Eva Serra i Puig, de la Universitat de Barcelona, 27 de novembre de 2006.

— «Com va ser el procés del consell de guerra de Salvador Puig Antich», a càrrec de Francesc Caminal i Badia, advocat de l'equip de la defensa, 5 de febrer de 2007.

Suport a altres activitats

La Societat va donar suport a l'organització de la IX Jornada d'Estudis Local que se celebrà a Bot (Terra Alta), l'11 de novembre de 2006, amb el tema de «Catalunya i el fet nacional», organitzada per l'Ajuntament de Bot i la Universitat Internacional de Catalunya.

Elaboració del Diccionari

jurídic català

La Societat ha continuat amb l'elaboració del *Diccionari jurídic català*, amb la previsió de concloure'l entre els anys 2008 i 2009.

El *Diccionari* s'estructura segons aquestes branques o aquests àmbits del dret:

- dret civil
- dret penal
- dret processal
- dret mercantil (incloent-hi el marítim)
- dret canònic
- dret romà
- història del dret i de les institucions
- numismàtica
- biografies (ressenyes biogràfiques i bibliogràfiques).

Els autors són especialistes en aquestes branques i aquests àmbits del dret. D'un total de 1.851 entrades elaborades pertanyents a tots els àmbits jurídics abans esmentats, n'hi ha 561, entre contractades i altres que encara no tenen autor assignat, que estan pendents de preparar.

Publicacions

Revista Catalana de Dret Privat, núm. 6 (2006).

Revista Catalana de Dret Privat, núm. 7 (2007).

Revista de Dret Històric Català, núm. 5 (2005).

Societat Catalana d'Economia

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

President: PERE PUIG I BASTARD
Vicepresident: ARTUR SAURÍ DEL RÍO
Secretari: EDUARD ARRUGA I VALERI
Tresorer: HUMBERT SANZ I GARCIA
Vocals: JOAN ELIAS I BOADA
PERE LLEONART I LLIBRE
ÀNGELS ROQUETA I RODRÍGUEZ
ERNEST SENA I CALABUIG
M. ANTÒNIA TARRAZÓN I RODÓN

Delegat de l'IEC: JOAQUIM MUNS I ALBUIXECH
Delegat a Brussel·les: VÍCTOR POU I SERRADELL
Delegat a Madrid: JOSEP M. NUS I BADIA

Nombre de socis: 260

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Conferències

— Inauguració del curs acadèmic 2006-2007: «Història d'una recerca sobre Francis Ysidro Edgeworth», a càrrec de Lluís Barbé Duran, professor d'economia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 28 de setembre de 2006.

— Acte de lliurament del VI Premi de la Societat Catalana d'Economia:

Economia i política de la privatització local, a càrrec del guardonat Germà Bel i Queralt. Institut d'Estudis Catalans, 28 de novembre de 2006.

— Els premis Nobel de l'any 2006. Conferència sobre el Premi Nobel d'Economia concedit a Edmund S. Phelps: «Inflació, atur i la regla d'or del creixement», a càrrec de Francesc Xavier Mena López, professor del Departament d'Eco-

nomia de l'Escola Superior d'Administració i Direcció d'Empreses (ESADE), Universitat Ramon Llull. Institut d'Estudis Catalans, 12 de desembre de 2006 i Centre de Cultura Contemporània de València, 24 de gener de 2007.

Cicle de conferències

— «Factors dinamitzadors de l'economia catalana», gener-maig de 2007.

— «La innovació a l'empresa catalana: una perspectiva dels marcs institucionals i de l'acció concreta», a càrrec de Francesc Solé Parellada, catedràtic de la Universitat Politècnica de Catalunya, i Antoni Zabalza, president d'Ercros. Institut d'Estudis Catalans, 29 de gener de 2007.

— «Les grans infraestructures de connexió internacional a Catalunya», a càrrec de Germà Bel, catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona, i Santiago Montero, vocal de la Junta del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 19 de febrer de 2007.

— «La defensa de la competència des de la perspectiva de canvis legislatius imminents», a càrrec d'Amadeo Pettibó, director de la Fundación Rafael del Pino, i Josep Maria Carreras, vocal del Tribunal Català de Defensa de la Competència. Institut d'Estudis Catalans, 19 de març de 2007.

— «Centres d'excel·lència en la formació empresarial: la seva orientació i

el seu impacte», a càrrec de Jordi Canals, director de l'Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa (IESE), i Carlos Losada, director d'ESADE. Institut d'Estudis Catalans, 3 de maig de 2007.

— «El model empresarial català: situació i canvis previsibles», a càrrec d'Antón Costas, catedràtic de la Universitat de Barcelona, i Salvador Alemany, conseller delegat d'Abertis Infraestructura, SA. Institut d'Estudis Catalans, 14 de maig de 2007.

— Jornada Acadèmica i Comemorativa de la Societat Catalana d'Economia: «Aportacions a la recerca i el debat en economia a Catalunya». Institut d'Estudis Catalans, 5 de juny de 2007.

La Jornada Acadèmica es va emmarcar dins els actes commemoratius del primer centenari de l'Institut d'Estudis Catalans per a celebrar-ne la trajectòria seguida mitjançant l'atorgament del Premi Catalunya d'Economia i el Premi de la Societat Catalana d'Economia, que la nostra Societat organitza des de l'any 1991.

La part acadèmica de l'acte va consistir en sis sessions, en les quals els ponents, guardonats amb algun dels dos premis i acompanyats d'altres especialistes, van fer balanç de l'estat actual de la investigació i el debat científics en cada una de les àrees proposades. Finalment, l'acte es va cloure amb una sessió commemorativa solemne, en què van assistir els guardonats amb algun dels dos pre-

mis, representants de les entitats que hi van donar suport i membres dels successius jurats.

Les sis sessions foren:

Sessió 1: Estudis d'història econòmica sectorials a Catalunya

— «Estat de la recerca sobre els inicis de la industrialització a Catalunya», a càrrec de James Thomson, Universitat de Sussex.

— «Sobre el paper ambivalent de la vinya en el desenvolupament econòmic contemporani a l'Euroregió Pirineus-Mediterrània», a càrrec de Francesc Valls, Universitat de Barcelona.

Sessió 2: El desenvolupament i la convergència regional a Europa i Espanya

— «Recerca desenvolupada en el camp dels estudis de convergència regional», a càrrec de J. M. Esteban Marquillas, Universitat Autònoma de Barcelona, Institut d'Anàlisi Econòmica (IAE) - Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC).

— «Noves aportacions als estudis dels desequilibris regionals», a càrrec d'Ángel de la Fuente, Universitat Autònoma de Barcelona, IAE-CSIC.

Sessió 3: L'anàlisi cost-benefici en l'estudi de les infraestructures en àrees urbanes

— «Estat de les recerca i de les aplicacions en estudis cost-benefici en l'àmbit de les grans inversions en infraestructures», a càrrec de Pere Riera, Universitat Autònoma de Barcelona.

— «Alguns elements de debat respecte a la connectivitat interurbana de Catalunya», a càrrec de Germà Bel, Universitat de Barcelona.

Sessió 4: Desenvolupament de les ciutats i les grans àrees urbanes de Catalunya

— «Globalització i geografia econòmica de les regions de la UE», a càrrec de Xavier Vives, IESE i Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA) - Universitat Pompeu Fabra (UPF).

— «Els factors de canvi del model urbà de Catalunya: elements per al debat», a càrrec de Pere Lleonart, Gabinet d'Estudis Econòmics.

Sessió 5: El debat sobre les relacions financeres entre Catalunya i Espanya

— «Els fluxos fiscals de Catalunya amb l'Administració de l'Estat: dels estudis de la balança fiscal al debat sobre l'estat actual del finançament autonòmic», a càrrec de Guillem López Casanovas, Universitat Pompeu Fabra.

— «Algunes consideracions sobre les balances fiscals», a càrrec de Jacint Ros Hombravella, Universitat de Barcelona.

Sessió 6: Estat actual dels estudis sobre els sectors regulats: el cas de l'energia elèctrica

— «El sector elèctric espanyol», a càrrec d'Ignasi Nieto, Ministeri d'Indústria.

— «La regulació del sector d'energia elèctrica», a càrrec de Joan Bata-
lla, Comissió Nacional de l'Energia.

Acte commemoratiu solemne

del X Premi Catalunya d'Economia

Salutació i benvinguda a càrrec de Pere
Puig, president de la Societat Catalana
d'Economia, Salvador Giner, president de
l'IEC, i Narcís Serra, president de Caixa
Catalunya.

— «Breu glossa històrica dels
premis de la Societat Catalana d'Econo-
mia», a càrrec de Joaquim Muns, IEC i
Universitat de Barcelona.

— «Present i futur de la recerca
en economia a Catalunya», a càrrec d'An-
dreu Mas-Colell, IEC i Universitat Pom-
peu Fabra.

Premi

— Convocatòria del XI Premi Catalunya
d'Economia, abril de 2007.

Publicació

BOSCH-DOMÈNECH, Antoni; SILVESTRE, Joa-
quim. *L'aversió i l'atracció al risc i les
seves conseqüències teòriques i pràcti-
ques: evidència experimental*. 2007.
[VIII Premi Ferran Armengol i Tubau]

Associació Catalana de Sociologia

Any de fundació: 1979*

JUNTA DIRECTIVA

President:	ORIOL HOMS FERRET
Vicepresidents:	JOSEP M. ROTGER CERDÀ ARTURO RODRÍGUEZ MORATÓ
Secretària:	TERESA SORDÉ MARTÍ
Tresorera:	REMEI CASAS BORRÀS
Vocals:	JORDI BUSQUET DURAN JOAQUIM CASAL I BATALLER MÀRIUS DOMÍNGUEZ AMORÓS XAVIER GODÀS I PÉREZ ENCARNA HERRERA I MARTÍNEZ CRISTINA LÓPEZ I VILLANUEVA MAITE MONTAGUT I ANTOLÍ ENRIC RENAU PERMANYER EULÀLIA SOLÉ I ROMERO MARTA SOLER GALLART

Delegada de l'IEC: CARLOTA SOLÉ I PUIG

Nombre de socis: 226

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

El 14 de desembre de 2006 l'Associació Catalana de Sociologia (ACS) celebrà l'Assemblea General de socis, que va comportar la renovació de càrrecs de la Junta, que quedà tal i com s'indica més amunt.

Activitats

— Comissió de Preparació del congrés de la Federació Espanyola de Sociologia (FES) de 2007 (a partir de setembre de 2006). El IX Congrés Espanyol de Sociologia es va celebrar els dies 13, 14 i 15 de setembre de 2007. La candidatu-

ra va ser preparada per l'ACS i acceptada per la FES. L'ACS va participar en el Comitè Organitzador i en el Comitè Científic del Congrés. El Comitè Organitzador va tenir com a president el catedràtic de Sociologia, i membre de l'ACS, Fausto Miguélez, exdegà de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i va comptar amb representants de les universitats catalanes, de diverses empreses i de la Junta de l'ACS. Es va anar reunint periòdicament i va avançar en l'organització del Congrés per mitjà de quatre comissions: Finançament, Espais, Estratègia i Logística.

— Cicle de conferències «Identitats». Novembre de 2006. El cicle va estar format per sis conferències que van tractar el tema de la immigració. Les organitzacions que van coordinar el cicle van pronunciar les conferències següents: «Identitats i valors culturals de convivència», a càrrec de Tomàs Calvo Buezas (Universitat Complutense de Madrid), presentada per Sandra Pardo (Fundació Pere Tarrés), organitzada per CaixaForum i celebrada a la seva seu el dia 7 de novembre; «Identitat i gènere», a càrrec de Tassadit Yacine, presentada per Maria Àngels Roqué, organitzada per l'Institut de la Mediterrània i celebrada a la seu de CaixaForum el dia 8 de novembre; «Identitat i diàleg interreligiós», a càrrec de Fèlix Martí (Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència

i la Cultura, UNESCO Catalunya), presentada per Lluís Foix, organitzada per l'Ateneu de Barcelona i celebrada a la seva seu el dia 14 de novembre; «Identitat i llengua», a càrrec de Jordi Porta (Òmnium Cultural), organitzada per Òmnium Cultural i celebrada a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans el dia 20 de novembre; «La crisi política a l'escola», a càrrec de Salvador Cardús, presentada per Jordi Sánchez (Fundació Jaume Bofill) i celebrada al Foment de les Arts i del Disseny (FAD) el dia 22 de novembre; «Està tancat el debat sobre el multiculturalisme?», a càrrec de Michel Wieviorka, president de l'Associació Internacional de Sociologia, presentada per Oriol Homs, organitzada per l'Associació Catalana de Sociologia i celebrada a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans el dia 29 de novembre.

Premi Concurs de Joves Sociòlegs

El dia 28 de febrer de 2007 es reuní el jurat, format per Cristina López, Jordi Busquet Duran i Lluís Recolons i Arquer, per deliberar sobre els treballs presentats al XI Concurs de Joves Sociòlegs. S'hi van presentar quatre treballs. El jurat, després d'analitzar els treballs presentats i discutir-ne els valors, va decidir concedir un premi i un accèssit:

— Premi: *E-participació: la incorporació d'Internet en els processos de participació ciutadana en la presa de decisions públiques*, de Clelia Colombo.

— Accèssit: *L'absència als exàmens de primer curs en la Universitat de València o el cas dels «no presentats»*, d'Àlicia Villar Aguilés.

Ambdós estudis seran publicats a la revista electrònica de l'ACS. El lliurament dels premis es va fer el dia 24 d'abril de 2007.

Preparació del Congrés Català de Sociologia

S'ha començat a elaborar el projecte per al V Congrés Català de Sociologia, el qual se celebrarà a Barcelona els dies 17, 18 i 19 d'abril de 2009. Sota el lema «Immigració i societat catalana», les sessions se celebraran al recinte de l'IEC-ACS, a Barcelona, i a la UAB, a Bellaterra.

Preparació del Primer Fòrum Mundial de Sociologia de l'Associació Internacional de Sociologia

S'ha començat a treballar per organitzar el Primer Fòrum Mundial de Sociologia de l'Associació Internacional de Sociologia, conjuntament amb aquesta Associació i la Federació Espanyola de Sociologia. Es preveu que aquest Fòrum se celebri a Barcelona, concretament a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, del 5 al 8 de setembre de 2008, sota el lema «La investigació sociològica i el debat públic».

Aquest Fòrum es considera una trobada prèvia al següent Congrés Català de Sociologia, previst per a l'abril de 2009.

Publicacions

Butlletí de l'Associació Catalana de Sociologia

És un full d'informació intern per als socis, en què la informació sobre la societat es complementa amb articles o comentaris, així com amb un apartat per a les novetats bibliogràfiques vinculades a la nostra especialitat i, complementàriament, a informacions de l'Associació. Aquest any se n'han publicat sis números: 85, 86, 87, 88, 89 i 90, amb un tiratge de tres-cents exemplars.

Revista Catalana de Sociologia

S'ha publicat el número 21 de la *Revista Catalana de Sociologia* i és l'últim que es publica en paper. El proper tindrà format electrònic i estarà ubicat al web de l'IEC, a l'apartat «Revistes en línia», i tindrà un enllaç des del web de l'ACS.

Durant aquest període també es comencen a fer gestions per tal de digitalitzar la *Revista Catalana de Sociologia*.

Societat catalana 2007

Es tracta d'una obra en què s'analitzen els esdeveniments de major rellevància social, política i econòmica ocorreguts a Catalunya durant l'any 2006. Forma part d'un projecte en què es preveu donar continuïtat a la publicació, de manera que, cada any, reconeguts sociòlegs i sociòlogues aportin una radiografia sociològica de la realitat catalana. Consta de les seccions següents, cadascuna amb un coordi-

nador o coordinadora: Economia i Desenvolupament (Fausto Miguélez); Població i Estructura Social (Anna Alabart); Cultura, Educació i Ciència (Xavier Bonal); Política i Governabilitat (Rosa Virós); Ciutadania i Societat Civil (Maite Montagut), i Benestar i Salut (Sebastià Sarasa).

L'acte de presentació d'aquest primer número es va fer el 30 de maig de 2007 i comptà amb la participació de Lluís Foix, periodista de *La Vanguardia*. Altres components de la mesa van ser Oriol Homs, president de l'ACS, i Maite Montagut, coordinadora de la publicació.

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

Any de fundació:

1970

JUNTA DIRECTIVA

President:

MIQUEL DELS SANTS GROS I PUJOL

Secretari:

RAFAEL M. BOFILL I FRANSÍ

Vocals:

SEBASTIÀ JANERAS I VILARÓ

JOAN BELLAVISTA I RAMON

PERE FARNÉS I SCHERER

Delegat de l'IEC:

ANSCARI MANUEL MUNDÓ I MARCET

Nombre de socis:

29

La Societat Catalana d'Estudis Litúrgics (SCEL), al llarg del curs 2006-2007, celebrà les dues reunions plenàries previstes pels seus estatuts. La primera tingué lloc a la Sala Fontserè de la seu de l'Institut d'Estudis Catalans el dia 28 de novembre de 2006, en la qual participà pràcticament la majoria dels membres residents a Catalunya. Era la sessió setanta-quatre de la Societat. La presentació va ser a càrrec de Marc Sureda i Juvany, professor de la Universitat de Girona i especialista en arqueologia medieval. Havia estat elegit per votació unànime en la reunió anterior, el 29 de maig de 2006. Després es passà a la reelecció del president mossèn Miquel dels Sants Gros i Pujol, que havia acabat el seu mandat. Seguí la conferència del musicòleg Francesc Bonastre i Bertran, membre de la Societat, sobre «La polifonia litúrgi-

ca policoral a la Catalunya del segle XVII», il·lustrada amb la projecció de partitures del segle esmentat. Després, mossèn Joan Bellavista i Ramon llegí la nota necrològica del pare Pierre M. Gy, *O. P.*, mort a París el 20 de desembre de 2005. Va ser membre de la Societat i durant molts anys havia estat director de l'Institut Supérieur de Liturgie de l'Institut Catholique de París. Era cèlebre pels seus nombrosos estudis litúrgics. Isabel Juncosa i Ginestà, membre de la Societat, informà sobre el web, i el director responsable de les publicacions de la Societat parlà de l'estat en què es trobava la publicació del volum quinzè de la *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, que per acord unànime dels membres presents serà dedicada a l'esmentat Pierre M. Gy, *O. P.* Després es plantejà novament la qüestió de la col·laboració de la Societat

a les festes del Centenari de l'IEC, i s'acordà encomanar una conferència al pare Alexandre Olivari, president d'honor de la Societat. En acabar, els membres presents explicaren les seves activitats científiques. Entre aquestes comunicacions cal destacar la d'Anscari Manuel Mundó, que comentà els passos fets per a l'edició de les nombroses miniatures de la Bíblia de Sant Pere de Rodes, ara París (BnF, ms. 6), i parlà de la propera celebració del bicentenari de la fundació de la Biblioteca Episcopal de Vic pel gran bisbe de la Il·lustració, Francesc de Veyan i Mola. També explicà que en motiu d'aquesta ocasió es publicarà una història que ha preparat de la Biblioteca.

Conferències

— «La polifonia litúrgica policoral a la Catalunya del segle XVII», a càrrec de

Francesc Bonastre i Bertran, 25 d'octubre de 2006.

— «La idiosincràsia de la litúrgica introduïda a la Catalunya Vella pels francs i la seva independència en l'adaptació», a càrrec d'Alexandre Olivari i Daydí, 2 de març de 2006.

— «Litúrgica al claustre de la Catedral de Girona vers l'any 1360», a càrrec de Marc Sureda i Juvany, 20 de maig de 2007.

Publicacions

Miscel·lània Litúrgica Catalana, núm. 15 (2006).

ALTÉS I AGUILÓ, F. X. *El processoner de la Seu d'Urgell imprès l'any 1527*. Edició facsimilar monocroma amb introducció i índexs. Barcelona, 2007. (Biblioteca Litúrgica Catalana, 4).

Societat Catalana de Musicologia

Any de fundació: 1973

JUNTA DIRECTIVA

President: JOAQUIM GARRIGOSA I MASSANA

Vicepresident: ROMÀ ESCALAS I LLIMONA

Secretari: JORDI RIFÉ I SANTALÓ

Tresorer: JORDI BALLESTER I GIBERT

Vocals: XOSÉ AVIÑO A PÉREZ

MÀRIUS BERNADÓ I TARRAGONA

XAVIER DAUFÍ I RODERGAS

JOSEP DOLCET I RODRÍGUEZ

Delegat de l'IEC: ANSCARI MANUEL MUNDÓ I MARCET

Nombre de socis: 87

Activitats principals i trobades generals

Sessions científiques

— Conferència i debat a càrrec de Joaquim Garrigosa sobre «La notació musical a Catalunya fins al segle XIII», 18 de gener de 2007.

— Conferència i debat a càrrec de Josep M. Almacelles amb el tema «Del carrer a la sala de concerts: La Banda Municipal de Barcelona (1886-1944)», 22 de febrer de 2007.

— Conferència i debat a càrrec de Josep Dolcet amb el tema «L'Acadèmia dels Desconfiats de Barcelona», i presentació del volum «Arxiu musical de la basí-

lica del Sant Esperit de Terrassa», a càrrec de Josep M. Gregori, 14 de juny de 2007.

Sessions de treball no collectives

— Reunions ordinàries de la Junta per a la programació i organització de les trobades.

— Preparació de la revista de la Societat Catalana de Musicologia que s'editarà durant el 2007.

— Assistència del president i el vicepresident a diverses reunions de l'Institut d'Estudis Catalans (assemblees plenàries i reunions de la Secció Històrico-Arqueològica).

Amics de l'Art Romànic

Any de fundació:

1977

JUNTA DIRECTIVA

Presidenta:

M. TERESA MATAS I BLANXART

Vicepresident:

ANTONI GONZÁLEZ I MORENO-NAVARRO

Secretari:

JOSEP M. PALAU I BADUELL

Tresorer:

JOAN VALERO MOLINA

Vocals:

FRANCESCA ESPAÑOL I BERTRAN

JOAQUIM GRAUPERA I GRAUPERA

VERÒNICA JIMÉNEZ FERRAN

ROSA M. MARTÍN I ROS

ELENA MARTÍNEZ I GAY

AIDA MESTRES I DOMÈNECH

JOSEP M. XARRIÉ I ROVIRA

Secretària redactora:

M. DOLORS SOLÉ I GRAS

Delegat de l'IEC:

JOAN-F. CABESTANY I FORT

Nombre de socis:

507

El dia 25 de juny de 2007 se celebrà una sessió extraordinària, en la qual es van aprovar la memòria d'activitats del curs i la renovació de la Junta Directiva.

Hem de lamentar l'òbit, durant el curs 2006-2007, de Marcel Durliat, Jaume Ramon i Morros i Josep M. Puig i Salleras.

Sessió inaugural

La sessió inaugural del curs 2006-2007, trentè d'existència dels Amics de l'Art

Romànic (AAR), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), tingué lloc a la Sala Turró de la Reial Acadèmia de Medicina, el dimecres dia 13 de desembre de 2006, i fou a càrrec d'Olivier Poisson, inspector general dels Monuments Historiques de França, qui tractà el tema «Jean-Auguste Brutails: l'arqueologia francesa i l'aparició de l'arqueologia monumental catalana a finals del segle XIX». L'acte fou presidit per la presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica, Maria Teresa Fer-

rer i Mallol, acompanyada de la presidenta de la societat, M. Teresa Matas i Blanxart. Aquest discurs fou publicat i distribuït a tots els socis.

Presentació de publicacions

El 15 de setembre de 2006 Joan-F. Cabestany i Fort, membre de l'IEC, presentà a la sala d'actes de l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu (Estèrri d'Àneu, Pallars Sobirà) el llibre *El romànic de la vall d'Àneu*, obra de Joan-F. Cabestany i Fort, M. Teresa Matas i Blanxart i Josep M. Palau i Baduell. L'acte fou organitzat pel Consell Cultural de les Valls d'Àneu i presidit pel president de dita entitat, Ferran Rella i Foro.

El 2 de novembre de 2006 es presentà a la sala d'actes del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), el *Diccionari d'arquitectura romànica catalana*, elaborat per Joan-F. Cabestany i Fort i M. Teresa Matas i Blanxart, directors del Centre d'Art Romànic Català (ARCAT) de l'IEC, amb l'assessorament i la revisió terminològica del Centre de Terminologia TERMCAT i amb el patrocini de l'Obra Social de «La Caixa». L'acte fou presidit per Maria Teresa Ferrer i Mallol, professora d'investigació del CSIC i presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, i hi intervingueren Joan Martí i Castell, catedràtic de la Universitat Rovira i Virgili (URV) i president de la Secció Filològica de l'IEC, Rosa Colomer i Artigas, directora del TERMCAT, i

els autors del llibre. L'acte fou organitzat pel TERMCAT, l'Institut d'Estudis Catalans i el Consell Superior d'Investigacions Científiques.

El 19 de febrer de 2007 es presentà a la sala d'actes del Consell Superior d'Investigacions Científiques de Barcelona el divuitè volum de la revista *Lambard: Estudis d'Art Medieval*. L'acte fou presidit per Maria Teresa Ferrer i Mallol, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC i fou a càrrec de Salvador Claramunt i Rodríguez, vicerector d'Activitats i Patrimoni de la Universitat de Barcelona. Aquest volum, a més dels articles «La portalada romànica de Santa Maria de Covet i el sarcòfag romà d'Àger a través d'uns dibuixos de la Real Academia de la Historia», de Francesca Español; «Darreres troballes arqueològiques a l'església de Santa Maria del Puig (Esparreguera, Baix Llobregat)», de Júlia Miquel i Oriol Achón; «El martiri de santa Eulàlia de Barcelona: De la forma al significat», de Verònica Jiménez Ferran, i «L'ermita romanogòtica de Sant Miquel de Corbera (València)», de Miquel Gómez Sahuquillo, inclou els articles de la I Jornada dels AAR a la delegació de l'IEC a Lleida: «El Museu Diocesà», de Jesús Tarragona; «Els repertoris romànics del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal», de Francesc Fité; «Pintura medieval al Museu de Lleida», d'Isidre Puig, i «Els tapissos de la catedral de Lleida», de Carmen Berlabé.

També inclou l'article de Pere Rovira i Pons «Descobriments i intervencions *in situ* en pintura mural romànica i gòtica a les comarques de Girona: De sant Tomàs de Fluvià a sant Víctor de Dòrria (1982-2002)», corresponent a la I Jornada dels AAR a la delegació de l'IEC a Perpinyà.

El 12 de març de 2007 es presentà el llibre *Les esglésies romàniques de la vall de Cardós*, del qual són autors Joan-F. Cabestany i Fort, M. Teresa Matas i Blanxart i Josep M. Palau i Baduell, de l'ARCAT, de l'Institut d'Estudis Catalans. L'obra és un estudi d'investigació d'aquesta àrea del Pallars Sobirà i ha comptat amb la col·laboració del Consell Comarcal del Pallars Sobirà i dels Amics de l'Art Romànic, que en són els editors. L'acte tingué lloc al Saló del Vigatà del Palau Moja i fou presentat per Antoni Navarro Cossío, arquitecte responsable de Planificació i Coordinació dels programes del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, qui ressaltà la importància d'aquesta obra alhora que encoratjà a prosseguir la tasca duta a terme pels investigadors de l'ARCAT. L'acte fou presidit per Maria Teresa Ferrer i Mallol, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

Celebració del XXI Cicle de Conferències

Els dies 13, 15, 20, 22, 27 i 29 de novembre de 2006 es dugué a terme el XXI Cicle de Conferències, dedicat enguany a

«Arquitectura i litúrgia: Els espais culturals del romànic al gòtic». Les conferències foren a càrrec de Francesca Español, professora de la Universitat de Barcelona (UB). Les conferències van ser les següents:

— «El sant sepulcre de Jerusalem i el seu ressò a Occident. Exemples catalans»,

— «El culte a l'arcàngel sant Miquel i la seva topografia»,

— «El culte a les relíquies: espai i sepulcres sants»,

— «Els escenaris culturals a les catedrals: altar, tron i retaule»,

— «La ciutat al servei de la litúrgia: celebracions religioses»,

— «La ciutat al servei de la litúrgia: celebracions profanes».

Sessions de treball: conferències

Al llarg del curs, amb una mitjana d'entre cinquanta i seixanta assistents, es dugueren a terme dues sessions de treball, en les quals es pronunciaren conferències sobre diferents aspectes relacionats amb el món medieval. Aquestes es completaren amb les jornades científiques i els cicles de conferències.

Les conferències foren les següents:

— 05.02.2007. «La trajectòria professional de l'escultor Pere Oller», a càrrec de Joan Valero Molina. L'acte tingué lloc als locals del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL) de la Diputació de Barcelona.

— 07.05.2007. «El claustre gòtic de la catedral de Vic», a càrrec de Verònica Jiménez Ferran, de la UB. L'acte tingué lloc als locals de l'SPAL de la Diputació de Barcelona.

Sessions de treball: jornades

— 23 i 24.03.2007. Jornada Científica amb motiu del Centenari de l'IEC amb el tema «1907: el paper de l'IEC en la història de l'art i la restauració de monuments a Catalunya i Europa». L'acte tingué lloc el dia 23 a la sala d'actes del Museu d'Història de Catalunya, i el dia 24 es visitaren les esglésies de Sant Llorenç prop de Bagà i Sant Quirze de Pedret.

Les ponències foren a càrrec d'especialistes de renom internacional com Jaume Sobrequés, director del Museu d'Història de Catalunya; Olivier Poisson, inspector general dels Monuments Historiques de França; Giovanna Valenzano, professora ordinària de la Universitat de Pàdua; Julià Esteban Chaparría, cap del Servei d'Arquitectura de la Generalitat Valenciana; Raquel Lacuesta, cap de la Secció Tècnica, d'Investigació i Catalogació del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona; M. Teresa Matas, directora de l'ARCAT; Giovanna Bianchi, professora d'arqueologia de l'arquitectura de la Universitat de Siena; Mario D'Onofrio, professor ordinari de la Universitat La Sapienza de Roma; Xavier Barral i Altet, membre de l'IEC i catedràtic de la Universitat de Rennes; Al-

bert López Mullor, cap de la Unitat d'Investigació Històrica del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona; i Antoni González i Moreno-Navarro, cap del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona i vicepresident d'Amics de l'Art Romànic. Aquesta Jornada va ser possible gràcies al suport del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

Sessions de treball: visites

— 16.12.2006. Visita a l'exposició «L'escultura medieval a la col·lecció de la Fundació Francisco Godia», conduïda per M. Teresa Matas, presidenta dels AAR.

— 20.01.2007. Visita al Saló del Tinell i la capella reial de Santa Àgata de Barcelona, conduïda per Joan-F. Cabestany, membre de l'IEC.

— 17.02.2007. Visita a l'exposició «La fortuna d'unes obres: Sant Pere de Rodes, del monestir al museu», conduïda pel comissari de l'exposició, Eduard Riu Barrera, del Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya.

— 14.04.2007. Visita a les sales romàniques i gòtiques del Museu Frederic Marès, conduïda per M. Teresa Matas, presidenta dels AAR.

— 28.04.2007. Visita a l'església de Santa Maria del Puig (Esparreguera, Baix Llobregat), conduïda pels arqueòlegs Júlia Miquel i Oriol Achón.

— 19.05.2007. Vista a l'església de Sant Ramon del Pla de Santa Maria (Alt Camp), conduïda per Joana Virgili i Gasol.

— 09.06.2007. Visita a l'església de Santa Maria de Bell-lloc (Santa Coloma de Queralt, Conca de Barberà), conduïda per Joan-F. Cabestany i Fort i M. Teresa Matas i Blanxart.

Premi dels Amics de l'Art Romànic

Premi instituint l'any 1993 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre art i cultura catalans del període medieval. Enguany es convocà per catorzena vegada i corresponia a una aportació sobre el període gòtic. El premi quedà desert.

Assistència a sessions científiques

— 22.11.2006. El delegat de l'IEC per als Amics de l'Art Romànic, Joan-F. Cabestany, i la presidenta dels AAR, M. Teresa Matas, assistiren a la inauguració de l'exposició «La fortuna d'unes obres: Sant Pere de Rodas, del monestir al museu», que tingué lloc al Museu Frederic Marès de Barcelona.

— 16, 23, 30.11.2006 i 14.12.2006. La vocal Aida Mestres i Domènech assistí al curs Manifestacions artístiques medievals a Terrassa, que tingué lloc al Museu de Terrassa.

— 29, 30.11.2006 i 01, 02.12.2006. El delegat de l'IEC per als Amics de l'Art Romànic, Joan-F. Cabestany, assistí al seminari sobre Restauració de la catedral en el context del Pla de ca-

tedrals, que tingué lloc a la sala d'actes del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC).

— 10.02.2007. La vocal Elena Martínez i Gay assistí a l'itinerari pel Granollers medieval i Castell de Llinars, organitzat pel Museu de Terrassa.

— 7, 14, 21, 28.03.2007 i 11, 18, 25.04.2007 i 02.05.2007. La vocal de Publicacions, Rosa M. Martín, assistí al cicle de conferències «Memòria medieval als museus», organitzat per la Fundació Francisco Godia i Fundació Amics del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC). El dia 28 de març pronuncià la conferència «Les col·leccions medievals al Museu Tèxtil i d'Indumentària», dins d'aquest cicle.

— 26, 27 i 28.06.2007. El delegat de l'IEC per als Amics de l'Art Romànic, Joan-F. Cabestany, assistí a la XXXV Setmana Internacional d'Estudis Medievals de Pedralbes, que aquest any versava sobre «La ciència i els seus límits a l'edat mitjana».

— 10, 11, 12 i 13.07.2007. La vocal Verònica Jiménez Ferran assistí al curs Arquitectura i formes artístiques medievals: ús i funció, organitzat per la Universitat de Lleida i celebrat a la Seu d'Urgell.

Publicacions

CABESTANY I FORT, JOAN-F.; MATAS I BLANXART, M. Teresa; PALAU I BADUCELL, JOSEP M. *Les esglésies romàniques de la*

vall de Cardós. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2007.

Lambard: Estudis d'Art Medieval, núm. 18 (2005-2006).

Lambard: Estudis d'Art Medieval, núm. 19 (2006-2007).

Poisson, Olivier. *Jean-Auguste Brutails: l'arqueologia francesa i l'aparició de l'arqueologia monumental catalana a finals del segle XIX*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2006.

Societat Catalana de Pedagogia

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
President:	MARTÍ TEIXIDÓ I PLANAS
Vicepresidents:	JOAN MALLART I NAVARRA JOAN SOLER I MATA
Secretari:	JOSEP PALAU I ORTA
Director de publicacions:	CONRAD VILANOU I TORRANO
Tresorera:	M. DOLORS MAURA I PASCUET
Vocals:	IMMACULADA BORDAS I ALSINA ENRIC COROMINAS I ROVIRA ROSA M. CODINES I ROVIRA SOFIA ISUS I BARADO JOSEP-LLUÍS RODRÍGUEZ I BOSCH
Delegat de l'IEC:	RICARD TORRENTS I BERTRANA
Nombre de socis:	126

Aquesta nova composició de la Junta de Govern fou aprovada per l'Assemblea General el 19 de juny de 2007.

Activitats

— El dia 19 d'octubre de 2006 tingué lloc la conferència «Grans narracions i valors en educació», a càrrec d'Octavi Fullat, dins l'acte inaugural del curs, presidit pel president de la Societat Catalana de Pedagogia (SCP) en aquell moment, Lluís Busquets.

— Els dies 24 i 25 de novembre de 2006 se celebrà el seminari de tardor

Narracions i pedagogia. Fou organitzat amb la col·laboració de la Societat Catalana de Llengua i Literatura i la Societat Catalana de Matemàtiques, i coordinat per Lluís Busquets i Blanca Serra. Hi intervingueren socis experts i professors de pedagogia, com Ramon Canals, Ricard Torrents i Jaume Cela, mestre i director. Hi aportaren experiències: Carme Alcoverro, en llengua; Mercè Izquierdo, en ciències; Encarna Hidalgo, en història; Antoni Gomà, en matemàtiques; i Jordi Solé Camardons, en cinema. Pel que fa a literatura i gèneres narratius, hi intervin-

gueren els professors Vicent Salvador, de la Universitat Jaume I, i Enric Balaguer, de la Universitat d'Alacant. Els participants Adoración Hermoso, Maica Castellà, Josep M. Ferran i Josefina Massip també hi presentaren experiències i comunicacions.

— El dia 30 de gener de 2007 tingueren lloc les converses pedagògiques «L'aprenentatge de llengües estrangeres», a càrrec de la professora Dolors Soler, directora del Centre de Llengües Estrangeres del Departament d'Educació, presentada per la sòcia Sara Blasi.

— El dia 27 de març de 2007 la sòcia i coordinadora Immaculada Bordas presentà el núm. 4 (2005) de la *Revista Catalana de Pedagogia*, el tema monogràfic del qual és «Complexitat, didàctica i tecnologia».

— El dia 27 de març de 2007 tingué lloc la conferència «O paradigma educativo emergente: Implicações on la didáctica do XXIº século», a càrrec de M. Cândida Moraes, de la Universitat Catòlica de São Paulo.

— El desembre de 2006 la Societat Catalana de Pedagogia es va incorporar a la comissió de participació de l'Homenatge a Marta Mata, pedagoga i política de l'educació, rellavant en la recuperació de la renovació pedagògica a l'escola catalana. Alguns socis, coneixedors de l'homenatjada, es van oferir a parlar de política i educació en la corresponent taula. A l'acte celebrat el 14 d'a-

bril de 2007 hi varen participar el president de la SCP, membres de la Junta i socis. Josep González-Agàpito i Granell, soci i membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans, va ser un dels ponents de la mesa sobre política i educació amb l'enunciat «Pedagogia és política». El soci Joan Soler i Mata, professor de la Universitat de Vic, va publicar al diari *Avui* «Una lliçó de pedagogia».

— Els dies 26 i 27 d'abril de 2007 es dugueren a terme les jornades internes amb el professor Kieran Egan sobre «Educació i imaginació», amb el Seminari de Narrativa i Pedagogia. Hi va haver una proposta per a col·laborar amb l'Imaginative Education Research Group (IERG) i organitzar la VII Conferència Internacional sobre Educació i Imaginació a Barcelona el febrer de 2009. Hi van participar Josep Vallcorba i Mercè Travé, de la Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social del Departament d'Educació; Mariona Espinet i Mercè Izquierdo, de Didàctica de les Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i Teresa Tilló, de la Universitat de Barcelona (UB). Kieran Egan i col·laboradors pronunciaren la conferència «Narracions en l'ensenyament de la ciència» a la Universitat de Barcelona.

— El juny de 2007 hi va haver la presentació de la SCP en l'acte de la graduació dels estudiants de pedagogia de la Universitat de Barcelona. Fou un acte presidit per Núria Rajadell, Lluís Busquets,

president en aquell moment de la Societat Catalana de Pedagogia, i representants del Col·legi de Pedagogs de Catalunya.

— El dia 19 de juny de 2007 se celebrà l'Assemblea General de la Societat Catalana de Pedagogia per renovar la Junta de Govern per al període 2007-2011. La nova composició de la Junta proposada es va aprovar per majoria. Les persones que la integren i que hi continuen són: Martí Teixidó, president; Joan Mallart, vicepresident; Conrad Vilanou, director de publicacions; M. Dolors Maura, tesorera; i Immaculada Bordas (Barcelona), Enric Corominas (Girona), Rosa M. Codines (Tarragona), Sofia Isus (Lleida), vocals. Es completa amb nous membres: Josep Palau, secretari; Joan Soler i Mata, vicepresident, i Josep-Lluís Rodríguez i Bosch, vocal.

— Els dies 15 i 16 de juny de 2007 la Societat Catalana de Pedagogia va col·laborar al simposi sobre «Escollisme i educació», organitzat per la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

— El dia 23 d'agost de 2007 la Societat Catalana de Pedagogia va contribuir amb la intervenció de Joan Mallart a la IV Jornada sobre l'Ensenyament del Català a la Catalunya del Nord: Models lingüístics i didàctica, a la XXXIX Universitat Catalana d'Estiu, Prada de Conflent.

Activitats plurianuals en curs

— *Diccionari de pedagogia*. El desembre de 2004 la Junta de la Societat Catalana

de Pedagogia va aprovar liderar l'elaboració d'una enciclopèdia catalana de pedagogia, posteriorment denominada *Diccionari de pedagogia*. Escrit en llengua catalana i amb equivalències terminològiques en cinc llengües, ha d'incloure tot el contingut de les ciències de l'educació i, molt particularment, aquelles especificitats pròpies de les terres de parla catalana: dones i homes que han estat rellevants, institucions i projectes propis que sovint no apareixen en altres llengües o ho fan amb una extensió mínima... L'envergadura d'aquest projecte supera les possibilitats de la societat filial i forma part dels projectes que impulsa la Secció de Filosofia i Ciències Socials. És dirigit per Joan Mallart, té diversos coordinadors d'àmbit i es pretén que en formi part el major nombre possible d'estudiosos i professionals competents segons els diferents continguts, ja que té la voluntat que esdevingui una obra de referència de tots i feta entre tots. El projecte es va dissenyar per tres anys, que s'han complert ara (2005-2007), però no ha estat possible acabar l'obra i caldrà fer una pròrroga i alhora redistribuir encàrrecs que no han estat presentats i acceptar noves entrades, particularment biogràfiques i històriques, proposades des de l'àmbit comarcal.

— Seminari de Narracions i Pedagogia. El juliol de 2005 Lluís Busquets, president en aquell moment de la SCP, i Ricard Torrents, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, varen viatjar

a Vancouver per participar a la Conferència Internacional d'Educació Imaginativa i al seminari d'aplicació que s'hi realitzava. Lluís Busquetes i Blanca Serra varen impulsar un seminari sobre aquesta temàtica per tal de difondre aquesta pràctica i aplegar recursos i una xarxa de narracions temàtiques. El professor Kieran Egan, que lidera aquesta orientació, va ser a Barcelona el maig de 2006 i l'abril de 2007. En aquesta ocasió va proposar la VII Conferència Internacional sobre Educació i Imaginació a Barcelona el febrer de 2009. El Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya n'ha avalat l'orientació i ha impulsat un grup d'escoles que treballen en xarxa les narracions i la imaginació. El seminari s'ha consolidat durant els anys 2006 i 2007 i la Junta de Govern n'ha aprovat la continuïtat per tal de completar el cicle fins a

la realització a Barcelona de la Conferència Internacional sobre Educació i Imaginació el febrer de 2009. Aquesta Conferència, organitzada per l'Imaginative Education Reserach Group (IERG), hauria de comptar amb el suport institucional de l'Institut d'Estudis Catalans, del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona atès que en el marc de tots aquests organismes hi ha docents i investigadors que hi estan treballant.

Publicacions

Revista Catalana de Pedagogia, núm. 4 (2006).

Butlletí Electrònic de la Societat Catalana de Pedagogia, núm. 9 i 10 (2006).

Butlletí Electrònic de la Societat Catalana de Pedagogia, núm. 11 i 12 (2007).

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
Presidenta:	MONTSERRAT JUFRESA I MUÑOZ
Vicepresident:	JAUME ALMIRALL I SARDÀ
Secretari:	JOSEP MARIA ESCOLÀ I TUSET
Tresorer:	CARLES GARRIGA I SANS
Vocals:	MARIÀNGELA VILALLONGA I VIVES JOSEP LLUÍS VIDAL I PÉREZ
Delegat de l'IEC:	CARLES MIRALLES I SOLÀ
Nombre de socis:	188

El 25 d'octubre de 2006 es va renovar la meitat de la Junta, i van ser escollits els càrrecs com s'indica més amunt.

Conferències

— 22 febrer de 2007. «¿“Paramimo” en *Las nubes*, de Aristófanes?», a càrrec de Claudia N. Fernández, de la Universitat Nacional de la Plata (República Argentina). Institut d'Estudis Catalans.

— 27 de febrer de 2007. «L'elogio e la brevità eloquente», a càrrec de Silvana Celentano, de la Universitat G. D'Annunzio de Chieti (Itàlia). Institut d'Estudis Catalans.

— 18 d'abril de 2007. «Filosofia e filologia fra Lipsia e Berlino», a càrrec del professor Vittorio Citti, de la Universitat de Trento (Itàlia). La conferència va

tenir lloc a la Sala Pi i Sunyer de la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

— 2 de maig de 2007. «Amores y celos entre Safo y Horacio», a càrrec del professor Antonio Alvar Ezquerro, catedràtic de Filologia Llatina de la Universitat d'Alcalá de Henares i president de la Sociedad Española de Estudios Clásicos. La conferència va tenir lloc a la Sala Pi i Sunyer de la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

— 17 de maig de 2007. «Solon le loup: poème 36 W», a càrrec de la professora Fabienne Blaise, de la Universitat Charles de Gaulle - Lilla III, i *maître de recherches* al Centre Nacional de la Recerca Científica francès (CNRS). La conferència va tenir lloc a la Sala Pi i Sunyer de la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

— 22 de maig de 2007. «Libertad privada, liberalidad y libertad pública en las leyes de Platón», a càrrec del professor André Laks, de la Universitat de Lilla III. L'acte es va organitzar conjuntament amb el màster de Filosofia i Estudis Clàssics de la Universitat de Barcelona (UB) i el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). La conferència va tenir lloc a la sala Mirador del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona.

Trobada TelepHe 2007

Tingué lloc dels dies 20, 21 i 22 de juny de 2007 i fou organitzada per Montserrat Jufresa i Xavier Riu, del Departament de Filologia Grega de la UB i la Societat Ca-

talana d'Estudis Clàssics. Hi col·laboren la Facultat de Filologia de la UB, l'Institut d'Estudis Catalans i el Ministeri d'Educació i Ciència.

— 20 de juny: recepció a la Facultat de Filologia, per invitació de la Facultat.

— 21 de juny: Ben Henry feu la presentació «De Morte», que durà tot el dia. L'acte tingué lloc a la sala Ramón y Cajal de la Facultat de Filologia de la UB.

— 22 de juny: presentació de *PHerc 1384*, a càrrec d'Agathe Antoni, sessió sobre organització del projecte europeu i visita a una col·lecció papirologica. Els actes tingueren lloc a l'Institut d'Estudis Catalans.

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
President:	MIQUEL CRUSAFONT I SABATER
Vicepresident:	LEANDRE VILLARONGA I GARRIGA
Secretari:	XAVIER SANAHUJA I ANGUERA
Tresorer:	RAFAEL COMAS I EZEQUIEL
Vocal primera:	ANNA M. BALAGUER I PRUNÉS
Vocal segon:	ANTONI TURRÓ I MARTÍNEZ
Vocal tercer:	JAUME BENAGES I OLIVER
Vocal quart:	XAVIER JORBA I SERRA
Delegat de l'IEC:	MANUEL RIU I RIU
Nombre de socis:	158

Assemblea General

El mes de maig de 2006 se celebrà l'Assemblea General de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (SCEN), que es desenvolupà segons l'ordre del dia previst.

Presentació de publicacions

— El 21 de novembre de 2006 es presentà a la Unió Excursionista de Catalunya (UEC) el llibre de Miquel Crusafont *Medalles commemoratives dels Països Catalans i de la Corona catalano-aragonesa (segles XV-XX)*, editat per la SCEN. La presentació fou a càrrec de Francesc Fontbona, de la Biblioteca de Catalunya.

— El 22 de maig de 2007 es presentà el número 36 de la revista *Acta Numismàtica* conjuntament amb el llibre *Les emissions monetàries oficials de la Guerra Civil (1936-1939)*, vol. 1: *Andorra, Illes Balears, Catalunya (Generalitat i locals)*, d'Antoni Turró i Martínez, publicat per la SCEN. La presentació es dugué a terme a l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i fou a càrrec de Santiago Sobrequés, del Museu d'Història de Catalunya.

Projectes i finançament

— El dia 15 de setembre de 2006 se signà un contracte de col·laboració entre la SCEN, l'IEC i el Cercle Filatèlic i Numismàtic de Barcelona, en el qual aques-

ta entitat es responsabilitzava de les despeses d'edició de l'obra *Les emissions monetàries oficials de la Guerra Civil (1936-1939)*, vol. 1: *Andorra, Illes Balears, Catalunya (Generalitat i locals)*, d'Antoni Turró i Martínez, alhora que es reservava la distribució de la major part dels exemplars editats.

— El 22 de maig de 2007 la Junta Directiva de la SCEN aprovà un pla per fer fabricar una medalla commemorativa del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans, atès que el programa d'activitats del Centenari no preveia cap acció semblant. S'acordà encarregar l'obra a l'escultor Josep Maria Subirachs.

— A mitjan 2007 la SCEN va obtenir un acord amb Jaume Boada, autor del llibre *Les monedes de 30 sous mallorquins de 1821*, editat pel Grup Filatèlic i de Col·leccionisme de Palma, per tal que aquest autor pogués presentar i difondre la seva obra a la Societat.

— Al llarg del curs 2006-2007 es va continuar l'edició de l'obra de Jaume Benages *Corpus de les monedes visigodes de Tarragona*, per tal de presentar-la durant el curs 2006-2007. Continuada també la preparació de futures edicions: una nova versió del *Corpus de moneda ibèrica*, de Leandre Villaronga i Pere Pau Ripollès, i també *Les monedes de Vespasià de la Tarraconensis (69-71 dC)*, a cura d'Ian Carradice, de la Universitat de Glasgow, i de Jaume Benages i Xavier Sanahuja, de la SCEN.

Banc de dades de monedes catalanes

El Programa de Recerca del Banc de Dades de Monedes Catalanes continuà durant tot el curs 2006-2007, i arriba així al tercer i darrer any previst en el Pla de Dotació aprovat per l'IEC.

Conferències i difusió

— El 10 de novembre de 2006 la SCEN es va adherir als actes d'atorgament del 22è Premi Tenacitat, concedit per les Agrupacions Professionals Narcís Giralt, de Sabadell, a Miquel Crusafont i Sabater. En l'acte de lliurament, la professora Eva Serra, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, desglossà l'obra estu-diosa de l'homenatjat.

— El 22 de maig de 2007 la Junta Directiva acordà sol·licitar als administradors del web de l'IEC que s'hi fessin constar els índexs d'*Acta Numismàtica*, per tal de facilitar la difusió de la revista.

— El mes de juny de 2007 la revista *Sapiens* publicà un article dedicat a la història de la moneda catalana, signat per la periodista Núria Barba, que comptà amb l'assessorament bibliogràfic de la SCEN.

— Al llarg de l'any 2007 la SCEN ha impulsat la proposta de creació d'un museu d'història de la moneda catalana aprofitant les deliberacions sobre el futur de l'edifici de l'antiga Seca de Barcelona, situat al carrer Flassaders. Aquesta iniciativa fou ben rebuda per

l'IEC, que ha iniciat gestions encaminades a poder-la fer realitat.

Atenció a consultes

La SCEN ha atès nombroses consultes de particulars i entitats relacionades amb la

identificació de peces, l'assessorament bibliogràfic i la precisió sobre qüestions tècniques i terminològiques. Les principals consultes són registrades a les memòries anuals que encapçalen el contingut de la revista *Acta Numismàtica*.

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
Presidenta:	MARGARITA CASTAÑER I VIVAS
Vicepresident:	JOSEP M. LLOP TORNÉ
Secretari:	JORDI OLIVER SOLÀ
Tresorer:	XAVIER MAYOR FARGUELL
Vocals:	ÀLEX TARROJA COSCUELA ANDREU ULIED SEGUÍ PILAR CARBASSA TORRES
Delegat de l'IEC:	JOSEP M. MUNTANER I PASQUAL
Nombre de socis:	253

Activitats

— El 5 d'octubre de 2006 es va presentar a l'Institut d'Estudis Catalans el *Manifest per a una nova cultura del territori*. L'acte, que va ser conjunt amb la Societat Catalana de Geografia, va ser presidit per Maria Dolors Garcia Ramon, de la Societat Catalana de Geografia, i va comptar amb la participació de Joan Nogué, de la Societat Catalana de Geografia; Sergi Cantó, del Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya; Carme Miralles, del Col·legi de Geògrafs a Catalunya; Jordi Ludevid, del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; Andreu Ulled, de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT) i Pilar Riera, de l'Associació Catalana de Ciència Regional.

— Presentació del llibre *Més enllà de l'urbanisme*, d'Albert Serratosa i Palet. L'acte va tenir lloc a l'Institut d'Estudis Catalans el 26 d'octubre de 2006, i hi van intervenir: Josep Oriol, degà del Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports; Vicenç Capdevila, exvicepresident de la Corporació Metropolitana de Barcelona, i Joan Tort, editor del llibre i director de la col·lecció.

— Presentació de l'*Anuari territorial de Catalunya 2005*. L'acte va tenir lloc a l'Institut d'Estudis Catalans el febrer de 2007. Hi van intervenir: Salvador Giner, president de l'IEC; Margarita Castañer, presidenta de la SCOT; Lorenzo Albardías, director d'Estudis de la Presidència de la Diputació de Barcelona;

Oriol Nel·lo, secretari per a la Planificació Territorial de la Generalitat de Catalunya; Frederic Ximeno, director general de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya; Joaquim Brugué, director general de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya; i Andreu Ulied, membre de la Junta de la SCOT.

— Elaboració de l'*Anuari territorial de Catalunya 2006*. Aquesta obra ha rebut el suport dels departaments de Política Territorial i Obres Públiques, Governació i Administracions Públiques, Medi Ambient i Habitatge, i Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans i la Diputació de Barcelona.

L'*Anuari territorial de Catalunya*, en la seva quarta edició, ha recollit de manera sistemàtica dos-cents temes relacionats amb el medi ambient, les infraestructures, els equipaments, els plans i projectes urbanístics de creixement i transformació i la política territorial que han estat d'actualitat en l'opinió pública al llarg de l'any.

— En l'edició del 2006 s'han continuat els debats més destacats de l'any anterior, com ara el tren d'alta velocitat, el Quart Cinturó, els aeroports de Barcelona i de Lleida, l'habitatge, el tramvia o les transformacions urbanes del 22@ al Poblenou o de la Gran Via de l'Hospitalet. S'hi va recollir, a més, l'esclat de nous temes com l'abocador de Pujalt, els incendis

forestals a l'Empordà, el Reglament de la Llei d'urbanisme, el Pla Director Urbanístic de la Serra de Rodes, o es van portar al centre del debat temes que havien romàs en un segon terme, com el Pla Urbanístic Porta de Barcelona - CAUFEC (Esplugues de Llobregat). Tanmateix, altres qüestions que havien estat d'actualitat el 2005 s'enretiraven a un segon terme, de manera definitiva o temporal, com ara la central d'energia solar de Tarragona, els plans urbanístics dels polígons industrials del Freix (Riudoms - Borges del Camp) i de Roses, el port de Blanes, etc.

Des d'una perspectiva dels grans àmbits temàtics, els que han tingut més pes durant el 2006 han estat el debat sobre la necessitat i l'impacte de les infraestructures, la redacció i l'aprovació de plans territorials i plans directores urbanístics, les dificultats de l'accés a l'habitatge, els assumptes de millora i renovació urbana, el seguiment del debat entre necessitat de creixement i necessitat de preservació o el debat que generà l'elaboració i aprovació de l'Estatut d'autonomia que acompanyà tot l'any 2006.

L'edició del 2006 segueix una línia de discussió similar a la de les anteriors edicions. Així doncs, entorn del 52 % dels articles són la continuació de temes dels tres anys anteriors (en pocs casos ho són de tots els quatre anys), mentre que la majoria d'articles tracten temes que aparegueren o es manifestaren amb més intensitat al llarg de l'any 2006.

L'*Anuari* del 2006 incorpora com a novetat que es poden vincular articles de to més valoratiu signats per professionals de renom (veus) a una selecció de temes que han destacat especialment entre l'opinió pública en substitució dels diàlegs, tot i que es mantindrà l'esperit del diàleg.

Les fonts, uns 6.000 documents, provenen bàsicament de premsa, projectes, comunicats i consultes realitzades a professionals. L'*Anuari* es complementa amb un article introductori en què es posa de relleu el que conté de debat de fons, i els índex toponímic, onomàstic i d'institucions.

V Premi Catalunya d'Urbanisme

El 24 d'abril de 2007 es va fer entrega del V Premi Catalunya d'Urbanisme, que atorga la SCOT al millor planejament urbanístic i territorial. Enguany, el guanyador fou el Pla Director Urbanístic (PDU) del Pla de Bages, coordinat per Joaquim Sabaté.

Jornada al Pla de Bages

El 9 de juny la SCOT i l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya van organitzar a Manresa la jornada de presentació del treball guanyador del Premi Catalunya d'Urbanisme. Aquesta jornada va tenir el programa següent:

— Pujada amb globus des del parc de l'Agulla.

— Presentació de la jornada per Margarita Castañer i Josep M. Vilanova.

— Conferència «Els plans directores urbanístics», a càrrec d'Oriol Nello i Colom, secretari per a la Planificació Territorial del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya.

— Conferència «El pla de Bages», a càrrec de Francesc Mestres i Angla, director de l'Àrea de Territori de l'Ajuntament de Manresa.

— Conferència «Alguns reptes en la implementació del PDU del pla de Bages», a càrrec de Joaquim Sabaté Bel i CCRS Equip redactor.

Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

Any de fundació:	1982*
JUNTA DIRECTIVA	
President:	SALOMÓ MARQUÈS I SUREDA
President d'honor i vocal:	JORDI MONÉS I PUJOL-BUSQUETS
Vicepresidents:	BERNAT SUREDA I GARCIA FRANCESCA COMAS I RUBÍ
Secretari administrador:	RAMON TARRÒS I ESPLUGAS
Responsable de publicacions:	CONRAD VILANOU I TORRANO
Vocals:	M. CARMÉ AGULLÓ I DÍAZ JULIÀ VILAR I HERMS ANTONI TORT I BARDOLET LUIS MIGUEL LÁZARO LORENTE
Delegat de l'IEC:	JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO I GRANELL
Nombre de socis:	85

* Aquesta societat és filial de l'IEC des de 2001.

Assemblea General

L'1 de desembre de 2006 se celebrà l'Assemblea General de socis, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, durant la qual s'aprovaren els comptes del 2005 i la proposta d'activitats per al 2007.

Seminari

La Societat organitzà conjuntament amb el Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques de la Universitat de les Illes Balears, durant els dies 9 i 10 de novembre de 2006, el seminari sobre «La

Guerra Civil i el trencament de la política educativa republicana». Comptà amb les intervencions dels ponents:

— Juan Manuel Fernández Soria, de la Universitat de València, amb la ponència: «L'exili interior dels mestres».

— Bernat Sureda Garcia, de la Universitat de les Illes Balears, amb la ponència: «L'educació a Balears en el període de la Guerra Civil».

— Salomó Marquès, de la Universitat de Girona, amb la ponència: «L'exili exterior dels mestres».

Col·laboració

La Societat col·laborà conjuntament amb la Societat Catalana de Pedagogia i la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC en l'organització del seminari «Cent anys d'escoltisme: Un moviment de formació humana i ciutadania activa», que tingué lloc a la seu de l'IEC els

dies 15 i 16 de juny. El divendres 15 tingué lloc un seminari d'especialistes i el dissabte 16 una sessió científica pública.

Publicació

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació, vol. 8 (2005).

Institució Catalana d'Estudis Agraris

Any de fundació:

1984

JUNTA DIRECTIVA

President:

JOAN RÀFOLS I CASAMADA

Vicepresident:

JOAN PALET I CASAS

Secretari:

ALBERT TEHÀS I PUIG

Tresorer:

ÒSCAR ALFRANCA BURRIEL

Coordinadors:

Secció d'Agricultura

FRANCESC DOMINGO OLIVÉ

Secció d'Estudis Rurals

RAIMON RODA I NOYA

Secció de Forestal

IÑIGO REBOLLO I SAN MIGUEL

Secció d'Ornamentals

JOSEP M. VIVES DE QUADRAS

Secció de Protecció Vegetal

JOSEP M. ESPELTA I GUARDIA

Secció de Ramaderia

JOSEFINA PLAIXATS I BOIXADERA

Secció de Sòls

ORIOI ORTIZ I PERPINYÀ

Secció de Viticultura i Enologia

JOSEP M. PUIGGRÓS I JOVÉ

Vocals:

ANNA JACAS BENAGES

JOAN SAUS I ARÚS

ESTER TORRES GÜELL

CARLES BERNAT JUANOS

Delegada territorial a Tarragona:

MARIA FRANCESCA FORT I MARSAL

Delegat territorial a Girona:

VICENÇ LLOVET I ROQUÉ

Delegat territorial a Lleida:

SANTIAGO PLANAS I DE MARTÍ

Delegat de l'IEC:

JOSEP VIGO I BONADA

Nombre de socis:

384

La Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) té vuit seccions, que són les següents:

- Secció d'Agricultura
- Secció d'Estudis Rurals
- Secció de Forestal
- Secció d'Ornamentals
- Secció de Protecció Vegetal
- Secció de Ramaderia
- Secció de Sòls
- Secció de Viticultura i Enologia

Assemblea General

En l'Assemblea del dia 22 de novembre de 2006 es dugueren a terme les votacions, i tot seguit quedà nomenat Joan Palet i Casas com a vicepresident, i confirmats Iñigo Rebollo i San Miguel i Josep M. Espelta i Guardia com a vocals coordinadors de la Secció de Forestal i de Protecció Vegetal, respectivament, i quedà vacant el càrrec de vocal.

Congressos

V Congrés

Amb la voluntat d'estudiar el present, tenint en compte el passat i mirant cap al futur de l'agricultura catalana, la ICEA convoca el V Congrés de l'entitat, set anys després del darrer congrés. Alhora, aprofitem l'avinentesa del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), del qual la ICEA és una societat filial, per a aportar el nostre granet de sorra a la celebració d'aquest magne esdeveniment.

Per tot això, hem titulat el V Congrés: «1907-2007: Cent anys d'agricultura catalana. Cent anys de l'Institut d'Estudis Catalans».

Lliçó inaugural

«Paradoxes de la modernitat alimentària», a càrrec de Jesús Contreras, Departament d'Antropologia Social i Història (Universitat de Barcelona).

Àrees temàtiques

- I. Les claus històriques i socials en el darrer segle.
Coordinació: Assumpta Serra i Jordi Peix.
- II. Els sistemes agraris i el medi ambient.
Coordinació: Jaume Boixadera, Jaume Lloveras i Xavier Such.
- III. Les revolucions tecnològiques.
Coordinació: Carles Bernat.
- IV. Els *inputs* i les tècniques de suport de l'agricultura.
Coordinació: Lluís Bosch, Xavier Sorribes i Xavier Manteca.
- V. El mercat i les polítiques agroalimentàries.
Coordinació: Òscar Alfranca.
- VI. La formació i la transferència del coneixement.
Coordinació: Simó Alegre, Josep Valls i Jaume Sió.

Taula rodona de clausura

«L'agricultura catalana i el context mundial, quin futur ens deparen?». Modera-

dor: Jordi Peix. Ponents: Agustí Mariné, president de l'Associació General de Productores de Maíz de España (AGPME); Xavier Montagut, Xarxa de Consum Solidari (XCS); Arcadi Oliveres, Universitat Autònoma de Barcelona, i Antoni Colom.

1r Congrés d'Art i Paisatge Vitivinícola

El Congrés d'Art i Paisatge Vitivinícola té com a principal objectiu ser un revulsiu per al Penedès i altres àrees vitivinícoles per a encarar el segle XXI i posar les bases d'un nou model de desenvolupament de la cultura vitivinícola i de millora de la qualitat de vida i la identitat de la comarca. Si creix la sensibilitat de la societat envers el fet natural, cada cop es vincularà més la qualitat del producte amb la qualitat del context on es produeix. Tingué lloc a Cal Maristany, Lavern-Subirats, els dies 12 i 13 de juliol de 2007.

Les ponències foren les següents:

- «Situació actual. Paisatge i territori, evolució i futur».
- «El paisatge com a factor de qualitat. Referents artístics».
- «Referents artístics i planificació».
- «El paisatge com a identitat comercial».
- «Fer el paisatge com a obra d'art».

2n Congrés Forestal Català

Organitzat per divuit institucions i entitats relacionades amb el sector forestal,

aquest 2n Congrés Forestal Català, que enguany tingué lloc al Palau Firal i de Congressos de Tarragona, els dies 25, 26, 27 i 28 de setembre de 2007, pretén ser l'hereu del primer, dut a terme a Barcelona el març de 1988.

Amb l'objectiu de debatre, dialogar i buscar consens per tal d'abordar amb èxit el futur forestal de Catalunya, s'han establert un eixos estratègics de debat concretats en sis blocs: bloc 1: planificació forestal i silvicultura; bloc 2: incendis forestals; bloc 3: indústria i productes forestals; bloc 4: boscos, societat i territori; bloc 5: dinamització i gestió forestal, i bloc 6: temàtica lliure.

Aquest congrés ha comptat amb la participació activa de la Secció de Forestal de la ICEA tant a les reunions mensuals del Comitè d'Organització i Logística, com a les reunions del Comitè Científic del bloc 3, i ha col·laborat a més en la redacció de la seva ponència marc.

Finalment, cal destacar que la presentació al mitjans de comunicació d'aquest congrés es va dur a terme a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, el dia 22 de novembre.

XXIII Edició de Monografies de Paisatgisme i Jardineria

Organitzada per la Secció d'Ornamentals de la ICEA i coordinada per Josep M. Vives de Quadras. Es van dur a terme a l'Institut d'Estudis Catalans, del 5 de març al 3 de maig de 2007.

— Monogràfic I: «El dibuix en el projecte de paisatge». Professorat: Eugènia Vidal Casanovas, arquitecta, màster en arquitectura i disseny urbà, Universitat de Colúmbia.

— Monogràfic II: «Introducció al projecte de paisatge». Professorat: Miquel Vidal, doctor en arquitectura, màster en arquitectura del paisatge, Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

— Monogràfic III: «Noves plaques que poden afectar els jardins. Normativa reguladora». Professorat: Jesús Altabella Fanlo, enginyer tècnic agrícola; Ferran Camp Fera-Carod, enginyer agrònom; Jordi Giné i Ribó, enginyer tècnic agrícola; Andreu Taberner Palou, enginyer agrònom, i Josep M. Vives de Quadras, enginyer agrònom.

— Monogràfic IV: «Taller intensiu de paisatge. Els paisatges agrícoles en les grans perifèries urbanes. Millora i preservació de les seves identitats». Professorat: Miquel Vidal, arquitecte i màster en arquitectura del paisatge, UPC; Francesc Navès, arquitecte i màster en arquitectura del paisatge, UPC.

Jornades

— «Descobrir la denominació d'origen Conca de Barberà en directe». Tarragona, 17 i 18 de novembre de 2006. Organitzada per la secció de Viticultura i Enologia conjuntament amb la Facultat d'Enologia de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona.

— «Les garnatxes de la DO Terra Alta», consistent en la conferència «Les garnatxes de la DO Terra Alta: origen, característiques i vitivinicultura», a càrrec de Jaume Martí, secretari del Consell Regulador de la Denominació d'Origen Terra Alta, i un tast de garnatxes, a càrrec de Sergi Montalà, sommelier.

Organitzada per la secció de Viticultura i Enologia, amb la col·laboració del Consell Regulador de la Denominació d'Origen Terra Alta. Institut d'Estudis Catalans, 22 de febrer de 2007.

— «Descobrir la denominació d'origen Costers del Segre en directe». Organitzada per la Secció de Viticultura i Enologia conjuntament amb el Consell Regulador de la Denominació d'Origen Costers del Segre. 26 de maig de 2007.

Conferències

— «Sessions conjuntes de la Societat Catalana de Biologia i la Institució Catalana d'Estudis Agraris». IEC, Barcelona, 12 de desembre de 2006.

— «Ramaderia i recuperació de pastures: del Montseny a Cuba», a càrrec de Josefina Plaixats, Departament de Ciència Animal i dels Aliments, Universitat Autònoma de Barcelona.

— «Blat de moro i soja: valors de mercat; perspectives de futur», a càrrec de Lola Herrera, directora comercial de proteïnes de Glencore España, SA. Organitzada per la Secció d'Estudis Rurals.

Institut d'Estudis Catalans, 28 de març de 2007.

— «Política agrària comunitària: Les noves perspectives 2007-2013», a càrrec de Jordi Peix, enginyer tècnic agrícola i assessor del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya. Organitzada per la Secció d'Estudis Rurals. Institut d'Estudis Catalans, 21 de juny de 2007.

Sortides

Per la verema al Penedès!

Visita al Penedès, organitzada per la Secció de Viticultura i Enologia el dia 16 de setembre.

El projecte, posat en marxa el 2001, té com a objectius comprovar el desenvolupament i rendiment de les plantes al camp, elaborar una base de dades genètiques per a la seva identificació (ADN) i microvinificar cadascuna de les varietats per a seleccionar entre aquestes les de millor potencial per a produir vi d'alta qualitat. La sortida va constar de dues visites:

— «La vinya del món»: les Bodegues Sumarroca, amb la col·laboració de la Universitat Rovira i Virgili, han iniciat un estudi experimental de tres-centes seixanta varietats (3.600 ceps) de *Vitis*, procedents d'arreu del món.

— Can Freixes, un celler familiar elaborador de vins i caves, en una masia que encaixa l'arquitectura amb el paisatge de les vinyes, on la família Huguet posa el saber fer professional i humà.

Sortida de camp

Sortida a la finca de Jaumandreu situada a la Fonollosa. Es va visitar les vinyes, el celler i la casa del segle XIV. Organitzada per la Secció d'Estudis Rurals el dia 14 de juliol de 2007.

Universitat Catalana d'Estiu

XXII Jornada d'Agricultura a Prada

— «Agricultura i medi ambient amics?». Liceu Renouvier de Prada de Conflent, 25 d'agost de 2007. L'obertura de la Jornada va ser a càrrec de Joaquim Lleña, conseller del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, i la introducció va anar a càrrec de Josep M. Puiggròs, coordinador de la jornada. S'hi van dur a terme les ponències següents:

— «Xarxa Natura 2000», a càrrec de Jordi Parpal, tècnic del Servei de Planificació i Gestió de l'Entorn Natural, Departament de Medi Ambient.

— «Xarxa Natura 2000. Quin és el seu futur?», a càrrec de Josep Puigpelat, responsable de les Relacions Institucionals i de Medi Ambient de la Unió de Pagesos.

— «Xarxa Natura 2000 i el bosc, problema o oportunitat», a càrrec de Joan Rovira, secretari del Consorci Forestal de Catalunya.

— «Els municipis i la Xarxa Natura 2000», a càrrec de Gerard Rabat, batlle de Pi de Conflent.

— «Xarxa Natura 2000, la zona

del Canal Segarra-Garrigues», a càrrec d'Alexandre Domingo, responsable nacional de cereals de la Unió de Pagesos.

Tertúlies

El primer dilluns de cada mes la Secció de Protecció Vegetal organitza una tertúlia en què participen ponents experts.

Un cop al mes la Secció d'Estudis Rurals organitza una tertúlia, també amb ponents.

Premi per a estudiants

El jurat que ha de dictaminar sobre les obres que enguany opten al Premi de la ICEA per a estudiants està format per

Joan Ràfols i Casamada, Francesc Domingo Olivé, Josep M. Espelta i Guàrdia, Anna Jacas Benages, Joan Palet i Casas i Albert Tehàs i Puig.

El jurat, després d'analitzar i discutir sobre els valors dels treballs presentats i assessorats per experts sobre els diversos temes, proposà a la Junta Directiva de la ICEA adjudicar el premi al treball: *Recuperació i producció sostenible del formatge d'Estaoon*, de Pau Gutiérrez Pedemonte.

Publicació

Quaderns Agraris, núm. 30 (desembre 2006).

Societat Catalana de Comunicació

Any de fundació:

1985

JUNTA DIRECTIVA

Presidenta:

MARIA COROMINAS I PIULATS

Vicepresident:

ENRIC MARÍN I OTTO

Secretari:

SERGI DORIA I ALBURQUERQUE

Tresorer:

CARLES SINGLA I CASELLAS

Vocals:

ROSA M. FRANQUET I CALVET

LLÚCIA OLIVA I DE LA ESPERANZA

MAGDA SELLÉS I QUINTANA

Delegat de l'IEC:

JOSEP M. MUNTANER I PASQUAL

Nombre de socis:

120

Assemblea

El dia 15 de març de 2007 se celebrà l'Assemblea General de socis de la Societat Catalana de Comunicació (SCC), durant la qual es procedí a la renovació del càrrec de vicepresident per al qual es presentà Enric Marín i Otto.

Activitats

— Sessió inaugural del curs 2006-2007: «Homenatge a Joaquim Romaguera i Ramió», a càrrec de Marta Selva, Josep M. López Llaví, Carles José Solsona i Josep M. Martí Rom. Institut d'Estudis Catalans, 28 de novembre de 2006.

— Col·laboració a la *Jornada Net-Health 06* «L'acreditació de qualitat

dels llocs web sobre salut». Institut d'Estudis Catalans, 9 d'octubre de 2006.

— Col·laboració a les *II Jornades d'Història de la Premsa. Poder polític i resistència periodística*. Museu d'Història de Catalunya, 18 i 19 d'octubre de 2007.

Sessions científiques

— Comunicació política: «Tendències actuals de la comunicació política i electoral: nous mitjans, noves estratègies», a càrrec de M. Dolores Montero i Iñaki Garcia, de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). 24 de maig de 2007.

— «Llengua i mitjans de comunicació: Recerca sobre la llengua dels mitjans de comunicació», a càrrec de Marga-

rida Bassols i Mila Segarra, Grup Llengua i Mèdia, de la UAB. 25 d'abril de 2007.

— 50 anys de TVE: «La censura a la televisió, a l'època de Franco». 19 de desembre de 2006. Presentació i debat sobre el documental inèdit de TVE: *Històries de la censura*, amb la presència d'Antoni Esteve, director; Xavier Sitjà, reporter, i Llúcia Oliva, reportera.

— Presentació del llibre de Carles Singla, *Mirador (1929-1937): Un model de periòdic al servei d'una idea de país*, amb la participació de Joan Manuel Tresserras,

conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya; Josep M. Casasús (IEC - Secció de Filosofia i Ciències Socials, SFCS), Carles Singla (SCC) i Maria Corominas (SCC). Institut d'Estudis Catalans, 5 de juny de 2007.

— Jornada de Girona. «El nou marc regulador de l'audiovisual a la Unió Europea». Girona, 9 de juny de 2007.

Publicació

Treballs de Comunicació, núm. 21 (desembre 2006).

Societat Catalana de Llengua i Literatura

Any de fundació:	1986
JUNTA DIRECTIVA	
President:	AUGUST BOVER I FONT
Vicepresident:	JOSEP MASSOT I MUNTANER
Tresorera:	MONTSERRAT ALEGRE I ÚRGELL
Secretari:	JOAN ANTON RABELLA I RIBAS
Vocals:	JOAN ARMANGUÉ I HERRERO MILA SEGARRA I NEIRA
Delegat de l'IEC:	JOSEP MORAN I OCERINJAUREGUI
Nombre de socis:	351

Assemblea General

El dia 28 de novembre de 2006 es va celebrar l'Assemblea General de la Societat Catalana de Llengua i Literatura (SCLL), en què hi havia dos temes principals: la renovació de tres dels càrrecs de la Junta Directiva (president, secretari i un vocal) i la votació sobre l'adhesió a la Federació Internacional d'Associacions de Catalànica (FIAC), que s'havia de constituir abans del final de l'any 2006. Pel que fa al primer aspecte, per als dos primers càrrecs solament s'havien presentat el president i el secretari vigents fins aquell moment, August Bover i Joan Anton Rabella, mentre que per al càrrec de vocal hi havia tres candidatures diferents: Jaume Aulet, Josep Guia i Mila Segarra. En la votació, que va tenir una participació

notable (50 vots), sobretot gràcies al vot per correu, August Bover i Joan Anton Rabella van obtenir 48 vots favorables i van ser reelegits com a president i secretari, respectivament, mentre que, pel que fa al càrrec de vocal, Jaume Aulet va obtenir 16 vots; Josep Guia en va obtenir 10, i Mila Segarra, 22, de manera que Mila Segarra va ser reelegida com a vocal. I pel que fa a la proposta d'adhesió a la FIAC, la votació va donar com a resultat que tots el 48 vots vàlids eren afirmatius, de manera que es va prendre l'acord de tirar endavant l'adhesió de la SCLL a la FIAC, que posteriorment es va constituir el dia 21 de desembre, amb la participació i l'adhesió de la SCLL. D'aquesta manera la composició de la Junta Directiva actual és la que s'indica més amunt.

II Jornades d'Intercanvi Cultural

Celebrades a Menorca del 27 al 29 d'octubre de 2006, la SCLL va participar, conjuntament amb l'Institut Menorquí d'Estudis, la Societat Verdaguer, la Institució de les Lletres Catalanes i la Universitat de les Illes Balears, en l'organització de les II Jornades d'Intercanvi Cultural, que com les primeres, es van celebrar a les Illes, en aquest cas a Menorca. El divendres 27 d'octubre es va començar amb una visita al Museu de Menorca i posteriorment es va fer l'acte d'inauguració i la conferència de Fina Salord, «Jacint Verdaguer i Menorca», a la seu de l'Institut Menorquí d'Estudis, a Maó. El dissabte 28, les activitats es van desplaçar a Ciutadella, on primer Jaume Corbera va pronunciar la conferència «Mossèn Alcover i el Congrés de la Llengua» al Cercle Artístic de Ciutadella, es va continuar amb una ruta cultural i literària per Ciutadella i es va acabar amb la conferència d'Àngel Mifsud titulada «La llengua a Menorca al tombant dels segles XIX i XX». Finalment, el diumenge dia 29 es va anar primer a es Migjorn, on Joan López Casanovas va fer una conferència sobre literatura popular i on després es va fer una reunió de la Societat Verdaguer, i es van cloure les Jornades a Fornells amb un dinar.

II Trobada del Grup d'Estudis

Etnopoètics: «Els gèneres etnopoètics: competència i actuació»

Aquesta jornada, que es va celebrar a Palma de Mallorca el 25 de novembre

de 2006, va ser organitzada per la SCLL conjuntament amb la Universitat Rovira i Virgili, la Diputació de Tarragona i la Universitat de les Illes Balears. Durant el matí, en primer lloc, es van presentar les comunicacions dels membres del Grup d'Estudis Etnopoètics (GEE), es va continuar amb la presentació del volum *La biografia popular: de l'hagiografia al gossip*, a cura de Joan Armangué, que recull les intervencions de la I Jornada del GEE, i es va acabar amb l'assemblea anual d'aquest Grup. A la tarda, es va fer una passejada narrativa, «Palma, ciutat de llegenda», a cura de Tomàs Vibot.

Conferència de Matilde V. Alsina:

«Orhan Pamuk, el turc de veu occidental»

Dins el cicle de conferències dedicat als premis Nobel de l'any 2006, la SCLL va coordinar la realització de la conferència sobre el Premi Nobel de Literatura concedit a Orhan Pamuk. Institut d'Estudis Catalans, 19 de desembre de 2006.

Jornada Maurici Serrahima

Aquesta jornada, organitzada conjuntament amb la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull i que va comptar amb el suport de la Institució de les Lletres Catalanes de la Generalitat de Catalunya, va tenir com a objectiu donar llum nova als múltiples vessants de Maurici Serrahima a partir de la seva aportació al memorialisme. Després del parla-

ment de benvinguda a càrrec de Josep Massot, la jornada va constar de vuit conferències: Joaquim Molas, «Serrahima, memorialista»; Lluís M. Todó, «Serrahima i Proust»; Sílvia Coll-Vinent, «Serrahima: els orígens literaris»; Carles Lluch, «Serrahima, novel·lista»; Jordi Malé, «Serrahima, crític i teòric de la literatura»; Jordi Giró, «Serrahima, home de pensament»; Pere Lluís Font, «Serrahima i el cristianisme postconciliar», i Albert Manent, «Serrahima, activista cultural i polític». Institut d'Estudis Catalans, 28 de març 2007.

Santiago Rusiñol, del Modernisme al Noucentisme. Col·loqui internacional commemoratiu de l'Any Rusiñol (2006-2007)

Amb motiu de la celebració de l'Any Rusiñol i del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans, la SCLL va organitzar el col·loqui titulat «Santiago Rusiñol, del Modernisme al Noucentisme», que es va celebrar els dies 12 i 13 d'abril a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans i el dia 14 al Palau Maricel de Sitges. El col·loqui va comptar amb vuit conferències (Margarida Casacuberta: «El Rusiñol del *Glosari*»; Jordi Castellanos: «Rusiñol, artista modern»; Lourdes Sánchez Rodrigo: «Santiago Rusiñol, entre els Països Catalans i la cultura hispànica»; Francesc Fontbona: «L'obra artística de Rusiñol, del Modernisme a la pintura del segle xx»; Damià Pons: «Santiago Rusiñol i la modernització

cultural. Etapa mallorquina»; Anna Sawicka: «Rusiñol, escriptor del segle xx. Periodisme i novel·la des del context europeu»; Roland Sierra: «La creació d'un univers íntim. Rusiñol i el Cau Ferrat», i Carme Riera: «Algunes raons per admirar Rusiñol»), dues taules rodones («L'artista total, vist pels artistes (1)», amb la participació de Magí Sunyer, Lluís Soler, Artur Ramon i Ricard Salvat, i «L'artista total, vist pels artistes (2)», en què van intervenir Oriol Izquierdo, Ramon Madaula, Oriol Pi de Cabanyes i Fernando Krahn) i la presentació de vint-i-tres comunicacions. A més de la presentació de la *Guia del Cau Ferrat*, s'hi va representar l'espectacle *Santiago Rusiñol i el seu temps* per part de la companyia La Maleta Portàtil.

Dotzè col·loqui de la North American Catalan Society

La SCLL va col·laborar, conjuntament amb la Universitat Dalhousie de Halifax, el Social Sciences and Humanities Research Council of Canada, l'Institut Ramon Llull i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, en l'organització i la realització del dotzè col·loqui de la North American Catalan Society (NACS), que, amb el títol de «Revolution in Catalan Culture and the Arts», va aplegar en aquella ciutat una setantena d'estudiosos procedents del Canadà, els Estats Units d'Amèrica, el Regne Unit, Austràlia i els Països Catalans. A més de les nombroses

sessions dedicades a la lingüística i a la literatura, el col·loqui va dedicar també una sessió especial a «La catalanística al món» (amb la participació d'August Bover, Jaume Martí-Olivella i Josep Barga-

lló, director de l'Institut Ramon Llull) i va celebrar la reunió de l'Assemblea General de la NACS, en què es va elegir Enric Bou com a nou president de l'associació.

Societat Catalana de Tecnologia

Any de fundació:

1986

JUNTA DIRECTIVA

President:

ESTANISLAU TOMÀS I MORERA

Secretari:

MARC BARRACÓ I SERRA

Tresorera:

ALÍCIA CASALS I GELPÍ

Vocals:

JOSEP ARNALDOS I VIGER

RICARD BOSCH I TOUS

JOAQUIM CASAL I FÀBREGA

JOSEP M. FUERTES ARMENGOL

RAMON IZQUIERDO I CLEMENTE

JOSEP JUANBARÓ I PORTELLA

ÀNGEL ROS DOMINGO

JOSEP SALVANS I TOR

M. CLARA TORRENS I MAZZEI

JERONI XAMPENY I BARÓ

Delegat de l'IEC:

Vacant

Nombre de socis:

85

Assemblea

La Societat celebrà l'Assemblea General de socis el dia 10 de novembre de 2006 a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans durant la qual s'aprovaren els comptes de l'any anterior.

Debats

— «Tecnologia i societat en el segle XXI». Amb les intervencions d'Antoni Giró, Ramon Ollé, Vladimir de Semir, Josep Amat, Josep-Maria Terricabras i Alícia Casals. Institut d'Estudis Catalans, 30 d'octubre de 2006.

Conferències

— «Fluid mechanics of single-phase and particle-laden flows with applications in micro-devices», a càrrec de Rogel H. Rangel, president del Departament d'Enginyeria Mecànica i Aeroespacial, Escola d'Enginyers Henry Samueli, Universitat de Califòrnia a Irvine, EUA. Institut d'Estudis Catalans, 20 de novembre de 2006.

— «Control no lineal de servosistemes hidràulics», a càrrec d'Enric Fossas Colet, director de l'Institut d'Organització i Control de Sistemes Industrials,

Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, 30 de novembre de 2006.

— «Quart Seminari sobre l'Educació de la Tecnologia». Realitzat amb col·laboració de l'Associació del Professorat de Tecnologia de Catalunya (APTC) i el Departament d'Educació i Universitats de la Generalitat de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 1 i 2 de desembre de 2006.

— «El què i el perquè dels robots humanoides», a càrrec de Josep Amat i Girbau, catedràtic de la Universitat Politècnica de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 13 de febrer de 2007.

— «Sobre la memòria. Evolució, cultura i tecnologia de la memòria», a càrrec de Manuel Pagès i Panadès, enginyer. Institut d'Estudis Catalans, 1 de març de 2007.

— «La trompa d'aigua. Recuperaçió al laboratori del principi funcional

per aplicacions de bombament al tercer món», a càrrec de Víctor Fuses i Navarra, enginyer industrial del Departament d'Energia Elèctrica de la Universitat Politècnica de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 16 de maig de 2007.

— «El transport d'energia elèctrica, complexitat i apagades», a càrrec de Martí Rosas Casals, enginyer industrial del Departament de Màquines i Motors Tèrmics de la Universitat Politècnica de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 22 de juny de 2007.

— «La tecnologia aplicada a l'estudi del comportament dels incendis forestals», a càrrec d'Eulàlia Planas i Elsa Pastor, de la Universitat Politècnica de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 27 de juny de 2007.

Publicació

Revista Catalana de Tecnologia, núm. 2
(2n semestre 2006).

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Any de fundació: 1991

CONSELL DIRECTIU

Fins al 15 de juny de 2007

President:	ANTONI ROCA I ROSELL
Vicepresidenta:	MERCÈ PIQUERAS I CARRASCO
Secretària:	MÒNICA RIUS I PINIÉS
Tresorer:	PERE GRAPÍ I VILUMARA
Vocals:	FRANCESC X. BARCA I SALOM PASQUAL BERNAT I LÓPEZ ÀNGEL CALVO I CALVO JOSEP M. CAMARASA I CASTILLO RICARD DURAN I PINEDA JORDI FERRAN I BOLEDA PERE DE LA FUENTE I COLLELL LLUÍS GARRIGÓS I OLTRA NÈSTOR HERRAN CORBACHO ÀLVAR MARTÍNEZ VIDAL JOSÉ PARDO I TOMÁS JOSEP MANEL PARRA I SERRA ROSER PUIG I AGUILAR CARLES PUIG I PLA XAVIER ROQUÉ I RODRÍGUEZ EMMA SALLEN T DEL COLOMBO VICENT LLUÍS SALAVERT I FABIANI JOSEP M. VIDAL I HERNÁNDEZ ALFONS ZARZOSO I ORELLANA

A partir del 16 de juny de 2007

President:	ANTONI ROCA I ROSELL
Vicepresidenta:	MERCÈ PIQUERAS I CARRASCO
Secretària:	MÒNICA RIUS I PINIÉS
Tresorer:	PERE GRAPÍ I VILUMARA

Vocals:

PASQUAL BERNAT I LÓPEZ
ÀNGEL CALVO I CALVO
JOSEP M. CAMARASA I CASTILLO
RICARD DURAN I PINEDA
NÈSTOR HERRAN CORBACHO
JOSÉ PARDO I TOMÁS
JOSEP MANEL PARRA I SERRA
ROSER PUIG I AGUILAR
VICENT LLUÍS SALAVERT I FABIANI
EMMA SALLENT DEL COLOMBO

Delegat de l'IEC:

DAVID JOU I MIRABENT

Nombre de socis:

269

IX Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica

La IX Trobada va tenir lloc a la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona, del 16 al 19 de novembre de 2006. Comptà amb unes cent-cinquanta inscripcions i una participació molt activa. Els conferencians convidats foren Marco Beretta (Universitat de Bolonya, professor a la Facultat de Conservació dels Béns Culturals, Ravenna), Stephen Johnston (Museum of the History of Science, Oxford), Àlvar Martínez Vidal (Universitat Autònoma de Barcelona) i Tayra Lanuza (Universitat de València). La Trobada s'inscriví en la commemoració del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans, i inclogué una sessió de comunicacions dedicades a la història de l'IEC i a la història de la ciència en el segle xx. Hi hagueren seccions so-

bre el patrimoni científic i tècnic; el sorgiment de les noves professions; tecnologia i xarxes de comunicació; ciència i cinema, i història de la ciència i ensenyament. La Trobada acollí, igualment, una jornada intercongressual de metges i biòlegs de llengua catalana, amb el suport de la Fundació Alsina i Bofill i de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC. S'organitzà una visita al Museu del Cinema, recentment guardonat amb el Premi Nacional de Patrimoni Cultural, i al Museu del Suro de Palafrugell, localitat on tingueren lloc les sessions el darrer dia.

Colloquis

Els colloquis són l'activitat regular de la Societat. La seva periodicitat és aproximadament mensual, incloent-hi les altres activitats de la Societat, com la Tro-

bada i altres jornades. En aquest curs intervingueren: Víctor Guijarro (Departament de Ciències Socials, Universitat Rey Juan Carlos), «Ciència, tecnologia e instrumentación: un modelo de aproximación histórica»; Emanuela Guidoboni (SGA Storia Geofisica Ambiente SRL, Bolonya), «Una storia applicata alle Scienze della Terra: terremoti e tsunami in area mediterranea nel lungo periodo», i Raimon Sucarrats (Col·legi Sant Miquel, Barcelona), «Ensenyar història natural a la Barcelona romàntica: Agustí Yáñez i el Col·legi de Farmàcia».

Seminaris a Osona

Els Seminaris a Osona, organitzats conjuntament amb l'Agrupació Astronòmica d'Osona, han comptat amb els conferencians següents: Agustí Camós (Centre d'Història de la Ciència, CEHIC - Universitat Autònoma de Barcelona, UAB), «Tres-cents anys del naixement de Linné i Buffon: els fonaments científics de l'estudi dels objectes naturals»; Mònica Rius (Universitat de Barcelona), «Islam: una religió astronòmica», i José Pardo (Institució Milà i Fontanals, Consell Superior d'Investigacions Científiques, CSIC), «La primera difusió europea del tabac i el cacau: entre la medicina i la botànica».

Conferències al Col·legi Major Ramon Llull

Des de fa uns anys, la Societat col·labora en les activitats dirigides als residents del

Col·legi Major Ramon Llull de la Universitat de Barcelona. En aquest curs hi ha intervingut: Josep Batlló amb la conferència «Viatge al centre de la Terra. Com hem conegut el nucli»; Matiana González amb la conferència «La genètica humana. Historia de una ciencia cada vez más influyente», i Maria Rosa Massa amb la conferència «Els orígens de l'àlgebra en la ciència àrab».

Congrés internacional: «Un llegat compartit: ciència islàmica a Orient i Occident». Homenatge al professor J. M. Millàs Vallicrosa

La Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (SCHCT) ha col·laborat, conjuntament amb l'IEC, la Commission on History of Science and Technology in Islamic Societies (CHSTIS), la Universitat de Barcelona, Casa Àsia i Barcelona Ciència 2007 (Ajuntament de Barcelona), en l'organització del congrés internacional «Un llegat compartit: ciència islàmica a Orient i Occident. Homenatge al professor J. M. Millàs Vallicrosa». Les sessions tingueren lloc els dies 11, 12, 13 i 14 d'abril a la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona i a la seu de l'IEC. Durant el congrés es va commemorar el 75è aniversari de la publicació del llibre *Assaig d'història de les idees físiques i matemàtiques a la Catalunya medieval* (Institut d'Estudis Catalans), obra cabdal dels estudis d'història de la ciència. En la sessió intervingueren Thomas F. Glick,

Julio Samsó i Antoni Roca. Aquesta activitat formà part dels actes commemoratius del Centenari de l'IEC.

Homenatge a Buffon i Linné en el tercer centenari del seu naixement

Els dies 27 i 28 d'abril va tenir lloc l'homenatge a Buffon i Linné que va comptar amb dues conferències, la primera a càrrec de Martí Domínguez (Universitat de València), «Buffon i la divulgació de la natura», i la segona, impartida per Antonio González Bueno (Universitat Complutense de Madrid), «La difusión de las ideas linneanas en la España ilustrada». També varen participar, amb intervencions més breus, Raimon Sucarrats (CEHIC-UAB) amb «El concepte de naturalesa a Barcelona al tombant dels segles XVIII i XIX: Linneans o buffonians?», Pasqual Bernat (CEHIC-UAB) amb «Linné a les aules: els sistema sexual de les plantes a l'Escola d'Agricultura i Botànica de Barcelona», Agustí Camós (CEHIC-UAB) amb «La primera edició de les obres de Buffon a Barcelona» i Josep M. Camarasa (IEC) amb «Blanes i els naturalistes catalans». El segon dia, l'acte va tenir lloc al jardí botànic Mar i Murtra de Blanes. Aquesta activitat formà part dels actes commemoratius del Centenari de l'IEC.

IV Escola Europea de Primavera d'Història de la Ciència

El lema d'aquest any era «History of Science and its Popularization: Science,

Advertising and Propaganda». Les classes es van fer del 17 al 19 de maig a la seu de l'Institut Menorquí d'Estudis, a Maó. Enguany els professors foren Vicente Benet (Universitat Jaume I, Castelló), «Basic concepts of publicity and propaganda»; Tilli Tansey (Wellcome Trust Centre for the History of Medicine, Londres), «Which comes first? The patient, the doctor, the industry or the regulator: advertising medicines in Twentieth-Century Britain», i Mark Walker (Union College, Schenectady, Nova York), «Science and propaganda in Twentieth-Century Germany». Val a dir que, a darrera hora, el professor Walker va haver de cancel·lar el seu viatge, però, atès que va fer arribar el material corresponent, va poder ser substituït. La taula rodona, «Science, publicity and propaganda in historical perspective», fou moderada per Enrique Perdiguer (Universitat Miguel Hernández, Elx). L'edició de 2007 és la primera en què l'Escola ha comptat amb el suport de l'European Society for the History of Science.

Jornada de joves investigadors

Del 30 de maig al 2 de juny va tenir lloc, a la seu de l'IEC i a la Residència d'Investigadors del CSIC, el *2nd Meeting for Postgraduate Students in History of Science*. En les sessions es varen tractar temes com *Science in the Public Sphere*, *Didactics of Science*, *Science and Life*, *Mind and Body*, *Gender and Sexuality*,

Institutionalization of Science, History of Scientific Ideas i Metaphors and Images.

La jornada comptà amb una trentena de comunicacions d'investigadors de cinc països europeus, de Mèxic, d'Estats Units i d'Israel.

Altres

La SCHCT ha continuat la seva tasca de coordinar i impulsar la història de la ciència als territoris de parla i cultura catalanes. El seu Consell Directiu s'ha reunit amb periodicitat mensual, tot i que ha tingut algunes reunions extraordinàries. L'Assemblea General ordinària, que ha de reunir-se preceptivament un cop l'any, va tenir lloc en el marc de la IX Trobada, celebrada a Girona.

La SCHCT és coorganitzadora del III Congrés d'Història Marítima, que es va dur a terme del 22 al 24 de novembre, que, en aquesta edició, s'ha dedicat als homes i dones de la mar. Els nostres socis Antoni Roca, Mercè Comes i Joan Zamora formaren part del Comitè Científic del congrés.

El juliol de 2007 es va presentar a l'IEC el segon volum de *La ciència en la història dels Països Catalans*, obra editada per l'IEC i la Universitat de València, coordinada per Joan Vernet i Ramon Parés. En l'acte de presentació, Víctor Navarro Brotons (Universitat de València) pronuncià una conferència sobre la ciència als Països Catalans durant el Renaixement i la revolució científica.

Val a dir que la Societat manté actualitzat el seu web (<http://schct.iec.cat>), on es troba la informació de les activitats previstes i la corresponent a anys anteriors. Igualment, s'hi troben enllaços a les principals organitzacions internacionals, començant per aquelles amb les quals la Societat està vinculada. El web ha esdevingut un dels llaços principals de comunicació entre els socis de la Societat i constitueix, en realitat, la via més assequible de coneixement de les seves activitats.

Publicacions

A la seu de l'IEC i dins el programa dels Col·loquis, el 19 d'octubre de 2006, Vicenç M. Rosselló, de la Universitat de València, va fer la presentació del primer volum de la col·lecció «Història de la Ciència a les Illes Balears», que va titular *Gènesi d'un projecte utòpic*.

Han aparegut:

Ictineu: Butlletí de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, núm. 24 (tardor 2006).

Ictineu: Butlletí de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, núm. 25 (primavera 2007).

BATLLÓ ORTIZ, Josep [coord.]; FERRAN BOLEDA, Jordi [coord.]; PIQUERAS I CARRASCO, Mercè [coord.]. *Actes de la VIII Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica* (Mallorca, 18, 19, 20 i 21 de novembre de 2004). Barcelona, 2006.

Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Any de fundació: 1993

JUNTA DIRECTIVA

President: JOSEP OBIOLS I SALVAT
Vicepresident: JOSEP M. VENTURA FERRERO
Secretari: ENRIC BOTA I PRIETO
Tresorer: ANDRÉS GAVILÁN BRAVO
Vocals: M. JOSEP ROSSELLÓ BORREDÀ
TERESA RAVENTÓS JOAQUÍN
RAMON VIADER I GUIXÀ
EUSEBI PUYALTÓ I BALLART
FRANCESC MALGOSA GRANJA
MARTA GIMENO ALONSO
VÍCTOR SERRA RAVENTÓS

Delegat IEC: DAMIÀ BARCELÓ I CULLERÉS

Nombre de socis: 334

Assemblea General

El dia 30 de novembre de 2006 l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (ACCA) celebrà l'Assemblea General de socis i també una altra d'extraordinària amb un únic punt en l'ordre del dia: la petició i l'aprovació de la modificació del segon paràgraf de l'article 15 dels actuals Estatuts, amb la qual cosa va quedar redactat de la manera següent: «El mandat de tots els càrrecs directius de la Junta durarà quatre anys i només podran ser reelegits pel mateix càrrec una vegada».

Activitats

— «Ciència i seguretat alimentària: contribucions de la recerca», 15 de novembre de 2006, jornada organitzada amb la col·laboració de la Universitat Ramon Llull (URL). S'hi presentaren les ponències següents: «Què significa menjar bé?», Marta Anguera, de l'Escola Universitària d'Infermeria, Fisioteràpia i Nutrició Blanquerna (EUIFNB) de la URL; «Enzims en el processament d'aliments», Magda Faijes, de l'Institut de Química de Sarrià (IQS) de la URL; «Dioxines als aliments: Què són? Per què hi són? Què podem fer-

hi?», Jordi Díaz, de l'IQS de la URL, i «Alimentació, comunicació i consum», de Joan Sabaté i Víctor Curto, de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna (FCCB) de la URL.

Al final de les ponències tingué lloc una taula rodona sobre la divulgació de la ciència: «Intercanvis ciència-societat». Fou moderada per M. Josep Roselló i comptà amb molta participació dels assistents.

— «Tècniques modernes a la cuina industrial», jornada organitzada conjuntament amb la Universitat d'Andorra. Aquesta jornada tingué lloc al Centre Cultural i de Congressos Lauredià d'Andorra el 3 de novembre de 2006. S'hi presentaren les ponències següents: «Equipament per a la cocció d'aliments en grans quantitats per garantir-ne la seva conservació i regeneració. Assemblatge de les modernes tècniques culinàries per a la restauració individual i per a grups de consum», a càrrec de Fernando Abadia, director de l'ILPRA de Mataró; «Riscos higiènics en la preparació d'aliments, precaucions i garanties de qualitat. Certificació de la seguretat en les instal·lacions alimentàries», a càrrec de Carme Ferrer, de la URL.

Després tingué lloc una taula rodona sobre «Les necessitats i les solucions a Andorra en qüestions de preparació d'aliments per a col·lectius». Josep Casals, cap d'Àrea d'Aliments i Nutrició del Ministeri de Salut, Benestar Social i

Família d'Andorra, actuà com a moderador.

— «L'oli d'oliva: del camp a la taula i més enllà», 16 de març de 2007, jornada tècnica organitzada conjuntament amb la Fundació Universitat de Lleida. S'hi presentaren les ponències següents: «Eleotècnia: evolució històrica», a càrrec de Jordi Graell i Sarlé, del Departament de Tecnologia d'Aliments de la Universitat de Lleida; «Evolució en la comercialització dels olis d'oliva verge extra d'alta qualitat», a càrrec de José Emilio Cuesta Duque, del Molí La Boella; «Metodologia d'avaluació sensorial de l'oli d'oliva verge. Fonaments», a càrrec de M. Paz Romero Fabregat, del Departament de Tecnologia d'Aliments de la Universitat de Lleida; «Avenços en la investigació dels olis d'oliva verge de la varietat arbequina», a càrrec de M. José Motilva Casado, del Departament de Tecnologia d'Aliments de la Universitat de Lleida; «Presentació de resultats del projecte europeu Euroolive: l'efecte de l'oli d'oliva en el dany oxidatiu en les poblacions europees», a càrrec de Montserrat Fitó Colomer, del Departament de Tecnologia d'Aliments de la Universitat de Lleida, i «Aprofitaments alternatius dels residus d'olis», a càrrec de Ramon Canella i Garayoa, del Departament de Química de la Universitat de Lleida.

— Jornades sobre «Present i futur de les relacions alimentació-salut: noves necessitats i nous aliments», 10 i 11 de

maig de 2007, organitzades conjuntament amb el Centre Català de la Nutrició de l'Institut d'Estudis Catalans i amb motiu de les activitats del Centenari. L'ACCA n'organitzà la taula rodona del dia 11 sobre «La ciència i la tecnologia dels aliments al servei de la salut». S'hi presentaren les ponències següents: «Alimentació i salut: la nutrició i la ciència dels aliments, ahir i avui», a càrrec d'Abel Maríné; «Alimentació i salut: problemes mèdics actuals», a càrrec de Màrius Foz; «La genètica en la producció i el disseny d'aliments», a càrrec de Pere Puigdomènech; «Nutrigenòmica i malalties cardiovasculars», a càrrec de José M. Ordovás; «Síndrome metabòlica. Una perspectiva des de la nostra experiència personal», a càrrec de Manuel Serrano Ríos; «Nutrigenòmica i càncer», a càrrec de Pere Gascón; «Impacte de la nutrigenòmica en la indústria alimentària», a càrrec de Daniel Ramón; «Nutrició animal i humana: recerca nutricional i pinsos industrials», a càrrec de Francesc Puchal; «Estat actual i interès futur de les tecnologies suaus en l'elaboració dels aliments. Exemples», a càrrec de Teresa Aymerich; «La producció primària d'aliments amb una alta productivitat i un alt rendiment energètic», a càrrec d'Alfonso J. Canicio, i «Tendències a la Unió Europea en la legislació alimentària. Casos d'actualitat», a càrrec de Lluís González Vaqué.

— Jornada sobre «Recursos i finançament de projectes de R+D+I a les

empreses alimentàries», 20 de juny de 2007. S'hi presentaren les ponències següents: «Recerca a l'empresa alimentària», a càrrec de Josep Tarragó, director de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA); «Oferta actual d'informació sobre R+D+I», a càrrec de Jordi Rojas, director del Consorci de Transferència del Coneixement; «Ajuts per a la preparació de sol·licituds», a càrrec de Montserrat Alavedra, del Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM); «Ayudas públicas a la innovación empresarial y deducciones fiscales. Programa PROFIT», a càrrec de Galo Gutiérrez, sotsdirector general adjunt de Foment a la Innovació del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (MITIC); «Financiación y ayudas de los programas: CENIT, Iberoekas y programas marco europeos», a càrrec de Carlos Franco, del Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial (CDTI); «Certificación de proyectos, d'investigadors i equips per a la investigació d'aliments», a càrrec d'Anna M. Sánchez, directora de l'Agència d'Accreditació en Investigació, Desenvolupament i Innovació Tecnològica (AIDIT), agència certificadora d'investigació de la UPC; «Creació i consolidació d'una empresa (*spin-off*)», a càrrec de Carlos Buesa, director d'Oryzon Genomics; «Experiència de Laboratoris Ordesa en l'obtenció de recursos i finançament de projectes de R+D+I», a càrrec de Montserrat Rivero, direc-

tora general científica de Laboratoris Ordesa.

Publicacions

TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments, núm. 10 (desembre 2006).

Butlletí de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, núm. 7 (novembre 2006).

Butlletí de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, núm. 8 (març 2007).

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

Any de fundació: 1995

JUNTA DIRECTIVA

President: EDUARD FELIU I MABRES
Secretari: JORDI CASANOVAS I MIRÓ
Tresorer: PERE CASANELLAS I BASSOLS
Vocals: PRIM BERTRAN I ROICÉ
JOAN FERRER I COSTA
MANEL FORCANO I APARICIO

Delegada de l'IEC: MARIA TERESA FERRER I MALLOL

Nombre de socis: 68

Activitats

Durant el curs 2006-2007 diversos membres de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics s'han dedicat intensament a la redacció final del *Diccionari hebreu-català*, la preparació del qual dura des de fa molts anys, essent com era un dels primers objectius de la nostra Societat en ser fundada. Per a la compilació d'aquest diccionari —duta a terme bàsicament per Joan Ferrer i Eduard Feliu, amb la col·laboració de Pere Casanellas en la part informàtica i tipogràfica principalment—, ha calgut posar a punt un programa informàtic apropiat per a aquest tipus de treball. Cal remarcar que l'obra és duta a terme exclusivament per membres de la nostra Societat, tant en la seva compilació com en la seva confecció, sense cap intervenció

externa en aquests aspectes. Una de les singularitats d'aquest primer *Diccionari hebreu-català* és l'abundant fraseologia que conté i que inclou nombroses citacions d'autors israelians contemporanis (original i traducció) per a l'exemplificació de les entrades. A més de la part d'hebreu-català, amb unes 25.000 entrades que ocuparan unes 450 pàgines, l'obra inclourà un extensíssim, bé que simple, vocabulari català-hebreu, amb unes 40.000 entrades, dels principals mots catalans utilitzats en la traducció de les entrades de la part hebrea, a les quals remetrà.

Hem continuat la compilació de diverses bibliografies, entre les quals la de la base de dades bibliogràfica sobre la història dels jueus de la Corona de Catalunya-Aragó, que ja conté més de 3.750 fitxes

en format informàtic. Aquestes fitxes, fruit de l'examen directe de les obres, del buidatge sistemàtic de les revistes més importants del nostre camp i de recerques bibliogràfiques exhaustives en publicacions i catàlegs de biblioteques universitàries de tot el món, seran aviat una eina de treball indispensable per als estudis hebraics. Pensem en la possibilitat de fer-les accessibles a través del lloc web de la nostra Societat.

Durant l'any 2007 publicarem la *Gramàtica de l'hebreu bíblic*, de Christo H. J. van der Merwe *et al.*, que vam traduir de l'anglès ja fa uns anys, però no havíem tingut l'avinentesa per a posar-la a punt per a publicar.

Els nostres membres professors d'hebreu han continuat impartint classes a les Universitats de Barcelona i de Giro-

na. Joan Ferrer i Costa ha fet diverses conferències a Besalú («El poble jueu en els camins de la història») i a Girona («S. Y. Agnon, ahir, abans-d'ahir»). Jordi Casanovas ha dut a terme el seguiment i l'assessorament en les excavacions de les necròpolis jueves de Lucena (Còrdova) i Tàrrrega, i ha donat l'embranchida final a la publicació —sota la direcció de Colette Sirat— de les inscripcions hebrees commemoratives, no funeràries, d'Espanya, Portugal i sud de França.

La Societat ha col·laborat en la celebració del III Congrés per a l'Estudi dels Jueus en Territoris de Llengua Catalana, que tingué lloc els dies 15, 16, 17 i 18 d'octubre de 2007 a Barcelona i Perpinyà. Una desena de membres hi han presentat comunicacions o hi han fet conferències i taules rodones.

IX. Fundacions, entitats vinculades i adherides a l'IEC

Fundacions

Fundació Ferran Sunyer i Balaguer

La Fundació, constituïda inicialment per les cosines del matemàtic Ferran Sunyer i Balaguer, les senyores Maria Assumpció Carbona i Balaguer i Maria dels Àngels Carbona i Balaguer, està integrada actualment pel Patronat següent:

President:	president de l'IEC	SALVADOR GINER DE SAN JULIÁN
Vicepresident:	president de la Secció de Ciències i Tecnologia	JOAQUIM AGULLÓ I BATLLE (fins al 31.12.2006) DAVID SERRAT I CONGOST (a partir del 31.12.2006)
Secretari:	secretari general de l'IEC	JOANDOMÈNEC ROS I ARAGONÈS
Tresorer	president de la Societat Catalana de Matemàtiques	CARLES PERELLÓ I VALLS
Vocals:	director del Centre de Recerca Matemàtica	JOAQUIM BRUNA I FLORIS
	professors de les universitats (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya)	JAUME AGUADÉ I BOVER MANUEL CASTELLET I SOLANAS JOAN GIRBAU I BADÓ PERE PASCUAL GAINZA JOAN DE SOLÀ-MORALES I RUBIÓ
Director:		MANUEL CASTELLET I SOLANAS

Premi

El Premi Ferran Sunyer i Balaguer s'atorga anualment a una monografia matemàtica escrita en anglès que exposi els resultats més destacats d'una àrea de les matemàtiques en la qual s'hagin produït avenços recentment. Té una dotació de dotze mil euros (12.000 €) i l'obra guanyadora és publicada per l'editorial Birkhäuser Verlag dins la sèrie «Progress in Mathematics».

Enguany, l'obra guanyadora ha estat *Lectures on determinantal ideals*, de Rosa M. Miró-Roig (Universitat de Barcelona).

Les borses Ferran Sunyer i Balaguer, enguany, es convoquen per primera vegada i s'ofereixen anualment a estudiants de doctorat avançats de les universitats dels Països Catalans per a fer estades d'un a tres mesos en un centre de recerca.

En aquesta primera convocatòria els guanyadors han estat els següents: Maria Agua-reles (Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat d'Oxford), per a una estada de tres mesos al Centre de Recerca Matemàtica; Gerard Ascensi (Universitat Autònoma de Barcelona), per a una estada de dos mesos a la Universitat de Ciències i Tecnologia de Noruega.

Fundació Mercè Rodoreda

La Fundació, constituïda per l'Institut d'Estudis Catalans, està integrada per un Patronat format per:

President:	president de l'IEC	SALVADOR GINER DE SAN JULIÁN
Vicepresident:	vicepresident de l'IEC	SALVADOR ALEGRET I SANROMÀ
Secretari:	secretari general de l'IEC	JOANDOMÈNEC ROS I ARAGONÈS
Tresorer:	vicepresident de l'IEC	ANTONI RIERA I MELIS
Patrons nats:	presidents de les seccions de l'IEC	MARIA TERESA FERRER I MALLOL MÀRIUS FOZ I SALA JOAQUIM AGULLÓ I BATLLE (fins al 31.12.2006) DAVID SERRAT I CONGOST (a partir del 31.12.2006) JOAN MARTÍ I CASTELL JOAN VILÀ-VALENTÍ MARGARIDA PUIG I CASAS
Patrons electius:		M. MERCÈ BORONAT I BLANCH JOAQUIM MOLAS I BATLLORI JOAQUIM MALLAFRÈ I GAVALDÀ JOAN TRIADÚ I FONT

Elecció de membres electius

El mes de novembre de 2006 va morir Jordi Sarsanedas, membre electiu de la Fundació Mercè Rodoreda. Els membres de la Fundació Mercè Rodoreda han lamentat profundament la pèrdua d'una persona tan extraordinària, tant humanament com intel·lectualment, com Jordi Sarsanedas.

En substitució de Jordi Sarsanedas, els membres dels Patronat van proposar a Joaquim Mallafrè i Gavaldà, traductor i escriptor, com a membre electiu. Amb aquesta incorporació la Fundació reforça la difusió de l'obra de Mercè Rodoreda a tot el món, atès que Mallafrè és un reconegut traductor i un especialista en la gestió de les traduccions.

Premi i ajuts

La Comissió Tècnica de la Fundació Mercè Rodoreda va acordar concedir el Premi Fundació Mercè Rodoreda 2007 al treball de Sílvia Mas i Sañé *Les novel·les d'exili d'Àvel·lí Artís-Gener*.

Aquest treball és un estímulo per a l'estudi sobre la novel·la de l'exili. Estudia les tres novel·les que Tísner va escriure a l'exili: la primera està lligada a les seves experiències de la Guerra Civil espanyola i les altres dues, que formen una unitat, són producte de la seva condició d'exiliat i del coneixement d'una altra cultura. Aquest estudi mostra com cada novel·la d'Artís-Gener està estretament vinculada amb la seva biografia, i com les tres novel·les apunten ja una línia d'escriure de la resta de la producció de Tísner.

La Comissió Tècnica també va acordar concedir ajuts a Sílvia Aldavert Garcia, pel projecte *Mercè Rodoreda i el viatge pel temps. Anàlisi comparativa amb les obres de Virginia Woolf o James Joyce*, i va designar com a tutor Joaquim Mallafrè; Carme Arnau, pel projecte *Recull de cartes de Mercè Rodoreda*, i va designar com a tutor Joaquim Molas, i Francesca Romana Uccella, pel projecte *Mercè Rodoreda escriptora i amiga. Records personals*, i va designar com a tutor Joaquim Molas.

Publicacions

La Secretaria de la Fundació va fer una cerca de les biblioteques que s'inclouen dins la Xarxa de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya i la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, i també de les biblioteques de les universitats de tot el món. Això ha permès elaborar una base de dades amb aproximadament unes cinc-centes adreces. La Distribució Editorial de l'IEC ha enviat les publicacions de la Fundació a aquestes biblioteques. Aquesta iniciativa ha estat molt ben rebuda per les biblioteques de tot el món, que han enviat cartes en què s'agraïa l'enviament de les publicacions de la Fundació.

La Fundació Mercè Rodoreda també va oferir un fons de publicacions de la Fundació a l'Institut Ramon Llull (IRL), amb la finalitat de fer-les arribar als lectorats de català de tot el món. La proposta va ser molt ben acceptada per l'IRL i, actualment, tots els lectorats de català disposen de publicacions de la Fundació.

La Fundació va demanar a Roser Porta, curadora dels dos volums de les edicions de les quatre primeres novel·les de Mercè Rodoreda, que elaborés un dossier de premsa per enviar als mitjans de comunicació i fer difusió de la publicació dels dos volums. El Servei de Comunicació de l'IEC es va encarregar d'enviar el dossier als mitjans de comunicació.

La Fundació treballa amb Edicions 62 per a l'edició de les *Obres completes*. El projecte actualitza el contracte que Mercè Rodoreda va signar l'any 1965 amb aquesta editorial i inclou, a més de l'obra narrativa, la resta de l'obra de Mercè Rodoreda. La curadora d'aquesta edició serà Carme Arnau.

També treballa amb Angle Editorial en la preparació per a l'edició del llibre *Rodoreda en veu pròpia*, els autors del qual són Abraham Mohino i Mònica Miró. Aquesta publicació és una síntesi de les entrevistes que se li van fer a l'autora. La recopilació de totes les entrevistes ha estat feta per Abraham Mohino, amb un ajut de la Fundació, i el tutor ha estat Joan Triadú.

La Fundació està a punt de publicar el treball *Mercè Rodoreda i l'humor*, que va guanyar el Premi de la Fundació Mercè Rodoreda l'any 1998, i que durant aquest temps ha estat revisat i ampliat per la seva autora, Roser Porta.

Arxiu i biblioteca

L'arxiu ha continuat atenent les consultes dels estudiosos, aproximadament unes cent quaranta durant aquest període, i també ha rebut la visita d'alumnes de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona i d'alumnes de batxillerat.

L'arxiu també ha continuat les tasques de digitalització del fons Mercè Rodoreda que es van iniciar l'any 2003 amb la finalitat de preservar els originals dels documents de Mercè Rodoreda, un dels objectius fundacionals de la Fundació. En aquests moments està digitalitzat el 100 % del fons, i es treballa amb una empresa informàtica per desenvolupar una aplicació informàtica que permeti accedir als documents sense malmetre els originals, però sempre des de l'arxiu.

Activitats

El dia 29 de març de 2007 va tenir lloc a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, una sessió en memòria de Jordi Sarsanedas (1924-2006). Aquesta sessió va ser organitzada per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, amb la col·laboració

de la Fundació Mercè Rodoreda. Aquest acte va comptar amb la presència del president de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Fundació Mercè Rodoreda, Salvador Giner, del president de la Secció Filològica, Joan Martí, i del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras. La sessió va comptar amb la intervenció de Francesc Ardolino, professor de la Universitat de Barcelona, que va parlar de l'obra narrativa de Jordi Sarsanedas; Carles Miralles, que va parlar de l'obra poètica de l'escriptor, i finalment, Joaquim Molas, que va parlar de la figura intel·lectual i humana d'aquest mateix autor.

La Institució de les Lletres Catalanes (ILC) ha finançat la traducció dels continguts del lloc web de la Fundació Mercè Rodoreda al castellà, a l'anglès i a l'alemany, de cara a la difusió de Mercè Rodoreda a la Fira de Leipzig que va tenir lloc el mes de març de 2007 i a la Fira de Frankfurt 2007, que tindrà lloc a la tardor, i també com a preparació del Centenari.

L'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro va organitzar, conjuntament amb la Fundació Mercè Rodoreda i la Universitat de Girona, una lectura de textos de Mercè Rodoreda el dia 22 d'abril de 2007 a Romanyà de la Selva, de les 11 del matí fins a les 2 del migdia.

La Fundació, juntament amb la Universitat de Girona, l'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro i el restaurant Les Gavarres, està preparant una ruta autoguiada per Romanyà de la Selva. Aquesta ruta tindrà un punt d'informació al restaurant Les Gavarres i, amb l'ajuda d'un tríptic explicatiu i un mapa, permetrà visitar els espais on va viure i escriure Mercè Rodoreda.

La Fundació Mercè Rodoreda col·labora amb l'associació Espais Escrits en l'elaboració d'un mapa literari català. Aquest projecte, finançat per la Fundació Caixa Catalunya, es basa en la selecció de fragments de textos literaris d'escriptors catalans sobre un ortofotomapa de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. Actualment s'està treballant en la fase I, que cobreix dues zones: la ciutat de Barcelona i el Montseny. De Mercè Rodoreda, concretament, han estat seleccionats textos de la ciutat de Barcelona que corresponen a les obres: *Aloma* (la Rambla, carrer de Canuda), *El carrer de les Camèlies*, *La plaça del Diamant*, *Mirall trencat* (carrer de Balmaes)...

L'Institut d'Estudis Catalans i la Fundació Mercè Rodoreda col·laboren amb l'Institut Municipal del Paisatge Urbà en el projecte *Ciudadanes. Ruta de les dones de Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat i Sant Adrià de Besòs*. La Fundació ha editat un tríptic explicatiu de la relació del jardí de la Casa de Convalescència amb Mercè Rodoreda, que inclou un text de Joaquim Molas.

El Centre Català del PEN Club ha elaborat un web dedicat a les traduccions d'escriptors catalans, en el qual la Fundació ha col·laborat amb la cessió de textos d'obres de Mercè Rodoreda i la localització de traductors.

Exposicions

L'exposició «Mercè Rodoreda: una poètica de la memòria» s'ha exhibit al Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, ubicat a l'antic hospital, des del mes de novembre de 2006 fins al mes de maig de 2007.

Lletra, l'espai virtual de literatura catalana de la Universitat Oberta de Catalunya, ha preparat una exposició virtual que porta per títol «Mercè Rodoreda, joc de miralls». La Fundació ha col·laborat en la selecció dels continguts i en la cessió de material. Aquesta exposició ha estat finançada per la ILC i serà presentada a la Fira del Llibre de Frankfurt el mes d'octubre de 2007.

Centenari Mercè Rodoreda

La Comissió Delegada i la Comissió Tècnica de la Fundació, juntament amb la Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Ramon Llull, han estat treballant en el disseny d'un programa d'activitats commemoratiu del centenari del naixement de Mercè Rodoreda (1908-2008).

El dia 19 de juliol de 2007 es va signar un conveni entre la Fundació Mercè Rodoreda (IEC), l'Institut Ramon Llull i la Institució de les Lletres Catalanes per a la celebració de l'Any Rodoreda. En aquest mateix acte, que va tenir lloc a la seu de la Conselleria de Cultura i Mitjans de Comunicació, es va fer una roda de premsa en la qual es va informar de la signatura del conveni i de la celebració de l'Any Rodoreda. També es va presentar el web www.mercerodoreda.cat, que recull totes les activitats que se celebraran durant aquest any.

Els objectius de l'Any Rodoreda són:

- Promoure l'estudi i la difusió universal de la figura i l'obra de Mercè Rodoreda i la internacionalització de la seva obra, i, a través d'aquesta, de la llengua i la cultura catalanes.

- Coordinar i difondre les iniciatives de totes les institucions i empreses implicades, nacionals i estrangeres, de manera que permeti de realitzar aquest projecte a través d'edicions, traduccions, conferències, exposicions, representacions teatrals, audiovisuals, etc.

El programa inclou: actes acadèmics, exposicions, rutes literàries, espectacles, produccions virtuals i audiovisuals, edicions i activitats educatives.

Entitat vinculada

Biblioteca de Catalunya

Consell Rector (membres de l'IEC)

Vicepresident segon:

Salvador Giner de San Julián

Vocals:

Anscari Manuel Mundó i Marcet

Joan Vilà-Valentí

La Biblioteca de Catalunya (BC) fou fundada per l'Institut d'Estudis Catalans el 1907, que la posà a la disposició dels investigadors amb el nom de Biblioteca de Catalunya l'any 1914.

Actualment, és la Biblioteca Nacional de Catalunya i constitueix una peça fonamental del mapa cultural del país en la mesura que és una institució nacional al servei del patrimoni, la recerca i la cooperació. La seva missió s'articula en tres eixos bàsics, regulats per la Llei del sistema bibliotecari de Catalunya (4/1993):

- recollir, conservar i difondre la producció bibliogràfica catalana i la relacionada amb l'àmbit lingüístic català,
- vetllar per la conservació i la difusió del patrimoni bibliogràfic,
- mantenir la condició de centre de consulta i recerca científica de caràcter universal.

La Biblioteca de Catalunya és regida per un Consell Rector format pels representants següents: conseller de Cultura, president; director general del Patrimoni Cultural, vicepresident primer; president de l'IEC, vicepresident segon; directora de la BC, vicepresidenta tercera; diversos vocals, d'entre els quals, dos són a proposta de l'IEC, i la directora de la BC, Maria Dolors Lamarca i Morell.

La comissió d'enllaç IEC-BC la formen Antoni Riera, Salvador Alegret, Maria Dolors Lamarca i Francesc Fontbona.

Directora: Maria Dolors Lamarca i Morell

Carrer de l'Hospital, 56

08001 Barcelona

Tel.: 932 702 300

Fax: 932 702 304

A/I: <http://www.bnc.cat>

Entitats adherides

Institut Menorquí d'Estudis

L'Institut Menorquí d'Estudis (IME) és un organisme autònom del Consell Insular de Menorca (CIM) de caràcter administratiu, amb personalitat jurídica pròpia, creat pel CIM i destinat a la recerca, promoció, recuperació i difusió de la cultura de l'illa de Menorca, amb la voluntat d'esdevenir centre de recepció i intercanvi de pensament i ciència.

L'Institut Menorquí d'Estudis és una entitat adscrita a l'IEC des del 19 de juny de 2000.

Presidenta: Joana M. Barceló Martí

Carrer Nou, 35, 3a porta

07701 Maó (Menorca)

Tel.: 971 35 15 00

Fax: 971 35 16 42

A/I: <http://www.ime.cat>

Institut d'Estudis Eivissencs

L'Institut d'Estudis Eivissencs fou fundat l'any 1949, amb el suport de l'Ajuntament d'Eivissa, com un institut d'estudis locals, integrat dins del Consell Superior d'Investigacions Científiques.

L'Institut d'Estudis Eivissencs és una entitat adscrita a l'IEC des del 19 de juny de 2000.

President: Marià Serra Planells

Carrer de Pere Francès, 12, 1r 2a

Apartat 578

07800 Eivissa

Tel. i fax: 971 312 775

A/I: <http://www.estudiseivissencs.cat>

Altres vinculacions

Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes

L'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC) fou fundada l'any 1973 en una assemblea celebrada a Cambridge. Com que les circumstàncies polítiques d'aquell moment impediren la legalització de l'AILLC a l'Estat espanyol, es domicilià a Amsterdam, acollida per la legislació holandesa.

Quan la situació política ho permeté, l'AILLC fou legalitzada a Catalunya i inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat; en aquell moment es demanà a l'IEC que acceptés d'acollir legalment l'AILLC a la seva seu; l'IEC accedí a aquesta petició, i així ho recullen els Estatuts.

L'any 1993 l'AILLC signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest cedia a l'AILLC un espai a la seva seu de Barcelona per a desenvolupar-hi les activitats pròpies, que són la promoció i l'estudi de la llengua i la cultura catalanes.

President: Albert G. Hauf i Valls

Carrer del Carme, 47

08001 Barcelona

Tel.: 933 248 580

Fax: 932 701 180

A/I: <http://www.iecat.net/aillc>

North American Catalan Society

La North American Catalan Society (NACS) fou fundada l'any 1978 a la Universitat d'Illinois, Urbana (EUA).

La NACS fou legalitzada a Catalunya i inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat; en aquell moment es demanà a l'IEC que acceptés d'acollir legalment la NACS a la seva seu; l'IEC accedí a aquesta petició, i així ho recullen els Estatuts.

L'any 1996 signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest cedia a la NACS un espai a la seva seu de Barcelona per a desenvolupar-hi les activitats pròpies, que són la difusió i l'estudi de la llengua, literatura i cultura catalanes a l'Amèrica del Nord (els Estats Units i el Canadà).

President: Jaume Martí Olivella

A/I: <http://www.nacs-catalanstudies.org>

Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

La Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana es fundà el 1992 a Vic, amb l'adhesió d'una vintena de centres d'estudis locals i comarcals d'arreu del territori del domini lingüístic de la llengua catalana.

L'any 2000, la Coordinadora signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest acollia aquesta entitat a la seva seu perquè hi desenvolupés l'activitat pròpia, que és la promoció i l'estudi de la llengua i la cultura catalanes.

President: Josep Santasmases

Carrer del Carme, 47

08001 Barcelona

Tel.: 932 701 620 (extensió 131)

Fax: 932 701 180

A/I: <http://www.ccepc.org>

X. Publicacions

Portal de revistes científiques

El portal de revistes científiques en línia de l'Institut d'Estudis Catalans ofereix un entorn comú d'accés a les revistes científiques publicades per l'IEC.

Les societats filials de l'IEC són les principals generadores de les revistes científiques, les quals s'han classificat temàticament d'acord amb la secció a què està adscrita cada societat.

El fons de revistes està format per 38 publicacions periòdiques, de les quals s'han publicat 708 números. Es poden consultar 13.807 articles, dels quals 2.964 articles són consultables en PDF.

Monografies

Acinetobacter 2006. 7th International Symposium on the Biology of Acinetobacter. Programme and Abstract Book. (Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 8-10 novembre 2006). Barcelona: Societat Catalana de Biologia. 56 p.

ADAM AULINAS, Montserrat. *El català septentrional de transició: Nova visió des de la morfologia.* Barcelona, 2006. 503 p. (Biblioteca Filològica; 68) ISBN 84-7283-888-9.

ALBET I MAS, Abel [cur.]. *Enric Lluch i Martí: L'obra escrita.* Barcelona: Societat Catalana de Geografia, 2007. 394 p. ISBN 978-84-7283-904-5.

ALEGRET, Salvador, [dir.]; MIRET, Eulàlia [coord.]; BALCELLS, Albert [text]; VENY, Joan [text]; PONS, Lúdia [text]; VICO, Josep [text]; MUNDÓ, Anscari Manuel [text]; RIU, Manuel [text]; RAFEL, Joaquim [text]. *L'Institut d'Estudis Catalans, avui. Barcelona, Alacant, Castelló de la Plana, Lleida, Perpinyà, 2007.* Barcelona, 2007. 43 p. ISBN 84-7283-909-0. [Edició relligada en dues grapes]

— *L'Institut d'Estudis Catalans, avui. Barcelona, Alacant, Castelló de la Plana, Lleida, Perpinyà, 2007.* Barcelona, 2007. 43 p. ISBN 84-7283-909-0. [Edició relligada en rústica cosida]

ALTÉS i AGUILÓ, F. X. *El processoner de la Seu d'Urgell imprès l'any 1527.* Edició facsimilar monocroma amb introducció i índexs. Barcelona, 2007. (Biblioteca Litúrgica Catalana, 4).

AMENGUAL I COLL, Gabriel. *Salvar l'experiència en el moment de la seva desaparició: L'experiència en el pensament de Walter Benjamín.* Barcelona, 2006. 25 p. ISBN

- 84-7283-863-3. [Discurs de recepció de Gabriel Amengual i Coll com a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegit el dia 23 d'octubre de 2006. Resposta de Pere Lluís Font, membre emèrit de la Secció de Filosofia i Ciències Socials] *Anuari territorial de Catalunya 2005*. Barcelona: Societat Catalana d'Ordenació del Territori, 2006. 487 p. ISBN 84-7283-881-1.
- ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL PROFESSOR ANTONI M. BADIA I MARGARIT. *Cap a on va la sociolingüística? II Jornada de l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit* (Barcelona, 20 octubre 2005). Barcelona, 2006. 121 p. (Biblioteca Filològica; 56)
- Els àtoms en l'espai: escrits sobre estereoquímica de Van't Hoff i Le Bel*. Traducció, introducció i comentaris de Santiago Alvarez. Barcelona: Societat Catalana de Química, 2007. 129 p. (Clàssics de la Química; 3) ISBN 978-84-7283-906-9.
- BALCELLS, ALBERT; IZQUIERDO, SANTIAGO; PUJOL, ENRIC. *Història de l'Institut d'Estudis Catalans*. Vol. II: *De 1942 als temps recents*. Barcelona: coedició amb Afers, 2006. 496 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 72) . ISBN (vol. II) 978-84-7283-885-7. ISBN (obra completa) 978-84-87283-656-3. [Un altre tiratge d'aquesta obra ha estat fet per Afers]
- BALCELLS I GONZÁLEZ, ALBERT. *Francesc Martorell i Treball: Semblança biogràfica*. Barcelona, 2006. 26 p. ISBN 84-7283-879-X. [Conferència pronunciada davant el Ple per Albert Balcells i González el dia 12 de juny de 2006]
- BARCELÓ, DAMIÀ [coord.]; ROS, JOANDOMÈNEC [coord.]. *L'aigua, un recurs fonamental* (Barcelona, 1 i 2 desembre 2003). Barcelona, 2006. 199 p. (Sèrie Jornades Científiques; 19) ISBN 84-7283-859-5.
- BATLLÓ ORTIZ, JOSEP [coord.]; FERRAN BOLEDA, JORDI [coord.]; PIQUERAS CARRASCO, MERCÈ [coord.]. *Actes de la VIII Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica* (Mallorca, 18-21 novembre 2004). Barcelona: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, 2006. 630 p. ISBN 84-7283-880-3.
- BERNAT, PASQUAL [coord.]. *Actes de la Primera Jornada d'Història de l'Astronomia i de la Meteorologia* (Vic, 4 juny 2005). Barcelona: Agrupació Astronòmica d'Osona: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, 2006. 138 p. ISBN 84-611-0889-2. [Entitats col·laboradores: Agrupació Astronòmica de Sabadell, Associació Catalana de Meteorologia, Associació Catalana d'Observadors Meteorològics i Societat Catalana de Física]
- Biologia de la reproducció*. X Jornades de la Secció de Biologia de la Reproducció (Barcelona, 25 abril 2007). Barcelona: Societat Catalana de Biologia, 2007. 136 p. ISBN 978-84-7283-911-3. [Amb la col·laboració de: Caixa Fòrum. Centre Social i Cultural de l'Obra Social La Caixa, Institut d'Estudis Catalans, Universitat Autònoma de Barcelona, Xarxa Temàtica de la Biologia de la Reproducció]
- BOSCH-DOMÈNECH, ANTONI; SILVESTRE, JOAQUIM. *L'aversió i l'atracció al risc i les seves con-*

- seqüències teòriques i pràctiques: evidència experimental*. Barcelona: Societat Catalana d'Economia, 2007. 93 p. (Quaderns de Recerca; 5) ISBN 84-7283-907-6. [VIII Premi Ferran Armengol i Tubau]
- BOSCH-VECIANA, Antoni; BOSSI, Beatriz; GONZALEZ, Francisco J.; IBÁÑEZ-PUIG, Xavier; LURI, Gregorio; MONSERRAT-MOLAS, Josep; NARCY, Michel; ROBINSON, Thomas L.; ROSSETTI, Livio; SALES-CODERCH, Jordi; TRABATTONI, Franco. *Philosophy and dialogue: Studies on Plato's Dialogues*. Vol. I. Ed. a cura d'Antoni Bosch-Veciana i Josep Monserrat-Molas. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia: Barcelonesa d'Edicions, 2007. 262 p. ISBN 978-84-7283-899-4.
- CABESTANY I FORT, Joan-F.; MATAS I BLANXART, M. Teresa; PALAU I BADUPELL, Josep M. [text]; CENTRE D'ART ROMÀNIC CATALÀ (ARCAT) [plan.]. *Les esglésies romàniques de la vall de Cardós*. Barcelona: Amics de l'Art Romànic, 2007. 273 p. ISBN: 978-84-7283-898-7.
- CASAS, Creu; BRUGUÉS, Montserrat; CROS, Rosa M.; SÉRGIO, Cecília. *Handbook of mosses of the Iberian Peninsula and the Balearic Islands: Illustrated keys genera and species*. Barcelona, 2006. 349 p. ISBN 84-7283-865-X. [Il·lustracions: Anna Barrón, Iolanda Filella; traducció a l'anglès: Elena Ruiz; revisió del text anglès: Alan Roy Perry]
- CASASSAS I SIMÓ, Oriol. *Leandre Cervera i Astor: Semblança biogràfica*. Barcelona, 2007. 36 p. ISBN 978-84-7283-912-0. [Conferència pronunciada davant el Ple per Oriol Casassas i Simó el dia 27 de novembre de 2006]
- CASTELLÓ COGOLLOS, Rafael. *Els estudis sobre la situació sociolingüística al País Valencià*. Barcelona, 2006. 55 p. (Xarxa CRUSCAT; 3) ISBN 84-7283-892-7.
- Catalunya carolíngia*. Vol. VI: *Els comtats de Rosselló, Conflent, Vallespir i Fenollet*. Ed. a cura de Pere Ponsich. Barcelona, 2006. 2 v. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 70) ISBN 84-7283-876-5. [Revisat i completat per Ramon d'Ordeig i Mata] [Prefaci per Anscari Manuel Mundó]
- CORBELLA I CORBELLA, Jacint. *Antoni Esteve i Subirana: Semblança biogràfica*. Barcelona, 2006. 49 p. ISBN 84-7283-896-X. [Conferència pronunciada davant el Ple per Jacint Corbella i Corbella el dia 28 de febrer de 2006]
- CRUSAFONT I SABATER, Miquel. *Medalles commemoratives dels Països Catalans i de la Corona catalano-aragonesa (s. XI-XV)*. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, 2006. 789 p. ISBN 84-7283-864-1.
- DURAN, Eulàlia [dir.]; TOLDRÀ, Maria [comp.]. *Repertori de manuscrits catalans (1474-1620)*. Vol. I: *Barcelona: Biblioteca de Catalunya*. Barcelona, 2006. 681 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 71) ISBN 84-7283-890-0. [Amb la col·laboració d'Anna Gudayol]
- DURFORT I COLL, Mercè. *Iniciació a les tècniques histològiques vegetals i animals i nota so-*

- bre les tècniques de transparentat*. Barcelona, 2006. 84 p. + 4 làm. (Monografies de les Seccions de Ciències; 18) ISBN 84-7283-883-8.
- FONT I CASTELL, Xavier [comp.]; VIGO I BONADA, Josep [comp.]. *Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans: Mapes del 3315 al 3602*. Barcelona, 2007. (ORCA: Atlas Corològic; 14) ISBN 978-84-7283-902-1.
- GARCIA RAMON, Maria Dolors. *Exploració, geografia i estudis postcolonials. Una mirada de gènere sobre les narratives de viatges (Gertrude Bell, 1868-1926)*. Barcelona, 2007. 28 p. ISBN 978-84-7283-913-7. [Discurs de recepció de Maria Dolors Garcia Ramon com a membre numerària de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegit el dia 21 de maig de 2007. Resposta de Joan Vilà-Valentí, membre emèrit de la Secció de Filosofia i Ciències Socials]
- GRAPÍ I VILUMARA, Pere [coord.]; MASSA ESTEVE, M. Rosa [coord.]. *Actes de la II Jornada sobre la Història de la Ciència i l'Ensenyament Antoni Quintana Marí* (Barcelona, 19 novembre 2005). Barcelona: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, 2007. 160 p. ISBN 978-84-7283-918-2.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Programa general del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans*. Barcelona, 2006. 41 p.
- *Programa general del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans*. Barcelona, 2006. 84 p.
- *El foc i el medi: Cicle de conferències*. Barcelona, 2007. 406 p. (Publicacions de la Presidència; 27) ISBN 84-7283-917-5.
- *Premis Sant Jordi 2007: Corresponents al LXXVI Cartell de premis i de borses d'estudi*. Barcelona, 2007. 44 p.
- *Premis Sant Jordi 2008: LXXVII Cartell de premis i de borses d'estudi*. Barcelona, 2007. 25 p.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. SECCIÓ FILOLÒGICA. *Homenatge de l'IEC a Joan Coromines, en el centenari de la seva naixença*. Barcelona, 2006. 172 p. (Biblioteca Filològica; 57) ISBN 84-7283-886-2.
- *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Morella (16 i 17 de desembre de 2005)*. Barcelona: coedició amb l'Ajuntament de Morella, 2006. 134 p. ISBN 84-7283-884-6.
- *Petit homenatge de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans al doctor Antoni M. Badia i Margarit amb motiu d'haver estat guardonat amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes el 28 de maig de 2003: Reunió plenària de la Secció Filològica del 13 de juny de 2003*.
- IX Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica. Resums de comunicacions i pòsters* (Girona, 16-19 novembre 2006). Barcelona: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, 2006. 97 p. ISBN 84-7283-869-2.

- LAMARCK, Jean Baptiste. *Filosofia zoològica*. Introducció, traducció i notes d'Agustí Camós. Barcelona: coedició amb Pòrtic i Eumo, 2006. 455 p. (Clàssics de la Ciència; 8) ISBN 84-7283-843-7.
- LEWIS, Gilbert N. *L'àtom i la molècula*. 1a reimpr. Traducció i introducció a càrrec de Josep Castells i Guardiola. Barcelona: Societat Catalana de Química, 2004. 62 p. (Clàssics de la Química; 1) ISBN 84-7283-762-9.
- Llenguatge: Articles de La Vanguardia (1999-2002)*. Barcelona, 2006. 147 p. (Biblioteca Filològica; 59) ISBN 84-7283-895-1. [Notes de J. A. Argenter, A. Jané, J. Mallafre, J. Miralles, V. Pitarch, R. Sistac, J. Vallverdú i J. Veny]
- MARTÍ I CASTELL, Joan. *Pompeu Fabra i l'Institut d'Estudis Catalans*. Barcelona: coedició amb la Fundació Universitat Catalana d'Estiu, 2006. 29 p. [Amb un prefaci de Joan Domènec Ros i Aragonès]
- MARTÍ I CASTELL, Joan [cur.]; MESTRES I SERRA, Josep M. [cur.]. *El català i la Unió Europea: (Actes del seminari del CUIMPB-CEL 2004)*. Barcelona: coedició amb el Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona - Centre Ernest Lluch, 2006. 248 p. ISBN 84-7283-867-6.
- *La multiculturalitat i les llengües: (Actes del seminari del CUIMPB-CEL 2006)*. Barcelona: coeditat pel Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona - Centre Ernest Lluch, 2007. 195 p. ISBN 978-84-7283-897-0.
- MARTÍNEZ, Miguel Ángel [coord.]. *VI Jornada de Virologia. Programa i resums de les comunicacions* (Sala Prat de la Riba, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 13 novembre 2006). Barcelona: Societat Catalana de Biologia. Secció de Virologia. 26 p. [Equip de coordinació científica: Ana Angulo, Albert Bosch, Juana Díez, Mireia Giménez-Barcons, Tomàs Pumarola i Antoni Villaverde]
- MARTÍNEZ ROMERO, Tomàs. *Tòpics literaris, traducció medieval i tradició romàntica*. Barcelona, 2007. 40 p. ISBN 978-84-7283-919-9. [Discurs de recepció de Tomàs Martínez Romero com a membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica, llegit el dia 21 de juny de 2007]
- MASSAGUÉ I SOLÉ, Joan. *Oncologia a principis del segle XXI = Oncology at the turn of the 21st century*. Barcelona, 2006. 31 p. ISBN 84-7283-866-8. [Conferència inaugural del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans (Palau de la Música. Barcelona, 16 d'octubre de 2006)]
- MASSAGUÉ I SOLÉ, Joan. *Oncologia a principis del segle XXI = Oncology at the turn of the 21st century*. 1a reimpr. Barcelona, 2006. 31 p. ISBN 84-7283-866-8. [Conferència inaugural del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans (Palau de la Música. Barcelona, 16 d'octubre de 2006)]

- MAXWELL, James Clerk. *Escrits científics i d'assaig*. Introducció i notes de Joaquim Pla i Brunet. Traducció de Joan Masnou i Suriñach i Joaquim Pla i Brunet. Barcelona: coedició amb Pòrtic i Eumo, 2006. 279 p. (Clàssics de la Ciència; 7) ISBN 84-7283-842-0.
- MONTAGUT, Teresa [coord.]. *Societat catalana 2007*. Barcelona: Associació Catalana de Sociologia, 2007. 295 p. ISBN 978-84-7283-910-6.
- NAVARRO ORTEGA, Gabriel. *La teoria dels grups finits*. Barcelona, 2006. 20 p. ISBN 84-7283-860-9. [Discurs de recepció de Gabriel Navarro Ortega com a membre numerari de la Secció de Ciències i Tecnologia, llegit el dia 6 de març de 2006]
- Nomenclàtor toponímic de la Catalunya del Nord*. Barcelona: coedició amb la Universitat de Perpinyà, 2007. 128 p. ISBN 978-84-7283-920-5.
- PANADERA CLOPÉS, Josep M. *A propòsit de les relacions biològiques entre el Montseny i el Montnegre*. Barcelona, 2006. 43 p. ISBN 84-7283-874-9. [Discurs de recepció de Josep M. Panadera Clopés com a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegit el dia 27 de novembre de 2006. Resposta de Vicenç M. Rosselló i Verger, membre emèrit de la Secció de Filosofia i Ciències Socials]
- PERE ANGLÈS, Raimon. *Els noms del Vilosell i el seu terme municipal*. Barcelona, 2006. 353 p. (Treballs de l'Oficina d'Onomàstica; 12) ISBN 84-7283-875-7.
- PEREA SIMÓN, Eugeni. *Onomàstica de Riudoms*. Barcelona, 2006. 457 p. (Treballs de l'Oficina d'Onomàstica; 11) ISBN 84-7283-855-7.
- PIGEM, Jordi. *El pensament de Raimon Panikkar: Interdependència, pluralisme, interculturalitat*. Barcelona, 2007. 296 p. (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; 36) ISBN 978-84-7283-903-8. [Premi Institut d'Estudis Catalans de Filosofia 1999]
- POISSON, Olivier. *Jean-Auguste Brutails, l'arqueologia francesa i l'aparició de l'arqueologia monumental catalana a finals del segle XIX*. Barcelona: Amics de l'Art Romànic, 2006. 35 p. ISBN 84-7283-889-7. [Lliçó inaugural del curs 2006-2007 a càrrec d'Olivier Poisson, pronunciada el dia 13 de desembre de 2006]
- PUIG I OLIVER, Jaume de [cur.]; MARQUÈS I PLANAGUMÀ, Josep M. *Lletres del bisbe de Girona. Segle XIV. Volum I (n. 1-620): Bernat de Vilamarí (1292-1312), Pere d'Urrea (1325-1328), Gastó de Montcada (1328-1334), Arnau de Mont-rodon (1335-1348)*. Barcelona: coedició amb la Facultat de Teologia de Catalunya i l'Ajuntament de Girona, 2007. 744 p. (Corpus Scriptorum Cataloniae; Series B: Scripta/1) ISBN 978-84-7283-9916-8. [Un altre tiratge d'aquesta edició ha estat fet per l'Ajuntament de Girona]
- PUIG I SALELLAS, Josep M. *El nou estatut. El reconeixement dels drets històrics*. 2006. 21 p. [Comunicació de Josep M. Puig i Salellas a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegida el dia 8 de maig de 2006]
- REVENTÓS, Agustí; RODRÍGUEZ, Carlos J. *Una lectura del Disquisitiones generales circa su-*

- perficies curvas de C. F. Gauss*. Barcelona: Societat Catalana de Matemàtiques, 2006. 201 p. (Publicacions de la Societat Catalana de Matemàtiques; 4) ISBN 84-7283-849-8. [Apèndix de Joan Girbau]
- RUTORT, Marta [coord.]. *VI Jornada de Biologia Evolutiva* (Sala Prat de la Riba, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 3 juliol 2006). Barcelona: Societat Catalana de Biologia. Secció de Biologia Evolutiva. 24 p.
- ROSELLÓ MOLINARI, Xavier. *El procés d'integració tarifària del transport públic a la regió metropolitana de Barcelona*. Barcelona, 2007. 41 p. ISBN 978-84-7283-900-7. [Discurs de recepció de Xavier Roselló Molinari com a membre numerari de la Secció de Ciències i Tecnologia, llegit el dia 17 de gener de 2006]
- RUBIÓ I LLUCH, Antoni. *Epistolari grec*. Vol. I: *Anys 1880-1888*. Correspondència recollida i anotada per Eusebi Ayensa i Prat. Barcelona, 2006. 499 p. (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; 69) ISBN 84-7283-868-4.
- SAURA, Josep [coord.]. *VI Simposi de Neurobiologia Experimental. Del 1996 al 2006. Una dècada de simposis de neurobiologia experimental de la SCB* (Sala Prat de la Riba, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 22 i 23 de novembre de 2006). Barcelona: Societat Catalana de Biologia. Secció de Neurobiologia Experimental. 119 p. [Coorganització: Josep M. Canals, Josefa Sabrià, Rosa M. Soler i M. Teresa Vilaró]
- SIGUAN, Miquel; KIRCHNER, Montserrat. *Georges Dwelshauwers i els començaments de la psicologia experimental a Catalunya*. Barcelona, 2006. 84 p. (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; 35) ISBN 84-7283-887-0.
- SINGLA CASELLAS, Carles. *Mirador (1929-1937): Un model de periòdic al servei d'una idea de país*. Barcelona, 2006. 328 p. (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, 34) ISBN 84-7283862-5. [Premi Joan Givanel i Mas de Comunicació Social 2005]
- SOLÀ I CORTASSA, Joan. *Pompeu Fabra i Poch: Semblança biogràfica*. Barcelona, 2006. 36 p. ISBN 84-7283-861-7. [Conferència pronunciada davant el Ple per Joan Solà i Cortassa el dia 12 de desembre del 2005]
- SOLDEVILA, Ferran. *Les quatre grans Cròniques*. Vol. I: *Llibre dels feits del rei En Jaume*. Barcelona, 2007. 532 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 73) ISBN 978-84-7283-901-4. [Revisió filològica de Jordi Bruguera; revisió històrica de Maria Teresa Ferrer i Mallol]
- SOLER I BOU, Joan. *Definició lexicogràfica i estructura del diccionari*. Barcelona, 2006. 361 p. (Biblioteca Filològica; 54) ISBN 84-7283-858-7.
- Taula periòdica dels elements*. Barcelona: Societat Catalana de Química, 2006. Format DIN A4 (21 × 30 cm). ISBN 84-7283-852-8. [Full plastificat, rígid. Inclou, al dors, la llista alfabètica dels elements]

- Taula periòdica dels elements*. Barcelona: Societat Catalana de Química, 2006. Format DIN A5 (15 × 21 cm). ISBN 84-7283-852-8. [Full plastificat, rígid. Inclou, al dors, la llista alfabètica dels elements]
- TORRES, Joaquim; VILA I MORENO, F. Xavier; FABÀ, Albert; BRETXA I RIER, Vanesa; PRADILLA, Miquel Àngel. *Estadística sobre els usos lingüístics a Catalunya 2003: Una síntesi*. Barcelona, 2006. 13 p. (Xarxa CRUSCAT; 2) ISBN 84-7283-891-9.
- TURRÓ, Salvi [cur.]. *Fonamentació i facticitat en lidealisme alemany i la fenomenologia*. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2006. 200 p. ISBN 84-7283-894-3. [Extret de l'*Anuari de la Societat Catalana de Filosofia*, núm. 17]
- TURRÓ I MARTÍNEZ, Antoni. *Les emissions monetàries oficials de la Guerra Civil (1936-1939)*. Vol. I: *Andorra, Illes Balears i Catalunya (Generalitat i locals)*. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, 2007. 922 p. ISBN: 978-84-7283-908-3.
- UNIÓN INTERNACIONAL DE QUÍMICA PURA I APLICADA. *Compendi de nomenclatura de química analítica: Regles definitives del 1997*. Versió catalana de la tercera edició anglesa. Ed. a cura d'Elisabeth Bosch i Salvador Alegret. Barcelona, 2007. 1.117 p. 3 v. ISBN (obra completa) 978-84-7283-871-0.
- VENY, Joan; PONS I GRIERA, Lúcia. *Atlas lingüístic del domini català*. Vol. III: 4. *La família: Cicle de la vida*. 5. *Món espiritual: l'Església. Festes religioses. Creences*. 6. *Jocs*. 7. *Temps cronològic. Meteorologia*. 8. *Topografia*. Barcelona, 2006. 433 p. ISBN 84-7283-847-1.
- VERNET, Joan [dir.]; PARÉS, Ramon [dir.]. *La ciència en la història dels Països Catalans*. Vol. II: *Del naixement de la ciència moderna a la Il·lustració*. Barcelona: coedició amb la Universitat de València, 2007. 774 p. ISBN 84-7283-905-2.
- VILA I MORENO, F. Xavier [cur.]; BOIX-FUSTER, Emili [cur.]; ALTURO I MONNÉ, Núria [cur.]. *Integrar, des de la fragilitat?: Societats plurilingües davant els reptes de les immigracions multilingües: Suïssa, Brusselles, Luxemburg, Quebec i Catalunya*. Barcelona, 2006. 87 p. (Xarxa CRUSCAT; 4) ISBN 84-7283-893-5.
- VILÀ-VALENTÍ, Joan. *Pau Vila i Dinarès: Semblança biogràfica*. Barcelona, 2006. 30 p. ISBN 84-7283-857-9. [Conferència pronunciada davant el Ple per Joan Vilà-Valentí el dia 13 de juny de 2005]

Publicacions periòdiques

- ACS / *Associació Catalana de Sociologia*, núm. 85 (setembre 2006).
- ACS / *Associació Catalana de Sociologia*, núm. 86 (novembre 2006).
- ACS / *Associació Catalana de Sociologia*, núm. 87 (gener 2007).

ACS / Associació Catalana de Sociologia, núm. 88 (març 2007).
ACS / Associació Catalana de Sociologia, núm. 89 (maig 2007).
ACS / Associació Catalana de Sociologia, núm. 90 (juliol 2007).
Acta Numismàtica, núm. 36 (2006)
Anuari de la Societat Catalana de Filosofia, núm. 17 (2006).
Anuari de la Societat Catalana de Filosofia, núm. 18 (2007).
Arxiu de Textos Catalans Antics, núm. 25 (2006).
Butlletí de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, núm. 7 (novembre 2006).
Butlletí de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, núm. 8 (març 2007).
Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 73 (2005).
Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, núm. 17 (2006).
Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, vol. 21, núm. 2 (desembre 2006).
Contributions to Science, vol. 3, issue 2 (2006).
Dossiers Agraris, núm. 10 (2006): *Malvasia de Sitges*.
Estudis Romànics, núm. 29 (2007).
Ictineu: Butlletí de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, núm. 24
 (tardor 2006).
Ictineu. Butlletí de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, núm. 25
 (primavera 2007).
Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica, núm. 21 (2005).
Lambard: Estudis d'Art Medieval, núm. 18 (2005-2006).
Lambard: Estudis d'Art Medieval, núm. 19 (2006-2007).
Miscel·lània Litúrgica Catalana, núm. 15 (2006).
Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 67
 (setembre-octubre 2006).
Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 68
 (novembre-desembre 2006).
Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 69
 (gener-febrer 2007).
Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 70
 (març-abril 2007).
Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 71
 (maig-juny 2007).
Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 72
 (juliol-agost 2007).
Omnis Cellula, núm. 10 (octubre 2006).

- Omnis Cellula*, núm. 11 (desembre 2006).
Omnis Cellula, núm. 12 (març 2007).
Omnis Cellula, núm. 13 (juny 2007).
Quaderns Agraris, núm. 30 (desembre 2006).
Revista Catalana de Dret Privat, núm. 6 (2006).
Revista Catalana de Dret Privat, núm. 6 (2006). [1a reimpr.]
Revista Catalana de Dret Privat, núm. 7 (2007).
Revista Catalana de Musicologia, núm. 3 (2007).
Revista Catalana de Pedagogia, núm. 4 (2006).
Revista Catalana de Sociologia, núm. 21 (desembre 2006).
Revista Catalana de Tecnologia, núm. 2 (2n semestre 2006).
Revista d'Història de l'Educació: Educació i Història, vol. 8 (2005).
Revista de Dret Històric Català, núm. 5 (2005).
Revista de Física, núm. 31 (2n semestre 2006).
Revista de Física, núm. 32 (1r semestre 2007).
Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 7 (2006).
SCM/Notícies, núm. 23 (febrer 2007).
TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments, núm. 10 (desembre 2006).
Treballs de Comunicació, núm. 21 (desembre 2006).
Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 60 (2006).

Obres vinculades amb l'Institut d'Estudis Catalans

- ALEGRET I SANROMÀ, Salvador [text]; BAYÉS, Pilarín [iil.]. *Petita història de l'Institut d'Estudis Catalans*. Barcelona: Mediterrànea, 2007. 22 p. ISBN 978-84-8334-812-3.
- CABESTANY I FORT, JOAN-F.; MATAS I BLANXART, M. Teresa. *Diccionari d'arquitectura romànica catalana*. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2006. 225 p. ISBN 84-393-7100-4.
- CASASSAS I SIMÓ, ENRIC. *Rússia: quatre trossets de guia*. Crònica del Segon Seminari Catalanosoviètic sobre Estructura Atòmica i Propietats Físiques dels Cristalls (7-26 juny 1991). Barcelona: Editorial 3i4, 2006. 287 p. (La Unitat; 191) ISBN 84-7283-767-9. [Amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans i la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes]
- FABRA, Pompeu. *Obres completes de Pompeu Fabra*. Vol. 2: *Sil·labari. Gramàtiques de 1918 (curs mitjà), 1928, 1929, 1941. Cursos orals*. Ed. a cura de Maria-Rosa Lloret,

- Joan-Rafael Ramos, Josep González-Agàpito. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: Edicions 62: Editorial 3i4: Moll, 2006. 1.103 p. ISBN (vol. 2) 84-8437-797-0. ISBN (obra completa) 84-8437-798-9. [Directors de l'obra Jordi Mir i Joan Solà]
- FABRA, Pompeu. *Obres completes de Pompeu Fabra*. Vol. 3: *Articles erudits. Gramàtiques francesa i anglesa*. Edició a cura de Joan Mascaró, M. Teresa Garcia Castanyer, Max W. Wheeler. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: Edicions 62: Editorial 3i4: Moll, 2006. 989 p. ISBN (vol. 3) 84-8437-929-9. ISBN (obra completa) 84-8437-798-9. [Directors de l'obra Jordi Mir i Joan Solà]
- GIRALT I RAVENTÓS, Emili [dir.]; SALRACH, Josep M. [coord.]; GARRABOU, Ramon [coord. vol.]. *Història agrària dels Països Catalans*. Vol. IV: *Segles XIX-XX*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 663 p. ISBN 84-475-3077-9.
- HARRIS, Daniel C. *Anàlisi química quantitativa*. Traducció de la sisena edició nord-americana. [Projecte *Scriptorium*]
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana*. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: Edicions 62, 2007. 1.762 p. ISBN 978-84-412-1454-5.
- Lluís Companys i la seva època 1882-1940. Catàleg de l'exposició*. Barcelona: Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, 2006. 165 p. [Comissaris de l'exposició: Maria Dolors Bernal Creus i Joan Corbalán Gil] [Amb el suport de l'Institut Ramon Llull, Diputació de Barcelona, Diputació de Girona, Diputació de Tarragona i l'Institut d'Estudis Catalans]
- MONTSERRAT MOLAS, Josep; ROVIRÓ I ALEMANY, Ignasi [cur.]. *La identitat*. Barcelona: Universitat de Barcelona. 2006. 219 p. (Col·loquis de Vic; 10) ISBN 84-95091-75-5.
- PEREA, Maria Pilar. *El centenari del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana*. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2006. 159 p. ISBN 978-84-7845-000-8. [Amb la col·laboració de la Fundació Pública Antoni M. Alcover, Institució de les Lletres Catalanes, Institut d'Estudis Baleàrics i l'Institut d'Estudis Catalans]
- Ugütaerü'ũ y tikunaarü. Cagü'ũ arü natchiga. Oregü arü u'gü*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans: Càtedra UNESCO de Llengües i Educació, 2007. 55 p. ISBN 84-7283-851-X. [Directors autors: Associação Comunidade Wotchimaũcü i Comunidade Tikuna de Manaus] [Projecte: Revitalização da Língua e Cultura Tikuna em Manaus]
- Wahemeikowo tuerüt aheko*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans: Càtedra UNESCO de Llengües i Educació, 2007. 54 p. ISBN 84-7283-850-1. [Directors autors: OPISMA (Organização dos professores sateré-mawé do Andirá e Waikurapá) i WOMUPE (Organização dos professores sateré-mawé do Marau, Manjurú e Urupadi)] [Projecte: Revitalização da Língua e Cultura Sateré-Mawé]

Resum de títols editats (2000-2006)

<i>Tipologia de les publicacions / any</i>	<i>Nombre de títols</i>						
	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
Revistes	33	35	30	29	32	32	30
Opuscles	32	20	16	14	20	31	36
Monografies	39	50	37	40	42	41	45
Coedicions	9	8	5	9	7	14	12
Altres formats	4	2	0	0	1	2	2
Total de títols publicats	117	115	88	92	102	120	125

Donacions de publicacions

Es relacionen a continuació totes les institucions i les universitats que han rebut el fons editorial disponible de l'IEC i la seva actualització anual:

Abadia de Montserrat: Biblioteca

Ajuntament d'Alcoi: Gabinet Municipal de Normalització Lingüística

Ajuntament d'Almassora: Biblioteca

Ajuntament d'Oliva: Biblioteca

Ajuntament de Gandia: Regidoria de Cultura

Ajuntament de Petrer: Regidoria de Normalització Lingüística

Ajuntament de Sant Joan les Fonts: Regidoria de Promoció Municipal

Ajuntament de Vila-real: Servei de Normalització Lingüística

Albert-Ludwigs-Universität Freiburg: Romanisches Seminar

Arxiu de la Corona d'Aragó: Biblioteca Auxiliar, Barcelona

Arxiu del Regne de Mallorca, Palma

Arxiu Diocesà de Girona

Arxiu Històric Comarcal de Manresa: Biblioteca

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: Direcció

Arxiu Històric de la Ciutat: Biblioteca, Barcelona

Arxiu Històric de la Ciutat: Hemeroteca, Barcelona

Arxiu Municipal de Gandia: Biblioteca

Arxiu Municipal de Girona: Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions
Arxiu Nacional de Catalunya: Biblioteca Auxiliar, Barcelona
Associació Catalana d'Hondures: Biblioteca
Associació Cultural Alambor: Biblioteca, Benicarló
Associació Cultural Centelles i Riu Sec d'Oliva: Biblioteca
Ateneu Barcelonès: Biblioteca
Biblioteca Can Sumarro de l'Hospitalet de Llobregat
Biblioteca de Catalunya: Hemeroteca
Biblioteca de Catalunya: Servei d'Adquisicions
Biblioteca di Monserrato, Roma (Itàlia)
Biblioteca Diocesana de Mallorca
Biblioteca Municipal Central, València
Biblioteca Popular Caixa Laietana
Biblioteca Popular de Tortosa
Biblioteca Pública de Girona
Biblioteca Pública de Lleida
Biblioteca Pública de Tarragona
Biblioteca Pública de València
Capítol de Girona: Arxiu Biblioteca
Casa Balear
Casal Jaume I d'Alacant: Biblioteca
Casal Jaume I d'Ontinyent
Casal Jaume I de la Ribera Baixa: Biblioteca
Centre Cultural de Gandia: Institució Alfons el Vell
Centre d'Història Contemporània de Catalunya: Palau de Mar, Barcelona
Centre de Documentació i d'Animació de la Cultura Catalana, Perpinyà
Centre de Lectura de Reus: Biblioteca
Centre de Recerca i Documentació Eduard Toda, l'Alguer (Itàlia)
Centre Excursionista de Catalunya: Biblioteca, Barcelona
El Colegio de Jalisco: Biblioteca, Jalisco (Mèxic)
Col·legi Oficial de Metges de Barcelona: Biblioteca, Barcelona
Consell Superior d'Investigacions Científiques: Biblioteca, Barcelona
Conselleria de Cultura i Educació: Direcció General de Centres Docents, Barcelona
Embajada de España: Biblioteca de Zagreb
Escuela Española de Historia: Biblioteca, Roma (Itàlia)
Euskaltzaindia

Eusko Ikaskuntza: Sociedad de Estudios Vascos
Facultat de Teologia de Catalunya: Secretariat de Publicacions
Filozofska Fakulteta: Romanki Jeziki, Ljubljana (Esvolènia)
Freie Universität Berlin: Romanische Philologie (Alemanya)
Fundació Caixa Laietana: Biblioteca, Mataró
Fundació Carles Salvador, Benassal
Generalitat de Catalunya: Departament de Cultura
Generalitat de Catalunya: Direcció General de Patrimoni Cultural
Generalitat de Catalunya: Direcció General de Política Lingüística
Generalitat Valenciana: Conselleria de Cultura i Educació
Govern d'Andorra: Ministeri d'Afers Socials i Cultura
Indiana University Library: Fundació Roca-Pons
Institució Milà i Fontanals: Consell Superior d'Investigacions Científiques, Barcelona
Institut Botànic: Ajuntament de Barcelona
Institut d'Estudis Eivissencs: Biblioteca, Eivissa
Institut d'Estudis Penedesencs: Biblioteca, Vilanova i la Geltrú
Institut Menorquí d'Estudis: Biblioteca
Instituto de La Habana: Instituto de Literatura y Lingüística
Monestir de Poblet: Biblioteca/Intercanvi
Museu Comarcal del Montsià
Museu d'Arqueologia de Catalunya: Direcció Territorial, Girona
Museu d'Història de Catalunya: Palau de Mar
Museu de Ciències Naturals de la Ciutadella, Barcelona
Museu de Vilafranca: Servei de Documentació
Museu Nacional d'Art de Catalunya: Biblioteca General d'Història de l'Art
Obra Cultural de l'Alguer
Òmnium Cultural: Biblioteca, Barcelona
Parlament de Catalunya: Biblioteca
Protectora Menorquina: Biblioteca
Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi: Biblioteca, Barcelona
Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona: Biblioteca
Rheinland Pfalz: Pflaelzische Landesbibliothek, Speyer (Alemanya)
Societat Andorrana de Ciències. Centre Cultural La Llacuna
TERMCAT: Centre de Documentació, Barcelona
The Hispanic Society of America: Library, Nova York (Estats Units)
Universidad de Zaragoza

Università Ca'Foscari Venezia (Itàlia)
Università degli studi di Cagliari: Facoltà di Lettere e Magistero, Càller, l'Alguer (Itàlia)
Universitat Autònoma de Barcelona: Facultat de Ciències, Biblioteca
Universitat d'Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Universitat d'Alacant: Servei d'Informació Bibliogràfica i Documental
Universitat de Barcelona: Biblioteca
Universitat de Girona: Biblioteca, Servei d'Adquisicions
Universitat de les Illes Balears: Departament de Filologia Catalana i Lingüística General
Universitat de les Illes Balears: Servei de Biblioteca i Documentació
Universitat de Lleida: Biblioteca
Universitat de Lleida: Servei de Biblioteca i Documentació, Biblioteca de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrícola
Universitat de Lleida: Servei de Biblioteca i Documentació (UTC)
Universitat de Perpinyà: Centre de Recerques i d'Estudis Catalans
Universitat de València: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Universitat de València: Vicerectorat de Política Científica
Universitat de Vic: Biblioteca
Universitat Jaume I: Biblioteca
Universitat Jaume I: Centre de Documentació
Universitat Oberta de Catalunya: Biblioteca
Universitat Politècnica de Catalunya: Biblioteca
Universitat Politècnica de Catalunya: Escola Tècnica Superior d'Estudis Agrícoles
Universitat Pompeu Fabra: Biblioteca-Adquisicions
Universitat Pompeu Fabra: Institut Universitari de Lingüística Aplicada
Universitat Rovira i Virgili: Biblioteca
Universität Frankfurt am Main: Institut für romanische Sprachen und Literaturen
Universität Heidelberg: Romanisches Seminar
Universität Jena-Friedrich-Schiller: Institut für Romanistik
Université de Liège: Centre d'Information et de Conservation des Bibliothèques
Université de Paris IV (Paris-Sorbonne): Centre d'Études Catalanes
Université de Paris VIII - Vincennes à Saint-Denis: UFR Langues, Sociétés, Cultures Étrangères
Université de Paris VIII - Vincennes à Saint-Denis: Département d'Études Hispaniques
Université Paul Valéry: Département du Catalan

Intercanvi de publicacions

L'Institut d'Estudis Catalans manté intercanvis amb unes cent seixanta institucions científiques i acadèmies nacionals i internacionals; a banda d'aquestes institucions, també es gestionen els intercanvis de les societats filials.

A continuació detallam la relació de les revistes i col·leccions que són objecte d'intercanvi i el nombre d'institucions receptores (entre parèntesis).

Acta Numismàtica (38)*

Actes de les Trobades d'Història de la Ciència i de la Tècnica (2)*

Anuari de la Societat Catalana d'Economia (6)*

Anuari de la Societat Catalana de Filosofia (45)*

Arxiu de Textos Catalans Antics (41)

«Arxius de les Seccions de Ciències» (39)

«Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística» (23)

«Biblioteca Filològica» (52)

Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural (246)**

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (2)*

Butlletí de la Societat Catalana de Filosofia (1)

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques (3)*

Butlletí de la Societat Catalana de Musicologia (31)*

Cartografia de briòfits (9)

Cinematògraf (10)*

«Corpus Vitrearum Medii Aevi» (7)

Estudis Romànics (63)

Gazeta (8)*

Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica (32)*

Lambard: Estudis d'Art Medieval (10)*

Llengua & Literatura (22)*

«Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica» (55)

«Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica» (41)

«Monografies de les Seccions de Ciències» (19)

Organització per a la cartografia de les plantes vasculares als Països Catalans (158)***

Periodística (15)*

Quaderns Agraris (5)*

«Repertoris de la Secció Filològica» (10)

Revista Catalana de Musicologia (34)*

Revista Catalana de Sociologia (16)*

Revista de Física (10)*

Tamid (5)*

Treballs de Comunicació (17)*

Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural (246)**

«Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials» (26)

Treballs de la Societat Catalana de Geografia (253)*

* Publicacions periòdiques de societats filials. Aquests intercanvis estan gestionats pel Servei Editorial de l'Institut d'Estudis Catalans i són lliurats a les societats filials.

** Intercanvis gestionats per la Universitat de Girona (segons conveni).

*** Intercanvis gestionats pel Servei Editorial de l'Institut d'Estudis Catalans i lliurats al Programa de Recerca.

Relació d'institucions científiques i acadèmies a les quals l'IEC lliura regularment publicacions en concepte d'intercanvi

Àmbit català

— Catalunya

Barcelona:

— Arxiu Històric de la Ciutat

— Diputació de Barcelona. Servei de Patrimoni Arquitectònic

— Diputació de Barcelona. Servei de Patrimoni Artístic

— Generalitat de Catalunya. Servei d'Arqueologia

— Institut Amatller d'Art Hispànic

— Institut Químic de Sarrià

— Museu de Geologia

— Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi

— Reial Acadèmia de les Bones Lletres

— Universitat de Barcelona. Associació Hispànica de Literatura Medieval (AHLM)

— Universitat Ramon Llull. *Comprendre: Revista Catalana de Filosofia*

Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Secció d'Intercanvi

Cerdanyola: Col·lectiu de Recerques Arqueològiques de Cerdanyola

- Empúries: Museu d'Arqueologia de Catalunya
 Girona: Diputació de Girona. Unitat de Publicacions
 — Universitat de Girona. Adquisicions/Intercanvis
 Martorell: Museu Municipal Vicenç Ros
 Montblanc: Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà
 Poblet: Monestir de Poblet
 Sabadell: Fundació Bosch i Cardellach
 Sitges: Grup d'Estudis Sitgetans
 Tarragona: Museu Nacional Arqueològic
 Valls: Institut d'Estudis Vallencs
- Illes Balears
 Palma: Institut d'Estudis Baleàrics
- País Valencià
 Alacant: Universitat d'Alacant. Secretariat de Normalització Lingüística
 — Universitat d'Alacant. *Sharq Al-Andalus. Estudios Árabes*
 Alzira: Ajuntament. Arxiu Municipal
 Cocentaina: Centre d'Estudis Contestans. *Alberri*
 Ontinyent: Ajuntament. Servei de Publicacions
 Torrent: Facultat de Teologia de Sant Vicent Ferrer
 València: Arquebisbat. Arxiu de Religiositat Popular de València
 — Generalitat Valenciana. Conselleria de Medi Ambient
 — Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles
 — Revista *Mètode*
- Àmbit espanyol*
- Aragó
 Osca: Fundación Joaquín Costa
 Saragossa: Universidad de Zaragoza. *Revista Geographicalia*
 — Universidad de Zaragoza. *Revista Tropelías*
- Andalusia
 Sevilla: Junta de Andalucía. Consejería de Cultura
- Castella i Lleó
 Segòvia: Fundación Centro Nacional del Vidrio
 Valladolid: Universidad de Valladolid. Facultad de Filosofía y Letras
- Galícia
 La Corunya: Real Academia Galega

- Ourense: Associação Galega da Lingua (AGAL)
 Santiago de Compostela: Instituto da Lingua Galega
 — Universidade de Santiago de Compostela
 — Xunta de Galicia. Consellería de Cultura
- La Rioja
 Logronyo: Universidad de La Rioja. Hemeroteca
- Madrid
 Madrid: *Analecta Calasanctiana*
 — Casa de Velázquez. Biblioteca
 — CSIC. Biblioteca de Historia. Centro de Humanidades
 — CSIC. Centro Nacional de la Información
 — CSIC. Instituto de Filología. Intercambio de Publicaciones
 — CSIC-ISOC. Instituto de Información y Documentación en CS Humanidades
 — CSIC. Real Jardín Botánico
 — Misioneros de los SS. Corazones
 — Museo Nacional de Antropología
 — Universidad Complutense. Servicio de Intercambio
 — Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)
- País Basc
 Bilbao: Euskalzaindia. Azcue Biblioteka
 — Universidad del País Vasco. Facultad de Ciencias

Resta del món

- Argentina
 Buenos Aires: Museo Argentino de Ciencias Naturales Bernardino Rivadavia
 Mendoza: Universidad Nacional de Cuyo. Facultad de Filosofía y Letras
 La Plata: Universidad Nacional de La Plata
- Àustria
 Salzburg: Universität
 Viena: ZoologischBotanische Gesellschaft in Österreich
- Bèlgica
 Bruxelles: Académie Royale de Belgique
 Lieja: Université
 Lovaina: *Recherches de Théologie Ancienne et Médiévale*
 — Université
 — Université. Collège Erasme

- Brasil
 - São Paulo: Escola de Comunicações e Artes. Biblioteca Maria Luisa Monteiro da Cunha
 - Universidade de São Paulo. Museo Zoologico
- Colòmbia
 - Bogotá: Universidad Nacional de Colombia
- Dinamarca
 - Copenhaguen: Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
- Estats Units d'Amèrica
 - Ames (Iowa): Iowa State University
 - Ann Arbor (Michigan): University of Michigan Library
 - Berkeley (Califòrnia): University of California
 - Boston (Massachusetts): Museum of Fine Arts. Library Exchanges
 - Chicago (Illinois): University of Chicago Press
 - Lawrence (Kansas): University of Kansas. Libraries
 - Madison (Wisconsin): Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters
 - New Haven (Connecticut): Yale University Library
 - Nova York: American Academy and Institute of Arts and Letters
 - The Hispanic Society of America
 - Richmond (Virgínia): American Mathematical Society
 - Tallahassee (Florida): Florida State University
 - Urbana (Illinois): University of Illinois. Library
 - Washington: Smithsonian Institution Libraries. National Museum
 - The Library of Congress. Hispanic Acquisition Program
- Estònia
 - Tallinn: Academy of Sciences
- Finlàndia
 - Hèlsinki: Societas Scientarum Fennica
 - Société Néophilologique. Modern Language Society
- França
 - Aix-en-Provence: Académie d'Aix. Musée Arbaud
 - Besançon: Université
 - París: Bibliothèque Nationale. Service des Échanges Internationaux
 - École Normale Supérieure. Service des Échanges
 - Institut de France. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres
 - Musées Nationaux au Louvre. Bibliothèque et Archives
 - Tolosa de Llenguadoc: Bibliothèque d'Études Méridionales

- Bibliothèque Universitaire Centrale
- Revista *Nouvelle Revue d'Onomastique*
- Geòrgia
 - Tbilisi: University, I. Vekua
- Gran Bretanya
 - Liverpool: University. *Bulletin of Hispanic Studies*
 - Londres: British Museum (Natural History)
 - Joint Library of the Hellenic and Roman Societies
- Grècia
 - Atenes: Académie d'Athènes
 - American School of Classical Studies. Blegen Library
- Índia
 - Bengaluru: Indian Academy of Sciences
 - Calcuta: The Asiatic Society
- Itàlia
 - Catània: Società di Storia Patria per la Sicilia Orientale
 - Ciutat del Vaticà: Biblioteca Apostolica Vaticana
 - Ferrara: Università degli Studi di Ferrara
 - Florència: Accademia della Crusca
 - Accademia Toscana di Scienze e Lettere La Colombaria
 - Gènova: Museo Civico di Storia Naturale Giacomo Doria
 - Màntua: Accademia Nazionale Virgiliana
 - Milà: Università degli Studi-Ufficio Scambi
 - Nàpols: Centre Jean Bérard. École Française de Rome
 - Istituto Universitario Orientale
 - Università degli Studi di Napoli Federico II
 - Università degli Studi. Facoltà di Scienze Agrarie
 - Pàdua: Università degli Studi
 - Roma: Accademia Nazionale dei Lincei
 - Accademia Nazionale delle Scienze detta dei XL
 - *Cultura Neolatina*
 - The British School at Rome Library
 - Torí: Università degli Studi
 - Trieste: Università degli Studi
- Japó
 - Chiyoda-Kutokio: Société Franco-Japonaise des Sciences Pures et Appliquées

- Gofuku Toyama: University. Faculty of Sciences
Tòquio: Terra Scientific Publishing Company
- Jordània
Amman: Islamic Academy of Sciences
- Letònia
Riga: Latvian Academica Library
- Marroc
Agadir: Universidad Ibnou Zohrn. Facultad de Letras y Ciencias Humanas
- Mèxic
Mèxic: El Colegio Nacional
— Instituto de Investigaciones Estéticas, UNAM. Biblioteca Justino Fernández
- Països Baixos
Amsterdam: Library KNAW. Exchange Department
Leiden: National Natuurhistorisch Museum
- Perú
Lima: Sociedad Química del Perú
- Portugal
Barcarena: Câmara Municipal de Oeiras. Centro de Estudos Arqueológicos
Coïmbra: Universidade de Coïmbra. Instituto de Arqueologia
Lisboa: Academia Portuguesa da História
— Instituto Português de Arqueologia
Porto: Universidade Portuguesa. Departamento de Publicações
- República Federal d'Alemanya
Frankfurt: Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft
— Universität Frankfurt am Main. Biblioteca Catalana
Göttingen: Akademie der Wissenschaften zu Göttingen
Magúncia: Akademie der Wissenschaften und der Literatur zu Mainz
Munic: Bayerische Akademie der Wissenschaften
— Fachinformationzentrum Karlsruhe. Berlin. Zentralblatt für Mathematik
Saarbrücken: Universität des Saarlandes. Zeitschrift für Romanische Philologie
- Romania
Bucarest: Academia Romana
- Rússia
Moscou: Academy of Sciences
Sant Petersburg: Russian Academy of Sciences Library

- Sèrbia
Belgrad: Académie Serbe des Sciences et des Arts
- Suècia
Göteborg: Göteborgs Universitet. Iberoamerikanska Institutet
- Suïssa
Basilea: Universität Basel. Romanisches Seminar
Neuchâtel: *Glossaire des Patois de la Suisse Romande*
— Université de Neuchâtel. Bibliothèque Centrale
Zuric: Zentralbibliothek Zürich. Tausch- und Geschenkstelle
- Turquia
Ankara: Kültür Bakanligi. Anitlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü
- Veneçuela
Maracaibo: Universidad Nacional de Zulia. Facultad de Ingeniería

(Nota: aquesta relació només inclou les institucions que pertanyen a l'intercanvi establert amb les col·leccions i publicacions periòdiques de les seccions de l'Institut, exceptuant les de les societats filials i les del programa de recerca ORCA.)

Índex onomàstic

- ABADAL, Ramon d', 126, 332
ABADIA, Fernando, 564
ABARDIA BOCHACA, Judit, 422, 502
ABRAMS, Sam, 448, 482
ACCENSI, Antoni, 406, 438
ACEDO MATELLÁN, Víctor, 24
ACHÓN, Oriol, 525, 527
ADAM AULINAS, Montserrat, 215, 579
ADELL I ROURA, Sara, 24
ADOT, Xavier, 461
ADROER, A. M., 128
AGUADÉ I BOVER, Jaume, 569
AGUARELES, Maria, 570
AGUILAR I DELGADO, Carme, 24
AGUILAR VALLS, Elisabet, 489
AGUILÓ ADROVER, Cosme, 174, 212, 220
AGULLÓ I BATLLE, Joaquim, 17, 18, 35,
172, 199, 201, 359, 569, 570
AGULLÓ I DÍAZ, M. Carme, 542
AGUT CANYAMERES, Enric, 290
ALABART, Anna, 520
ALAVEDRA, Montserrat, 565
ALBAR FONTE, Francesc, 24
ALBARDÍAS, Lorenzo, 539
ALBAREDA I SALVADÓ, Joaquim, 430, 512
ALBET I MAS, Abel, 446, 506, 507, 579
ALCALÀ I BORRELL, Marc, 24
ALCÁZAR, Ricard del, 489
ALCOBERRO I PERICAY, Agustí, 447, 508,
509
ALCOVERRO, Carme, 530
ALCOY, Rosa, 335
ALCUBILLA GONZÁLEZ, Ramon, 485
ALDAVERT GARCIA, Sílvia, 180, 423, 571
ALEGRE, Pau, 507
ALEGRE, Simó, 545
ALEGRE GORRI, Antonio, 285
ALEGRE I URGELL, Montserrat, 552
ALEGRET I SANROMÀ, Salvador, 17, 28, 30,
31, 34, 36, 37, 171, 172, 199-201,
280, 282, 286, 288-291, 293, 294,
297, 356, 394, 408, 418, 421, 424,
447, 570, 575, 579, 586, 588
ALEMANY, Magda, 339
ALEMANY, Salvador, 441, 514
ALEMANY I CAHNER, Pere, 491
ALESSIO, Giorgio, 425, 470
ALEU, Jordi, 443
ALFÖLDY, Géza, 174, 188
ALFRANCA BURRIEL, Òscar, 544, 545
ALMACELLAS, Josep Maria, 446, 523
ALMARCHA PARÍS, Míriam, 24
ALMIRALL I SARDÀ, Jaume, 534
ALMOR, Lluís, 499, 501
ALONSO, Miquel, 432, 460
ALOY, Josep Maria, 42, 456
ALSÈDÀ I SOLER, Lluís, 498
ALSINA, Josep, 191
ALSINA, Josep M., 295
ALSINA, Matilde V., 290, 407, 433, 553
ALSINA I CATALÀ, Claudi, 131, 498
ALSÍUS I TORRENT, Pere, 340
ALTABELLA FANLO, Jesús, 547
ALTÉS I AGUILÓ, F. X., 522, 579
ALTURO I MONNÉ, Núria, 586
ALVAR EZQUERRA, Antonio, 440, 534
ALVAREZ, Santiago, 580
ÀLVAREZ REY, Joan Carles, 491

- ALZAMORA, Fernando, 287, 411
- AMAT I GIRBAU, Josep, 31, 39, 142, 158, 172, 202, 416, 435, 449, 556, 557
- AMBROSIO, Santiago, 439, 474
- AMENGUAL I BATLE, Josep, 174, 188
- AMENGUAL I COLL, Gabriel, 172, 223-226, 452, 482, 579, 580
- AMIGÓ I ANGLÈS, Ramon, 174, 220
- AMORÓS, Josep Lluís, 361
- AMORÓS I TORRENT, Jaume, 499
- ANAYA, Lluís, 451
- ANDRÉS, Vicente, 439, 475
- ANDREU, Pere, 506
- ANDREU I BATALLÉ, Jordi, 484
- ANGUERA, Marta, 563
- ANGULO, Ana, 468, 583
- ANTONELL MEDINA, Montse, 497
- ANTONI, Agathe, 535
- APARICIO, Ester, 434, 472
- ARA BERTRAN, Pere, 422, 502
- ARACÓN, Luis, 477
- ARAGONÉS, Lluís, 436, 473
- ARAMAYO, Alejandra, 433, 471
- ARCHER, Robert, 174, 220
- ARDIT I LUCAS, Manuel, 172, 179, 185, 419
- ARDOLINO, Francesco, 212, 573
- ARENAS, Ernest, 476
- ARÉVALO, Juan Carlos, 443, 480
- ARGENTER I GIRALT, Joan A., 38, 172, 215, 284, 292, 388, 391-393, 583
- ARGUMBAU VIVÓ, Llorenç, 24, 414
- ARGULLOL, Rafael, 426, 505
- ARGULLOL I MURGADAS, Enric, 34, 44, 172, 226, 427, 505, 511
- ARMANGUÉ I HERRERO, Joan, 552, 553
- ARMENGOL, Joan, 431, 459
- ARMENGOL, Lluís, 495
- ARNABAT I MATA, Ramon, 508
- ARNALDOS I VIGER, Josep, 556
- ARNAU, Carme, 180, 423, 571, 572
- ARNAU I SEGARRA, Pilar, 180, 424
- ARRIETA ALBERDI, Jon, 428, 512
- ARROYO ILERA, Fernando, 437, 504
- ARRUGA I VALERI, Eduard, 513
- ARTOLA, Jordi, 464
- ARÚS, Carles, 496
- ASCENSI, Gerard, 570
- ASENSI I BOTET, Francesc, 172, 193
- ASENSIO, Victòria, 445, 462
- AUBANELL, Anton, 500, 503
- AULET, Jaume, 552
- AVENTÍN, Mercè, 124-126
- AVIÑOÀ PÉREZ, Xosé, 523
- AYENSA I PRAT, Eusebi, 183, 184, 446, 585
- AYMERICH, Teresa, 388, 565
- AZORÍN I MARÍN, Ferran, 422, 467
- BACH, Beth, 489
- BADIA, Jordi, 462-464
- BADIA, Lola, 411
- BADIA I MARGARIT, Antoni M., 34, 44, 172, 210, 211, 214, 215, 295, 310, 368, 404, 429, 430, 449, 452, 509, 580, 582
- BADOSA COLL, Ferran, 427, 429
- BAIGES, Ignasi, 129
- BALAGUÉ I SORT, M. Teresa, 24
- BALAGUER, Enric, 531
- BALAGUER I PRUNÉS, Anna M., 536
- BALANZÓ, Ignasi de, 510
- BALASCH GUERRERO, Marta, 24
- BALCELLS I GONZÁLEZ, Albert, 28, 31, 37, 38, 40, 41, 51, 119, 172, 179, 180-

- 182, 184, 185, 214, 279, 292, 297,
424, 443, 446, 508, 579, 580
- BALLART I MARSOL, C., 341
- BALLESTER I GIBERT, Jordi, 523
- BALLESTER I VALLÈS, M. Rosa, 24
- BARBA, Núria, 537
- BARBÉ DURAN, Lluís, 286, 447, 513
- BARCA I SALOM, Francesc X., 558
- BARCELÓ, M., 130
- BARCELÓ I CULLERÉS, Damià, 18, 35, 172,
191, 193, 200-202, 418, 563, 580
- BARCELÓ MARTÍ, Joana M., 576
- BARCELÓ I PONS, Bartomeu, 172, 226
- BARGALLÓ, Josep, 32, 555
- BARJAU, Ana, 360
- BARRACÓ I SERRA, Marc, 423, 556
- BARRAL I ALTET, Xavier, 31, 32, 168, 172,
180, 181, 183, 185, 335, 419, 527
- BARRERA I COSTA, Heribert, 172, 202,
211, 446
- BARRIENDOS, Mariano, 434
- BARRÓN, Anna, 151, 581
- BARTOLI, Jean-Pierre, 286
- BAS I PEIRET, Carles, 172, 193
- BASSAS, Antoni, 40, 296
- BASSOLS, Margarida, 451, 551
- BASTARDAS I PARERA, Joan, 172, 215, 368
- BATALLA, Joan, 516
- BATALLA, Josep, 372
- BATET, Toni, 445, 462
- BATLE I CELABERT, Xavier, 484
- BATLLÓ ORTIZ, Josep, 560, 562, 580
- BAUCELLS, Jordi, 463
- BAYER I ISANT, Pilar, 18, 35, 172, 198,
199, 202, 358
- BAYÉS, Pilarín, 588
- BAYLINA I FERRÉ, Mireia, 504
- BECAT I RAJAUT, Joan, 172, 213, 223, 227,
329
- BEL I QUERALT, Germà, 288, 436, 453,
513-515
- BELLAVISTA I RAMON, Joan, 521
- BELLÉS I ROS, Xavier, 172, 194, 279, 345,
394, 418, 419
- BENACH, Núria, 439
- BENACH I PASCUAL, Ernest, 293, 297, 455,
500, 511
- BENAGES I OLIVER, Jaume, 536, 537
- BENET, Vicente, 561
- BENITO I MONCLÚS, Pere, 331-333
- BERETTA, Marco, 559
- BERG, Jeremy, 277
- BERGÉS MULET, Rosa, 24
- BERINI, Marta, 499, 501
- BERLABÉ, Carmen, 525
- BERLANGA, Mercè, 468
- BERNABÉ, Lluís, 392
- BERNADAS, Pep, 427
- BERNADÓ I TARRAGONA, Màrius, 523
- BERNAL, Antonio Miguel, 128
- BERNAL CREUS, Maria Dolors, 589
- BERNAT I BALTRONS, Francesc, 369
- BERNAT JUANOS, Carles, 384, 545
- BERNAT I LÓPEZ, Pasqual, 558, 559, 561,
580
- BERNUÉS, Jordi, 290, 407, 432, 495
- BERTRAN I GONZÀLEZ, Enric, 504
- BERTRAN I ROIGÉ, Prim, 567
- BERTRANPETIT I BUSQUETS, Jaume, 172,
194, 354
- BETRIU RECHA, Blanca, 24
- BIANCHI, Giovanna, 527

- BIBILONI I MATOS, Lluís, 498
 BIETE FARRÉ, Vicenç, 504
 BISSON, Thomas Noël, 174, 188
 BLADÉ I FONT, Artur, 211, 446
 BLAISE, Fabienne, 441, 534
 BLASI, Sara, 531
 BOFILL I FRANSÍ, Rafael M., 521
 BOFILL I PICHOT, Josep M., 34, 35, 48, 72-116
 BOIX-FUSTER, Emili, 586
 BOIXADERA, Jaume, 545
 BOIXAREU I CORTINA, Josep M., 24
 BOLÒS I CAPDEVILA, Oriol de, 36, 143, 150, 153-155, 172, 190
 BONAL, Raúl, 425, 471
 BONAL, Xavier, 223, 520
 BONASTRE I BERTRAN, Francesc, 521, 522
 BONET I GUINÓ, Eduard, 145, 172, 199, 202
 BONNASSIE, Pierre, 126
 BONNER, Anthony, 411
 BORDAS I ALSINA, Immaculada, 530-532
 BORONAT I BLANCH, M. Mercè, 570
 BOSCH, Albert, 583
 BOSCH, Elisabeth, 200, 408, 447, 586
 BOSCH, Lluís, 545
 BOSCH I CASABÒ, Mariama, 498
 BOSCH-DOMÈNECH, Antoni, 516, 581
 BOSCH I TOUS, Ricard, 556
 BOSCH-VECIANA, Antoni, 481, 483, 581
 BOSSI, Beatriz, 483, 581
 BOTA I PRIETO, Enric, 563
 BOU, Enric, 555
 BOVER I FONT, August, 21, 212, 367, 552
 BOYER, Denise, 286
 BOZZO I DURAN, Maria, 42, 281
 BRAMON I PLANAS, Albert, 484
 BRAMON I PLANAS, Dolors, 174, 188
 BRETXA I RIER, Vanesa, 586
 BRICALL I MASIP, Josep M., 147, 165, 172, 222, 227, 328
 BRUGUÉ, Joaquim, 540
 BRUGUERA, Jordi, 183, 184, 447, 585
 BRUGUÉS, Montserrat, 151, 152, 581
 BRUNA I FLORIS, Joaquim, 394, 498, 569
 BRUNET BERCH, Lluís, 293, 419
 BUCHANAN, Mark, 435, 489
 BUESA, Carlos, 565
 BUJOSA, Francesc, 411
 BURGOS VENEGAS, Adolfo, 497
 BURGUEÑO RIVERO, Jesús, 423, 504
 BURNS, Robert I., 174, 188
 BUSQUET DURAN, Jordi, 422, 517, 518
 BUSQUETS, Oriol, 503
 BUSQUETS I DALMAU, Lluís, 21, 530
 BUSTO I MENÉNDEZ, M. Cristina, 24
 CABALLOL I LORENZO, Rosa, 491
 CABELLOS, María L. de, 443, 479
 CABESTANY I FORT, Joan-F., 125, 172, 183, 185, 284, 331, 382, 384, 385, 445, 507, 525-528, 581, 588
 CABRÉ I CASTELLVÍ, M. Teresa, 172, 209, 213, 216, 280, 311, 364, 366, 421, 425, 446
 CABRÉ I FABRÉ, Jaume, 37, 172, 209, 212, 216, 311, 327, 418, 420
 CÀCERES, Miquel de, 444, 462
 CÀCERES AGUILAR, Mario, 421
 CALSINA I BALLESTA, Àngel, 498
 CALVIÑO TAVARES, Francisco, 488, 494
 CALVO, Carmen, 251, 262
 CALVO BUEZAS, Tomàs, 429, 518

- CALVO I CALVO, Àngel, 558, 559
- CALZADA, Arcadi, 293
- CALZADA OLIVERAS, Eduard, 489
- CAMARASA I CASTILLO, Josep M., 24, 34, 35, 48, 72, 407, 456, 558, 559, 561
- CAMBRA, Jaume, 475
- CAMINAL I BADIA, Francesc, 291, 435, 512
- CAMÓS, Agustí, 193, 201, 408, 425, 560, 561, 583
- CAMP FERIA-CAROD, Ferran, 547
- CAMPABADAL BERTRAN, Mireia, 24
- CAMPAMÀ MORMENEO, Laia, 24
- CAMPÀS I HOMS, Mònica, 424
- CAMPBELL, Iain L., 421
- CAMPBELL, Lyle, 391
- CAMPENY I VALLS, Roser, 458
- CAMPOS, Jordi, 294, 359
- CAMPOS, Miquel, 451
- CAMPRDON, Jordi, 192, 417
- CAMPS I ARBOIX, Joaquim de, 126
- CAMPS I GARCIA, Montserrat, 24
- CANALS, Jordi, 441, 514
- CANALS, Josep M., 585
- CANALS, Ramon, 530
- CANALS MERSEBURGER, Gora, 438, 460
- CANELA I GARAYOA, Ramon, 491, 564
- CANICIO, Alfons J., 388, 565
- CANTÓ, Sergi, 506, 539
- CANYAMERES I CASALS, Montserrat, 290
- CAÑO-DELGADO, Ana, 439, 474
- CAPDEVILA, Vicenç, 505, 539
- CARAMELLI, D., 354
- CARBASSA TORRES, Pilar, 420, 539
- CARBÓ, Mònica, 427
- CARBONA I BALAGUER, Maria Assumpció, 569
- CARBONA I BALAGUER, Maria dels Àngels, 569
- CARBONELL I DE BALLESTER, Jordi, 172, 211, 216, 452
- CARDONA, M. Àngels, 361
- CARDÚS, Salvador, 431, 518
- CARIA, Rafael, 174, 209, 220
- CARNER I PUIG-ORIOI, Josep, 30, 48, 65-71, 159
- CARRERAS, Josep Maria, 438, 514
- CARRERAS I BARNÉS, Josep, 172, 191, 192, 194, 419
- CARRILLO LÓPEZ, Marc, 427, 511
- CASACUBERTA, Margarida, 554
- CASACUBERTA I VERGÉS, Carles, 21, 29, 498, 501
- CASADEVALL, Enric, 296
- CASADEVALL I POU, Martí, 498, 501
- CASAL I BATALLER, Joaquim, 517
- CASAL I FÀBREGA, Joaquim, 172, 202, 556
- CASALS, Jaume, 213
- CASALS, Josep, 564
- CASALS I GELPÍ, Alicia, 31, 35, 141, 172, 198, 202, 423, 449, 556
- CASANELLAS I BASSOLS, Pere, 567
- CASANOVAS I MIRÓ, Jordi, 567, 568
- CASAS, Carme, 463
- CASAS BORRÀS, Remei, 517
- CASAS I SICART, Creu, 39, 149-152, 172, 190, 194, 348, 581
- CASASNOVAS, Lluís, 212
- CASASSAS I SIMÓ, Enric, 29, 170, 171, 588
- CASASSAS I SIMÓ, Oriol, 27, 37, 38, 48, 172, 182, 191, 194, 213, 581

- CASASSAS YMBERT, Jordi, 449, 509
 CASASÚS I GURI, Josep M., 172, 222, 227, 374, 447, 551
 CASTANYER I TEIXIDÓ, Laia, 24
 CASTAÑER I VIVAS, Margarita, 20, 539, 541
 CASTELLÀ, Maica, 531
 CASTELLANOS VILA, Jordi, 172, 182, 185, 338, 339, 554
 CASTELLET LLERENA, Marc, 419
 CASTELLET I SOLANAS, Manuel, 40, 172, 202, 569
 CASTELLÓ COGOLLOS, Rafael, 581
 CASTELLÓN I MOLINA, M. Lluïsa, 24
 CASTELLS, Xavier, 468
 CASTELLS I BALDRICH, Mercè, 24
 CASTELLS I GUARDIOLA, Josep, 172, 201, 202, 583
 CASTILLA, Juan Carlos, 442, 478
 CASTRO, Ivo, 208, 209, 391, 438
 CASTRO, Sílvia, 460
 CATALÁN, Jordi, 441
 CATENA, Juanlo, 493
 CEDILLO, Julio César, 453
 CELA, Jaume, 530
 CELENTANO, Silvana, 437, 534
 CENTELLAS MASUET, Francesc, 488, 494
 CEPEDA SAMUDIO, Álvaro, 376
 CERVERA I ASTOR, Leandre, 27, 48-64, 191, 437, 581
 CERVERA PÉREZ, Aldara, 24, 414
 CERVERA I RECIO, Marta, 24
 CETTO, Ana María, 285, 294, 406, 440
 CHACÓN I CABAS, Guillem, 458
 CHAMIZO I TARTÉ, Anna, 24
 CICHON, Peter, 393
 CIERCO, Ester, 360
 CINGOLANI, Stefano Maria, 445
 CISILINO, William, 208
 CITTI, Vittorio, 440, 534
 CLARAMUNT I RODRÍGUEZ, Salvador, 125, 525
 CLARET, Jaume, 213
 CLOTET I ERRA, Josep, 437, 467
 CODINES I ROVIRA, Rosa M., 530, 532
 COLELL TEIXIDÓ, Marc, 24
 COLL COLL, Guiomar, 24
 COLL-VINENT, Sílvia, 554
 COLLOS, Yves, 432, 470
 COLOM, Antoni, 546
 COLOM I CAÑELLAS, Antoni Joan, 172, 227
 COLOMBO VILARRASA, Clelia, 422, 518
 COLOMER I ARTIGAS, Rosa, 201, 393, 525
 COLOMER CALSINA, Josep M., 419
 COLÓN I DOMÈNECH, Germà, 42, 172, 209, 216, 327, 371
 COLTS, Neus, 450
 COMAS, Lluís, 444, 461
 COMAS, Mercè, 334
 COMAS I ALSINA, Irene, 24
 COMAS I EZEQUIEL, Rafael, 536
 COMAS I RUBÍ, Francesca, 542
 COMES, Mercè, 562
 CONTINI, Michel, 174, 220
 CONTRERAS, Jesús, 545
 CORBALÁN GIL, Joan, 589
 CORBELLA, Domènec, 211, 446
 CORBELLA BOSCH, Ramon, 24, 28, 33, 37
 CORBELLA I CORBELLA, Jacint, 18, 144, 172, 191, 192, 194, 418, 581
 CORBERA, Jaume, 553

- CORBÍ, Josep, 425
- CÓRDOBA, ANTONIO, 420
- COROMINAS, Josep Maria, 340
- COROMINAS I DULCET, Jordi, 172, 202, 362
- COROMINAS I PIULATS, Maria, 20, 550, 551
- COROMINAS I ROVIRA, Enric, 530, 532
- COROMINES, Elisabet, 369
- CORONGIU, Giuseppe, 208, 209, 391, 435, 436
- CORREIG BLANCHAR, Antoni M., 378, 379, 381
- CORTÉS I MORAGREGA, Carles, 192, 284
- COSTA I COSTA, Jordi Joaquim, 174, 220
- COSTA LIÉBANA, Omar, 24
- COSTAS, Anton, 441, 514
- COTS I MONER, Jordi, 172, 227
- COWLES, Tim, 434, 471
- CROS, Ramon, 463
- CROS, Rosa M., 151, 152, 581
- CRUANYES I TOR, Josep, 20, 29, 226, 510
- CRUSAFONT I SABATER, Miquel, 20, 182, 288, 327, 331, 361, 445, 536, 537, 581
- CUENCA ORDINYANA, Maria Josep, 19, 28, 172, 206, 216
- CUESTA DUQUE, José Emilio, 564
- CULLELL, Josep, 38
- CURRÁS I BOSCH, Carles, 498
- CURTO, Víctor, 564
- CUXART I TREMP, Montserrat, 504
- CZERNILOFSKY, Barbara, 393
- D'ONOFRIO, Mario, 527
- DALMASES I BALANÀ, Núria de, 172, 185
- DAUFÍ I RODER GAS, Xavier, 523
- DE DECKKER, Patrick, 434, 472
- DE JONG, Onno, 495
- DELEDICQ, André, 287
- DELSENY, Michel, 31, 35, 137, 138, 174, 190, 196
- DENMARK, Scott E., 434, 495
- DEULOFEU I PIQUET, Jordi, 498, 503
- DEURING, M., 359
- DEvesa, Juan Antonio, 351
- DÍAZ, Jordi, 564
- DÍEZ, Juana, 583
- DOCTEROM, Marileen, 486
- DOLCET I RODRÍGUEZ, Josep, 523
- DOMÈNECH I GIBERT, Josep M., 24
- DOMÈNECH I MATEU, Josep M., 172, 194
- DOMINGO, Alexandre, 549
- DOMINGO OLIVÉ, Francesc, 422, 544, 549
- DOMÍNGUEZ, Carme, 335
- DOMÍNGUEZ, Martí, 561
- DOMÍNGUEZ AMORÓS, Màrius, 517
- DONATO FOLCH, Emili, 420
- DOÑATE JIMENO, Carmen, 422
- DORIA I ALBURQUERQUE, Sergi, 550
- DUARTE, Carles, 449, 509
- DURAN, Montserrat, 128
- DURAN I GRAU, Eulàlia, 125, 172, 181, 184, 185, 334, 342, 581
- DURAN I PINEDA, Ricard, 558, 559
- DURFORT I COLL, Mercè, 29, 152, 172, 190, 191, 193, 194, 199, 327, 348, 421, 582
- DURLIAT, Marcel, 31, 32, 166-168, 174, 188, 524
- EDNEY, Matthew H., 428, 504
- EGAN, Kieran, 531, 533

- EGOZCUE I CUIXART, Josep, 40, 193, 328
 EINARCH I FERRER, Ramon, 498
 EJARQUE PAVIA, Marta, 24
 ELIAS I BOADA, Joan, 513
 ELIZALDE, Emili, 500
 EPÉRI GORODEY, Déwé, 285, 292, 392
 ERLENDSDÓTTIR, Erla, 392
 ESCALAS I LLIMONA, Romà, 18, 28, 172,
 185, 340, 523
 ESCHENMOSEY, Albert, 285, 493
 ESCOLÀ I BANQUÉ, Antoni, 24
 ESCOLÀ I Tuset, Josep Maria, 534
 ESCUTÉ I GASULLA, Xavier, 458
 ESPAÑOL I BERTRAN, Francesca, 430, 431,
 524-526
 ESPELTA I GUÀRDIA, Josep M., 422, 468,
 544, 545, 549
 ESPINET, Mariona, 531
 ESPINOSA, Aina, 385
 ESSER, Torsten, 414
 ESTALELLA, Robert, 438, 489
 ESTEBAN, Miquel, 496
 ESTEBAN, Pau, 439, 460
 ESTEBAN, Ramon, 501
 ESTEBAN CHAPARRÍA, Julià, 527
 ESTEBAN MARQUILLAS, J. M., 515
 ESTEVAN, H., 352, 353
 ESTEVE, Antoni, 445, 551
 ESTEVE, Carles, 455
 ESTEVE, Josep M., 285
 ESTEVE I MESTRE, Cesc, 420
 ESTEVE I TINTÓ, Jaume, 484
 ESTIU, Ramon, 488
 ESTOPÀ, Rosa, 366, 425
 ESTRADA I GAMISSANS, Gregori (Francesc),
 172, 185
 ESTRADA I MIYARES, Marta, 172, 191, 194,
 419
 ESTRADÉ I SOBREPÈRE, Salvador, 484
 ESTRUCH I GIBERT, Joan, 172, 225, 227,
 327
 FABÀ, Albert, 586
 FABRE, Georges, 174, 188
 FABREGAT I MARCO, Marta, 24
 FAIES, Magda, 563
 FALUBA, Kálmán, 174, 220
 FARNÉS I SCHERER, Pere, 521
 FARRÀS I SOLER, Jaume, 491
 FELIP FILLAT, Rosa Anna, 423
 FELIU CORTÉS, Judit, 24
 FELIU I MABRES, Eduard, 20, 182, 567
 FELIU I MONTFORT, Gaspar, 20, 31, 35,
 124, 127, 130, 132, 172, 180, 182,
 185, 287, 420, 508
 FERNÁNDEZ, Claudia N., 436, 534
 FERNÁNDEZ BANQUÉ, Mariona, 180, 419
 FERNÁNDEZ SORIA, Juan Manuel, 425,
 542
 FERRAN, Josep M., 531
 FERRAN I BOLEDA, Jordi, 558, 562, 580
 FERRANDO I FRANCÈS, Antoni, 172, 212,
 216
 FERRATÉ I PASCUAL, Gabriel, 141, 145,
 172, 202
 FERRÉ I MARISCOT, F. Xavier, 24
 FERRER, Carme, 564
 FERRER ALEDO, Jaume, 212
 FERRER I ANGLADA, Núria, 484-486
 FERRER I COSTA, Joan, 567, 568
 FERRER I GRÀCIA, Antònia, 24
 FERRER I MALLOL, Maria Teresa, 17, 18,
 27, 28, 31, 42, 132, 172, 180, 182-

- 184, 186, 288, 331, 332, 334, 423,
447, 525, 526, 567, 570, 585
- FIGUERAS, Albert, 485
- FIGUERAS I MESTRES, Pilar, 498
- FILELLA, Iolanda, 581
- FIRE, Andrew Z., 407, 433
- FITÉ, Francesc, 525
- FITÓ COLOMER, Montserrat, 564
- FLUVIÀ I ESCORSA, Armand de, 508, 509
- FOIX, Lluís, 518, 520
- FOLCH I GUILLÈN, Ramon, 172, 194, 441
- FOLIA I CAMPOS, Marta, 24
- FONT, Joan, 463
- FONT I CASTELL, Xavier, 193, 347, 444,
462, 582
- FONT I LLOVET, Josep Maria, 499
- FONT REÑÉ, Anna, 24
- FONT RIBAS, Antoni, 488, 494
- FONT I RIUS, Josep M., 172, 186, 510
- FONTBONA I DE VALLESCAR, Francesc, 172,
179, 180, 182, 186, 288, 419, 536,
554, 575
- FORCANO I APARICIO, Manel, 567
- FORNELLS, Sílvia, 180, 423
- FORT I MARSAL, Maria Francesca, 470,
544
- FOSSAS COLET, Enric, 432, 556
- FOZ I SALA, Màrius, 17, 18, 25, 31, 140,
172, 193, 194, 279, 385, 387, 565,
570
- FRADERA I CASTILLO, Imma, 24
- FRANCESCHINI, Dulce do Carmo, 390
- FRANCO, Carlos, 565
- FRANQUESA I BONET, Rosa, 24
- FRANQUET I CALVET, Rosa M., 550
- FRATTINI, Franco, 291
- FREEDMAN, Paul H., 126, 174, 189
- FRIAS SÁNCHEZ, Mercè de, 422
- FROBENIUS, F. G., 359
- FUENMAYOR, Alfonso, 376
- FUENTE, Àngel de la, 515
- FUENTE I COLLELL, Pere de la, 558
- FUENTES, Antonio, 425
- FUENTES, Claudio, 443, 479
- FUERTES ARMENGOL, Josep M., 556
- FULLANA, Lluís, 214
- FULLANA NOELL, Olga, 24, 213
- FULLAT I GENÍS, Octavi, 172, 223, 227,
447, 530
- FUSES I NAVARRA, Víctor, 441, 557
- FUSTER I POSTICO, Núria, 24
- GABALDÓN, Antoni, 439, 475
- GALADÍ, David, 486
- GALÍ, Alexandre, 225
- GALLEGO I RIBÓ, Mariàngels, 24
- GALLÉN, Enric, 213
- GARCIA, Iñaki, 442, 550
- GARCIA, Jordi, 441, 467, 477
- GARCIA, Xavier, 211, 446
- GARCIA I BACH, M. Àngels, 484
- GARCIA CASTANYER, M. Teresa, 589
- GARCIA-DURAN BAYONA, Xavier, 481
- GARCIA RAMON, Maria Dolors, 29, 172,
223-225, 227, 442, 445, 506, 539,
582
- GARCIA I RUBIES, Antoni, 417
- GARCIA I SANZ, Arcadi, 127
- GARCIA I SEVILLA, Lluís, 172, 191, 195,
280, 344
- GARCÍA CARPINTERO, Manuel, 481
- GARCÍA DE LA CONCHA, Víctor, 213
- GARCÍA-HUIDOBRO, Cecilia, 376

- GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel, 375, 376
 GARCÍA SEVILLA, Jesús Andrés, 172, 195
 GARCÍA-VELASCO, José, 32
 GARFIELD, Eugene, 285, 406, 434
 GARÍ, Ruit, 501
 GARRABOU, Ramon, 589
 GARRIGA I RIERA, Joaquim, 18, 28, 172, 180, 186, 419
 GARRIGA I SANS, Carles, 534
 GARRIGÓS I OLTRA, Lluís, 558
 GARRIGOSA I MASSANA, Joaquim, 21, 523
 GASCÓN, Pere, 388, 565
 GASCÓN URIS, Sergi, 449, 509
 GASOL, Josep, 438, 474
 GASÒLIBA I BÖHM, Carles A., 172, 227
 GASPAR, Maria, 500
 GAUSS, C. F., 585
 GAVILÁN BRAVO, Andrés, 563
 GAY, Marina, 455
 GELL, Maribel, 449, 467
 GELPÍ, Emili, 286, 405, 447
 GENESCÀ I LLONGUERAS, Joan, 174, 204
 GENÍS, Daniel, 342
 GENOVER I HUGUET, Francesc Xavier, 510
 GERMAIN I OTZET, Josep, 192, 417, 449
 GESTI PERICH, Josep, 192, 418
 GIFREU I PINSACH, Josep, 173, 213, 216, 280, 424
 GIL, Antoni, 501
 GIL, Concha, 496
 GIL MUR, Francesc Xavier, 438, 496
 GIL SARABIA, Àngel, 24
 GILI, Josep M., 434, 471
 GIMÉNEZ-BARCONS, Mireia, 583
 GIMENO ALONSO, Marta, 563
 GINÉ, Laureà, 463
 GINÉ I MASDÉU, Evarist, 174, 205
 GINÉ I RIBÓ, Jordi, 547
 GINER DE SAN JULIÁN, Salvador, 17, 27, 32, 37, 173, 223-225, 227, 251, 262, 281, 287-289, 291-293, 295-298, 327, 328, 419, 428, 429, 453, 499, 508, 510, 516, 539, 569, 570, 573, 575
 GIRALT, David, 444, 462
 GIRALT I RAVENTÓS, Emili, 37, 130, 173, 186, 589
 GIRBAU I BADÓ, Joan, 173, 201, 202, 280, 394, 420, 498, 569, 585
 GIRÓ, Jordi, 554
 GIRÓ I ROCA, Antoni, 449, 484, 556
 GLICK, Thomas F., 560
 GODÀS I PÉREZ, Xavier, 517
 GÒDIA, Francesc, 440, 476
 GOMÀ I NASARRE, Antoni, 498, 499, 501, 503, 530
 GOMÀRIZ, E., 453
 GÓMEZ, Pedro, 486
 GÓMEZ INGLADA, Pere, 420
 GÓMEZ PIN, Víctor, 288, 448, 481
 GÓMEZ SAHUQUILLO, Miquel, 525
 GÓMEZ I ÚRGELLÉS, Joan, 498
 GOMILA, Xavier, 212
 GONZALEZ, Francisco J., 483, 581
 GONZÁLEZ, Matiana, 560
 GONZÁLEZ-AGÀPITO I GRANELL, Josep, 19, 34, 44, 173, 182, 222, 225, 227, 419, 531, 542, 589
 GONZÁLEZ BUENO, Antonio, 561
 GONZÁLEZ DUARTE, Pilar, 28, 173, 203, 491
 GONZÁLEZ-MONTALBÁN, Núria, 436, 473

- GONZÁLEZ I MORENO-NAVARRO, Antoni, 524, 527
 GONZÁLEZ PALOMINO, Juan, 32
 GONZÁLEZ VAQUÉ, Lluís, 388, 565
 GONZÀLEZ COLLANTES, Carla, 424
 GONZÀLEZ I PRAT, Ferran, 463
 GONZÀLEZ I SASTRE, Francesc, 18, 33, 173, 192, 195, 353, 387, 419
 GOSÀLBEZ I NOGUERA, Joaquim, 173, 193, 195, 417, 418
 GRÀCIA, Jordi, 493
 GRÀCIA I BENEYTO, Carme, 173, 186
 GRAELL I SARLÉ, Jordi, 564
 GRANADOS I GARCIA, Xavier, 484
 GRANÉ I MANLLEU, Josep, 498, 499, 501
 GRAPÍ I VILUMARA, Pere, 558, 582
 GRAS I MARTÍ, Albert, 173, 200, 203
 GRAS I RIERA, Jordi, 173, 195
 GRASSET, Xavier, 294
 GRATACÓS, Esther, 451
 GRAU I ARAU, Andreu, 481, 483
 GRAUPERA I GRAUPERA, Joaquim, 524
 GREGORI, Josep M., 447, 523
 GRIMALT, Joan, 438, 493
 GRONDONA, Verónica, 391
 GROOTES, P. M., 340
 GROS I PUJOL, Miquel dels Sants, 20, 521
 GUAL I CAMARENA, Miquel, 126
 GUÀRDIA, Roser, 444, 462
 GUARDIOLA I BUFÍ, Moisès, 422, 458
 GUASCH I FORTUNY, Oriol, 484
 GUDAYOL, Anna, 184, 342, 581
 GUERRERO I MORENO, Ricard, 28, 29, 38, 173, 191, 192, 195, 279, 280, 289, 291, 297, 394, 405, 414, 416, 419, 424, 449, 467
 GUIA, Josep, 552
 GUIDOBONI, Emmanuela, 448, 560
 GUIGÓ, Roderic, 475
 GUIJARRO, Víctor, 448, 560
 GUILLAMET, Jaume, 213
 GUINOT I RODRÍGUEZ, Enric, 173, 186, 335
 GUIRADO GIL, Cristina, 24
 GUITART I DURAN, Josep, 31, 40, 123, 173, 179, 181, 186, 282, 284, 294, 296, 337, 342
 GUITART I MAS, Josefina, 491
 GULSOY, Joseph, 174, 220
 GUTIÉRREZ, Cèsar, 460
 GUTIÉRREZ, Galo, 565
 GUTIÉRREZ HIDALGO, Fernando, 128
 GUTIÉRREZ MARÍN, Javier J., 420
 GUTIÉRREZ PEDEMONTE, Pau, 422, 549
 GUZMÁN, Miguel de, 500
 GUZMÁN MONCADA, Carlos, 339
 GY, Pierre M., 521
 HALFFTER SALAS, Gonzalo, 174, 196, 327
 HARRIS, Daniel C., 201, 408, 589
 HARRIS, Marvin, 122
 HAUF I VALLS, Albert G., 173, 183, 186, 577
 HENGST, Ludger, 478
 HENRY, Ben, 535
 HEREU, Jordi, 182, 285, 297
 HERMANO SARAIVA, José, 125
 HERMOSO, Adoración, 531
 HERNÁNDEZ, David, 443, 479
 HERNÁNDEZ ESTEVE, Esteban, 128
 HERNANDO I DELGADO, Josep, 372
 HERNANZ, Margarida, 436, 489

- HERRAN CORBACHO, Nèstor, 558, 559
 HERRERA, Lola, 439, 547
 HERRERA I MARTÍNEZ, Encarna, 517
 HERRERA I PUJOL, Laia, 424
 HIDALGO, Encarna, 530
 HIDALGO MUÑOZ, Manuela, 491
 HILLGARTH, Jocelyn Nigel, 174, 189
 HILTON, Rodney, 126
 HOGAN-BRUN, Gabrielle, 438
 HOINKES, Ulrich, 393
 HOMS I FERRET, Oriol, 19, 31, 295, 517,
 518, 520
 HOSTALOT SANZ, Jordi, 24
 HUGUET, Josep, 39, 294
 IBÁÑEZ I PUIG, Xavier, 481, 483, 581
 IHAGE, Weniko, 392
 ISALAN, Mark, 440, 475
 ISERN, Jordi, 486
 ISUS I BARADO, Sofia, 530, 532
 ITARTE FRESQUET, Emili, 422
 IZAGUIRRE, Irina, 429
 IZQUIERDO, Mercè, 530, 531
 IZQUIERDO, Oriol, 293, 554
 IZQUIERDO, Santiago, 182, 184, 292, 446,
 580
 IZQUIERDO I CLEMENTE, Ramon, 556
 JACAS BENAGES, Anna, 422, 544, 549
 JACOB ESCAURIZA, Marta, 287, 411
 JAÉN I HERBERA, Xavier, 484
 JANÉ I RIERA, Albert, 30, 163, 173, 206,
 216, 311, 583
 JANERAS I VILARÓ, Sebastià, 521
 JIMÉNEZ FERRAN, Verònica, 524, 525,
 527, 528
 JOFRE I ROCA, Lluís, 18, 35, 173, 198, 203,
 357
 JOHNSTON, Stephen, 559
 JOLIS I MASJUAN, Núria, 24
 JONES, Tommy Lee, 452, 453
 JORBA I JORBA, Manuel, 173, 186, 337
 JORBA I SERRA, Xavier, 536
 JORDI, Carine, 486
 JOSÉ SOLSONA, Carles, 550
 JOU I MIRABENT, David, 42, 173, 192,
 201, 203, 361, 456, 484, 559
 JOVER, Mateo, 225, 455
 JOVER I COMAS, Eric, 491
 JUAN, Rosa, 485
 JUANBARÓ I PORTELLA, Josep, 556
 JUBANY, Nando, 495
 JUDIC, Bruno, 384
 JUFRESA I MUÑOZ, Montserrat, 20, 28,
 534, 535
 JUHER, David, 489
 JULIÀ I OBRADOR, Maria S., 24
 JUNCOSA I GINESTÀ, Isabel, 521
 JUNQUERAS I VIES, Oriol, 184, 446
 JUNYENT I RODRÍGUEZ, Cristina, 467
 JÜRGENS, Klaus, 428, 469
 JUVELLS I PRADES, Ignasi, 447
 KAUFMANN, Stuart, 285
 KIRCHNER, Helena, 411
 KIRCHNER, Montserrat, 223, 585
 KLEIN, Rüdiger, 295
 KNÖRR, Henrike, 208
 KOLTER, Roberto, 296, 406, 442
 KORNBERG, Roger D., 290, 407, 432,
 495
 KOSATKA, Martin, 285
 KRAHN, Fernando, 554
 KRATOCHVÍL, Jan, 285
 LABASTIDA I JUAN, Ignasi, 484

- LACUESTA, Raquel, 527
LAHUERTA, Maria, 440, 476
LAKS, André, 535
LALUEZA-FOX, Carles, 354, 436, 473
LAMARCA I MORELL, Maria Dolors, 575
LANUZA, Tayta, 559
LAO, O., 354
LAPIEDRA I CIVERA, Ramon, 173, 199, 203
LARI, M., 354
LATORRE MUSOLL, Carles, 24
LATORRE SOTO, Robert, 24
LAURIoux, Bruno, 405
LAWTON, John, 288, 430
LÁZARO LORENTE, Luis Miguel, 542
LAZCANO, Antonio, 406, 431
LE BIHAN, Joan Pere, 371
LEBLANC, Gérard, 478
LECHUGA, Laura M., 449
LEJEUNE DEHOUSSE, Rita, 174, 220
LEMAIRE, Marc, 492
LETROUIT, M. A., 134
LEWIS, Gilbert N., 583
LILLIU, Giovanni, 175, 189
LLÀCER I ESCORIHUELA, Àngel, 173, 195
LLAMBIAS CLAR, Joan Ignasi, 422, 496
LLAQUET BAYO, Antai, 501
LLEBOT RABAGLIATI, Josep Enric, 173, 203, 379, 442
LLENA, Joaquim, 548
LLEONART I ALIBERAS, Jordi, 173, 195
LLEONART I LLIBRE, Pere, 513, 515
LLIMONA I PAGÈS, Xavier, 18, 31, 39, 136, 153, 173, 190, 192, 193, 195, 327, 344, 346, 418
LLOMPART I MORAGUES, Gabriel, 175, 189
LLOP TORNÉ, Josep M., 539
LLORET, F., 352, 353
LLORET, Maria-Rosa, 588
LLORET I ORRIOLS, Antoni, 175, 205
LLOSA I CARRASCO, Josep, 484
LLOVERAS, Jaume, 545
LLOVET I ROQUÉ, Vicenç, 544
LLUCH, Carles, 554
LLUCH I BRAMON, Rosa, 508, 509
LLUCH I MARTÍN, Enric, 128, 173, 226, 227, 416, 506, 507, 579
LLUÍS FONT, Pere, 19, 39, 41, 173, 223-225, 228, 419, 481, 482, 554, 580
LLUPIÀ, Josep, 39
LOBO, A., 352
LÓPEZ, Francesc, 440
LÓPEZ, Juan Carlos, 444, 462
LÓPEZ, Mireia, 501
LÓPEZ I CABALLER, Sílvia, 24
LÓPEZ CASASNOVAS, Guillem, 515
LÓPEZ CASASNOVAS, Joan F., 175, 212, 220, 553
LÓPEZ I ESTEVE, Manuel, 180, 424
LÓPEZ LLAVÍ, Josep M., 550
LÓPEZ MULLOR, Albert, 527
LÓPEZ OTERO, Eulogio, 385
LÓPEZ PALOMEQUE, Francisco, 423, 505
LÓPEZ TENA, Alfons, 427, 511
LÓPEZ I VILLANUEVA, Cristina, 422, 517, 518
LOSADA, Carlos, 441, 514
LUDEVID, Jordi, 506, 539
LÜDTKE, Helmut, 175, 220
LUISI, Pier Luigi, 285
LUMLEY-WOODYEAR, Henry de, 175, 189
LUNA GARCÍA, Antoni, 504, 506

- LUQUE, Eduardo, 444, 461
 LUQUE PINO, Pere, 458
 LURI, Gregorio, 483, 581
 MACH, Àngels, 296
 MACHADO, Adélio A. S. C., 175, 205
 MACIÀ, Josep, 427
 MACIÀ JOVÉ, Ramon, 379
 MADAULA, Ramon, 554
 MAGRANS I FONTRODONA, Xavier, 484
 MAISONGRANDE, P., 352
 MALÉ, Jordi, 554
 MALET, Antoni, 503
 MALGOSA GRANJA, Francesc, 563
 MALLAFRÈ I CAVALDÀ, Joaquim, 36, 173, 209, 217, 283, 311, 420, 423, 570, 571, 583
 MALLARACH I CARRERA, Josep M., 418, 459
 MALLART I NAVARRA, Joan, 530, 532
 MALLIAVIN, Paul, 420
 MANEJA, Roser, 437, 460
 MANENT, Albert, 70, 554
 MANS TEIXIDÓ, Claudi, 488, 494, 495
 MANTECA, Xavier, 545
 MANZANO, Julia, 426
 MARAGALL, Ernest, 292
 MARAGALL, Pasqual, 251, 263
 MARCÉ, Rafael, 431, 460
 MARGELÍ I VOELP, Sílvia, 498
 MARGULIS, Lynn, 296, 406, 442
 MARÍ I MAYANS, Isidor, 19, 28, 34, 44, 173, 206, 211, 213, 217, 280, 416, 417
 MARÍN AMAT, Eloi, 501
 MARÍN I OTTO, Enric, 550
 MARINÉ, Agustí, 546
 MARINÉ I FONT, Abel, 173, 195, 348, 387, 388, 565
 MARQUÈS I PLANAGUMÀ, Josep M., 372, 584
 MARQUÈS I SUREDA, Salomó, 21, 226, 542
 MARQUET, Lluís, 131
 MARQUET CORTÉS, Jordi, 495
 MARRADES, Julián, 426
 MARTÍ, Fèlix, 430, 518
 MARTÍ, Genoveva, 426
 MARTÍ, Jaume, 451, 547
 MARTÍ, M., 354
 MARTÍ, Tomeu, 40, 41
 MARTÍ I CASTELL, Joan, 17, 19, 28, 34, 37, 163, 173, 206, 211-214, 217, 280, 292, 310, 393, 417, 432, 433, 446, 452, 525, 570, 573, 583
 MARTÍ-OLIVELLA, Jaume, 555, 577
 MARTÍ ROM, Josep M., 550
 MARTÍN-DÍAZ, María-Jesús, 495
 MARTÍN I PÉREZ, Marc, 444, 458
 MARTÍN I ROS, Rosa M., 524, 528
 MARTINES, Vicent, 209
 MARTINES PERES, Josep, 173, 211, 217, 311, 420
 MARTÍNEZ, Iñaki, 371
 MARTÍNEZ DE LA SIERRA, Miguel Ángel, 468, 478, 583
 MARTÍNEZ I GAY, Elena, 524, 528
 MARTÍNEZ I GIL, Ramon, 24
 MARTÍNEZ I MARTÍ, Màrius, 458
 MARTÍNEZ ROMERO, Tomàs, 173, 184, 186, 443, 583
 MARTÍNEZ-SEARA I ALONSO, Maria-Teresa, 498
 MARTÍNEZ VIDAL, Àlvar, 558, 559

- MARTORELL, Carles, 462
- MAS-COLELL, Andreu, 173, 224, 226, 228, 290, 516
- MAS SALSE, Anna, 421
- MAS SALSE, Elena, 421
- MAS I SAÑÉ, Sílvia, 180, 420, 571
- MAS I SOLENCH, Josep M., 29, 226, 287, 289, 429, 510
- MASALLES I SAUMELL, Ramon M., 143, 281
- MASDEMONT, Josep, 503
- MASIP BONET, Jesús-Francesc, 42
- MASNOU I SURINACH, Joan, 584
- MASSA ESTEVE, M. Rosa, 560, 582
- MASSAGUÉ I SOLÉ, Joan, 175, 193, 196, 251, 261, 264, 266, 583
- MASSANA, Ramon, 468
- MASSIP, Josefina, 531
- MASSIP BONET, Jesús Francesc, 456
- MASSOT I MUNTANER, Josep, 18, 28, 173, 179, 180-183, 186, 211, 420, 421, 424, 452, 552, 554
- MATA, T., 352
- MATAS I BLANXART, M. Teresa, 19, 24, 182, 331, 382, 384, 385, 445, 524-528, 581, 588
- MATEO, Gonzalo, 351
- MATHER, John C., 289, 407, 432, 490
- MAURA I PASCUET, M. Dolors, 530
- MAXWELL, James Clerk, 584
- MAYER I OLIVÉ, Marc, 42, 173, 187, 282, 339, 456
- MAYOR FARGUELL, Xavier, 420, 539
- MAYOR ZARAGOZA, Federico, 159, 196, 443, 479
- MAYORAL, Antoni, 463
- MELCION, Joan, 339
- MELLO, Craig C., 407, 433
- MENA LÓPEZ, Francesc Xavier, 289, 407, 432, 513
- MÉNDEZ VILASECA, Antoni, 488, 494
- MENDIZÀBAL I RIERA, Enric, 442, 504, 505
- MERCHÁN CANTOS, Carme, 481
- MÉRIDA, Rafael M., 426, 505
- MERWE, Christo H. J. van der, 568
- MESSEGUÉ BUISAN, Arnau, 501
- MESSEGUER PEYPOCH, Àngel, 21, 281, 491, 493, 496
- MESTRES I ANGLA, Francesc, 541
- MESTRES I DOMÈNECH, Aida, 524, 528
- MESTRES I SERRA, Josep M., 24, 393, 583
- MICHAVILA, Francesc, 223
- MIFSUD, Àngel, 553
- MIGUÉLEZ, Fausto, 518, 520
- MILLANS I ROSICH, Sebastià, 285
- MINA, Leonardo, 439, 475
- MINGOT HIDALGO, Josep Marc, 501
- MINGUILLÓN, Carolina, 428, 468
- MINOVES, Juli, 296, 297
- MIQUEL, Júlia, 525, 527
- MIQUEL, M., 130
- MIR, Arnau, 501
- MIR, Jordi, 369, 589
- MIR I CURCÓ, Concepció, 173, 179, 187, 419
- MIRA, Helena, 468
- MIRA I CASTERÀ, Joan Francesc, 40, 42, 173, 226, 228, 328, 433, 456
- MIRALDA ESCUDÉ, Jordi, 448, 489
- MIRALLES, Carme, 506, 539
- MIRALLES, Eulàlia, 334

- MIRALLES I HENARES, Esther, 180, 420
- MIRALLES I MONSERRAT, Joan, 173, 217, 390, 416, 583
- MIRALLES I SOLÀ, Carles, 42, 173, 211, 212, 214, 217, 292, 420, 430, 432, 440, 452, 456, 534, 573
- MIRET, Josep, 494
- MIRET I RASPALL, Eulàlia, 24, 579
- MIRÓ, Mònica, 572
- MIRÓ-ROIG, Rosa M., 420, 440, 498, 570
- MISSÉ I FERRAN, Josep, 423
- MODAMIO, Xavier, 435, 472
- MOHINO, Abraham, 572
- MOLAS I BATLLORI, Isidre, 173, 228
- MOLAS I BATLLORI, Joaquim, 173, 180, 181, 183, 184, 187, 212, 283, 293, 327, 420, 423, 554, 570, 571, 573
- MOLAS RIBALTA, Pere, 510
- MOLES, Joan, 391
- MOLL I MARQUÈS, Aina, 173, 214, 217, 428, 429, 431
- MONDELO I GONZÁLEZ, Josep M., 498
- MONÉS I PUJOL-BUSQUETS, Jordi, 542
- MONSERRAT MOLAS, Josep, 481, 483, 581
- MONTAGUT, Xavier, 546
- MONTAGUT I ANTOLÍ, Maite, 295, 446, 517, 520, 584
- MONTAGUT ESTRAGUÉS, Tomàs de, 31, 127, 173, 179, 182, 187, 253
- MONTALA, Sergi, 451
- MONTALAT I BUSCATÓ, Pere, 24
- MONTANER I GARCIA, M. Carme, 504, 506
- MONTAÑÁ I DEL AGUA, Mercè, 24
- MONTERO, M. Dolores, 442, 550
- MONTERO, Santiago, 436, 514
- MONTILLA, José, 292
- MONTOLIU, Cèsar, 209
- MONTOYA ABAT, Brauli, 173, 211, 217, 329, 370, 416
- MORAES, María Cándida, 439, 531
- MORAGAS I SPÀ, Miquel de, 173, 228
- MORALES, Andrés, 443
- MORALES I MONTOYA, Mercè, 509
- MORAN I O CERINJAUREGUI, Josep, 28, 30, 33, 173, 213, 217, 369, 397, 399, 416, 424, 552
- MORATÓ, Teresa, 493
- MORCILLO, Esteban, 298
- MORERA LIZANDRA, Berta, 24
- MORGADO BERNAL, Ignacio, 429, 469
- MORRAL NADAL, Núria, 458
- MOTILVA CASADO, M. José, 564
- MOULINES, Ulisses, 482
- MOYA RUIZ, Albert, 481
- MÜLBERGER, Annette, 448
- MUNDET I RIERA, Ignasi, 498
- MUNDÓ, Carles, 293
- MUNDÓ I MARCET, Anscari Manuel, 28, 173, 180, 181, 183, 187, 279, 282, 335, 424, 521-523, 575, 579, 581
- MUNNÉ, Antoni, 409, 448, 459
- MUNS I ALBUIXECH, Joaquim, 173, 228, 513, 516
- MUNTANER I PASQUAL, Josep M., 173, 228, 416, 539, 550
- MUNUJOS I SALA, Isabel, 24
- MUÑOZ, Cristina, 438, 474
- MURGADES, Josep, 370
- MUSSO, Olimpio, 175, 189
- NADAL, Àngel, 443
- NADAL, Joaquim, 39

- NADAL, Josep M., 146, 213
- NADAL I PIQUÉ, Francesc, 21, 29, 504, 506
- NAFRIA, Laura, 496
- NARCY, Michel, 483, 581
- NAVARRO BROTONS, Víctor, 407, 562
- NAVARRO COSSÍO, Antoni, 384, 526
- NAVARRO I CUARTIELLAS, Arcadi, 467, 473
- NAVARRO ORTEGA, Gabriel, 173, 201, 203, 420, 584
- NAVARRO I SABATÉ, Àurea, 467
- NAVÈS, Francesc, 547
- NELLO I COLOM, Oriol, 506, 540, 541
- NEUGEBAUER, K. R., 352
- NIETO, Ignasi, 515
- NJIS, Bob de, 175, 220
- NINOT I SUGRANYES, Josep, 143, 281
- NOËL BISSON, Thomas, 174, 188
- NOETHER, E., 359
- NOGALES, Balbina, 468
- NOGUÉ, Joan, 446, 505, 506, 539
- NOGUEROLS I SECURA, Jaume, 24
- NOVELL, Carles, 444, 462
- NOVOA, Manuel, 440, 476
- NUÑEZ, Joaquín, 503
- NUS I BADIA, Josep M., 513
- Ó RIAGÁIN, Pádraig, 371
- OBIOLS I SALVAT, Josep, 19, 388, 563
- OESTERLÉ, Joseph, 420
- OLIVA I DE LA ESPERANZA, Llúcia, 446, 550, 551
- OLIVAR I DAYDÍ, Alexandre, 175, 183, 189, 437, 522
- OLIVELLA I NELLO, Santiago, 491
- OLIVER I MARTÍNEZ-FORNÉS, Xavier, 458, 463
- OLIVER SOLÀ, Jordi, 420, 539
- OLIVERES, Arcadi, 453, 473, 546
- OLLÉ, Ramon, 449, 556
- OLLÉ I FAVARO, Joan Carles, 510
- OMS I LLOBET, Oriol, 458
- ORDEIG I MATA, Ramon d', 184, 581
- ORDÓÑEZ I GARCIA, David, 24
- ORDOVÁS, José M., 388, 565
- ORIOI, Josep, 505, 539
- ORRIOLS, Pau, 359
- ORTÍ, Pere, 126
- ORTÍN RULL, Jordi, 488, 494
- ORTIZ I PERPINYÀ, Oriol, 544
- ORTIZ RAMIS, Ramon, 379
- ORTUÑA, Pascual, 293
- PADILLA, Miquel, 489
- PADRÓ I GÀRDENAS, Joan A., 484
- PADRÓS, Esteve, 467
- PAGÈS, Manuel
- PAGÈS FITA, Jaume, 173, 203
- PAGÈS MIRÓ, Carla, 489
- PAGÈS I PANADÈS, Manuel, 437, 557
- PAGÈS I SANTACANA, Lluís, 491
- PALACÍN, Manuel, 433, 471
- PALANQUES BAIGET, Rafel, 24
- PALAU, Antoni, 418
- PALAU I BADUELL, Josep M., 24, 384, 385, 524-526, 528, 581
- PALAU I ORTA, Josep, 530, 532
- PALET I BALLÚS, Cristina, 491
- PALET I CASAS, Joan, 422, 544, 545, 549
- PALOMERO, Guillermo, 441, 478
- PALOMO, Claudio, 433
- PALOMO DELGADO, M. del Mar, 24
- PALOU, Albert, 455
- PALUZIE HERNÁNDEZ, Elisenda, 427, 511

- PALUZIÉ I MIR, Lluís, 417, 418
- PAMUK, Orhan, 290, 407, 433, 553
- PANAREDA I CLOPÉS, Josep M., 173, 222-225, 228, 373, 453
- PAPACEIT, Montserrat, 467
- PARDAL, Ricardo, 476
- PARDO, Sandra, 518
- PARDO I TOMÁS, José, 427, 558-560
- PAREDES, Maria, 212
- PARÉS I FARRÀS, Ramon, 173, 195, 356, 407, 562, 586
- PARPAL, Jordi, 548
- PARRA I SERRA, Josep Manel, 558, 559
- PARRILLA, Jeroni, 329
- PASCUAL, Jordi, 485
- PASCUAL DE SANS, M. Àngels, 173, 228
- PASCUAL GAINZA, Pere, 569
- PASCUAL ORTUÑO, José, 39
- PASCUAL RODRÍGUEZ, José Antonio, 175, 208, 221
- PASCUAL I RODRÍGUEZ, Manuel, 24
- PASTOR, Elsa, 443, 557
- PEDROLA BORT, Jordi, 24
- PEDRÓS-ALIÓ, Carles, 435, 472
- PEDROSA, Rut, 496
- PEIX, Jordi, 545, 546, 548
- PELEGRÍ, Iolanda, 211
- PELLICER I GARRIDO, Àngel, 175, 197
- PEÑUELAS I REIXACH, Josep, 19, 151, 458
- PEPPER, Barry, 453
- PERARNAU I ESPELT, Josep, 173, 228, 372
- PERDIGUERO, Enrique, 561
- PERE ANGLÈS, Ramon, 215, 399, 584
- PEREA, Maria Pilar, 589
- PEREA SIMÓN, Eugeni, 215, 399, 584
- PEREIRA, Michela, 411
- PERELLÓ CAPDEVILA, Ramon, 25, 29
- PERELLÓ I VALLS, Carles, 21, 498, 503, 569
- PEREÑA BLASI, Francesc, 481
- PERETÓ I MAGRANER, Juli, 173, 192, 195, 345, 493
- PÉREZ, Rosa, 468
- PÉREZ-BASTARDAS, Alfred, 508, 509
- PÉREZ SALDANYA, Manuel, 173, 208, 209, 211, 218, 396, 397
- PERICOT I CANALETA, Jordi, 421
- PETITBÓ, Amadeo, 438, 514
- PETRO, Anna Belén, 501
- PEYTAVÍ DEIXONA, Joan, 173, 212, 213, 218, 420, 424
- PHELPS, Edmund S., 289, 407, 432, 513
- PI DE CABANYES, Oriol, 554
- PI-SUNYER, F. Xavier, 31, 35, 138-140, 175, 190, 197
- PICCININI, Norberto, 175, 205
- PICÓ CARBONELL, Lliris, 25, 329
- PIÉ NINOT, Ricard, 420
- PIERA, Jaume, 437, 474
- PIERA I RUBIO, Josep, 173, 218, 420
- PIETX, Jordi, 444, 462
- PIFERRER I CIRCUNS, Francesc, 467, 477
- PICEM, Jordi, 223, 224, 584
- PIMENTEL, Juan, 427, 505
- PINO I VILALTA, Joan, 422, 458, 466
- PIQUERAS I CARRASCO, Mercè, 406, 437, 558, 562, 580
- PITARCH I ALMELA, Vicent, 173, 211, 214, 218, 282, 329, 431-433, 452, 583
- PITTE, Jean-Robert, 285, 286, 428
- PLA, Josep, 500
- PLA I BRUNET, Joaquim, 584

- PLADEVALL I FONT, Antoni, 173, 180-182,
187, 284, 420
- PLAIXATS I BOIXADERA, Josefina, 470, 544,
547
- PLAMO, Claudio, 495
- PLANAGUMÀ, Llorenç, 444, 462
- PLANAS, Eulàlia, 443, 557
- PLANAS, Jordi, 468
- PLANAS I DE MARTÍ, Santiago, 544
- PLANAS I SAUTER, Antoni, 491
- PLANES I ALBETS, Ramon, 372, 373
- POBOUTI, Sylvain, 392
- POCH I PARÉS, Agustí, 484
- POISSON, Olivier, 448, 524, 527, 529, 584
- POLANCO I ROIG, Lluís B., 173, 218
- POMMIER, Thomas, 428, 469
- PONS, Marcial, 128
- PONS, Pere Antoni, 294
- PONS I GRIERA, Lídia, 215, 364, 423, 579,
586
- PONS I PONS, Damià, 206, 554
- PONS I RÀFOLS, Josep M., 21, 484
- PONSICH, Pere, 184
- PORREDON I FELIU, Josep, 180, 420
- PORTA, Jordi, 430, 518
- PORTA, Roser, 572
- PORTA I CASANELLAS, Jaume, 173, 201,
203, 360
- PORTA I FABREGAT, Josep M., 481
- PORTI PIQUÉ, Joan, 422, 502
- PÒRTULAS I AMBRÒS, Jaume, 20, 28, 404
- POU, R., 354
- POU, Ramon, 462
- POU I SERRADELL, Víctor, 513
- POZO, Juan Manuel del, 481
- PRADES, Josep Lluís, 425
- PRADILLA CARDONA, Miquel Àngel, 173,
218, 280, 417, 586
- PRAT, Narcís, 440, 460
- PRAT ALSINA, Ester, 25
- PRATS I DOMINGO, Modest, 146, 173, 218
- PRESAS PUIG, Lídia, 497
- PREVOSTI I MONCLÚS, Antoni, 285, 481
- PREVOSTI I PELEGRÍN, Antoni, 173, 196
- PRUNEDA, Francesc, 489
- PUCHAL, Francesc, 388, 565
- PUCHE, Carles, 345
- PUIG, Isidre, 525
- PUIG, Joaquim, 213, 285
- PUIG I AGUILAR, Roser, 558, 559
- PUIG I BASTARD, Pere, 453, 513, 516
- PUIG I CASAS, Margarida, 570
- PUIG I OLIVER, Jaume de, 372, 373, 584
- PUIG I PLA, Carles, 558
- PUIG I SALELLAS, Josep M., 39, 164, 165,
173, 222, 224, 228, 280, 524, 584
- PUIGDOMÈNECH I ROSELL, Pere, 31, 138,
173, 196, 387, 421, 565
- PUIGGRÓS I JOVÉ, Josep M., 544, 548
- PUIGPELAT, Josep, 548
- PUIGVERT, Tura, 493
- PUJADAS, Isabel, 430, 504
- PUJADES, Cristina, 476
- PUJADES, Ramon J., 376
- PUJOL, Enric, 182, 184, 292, 446, 580
- PUJOL, Francesc, 494
- PUJOL I MOIX, Jordi, 510
- PUMAROLA, Tomàs, 583
- PUNET QUINTANA, Jordina, 25
- PUYALTÓ I BALLART, Eusebi, 563
- QUEIXALÓS, Francesc, 391
- QUER I BOSOR, Jordi, 498

- QUER I VILLANUEVA, Josep, 175, 212, 221
 QUERO BRECHAL, Pepe, 385
 QUESADA, Ivan, 468
 QUETGLAS I NICOLAU, Pere J., 368
 QUÉZEL, Pierre, 134
 QUINTANA I FONT, Artur, 175, 221
 RABASSA, Jorge-Óscar, 175, 205
 RABASSA ARENY, Lúdia, 175, 221
 RABAT, Gerard, 548
 RABELLA I RIBAS, Joan Anton, 25, 213, 214, 398, 399, 416, 552
 RAFEL I FONTANALS, Joaquim, 173, 218, 284, 292, 311, 366, 399, 456, 579
 RÀFOLS I CASAMADA, Joan, 19, 422, 544, 549
 RAJADELL, Núria, 531
 RAMENTOL MASSANA, Santiago, 488, 494
 RAMÍREZ I SARRIÓ, Dídac, 21, 481
 RAMON, Artur, 554
 RAMON CUBELLS, Maria, 481
 RAMÓN, Daniel, 388, 565
 RAMOS, Joan-Rafael, 589
 RANGEL, Roger H., 430, 556
 RAS I OLIVA, Enric, 39, 156, 158, 173, 198, 203
 RASCLOSA, Montserrat, 501
 RASICO, Philip D., 175, 221
 RAVENTÓS I BARLAM, Jordi, 367
 RAVENTÓS JOAQUÍN, Teresa, 563
 RAYA, Àngel, 451
 REBOLLO I SAN MIGUEL, Iñigo, 544, 545
 RECASENS, Daniel, 385
 RECOLONS I ARQUER, Lluís, 422, 518
 REDONDO, Esther, 332
 REGUANT I SERRA, Salvador, 112, 173, 203
 REGUERA, Gemma, 406
 RELLA I FORO, Ferran, 384, 525
 RENAU PERMANYER, Enric, 517
 RENOM I PULIT, Mercè, 508
 RENUGOPALAKRISHNAN, Venkatesan, 441, 477
 REQUESENS I PIQUER, Joan, 372
 RETANA, Javier, 394
 REVENTÓS, Agustí, 584
 REVENTÓS I PUIGJANER, Jaume, 20, 421, 467
 REY, Josep, 502
 RIBA I ARDERIU, Oriol, 173, 203, 284, 417
 RIBAS I BISBAL, Jordi, 25
 RIBAS I PIERA, Manuel, 174, 204
 RIBES I MARÍ, Enric, 175, 221
 RICART, Susagna, 422
 RICHERT, H.-E., 359
 RIERA, Carme, 554
 RIERA, Joan Manel, 464
 RIERA, Pere, 515
 RIERA, Pilar, 506, 539
 RIERA I ESCALÉ, Antoni, 491
 RIERA I MELIS, Antoni, 17, 27, 32, 40, 42, 131, 174, 181, 182, 187, 251, 281, 282, 286, 287, 292, 294-298, 336, 405, 411, 424, 570, 575
 RIERA I TUÈBOLS, Santiago, 174, 179-182, 187, 279, 337, 419
 RIERA I VIADER, Sebastià, 509
 RIFÀ I MORELL, Marina, 25
 RIFÉ I SANTALÓ, Jordi, 523
 RIGALL MÉNDEZ, Sandra, 25
 RIGAT COLL, Montse, 422, 466
 RIGAU I OLIVER, Gemma, 174, 209, 218, 327, 396
 RINCÓN, M. Ángeles del, 285

- RIPOLL, Cristina, 443
- RIPOLL BERENGUER, María José, 423, 507
- RIPOLLÈS, Pere Paul, 537
- RIU, Xavier, 535
- RIU BARRERA, Eduard, 527
- RIU I RIU, Manuel, 40, 131, 174, 181, 187, 327, 331, 536, 579
- RIUS, F. Xavier, 496
- RIUS MENTUY, Montserrat, 25
- RIUS I PINIÉS, Mònica, 426, 558, 560
- RIUTORT, Marta, 585
- RIVERO, Montserrat, 565
- ROBINSON, Thomas L., 483, 581
- ROCA, Ramon, 467
- ROCA I FABREGAT, Pere, 174, 204
- ROCA I PASCUAL, Ricard, 467
- ROCA I ROSELL, Antoni, 20, 407, 484, 558, 561, 562
- ROCA I TRIAS, Encarna, 39, 165, 174, 228
- RODÀ, Ferran, 443, 459
- RODÀ, Isabel, 32
- RODA I NOYA, Raimon, 544
- RODÉS I TEIXIDOR, Joan, 174, 196, 327
- RODÓ, Xavier, 442, 477
- RODRÍGUEZ, Carlos J., 584
- RODRÍGUEZ I BOSCH, Josep-Lluís, 530, 532
- RODRÍGUEZ FEMENIAS, Joaquim, 361
- RODRÍGUEZ MORATÓ, Arturo, 517
- RODRÍGUEZ VILA, Roser, 25
- ROFES I MOLINER, Xavier, 25, 208, 211, 213, 397
- ROJAS, Jordi, 565
- ROJO, Teresa, 496
- ROMA I PEIX, Núria, 25
- ROMA UGUET, Montserrat, 25
- ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim, 448, 550
- ROMERO, Joan, 442, 446, 505
- ROMERO I CHESA, Carles, 498, 499, 501
- ROMERO FABREGAT, M. Paz, 564
- ROMERO RENAU, Luis del, 423, 507
- RON, Eliora Z., 285, 291, 406, 435
- ROQUÉ, Maria Àngels, 518
- ROQUÉ I RODRÍGUEZ, Xavier, 558
- ROQUER, Santiago, 436, 504
- ROQUETA, Karen, 496
- ROQUETA I RODRÍGUEZ, Àngels, 513
- Ros, Josep, 422
- ROS I ARAGONÈS, Joandomènec, 17, 28, 30, 31, 40, 134, 174, 193, 196, 201, 279, 284, 298, 327, 328, 394, 416, 419, 456, 569, 570, 580, 583
- ROS DOMINGO, Àngel, 556
- ROS HOMBRAVELLA, Jacint, 515
- ROSAS CASALS, Martí, 557
- ROSELLÓ MOLINARI, Xavier, 35, 174, 204, 585
- ROSENKRANZ, Sven, 427
- ROSET ALTADILL, Eloi, 501, 502
- ROSSELL, Oriol, 422
- ROSSELL I RIERA, Valentí, 339
- ROSSELLÓ BORREDÀ, M. Josep, 563, 564
- ROSSELLÓ I VERGER, Vicenç M., 174, 223-226, 229, 287, 376, 410, 416, 453, 562, 584
- ROSSETTI, Livio, 483, 581
- ROTGER CERDÀ, Josep M., 517
- ROTH, Siegmars, 486
- ROUX, Claude, 31, 35, 134, 175, 190, 197
- ROVIRA, Joan, 548
- ROVIRA I ANGULO, Concepció, 491
- ROVIRA I PONS, Pere, 526

- ROVIRÓ, Bàrbara, 393
- ROVIRÓ I ALEMANY, Ignasi, 21, 42, 481, 483, 589
- ROY PERRY, Alan, 581
- ROZEMBLAT, Céline, 433, 504
- RUBERT DE VENTÓS, Xavier, 174, 224, 229
- RUIZ, Elena, 581
- RUIZ, Guillermo, 496
- RUIZ, Lluís, 433, 471
- RUIZ MARTÍN, Héctor, 467, 468
- RUSCA MESTRE, Aina, 25
- SABATÉ, Joan, 564
- SABATÉ BEL, Joaquim, 421, 541
- SABATÉ I ROTÉS, Xavier, 458
- SABATER, Francesc, 435, 460
- SABATER, Sergi, 442
- SABRIÀ, Josefa, 585
- SADURNÍ I VILLARONGA, M. Teresa, 25
- SÁEZ I GOÑALONS, Llorenç, 351
- SAGARRA I TRIAS, Oriol, 510
- SALANOVA, Andrés, 391
- SALAVERT I FABIANI, Vicent Lluís, 407, 558, 559
- SALDANYA, Joan, 476
- SALES CODERCH, Jordi Rafael, 109, 482, 483, 581
- SALES I RUFÍ, Josep, 498
- SALLEN DEL COLOMBO, Emma, 558, 559
- SALMERÓN, Miquel, 485
- SALORD, Josefina, 212, 553
- SALRACH I MARÉS, Josep Maria, 31, 35, 124-127, 129, 187, 589
- SALVADOR, Vicent, 531
- SALVADOR CARVAJAL, Francesc, 25
- SALVADOR SOLÉ, Eduard, 490
- SALVANS I TOR, Josep, 556
- SALVAT, Ricard, 554
- SALVAT I SALADRIGAS, Andreu, 458
- SAMITIER, Josep, 485
- SAMPIETRO, M. L., 354
- SAMSÓ, Julio, 561
- SANAHUJA I ANGUERA, Xavier, 536, 537
- SÁNCHEZ, Anna M., 565
- SÁNCHEZ, Jordi, 518
- SÁNCHEZ, Manuel, 124
- SÁNCHEZ I CARCELÉN, Antoni, 180, 419
- SÁNCHEZ-LAURO PÉREZ, Sixto, 429, 512
- SÁNCHEZ PALOMINO, Sonssoles, 434, 472
- SÁNCHEZ RODRIGO, Lourdes, 554
- SÁNCHEZ PELLISÉ, Ramon, 25
- SÁNCHEZ I RIERA, Maite, 25
- SANFELIU I SALVÀ, Mariona, 481
- SANGÜESA, Gemma, 496
- SANMARTÍ I GRECO, Joan, 31, 35, 120-123, 174, 187
- SANMARTÍ I ROSET, Montserrat, 508, 509
- SANO, Daisuke, 443, 479
- SANROMÀ I BORRELL, Roser, 25
- SANS I TRAVÉ, J. M., 341
- SANSANO, Gabriel, 446
- SANTACANA, Carles, 437
- SANTAMARIA I JORDÀ, Carolina, 25, 42, 281, 393
- SANTANACH I PRAT, Pere, 18, 35, 174, 201, 204, 421
- SANTASMASES, Josep, 578
- SANTIAGO BOIL, Albert, 501
- SANUY I CASTELLS, Delfí, 422, 458, 466
- SANZ I GARCIA, Humbert, 513
- SANZ I SOLÉ, Marta, 498, 503
- SAPIÑA, Fernando, 439

- SARASA, Sebastià, 520
- SARSANEDAS I VIVES, Jordi, 27, 30, 36, 39,
40, 48, 159-163, 174, 183, 206,
211, 219, 283, 293, 571-573
- SATUÉ I SILLUÉ, Manuel, 481
- SAURA, Josep, 468, 585
- SAURA VALLS, Jordi, 488, 494
- SAURÍ DEL RÍO, Artur, 513
- SAURÍ PUJOL, David, 293, 419
- SAUS I ARÚS, Joan, 544
- SAWICKA, Anna, 554
- SCHMID, Beatrice, 175, 221
- SEGARRA I NEIRA, Mila, 174, 214, 219,
431-433, 451, 551, 552
- SEGARRA I ROBERT, Carme, 467
- SEGUÍ GRIVÉ, Mireia, 502
- SELLÉS I QUINTANA, Magda, 550
- SELVA, Marta, 550
- SEMIR, Vladimir de, 449, 556
- SENA I CALABUIG, Ernest, 513
- SERÉS, Andreu, 463
- SERÈS-BRIÀ, Rotllà, 334
- SÉRGIO, Cecília, 151, 152, 581
- SERRA, Assumpta, 545
- SERRA, Blanca, 530, 533
- SERRA, Narcís, 288, 453, 516
- SERRA I ALBÓ, Oriol, 420, 498, 499, 503
- SERRA I MESTRES, Francesc, 18, 35, 174,
198, 204, 284, 456
- SERRA MONTOLÍ, Bernat, 501
- SERRA PLANELLS, Marià, 576
- SERRA I PUIG, Eva, 34, 174, 180, 182,
183, 188, 280, 341, 373, 420, 431,
512, 537
- SERRA I RAMONEDA, Antoni, 174, 229
- SERRA RAVENTÓS, Víctor, 563
- SERRANO, Sebastià, 211, 446
- SERRANO I DAURA, Josep, 510
- SERRANO RÍOS, Manuel, 388, 565
- SERRAT I CONGOST, David, 17, 18, 34, 35,
39, 42, 174, 198, 201, 204, 298,
418, 569, 570
- SERRATOSA I PALET, Albert, 445, 505,
539
- SEVILLA, Rafael, 224
- SEVILLA MARTÍNEZ, Sílvia, 497
- SHIEKHATTAR, Ramin, 407, 433, 471
- SIERRA, Roland, 554
- SIGUAN, Miquel, 223, 585
- SILVESTRE, Joaquim, 516, 581
- SIMÓ, Rafel, 478
- SIMÓ I TORRES, Carles, 498
- SIMON, Sophia, 180, 424
- SIMON I TARRÉS, Antoni, 31, 35, 117-119,
174, 184, 188
- SINGLA I CASELLAS, Carles, 223, 296, 550,
551, 585
- SIÓ, Jaume, 545
- SIRAT, Colette, 568
- SISTAC I VICÉN, Ramon, 19, 28, 174, 206,
219, 280, 282, 329, 416, 424, 583
- SITJÀ, Xavier, 446, 551
- SMOOT, George F., 289, 407, 432, 490
- SOBOLEV, Borís Pàvlovitx, 34, 171, 175,
205
- SOBREQUÉS, Santiago, 126, 332, 536
- SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume, 20, 130,
132, 508, 509, 527
- SOL, Daniel, 453, 470
- SOL I SALVADÓ, Lluís Maria, 25
- SOLA I LÒPEZ, Lourdes, 25
- SOLÀ I BOHIGAS, Antoni, 510

- SOLÀ I CORTASSA, Joan, 174, 209, 213, 214, 219, 280, 369, 396, 397, 428, 429, 433, 437, 585, 589
- SOLÀ I FERRANDO, Carles, 174, 191, 199, 204
- SOLÀ-MORALES I RUBIÓ, Joan de, 500, 569
- SOLÀ-MORALES RUBIÓ, Manuel de, 420
- SOLANS I HUGUET, Joan Antoni, 174, 200, 204
- SOLDANI, M. Elisa, 180, 424
- SOLDEVILA, Ferran, 183, 184, 447, 585
- SOLDEVILA, Gerard, 184
- SOLÉ, A., 352, 353
- SOLÉ CAMARDONS, Jordi, 530
- SOLÉ I CLIVILLÉS, Josep Lluís, 498
- SOLÉ FERRATER, Mercè, 481
- SOLÉ I GRAS, M. Dolors, 524
- SOLÉ PARELLADA, Francesc, 434, 514
- SOLÉ I PUIG, Carlota, 174, 229, 517
- SOLÉ I ROMERO, Eulàlia, 517
- SOLER, Dolores, 531
- SOLER, Isabel, 426, 505
- SOLER, Josep M., 210, 452
- SOLER, Lluís, 554
- SOLER, Rosa M., 585
- SOLER I BOU, Joan, 25, 213, 215, 585
- SOLER I DALMASES, Albert, 25
- SOLER GALLART, Marta, 517
- SOLER I MASFERRER, Narcís, 174, 180, 188, 284, 340
- SOLER I MATA, Joan, 530-532
- SORDÉ MARTÍ, Teresa, 517
- SOROLLA, N., 453
- SORRIBES, Xavier, 545
- SOSTOA FERNANDO, Adolf de, 192, 417
- SOTO I COMPANY, Ricard, 411, 508, 509
- SOTOMAYOR-TORRES, Clívia, 485
- SPRAGUE, R., 359
- STEGMANN, Tilbert D., 414
- STRYER, Llubert, 277
- SUBIRACHS, Josep Maria, 537
- SUCARRATS, Raimon, 448, 560, 561
- SUCH, Xavier, 545
- SUMOY, Lauro, 496
- SUNYER, Magí, 554
- SUREDA I GARCIA, Bernat, 425, 542
- SUREDA I JUVANY, Marc, 521, 522
- TABERNER PALOU, Andreu, 547
- TANSEY, Tili, 561
- TANZMEISTER, Robert, 393
- TARRACH SIEGEL, Rolf, 174, 204
- TARRAGÓ, Josep, 565
- TARRAGONA, Jesús, 525
- TARRAZÓN I RODÓN, M. Antònia, 513
- TARROJA COSCUELA, Àlex, 539
- TARRÒS I ESPLUGAS, Ramon, 542
- TATE, Robert B., 175, 189
- TAUSTE, Francisco, 483
- TAVANI, Giuseppe, 175, 209, 221, 327
- TAXONERA, Marc, 423
- TEHÀS I PUIG, Albert, 422, 544, 549
- TEIGNIER MOURE, Cristina, 25, 32
- TEIXIDÓ I PLANAS, Martí, 21, 530, 532
- TERRADAS I SERRA, Jaume, 40, 174, 193, 196, 328, 352, 353, 395, 443, 459
- TERRICABRAS I NOGUERAS, Josep-Maria, 37, 42, 174, 225, 229, 290, 297, 449, 456, 556
- THOMSON, James, 515
- TILLÓ, Teresa, 531
- TIMAR, Judit, 439
- To, Lluís, 126

- TODÓ, Lluís M., 554
 TOLDRÀ, Maria, 184, 342, 581
 TOMÀS I MORERA, Estanislau, 21, 423, 556
 TONEU ISERN, Irene, 507
 TORNÉ, Josep M., 468
 TORNÉ I CUBELLS, Josep, 372
 TORNER, Carles, 293
 TORNER, Lluís, 442, 489
 TORRAS I BOZZO, Maria, 25
 TORRAS I RIBÉ, Josep M., 508
 TORRE, Antoni, 31, 35, 133, 134, 175, 190, 197
 TORRE, M. Àngeles de la, 468
 TORRENS, Antoni, 493
 TORRENS I MAZZEI, M. Clara, 556
 TORRENTS I BERTRANA, Ricard, 19, 37, 42, 148, 174, 222, 224-226, 229, 328, 417, 421, 530, 531
 TORRENTS CASAS, Xavier, 25
 TORRENTS VERDAGUER, Genís, 489
 TORRES, Joaquim, 453, 586
 TORRES GÜELL, Ester, 384
 TORRES SANGLAS, Albert, 25
 TORRESI, Stefano, 180, 424
 TORT I BARDOLET, Antoni, 542
 TORT I BARDOLET, Lluís, 421, 422, 449, 467
 TORT I DONADA, Joan, 504, 505, 539
 TRABALON, Fran, 463
 TRABATTONI, Franco, 483, 581
 TRAVÉ, Mercè, 531
 TRESSERRAS, Joan Manuel, 39, 212, 285, 293, 296, 298, 407, 446, 551, 573
 TRIADÚ I FONT, Joan, 160, 161, 174, 225, 229, 280, 283, 420, 423, 570, 572
 TRUYOLS I SANTONJA, Jaume, 175, 205
 TULLA, Antoni F., 506
 TURA I CAMAFREITA, Montserrat, 295, 506, 511
 TURRÓ I MARTÍNEZ, Antoni, 446, 536, 537, 586
 TURRÓ I TOMÀS, Salvi, 481, 483, 586
 TYMOCZKO, John L., 277
 UCCELLA, Francesca Romana, 180, 423, 571
 UDINA I ABELLÓ, Manuel, 498
 ULIED SEGUÍ, Andreu, 506, 539, 540
 ÚRGELL, Arnau, 437, 460
 URTEAGA, Luis, 506
 USANDIZAGA LLEONART, Isabel, 25
 UTZET CIVIT, Frederic, 422, 502
 VALENZANO, Giovanna, 527
 VALERO MOLINA, Joan, 524, 526
 VALLCORBA, Josep, 531
 VALLÈS FOZ, Carme, 25, 329
 VALLÈS I FONTANALS, Marc, 510
 VALLÈS I SALA, Florenci, 458, 459, 462-464
 VALLÈS I XIRAU, Joan, 458
 VALLET DE GOYTISOLO, Joan, 175, 229
 VALLMITJANA I RICO, Santiago, 484
 VALLS, Francesc, 515
 VALLS, Josep, 545
 VALLS, Miquela, 440
 VALLVERDÚ I AIXALÀ, Josep, 30, 48, 65, 174, 219, 583
 VALLVERDÚ CANES, Francesc, 19, 174, 206, 211, 214, 219, 429, 436, 449, 452, 509
 VALSALOBRE, Pep, 446
 VAQUER I TIMONER, Josep, 174, 201, 204, 420, 501

- VAYREDA, J., 352, 353
- VÁZQUEZ, José Antonio, 406, 441
- VECCHIA, Matteo, 180, 424
- VELA, Carles, 333, 334
- VENDRELL I RIUS, Montserrat, 433, 467, 471
- VENTURA I CAPELL, Enric, 498, 499
- VENTURA FERRERO, Josep M., 563
- VENY I CLAR, Joan, 174, 210, 212, 214, 215, 219, 281, 311, 364, 368, 393, 579, 583, 586
- VERDAGUER, Carme, 433, 471
- VERDAGUER I JUANOLA, Pere, 174, 219
- VERDERA I MELENCHÓN, Joan, 498
- VERCÉS, Joan, 426
- VERNET I GINÉS, Joan, 174, 188, 407, 562, 586
- VERNET I LLOBET, Jaume, 281, 393, 426, 511
- VERXININ, Iuri Nicolàievitx, 34, 169-171
- VIADER I CANALS, Pelegrí, 499, 501
- VIADER I GUIXÀ, Ramon, 563
- VIBOT, Tomàs, 553
- VICEDO, Enric, 128
- VIDAL, Francesca, 467
- VIDAL, Miquel, 547
- VIDAL CASANOVAS, Eugènia, 547
- VIDAL HERNÁNDEZ, Josep Miquel, 212, 485, 486, 558
- VIDAL I PÉREZ, Josep Lluís, 534
- VIGO I BONADA, Josep, 36, 38, 143, 155, 174, 190, 192, 193, 196, 347, 351, 354, 417, 421, 458, 544, 579, 582
- VILA, Pep, 334
- VILA, Roger, 464
- VILA, Sergi, 463
- VILA I CODINA, Josep, 25, 379, 381
- VILA I DELCLÒS, Antoni, 335
- VILA I MORENO, F. Xavier, 408, 415, 453, 586
- VILÀ, Jaume, 294, 359
- VILÀ-HORS, Joan Pere, 421
- VILÀ-VALENTÍ, Joan, 19, 37-39, 174, 223-225, 229, 279, 284, 289, 295, 416, 418, 419, 455, 504-506, 570, 575, 582, 586
- VILALLONGA VIVES, Mariàngela, 174, 219, 420, 534
- VILAMITJANA JUANHUIX, Carla, 488
- VILANOU I TORRANO, Conrad, 530, 532, 542
- VILANOVA, Josep M., 541
- VILANOVA I VILA-ABADAL, Francesc, 126, 508, 509
- VILAR, Pietre, 132, 327
- VILAR I HERMS, Julià, 542
- VILARDELL I TARRÉS, Miquel, 174, 196
- VILARÓ, M. Teresa, 585
- VILLAR AGUILÉS, Alícia, 422, 519
- VILLAVERDE, Antoni, 583
- VINYES I CLUET, Ramon, 375, 376
- VIÑALS, Francesc, 468
- VIÑUALES I GRANEL, Marta, 25
- VIRGILI I GASOL, Joana, 528
- VIRÓS, Rosa, 520
- VIVER I PI-SUNYER, Carles, 426, 511
- VIVES, Xavier, 515
- VIVES DE QUADRAS, Josep Maria, 192, 544, 546, 547
- WALKER, Mark, 561
- WAMITAN, Leon, 392
- WEBSTER, Jill Rosemary, 175, 189

WEINSTEIN, Alain, 420
WELSH, Dominic, 448, 502
WEST, Adrian, 421
WHEELER, Max Woodfield, 175, 221, 589
WIEVIORKA, Michel, 289, 431, 518
WITTLIN, Curt, 175, 221
WORDEN, Alex, 478
XAMPENY I BARÓ, Jeroni, 556
XARLES, Xavier, 500
XARRÍE I ROVIRA, Josep M., 524
XHELO ÇOMO, Enkeleda, 25
XIMENO, Frederic, 540
YACINE, Tassadit, 429, 518
YATES, Alan, 40, 175, 209, 221, 296, 328
YEBRA, Lidia, 440, 475
YLLA-CATALÀ, Miquel, 39, 293
ZABALA I LIMOUSIN, Miquel, 192, 417
ZABALZA, Antoni, 435, 514
ZAMORA, Joan, 562
ZAMORA, Lluís, 460
ZARDOYA, Rafael, 426, 473
ZARZOSO I ORELLANA, Alfons, 558
ZIMMERMANN, Marie Claire, 175, 221
ZIMMERMANN, Michel, 126, 175, 189

